QK 370
.M67
1860
suppl. 1

FLORA INDIAE BATAVAE,

AUCTORE

F. A. GUIL. MIQUEL.

Blumea
on next page

SUPPLEMENTUM PRIMUM.

PRODROMUS FLORAE SUMATRANAE.

Accedunt Tabulae IV.

AMSTELÆDAMI,
C. G. VAN DER POST.

ULTRAJECTI,
C. VAN DER POST JR.

LIPSIAE, apud FRID. FLEISCHER.

MDCCCLX.

FLORA

VAN

NEDERLANDSCH INDIË,

DOOR

F. A. W. MIQUEL.

EERSTE BIJVOEGSEL.

SUMATRA,

ZIJNE PLANTENWERELD EN HARE VOORTBRENGSELEN.

MET PLATEN.

AMSTERDAM,
C. G. VAN DER POST.

UTRECHT,
C. VAN DER POST JR.

LEIPZIG, bij FRIED. FLEISCHER.
1860.

GEDRUKT BIJ W. J. KRÖBER.

Onze kennis van de natuurlijke geschiedenis van Sumatra

staat nog steeds achter bij die van het eiland Java. Minder aan kolonisatie onderworpen, bewoond door weinig toegankelijke volksstammen, werden slechts hier en daar de kuststreken onderzocht, waar in den regel de minst kenmerkende organische vormen worden gevonden, en die, wat althans de plantenwereld betreft, de meening hadden doen ingang vinden, dat de vegetatie van Sumatra van die van het naburige Java weinig zoude verschillen, ja men dacht aan zekere gelijkvormigheid van den plantengroei over den geheelen Archipel. Maar zoodra de natuurkundigen hunne nasporingen, hoe beperkt die ook op zich zelven waren, tot in de binnenlanden der groote Sundaeilanden uitbreidden, deed zich eene oorspronkelijke verscheidenheid kennen, welke bij de gelijkvormige vegetatie der kuststreken van den geheelen Archipel, het minst verwacht werd door de europesche natuurkundigen, die in hun eigen werelddeel aan eene over uitgestrekte gewesten, onder gelijke temperatuur-breedten gelijkvormige

Flora gewoon waren. — Wel had men reeds op het Zuidelijk halfrond een belangrijk verschil in de organische vormen, naar de geographische lengte, onder overigens weinig verschillende luchtstreken, leeren kennen, maar op betrekkelijk zoo kleine afstanden, als waardoor Java, Sumatra, Borneo en Celebes van elkander gescheiden zijn, had men een overwegend verschil niet durven veronderstellen. En toch is dit de uitkomst van de nieuwere nasporingen, dat, hoe meer men zich van de kusten verwijderd, eene voor ieder van deze groote eilanden eigendommelijke vegetatie zich ontsluit, die, hoezeer over het geheel uit dezelfde Orden en voor een deel ook uit gelijksoortige Geslachten zamengesteld, voor ieder eiland een zoo groot getal van eigen Soorten oplevert, dat een oorspronkelijk verschil niet meer kan worden ontkend.

Java, wiens Flora door uitgebreide en herhaalde nasporingen meer volledig bekend is, biedt eenen goeden grondslag voor deze vergelijkende studie aan. Celebes, hoezeer ook uit een botanisch oogpunt nog bijkans een onbekend land, leverde bij de eerste door REINWARDT gedane nasporingen in het binnenland, zoo vele eigenaardige vormen op, dat men daarin reeds eene genoegzame bevestiging van den gestelden regel kan vinden. De nasporingen van KORTHALS in de zuidelijke gewesten van Borneo en de jongste togten der Engelschen in het noorden van dat eiland, naar de hoogere bergstreken gerigt, hebben de onbetwistbare uitkomst geleverd, dat het groote bijkans continentale Borneo eene geheel eigen ve-

getatie bezit, die in hooge mate van die van Java verschilt, en zich slechts eenigzins aan die van Sumatra aansluit. De verwantschap der Flora's van de vier groote Sunda-eilanden wordt hoofdzakelijk door analogiën uitgedrukt, geenszins door de identiteit der vormen.

Reeds lang had ik gewenscht met het oog op de hier aangeduide vragen, mij nader bekend te maken met de Flora van Sumatra. Toen mij nu de gelegenheid daartoe werd geboden, heb ik die met warme belangstelling aangegrepen. Maar terwijl ik de uitkomsten van dat onderzoek in de volgende bladen (die als een vervolg van mijne *Flora van Ned. Indië* kunnen beschouwd worden) mededeel, zal het naauwelijks noodig zijn op te merken, dat mijn arbeid slechts eene eerste proeve bevat en dat wij nog verre verwijderd zijn van eene volledige optelling der Flora van dit door de natuur zoo rijk begiftigde land. Ik meen evenwel, dat er reeds genoeg geleverd kan worden om haar karakter in het algemeen te leeren kennen en haar met de gewassen der naburige gewesten te vergelijken.

Bij de keuze van den vorm, dien ik aan mijnen arbeid gegeven heb, bestuurde mij nog eene tweede gedachte. De kennis van de natuurlijke gesteldheid der landen is een onmisbare wegwijzer voor hunne maatschappelijke ontwikkeling. In den vooruitgang der Oost-Indische Bezittingen is Sumatra een nieuw tijdperk ingetreden en het laat zich voorzien, dat dit schoone eiland op het gebied der koloniale industrie niet alleen gelijken rang zal innemen met Java, maar dat het eenmaal als de jongere kracht-

volle zuster naast de afgeleefde staan zal. Landbouw toch is het hoofdelement in de koloniale werkzaamheid en de landbouw in koloniën, met name in Java, is een intensive, uitputtende, bestuurd door het voordeel van het oogenblik, zonder zorg voor de toekomst. En ook met die zorg draagt die landbouw de kiemen der uitputting in meerdere mate in zich dan de europesche, die hoofdzakelijk het voortbrengen van het voedsel voor de maatschappij beoogt en met eene grootere verscheidenheid van gewassen gedreven, reeds lang geleerd heeft, de uitputting der gronden door de afwisseling te verminderen. De koloniale kultuurplanten zijn minder talrijk, omdat zij voor een grooter deel hoofdzakelijk artikelen van weelde voortbrengen en men alleen die kiest, welke het meeste voordeel afwerpen. — De staatsman, die meent dat het zenden van eenen Botanist naar Java voldoende is, om het voortbrengend vermogen van koffij aan te wakkeren, of waar het kwijnt, weder op te wekken, ziet de dieper liggende oorzaken van den toestand voorbij en slaat een gevaarlijk dwaalspoor in. — Bij die toekomst nu van Sumatra mag ook, uit een maatschappelijk oogpunt, de kennis van zijne natuurlijke gesteldheid niet onvruchtbaar geacht worden. Ik heb daarom ook den bodem en het klimaat in hun verband beschouwd met het plantenrijk, en terwijl in het beeld van de vegetatie de kultuurplanten niet konden gemist worden, mogt ik thans ook bij deze langer verwijlen. Het eiland is bovendien voorzien van eenen onuitputtelijken rijkdom van natuurlijke voortbreng-

selen des plantenrijks, die nu reeds belangrijk voor den handel, in een later tijdvak dit nog in veel grooter mate zullen worden, en vruchtbare bronnen van welvaart voor de toekomstige maatschappij kunnen openen. Daarbij bevat de bodem bouwsteenen en metalen van allerhande aard, terwijl de geographische ligging en uitmuntende havenplaatsen het eiland van nature voor den handel in hooge mate geschikt doen zijn en het meer en meer daarvoor zullen openen, naarmate de verbinding te land en op de rivieren het binnenland onderling en met de havenplaatsen in geregeld verband zullen stellen. De in het land op meer dan eene plaats diep indringende zee, rivieren, die, naar het oosten en naar het westen stroomende, in het binnenland op betrekkelijk kleine afstanden van elkander verwijderd zijn, wijzen daartoe reeds den natuurlijken weg. De uitgestrekte en vruchtbare alluviale gronden, zacht glooijende hellingen der bergen, en de talrijke hoogvlakten hebben nu reeds genoeg proeven geleverd van uitmuntende geschiktheid voor de koloniale kultuur. En wat dikwerf is aangevoerd en ook door mij niet wordt voorbijgezien, het bezwaar dat door eene onwillige geaardheid der inlandsche bevolking veroorzaakt wordt, en waardoor Sumatra zoo zeer bij Java achter staat, dit zal van minder overwegenden invloed blijven naarmate de landbouw meer en meer door de toepassing van werktuigen de hulp der menschenhanden zal kunnen missen.

Wanneer men de verstrooide berigten, welke over enkele nuttige of merkwaardige gewassen van Sumatra be-

kend werden, ter zijde stelt, begint het eigenlijk botanisch onderzoek van het eiland eerst in de laatste helft der vorige eeuw. De engelsche kruidkundige CHARLES MILLER, in dienst der Engelsch O. I. Compagnie, drong van Fort Marlborough in Bengkoelen, in 1770, langs de rivier van dit gewest tot in het stroomgebied van de Moesirivier door. In het begin van deze eeuw (1801?) ondernam CHARLES CAMPBELL eenen soortgelijken togt, tot achter de heuvelrei van Soengei-lama. — In het noordelijk gedeelte strekte dezelfde MILLER in 1772 zijn onderzoek tot in de Bataklanden uit, waarover in de *Philosophical Transactions van* 1778 berigt gegeven werd. Te Loemoet zag hij den vermaarden Kamferboom en behalve vele andere, de uithoofde van hun uitmuntend timmerhout vermaarde Maranti- en Rangi-boomen, eenige aanplantingen van Katoen, Indigo, Tabak, Peper enz. — Hij vertrok verder naar Tappalen, Sikia en Sa-pisang, op de banken van de Batang-toroe-rivier, en rigtte zich van daar lijnregt naar het binnenland, bereikte de vlakte van Angkola, tot Sa-massan, waar hij eenen doornachtigen heester, Andalimon leerde kennen, wiens geurige zaaddozen en bladen door de inlanders genuttigd werden. — Beide deze mannen werden hoofdzakelijk door industriële en landbouwkundige oogmerken geleid en het schijnt niet dat zij aanzienlijke verzamelingen van gewassen huiswaarts gebragt hebben. Evenwel zal een deel der weinige planten die na dat tijdvak in botanischen schriften voorkomen, van die togten afkomstig zijn.

Veel belangrijker zijn de nasporingen van WILLIAM JACK, die op last van Sir STAMFORD RAFFLES in het werk werden gesteld. Als geneeskundige in dienst der O. I. Compagnie op achtienjarigen leeftijd naar Bengalen vertrokken, was eene toevallige ontmoeting met dien schranderen staatsman in den botanischen tuin te Calcutta de aanleiding dat deze, toen gouverneur van Sumatra, hem in 1818 tot mineralogisch en botanisch onderzoek naar Sumatra riep. Van 1819 tot 1822 onderzocht hij Poeloe Pinang en Singapore, daarna Natar op de westkust van Sumatra, Tapanoeli in de Bataklanden, het binnenland van Bengkoelen, (waar hij in 1821 den Goenoeng Benko beklom), alsmede het eiland Poeloe-nias. — Maar ziekte dwong hem zijnen nuttigen werkkring te verlaten, en tot herstel zijner gezondheid naar de Kaap vertrokken, overleed hij aldaar den 15^{den} Sept. 1822. — Hij zelf beschreef slechts een klein deel zijner verzameling in een te Bengkoelen uitgegeven zeldzaam werk: *Malayan Miscellanies* en in eenige Verhandelingen in de *Linnean Transactions*. Sir W. HOOKER heeft het botanisch gedeelte der *Malayan Miscellanies* in zijne (hier achter vermelde) botanische tijdschriften overgedrukt, waardoor zij meer algemeene bekendheid verkregen. — Van JACK's overige planten, (waarvan eenige ook in WALLICH's groote verzameling voorkomen), werden slechts eenige beschreven, en een groot deel van 's mans schriften en aanteekeningen ging bij den noodlottigen brand van het schip, dat RAFFLES naar Europa zou terugbrengen, verloren.

THOMAS HORSFIELD, bekend door zijne uitgebreide natuurkundige nasporingen op het eiland Java en niet minder dan JACK door RAFFLES beschermd, werd in 1812 naar Bangka, en in 1818 naar Bengkoelen en Padang op Sumatra gezonden, waar hij vooral in het district Menangkabo belangrijke botanische en zoologische verzamelingen bijeenbragt. Aan zijne welwillendheid ben ik de mededeeling van eenige gewassen uit die gewesten verschuldigd, terwijl ik van JACK's planten enkelen in de verzamelingen van engelsche Botanisten ontmoette. Daarbij is mij tevens gebleken dat RAFFLES, die in de wouden van Pasoemah-oeloe-mana, in de bovenlanden van Bengkoelen, de vermaarde Rafflesia zelf ontdekt had, ook zelf nog andere planten op Sumatra verzameld heeft. Ook de engelsche kruidkundige JOHN POTTS heeft (1821?), in dienst der Horticultural Society te Londen, eenige botanische nasporingen in Sumatra in het werk gesteld.

HOMBRON, die als geneeskundige DUMONT D'URVILLE'S expeditie met de *Astrolabe* en *la Zélée* (1837—1840) vergezelde, deed eenige botanische nasporingen in de kuststreken van Lampong; van de verzamelde gewassen werden enkelen beschreven, de verzameling zelve werd aan DELESSERT'S botanisch Museum afgestaan.

Dr. P. W. KORTHALS, lid der natuurkundige Commissie in Neêrlandsch Indië, bezocht de westkust van Sumatra, in gezelschap van den Zoöloog Dr. S. MÜLLER, gedurende de jaren 1832—33, en volbragt een niet onbelangrijk botanisch onderzoek van die gewesten. Zijne verzame-

lingen bevinden zich in het Rijks Herbarium te Leiden. Hij zelf heeft, behalve in kleine opstellen (in het *Tijdschrift voor Natuurlijke Geschiedenis en Physiologie*), een belangrijk deel van zijne planten in de afdeeling *Botanie* der prachtige *Verhandelingen der Natuurkundige Commissie* beschreven en met schoone afbeeldingen opgehelderd, bijv. het geslacht *Nepenthes*, de *Eiken*, *Melastomaceën*, *Bauhinia* en andere groepen. Onderscheidene zijner planten leverden bouwstoffen voor BLUME's werken, maar ongetwijfeld zal er ook nog onbewerkt materiaal in het Rijks Herbarium bewaard worden. In het oostelijk gedeelte van het eiland, vooral in Palembang, werden ook door den Heer PRAETORIUS, Resident in dat gewest, eenige planten verzameld, die in BLUME's *Rumphia* en *Museum botanicum* beschreven zijn.

Omtrent de vegetatie van het noordelijk gedeelte verdienen de nasporingen van Dr. L. HORNER en van den Heer FR. JUNGHUHN vermeld te worden. Van welken omvang de verzamelingen van HORNER, wiens dood een verlies voor de wetenschap mag genoemd worden, geweest zijn, is mij niet bekend. Alleen zag ik enkele door hem verzamelde planten in JUNGHUHN's Herbarium. — JUNGHUHN bezocht in 1840 en 1841 de westelijke streken, vooral Padang en vervolgens de noordelijke binnenlanden en drong tot in een gedeelte der Bataklanden door, over welke reis in zijn bekend boek de nadere bijzonderheden vermeld worden. Hij had een belangrijk deel zijner verzameling aan den Hoogleeraar DE VRIESE ge-

zonden, die daarvan enkelen in de *Plantae Indiae Batavae*, waarvan slechts eene aflevering het licht zag, beschreef. Later werd het geheele Herbarium, door JUNGHUHN op Java en Sumatra bijeengebragt, aan de Nederlandsche Regering afgestaan en in den Hortus te Leiden geplaatst. Eene beschrijving werd begonnen (waarbij onderscheidene medearbeiders de taak onderling verdeelden) en medegedeeld in een nog onvoltooid boek onder den titel: *Plantae Junghuhnianae*. Het zuidelijk gedeelte van Sumatra, Lampong, werd door den verdienstelijken ZOLLINGER bezocht, in wiens *Herbaria venalia* eenige soorten van daar voorkomen, welke ik vroeger reeds, met nog eenige andere van zijne eigene verzameling, onderzocht heb.

TEYSMANN'S nasporingen in de verschillende gewesten van Sumatra overtreffen én wat de uitgebreidheid van het terrein betreft waarover zij zich uitstrekken én het aantal van ontdekte gewassen, alle vroegere onderzoekingen, zelfs die van Dr. KORTHALS, voor zooverre die bekend zijn geworden. Reeds in mijne *Flora* is een gedeelte zijner verzameling beschreven, maar het grootste deel vindt men in den tegenwoordigen arbeid opgenomen. Zijn eerste reize, was vooral gerigt naar de padangsche bovenlanden en de verder noord-oostelijk gelegen gewesten van het eiland, waarbij hij tot in de Bataklanden doordrong. In November 1855 begonnen werd zij in Maart des volgenden jaars geëindigd. — De tweede reis omvatte het eiland Bangka en de binnenlanden van Palembang op de oostkust van Sumatra, van April tot in

de maand Augustus 1857. — De derde reis in 1858 had het zuidelijk gedeelte van Sumatra, de provincie Lampong, ten doel, waarbij hij tevens de kleine eilanden in Straat Sunda bezocht. Met uitzondering dus van het noordelijkste gedeelte, het land van Atjih, waarheen nog geen botanist doordrong, heeft TEYSMANN de voornaamste gewesten van het eiland bezocht en zeer aanzienlijke verzamelingen bijeengebragt. De door hem uitgegeven beschrijvingen zijner reizen bevatten bovendien menig belangrijke opheldering en waarnemingen van verschillenden aard. Aan zijne nasporingen in het Padangsche sluiten zich die van den Heer H. DIEPENHORST, Assistent-Resident in Priaman, aan, aan wiens belangstelling en ijver de wetenschap meer dan eene ontdekking verschuldigd is. Niet alleen levende planten, maar uitgebreide verzamelingen van gedroogde exemplaren werden door hem aan TEYSMANN's Herbarium toegevoegd.

Bangka werd door THOMAS HORSFIELD ook uit een botanisch oogpunt onderzocht, later (zie boven) door TEYSMANN en nu onlangs door den Heer J. AMMAN, die talrijke soorten van dat gewest aan diens verzameling toevoegde, een ander deel aan de Natuurkundige Vereeniging mededeelde, door wier welwillende beschikking op voorstel van den Heer TEYSMANN het grootste deel dier verzameling ter mijner beschikking werd gesteld.

Bij de beschrijving van de algemeene gesteldheid des lands, van de kultuurplanten en andere bijzonderheden, heb ik geput uit verschillende bronnen, die of bepaalde-

lijk worden aangehaald of zich onder de hier achter gevoegde Literatuur bevinden. Het scheen mij nutteloos en storend voor den lezer, bij elk feit eene bepaalde aanhaling te voegen.

Ten slotte zij het mij gegund een verzoek te rigten tot belangstellende personen, die, op het eiland woonachtig, mijn boek zullen inzien. Ongetwijfeld zullen zij menige leemte en onnaauwkeurigheid aantreffen. Door de aanwijzing daarvan, door de mededeeling van bijzonderheden over de kultuurgewassen, over het gebruik van inlandsche voortbrengselen en de wijze van inzameling zal ik mij ten hoogste verpligt achten. In het bijeenbrengen van verzamelingen hebben weinigen lust, en men meent dat dit alléén het werk is van eigenlijke kruidkundigen. Welke gewigtige ophelderingen echter over de Flora der binnenlanden uit gedroogde verzamelingen geput kunnen worden, ook wanneer zij niet door eenen Botanist werden bijeengebragt, hebben de verzamelingen van den Heer DIEPENHORST overvloedig aangetoond. — Mogt dat voorbeeld navolging vinden!

Utrecht, December 1860.

chipel, Sumatra enz., aan Sir W. HOOKER, (*Kew-Gard. Miscell.* VII. *n.* 73, 77, 81).

S. MÜLLER, Aanteekeningen over de natuurlijke gesteldheid van een gedeelte der westkust en binnenlanden van Sumatra, (*Tijdschrift voor Nat. Geschiedenis en Physiologie*, II *deel*, *bl.* 315—355).

G. H. NAHUIJS, Brieven over Bencoolen, Padang, het rijk van Menangcabau, Rhiouw, Singapoera en Poeloe Pinang. *Breda* 1827.

———— Schets van Bencoolen op de westkust van het eiland Sumatra, (*Verh. Batav. Genootschap*, X *deel*, *bl.* 211 *enz.*).

VAN OORT en KORTHALS, Verslag van eenen togt van Padang naar de Boengas en Setans of houtbaaijen, (*Tijdschr. Neêrl. Ind.*).

H. L. OSTHOFF, Topographische schetsen van Sumatra, (*Nat. Tijdschr. Neêrl. Indië*, II. *bl.* 134 *enz.*).

———— Barometer-waarnemingen in de jaren 1834—1839, verrigt op Sumatra door Dr. HORNER, S. MÜLLER en H. L. OSTHOFF, (*Nat. Tijdschr. Neêrl. Indië*, II. *bl.* 152, *met een profiel-kaart*).

J. C. M. RADERMACHER, Beschrijving van het eiland Sumatra, (*Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap*, III *deel*, *bl.* 49—89; *bl.* 281, *bijvoegsel over Atjee volgens mededeelingen van den Heer* JACOB VAN HEEMSKERK).

Sir STAMFORD RAFFLES, Memoirs of the late — *London.*

W. L. RITTER, Korte aanteekeningen over het rijk van Atjin, (*Tijdschr. Ned. Ind.*).

C. RITTER, Erdkunde von Asien. IV *Theil.*

H. W. SCHWANEFELD, Lood en koper van Sumatra, (*Nat. Tijdschr. Neêrl. Ind.* II. *bl.* 184).

J. J. VAN SEVENHOVEN, Commissaris van het Nederlandsch Gouvernement aldaar in 1822—1823. Beschrijving van de hoofdplaats Palembang, (*Verh. Batav. Genootschap*, IX *deel*, *bl.* 41 en verv.).

Jhr. Ridder DE STUERS, Vestiging en uitbreiding der Nederlanders ter westkust van Sumatra, uitgegeven door Prof. VETH. 1849.

T. J. H. STORM VAN 'S GRAVESANDE, De stad Palembang, (*Tijdschr. voor Ind. Taal-, Land- en Volkenk.* II *deel*, *bl.* 448).

W. L. DE STURLER, Proeve eener beschrijving van het gebied van Palembang. *Groningen* 1843.

J. E. TEYSMANN en S. BINNENDIJK, Nieuwe plantensoorten (van Java en Sumatra), (*Nat. Tijdschr. Neêrl. Ind.* II *deel*, *bl.* 303—316. III. *bl.* 326. IV. *bl.* 393).

J. E. TEYSMANN. Dagverhaal eener botanische reis over de westkust van Sumatra, (*Natuurk. Tijdschr. van Neêrl. Ind.* XIV *deel, bl.* 249—376).

———— Botanische reis over Banka en in de palembangsche binnenlanden, (*t. a. p.* XVIII *deel.*)

———— en S. BINNENDIJK, Over eenige planten, welke gezegd worden Getah op te leveren, (*t. a. p.* VI *deel, bl.* 115).

VALENTIJN, Oud- en Nieuw-Oost-Indië, V *deel*, 1726.

Verslag aan den Koning, uitgebragt door de Staats-Commissie enz. op het adres van F. H. VAN VLISSINGEN *en negen anderen*, betreffende europesche kolonisatie in Nederlandsch Indië. *'s Gravenhage*, 1858.

T. J. WILLER, Verzameling der bataksche wetten en instellingen in Mandheling en Pertibie, gevolgd van een overzigt van land en volk in die streken, in *Tijdschrift voor Neêrl. Ind.* VIII. 2, *bl.* 145—424.

LITERATUUR.

J. C. BOELHOUWER, Herinneringen aan mijn verblijf op Sumatra's westkust, gedurende de jaren 1831—1834. *'s Gravenhage*, 1841.

P. TH. COUPERUS, Eenige aanteekeningen betreffende de Goudproductie in de padangsche bovenlanden, (*Tijdschrift voor Ind. Taal-, Land- en Volkenkunde, uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap*. II. (1856, *bl.* 122—132). *).

———— Aanteekeningen omtrent de landbouwkundige nijverheid in de residentie Padangsche bovenlanden, (*Tijdschr. voor Ind. Land-, Taal- en Volkenkunde*, II *deel*, *bl.* 282—312).

ESCHELSKROON, Beschrijving van Sumatra en zijnen koophandel. 1783.

E. A. FRANCIS, Bengkoelen in 1833, (*Tijdschr. Neêrl. Ind*).

———— Korte beschrijving van het Nederlandsch grondgebied ter westkust van Sumatra, (*Tijdschr. Neêrl. Ind.* II. *deel.*).

———— De vestiging der Nederlanders ter westkust van Sumatra, (*Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde, uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap, nieuwe serie*, II *deel* (1856) *bl.* 8—121.).

L. HORNER, in *Verh. der Nat. Commissie, Land- en Volkenkunde, bl.* 466—469.

———— Beklimming van den berg Ophir, (*Tijdschr. Neêrl. Ind.* II *deel, n°.* 12, *bl.* 605).

———— De Batoe-eilanden, ter westkust van Sumatra, (*Tijdschr. Neêrl. Ind.* XV. 2. *bl.* 96).

*) In deze Verhandeling, waarmede ik te laat bekend werd, worden belangrijke bijzonderheden over de gouddelving in de dertien kota's en onderhoorigheden medegedeeld. — In het district Soepajang bevinden zich 158 mijnen en even zooveel wasscherijen. Het geheele Z. O. gedeelte van dit district kan als een goudveld beschouwd worden. Aldaar zouden zelfs stukken goud van 8, 10 tot 300 à 400 tail gevonden zijn.

Dr. WILLIAM HUNTER, Remarks on the species of Pepper and on its cultivation at Prince of Wales Island, (*Asiat Research. vol.* IX. *p.* 383).

W. JACK, Description of Malayan Plants, (in zijne *Malayan Miscellanies, te Bengkoelen uitgegeven en overgenomen in* HOOKER, *Companion vol.* I. — *Botanic. Miscellanies* I. II. — *Journal of Botany*, I.).

FRANZ JUNGHUHN, *Die Battalaender auf Sumatra*, II *Theile. Berlin* 1847.

——————— *Java*, zijne gedaante, plantengroei en inwendige bouw, (1 deel, waarin de Orographie van Sumatra behandeld wordt, en III deel, bl. 1201 over de vulkanen).

J. M. KERN, Beklimming van den Goenoeng Salasi, (*Tijdschrift voor Neêrl. Ind.* VII *deel*, *n°*. 1).

J. C. KÖHLER, Verslag eener reis door een gedeelte der lampongsche districten, (*Tijdschr. voor Ind. Land-, Taal- en Volkenkunde*, II *deel*, *bl.* 132 en verv.).

P. W. KORTHALS, Topographische schets van een gedeelte van Sumatra. *Leiden* 1847, met eene profiel-kaart.

——————— Aanteekeningen over de vijftig kottas in de padangsche bovenlanden. (*Tijdschr. voor Nat. Geschiedenis en Physiologie*, II *deel*, *bl.* 6—26).

——————— Brieven uit Sumatra geschreven, (*Tijdschr. voor Nat. Geschiedenis en Physiologie*, III *deel*, *bl.* 7 en verv.).

——————— Blik op de natuurlijke gesteldheid en vegetatie van een gedeelte van Sumatra, (*Nederl. Kruidkundig Archief*, I *deel*, *bl.* 58—83, 1846).

Over de lampongsche districten op Sumatra, (*Tijdschrift voor Neêrlands Indië*, XIV. *bl.* 324).

I. MACDONALD, Natural Productions of Sumatra, (*Asiatic. Researches. Calcutta*, 1795, IV *deel*).

WILLIAM MARSDEN, The History of Sumatra, containing an account of the Governement, laws, customs and manners of the native inhabitants, with a discription of the natural productions, and a relation of the ancient political state of that island. — 3d edit. *London* 1811. 4to met atlas.

A. MEIS, Getah pertjah van Palembang, (*Nat. Tijdschr. Neêrl. Indië*, II *deel*, *bl.* 184).

CHARLES MILLER, Berigten over zijne reizen in de Bataklanden, (in de *Philosophical Transactions van* 1778).

JAMES MOTLEY, Esq., Brieven over zijne reizen in den Indischen Ar-

INHOUD.

bladz.

INLEIDING. 1

Gedaante. — Geognosie, bladz. 1—11 en
Bijvoegsel, bladz. 621.

Het Klimaat, bladz. 11—24.

Kustland . . . . . 12—16
Bergland . . . . . 16—19
Vochtigheid van den dampkring, regen, windrigting . . . . . 19—24

Algemeen karakter der vegetatie, bladz. 24—54.

Bangka . . . . . 38—40
Riouw-eilanden . . . . . 40—42
Kultuur-gewassen 42
Voedsel-gewassen. . . . . 44—52
Rijst (Oryza sativa) . . . . . 44—46
Kokos-palm (Cocos nucifera) . . . . . 46—48
Anau- of Areng-Palm (Arenga saccharifera en A. obtusifolia). 48—50
De Pinang-Palm (Areca Catechu). 50
De Sago-Palm (Metroxylon Sagus). . . . . 50—51, 626
Djagoeng of Mais (Zea Mays). 51
Peulvruchten (Katjang). . . . . 51—52
Oebi, Groenten 52

*

bladz.

Gekweekte vruchtboomen, bladz. 52—55.

Alei (Parkia biglobosa), Kepasseh (P. macrocarpa), — Asem djawa of Tjoemalagi (Tamarindus indica), — Blimbing (Averrhoea), — Dalima (Punica Granatum), — Djamboe-soorten (Jambosa, Psidium), — Dj. monjet (Anacardium occidentale), — Doerian (Durio zibethinus), — Djaka, Tjampedak, Nangka (Artocarpus) 53

Kaliki (Carica papaya), — Lanseh (Lansium domesticum), — Limo-soorten (Citrus), — Mangga, Mampalam, Marampalam (Mangifera indica), Ambatjang (M. foetida), — Manggis, Manggista (Garcinia mangostana), Nanas (Ananassa sativa). 54

Pisang (soorten van Musa), — Ramboetan of Atjeh (Nephelium lappaceum), — Samangka (Cucurbita Citrullus), — Siri-kaja (Anona squamosa), Nona (A. reticulata), — Soekoen kapas, Taroe, Soekoen-bidji (Artocarpus incisa), — Wijngaard (Vitis vinifera). 55

Kultuurplanten in de afzonderlijke gewesten bladz. 55—62.

a. *Padangsche gewesten* . . . . . 55—57

Rijst 55

Mais, Tales-wortel, Kokos, Pinang, Areng, Tabak, Indigo, Saffloer, Tuingroenten, Suikerriet, Gambir. 56

Koffij, enz., enz. 57

b. *Palembang*. . . . . 57—58

c. *Bataklanden*. . . . . 58—62

Rijst. . . . . 58—60

Mais, Gadoeng (Batatas edulis), Obi (Dioscorea), Talas of Kaladi (Colocasia antiquorum), Aardappelen, Lasiok (Capsicum), Komkommers, Samangka (Cucurbita Citrullus). . . 60

Gember, Katjang, Sirih, Tabak, Verwstoffen, Katoen, Pisang, Areng, Cocos, Pohon-bodik (Carica Papaya), Doerian. . . 61

Pinang, Djamboe, Manga, Ricinus. 62

bladz.

Voortbrengselen, die in den handel worden gebragt bladz. 62—91.

Peper (Piper nigrum). . . . . 62—64
Noot-Muskaat (Myristica fragrans) Kruidnagelen (Caryophyllus aromaticus). . . . . 64—66
Baros-Kamfer (Dryobalanops Camphora). . . . . 66—72
Benzoe (Styrax Benzoin). . . . . 72—73
Cassia-kaneel (Cinnamomum Cassia). . . . . 73—74
Katoen (Gossypium). Kapok (Eriodendron anfractuosum). . . 74—75
Rameh (Boehmeria nivea). . . . . 75—76
Koffij (Coffea arabica). . . . . 76—78
Suikerriet (Saccharum officinarum). 78
Drakenbloed (Daemonorops Draco). . . . . 78—79
Gambir (Uncaria Gambir). . . . . 79—81
Indigo (Indigofera tinctoria en I. Anil). 81
Sanam of Taroem-akar (Marsdenia tinctoria). . . . . 81—82
Kurkuma (Curcuma longa en viridiflora). 82
Caoutchouc. Djintan (Urceola elastica); Kadjai (Urostigma elasticum). . . . . 82—83
Getah-pertja (Isonandra gutta). . . . . 83—86
Damar. Hars-soorten. Gom. . . . . 86—89
Dammara alba. 86
Kajoe-toesam (Pinus Merkusii). 87
Dipterocarpeën. . . . . —
Ambaloe, Sindoer, Liquidambar Altingia, Aquilaria. 88
Petéboom. 89
Vetstoffen. . . . . 89—90
Rotan (Calamus en Daemonorops). . . . . 90—91

Stoffen, die alleen voor inlandsch gebruik dienen, bladz. 91—103.

Wilde vruchten. . . . . 91—92
Boomen langs de wegen. 92
Timmerhout. . . . . 92—96
Vezelstoffen, enz. 96

bladz.

Specerijen, enz. . . . . 96— 97

Groenten . . . . . 97— 98

Bedwelmende stoffen, vergiften, geneesmiddelen . . . . . 98—100

Kleurstoffen . . . . . 100—101

Schoone bloemen . . . . . 101—103

Overzigt der thans bekende flora van sumatra. . . . 104—276

en het Bijvoegsel. 618

Statistiek der flora. . . . . 277—280

Diagnoses specierum et generum novorum ordinumque, in florae ind. batav. voluminibus prioribus nondum enumeratorum. . . . . 280—617

Enumerationi superiori adhuc addenda . . . . . 618—621

Bijvoegsels en verbeteringen. . . . . 621—626

Verklaring drr afbeeldingen . . . . . 627—628

Drukfouten 628

Index. 629

INLEIDING.

GEDAANTE. — GEOGNOSIE.

Sumatra vormt tusschen 5° 55′ Z.Br. en 5° 45′ N.Br. een in de lengte uitgestrekt eiland, van 8025 □ geogr. mijlen oppervlakte, waarvan de as, der westkust genaderd, van N. 40½° W. naar Z. 40½° O. gerigt is, omstreeks evenwijdig aan de kust van Malabar, aan het schiereiland van Achter-Indië, aan meerdere rijen van kleinere eilanden, die langs de west- en oost-kust gelegen, als de toppen van onder het vlak der zee bedolven bergketenen zich voordoen, terwijl verder in onderscheidene gebergten van Borneo, Celebes, Djilolo, Ternate enz. gelijksoortige rigtingen opgemerkt worden. — Het geheele eiland, dat eenen magtigen grenswal ten westen van den Indischen Archipel daarstelt, is als eene zamengestelde bergketen, die aan de westzijde slechts door eene smalle, zelden meer dan 20 mijlen bedragende alluviale strook van het strand gescheiden is, aan de oostzijde daarentegen door eene uitgestrekte alluviale vlakte, van gemiddeld 150 mijlen breedte, begrensd wordt. De gemiddelde hoogte van 3—4000′ *) klimt hier en daar, over korte uitgestrektheid, tot 6000′, maar op afstanden verkondigen opstijgende rookzuilen de hoogere vulkanen, die het massief doorboord hebben. Het gebergte bestaat op de meeste plaatsen uit drie, somtijds uit twee of vier evenwijdige, door hoogdalen van elkander gescheiden ruggen, die ieder in dwarse kammen en valleijen uitloopen, waaruit de talrijke waterstroomen te voorschijn treden, die aan de westzijde als bergstroomen met snelle vaart zich in zee storten, aan de oostzijde daarentegen stroomen grootere rivieren, zoo als die van Siak, Indragiri, Djambi en Palembang (Moesi-rivier) door

*) Parijsche voeten.

de breede alluviale vlakte, die zij zelven gevormd hebben, en bereiken met slingerenden loop de zee. — Naar het noordoostelijk gedeelte verlaagt het gebergte van lieverlede en is van de vlakte gescheiden door uitgestrekte voorbergen, die als verlengingen in de rigting van O. 5°—6° N., derhalve niet geheel loodregt op de hoofas staan. Op gelijke wijze ontmoet men in het zuidwestelijk gedeelte zulke dwarse verlengingen, W. 5°—6° Z. gerigt. Deze rigtingen bepalen den loop der rivieren, totdat zij de alluviale vlakte bereiken. — De evenwijdige hoofdassen, die op sommige plaatsen dwars gescheurd, als door poorten geopend zijn, hebben (wanneer er meer dan twee zijn) ongelijke hoogte; de binnensten verheffen zich altoos het meest en zijn ook door hooger gelegen valleijen verbonden. Zoo begrenzen de twee binnensten het groote middendal van Midden-Sumatra, in de rigting van N. 40½° ten W., over 100 geographische minuten lengte.

Over het geheel liggen deze dalen waterpas, 500′—2000′, zelden 3000′ boven het vlak der zee. Het groote middendal echter biedt eene waterscheiding aan, die JUNGHUHN nader heeft doen kennen (*Battal.* I. bl. 36). — Naar het noorden verwijden zij zich en vormen uitgestrekte hoogere plateaux, die op 3—4500′ liggen en een eigenaardig karakter in dit gedeelte des eilands verleenen. De meeste diepte bereiken de dwarse valleijen, zoodat zelfs in het hart van het eiland de bodem niet zelden slechts 4—500′ boven de zee verheven is *).

In den regel schijnen de hoogste punten van het gebergte door vulkanen gevormd te worden. TEMMINCK vermeldde daarvan in zijn *Coup-d'oeil* naauwelijks vijf, maar de latere nasporingen hebben een veel grooter aantal doen kennen, waarvan echter velen zich in staat van rust bevinden †). Somtijds zijn er slechts geringe sporen van vroeger vulkanisme over, en in hoe verre alle hoogere punten

---

*) Over de gedaante der oppervlakte vergelijke men de profielen, welke JUNGHUHN in zijn werk *Java* heeft gegeven.

†) JUNGHUHN nam in zijn werk over de Bataklanden 16 vulkanen op Sumatra aan. Terwijl het eiland 900 minuten lengte heeft, zou de gemiddelde afstand tusschen de vulkanen ongeveer 56 minuten bedragen. Java, 525 minuten lang, heeft omstreeks 50 vulkanen, zoodat zij gemiddeld op 10 minuten elkander opvolgen. Maar hierbij mag niet worden voorbijgezien, dat, terwijl Java reeds zoo goed onderzocht is, geheele gewesten van Sumatra

van vulkanischen oorsprong te achten zijn, kan eerst door verder onderzoek uitgemaakt worden. In het noord- en noordwestelijk gedeelte ontmoet men: 1. de *Olifantsberg*, bij Salamangka in het noordwesten, of de zoogenaamde *Goudberg* van DAMPIER, omtrent wiens vulkanisch karakter echter nog geene zekerheid bestaat. — 2. *Goenoeng Batoe Gapit*, een rustende vulkaan in het binnenste gedeelte van Deli, die thans zwavel levert. — 3. *Dolok* *) *Dsaoet*, op de centraalvlakte van Batak, noordelijk van Loeboe Raja, een uitgedoofde krater met heete bronnen, 5000'. — 4. *Dolok Mertimpang*, een uitgedoofde kegelberg. — 5. *Dolok Siboelaboali*, een reeks van naast elkander liggende bergarmen, waar twee solfatara's voorkomen op 3—4000' hoogte, die het vulkanisch karakter doen kennen. — 6. *Dolok Loeboe Raja*, 5850', een onregelmatige, uitgebluschte met lava bedekte kegelberg, de hoogste in de Bataklanden, waaraan zich zuidelijk de koepelvormige G. Tobing aansluit, noordwestelijk met den Siboelaboali vereenigd. — 7. *Goenoeng Seret Berapi*, 5500', zuidwaarts van fort Elout, levert zwavel. — Naar het middengedeelte des eilands; in de Padangsche bovenlanden verheffen zich belangrijke toppen: 8. de *Goenoeng Pasaman* of *G. Ophir*, zeer nabij de linie gelegen, volgens R. NAIRNE (bij MARSDEN, bl. 13) 13842', volgens HORNER'S barometermeting 9010', verheft zich als een regelmatige kegel en is, volgens HORNER, die hem beklom, door eenen uitgebluschten krater doorboord. — 9. *Goenoeng Singgalang*, door KORTHALS en later door TEYSMANN beklommen, vormt met den Merapi eenen tweelingsvulkaan, volgens HORNER en OSTHOFF 9040' hoog. — 10. *Goenoeng Merapi*, 8980' volgens HORNER (of volgens anderen 10,000 rijnl. voet), een nog zeer werkzame vulkaan, die, volgens KORTHALS, 500' beneden den top drie kraters heeft, twee uitgebrande, eenen nog werkenden van 5300' omtrek. De noordwestelijke en noordelijke zijde loopt in het plateau van Agam uit, de zuidoostelijke helling echter daalt in het meer van Singkara af. — 11. *Goenoeng Sago*, in de Vier Kotta, in eene rij met de twee voorgaande, 8 mijlen van Padang, 5000' (an-

---

nog bijkans ten eenenmale onbekend zijn, zoo als het binnenland van Atjih, waar, volgens sommigen, bergen van aanzienlijke hoogte zouden voorkomen.

*) *Dolok* beteekent in het bataksch hetzelfde als *Goenoeng* in het maleisch, *berg*.

deren zeggen 8000'), volgens KORTHALS een uitgedoofde vulkaan, die, naar TEYSMANN'S waarneming, drie kegeltoppen bezit en wiens hellingen uit kalkgesteente zamengesteld zijn. — 12. *Goenoeng Salasi* of *Talang*, een berg van stompe gedaante, op slechts 4 duitsche mijlen afstand van Padang, 8000', volgens anderen 7000', werd door het onderzoek van de Heeren KERN, POELMAN en VAN DER VEN als een krater of zeer duidelijke vulkaan bekend, terwijl op 5000' eene solfatara (een ovaal zwavelmeer van 150' breedte) en heete met lava bedekte bodem werden waargenomen. Nog in nieuwer tijd hadden er uitbarstingen plaats. — 13. *Goenoeng Indrapoera*, die men gewoon is met den Kini Baloe op Borneo, voor den hoogsten berg op den indischen Archipel te houden, een werkzame vulkaan, 11,500'. — 14. Een *naamlooze berg*, in de binnenlanden van Ipoe en Mokomoko, waaruit rookzuilen opstijgen. — 15. De zoogenaamde *berg van Benkoelen*, op 3° 26' Z.Br., 9500'. — 16. Een *naamlooze* zacht glooijende kegel, op 3° 38' Z.Br. — 17. *Goenoeng Dempo*, geschat op 10,000', in de binnenlanden van Benkoelen, die nog tot de werkzame vulkanen schijnt te behooren *). — 18. *Goenoeng Pajoeng* of *Poejong*, omstreeks 6000', op 5° Z.Br. — 19. *Goenoeng Kerampiet* (ook *Tangamoes?*) of *Keizerspiek*, in Lampong, op 5° 10' Z. Br. omstreeks 6000'. — 20. *Goenoeng Poeloe Taboan*, op het eiland Taboan in de Semangka-baai, wordt ook Keizerspiek genoemd. — 21. *Goenoeng Poeloe-besi*, op het eiland Poeloe Besi in straat Sunda, kan als de laatste zuidoostelijke vulkaan van Sumatra beschouwd worden.

Heete bronnen en Solfataren, die op onderscheidene plaatsen worden waargenomen, bevestigen het uitgebreide vulkanisme van het eiland, terwijl scherphoekige rotsstukken aan de oppervlakte voor sterkere schuddingen der aardkorst kunnen pleiten.

Omtrent de geognostische zamenstelling hebben na MARSDEN, S. MÜLLER, KORTHALS en JUNGHUHN berigten medegedeeld, de eerstgenoemden vooral omtrent het westelijk gedeelte, JUNGHUHN ook over het noordelijk gedeelte des eilands. Maar van eene volledige

*) PRESGRAVE beklom den berg in 1818 en zag nog versche sporen van uitbarstingen (*Malayan Miscellanies publish. in de Sumatran Mission Press at Bencoolen*, 1820—25).

Geognosie zijn wij hier even als voor de overige eilanden, nog ver verwijderd. Algemeen schijnt het voorkomen van *Trachyt*, van zwartgrijze kleur en fijnkorrelig zamenstel. JUNGHUHN ontmoette die rotssoort bijkans overal en erkent daarin het vormend gesteente der bergen, ten minste in Midden-Sumatra. Talrijke koepel- en kegelvormige hoogten bestaan uit Trachyt, bijv. de Apenberg bij Padang, heuvels van 700' in Sipirok, door spleten prismatisch verdeeld, en alom ziet men er brèches van en rolsteenen in de rivieren van Angkola en elders. KORTHALS onderscheidde in de Vijftig Kotta der Padangsche bovenlanden drie verscheidenheden van Trachyt: *a.* eenen porphyrachtigen vorm, met een blaauw-grijs deeg van veldspaat, waarin witte halfverglaasde veldspaat-kristallen, benevens hornblende en kleine mica-plaatjes verspreid zijn. Zij vormt het hoofdbestanddeel van den berg Sago en heeft veel overeenkomst met de rotsen van den Tiloe op Java. Ook JUNGHUHN vermeldt diezelfde rotssoort. *b.* De tweede soort houdt het midden tusschen den zwarten en halfverglaasden veldspaat van BEUDANT; mat, donkerblaauw van kleur, schilferig van breuk, op de streek grijs; bevat veel verglaasden veldspaat en naaldvormige hornblende-kristallen. *c.* Trachyt-conglomeraat, waarvan de stukken bij ontbinding van het kleiachtig deeg vrij worden. Volgens JUNGHUHN wordt hier en daar tusschen de Trachytrotsen ook Dolerit en Phonolith aangetroffen. — Minder opgehelderd is het voorkomen van *Basalt*. KORTHALS schijnt dit gesteente in het westelijk gedeelte niet gezien te hebben, volgens JUNGHUHN daarentegen doordringt het op onderscheidene plaatsen de trachytmassa. Hij zag langs de kust groote basaltzuilen uit de zee te voorschijn treden en in de Bataklanden treedt deze vorming op als eene ondergeschikte aan de trachyt-terreinen. — *Graniet* werd op onderscheidene plaatsen waargenomen, maar de geognostische verhouding tot den Trachyt is nog niet genoegzaam opgehelderd. S. MÜLLER geeft aan den Graniet eene groote beteekenis, als het massief van het eiland daarstellend, als den grondslag der gebergten, en beschouwt die vorming als eene voortzetting van Malakka en het Himalaya-gebergte en vindt hierin het gewigtigste geologische verschil tusschen Sumatra en Java. Deze beschouwing verdient echter nog door een bepaald onderzoek nader getoetst te worden. Evenwel werd het niet zeldzame voorkomen van Graniet sedert veelvuldig

bevestigd. JUNGHUHN gewaagt van Graniet, bijv. noordelijk van Priaman, die door Trachyt doorboord wordt, maar op eene andere plaats zegt hij bepaald dat de Graniet een ondergeschikt gesteente is en alléén op plaatsen waar de regelmatige rigting van het gebergte gestoord is, mag men aan Graniet denken. In Siboga zag hij talrijke granietblokken in de rivieren, en in Opper-Tapanoeli, bijv. in het Kindjang-gebergte, zijn onderscheidene bergruggen uit Syeniet (hornblende-graniet) *) zamengesteld, door Basalt of Trachyt doordrongen, op andere plaatsen met gescheurde zandsteenlagen bedekt. Kwarts en veldspaat zijn er de hoofdbestanddeelen van, in omstreeks gelijke hoeveelheid, met ingemengde zwarte hornblendekristallen.

Even als op Java komen op Sumatra ook uitgebreide *Sedimentterreinen* voor. — Aan de *kalkgesteenten* kent KORTHALS, in de Vijftig Kotta eene aanzienlijke uitgebreidheid toe, naast den Trachyt en Zandsteen; lagen daarvan vormen eenen ring om den Sago, Merapi en Singgalang, van witte, donkerblaauwe of blaauwe kleur. KORTHALS houdt die lagen voor overgangskalk, zonder daarvoor echter eenig paleontologisch bewijs aan te voeren. TEYSMANN gewaagt ook van kalklagen die ten westen van den Sago eene 3000' hooge

---

*) JUNGHUHN heeft later dit onderwerp nader toegelicht in zijn werk *Java* III, bl. 690. „Op Sumatra komt de syeniet-formatie werkelijk te voorschijn; in de Battalanden, tusschen Tapanoeli en Silindong, vormt zij gansche bergruggen, welke slechts op vier van elkander verwijderde punten door koepelvormige kegels van enkele trachyt-vulkanen, bijv. van den Loeboe Radja en van den Mertimpang bedekt en overstelpt zijn geworden."— Dezelfde soort van Syeniet vond JUNGHUHN op den G. Keloet in Java, digt beneden den westelijken kratermuur, die uit zuilvormig geribden Trachyt bestaat. Hij houdt het voor waarschijnlijk dat de Syeniet bij de vorming van den vulkaan reeds aanwezig, met den trachyt naar boven werd gebragt. — De veldspaat, van melkwitte kleur, in groote kristallen, is het hoofdbestanddeel; de hornblende git zwart; hier en daar als bijmengsel kleine groenachtig goudgele, glinsterende, halfdoorschijnende kristallen van Zirkon. — Op bl. 683 wordt de laatste Olivin genoemd, hetwelk later verbeterd wordt op bl. 23 van de *Catalog der geologischen Sammlung von Java, niedergelegt und geordnet im Reichsmuseum für Naturgeschichte zu Leiden.* — In de nabijheid van Benkoelen, op de hoogten, had MARSDEN steenen verzameld, die door sommigen voor Graniet werden gehouden, maar die later voor Trap werden verklaard, „consisting principally of Feldspar and Hornblend, of a greyish colour, and nearly similar to the mountain stone of North Walis."

bergreeks vormen en te Paja-kombo en bij Gadoe in de Vier Kotta zag hij kalkbergen met grotten. JUNGHUHN zag *marmer*-stukken als rolsteenen met Graniet en Trachyt in de rivieren van Angkola en op andere plaatsen.

Niet minder uitgebreid zijn de lagen van *zandsteen*. In de Vijftig Kotta worden door KORTHALS drie soorten onderscheiden: roode zandsteen (grès rouge; rothes todtliegendes) van zeer afwisselenden bouw; somtijds is het een gemengd gesteente, waarin Kiezel, Hoornsteen, door klei en zandig deeg verbonden zijn, lagen die naauwelijks eenige voet dikte bereiken. De tweede donkergraauwe soort met kiezelkorrels en micaplaatjes, door KORTHALS als „graues liegende" onderscheiden. De derde soort van geelgraauwe kleur en zonder kalk, bonte zandsteen, grès bigarré, door hem geheeten, komt het meest voor, zoowel in hellende als waterpasse lagen. — Aan deze waarnemingen van KORTHALS voor het westelijk en midden-gedeelte des eilands sluiten zich JUNGHUHN'S nasporingen in de meer noordelijke gewesten aan. De eerste sporen van het zandsteenterrein zag hij in Onder-Tapanoeli, op het eiland Poeloe Bakar, maar in de Bataksche gewesten is het veel meer ontwikkeld, en wordt op de oostelijke hellingen der gebergten zelfs tot op 4500′ aangetroffen en strekt zich tot naar Atjih in het noorden van Sumatra uit. Het is een fijnkorrelige, weeke, leemachtige zandsteen van wit grijze kleur, wiens lagen met laagjes leem afwisselen. Daaruit bestaan ook de 30—40′ hooge rotsen van P. Bakar, Ongei en Pontjang-kitjil. De afzonderlijke lagen van 3—5′ dikte zijn door dunne laagjes van grijze klei gescheiden, zijn meestal gescheurd, rijzen van het oosten naar het westen onder eenen hoek van 20° en dalen dan plotseling naar de diepte. Niet zelden ziet men aan de kust Trachyt-eilanden naast die welke uit zandsteen bestaan. Elders (W. en Z.W.) vormt de zandsteen de steile kust, 30—40′ hooge rotslagen in waterpasse beddingen, die van lieverlede in de branding der zee wegstorten. In de nabijheid der beide Bocoekaaps heeft de zandsteen eene magtigheid van 100 tot 150′ en de lagen rijzen in tegenovergestelde rigting als op de genoemde eilanden, van W.N.W. naar O.Z.O. onder eenen hoek van 25° en vormen, plotseling afgebroken, oostwaarts eene steile helling. — Over het geheel zijn de lagen van dit terrein op onderscheidene plaatsen in zeer verschil-

lende rigting verplaatst *). — JUNGHUHN zag verder losse lagen van zand, in de vallei van Pager-oetang, op het plateau van Sipirok, op de berghellingen van Silantom, die hij van verweêrde ontbonden lagen van den zandsteen afleidt. — Niet zelden worden ook lagen van *Leem* of *Klei* waargenomen, dat met het oog op de uitgebreide aan verweêring blootgestelde plutonische vormingen geenszins verwonderen kan. Op vele plaatsen (bijv. ook in de nabijheid van Warseh) wordt fijne *pottebakkers*-klei gevonden, die ook tot dit doel gebruikt wordt. — Dat op Sumatra ook *Bruinkolen* aanwezig zijn, is niet meer twijfelachtig. Nog onlangs werd het voorkomen in de Padangsche bovenlanden vermeld, met leijen, zandsteen en zwavelijzer (*Natuurk. Tijdschr.* XVI, *bl.* 247). — MOTLEY meldt dat er eene „goede kool" te Indragiri wordt gegraven (HOOKER, *Kew Garden Miscell.* 1855, *bl.* 46). Ook kan het niet verwonderen dat bij eenen zoo weelderigen plantengroei en de werking der talrijke niet zelden overstroomende rivieren, nog gestadig overblijfsels van planten in den bodem bedolven worden. Hiertoe zullen welligt de drie voet dikke lagen van plantaardige stof behooren, die 10 en meer voeten onder de oppervlakte aan de oevers der rivieren in het Palembangsche, bijv. aan de rivier Enim en elders langs de rivieren, door TEYSMANN werden gevonden. Mogelijk is het ook bruinkool, want de inlanders gebruiken haar als brandstof. In Locmoet zag hij niet zelden dikke boomstammen uit de rivieren te voorschijn komen.

---

*) Deze zandsteenvorming schijnt eene groote uitgebreidheid over den indischen Archipel te bezitten, overal door plutonisch-vulkanische werkingen getroffen. Haar eigenlijk geologisch karakter zal eerst dan kunnen worden vastgesteld, wanneer de daarin voorkomende fossielen behoorlijk onderzocht zullen zijn. De bovenvermelde bepaling van KORTHALS schijnt geenszins genoegzaam gemotiveerd te zijn. Het tertiaire terrein op de Andamaneilanden, en naar het schijnt ook op Java, zou, in verband met de losheid van het gesteente, het vermoeden van een groot tertiair zandsteen-terrein regtvaardigen. — Tot dezelfde vorming zal de „argillaceous sandstone" behooren, die door MOTLEY aan de zuidzijde van de straat van Singapore werd waargenomen (HOOKER, *Kew Gard. Misc.* 1855, *bl.* 163) en die volgens hem niet weinig bijdraagt tot de vorming van de talrijke eilandjes tusschen Malakka en Sumatra. De lagen zijn daar niet zelden onder belangrijke hoeken opgeheven en doordrongen van een gang-gesteente, dat, veelal van vasten zamenhang, zwart-rood van kleur is en 75—80 pC. ijzer bevat.

Ongetwijfeld zijn de uitgestrekte *jongere alluviale vormingen*, vooral in het oostelijk gedeelte, van gewigtige beteekenis voor de geologische gesteldheid van het eiland, en vormen een sterk contrast tegen de veelal rotsachtige kusten der westzijde. Over haar inwendig zamenstel is mij echter niets bekend. Zij verheffen zich weinig boven het vlak der zee, nabij Palembang bijv. niet boven 50′ en worden door talrijke kronkelende rivieren en beeken, die bij hoogeren waterstand veelvuldige overstroomingen veroorzaken, alom doorsneden.

Een opmerkelijk verschijnsel leveren de talrijke *meeren* op, die op de vlakten tusschen de hooggebergten voorkomen en met den naam van *Danau* bestempeld worden. Hunne ligging boven de zee levert dezelfde verhouding op als die der vlakten waarop zij rusten. Het meer van *Singkara*, door anderen *Samawang* genoemd, vult het laagste gedeelte der vallei, die zich evenwijdig met de lengte-as des eilands van den Salasi tot aan den Merapi uitstrekt; is van het Z.W. naar het N.O. bijkans 1 mijl breed, van het N.W. naar het Z.O. derdehalve mijl lang; op de meeste plaatsen heeft het eene diepte van 7 tot 800′, maar op een punt zou die tot 1123′ klimmen, zoodat zijn bodem beneden den spiegel der zee zou liggen. Beeken voeren er van onderscheidene zijden het water heen, aan de N.O.-zijde heeft het eenen sterken afloop door de rivier Oembilin, die, na eerst oostwaarts gestroomd te hebben, zich in de Indragiri uitstort, die aan het oosterstrand in zee valt. — Op grootere hoogte liggen andere meeren ten zuiden van den G. Salasi. — Eenige palen van Alahan-pandjang, op 4000′, *Danau-di-atas;* op het hoogste punt achter Matoea 14—1500′ het meer *Manindjoe*, wiens plaats en vorm aan een kratermeer zouden kunnen doen denken. In het noordelijk gedeelte der Bataklanden het beroemde maar nog weinig bekende meer *Eik Daho* of *Laut Mangkara*, wiens spiegel volgens JUNGHUHN op omstreeks 4000′ zou vallen en hetwelk, als een plateau-meer, omstreeks 15 min. lengte en 4—5 breedte zou hebben.

Zijn de vermelde geognostische waarnemingen geenzins voldoende, om eene geologische geschiedenis van het geheele eiland te ontwerpen, toch blijkt daaruit genoegzaam dat oudere plutonische vormingen, door een granitisch of syenitisch massief gedrongen, een voornaam element uitmaken en dat de bij haar verschijnen reeds aan-

wezige sedimentaire lagen van zandsteen en kalk, daardoor in niet geringe mate werden getroffen en opgeheven; en terwijl het plutonisme thans op vele plaatsen rust, blijven op andere de lava-eruptien ook nu nog de vulkanische werking voortzetten *).

De aard der aan de oppervlakte blootliggende gesteenten, de ontzettende regenmassa, in verband met de daar gevestigde weelderige

---

*) Het voorkomen van onderscheidene *metalen*, niet enkel in secundaire ligplaats maar ook in het vaste gebergte, wijst genoegzaam oudere terreinen in de zamenstelling van het eiland aan. — *Goud* komt vooral in de centrale gedeelten van het eiland voor, naar het schijnt niet zuidelijk van de Limoen (een tak van de Djambi-rivier) noch noordelijk van Analaboe. — Menangkabo is een voornaam gouddistrict. Reeds vroeg werd de mijnbouw in gangen gedreven en waschgoud gezocht. In de binnenlanden van Padang vonden de Engelschen bewerkte mijnen en inlandsche mijnwerkers. Men vindt er goudaderen in kwartsgangen aan den voet der gebergten, en de mijnen worden in horizontale rigting bewerkt. Daartoe zullen ook de goudmijnen te Soepajong behooren, waarvan TEYSMANN ter loops spreekt. — Een andere vorm schijnt diluviaal goud te zijn, afgeronde grootere en kleine stukjes, in lagen en aderen nabij de oppervlakte. MARSDEN had er een van negen oncen gezien. RADERMACHER vermeldt de mijnen van de Dertien Kotta 8, van Sipini, 10 vademen diep. — Eindelijk wordt uit rivieren en beeken stofgoud verzameld. Achter Sikilang en Pasaman in het goudrijk gebergte der Rauwers vindt men langs de kanten der rivieren stukken goud. — Volgens MARSDEN moeten de plaatsen, waar in Menangkabo goud gegraven wordt, zeer talrijk zijn. — Reeds in 1668 werd te Salida eene mijn geopend, waarvan de doorsnede is afgebeeld door ELIAS HESSE (*Ost-Indische Reisebeschreibung oder Diarium.. Leipzig* 1690), die in 1682 den berghoofdman B. OLITZSCH, vergezelde, met saksische mijnwerkers, door de O. I. Compagnie derwaarts gezonden. — RADERMACHER spreekt ook van *zilvermijnen*, die niet bearbeid worden wegens te groote kosten. — *Tin:* behalve op Bangka, waar het tinerts in 1710 ontdekt werd, komt de tinsteen ook op onderscheidene plaatsen in Sumatra voor, vooral tinzand, hetwelk vroeger in het gebergte van Soengi-pagoe gegraven werd, én in de bovenlanden van Palembang, zoo ook te Soengi-koeneng, is tinerts (*Nat Tijdschr.* XVI. *bl.* 370). — *Koper:* eene rijke mijn in Atjih, bij Mocki in de buurt van Laboean-hadji. — *IJzer:* KORTHALS vond *titaanhoudend ijzererts* aan de boorden der rivieren in het westelijk gedeelte. MARSDEN spreekt van ijzererts te Toerawan, in het oosten van Menangkabo. Bekend is de zoogenaamde *IJzerberg* of *Boekit-besi* aan de noordzijde van het meer van Singkara, die aan zijne oostzijde eene verscheiden honderd voet dikke ertslaag van magneetijzersteen vertoont, waarop eene aanzienlijke kalklaag rust, die den top van den berg uitmaakt. — *Loodmijnen:* in de Padangsche bovenlanden bij fort Pangatan vermeld. — *Zwavel* is als vulkanisch product niet zeldzaam. Ook *kwik* en *operment* worden aangetroffen. — *Salpeter.* In het land van Katocaoen, aan den oorsprong van de Oeri-rivier, wordt in uitgestrekte holen salpeter gevonden; die holen zijn de woonplaatsen van vogels.

vegetatie, de onder die invloeden onophoudelijke verweêring der vaste rotsen, verklaren genoegzaam de uitgebreidheid der alluviën die naast de bergruggen, den omtrek van het eiland in niet geringe mate vergroot hebben. Is de Indische Archipel in zijn geheel als een onder de zee gedeeltelijk bedolven hooggebergte, waarvan alleen de hoogere ruggen boven den spiegel van het water verrijzen, omgeven aan den omtrek door de diepere Indische zee, dan is de sterkere ontwikkeling der alluviën aan die kusten, die naar het middenpunt van dit in den omtrek meer of minder gesloten eilanden-rijk gerigt zijn, tegenover die welke de soms peillooze diepte der Indische zee naast zich hebben, niet onverklaarbaar. Aan de noordkust van Java en aan de oostkust van Sumatra doet zich die wet alom zeer duidelijk kennen.

HET KLIMAAT.

Het eiland, dat weinig beneden het midden zijner lengte door den aequator doorsneden wordt, welks breedste gedeelte onder de hoogste isotherme valt, zoude ongetwijfeld tot de warmste gewesten der aarde behooren, indien niet de uitgestrekte met digte wouden bedekte bergruggen, de zeer menigvuldige regen, de omgevende zee zich als afkoelende invloeden deden gelden. MARSDEN heeft reeds deze opmerking gemaakt en daarbij op het belangrijk verschil gewezen tusschen de temperatuur der lagere kuststreken en het hoogere binnenland. Bovendien verdient ook de nabijheid van het uitgestrekte en hooge vasteland ten noorden niet voorbijgezien te worden, waarvan de invloed welligt nog daardoor versterkt wordt, dat het noordelijk gedeelte des eilands het verst van den warmte-aequator verwijderd is en over het geheel meer uitgestrekte hoogvlakten bezit.

Over de meteorologische toestanden des eilands werd echter eerst in nieuwer tijd helderder licht verspreid door geregelde waarnemingen, voor de kuststreken te Padang en Palembang, derhalve aan de twee tegenoverstaande zijden, en voor het binnenland op de forten en andere hoogten. Ongetwijfeld hebben de waarnemingen, vooral van het hoogere binnenland, eene groote waarde voor de planten-geographie en sommige verspreide aanteekeningen, door

reizigers op de hoogste punten gedaan, vinden op dit gebied eene nuttige toepassing.

HET KUSTLAND.

West-kust. Padang. Waarnemingsplaats 4—6 el boven de zee, voor W. en N. W.-winden openliggend, terwijl de N.O. en O. over met bosschen bedekt hooggebergte komen. Van de gedurende 1850—1856 voortgezette waarnemingen is het voldoende de gemiddelden mede te deelen, daar die der afzonderlijke jaren slechts een voor ons doel niet noemenswaard verschil opleveren, even als ook de verschillen tusschen de uren geene ver uiteenloopende maxima en minima doen kennen. Over het geheel heerscht hier een hooge mate van gelijkvormigheid.

GEMIDDELDE THERMOMETERSTAND TE PADANG. 1850—1856.

Tijd.	Jan.	Febr.	Mrt.	April	Mei	Junij	Julij	Aug.	Sept	Oct.	Nov.	Dec.
's Morgens 6 u.	23.96	23.69	24.06	24 24	24.88	24.59	24 24	24 01	24.06	24.10	24 0	24.32
's Morgens 9 u	27.48	27.59	27.93	28.18	28.05	28 33	27 96	27.51	28.02	27.62	27.69	27 39
's Middags 3 u	29.06	29.23	29.30	29.42	28.95	29.42	28.84	28.57	28.73	28.25	28.22	28.22
's Avonds 10 u.	25.33	25 53	25.73	25.37	26 03	24.92	24.94	25.07	24.91	24.60	24.70	25.06
Gemiddeld *)	26.46	26 51	26.76	26.55	26 98	26.81	26.50	26.29	26.45	26.14	26.18	26.25

Bij de vergelijking der temperaturen van dezelfde waarnemingsuren en van dezelfde maand in de verschillende jaren, vindt men slechts weinig verschil. Alleen in enkele gevallen bedraagt het meer dan 4 graden.

Vergelijkt men de vier waarnemingsuren over de twaalf maanden, dan vindt men *twee maxima* en *twee minima*. De waarnemingen van 6 uur geven *minima* in *Febr.* en *Aug.*, *maxima* in *Mei* en *December;* die van 9 ure meerdere *minima* en *maxima*, die elkander onregelmatig opvolgen, de hoogste temperatuur bevat *Junij*, de

*) Getrokken uit de voorgaande opgeteld, door het getal waarnemingen gedeeld.

laagste *December*. Van 3 ure leveren *April* en *Junij maxima*, *Nov.* en *Dec. minima*. Te 10 ure zijn *drie maxima* in *Maart*, *Mei* en *Aug.*, *drie minima* in *April*, *Junij* en *October*. — Hier is dus geene strenge regelmaat, hetwelk echter bij het op zich zelve geringe verschil, door de wisseling der windrigting, bewolking enz. ligtelijk verklaard wordt.

Uit de cijfers der onderste kolom blijken *drie maxima*, in *Maart*, *Mei* en *Sept.*, *drie minima*, in *April*, *Aug.* en *Oct.*, waarvan in *Mei de hoogste*, in *Oct. de laagste gemiddelde temperatuur* voorkomt, maar het *verschil tusschen de warmste en de koudste maand* is uiterst gering, *slechts* 0,84 *graad*. — De gemiddelde eindelijk uit de 12 maandgetallen doet de *jaarlijksche gemiddelde temperatuur van Padang van* 26.49 *centigraden* kennen. Voor Singapore, dat omstreeks zoo ver noordelijk van de linie ligt als Padang zuidelijk, bedraagt die volgens DOVE 27.04 centigraden. — In deze geheele streek heerscht dus, bij de bijkans volkomen gelijkheid der dagen door het geheele jaar, eene groote gelijkmatigheid der temperatuur en hare dagelijksche wisselingen overtreffen verre de jaarlijksche.

Door de berekening der uur-waarnemingen, die veelal op den 21sten, 22sten en 23sten van elke maand gedaan werden, verkreeg Dr. KRECKE de onderstaande reeks voor den gemiddelden dagelijkschen gang der temperatuur:

's morgens		's middags		's avonds		's nachts	
6 ure	23.76	12 ure	28.70	6 ure	27.18	12 ure	24.78
7 „	24.34	1 „	28.99	7 „	26.53	1 „	24.69
8 „	25.70	2 „	29.04	8 „	26.08	2 „	24.30
9 „	27.41	3 „	28.92	9 „	25.61	3 „	24.04
10 „	27.87	4 „	28.50	10 „	25.27	4 „	23.88
11 „	28.39	5 „	28.02	11 „	24.92	5 „	23.82

Het blijkt dus dat:

1. het minimum valt te 6 ure, dus bij zonsopgaug;
2. het maximum te 2 ure 's middags;
3. dat de veranderingen van uur tot uur niet zeer regelmatig zijn, maar het grootst van 's morgens 8 op 9 uur en het kleinst nabij het maximum en minimum, of van 1 op 2 ure 's middags en van 4 op 5 en 5 op 6 in den morgen. De groote verandering, zegt

de Heer KRECKE, die van 8 op 9 ure plaats heeft, hangt welligt met het doorkomen van den zeewind op dien tijd te zamen.

Bij het aanmerkelijk verschil in de gedaante van het land van de west- en oostzijde des eilands, is het van groot gewigt ook de meteorologische waarnemingen te vergelijken, die gedurende hetzelfde tijdvak als te Padang te Palembang gedaan werden, waar het alluviale land, laag en moerassig, slechts 6—7 el boven de zee zich verheft Ten Z.Z.W. rijst de bodem eenigzins; eene heuvelenrij, die in zuidwestelijke rigting loopt, Pamatang-goengoeng-mraksa, die het hoogste gedeelte schijnt te zijn, vormt de waterscheiding tusschen de rivieren Ogan en Lamatang.

GEMIDDELDE THERMOMETERSTAND TE PALEMBANG, 1850—1856.

Tijd.	Jan.	Febr.	Mrt	April	Mei	Junij	Julij	Aug	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Gemidd. over het jaar
's Morgens 6 u	24.34	24.49	24.66	24.91	24.99	24.36	24.05	23.84	24.09	24.40	24.81	24.31	24.49
's Morgens 9 u.	27.16	27.47	27.33	27.32	27.41	27.07	26.98	27.11	27.68	27.70	27.59	27.05	27.32
's Namidd. 3 u.	29.22	29.40	30.59	30.59	30.66	30.25	30.31	30.20	31.23	30.76	30.11	29.61	30.18
's Avonds 10 u.	25.26	25.33	25.60	25.47	26.08	25.90	25.45	25.37	25.88	25.79	25.30	25.36	25.58
Gemiddeld.	26.49	26.67	27.05	27.07	27.28	26.84	26.69	26.63	27.22	27.16	26.95	26.58	

's Morgens te 6 ure heeft er van Jan. tot Mei eene geregelde toeneming der temperatuur plaats, zoodat er in *Mei een maximum* valt; daarna volgt eene regelmatige daling tot Augustus, waarin een *minimum* voorkomt. Van dit tijdstip tot Nov. klimt de temperatuur weder een weinig en bereikt op nieuw een *maximum*, waarop in Dec. terstond weder een *minimum* volgt. Het *hoogste maximum* valt in *Mei*, het *laagste minimum* in *Aug.* Maar in allen is hier toch zeer weinig verschil, *ja het verschil der temperatuur van de warmste en koudste maand, te 6 uur 's morgens, bedraagt slechts* 1.15 *graad.*

's Morgens te 9 ure komen er *drie maxima* en *drie minima* voor; de eerste in Febr., Mei en Oct., de laatste in April, Julij en Dec.; maar geen is aanmerkelijk. Het *laagste minimum* in Julij, het *hoogste maximum* in Oct.; maar het verschil bedraagt slechts 0°.72.

Ook over den dagelijkschen gang der temperatuur, uit de waarnemingen van een jaar, deelt de Heer KRECKE de navolgende voor ons doel belangrijke uitkomsten mede:

GEMIDDELDE DAGELIJKSCHE GANG DER TEMPERATUUR:

6	uur 's morgens	24.41	7	uur 's avonds	26.48
7	" "	25.30	8	" "	25.98
8	" "	26.26	9	" "	25.75
9	" "	27.28	10	" "	25.59
10	" "	28.04	11	" "	25.25
11	" "	28.84	12	" 's nachts	24.92
12	" 's middags	29.68	1	" "	24.49
1	" "	30.39	2	" "	24.29
2	" "	30.89	3	" "	24.06
3	" "	31.31	4	" "	23.72
4	" "	29.97	5	" "	23:79
5	" "	28.54	6	" "	24.02
6	" 's avonds	27.23			

De dagelijksche wisseling der temperatuur overtreft ook hier verreweg de jaarlijksche.

Men kan nu deze waarnemingen met die van Padang en met andere te Lahat (op ruim 23 duitsche geographische mijlen ten zuidwesten van Palembang, aan de rivier Lamatang op een bergvlak van ongeveer 800′ hoogte gelegen) vergelijken. De laatstgenoemde waarnemingen geschiedden des morgens 6 uur, 's middags 12 en 's avonds 7 uur. De dagelijksche gemiddelden zullen, terwijl de waarnemingsuren van die te Palembang niet dezelfde waren, eenigzins verschillen, maar dit verschil kan niet groot zijn.

MAANDELIJKSCHE GEMIDDELDE DER TEMPERATUUR TE

	Palembang		Lahat		Padang	
	1850—53.	1855—55	1845—1852		1850—1853	
Januarij	26.49	—	26. 3	—	26.46	
Februarij	26.67		26. 7		26.51	
Maart	27.05		27. 2		26.76	+
April	27.07		27. 5	+	26.55	—
Mei	27.28	+	27. 3		26.98	+

	Palembang		Lahat		Padang	
	1850—53.	1855—56	1845—1852		1850—1853	
Junij	26.84		27. 1		26.81	
Julij	26.69		27. 0		26.50	
Augustus	26.63	—	26. 8		26.29	—
September . . .	27.22	+	26. 8		26.45	+
October	27.16		27. 3	+	26.14	—
November . . .	26.95		26. 8		26.18	
December . . .	26.58		26. 4		26.25	
Gemiddeld . . .	26.89		26.93		26.49	

Bij de overigens in het oog vallende gelijkvormigheid der temperatuur op deze drie plaatsen, levert haar jaarlijksche gang echter eenig verschil op. Het hoogste maximum toch te Padang en Palembang valt in Mei, te Lahat in April. Het laagste minimum te Palembang en Lahat in Januarij, te Padang daarentegen in October. Te Palembang en te Lahat zijn twee maxima en twee minima in het jaar duidelijk op te merken: te Padang is die verscheidenheid weifelend, hetgeen in verband zal staan met het ontbreken van moesons op die plaats. — Dat overigens Lahat, op 800′ gelegen, eene hoogere gemiddelde temperatuur vertoont, valt voor als nog moeijelijk te verklaren, tenzij men aan eene geheel plaatselijke oorzaak of aan eene te hooge aanwijzing van het instrument zoude willen denken.

HET BERGLAND.

Uit een planten-geographisch oogpunt verkrijgt de kennis van de temperatuur van het binnenland bijzondere waarde, door de omstandigheid dat het grootste gedeelte van het eiland uit bergland bestaat en daar vooral de eigendommelijke oorspronkelijke vegetatie gevestigd is. Naar het binnenland toe, zegt MARSDEN, waar het land zich hooger verheft, vermindert de warmtegraad zoo snel, dat achter de eerste heuvelruggen, de inlanders in den morgen vuur branden tot verwarming. *Lieut.* DARE verloor op zijnen togt, bij het overnachten op het hooggebergte, gedurende den regentijd, door de gure weêrsgesteldheid onderscheiden zijner reisgenooten, terwijl de thermometer 4°. 4 C. teekende, eene afkoeling die op eene door het tropisch klimaat gevoelig geworden constitutie, van geheel an-

deren invloed is dan in meer gematigde gewesten. De bodem die alom met het groen der plantenwereld bedekt is, althans zelden naakte zandvlakten aanbiedt, vermeerdert door terugstraling de warmte niet. — Het dalen der temperatuur in de bergstreken des nachts wordt daarentegen door den niet zelden bewolkten hemel meer of minder belet.

Bij het beklimmen van den Talang (zie boven bl. 4) werden des avonds 10°.6 C. en des morgens op den top 8°.3. waargenomen. TEYSMANN teekent te Batang-baroes bij het Passantenhuis, aan de helling van den Talang, des avonds op 4 Dec. 15°.6, bij Lolo 16°.7 aan. Snel klom daarentegen de temperatuur bij het afdalen naar lagere oorden; te Tandjoengdan (1000'), te Soepajong des morgens 5 uur 20°., te Solok 27 Dec. 6 uur 's morgens 21°.1, te Djoengoen (500') 1 Jan. 6 uur 's morgens 23°.3, vlakte van Pajakombo 23°.

Over de *gemiddelde temperatuur naar de berghoogte* werden eenige waarnemingen door KORTHALS en S. MÜLLER, in de Padangsche bovenlanden gedaan. Zij vermelden *) den gemiddelden stand van den thermometer voor de navolgende plaatsen:

Zeestrand	27°.8
Kajoe-tanam, aan den westelijken voet van het voorgebergte, 353 Rijnl. voet	27. 3
Meer van Samawang 1046'	25. 0
Batoe-sangkar in het zuidelijk gedeelte der vlakte Tanah-datar 1335'	26. 5
Toerawan aan den noord-oostvoet van Boekit besi 1617'	26. 0
Batang Singgalang, kloof bij den nieuwen weg, 1667 , .	24. 6
Dorp Tambagan aan de oostzijde van dit gebergte 1992' .	25. 6
Grenspunt tusschen het ijzer en den kalk op den Boekit besi 2326'	25. 4
Goenoeng aan den zuidelijken voet van den Merapi 2434'.	24. 5
Kotta-toewah in de vlakte Agam 2759'	24. 1
Boekit-tinggih in het hoogere deel dier vlakte 2923' . . .	23. 8
Kruin van den Ambadjang, een der toppen van het voorgebergte op den weg naar het bovenland 2975'	24°.9

*) Op welke wijze die waarnemingen gedaan werden, wordt niet opgegeven.

Kruin van den Boekit besi 2981' 23. 0
(Vergel. *Tijdsch. Nat. Gesch. en Physiol.* II. *bl.* 355 *).

In sterkere mate nog moet zich deze vermindering der warmte in de talrijke veel hoogere punten van het eiland doen gelden, maar hier omtrent moeten wij ons tot enkele verstrooide opgaven, zoo als het door MARSDEN opgeteekende feit bepalen..

Belangrijk daarentegen zijn de geregelde waarnemingen die in het binnenland, op Fort de Kock, dat noordelijk van den G. Singgalang en Merapi, aan het begin van de vlakte van Agam gelegen is, gedaan werden en waardoor het verschil tusschen de dag- nacht-temperatuur en hare belangrijke daling in een helder licht worden gesteld.

FORT DE KOCK †), OP 3026'.

	1855.			1856.			1857.			1858.		
	Max.	Min.	Uurwaar-nemingen.	Max.	Min.	Uurwaar-nemingen.	Max.	Min.	Uurwaar-nemingen.	Max.	Min.	Uurwaar-nemingen.
	der maanden.			der maanden.			der maanden.			der maanden.		
			Min.			Min.			Min.			Min.
Januarij....	28.5	16.0		25.0	16.0	17.5	27.0	15.5	17.0	29.0	17.0	18.0
Februarij...	30.0	14.5		28.0	17.0	17.0	29.5	13.5	13.5	29.0	17.0	17.0
Maart.....	28.7	19.0		28.0	17.0	17.0	29.0	13.0	17.0	29.0	17.0	18.0
April.....	28.5	19.0		29.0	16.0	16.0	29.5	16.0	16.0	29.0	16.0	16.0
Mei.....	29.0	19.0		28.5	16.0	16.5	28.0	15.0	17.0	29.0	16.0	18.0
Junij.....	29.0	13.0	13.0	28.0	17.0	17.5	26.0	14.5	15.0	30.0	16.0	16.0
Julij.....	27.0	16.5	17.0	29.0	15.5	18.0	28.5	16.0	17.0	28.9	16.0	18.0
Augustus...	25.0	17.0	18.5	29.5	14.0	18.0	28.0	14.0	16.0	28.0	16.0	15.0
September..	26.5	17.0	17.5	27.5	15.0	18.5	28.0	16.0	18.0	29.0	16.0	20.0
October....	25.5	16.5	16.5	28.0	16.5	19.0	29.5	13.5	17.5	29.0	16.0	17.0
November..	28.5	18.0	17.0	29.0	15.0	16.0	27.0	14.5	15.5	29.0	16.0	17.0
December..	28.0	18.0	19.0	28.0	15.0	18.5			16.0	29.0	14.0	17.5

*) De vermindering der temperatuur is dus omstreeks op 945 el, bijkans 6 graden, ongeveer een graad op 157 el. — Volgens BOUDIN (*Traité de Géographie et de Statistiq. Médic.*, I. *p.* 222) daalt de thermometer in trop. gewesten met eene hoogte van 144—187 el, gemiddeld 166 el, één graad.

†) Deze waarnemingen (waarvan het bovenstaande uittreksel mij uit de Archieven van het Meteorol. Instituut welwillend werd medegedeeld), werden gedaan 's morgens 6 en 9, 's namiddags 2 en 's avonds 10 uur. — De maxima vallen op 2, de minima op 6 uur. — De eerste kolom bevat het grootste maximum, de tweede het laagste minimum gedurende de geheele maand waargenomen. In de derde kolom zijn de laagste minima opgeteekend, die bij de eenige malen in de maand gedane uurwaarnemingen werden verkregen. — Volgens den Heer KRECKE zouden echter alle deze temperaturen *eenen* graad lager moeten gesteld worden.

In tegenstelling tot de temperatuur der hoogten, kan de warmtegraad op de vlakten die aan den invloed der wouden onttrokken zijn, nog veel hooger klimmen dan men naar de waarnemingen te Padang en Palembang verwachten zou. Zoo zag JUNGHUHN in Tapolong, bij de hoogste hitte in Julij, op de Alangvelden, in de schaduw der bamboesstruiken 35°—40° C. Ook op de Alangvelden van Pertibi was de hitte hoogst belangrijk.

Ter juiste waardering nu van de hierboven vermelde temperatuur-bepalingen, staat de omstandigheid op den voorgrond, dat een belangrijk gedeelte van het geheele eiland, behalve door de bergtoppen zelve, ook door de hoogvlakten en hoogdalen zich tot eene niet onaanzienlijke hoogte boven het vlak der zee verheft, zoodat op die streken niet de maatstaf van Padang en Palembang kan worden toegepast, maar de temperatuur naar de op hooger gelegen plaatsen gedane waarnemingen moet bepaald worden.

VOCHTIGHEID VAN DEN DAMPKRING, REGEN, WINDRIGTING ENZ.

Over de dampdrukking en vochtigheid, alsmede over de hoeveelheid regen werden te Padang opzettelijke waarnemingen gedaan. De betrekkelijke vochtigheid is daar over het algemeen zeer groot, hoogst zelden echter bereikt zij haar maximum of is de lucht geheel met waterdamp verzadigd; bijna even zeldzaam bereikt zij eenen zeer lagen stand, zoodat zij nooit beneden 50 daalt. De maandelijksche gemiddelden der vochtigheid loopen in de onderscheiden jaargetijden slechts weinig procenten uiteen en bewegen zich tusschen 78 en 86. De dagelijksche veranderingen zijn almede niet zeer groot.

Volgens zevenjarige waarnemingen (1850—1856), is de hoeveelheid regen zeer groot, en gemiddeld berekend, in millimeters:

Jan.	Febr.	Mrt.	April	Mei	Junij	Julij	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec
338	251	408	397	527	263	386	391	400	587	462	587.

Het bleek overigens dat hier een groot verschil van het eene jaar met het andere kan bestaan; in 1854 viel er nagenoeg de dubbele hoeveelheid van die in 1851. In Oct. en Dec. schijnt de grootste hoeveelheid te vallen; ook in Maart en April eene grootere dan in de beide andere gedeelten des jaars. Maar eene duidelijk uitgedrukte moeson of kentering is niet te bespeuren.

De onweders schijnen onregelmatig over het jaar verdeeld te zijn en ook het eene jaar levert naast het andere uiteenloopende cijfers; bijv. in 1850: 69, in 1851: 55, in 1852: 52.

Veel regelmatiger is de windrigting. De dagelijksche gang: 's morgens te 6 ure: N.O. of O.; in Maart, April en Oct. somtijds meer Z O. Te 9 ure is zij meer onregelmatig, nu eens Z.O. of Z., dan weder meer Z.W. of W.Z.W., meestal echter het laatste. Des namiddags te 3 ure is zij meer bepaaldelijk W.Z.W., des avonds 10 ure vrij algemeen O.N.O. — Er is hier eene bepaalde wisseling van land- en zeewind. Terwijl bij nacht het land sterker dan de zee wordt afgekoeld, stroomt de koudere zwaardere lucht zeewaarts, loodregt op de algemeene strekking der kust (N.N.W.—Z.Z.O.); er is een O.N O. landwind. Te 9 ure is de verhouding echter meestal omgekeerd; het land is door de zon sterker verwarmd dan de zee en de koelere zeelucht stroomt landwaarts, W.Z.W. Ten 3 ure komt die zeewind nog sterker door. Op heldere dagen draait de wind dus eenmaal in 24 uren rond. Bij regenachtige dagen en onweders echter worden in dezen regelmatigen gang uitzonderingen waargenomen. Aldus wordt HORSBURGH's gezegde, dat op dit gedeelte van de westkust van Sumatra geene regelmatige moeson bestaat, bevestigd. (Verg. KRECKE, *in de Meteorologische waarnemingen, uitgegeven door het Kon. Nederl. Meteorologisch Institut*, 1857).

Ook te Palembang werden de dampdrukking en betrekkelijke graad van vochtigheid waargenomen:

's Morgens ten zes uur is de lucht in het algemeen zeer vochtig, en er hebben in den loop des jaars dienaangaande slechts geringe veranderingen plaats. 's Morgens ten 9 uur is, bij het klimmen der temperatuur, ook de betrekkelijke vochtigheid zeer afgenomen. — De verandering in den loop des jaars is niet zeer groot. April en Junij zijn het vochtigst; September en October het droogst op dit uur van den dag. 's Middags ten drie uur is de lucht vrij droog te noemen, vooral omstreeks September, terwijl April en Junij wederom even als ten 9 uur het vochtigst zijn. Des avonds ten 10 uur is de lucht bijna even zoo vochtig als 's morgens ten 6 uur. Januarij is de vochtigste maand, van dien tijd af neemt de betrekkelijke vochtigheid eerst langzaam en daarna sneller af en bereikt in September een minimum, waarna zij weder snel

toeneemt tot December. De jaarlijksche betrekkelijke vochtigheid is te Palembang iets grooter dan te Padang. Te Palembang is de vochtigheid 's morgens ten 6 uur en 9 uur en 's avonds ten 10 uur grooter dan te Padang, maar 's middags ten 3 uur heeft het tegenovergestelde plaats.

De hoeveelheid regen werd te Palembang niet bepaald, daarentegen worden de regendagen vermeld, die over het geheel zeer talrijk mogen heeten, hoezeer ook hier het eene jaar veel van het andere kan verschillen.

AANTAL REGENDAGEN.

Jaar.	Jan.	Febr.	Mrt.	April	Mei	Junij	Julij	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Som.
1850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	22	26	—
1851	21	22	23	23	11	14	15	16	9	16	18	26	214
1852	23	24	21	19	14	16	19	15	9	20	19	26	225
1853	27	18	21	23	13	16	13	14	9	13	21	20	208
1854	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1855	21	20	14	19	23	11	5	1	4	12	19	19	168
1856	19	15	7	19	16	17	19	14	18	10	25	22	201
Gem.	22.2	19.8	17.2	20.6	15.4	14.8	14.2	12.0	9.8	16.2	24.8	27.8	203

Vergelijkt men het aantal regendagen in elke maand, dan ontwaart men een minimum in Maart, een maximum in April, een minimum in September en een maximum in December. De laatste maand onderscheidt zich door een groot, September door een klein aantal regendagen.

Bovendien kan de regen-hoeveelheid in de verschillende maanden in het stroomgebied der rivieren, die zich te Palembang vereenigen, beoordeeld worden naar het aantal dagen, waarin er overstrooming plaats heeft. Dit blijkt uit de navolgende tabel:

	1851	1852	1853	Sommen.
Januarij . . .	30	28	30	88
Februarij . .	24	20	30	74
Maart	24	16	20	60
April	3	20	8	31
Mei	0	6	0	6
Junij	0	0	0	0
Julij.	0	0	0	0
Augustus . .	0	0	0	0
September. .	0	2	18	20
October . . .	0	13	9	22
November. .	8	24	8	40
December. .	25	31	16	72

In Januarij wordt dus de grootste hoeveelheid water afgevoerd, die langzaam vermindert, zoodat in de maanden Junij, Julij en Augustus de capaciteit der rivierbedden voldoende is om het afstroomende water te bevatten; in September vermeerdert de regenhoeveelheid op nieuw, en neemt toe tot het einde van het jaar, in Januarij tot het maximum opklimmend. Vergelijkt men deze uitkomst met de tafel der regendagen, dan vindt men ook in December en Januarij het grootste aantal regendagen, maar de overige getallen houden geenen gelijken tred, de regens zijn in de overige maanden niet zoo sterk, en het is dus vermoedelijk dat in de hooger gelegen bergstreken en wouden eene andere verdeeling van den regen plaats heeft.

Onweders waren er bijv. in 1850 : 125; 1851 : 151; 1852 : 116; 1855 : 65 *).

De windrigting te Palembang levert een groot verschil met Padang op. In Januarij zijn de weste winden uitsluitend de heerschende. In Februarij hebben de zelfde winden de overhand, maar de rigting is meer noordelijk; in enkele jaren voegt zich nu daarbij noordewind. In Maart verandert de heerschende wind slechts

---

*) Vergelijk over deze en andere meteorologische bijzonderheden ook de aangehaalde verhandeling van den Heer J. J. VAN SEVENHOVEN.

weinig; enkele malen noordooste wind. In April is de windrigting meer veranderlijk, dewijl de oostewind zich meermalen krachtiger doet gevoelen, de westewind daarentegen afneemt en zeldzamer wordt. Er is in die maand geen bepaald heerschende wind. Het is de maand van de kentering der moeson, de resultante is echter reeds NNO. In Mei verkrijgt de oostewind bepaald de overhand, ofschoon die met NO. en ZO. afwisselt. Junij vertoont eene meer vaste windrigting; de oostmoeson is bepaald doorgekomen, duurt in Julij voort, maar de wind verkrijgt eene meer zuidoostelijke rigting. In Augustus is deze ten koste der N.O. vermeerderd en de Z. winden worden minder zeldzaam. In September wordt de wind op nieuw meer wankelend. O, Z.O. en N.O. winden wisselen elkander af, en dit duurt ook in October voort. Hier is dus op nieuw eene kentering. In November heeft de N.O. en O. wind geheel aan de Z, Z.W. en zelfs N.W. het terrein overgelaten; de resultante is omstreeks Z.W. ten Z., terwijl in December de W. en N.W. wind weder de overhand heeft.

Aldus hebben van November tot Maart de W. en N.W. winden de overhand (westmoeson, regentijd, overstrooming). In April heeft de kentering plaats, met het maximum van onweder. Van Mei tot September voornamelijk O. en Z.O. winden (oostmoeson, afneming van het getal regendagen, weinig of geene overstrooming). September en October kentering, toeneming van het getal regendagen — De wind maakt dus te Palembang op groote schaal eenen omgang in het jaar, in de rigting van den wijzer van een vlak liggend uurwerk.

Mist wordt in alle tijden des jaars, en soms vrij zwaar, waargenomen. In de hooglanden van Tapanoeli beginnen de nevels eerst op te trekken, wanneer de zon 15° hoogte bereikt heeft. Somtijds heeft de zon reeds 45° bereikt en het is 9 uur, en nog is bijv. Silindong in nevels gehuld, wier vochtigheid en koelte, meestal 16°.7, iederen dag met eene hitte van 25°.6—27°.4 op den middag afwisselt. De gedachte ligt hierbij voor de hand, dat in het noordelijk gedeelte des eilands de nachtelijke nevel gedeeltelijk den regen vervangt, en voor dit gedeelte zal zich vooral de wet doen gelden, dat de wolkenlaag op het eiland lager ligt dan dit op gelijke hoogten van het vasteland zou plaats hebben.

ALGEMEEN KARAKTER DER VEGETATIE.

Biedt het eiland in zijne orographische vormen, in zijne geographische rigting, welligt ook in zijnen geognostischen bouw niet onbelangrijke verschillen aan met Java, waarvan het slechts door eene zeespleet gescheiden is, een blik op het organische rijk, dat er in ongeloofelijken overvloed en onoverzienbare verscheidenheid en met eene onovertroffen tropische weelde gevestigd is, leert ons een nog belangrijker onderscheid kennen met de Fauna en Flora van Java en de eilanden, die daarmede in gelijke rigting oostwaarts gelegen zijn. Van het geslacht Olifant, dat over het geheel tot de continentale vormen behoort, leeft er eene van de op het vasteland voorkomende verschillende soort, Elephas sumatranus, maar op Java wordt geen vertegenwoordiger van dit geslacht aangetroffen (TEMMINCK, *Coup-d'oeil*, II. *p.* 91). Zoo vindt men er ook denzelfden Tapir, die Malakka en Borneo bewoont. De vogelgeslachten zijn er, met enkele uitzonderingen, vertegenwoordigd door andere soorten dan die op Java worden gevonden, en naarmate men de overige afdeelingen van het dierenrijk beter heeft leeren kennen, kan men, naar TEMMINCK's getuigenis, die wet ook op deze toepassen. In het oogvallend daarentegen noemt S. MÜLLER de overeenkomst der Fauna met die van *Borneo* (*Tijdschrift Nat. Gesch.* II. *ll.* 315), hoezeer men deze toch als geenszins volkomen gelijk kan stellen en over het geheel dit eiland voor eene nadere vergelijking nog te weinig bekend is.

De natuurkundige, die van Java over de smalle zeestraat naar Sumatra oversteekt, wordt in den regel al dadelijk getroffen door de vele nieuwe vormen, die hij reeds in de kuststreken ontmoet, en hoe verder hij landwaarts naar de woud- en bergstreken doordringt, zooveel te sterker vindt hij dit verschil met de Flora van Java uitgedrukt. Van de hem bekende geslachten ontmoet hij andere soorten, maar ook eigenaardige geslachten treffen zijne aandacht; de grootere groepen zijn in eene andere verhouding over het land verdeeld, en reeds meer nabij de vlakte tiert het digte woud, en de eiken-, kastanje- en andere indruk makende woudboomen, die op Java slechts het hoogere gebergte bedekken, groeijen hier reeds in de lagere berggewesten.

Terwijl een zoo aanzienlijk gedeelte des lands uit bergen en berg-

vlakten bestaat, en deze beide bodemvormen voor het grootste gedeelte met wouden bedekt zijn, is het duidelijk dat deze, verschillend in zamenstelling naar het verschil der berghoogten, het hoofdbestanddeel der vegetatie uitmaken. Dat getuigen alle reisverhalen, en waar het gebergte tot nabij de kust zich uitstrekt, is er bijkans geene scheidingslijn tusschen het woud, dat van de hooge kruinen der gebergten af tot aan hunnen voet zich uitstrekt, en de eigenaardige strandwouden, die langs de stranden der Indische zee zich tot op aanzienlijken afstand in de zee voortzetten. — Waar de wouden of door voorafgegane bebouwing of door andere oorzaken verwoest zijn, daar bedekt het alanggras met zijne digte zoden de geheele oppervlakte. — Het is duidelijk, dat de verhouding tusschen bosch, alang, wildernis en bebouwd land in de verschillende gewesten van het eiland niet dezelfde zijn kan. Volgens JUNGHUHN'S schatting worden van de 7813 □ eng. mijlen der door hem onderzochte Bataklanden in het noorden des eilands (4200 bleven onbekend) slechts $638\frac{1}{2}$ bebouwd, 1635 zijn Alangvelden, $5539\frac{1}{4}$ met digt woud bedekt, zoodat er 7174 overblijven, wildernissen, die hier met heesters en andere lagere gewassen, ginds met moerasplanten bedekt zijn of door de oppervlakte van meeren en rivieren vertegenwoordigd worden. — Van de alangvelden vallen $1167\frac{1}{2}$ op het vlakke land, $467\frac{1}{2}$ op de bergstreken; van de wouden $2801\frac{1}{2}$ op de vlakte, $2738\frac{1}{4}$ op de bergen. Van de Bataklanden heeft Opper-Tapanoeli het meeste woud; het minste heeft Tobah, waar de verhouding tot de overige oppervlakte is als 1 : 9. — In de alluviale gewesten van het Z.O. gedeelte, in de binnenlanden van Palembang, wordt de oppervlakte, door beeken en rivieren alom doorsneden, onderscheiden in tanah-rawang of moerassen, die altijd of slechts in den regentijd onder water staan en alléén bij uitzondering in den droogen tijd bebouwd worden; tanah-lebak ook tanah-renah, die gedurende den regentijd somtijds meer of minder onder water komen, en waarop dan padi, in den droogen tijd katoen geplant wordt; tanah-talang-renah, vlakke vruchtbare gronden, die niet overstroomd worden; eindelijk tanah-talang, hoogere heuvelachtige gronden, waarop ook tuinen, ladangs, aangelegd worden.

Het kan geenszins verwondering wekken, dat een bodem, zoo

als die over het geheele eiland voorkomt, die zoo zeer het product is van verweêring van verschillend plutonisch gesteente, en die tevens in niet geringe mate met kalk bedeeld is, door gestadigen regen bevochtigd, waarin de beweging en verplaatsing der stoffen door de ongelijke oppervlakte en ontelbare beeken en stroomen zoo zeer bevorderd wordt, die zich echter niet boven de voor den plantengroei schadelijke hoogte verheft, onder den altoosdurenden invloed der tropische temperatuur, met de rijkste en krachtigste vegetatie getooid is. En waar het plantenrijk zich eenmaal in zulken omvang gevestigd heeft, daar schept en verbetert het gestadig den grond voor zijn eigen bestaan. Een veelal roodachtige leem is alom de natuurlijke bodem, en wat door de waterstroomen wordt weggevoerd, wordt door de voortgaande verweêring der rotsen ligtelijk aangevuld. Waar de menging der verschillende bestanddeelen, van de leemaarde met kalk, zand, kleine hoeveelheden ijzer, organische overblijfsels en andere bodembestanddeelen het meest is volbragt, daar is de grootste vruchtbaarheid, derhalve op de alluviale streken der lagere landen, en vooral daar, waar de overstrooming de vruchtbaarheid door het aanbrengen van nieuwe elementen jaarlijks herstelt, en in de wouden, waar een vermolmende bodem, door de wortels losgemaakt, door de verrotting van hout en bladeren, behalve de organische verbindingen, een nuttig mengsel van anorganische of aschbestanddeelen, die door de wortels uit verschillende lagen bijeengebragt waren, ophoopte. Op zulke plaatsen dan ook tiert de landbouw, of schiet de wilde vegetatie met ongekende weelderigheid uit den bodem op. Op de alluviale landen van Palembang kan men ligtelijk twee oogsten van padi of van katoen in één jaar verkrijgen, en men zou vijf jaren achtereen, zonder bemesting, kunnen bouwen, indien men zich wilde inspannen om het alom indringend alanggras weg te houden. Doch die zorg laat men aan de natuur over; tusschen het alang vestigen zich hoogere heesters, die dit verstikken, en wanneer men deze verbrandt, heeft men nieuwen bodem. Maar daar, waar de door de verweêring ontstane klei nog niet of niet genoegzaam vermengd is, schijnt de bodem voor den plantengroei nog weinig geschiktheid te hebben, en op die wijze kan men MARSDEN's bevreemdende stelling verklaren, dat de bodem op de westkust van Sumatra van natuur onvruchtbaar is.

Hij bestaat (zegt hij bl. 78) grootendeels uit eene roode vaste kleisoort, die door den invloed der zon tot steenhardheid overgaat, en de kleine oppervlakte van den grond, die aldaar bebouwd wordt, is die, waar de bosschen eene eenige duimen dikke humuslaag hebben achtergelaten, of rawijnen, werwaarts de bergstroomen een weinig teelaarde hebben heengevoerd. De zandvlakten, die hier en daar nabij de kust worden gevonden en vermengd zijn met andere aarde, werden bijzonder geschikt voor de kultuur bevonden. Maar dit zijn, volgens hem, slechts plaatselijke en onvoldoende bewijzen voor de vruchtbaarheid des bodems in het algemeen. Bij fort Marlborough, in Benkoelen, beproefden de Engelschen te vergeefs den tuinbouw. Om daarin te slagen, was het noodig eenen kunstmatigen bodem zamen te stellen, van mest, asch en puin. Hij zag te vergeefs de aanplanting beproeven van kokospalmen, koffij, pinang enz. Maar toen zijn vriend CHARLES CAMPBELL de koffijkultuur in eene rawijn beproefde, waardoor eene beek stroomde, werd hij dadelijk met de schoonste uitkomst beloond.

Bij de beoordeeling van den bodem van een land als Sumatra, mag de invloed der dierenwereld niet worden voorbij gezien. De daarvan afkomstige uitwerpselen en lijken brengen mede de voor den plantengroei, hoezeer in geringe hoeveelheden onmisbare stikstof houdende beginselen, ammoniak, nitrum en phosphor- en zwavel-verbindingen, en in betrekkelijk ruime mate aan, en wie vraagt hoe hier het evenwigt bewaard wordt tusschen verbruik en toevoer en of er uitputting te duchten zij, door het wegvoeren van den oogst of door hetgeen de waterstroomen naar zee brengen, die zal niet voorbij zien dat door de dierlijke bewoners ook nog dierlijke stoffen uit de zee op het land worden overgebragt. — Bovendien zullen ook nog door de verweêring van plutonische en vulkanische gesteenten, phosphor- en zwavelzuur in kleine hoeveelheid geleverd worden *).

---

*) Het is er nog verre af, bij het gemis van chemisch-mineralogische kennis van de plutonische en vulkanische gesteenten van Sumatra, en van de zamenstelling van zijne bouwgronden, aan eene landbouwkundige bodemleer te kunnen denken. Algemeen echter is sedert lang reeds de uitstekende vruchtbaarheid van dergelijke bodemsoorten door de ervaring erkend. Lezenswaard is hierover de redevoering van REINWARDT, *over de natuurlijke vruchtbaarheid van den grond der Oost-Indische eilanden, vooral van het eiland Java, en over de waarschijnlijke oorzaken daarvan* (vergel. zijne *Reis naar*

Wat de verhouding der plantenwereld tegenover de temperatuur betreft, komen uit een physiologisch oogpunt vooral de verschillen van dag en nacht en naar de hoogte in aanmerking. Het verschil naar de jaargetijden en dat naar de geographische lengte en breedte valt bijkans geheel weg. Nogtans is, zoo als ik later zal aanvoeren, de vegetatie over het geheele eiland niet gelijkvormig en men zal dus voor dit verschijnsel welligt andere oorzaken moeten zoeken.

De belangrijke afkoeling gedurende den nacht, brengt in de eerste plaats de weldaad van den bevochtigenden dauw en nevel aan, en die afwisseling mag ook bovendien voor het leven der planten op zich zelve nuttig geacht worden. Wat inzonderheid echter onze aandacht verdient, is het verschil van de vegetatie naar de hoogte, van het strand der zee af tot op de toppen der bergen, waarin men meer of minder duidelijke streken, zoogenaamde zonen op physiognomische vormen, kan onderscheiden

I. In de zee, tusschen de koraal-riffen, die alom eenen wal vormen voor de rotsachtige streken der kust, komen, behalve de *Algen*, die wij tot dusverre zeer weinig kennen, ook *Phanerogamen* voor, bijv. *Enhalus acoroides*, die aan de westkust door TEYSMANN in groote hoeveelheid werd gevonden.

II. De moerassige kustzoom der zee; een weeke alluviale bodem, bij de eb naauwelijks ontbloot, bedekt met de zoo hoogst eigenaardige *zeestrand-bosschen*, die langs de kusten van den geheelen Archipel worden aangetroffen. *Rhizophoreae*, wier donkere stam en takken met uit de hoogte nederdalende wortels in de modder bevestigd zijn, en wier kruinen een digt ineengeweven donker loofgewelf vormen, vermengd met andere boomen en heesters, *Aegiceras*, *Sonneratia*, *Climacandra*.

III. Het strand, dat niet zelden uit lagen van fijn zand is zamengesteld, biedt reeds eene grootere verscheidenheid van plantengroei aan. Ver kruipende *Gramineën* en *Cyperaceën*, windende en kruipende *Leguminosen* (*Crotalaria*, *Canavalia*, *Phaseolus*, *Do-*

---

het oostelijk gedeelte van den Indischen Archipel, bl. 99). — Bezaten wij analysen van het slib der talrijke groote rivieren van Sumatra, alsmede van de rotsen waarvan het afkomstig is, dan zou men naar de in MULDER's *Scheikunde der bouwbare aarde* ontwikkelde methode, een juister oordeel over de vruchtbaarheid en bouwbaarheid kunnen vellen.

lichos), *Ipomoea*, op den grond liggende *Amarantaceën*, en waar de golfslag den bodem niet spaart, verrijzen boschjes van *Cusuarina equisetifolia*, pyramidale boomen, in gezelligen groei, niet zelden vergezeld van den breedbladerigen *Waroe boom* (*Hibiscus tiliaceus*) of van *Calophyllum Inophyllum*, die op zijne beurt elders de strand-Casuarina geheel vervangt en met den *Ketapang-boom* (*Terminalia Catappa*), *Heritiera littoralis*, met de schoonbloeijende *Cerbera*, *Lactaria* en *Carapa obovata* vereenigd wordt aangetroffen. Op diezelfde zone zijn nog vele andere plantensoorten, kruidachtige en heestervormen gezeteld, niet zeldzaam de langvertakte doorndragende *Guilandina*, *Barleria Prionitis*, kleine *Cassia's*, *Spermacoce*, en waar zich rivieren in de zee uitstorten, tiert in den modderbodem de straks genoemde *Sonneratia*, waarvan *S. obovata* minder landwaarts indringt dan *S. acida;* de *Nipapalm*, die met haren horizontalen eenen voet dikken stam door den moerasbodem woelt. — Tot dezelfde strandzone behoort ook de *moerasvegetatie*, die achter dit somtijds duinvormend strand op lager gelegen plaatsen, die door kreken bij vloedtijd onder water kunnen geraken, gevestigd is. Daar bloeijen de bolgewassen *Pancratium* en *Crinum*, met onderscheidene *rietsoorten*, *Scirpus*, en varens van het geslacht *Acrostichum*; de boorden der *waterplassen* zijn versierd met de prachtig roode bloemtrossen van *Barringtonia*, met *Lumnitzera*- en *Scyphiphóra*-struiken, terwijl de moerasbodem met kruidachtige gewassen (*Sagittaria*, *Jussiaea*, *Limnophila*, *Hygrophila* enz.) bedekt is. — Landwaarts in verandert van lieverlede het beeld, en doornpalmen of *Rottans* met hunne veelal lang slingerende stammen (*Calamus*, *Daemonorops*, *Plectocomia*) maken zich meester van het terrein, en tusschen hen verheffen zich *hoogere Palmen*, de *Niboeng-Palm*, *Areca Renda*, *Caryota-soorten*, en wat de bewondering van den reiziger niet weinig opwekt, *Nepenthes* met hare sierlijke bladkruiken slingeren hoog door de takken van het geboomte of kruipen in aanzienlijke lengte over den grond, ja deze zonderlinge planten, die evenzeer ook op de berghoogten tieren, werden door TEYSMANN op de steile rotsen die uit het strand der zee zelve verrijzen, aangetroffen. — Anders is het beeld der kust-vegetatie, waar het strand rotsachtig is en steil in de zee afdaalt. Op de verbrijzelde rotsen wortelen boomen en heesters, vooral *Ficus*-soorten met hare talrijke lucht-

wortels en wier stammen zelven met kruipende soorten van hetzelfde geslacht bedekt worden, *Myrtaceën*, *Pandanen*, en het is als of het woud dat het oprijzende binnenland bekleedt, hier tot in de zee voortdringt, want van deze uiterste grenzen die de Oceaan stelt, ontmoet men naar het binnenland toe al dadelijk hoog geboomte uit de groepen der *Terebinthaceën*, *Artocarpeën*, *Dilleniaceën*, *Sapindaceën*, *Araliaceën*, *Guttiferen*, *Gomoeti-Palmen*, enkele *Rottans*, en eenige *Eiken*, wier hoofdzetel echter over het geheel hooger gelegen is. Die zonderlinge uitzondering wordt nog overtroffen door de ontdekking van eene *Rhododendron*-soort op de rotsen der kust. — Eindelijk mag hier ook nog gewaagd worden van de vegetatie, die de uitgestrekte alluviale vlakte van Oost-Sumatra bedekt en zich van het strand der zee tot ver in het binnenland, tot aan den voet der voorbergen uitstrekt. Kronkelende, dikwerf buiten hare oevers tredende rivieren dragen langs hare boorden reusachtige boomen, *Nauclea grandifolia*, *Pterospermum suberifolium*, met *Hibiscus similis*, *Kleinhovia hospita*, *Rottans*, groote *Rietvormen*. Hier is het land moeras, ginds met woudboomen bedekt zoo als zij in lager gelegen wouden voorkomen, en op menige plaats is de wildernis reeds vervangen door het *rijstveld* of andere bebouwing. En waar de menschen wonen, dat wijzen de *Klapperboomen* en *Pinang-palmen* aan.

IV. Het lager gelegen woud begint reeds op de hoogte van 500′, ja somtijds nog lager, op 100′, zoo als bij Sroet Aloeng, en bestaat deels uit de reeds genoemde boomvormen en met een toenemend aantal van hooge en wijdvertakte *Eiken*, *Kastanjes*, *Laurineën*, *Vijgen*, *Podocarpus*-soorten; hier en daar afwisselend met plaatsen die geheel door *Bamboes*-soorten zijn ingenomen Groot is de verscheidenheid der grootsche boomvormen die in deze wouden elkander de plaats betwisten. *Dipterocarpeën*, *Meliaceën*, *Sapindaceën*, *Bombaceën*, *Mimoseën* wedijveren om den rang der reuzengrootheid, terwijl heesters en kruiden, niet zelden met prachtige bloemen, het onderhout vormen, zoo als *Rubiaceën* (*Pavetta*), *Ardisia's* met purperroode bloemen, *Euphorbiaceën*, sierlijke *Melastomen*, *Urticeën*, enz. enz. *Cissus*-soorten slingeren als *Lianen* met de *Rottans* tot in de hoogste toppen. Alom op den vermolmenden grond, met beekjes rijkelijk doortrokken, *Varens* en *Lycopodiaceën*.

Op de boomen zelf wortelen de *parasitische Loranthaceën* als heesters van soms niet onaanzienlijken omvang, en versierd met roode of geele bloemtrossen, de vermaarde *Rafflesia Arnoldi*, die vooral in West-Sumatra als eene der geheimzinnigste voortbrengsels van Flora uit de Cissus-stengels te voorschijn komt; daar naast een heirleger van zoogenaamde onechte parasiten, die op de oude boomstammen en takken als op eenen boven den grond verrezen bodem hunne plaats hebben, *Cyrtandraceën*, *Asclepiadeën*, *Orchideën*, *Aroideën*, *Piperaceën*, en waar eene plaats overblijft, nemen digte moszoden die in. De talrijke beekjes die deze wouden doorstroomen, veroorzaken op diepere plaatsen niet zelden moerasvorming, die vernielend werkt op den boschgroei en duizende omgevallen boomstammen, die den bodem bedekken, gaan tot vermolming over. In dit alles heerscht eene groote verscheidenheid naar plaatselijke omstandigheden. In de lagere streken, waar het woud zich op de alluviale vlakten verspreidt, vindt men weêr andere soorten en eene andere groepering; zoo bijv. in de binnenlanden van Palembang in de omstreken van Moeara-doewa, aanschouwt men boomen van 100 voet hoogte en 3—4 middellijn op verderen afstand van elkander, terwijl de tusschenruimte door dunnere stammen en struiken wordt aangevuld. Ook vindt men niet overal de lagere bergstreken met houtgewas bedekt en behalve dat het tooneel met de *Alangvelden* afwisselt, ontmoet men er zelfs naast rijkbegroeide rotsen geheel kale rotswanden en terwijl hier op den harden rotsbodem het geboomte weelderig tiert, ziet men ginds eenen losse bodem enkel met *gras* en *lagere struiken* bedekt.

V. Het woud zet zich voort tot op de kruinen der hoogere bergen. Niet door eene strenge grenslijn van het lager gelegen gescheiden, biedt het nogthans eene som van eigen kenmerken aan, door het verdwijnen en het toetreden van bijzondere soorten, geslachten en orden. *Ternstroemiaceën* (*Gordonia Eurya* , *Schima*), *Podocarpus*, bijzondere vormen van *Laurineën*, *Eiken*, *Meliaceën*, eene boomvormende *Vernonia*, beginnen talrijker te worden en onder de heesters spelen de *Ericineën* (*Rhododendron*, *Vaccinium*), ook de *Myrtaceën* (*Leptospermum*, *Baeckea frutescens* *)), *boom-*

*) Zij zal dezelfde plant zijn, die JUNGHUHN in *de Battalaender*, I. *bl.* 158, ***Erica*** **noemt.**

varens (*Alsóphila*, *Cibotium*, *Cyathea*) eene belangrijke rol, terwijl *Gnaphalium*, *laag gras* en *moszoden* den bodem bedekken. Hier hebben ook de *Lichenen* op den groud en op de boomstammen eene rijke verspreiding, en wat den reiziger bijzonder treft is dat op 9000′ bij eene temperatuur van 7°.2. nog *Nepenthes* over den bodem kruipen. — Den top van den Loeboe Raja (5850′) vond JUNGHUHN (in November 1840) met digt woud bedekt; de hoogste boomstammen (van *Leptospermum*) bereiken eene hoogte van 50—60 voet, maar met kromme takken en digt met mos bedekt. *Vaccinium* („*Thibaudia vulgaris*"), *Polyosma ilicifolia*, *Rhododendron retusum* en een *Leptospermum* met schermvormige kroon en witte bloemen zijn hoofdvormen (*L. floribundum*), met eenen dunnen *Calamus* en groepen van eenen zwaren *Pandanus*. Onder deze boomen *groote Scitamineën*, *Polypodium Dipteris*, *Gaultheria punctata*, *Anemone sumatrana* („*Ranunculus*") met roode bloemen, *Solanum Rhinocerotis*, eene gele *Impatiens*, *Orchideën*, *Nepenthes*, met digte zoden van *Sphagnum* en *Dicranum*. — Lager, op 3—4000′ *Dipterocarpeën*, *Quercus*, *Epicharis*, eene schoone soort van *Myristica*, allen met ranke zuilvormige stammen. — Op den hoogeren Merapi zag KORTHALS op en nabij den top weinig planten. De uitbarstingen hadden een groot deel der vegetatie vernield, *Eurya obovata*, *Vaccinium* („*Thibaudia*"), *Gnaphalium*, *Myrica*, *Gaultheria* zijn de hoofdvormen, waaronder eenige *Gleichenia* en *Lycopodium* verspreid zijn, met eene *Gordonia* en almede eene *Nepenthes*.

VI. Als eene op verschillende hoogte vertegenwoordigde vorm, bekleeden de uitgestrekte *Alangvelden* in de physiognomie des lands eene belangrijke plaats. Deze in de tropische landen der oude wereld zoo ver verspreide, 3—4′ hooge grassoort met wollige aren (*Imperata arundinacea*), staat ook op Sumatra steeds gereed om de van het woud of de kultuur verlaten plaatsen dadelijk in te nemen. Terwijl dit gras op Java hoofdzakelijk op de zone van 3—4000′ voorkomt, ontmoet men het in Sumatra lager, en wordt het nog op 7—800′ gevonden, en het schijnt volgens JUNGHUHN'S waarnemingen dat het op dit eiland in historischen tijd eene grootere uitgebreidheid heeft verkregen. Naarmate de Alangvelden zich uitbreiden, zal de vruchtbaarheid in het algemeen afnemen en wanneer eenmaal de berghoogte daarmede in overwegende verhouding bedekt

werden, zou al dadelijk de rijkdom aan water op het geheele eiland verminderen. Waar dit gras eenmaal meester is, ontstaat niet ligtelijk op nieuw een natuurlijke boschgrond, want de aangebragte zaden vinden op die digte zoden moeijelijk eene geschikte plaaats tot kieming. Nogthans ziet men somtijds dat *Rhodomyrtus tomentosa* *), *Melastomaceën* en *Vitex trifolia* er hunne struiken ontwikkelen en onder begunstigende omstandigheden den Alanggroei beperken en eindelijk verstikken, en langs dien weg wordt de grondslag tot eene nieuwe woudvorming verkregen. Overigens vindt men op de uitgestrekte *Alang-velden* eenige andere kruidachtige planten, bijv. *Büchnera*, *Torenia*, *Leguminosen*, kleine heesters van *Myristica*. Wordt het Alangveld afgebrand, kan het tot een rijstveld worden herschapen; maar het rust op geene dikke humuslaag. Wat de uitgebreidheid der Alangvelden over geheel Sumatra betreft, is die zelfs bij benadering niet te bepalen. Een omstreekschen maatstaf alleen geven de opgaven, door JUNGHUHN omtrent die der Bataklanden medegedeeld, die echter ook niet anders dan bij oppervlakkige schatting kunnen zijn zamengesteld. Bij de aanwending echter van dien maatstaf moet niet worden voorbijgezien dat de Alang-ontwikkeling in het noordelijk gedeelte des eilands grooter is dan in het zuidelijke, en zich ook minder over de alluviale vlakten uitstrekt.

Vergelijkt men de vegetatie van Sumatra naar de verschillende geographische breedte, dan ontwaart men een grooter verschil dan met het oog op de gelijkvormige temperatuur en het niet aanzienlijk verschil van den bodemvorm te verwachten was, eene omstandigheid die zich ook bij de vergelijking der Flora van West- en van Oost-Java doet kennen. Eigenaardig vooral is de *Flora van Noord-Sumatra*, voor zoo verre wij daarvan eenig berigt bezitten; het land van Atjih toch is ook in dit opzigt eene terra incognita. — Op de gebergten en de hoogvlakten die tot dus verre bezocht werden, treden vormen op die in de zuidelijke gewesten geheel ontbreken en van niet geringen invloed zijn op de Physiognomie van het land. Uit een zuiver planten-geographisch oogpunt staat hierbij *Pinus Merkusii* op den voorgrond, die hier de wet van het

---

*) Het Psidium sumatranum van JUNGHUHN's „Battalaender."

ontbreken van het geslacht Pinus op het zuidelijk halfrond bedreigt, maar bij nader onderzoek volkomen bevestigt, want ook in Sumatra gaat zij niet over den aequator. Ook de beroemde *Dryobalanops*, het veel besproken *Dacrydium Junghuhnii*, *D. elatum*, eigenaardige *Podocarpi*, (die in het noorden op bergruggen van 2770' met eiken wouden vormen), en de schoone *Casuarina sumatrana*, in Opper-Tapanoeli op hoogten van 3—4000', met boomvarens, eenen grooten *Pandanus* en *Calami*, behooren tot de noord-sumatrasche Flora. — Vergelijkt men JUNGHUHN'S Batak-planten met verzamelingen van de westkust, van Padang en Benkoelen, en deze weder met die van Lampong en de palembangsche binnenlanden, dan ontwaart men een niet onbelangrijk verschil, zonder dat men echter uit dergelijke verzamelingen, hoe schoon en rijk zij ook zijn, een volledig phytogeographisch beeld kan ontwerpen, want zij blijven voor als nog slechts fragmenten tegenover den onuitputtelijken rijkdom der geheele Flora. Zij regtvaardigen echter reeds het erkennen van een verschil en het aanduiden van eenige bijzonderheden. Van dezelfde geslachten bijv. vindt men in die verzamelingen veelal andere soorten aan de west- en andere aan de oostzijde, andere in Lampong dan in Tapanoeli en Angkola. Een blik op de groeiplaatsen der hier achter vermelde soorten zal dit genoegzaam bevestigen. *Styrax Benzoin* bijv. (vergelijk hier achter) is geenzins over het geheele eiland verspreid, de zonderlinge *Rhodoleia Teysmanni* behoort tot het middengedeelte des eilands, en werd in de zuidelijke en oostelijke provinciën nog niet gevonden. *Cibotium Cumingii* is eigen aan het midden en noordelijk gedeelte. Alles duidt op veel plaatselijke verscheidenheid. De Lampong-provincie behoort boven de overige districten tot die waarin nog de meeste toenadering tot de Flora van Java merkbaar is.

Voor de algemeene kennis van de Flora van den Indischen Archipel is eene nadere vergelijking der Flora van Sumatra met die der overige eilanden van groot gewigt en die vergelijking zelf, behalve dat zij het eigenlijk phytogeographisch karakter in een helderder licht stelt, opent gezigtspunten die verder reiken en in verband staan met de in onze dagen veel besproken vragen over den oorsprong der thans bestaande soorten. — Omtrent dit onderwerp, dat buiten het bestek van dezen arbeid ligt, stel ik mij voor bij eene

andere gelegenheid eenige waarnemingen en gevolgtrekkingen mede te deelen. Ik bepaal mij thans tot het eigenlijk plantengeographisch gebied.

De Flora van Java, als de meest volledig bekende, levert voor eene vergelijkende beschouwing van de vegetatie van den Indischen Archipel het meest geschikte uitgangspunt. Onze kennis van de Flora van Sumatra bevindt zich echter in hare allereerste beginselen, zoodat de vergelijking dier beide Flora's nu nog niet meer dan eene schets, op verre na geen volledig betoog kan zijn. Ongetwijfeld stemmen daarin beide overeen, dat zij door eenen bijzonderen rijkdom van vormen, door een groot aantal familiën, geslachten en soorten, vertegenwoordigd zijn. Naast de eigenlijk tropische orden bezitten de zuidelijke landen van Azië spranken van meer gematigde ja noordelijke klimaten, en zoo als vertakkingen van de Flora van Lappland, van de arctische Flora, zich tot in Japan, Noord-China en het Himalaya-gebergte voortzetten en op de hoogere bergtoppen van Java *Typha*, *Acorus Calamus*, *Carices*, *grassoorten*, *Scheuchzeria* en anderen ons de noordsche vegetatie voor den geest brengen, zien wij eene dergelijke wet van vermenging ook in de Flora van Sumatra uitgedrukt door de reeds genoemde Pinus, die er zelfs woudenvormend optreedt. Naarmate echter de meeste bergtoppen van Sumatra niet die van Java evenaren, staat het daarbij in dit opzigt terug en zijne Flora bewaart in hare hoogste zonen over het geheel meer het tropisch-indisch karakter. Het optreden van vormen die de Nieuw-Hollandsche Flora kenmerken, is een karaktertrek der geheele indo-archipelagische Flora, in de Molukken, op Celebes en Borneo sterker nog dan op Java uitgedrukt. Sumatra biedt dit karakter welligt nog duidelijker aan dan Java. Dit bewijzen de *sclerocarpische Myrtaceën*-geslachten *Leptospermum*, *Baeckea*, *Melaleuca* en *Tristania*, de *Epacrideën* (*Leucopogon*), *Halo-ragis*, *Casuarina sumatrana* in de bergstreken (hier van geheel andere beteekenis dan de C. equisetifolia, die eene zoo groote verspreiding heeft in de kustlanden der tropische gewesten), soorten van *Cassytha*, de sterke vertegenwoordiging van het *Proteaceën*-geslacht *Helicia* (volgens F. MÜLLER ook in tropisch Nieuw-Holland aanwezig), *Dodonaea* van de *Sapindaceae*, *Lagenophora sundana* onder de *Compositae*, die van de australische soort bijkans niet verschilt; *Ge-*

niostoma Haemospermum onder de *Loganiaceën*, dat door BENTHAM zelfs voor het australische *G. rupestre* van FORSTER wordt gehouden.

Indien onze kennis van de Flora van Borneo en Celebes niet nog zoo geheel fragmentarisch ware, vooral wat betreft de meer binnenlandsch in de bergstreken gevestigde oorspronkelijke vegetatie, zou het waarschijnlijk blijken, dat Sumatra daarmede grooter verwantschap heeft dan met Java. — Bij eene vergelijking met de Flora van Java, hebben beide eilanden in de kustzoom- en strandvegetatie zeer veel overeenkomst, zoo als dit het geval is over den geheelen Archipel. In de oorspronkelijke vegetatie der bergstreken ontmoet men een veel dieper liggend verschil; ja het verschil, wat de *soorten* betreft, is grooter dan de overeenkomst. De laatste blijkt door het optreden van gelijke orden en geslachten, maar die veelal door andere hoewel analoge soorten vertegenwoordigd worden *).

Ik heb in de hier achter volgende lijst de orden, geslachten en soorten, die tot dusver in het zoo veelvuldig onderzochte Java niet zijn gevonden, met een teeken onderscheiden. Men zal daardoor het verschil in eens duidelijk aanschouwen. — Onder de orden, die op Sumatra sterker dan op Java vertegenwoordigd zijn, behooren de *Dipterocarpeën* (waarvan onderscheidene geslachten op Java ontbreken), *Chrysobalaneën*, *sclerocarpische Myrtaceën*, *Melastomaceën*, *Begoniaceën*, *Nepenthaceën*, *Oxalideën*, *Myristiceën*, *Ternstroemiaceën*, *Connaraceën*, *Amyrideën*, *Cyrtandraceën*, *Epacrideën*, *Eriocauloneae*, naar het schijnt ook de *Caesalpinieën* (vooral *Phanera*) de geslachten *Rhododendron*, *Artocarpus*, *Galearia*, *Alstonia*. In Java tot dusverre niet vertegenwoordigd, zijn de orden der *Ochnaceae*, *Erythroxyleae*, *Trigoniaceae*, *Abietineae* (want Dammara alba is op Java ingevoerd), *Taxineae*.

Welke groepen daarentegen in de Flora van Java een hooger cijfer bereiken, is moeijelijk te bepalen, daar de Flora van Sumatra tot dusverre niet in gelijke mate onderzocht is als die van Java. Alleen kan men stellen, dat de hoogere bergvegetatie van Java, vooral van het oostelijk gedeelte, die meerdere europesche

---

*) Van de talrijke eiken van Sumatra vindt men slechts enkele op Java; welligt meerdere op Borneo.

vormen aanbiedt, op Sumatra veel zwakker vertegenwoordigd is. Zoo is mij uit Sumatra nog geen Carex, geen Plantago, noch Stellaria, Cerastium of Arenaria voorgekomen. Naar de Herbaria te oordeelen, schijnen de *Compositae*, welligt ook de *Labiatae*, van de *Umbelliferae Hydrocotyle* er zwakker vertegenwoordigd te zijn.

De Flora van Achter-Indië is te weinig bekend, om eene doortastende vergelijking met Sumatra te kunnen beproeven, maar er zijn toch aanduidingen van eene niet geringe verwantschap. De orden en ten deele de geslachten der sumatrasche Flora, die op Java ontbreken, zijn dáár vertegenwoordigd, en van meer dan eene soort is het reeds gebleken, dat, terwijl zij op Java ontbreekt, zij in Malakka voorkomt. Ik noem slechts *Isonandra Gutta*, *Vitex vestita*, *Vaccinium malaccense*, *Ixionanthes reticulata*, *Schima Wallichii*, de *Ochnaceën*, *Styrax Benzoin*, *Homalium grandiflorum*, *Aquilaria malaccensis*, eenige *Myristicae*, en wanneer het door de vergelijking van het Herbarium van WALLICH blijken zal, dat Pinus Merkusii dezelfde soort is als P. Finlaysoniana, zal ook die belangrijke boom tot bevestiging van deze verwantschap dienen.

De talrijke kleine eilanden, die ten O. en W. van Sumatra gelegen zijn, bieden eene zoo groote verwantschap met de Flora van Sumatra aan, dat men zich niet ontslaan kan van de gedachte, die de geologie ook schijnt te bevestigen, dat zij daarmede verbonden waren gedurende den tijd, toen de tegenwoordige Flora reeds bestond; ik heb daarom ook Bangka in mijnen arbeid niet van Sumatra willen scheiden, en laat hier achter volgen wat anderen van den naburigen Riouw-Archipel hebben megedeeld, en waardoor eene hooge graad van overeenkomst wordt aangetoond. Wanneer de valleijen, die Sumatra in de lengte en dwars doorsnijden, onder het vlak der zee afdalen, dan ware er een toestand geboren, zoo als die nu door de kleine Archipels in den omtrek verwezenlijkt is. Hierbij dringt zich als van zelven de vraag op: heeft de straat van Malakka altoos Sumatra van het vasteland gescheiden? Was zij eenmaal een vallei, evenwijdig aan de groote lengtedalen van Malakka en Sumatra? MARSDEN had die gedachte, en eene oude portugesche overlevering neemt haar, volgens hem, voor waarheid aan. In dit geval zou het optreden vooral in het noorden van het eiland van onderscheidene continentale vormen, van *Pinus*, *Gelsemium*, *Rhodo-*

leia, *Cephalotaxus*, *Dacrydium*, *Baeckea* en andere eene gemakkelijke verklaring vinden.

Nog verdient als een karaktertrek van de Flora van Sumatra vermeld te worden, dat de gelijke of analoge vormen reeds op veel minder berghoogte voorkomen, dan op Java. Dit geldt van de onderscheidene zonen der boschvegetatie in het algemeen, en deze wet wordt bijkans voor iedere orde en ieder geslacht meer of minder bevestigd. Het is mij niet gelukt te bepalen of dit verschijnsel door een verschil van de temperatuur kan verklaard worden, Het verschil toch dat men vindt, wanneer men de temperatuur van gelijke berghoogten op Java en Sumatra vergelijkt, voor zoo verre men naar de weinige gegevens daartoe in staat is, is niet zoo belangrijk (somtijds vindt men bijkans gelijkheid), om hierin eene voldoende verklaring te vinden, vooral wanneer men bedenkt, dat dezelfde soort in hare verspreiding van de laagste tot de hoogste grens niet zelden eenen aanzienlijken loodregten afstand inneemt.

BANGKA.

Te oordeelen naar HORSFIELD's onderzoek is het vermaarde tineiland uit een geologisch opzigt aan Sumatra ten naauwste verwant. De eerste berigten over zijne Flora heeft men aan dien geleerde te danken, die mij een deel zijner verzameling welwillend mededeelde. Onlangs heeft TEYSMANN het eiland botanisch onderzocht en na hem heeft de Heer J. AMMAN niet onaanzienlijke verzamelingen aldaar bijeengebragt. Het onderzoek dier planten regtvaardigt volkomen TEYSMANN's gezegde, dat hij er bijkans geene plant van Java zag, maar veel overeenkomst met het naburig gedeelte van Sumatra. Slechts van enkelen is het gelijktijdig voorkomen op Sumatra nog niet gebleken, maar in dit geval zijn het niet zelden soorten, die op Malakka of in Achter-Indië reeds vroeger waren opgespoord. De kuststreek bij Muntok schijnt al de overige streken van den Archipel in rijkdom aan *Nepenthes*-soorten te overtreffen en de vele voeten lange stengels van *N. ampullacea* worden er als uitmuntende bind-rottan gebruikt. Eiken groeijen reeds nabij de kust. Op den schralen deels tot tindelving gebezigden, deels uit roode verbrokkelde rotsen bestaanden grond vindt men *Adinandra*, *Cratoxylon*,

Tridesmis, *Daphniphyllum*, *Symplocos*, *Rhodomyrtus tomentosa*. *Melastoma*, *Nepenthes*, *Leucopogon malayanum*, *Vaccinium malaccense*, *Dendrotrophe* (? parasitisch, verg. de hier achter volgende lijst), *Rhodamnia*, *Melaleuca*, *Ploiarium elegans*, *Cassytha*, *Myrica* [?], *Imperata arundinacea*, *Gleichenia*, *Lycopodium* enz. — Het binnenland is zeer vruchtbaar en rijk aan planten," de soorten verschillen meestal van die, welke op Java gevonden worden, zoodat men slechts spaarzaam eene ook op Java voorkomende plant aantreft." *) Daarentegen harsgevende *Dipterocarpeën*, waarvan vele ook uitmuntend timmerhout leveren, een Getah-pertja-boom (*Isonandra Gutta?*), met meerdere andere ook Getah voortbrengende *Sapotaceën*. Ook de Garoe-boom (*Maba Ebenus*), *Aquilaria malaccensis*, 18 soorten van *Rottan*, 2 *Zalacca*, 4 *Seaforthia*, *Sago-*, *Pinang-*, *Areng-*, *Niboeng-* en *Klapa-palmen*, drie aan TEYSMANN onbekende *Pandani*. De *Laurineën* zijn er sterk vertegenwoordigd, en bekend onder den naam van Medang. — Behalve *Calophyllum Inophyllum* vond hij er nog omstreeks 10 andere *Clusiaceae*, veelal van het geslacht *Inophyllum*. — De familie der *Myrtaceën* is er op eene eigendommelijke wijze bij voorkeur in de moerassen vertegenwoordigd; zij dienen tot velerlei nuttig gebruik, tot het branden van houtskolen voor de tinsmelterijen, de basten tot verwstof, terwijl *Melaleuca minor*, hier Koelit Glam genoemd, algemeen tot het breeuwen van praauwen gebezigd wordt. HORSFIELD had reeds voorlang eene soort van *Tristania*, Plasan genoemd, als de houtsoort doen kennen, die kolen levert voor de tinsmelterijen. TEYSMANN ontdekte er onder denzelfden naam eene tweede soort, die door hem ook op Sumatra werd teruggevonden. Deze boom biedt in de wouden een eigenaardig gezigt aan, door het afschillen van den rooden bast in breede opgerolde platen. — Eene soort van *Dysoxylon* levert het fraaije wortelhout Kajoe-ambalo. — Rijk is het eiland aan uitmuntend timmerhout, waaronder ook het echte ijzerhout voorkomt. Eene reusachtige *Alstonia*, Mentch genoemd, op Sumatra Malaboeai, is bij voorkeur de boom, waarop de bijen neste-

---

*) Hierbij worden natuurlijk hoofdzakelijk de grootere houtvormende gewassen bedoeld; van Gramineën, Cyperaceën, enz. ontmoet men ook hier die soorten, welke algemeen over den Archipel, ja over Zuid-Azië in het algemeen verspreid zijn.

len. Het Guinea-gras, zoo belangrijk voor den veestapel, komt er zeer goed voort, en over het geheel mag de bodem van het eiland in ruime mate bouwbaar genoemd worden.

RIOUW-EILANDEN.

Over den plantengroei der eilanden in en voor de straat van Singapore, en verder ten oosten van Sumatra, heeft MOTLEY onlangs berigten medegedeeld (HOOKER, *Kew Gard. Misc.* VII. *p.* 161 *verv.*), die genoegzaam de meening regtvaardigen, dat ook zij, uit een botanisch oogpunt beschouwd, tot het gebied van Sumatra behooren. Bijzonder rijk noemt deze verdienstelijke Engelsche reiziger de vegetatie op die „ontelbare*) kleine eilandjes," waarvan op de gewone kaarten gemeenlijk alleen de eilanden Battam en Boelang genoemd worden. Van eene soort *Rhizophora*, Kajoe Bakau genoemd [Rh. conjugata?], wordt veel roodachtig brandhout verzameld, en de schors van dit gewas gaat naar China als looistof, en wordt ook te Singapore, met Gambir vermengd, tot hetzelfde doel gebruikt. *Sirih* groeit er overvloedig en ook van eene andere pepersoort, Boeah tjabé genoemd [Chavica officinarum?], worden de scherpe geele vruchtaren gebezigd. De zeestrand-vegetatie is hier zoo ontwikkeld, dat sommige (schijnbare) eilanden uit boschjes van zulke boomen en heesters bestaan, als uit. „Bakau," „Tameno," „Tunga," allen soorten van *Rhizophoren*, uit *Sonneratia* („Pempat"), *Aegiceras* („Api-api) †). — Sommige dier eilanden daarentegen verrijzen als deelen eener zeer verbrokkelde zandsteenformatie, 100′ boven het vlak der zee. — De vegetatie in het algemeen heeft hetzelfde karakter, dat in de kuststreken van den geheelen Archipel wordt aangetroffen. Behalve de straks genoemde: twee *Combretaceën*, eene met scharlaken, de andere met witte bloemen [Lumnitzera?], hier en daar *Nipa*, *Acrostichum inaequale* („Piai"), Rottan laut (Flagellaria?), *Delivaria ilicifolia*, een *Pandanus* (Kajoe Samak). Deze gewassen duiden echter altoos eenigen toevloed van

---

*) MOTLEY had er soms meer dan honderd in het gezigt.

†) De inlandsche namen, hier vermeld, stemmen in den regel met die van Sumatra, somtijds van Java overeen.

zoet water aan en gaven soms aanleiding om dit te ontdekken. Ook *Enhalus* komt hier voor, wiens mannelijke bloemen in de diepte gezeten, zich losrukken en op het water drijven, om de vrouwelijke te bevruchten, die op hare lange stelen naar boven komen. De vrucht, Boea-laut genoemd, wordt door de inlanders gegeten. Ook *Zostera-achtige* gewassen werden opgemerkt; een met doorschijnende eironde bladen en stipulae als bij Potamogeton [Halodule?]. — Op zandige plaatsen vindt men meerdere andere gewassen. — De gewone *Zee-Pandanus* vormt daar nietzelden ondoordringbare wildernissen, somtijds vereenigd met *„Pandanus Wangi ;"* — *Vitex Negundo*, *Cassia*, *Cycas circinalis* (Poekoc-laut), *Hibiscus tiliaceus* (Barou of Warou), *Casuarina* (Aro), *Ipomoea Pes caprae* (Tapak karbau of buffelvoetstap), eene *Euphorbia* (gelijkende aan E. Paralias) ;„Toeba laut" (*Dalbergia?*) die tot het vergiftigen der visschen dient; *Crinum* („Bakom"); een *Carex?*, *Gendarussa vulgaris*, bij de Maleijers algemeen als koortsmiddel gebruikt; een *Cissus* met hartvormige bladen; *Dillenia speciosa ;* een *Phyllanthus*, met witte eetbare vrucht [Cicca?]; *Paspalum*, *Cyperus*, *Spinifex squarrosus* en de paratitische *Cassytha*, die de Vitex kan dooden.

Die rotsen, die gemeenlijk met digte zoden van *Varens*, *Hoya*, eenige *Orchideën* (bijv. *Dendrobium crumenatum*, *Cymbidium aloifolium*, een klein wit *Trichopetalum*, en eene *Thelasis*) bekleed zijn, dragen *Paretta*-struiken met oranjegele bloemen, *Ficus*, eene *Podocarpus*, gelijkend op *P. latifolia*, een *Calophyllum* (*C. spectabile?*), Panagya genoemd, *Terminalia Catappa* (Katapang), den prachtigen *Pandanus latissimus* („Gadore"), — de koning der tropische planten volgens MOTLEY (de stam is niet zelden 30 voet hoog en de ivoorwitte vrucht van aanzienlijken omvang); *Fagraea auriculata*, *Barringtonia speciosa*, *Rhodomyrtus tomentosa* („Karawanting"), somtijds ook *Melastoma Malabathricum*. Op de Terminalia groeiden onderscheidene *Loranthi*, een bladlooze *Viscum*-, *Dendrobium*- en *Aërides*-soorten, een klein *Bolbophyllum*, een *Cryptostoma*, vier soorten van *Appendicula*, epiphytische *Hoya's*, *Melastomaceën* en eene soort van *Dischidia* met oranjegele kruikjes.

Het hoogste gedeelte der eilanden is bedekt met *Guttiferen*, *Myrtaceën*, eene *Myristica*, eene *Sapotacea*, die eene gomachtige stof bevat, waarmede de gutta-percha vervalscht wordt. Gemeen is hier de

plant, die de beste elastische gom levert, volgens MOTLEY waarschijnlijk eene *Urceola*, een krachtige klimmende heester, „Djĕntawan" der inlanders, waarvan men echter drie soorten onderscheidt: *Menoengan*, *Sarapit*, *Patabo;* de vrucht van de Sarapit is de beste, maar alle drie zijn zeer gezocht; het vruchtvleesch dat de zaden omgeeft, heeft eenen zeer aangenamen smaak. Het sap wordt van den stam verkregen en stolt dadelijk door zeewater er bij te voegen. — Nog vindt men er een groot klimmend gras (*Nastus?*), eene kruipende *Bauhinia*, met afwisselend gele en roode bloemen. — De drooge plaatsen zijn veelal bedekt met doornige *Licuala's* („Pellas").

MOTLEY gewaagt van de uitgebreide Ananas-kultuur op het eiland Blakang Mati. Op de heuvels, 200', over het geheele eiland, worden twee soorten, de eene met donkere vrucht, wier zamenstellende deelen groot zijn, en eene andere met goudgele vrucht verbouwd. In de straat van Singapore worden 8 stuks voor 1 cent of $\frac{1}{2}$ penny verkocht. Uit de bladen wordt vezelstof bereid.

Onder de Zee-Algen verdient de Agar-Agar (*Plocaria candida Nees*) vermelding, die door de inwoners verzameld en verkocht wordt *).

KULTUUR-GEWASSEN.

De kennis van de door den mensch van elders ingevoerde gewassen bekleedt in eene schets van de plantenwereld van een gewest eene niet onbelangrijke plaats, hoezeer de tot enkel systematische opvatting zich bepalende wetenschap aan dit onderwerp weinig oplettendheid schenkt, zoodat wij daardoor inderdaad niet zelden bezwaar ontmoeten, wanneer wij de kultuurplanten tot botanische bepaling willen brengen. Uit het oogpunt van de geschiedenis der volken biedt de kennis van den afkomst en het tijdstip van invoering dier gewassen menig opmerkenswaard gezigtspunt aan, en het is

*) Over de *Flora der Nicobaren*, die zich aan deze in vele opzigten aansluit, verg. de berigten der expeditie der deensche korvet Galathea (*Commodore* STEEN BILLE'S *Beretning om Corvetten Galathea's Reise omkring Jorden* 1845—1847. I. *Copenhagen* 1849); het botanisch gedeelte is overgenomen in HOOKER *Kew Garden Miscell.* II. *n.* 13, *blz.* 1—11.

uit dien hoofde zeer te betreuren, dat onze kennis dienaangaande nog zoo weinig gevorderd is. Ook het land zelf en zijne bewoners worden met meer juistheid beoordeeld, wanneer wij weten wat het land voortbrengen kan, en hoe het voortgebragte den bewoners tot nut strekt. — Daar waar de landbouw reeds eenigermate uitgebreid is, verkrijgt niet alleen het land eene andere physiognomie, maar de gehecle toestand wordt door de veranderingen die de kultuur aanbrengt, gewijzigd en eindelijk gaat de wilde aan zich zelve gelaten natuur, het Eden van den botanist, in de magt der menschen over en onze nakomelingen zullen zich geene voorstelling meer kunnen maken van een over de aarde heerschend plantenrijk, dat nog vrij was van de vervormende hand des menschen. Dien maagdelijken toestand zien wij nog in zijne volle kracht op de meeste eilanden van den schoonen Indischen Archipel. Zoo is het ook nog voor een groot deel op Sumatra, waar de mensch te midden der schoonste en rijkste natuur geplaatst, bij weinig behoefte, met den minsten arbeid in zijn onderhoud voorzien kan. Die eenvoudige en gemakkelijke landbouw, die slechts de vervulling der eigen behoefte bedoelt, is dus ook op vele plaatsen de eenige, terwijl de verbouwing van voortbrengselen die aan den handel naar buiten verstrekt worden, nog geenzins algemeen is. Alleen wat de natuur van zelve voortbrengt en wat de vreemdeling begeert, wordt verzameld en verkocht of verruild om aan eene kleine weelde te kunnen voldoen, die toch nergens in de menschelijke zamenleving ontbreekt. — Een andere toestand treedt in, wanneer de winstzoekende Europeaan zich komt vestigen, om aan den kolonialen landbouw eene al toenemende uitbreiding te geven. In dit opzigt staat Sumatra nog in hooge mate bij Java terug, maar het bevindt zich reeds in een tijdperk van overgang en in de westelijke provinciën van Benkoelen en Padang, in Lampong ten zuiden en de vruchtbare oostelijke gewesten van Palembang, zag men in den jongsten tijd het voortbrengen van producten voor de europesche markt in snelle ontwikkeling vooruitgaan. — Geen deel welligt van den geheelen Archipel verdient daarom meer de aandacht der wetenschap en vereischt meerder zorgen van de zijde van het staatsgezag, om aan den wassenden vooruitgang de juiste rigting te geven.

VOEDSEL-GEWASSEN.

Rijst. (*Oryza sativa.*)

Hoe innig het bestaan der bevolking hier en elders op den Archipel met dit gewas verbonden is, blijkt reeds uit de verscheidenheid van afzonderlijke namen, waarmede in de volkstaal de verschillende toestanden van het gewas en zijne talrijke spelingen worden onderscheiden. *Padi* de ongepelde, *Bras* de gepelde, *Nasi* de gekookte rijst, en weder andere namen voor de verschillende levenstijdperken der plant *).

Het is zeer bekend dat de rijst, naarmate die op drooge of op overstroomde velden geteeld wordt, in Padi-Ladang en P. Sawah onderscheiden wordt, maar van ieder van deze soorten kent men 10—15 verscheidenheden, die in vorm, grootte, kleur, in snelheid van groei verschillen en als meer of minder standvastige kultuurverscheidenheden kunnen beschouwd worden. Wat JUNGHUHN dienaangaande in de Bataklanden had opgeteekend, wordt in een volgend hoofdstuk medegedeeld. Aan MARSDEN was deze verscheidenheid der rijstvormen op Sumatra niet ontgaan en hij teekent van de Ladangrijst talrijke spelingen op: *Padi Ebbas*, met groote korrels, eene zeer algemeen voorkomende; *Andalong*, korte rondachtige korrels, algemeen; *Galoe*, bleek gekleurd, zeldzamer; *Sini*, met kleine donker gekleurde korrels, schaarsch; *Idjoe* (iju), bleek van kleur, zeldzaam; *Koening*, donker geele, gekromde puntige zeer fijne korrels; *Koekoer boeloem*, kleine zeer kromme bleeke korrels, die zeer gezocht zijn; *Pisang*, korrels van buiten ligt bruin, binnenste bekleedsel rood, langer, smaller, minder gekromd dan de voorgaande; *Bringin*, lange, geribde, puntige geele korrels; *Boejoet*, als de voorgaande, maar eenigzins rood; *Tjariop*, kort, rondachtig, rood-geel; *Djanggoet*

---

*) „This minuteness of distinction applies also to some other articles of common use, and may be accounted for upon this principle, that amongst people whose general objects of attention are limited, those which do of necessity occupy them, are liable to be more the subject of thought and conversation than in more enlightened countries, where the ideas of men have an extensive range" (MARSDEN).

of gebaarde rijst; klein, smal, bleek bruin; *Djambi*, klein, eenigzins gekromd, puntig, ligt bruin; *Lais*, bultig, bleek; *Moesang*, klein, langwerpig puntig, donker purpurkleurig; *Pandan*, klein, bleek; *Pauling*, krom, puntig, ligt geel; *Poejoeh*, klein, fijn, krom, puntig, helder geel; *Rakoen*, rondachtig zoo als Andalong, maar grooter en donkerder; *Sihong*, heeft veel overeenkomst met *Laye; Satar*, kort, rondachtig, schoon bruin-rood; *Poeloet gading* of yvoor-rijst. lang, bijkans regt, ligt geel; *Poeloet ketjil*, klein, krom, rood-geel; *Poeloet bram*, lang, vrij groot, purpurachtig, in verschen staat bijkans rood; *Poeloet bram lematong*, als de voorgaande, maar bleeker *). — Van de *Sawah-rijst* bezat MARSDEN geene verzameling, maar van de niet minder talrijke vormen wordt de *Padi Santong* voor de beste gehouden; de korrel is klein, regt, bleek. — In Lampong worden vooral twee soorten onderscheiden: *Padi krawang* en *P. Djero*, waarvan de eerste eene maand vroeger rijp wordt.

De Ladang-rijst wordt voor beter gehouden dan de Sawah, is witter, vaster, meer voedend en heeft eenen meer aangenamen smaak; de verbouwing is minder ongezond, de opbrengst echter minder. Daarom geeft men ligtelijk aan den Sawah-bouw de voorkeur. Het verschil tusschen beide soorten wordt ook voor het zaai-zaad vastgehouden, en men zaait Sawah-zaad op Sawah-velden en Ladang-zaad wordt weder op Ladang-velden verbouwd.

Voor de Ladang kiest men bij voorkeur oude boschgronden, en waar deze ontbreken, neemt men jongere of Baloekar (Bloekar), maar niet jonger dan 4 of 5 jaar. De ontblootte bodem toch wordt, aan zich zelven overgelaten, alom spoedig met eene ondoordringbare humusvormende vegetatie bedekt. Maar de oude boschgrond staat toch met het oog op den kultuur zoo hoog aangeschreven, dat de vorsten maatregelen nemen tegen hunne verwoesting, eene voorzorg die anders verwondering zou wekken in een gewest, dat aan het oog als één ondoordringbaar onuitputtelijk woud zich voordoet. — Wanneer de droogere tijd van April en Mei nadert, worden de

---

*) De soort, die *Poeloet* of *Bras-se-poeloet* genoemd wordt, door MARSDEN als *Oryza gelatinosa* onderscheiden, is zeer eigenaardig en wordt niet als gewoon voedsel gebruikt. Met cocosnoot bereidt men er een kleverig mengsel van (lemang), dat in bamboes gekookt wordt.

plaatsen voor de Ladang uitgekozen, het woud geveld, en later afgebrand. Omtrent October, wanneer de regentijd invalt, heeft de zaaijing plaats, waarbij niet zelden op vrije plaatsen van hetzelfde veld, ook djagoeng of maïs gezaaid wordt, die vroeger (in iets meer dan drie maanden) rijp wordende, zonder nadeel voor de rijstplanten kan geoogst worden. — Vijf maanden en tien dagen worden gerekend van de zaaijing der rijst tot den oogst. — De Sawahrijstbouw heeft plaats op moerassige velden, die gedurende den groeitijd tusschen October—Maart omstreeks 6 – 12 duim overstroomd worden. De grond wordt vooraf van het onkruid gereinigd, de oppervlakte zoo veel mogelijk gelijk en van gelijkmatige vastheid gemaakt, waartoe men op vele plaatsen er slechts buffels op drijft. — Is de bodem nu verder toebereid en met de smalle voren van den zwakken inlandschen ploeg doorsneden, dan plant men er de in de nabijheid reeds geteelde jonge rijstplantjes, van omstreeks 5—8 duim lengte. — Zonder braak of afwisseling kan dezelfde grond onderscheidene jaren achtereen tot Sawah dienen, want het telkens er overgevoerde water brengt nieuwe vruchtbaarheid aan. — De opbrengst der Ladang wordt op 80-voud, die van Sawah op 120, onder gunstige omstandigheden op 140-voud gesteld.

De Kokos-palm.

(*Cocos nucifera*). — *Kalapa mal.* of *Njioer.*

Aan de verspreiding van dezen belangrijken boom, ook Krambir genoemd, staat alléén de lagere temperatuur der hoogere bergstreken in den weg; anders tiert hij alom en wordt zoo veelvuldig geplant en bekleedt ook hier eene zoo belangrijke plaats, dat MARSDEN hem onmiddellijk op de Rijst laat volgen. „De Kokos ontbreekt in de padangsche bovenlanden dan om de kampongs, wanneer het terrein zoo hoog gelegen is (3 — 4000'), dat hij geene vrucht meer voortbrengt. Overigens ziet men alom de kruinen van dezen Palm hoog uitsteken, zwaar met vruchten beladen." TEYSMANN zegt bepaaldelijk, dat wegens niet genoegzame warmte de Klapperboom te Padang-pandjang (?3000') geene vrucht meer voortbrengt. Weelderig zag hij hem nog in Singkara op 1046'. Op het heuvelachtig ter-

rein liggen de kampongs in groen geboomte en klapperboomen verscholen. — Op den weg naar Boekit-silit, dat op omstreeks 4000' ligt, zag hij de kampongs er nog rijkelijk van voorzien, maar bij het hooger klimmen verdween hij weldra, om door den Arengpalm vervangen te worden. Evenzoo tiert de kokos niet in te lage landen, daar hij niet tegen lange inundatie bestand is. Hij wordt dan ziekelijk en ten prooi van de verwoesting der kevers, zoo als TEYSMANN op de alluviale vlakten van Palembang opmerkte. Eerst te Salatiga en Meranjat in dit gewest zag hij de boomen op wat hooger plaatsen, die niet aan overstrooming bloot staan, weelderig groeijen. Het scheen echter dat ook de bodem van invloed was, daar ook op plaatsen, die niet aan overstrooming onderhevig zijn, de boomen kwijnden en door torren vernield werden. — In eene andere streek van dit gewest, boven Ogan, komt de klapperboom, niettegenstaande het zeer lage terrein, goed voort; TEYSMANN verklaart dit door den meer zandigen bodem van die streek, terwijl de klei lager wordt afgezet. — Dit alles bevestigt geheel wat RUMPHIUS, en na hem bepaaldelijk omtrent Sumatra MARSDEN heeft te boek gesteld, dat de kokos zandgronden bemint. — Niet alleen rondom de doesons wordt dit gewas aangetroffen, maar ook nabij de zeeplaatsen, havens, waar veel behoefte aan voedsel is, wordt er eene grootere hoeveelheid van aangeplant. Hij groeit het best op lage, nabij de zee gelegen zandgronden, waar hij reeds in 4 of 5 jaren vrucht draagt, terwijl hij dit op kleigronden eerst na 7—10 jaren doet. Van de kust af naar het binnenland groeit hij al trager, wegens de vermindering der warmte, en hij draagt daar dan eerst vrucht, wanneer hij volwassen is, terwijl in de kuststreken een kind de vrucht kan plukken; op meer hooge plaatsen brengt hij geheel geen vrucht meer voort. — De kleine naburige eilandjes zijn alom langs het strand digt met kokospalmen bedekt, ten gevolge van het ontkiemen der toevallig door de golven aangespoelde noten, op dezelfde wijze als dit op de Koraaleilanden der Stille Zuidzee en van de Indische Zee het geval is. — De pitten der noten dienen overigens alom tot spijze, uit de volkomen rijpe wordt de bekende klapperolie verkregen, die in de kuststreken een algemeen gebruikelijke vetstoffe is en ook in de lampen gebrand wordt, terwijl in het binnenland andere plantenoliën gebruikt worden en de vlam ook door

harssoorten onderhouden wordt *). Ook wordt van den kokos het bekende vocht verkregen, dat versch, om zijnen zoeten smaak, *Nim* genoemd wordt. Spoedig wordt het zuur, gaat gisten en levert, zoo als het vocht van andere palmen, *Toeak* of palmwijn. — De jonge bladknoppen worden als groente gegeten. De overige deelen, stam, stamvezels, bladen, de schalen der noten worden overigens op Sumatra niet gebruikt, zoo als dit in andere tropische landen geschiedt.

Omtrent de verscheidenheden van den kokos, die overigens op den Indischen Archipel zeer talrijk zijn, vind ik, wat Sumatra betreft, weinig bijzonderheden opgeteekend. Alleen deelt TEYSMANN mede, dat in de doesons van Palembang altijd de gewone hooge Klapa-boom wordt aangetroffen (wiens vruchten neêrvallende wel eens den daaronder zich bevindenden dooden kunnen), maar dat in de nabijheid van Toeboean in de doesons, die zich geheel als kokostuinen voordoen, ook vele Klapa-poejoe en Kl. gading, die spoediger vrucht dragen en niet zoo hoog van stam worden, voorkomen. — Overigens wordt de boom nergens in het wild gevonden, maar bijv. in Noord-Sumatra op sommige plaatsen als verwilderd aangetroffen, daar waar vroeger bevolking aanwezig was. In zulke verlaten oorden zijn Aleurites moluccana, Bombax pentandrum, Durio zibethinus, Areng- en Kokospalmen de getuigen van vroegere kultuur.

Anau- of Areng-Palm.

(*Arenga saccharifera en A. obtusifolia*).

De Areng-Palm, door MARSDEN ook *Jaggri* genoemd, waaronder hoofdzakelijk de A. saccharifera te verstaan is, in het bataksch *Parkol*, begint op de westkust des eilands het meest voor te komen in die hoogere streken, waar de kokos niet meer groeijen kan, dus op omstreeks 3—4000′. Opmerkelijk is het echter dat deze boom in Palembang †) den kokos vervangt in die lagere streken, waar deze

---

*) De hoeveelheid kokosolie, die uitgevoerd wordt, is niet aanzienlijk; in 1856 1011, 1857 192, 1858 12 en 1859 175 pikoel.

†) Te Moeara-Sipongi zag TEYSMANN eene zonderlinge afwijkende ontwikkeling van den Anauboom. De mannelijke bloemtrossen, die anders uit het

wegens de overstroomingen niet groeit; „doch het schijnt eene variëteit van de hooger groeijende te zijn, die ook in het bantamsche en elders op Java, in de benedenlanden gevonden wordt." Hoogst waarschijnlijk wordt hier A. obtusifolia bedoeld *). — De gewone soort komt echter in West-Sumatra minder in gekweekten staat voor, meer in het wild, aan de steile niet bewoonde bergruggen. — Overigens is het bekend dat deze palm vooral den palmwijn levert, die meer geacht is dan die van den klapperboom. Om dit vocht (Soera, Nira of Toddy in ongegisten staat) te verkrijgen, wordt de steel van den bloemtros op eenige duimen afstand van den stam afgesneden, het uitstroomende vocht in daaraan bevestigde bamboeskokers opgevangen, die om de 24 uur vervangen worden. Om het vocht te doen gisten, gebruikt men in de padangsche bovenlanden Koelit-kajoe-katjangkatjang (*Jagera?*), Koelit-lawan (*Cinnamomum*), Koelit-lanseh (*Lansium domesticum*). Na eenige dagen gisting, wordt het vocht afgegoten en men heeft nu den Toeak of palmwijn van eenigzins bitteren smaak. — Uit den stam wordt nu en dan ook een weinig Sago verkregen, en het uit de bloemstelen verzamelde vocht, indien men het niet laat gisten, levert ook de op Java meer bekende suikersoort (verg. *Flor. Ned. Ind.* III. *bl.* 35), waarvan echter op Sumatra weinig gebruik gemaakt wordt. — Belangrijk is echter de vezelstof, die als zwart paardenhaar den stam omgeeft en uitstekend, zeer duurzaam, touw en ander vlechtwerk levert, en Idjoe of Gomoetoe genoemd wordt. — Van de doornachtige uitsteeksels des stams vervaardigt men schrijfpennen. — Volgens TEYSMANN'S getuigenis waardeert men echter over het geheel dezen boom op Sumatra niet zoo als op Java en alleen in tijden van rijstgebrek bereidt men er Sago van, waartoe alleen die kunnen dienen welke nog niet gebloeid hebben. — De bladen bezigt men tot het dekken der huizen.

Het is mij onbekend of *Borassus flabelliformis* (Ohtel *bat.*,

---

ontbladerd gedeelte van den stam, in twee spiralen, van boven naar beneden bij opvolging verschijnen, waren in spruiten met bladen overgegaan, en vormden derhalve takken van den stam.

*) Vergel. *Flor. Ned. Ind.* III. *bl.* 37, waar dezelfde groeiplaatsen der *A. obtusifolia* opgeteekend zijn.

Kapou *mal.*), de *Lontar-palm*, op Sumatra (zoo als in andere indische landen) ook palmwijn levert.

De Pinang-Palm.

(*Areca Catechu*).

De Pinang-palm komt in Sumatra altoos met den kokosboom voor, beiden vervullen belangrijke behoeften van de inlanders. Eene uitzondering op dien regel maken alleen die gewesten, waar het Sirih-kaauwen niet in gebruik is. Zeer bekend toch is het gebruik dat de Maleijers van de noten van dezen palm maken bij het kaauwen der Sirih of Betel. Tot dit doel werd de Pinang sints aloude tijden in de meeste gewesten des eilands aangeplant en zijn er door die voortgezette kweeking meerdere verscheidenheden, naar de grootte en kleur der noten, ontstaan. MARSDEN noemt er bepaaldelijk drie: Pinang betoel, P. amboen en P. wangi. — De Pinang met sneeuwwitte vrucht, die TEYSMANN te Loemoet leerde kennen, zal echter tot de als afzonderlijk soort vastgestelde Areca alba behooren. — Overigens zijn de Pinang-noten (minder juist Betelnoten genoemd) een belangrijk artikel voor den binnenlandschen handel op den Archipel, en ook van Sumatra wordt van dit voortbrengsel jaarlijks eene niet geringe hoeveelheid naar andere eilanden uitgevoerd. De uitvoer bedroeg bijv. alléén van Padang:

in	1856	1857	1858	1859
	2425	5057	3682	2500 pikoel.

De Sago-Palm.

(*Metroxylon Sagus*).

Sumatra behoort niet tot de gewesten waar de Sago-palmen bijzonder te huis behooren en waar die voedselstof, zoo als in de Molukken, eene groote rol speelt en van waar zij naar elders wordt uitgevoerd. Evenwel komt naar de getuigenis van MARSDEN, JACK, en latere reizigers Sago op het eiland voor, maar de boomsoort zelf is uit een botanisch oogpunt nog niet met volkomen zekerheid bekend. Mogelijk is het dat van de moluksche soorten, zoo als van *Metroxylon Rumphii*, er hier en daar zijn overgebragt, waarschijn-

lijk echter ja bijkans zeker komt *Metroxylon Sagus* of eene daaraan zeer verwante soort op Sumatra niet zeldzaam voor. Uit de beschrijving van JACK toch is stellig op te maken, dat eene soort van dit geslacht er aanwezig is, die door de meeste kruidkundigen voor de laatstgenoemde soort wordt gehouden. Zij wordt door de inlanders Roembia genoemd, volgens MARSDEN ook Pohon sago (Sago-boom), en levert uit hare stammen sago voor de inlanders. — Over het geheel zal echter ook hier de regel gelden dat daar waar de rijstkultuur ontwikkeld is, minder waarde aan sago gehecht wordt. — Het is overigens onzeker of al wat thans onder den naam van sago en sagomeel bijv. te Padang wordt uitgevoerd, enkel van dezen palm verkregen wordt, en of niet de Areng-palm daarvan ook een deel levert. In den jongsten tijd was die hoeveelheid niet onbeduidend, zoo als uit de navolgende officiële opgaven van den uitvoer te Padang blijken kan:

	1856	1857	1858	1859
gepaarlde sago	—	25	155	1186 pikoel
sagomeel	930	5105	7398	8801 „

Djagoeng, of Mais.

(*Zea Mays*).

Dit bekend gewas wordt, ook volgens MARSDEN'S getuigenis, nergens in zoo groote hoeveelheid verbouwd, dat het onder de meer belangrijke voedselplanten kan gerangschikt worden, met uitzondering evenwel van de Bataklanden (zie hier achter). Men plukt de onrijpe klossen, die, na geroost te zijn, in hun geheel worden genuttigd.

Randa djawa of gierst wordt, volgens MARSDEN, hier en daar in geringe hoeveelheid verbouwd.

Peulvruchten. (*Katjang.*)

Van de talrijke in geheel Indië gekweekte katjang-soorten zal ongetwijfeld een niet gering aantal op Sumatra voorkomen, waarschijnlijk echter is hare verbouwing van ondergeschikte beteekenis, daar de latere reizigers er weinig of niet van gewagen. Alleen de

naauwkeurige MARSDEN vermeldt de *Katjang tjina* of *Dolichos sinensis*, *K. poetih* of *Dolichos katjang*, *K. ka-karak* of *D. lignosus*, *K. ketjil* of *Phaseolus radiatus*, en eindelijk de zoogenaamde *aardamandelen*, *Arachis hypogaea*, wier onder den grond zich ontwikkelende peulen olierijke zaden bevatten, *Katjang tanah* genoemd. (Vergel. *Flor. Ned. Ind.* I *deel*, bl. 281).

Oebi. Groenten.

Onder dien naam verstaat men ook op Sumatra onderscheidene knolvruchten, zoo als van verschillende soorten van *Dioscorea*, die meestal Oebi ketjil of kleine, van *Batatus edulis*, die Oebi gadang of groote genoemd worden. Van deze laatste komt, volgens MARSDEN, in Benkoelen eene verscheidenheid voor, de chinesche Jams genoemd, die soms 40 ponden weegt. (Vergel. hier achter).

Ook zij met een enkel woord vermeld *Solanum melongena* (*Flor. Ned. Ind.* II. *bl.* 651), Trong *mal.* of brindjal genoemd, die, zoo als door geheel Indië, ook op Sumatra gegeten wordt. — Andere voedselstoffen van ondergeschikt belang heb ik onder de kultuurplanten der afzonderlijke gewesten opgenomen.

Europesche groenten worden, vooral in de bergstreken, bijv. van de padangsche bovenlanden verbouwd, op den Singalang en Merapi, waar ook vele en goede aardappelen gekweekt worden. Over het geheel worden in Indië, waar Europeanen zijn, ook europesche tuingroenten aangetroffen. Op een lijst van de marktprijzen te Palembang vindt men bijv.: soorten van *kool*, *radijs*, *selderij*, *spinasie*, *porselein*, *pieterselie*, *uijen*, *pompoenen*, *salade*, *snijboonen*, enz.

GEKWEEKTE VRUCHTBOOMEN.

Behalve de hier vermelde gewassen, die meer bijzonder als voedselstoffen gelden, verdienen een niet gering aantal vruchtboomen vermeld te worden, waarvan Sumatra het meerendeel met de overige indische eilanden gemeen heeft. Onderscheidene daarvan worden, behalve naast de woningen der inlanders, thans ook langs de openbare wegen geplant, zoo als dit onder anderen in de padangsche bovenlanden het geval is, waar men de Mangis, Doerian, Marapalam, Atjeh, Tamarinde en anderen langs de wegen vindt.

Alei (*Parkia biglobosa*), Kepasseh (*P. macrocarpa*) en waarschijnlijk andere soorten van dit geslacht, die ook Patei (het jav. Peté?) genoemd worden. — De peulen worden gegeten.

Asem djawa of Tjoemalagi (*Tamarindus indica*). De zure vrucht, die de inlanders inzouten, wordt bij de spijzen en op de tafels gebruikt, ook als verkoelend geneesmiddel.

Blimbing (*Averrhoea Carambola*), en Blimbing boeloe (*Av. Bilimbi*); vijfkante kleine zure vruchtjes; van de eerste of de gewone worden 2 vormen, penjoeroe en besi, onderscheiden.

Dalima (*Punica Granatum*). — De Granaatboom bloeit alom als in het wild.

Djamboe. Van het geslacht *Jambosa* brengen onderscheidene de Djamboe-vruchten voort, onder welke de Djamboe merah of Kling van *Jambosa domestica* de meest gezochte en meest algemeen geplante is. Omstreeks van de gedaante van eene peer, van buiten donkerrood, van binnen wit, bijkans geheel eetbaar. — Eene andere met rozengeur Djamboe aër-mawar, van *Jambosa vulgaris*, en Dj. aër, van *Jambosa aquea* witachtig en rood, bezitten eenen aangenamen zuren smaak.

Djamboe bidji of D. protoegkal (van Portugal ingevoerd) volgens MARSDEN, ook Guava malaka, is volgens DIEPENHORST *Psidium Guajava, pomiferum.* Het vleesch der roode soort wordt met room vermengd, om den smaak der aardbeziën na te bootsen, „from a fond partiality to the productions of their native soil; and it is not unusual, amidst a profusion of the richest eastern fruits, to sigh for an English codling or gooseberry" (MARSDEN).

Djamboe monjet (*Anacardium occidentale*), levert eene zeer zure vrucht en bevat eene scherpe olie in het zaad.

Doerian (*Durio zibethinus*). De vrucht, iets grooter dan eene broodvrucht, is voor hen, die er nog niet aan gewend zijn, minder aangenaam en zeer verhittend; de inlanders beminnen haar hartstogtelijk, en leven gedurende den tijd van de rijpheid bijkans uitsluitend van haar vruchtvleesch.

Djaka noemt men de vrucht van de Tjampedak of *Artocarpus polyphema*, en ook van de Nangka of *A. integrifolia;* bij beiden komen de vruchten uit den stam te voorschijn. De eerste soort komt het meeste voor, is minder geacht, draagt zeer groote vruchten, die

eene zwaarte van 50—60 pond kunnen bereiken, wier zaden, geroost, den smaak van noten hebben, besloten in eene vleezige zelfstandigheid van eenen sterken smaak, te sterk meestal voor de tong der Europeanen.

Kaliki (*Carica papaya*), eene groote meloenachtige vrucht, maar niet zeer geurig, met roodachtig geel vruchtvleesch, en zaden van eenen scherpen smaak.

Lanseh (*Lansium domesticum*). Eene kleine ovale vrucht, witachtig bruin van kleur, die, van het buitenvlies ontdaan, in 5 deelen splijt, waarin het zaad met een ligt zuur aangenaam vruchtvleesch bedekt is. — Tjoepak, Aër-aër en Rambeh, zijn verscheidenheden of nabijkomende soorten.

Limo gadang (*Citrus nobilis*), de Pompelmoes, wordt op Sumatra in witte en roode soorten onderscheiden.

Limo kapas, en L. k. pantjang (*Citrus limetta*); de limoenen zijn in onderscheidene varieteiten zeer algemeen (L. langga, L. kambing, L. pipit, L. sindi masem, L. sindi manis).

Limo karbouw (*Citrus medica*). De gewone Citroen komt zeldzaam voor en is weinig geacht.

Limo manis (*Citrus aurantium*), onderscheidene soorten van China's-appelen, in talrijke verscheidenheid, waarvan MARSDEN vooral de japansche soort, Limo djapoen roemt. Bij haar zijn de afdeelingen van het vruchtvleesch naauwelijks onderling of met de zeer geurige uitwendige schil vereenigd.

Mangga, Mampalam, Marampalam, (*Mangifera indica*), is een zeer verspreide vruchtboom, meer geacht dan de Ambatjang (*Mangifera foetida*).

Manggis of Manggista (*Garcinia mangostana*). De meest geachte boom, wiens schoone bruinachtig roode vrucht, van de grootte van eenen gewonen appel, van buiten met eene vaste schil, sappig van binnen, zaden bevat, die van een wit vruchtvleesch omgeven zijn.

Nanas. De vrucht van de bekende west-indische Ananas (*Ananassa sativa* of *Bromelia ananas*), de Pine-apple der Engelschen, is zoo algemeen in Indië, dat zij als verwilderd voorkomt, en talrijke verscheidenheden aanbiedt. De inlanders eten haar met zout. De uitgebreide kultuur van deze vrucht op de Riouw-eilanden heb ik boven (blz. 42) reeds vermeld.

Pisang. (*Musa sapientum en andere soorten*, waarvan de inlanders wel 20 kennen). De bananen, de zoo bekende vrucht van deze gewassen, worden ook op Sumatra gegeten. Pisang amas, of de kleine gele pisang, wordt voor de beste gehouden; P. radja, P. dingin en P. kaleh zijn andere bij de inlanders ook bekende soorten.

Ramboetan of Atjeh (*Nephelium lappaceum*). Het weeke vruchtvleesch, dat het zaad omsluit, heeft eenen aangenaam zuren smaak.

Samangka, de watermeloen (*Cucurbita citrullus*), van zeer aangenamen smaak. Zeldzamer komt de Muskusmeloen voor.

Siri-kaja (*Anona squamosa*), de custard-apple der Engelschen. Ook de Nona, of de vrucht van *A. reticulata*, wordt er geteeld, maar heeft eenen minder aangenamen smaak.

Soekoen kapas of Taroe en Soekoen-bidji, zijn twee vormen van den broodboom, *Artocarpus incisa;* de eerste is de echte eetbare, die in hare vrucht geene zaadpitten voortbrengt, door wortelloten voortgeplant, zeer algemeen wordt aangetroffen. — Eene derde soort, de Kaloei, komt wild voor; van haren bast wordt een weefsel voor werkkleêren vervaardigd. — Overigens wordt de eigenlijke broodvrucht in stukken gesneden, gekookt of gebraden, met suiker gegeten.

De Wijngaard (*Vitis vinifera*) door de Europeanen, maar niet door de inlanders, geplant, komt zeer goed voort.

KULTUURPLANTEN IN DE AFZONDERLIJKE GEWESTEN.

a. *Padangsche gewesten.*

1. *Rijst*, ook hier het voornaamste voedsel, wordt op sawahs, wanneer er geene bewatering mogelijk is, of men voor dien arbeid terugdeinst, op ladangs verbouwd. De laatste brengen minder op, maar leveren een zwaarder en voedzamer koorn. De opbrengst der sawahs is, volgens KORTHALS 50—60-voudig, volgens COUPERUS 60—80-voudig. — Over het geheel staat de uitgebreidheid der rijstvelden in verhouding tot de bevolking. Het hoogland aan den voet van den Merapi is er alom mede bedekt. Te Alahan-pandjang, nabij het meer Danau-di-Atas, zag TEYSMANN nog rijstvelden op

4000', en zelfs sawahs. — De lage ligging van verschillende centrale gewesten des eilands is over het geheel voor het aanleggen van sawahs zeer geschikt, en niet zelden ziet men die valleijen in vruchtbare rijstvelden herschapen. Waar op de hellingen der bergen de watertoevoer onmogelijk is, worden uitsluitend ladangs aangelegd.

De toenemende ontwikkeling der rijstkultuur verleent aan dit voortbrengsel in nieuwer tijd ook eene belangrijke plaats onder de uitvoerartikelen. Te Padang bijv. werden uitgevoerd in:

1856	1857	1858	1859
18652	40474	34615	20823 pikoel,

en bovendien wordt nog eene niet onbelangrijke hoeveelheid naar het binnenland en de oostelijke provinciën vervoerd.

2. *Mais* wordt als bijkomend voedsel, dikwijls op de reeds afgeoogste rijstvelden en op drooge gronden tusschen de rijst geplant.

3. De *Tales-wortel* (*Colocasia antiquorum*) wordt over het geheel zeldzaam geplant; KORTHALS zag haar enkel te Arau. Alléén bij gebrek aan rijst dienen deze knollen, even als die van Batatas edulis, tot voedsel.

4. *Kokos*, *Pinang* en *Areng-palmen* worden veelvuldig nabij de woningen geplant, en bekleeden eene belangrijke plaats in de huishouding der inlanders. (Zie bl. 46).

5. *Tabak*, *Indigo*, zeldzamer *Saffloer*, worden tot dusverre alleen tot eigen gebruik geteeld.

6. Eigenlijke tuingewassen, groentesoorten, ontmoette KORTHALS op enkele plaatsen. Op het eiland Tjinko bijv. zag hij *tuinboonen* (Phaseolus), *kool*, *uijen* en *salade*. Eenige *wijnstokken* gaven driemaal 's jaars goede druiven.

7. Het *Suikerriet* wordt vooral om de woningen geplant. Met onvolledige werktuigen vervaardigen de bewoners eene slechte onzuivere suikersoort. — Te Boekit-silit, dat reeds vrij hoog ligt en waar de thermometer 's morgens 6 ure tot 16°.7 daalde, wordt nog veel suikerriet voor eigen gebruik geplant. Ook zag TEYSMANN in deze gewesten de hooge suikerrietsoort (*Taboe djoendjoeng*), die tot eene hoogte van 25 voet opgroeit en ook op andere plaatsen in Indië aangeplant wordt.

8. *Gambir* (*Uncaria Gambir*) wordt tot eigen gebruik en tot

uitvoer, vooral in de Vijftig Kota gekweekt, bij voorkeur op zandgronden. De twee-, drie-jarige heestertjes, 4—5 voet hoog, worden boven den wortel afgekapt. Bij eene goede behandeling kan deze snede om de zes maanden herhaald worden en blijven de struiken 10—20 jaren staan. De fijngesneden bladen worden met water gekookt, het vocht na gisting, uitgedampt, en dan in dunne bamboeskokers gegoten; na de bekoeling splijt men de kokers en de verharde stof wordt in schijfjes gesneden. — In de Twaalf Kota worden de bladen op elkander gestapeld, bevochtigd, bij beginnende gisting in netten gebonden, gedroogd en dan verkocht.

9. De *Koffij* wordt op de javaansche wijze verbouwd; of op boschgronden, of in de nabijheid der kampongs. De eerste leveren een overvloedig product. De jonge aanplantingen worden door pisangs of Dadap beschaduwd. — De inlanders gebruiken de gerooste bladen als thee, die, volgens KORTHALS, zweetdrijvende eigenschappen bezit.

Op de marktplaatsen voor ieder district ziet men meestal eenen grooten *Waringinboom* (*Urostigma* (*Ficus*) *benjaminum*). — Op de markt te Paja-kombo vond TEYSMANN ook groenten, uijen, aardappelen, tabak enz. Damar (van Liquidambar).

b. *Palembang.*

Over het geheel vindt men daar dezelfde toestanden als in Padang en Benkoelen; eenig verschil alleen ontstaat door de alluviale gesteldheid van den bodem. De kokospalm bijv. komt niet voort op plaatsen die aan overstroomingen der rivieren bloot staan en tevens eenen leembodem bezitten, maar op gronden die wat hooger gelegen zijn; ook op zandbodem, zelfs wanneer die soms mogt overstroomd worden, groeit de kokos uitmuntend, staat echter bloot aan de verwoestingen van groote torren, die men reeds bij RUMPHIUS beschreven vindt (verg. bl. 47). Overigens bekleedt ook in deze gewesten de rijstbouw eene eerste plaats, vooral op gronden die gedurende den regentijd overstroomd worden. — De benoodigde suiker verkrijgen de inlanders meer uit het riet dan van den Areng.

In de binnenlanden van Palembang worden vooral de tusschen de heuvelruggen lager gelegen plaatsen, die humusrijker zijn, tot het aanleggen van ladangs of tuinen, gekozen en dienen tot het verbouwen van katoen en rijst. Na drie oogsten verlaat men het

terrein, kapt op nieuw bosch en legt daar ladang aan. Na 12 jaren herneemt men de oude ladangs, en verbrandt het daarop ontwikkelde bosch. Tana-lebak-gronden (vergel. bl. 25) kunnen echter wel 5 jaren beteeld worden, en zijn reeds na 8 jaren weder vruchtbaar, ten gevolge van de aanslibbing bij de overstrooming der rivieren. — In dit alles echter heerscht veel plaatselijke verscheidenheid.

Bekend is de uitbreiding welke de katoen-kultuur in die gewesten in de laatste jaren ondergaan heeft; op lage gronden die overstroomd worden tiert de eenjarige, op de hoogere de heesterachtige soort. Het zaad wordt in April en Mei geplant. — In de tuinen komt echter veel de Kapokboom voor, wiens opbrengst op sommige plaatsen voldoende is om daarmede de landrenten te betalen. Ook Oebi (*Batatas edulis*) wordt bij afwisseling op de rijstvelden gekweekt, als mede Widjin (*Sesamum indicum*), Rameh (*Boehmeria nivea*), en Gember. VAN SEVENHOVEN en STORM VAN 'S GRAVESANDE berigten over de voortbrengselen, die uit het binnenland naar Palembang worden gebragt of van daar worden uitgevoerd, gekweekte en in het wild verzamelde. Tot de eerste behooren peper, suiker, rijst, koffij, katoen, gambir, pinangnoten, tabak, indigo; tot de laatste bindrotting, harssen, benzoin, drakenbloed, gom-elastiek, kajoe-laka. De tuinen zijn niet arm aan vruchtboomen, maar in het binnenland zijn die niet de meest uitgezochte soorten, bijv. *Mangifera foetida*, *Eriodendrum anfractuosum*, *Arenga saccharifera*, *Pisangs*, *Parkia*, *Lansium domesticum*, *Gnetum Gnemon*.

c. *De Bataklanden* *).

1. *Rijst*, waarvan omstreeks 16 verscheidenheden met afzonderlijke bataksche namen †) onderscheiden worden. Eene daarvan, Bras-gadang, die voedzamer schijnt te zijn, en die men tot eene soort van brood en koeken gebruikt, wordt tot hooger prijs verkocht. In Tobah, waar de Sawah-rijst in de moerassige rivierval-

*) Volgens de meer breedvoerige berigten van JUNGHUHN.

†) Bras Sitonong. Sivarias. Sipoeloet of Sigedang. Sikotang-kotang. Sisoentara. Silaoet tjabong. Warangang. Siloemoet. Siparkot. Stalipoejoe. Sitjakaoen. Siaran. Siampin. Sirangsang. Sipaddi poreh. Sihirta. Bras gadang. — Over de mal. namen in Padang, verg. COUPERUS, t. a. p. blz. 91.

leijen uitnemend groeit, is zij goedkooper. Het Soekeh (eene maat van een stuk bamboes gemaakt, in gewigtsdeelen 5 kati = $1\frac{1}{4}$ oud ℔) wordt met 10 tot 6 duiten, in de overige provinciën met 20—35 duiten of cents betaald. — Overigens kan de rijst in die gewesten, even als in de overige provinciën, in alle maanden van het jaar gezaaid worden; maar waar de kultuur in meer bevolkte streken op ruimer schaal wordt gedreven, worden in Junij en Julij, (in welke maanden met N.O. winden de meeste droogte plaats heeft), de Alangvelden tot het aanleggen van Ladangs afgebrand en de grond voor de Sawahs geploegd, en in het begin van Augustus, wanneer er reeds onderscheidene regendagen zijn, somtijds reeds in Julij, gezaaid; de daarop volgende oogst valt in Januarij of reeds in December, ook bij op nieuw heerschende N.O. winden. — De geheele groeitijd beloopt in den regel $5\frac{1}{2}$—6, bij ongunstige omstandigheden 7, voor sommige verscheidenheden slechts 4 maanden. Na den oogst wordt het Ladangveld gereinigd en met Mais beplant. — Op de Sawahs wordt somtijds dadelijk weêr rijst gezaaid en ligtelijk zou men aldaar tweemaal in het jaar kunnen oogsten, indien daaraan behoefte bestond. — In Benkoelen wordt ook in Augustus en September de Ladangrijst gezaaid, in Poeloe Pinang iets later, in September en October, in den regentijd; geoogst in Februarij tot Maart. — Ook in Java wordt in het begin of het midden van den regentijd gezaaid en in de droogste maanden geoogst.

Overigens staan de Sawah- en Ladang-bouw in de Bataklanden elkander omstreeks gelijk. — De Ladangs worden of op reeds vroeger daartoe gediend hebbende plaatsen of op uitgeroeiden woudbodem aangelegd, bij voorkeur op de zacht glooijende hellingen der gebergten. De velden zijn van wouden omgeven. De korrels worden wijd gezaaid. Na den oogst, in de tweede helft van het jaar, wordt Mais geplant. Daarna ligt de akker een of een paar jaren braak. Alang- en Glaga-gras, Melastomaceën, Desmodium, Vitex trifolia bedekken het veld, dat in de drooge maanden afgebrand wordt, om in de asch te zaaijen. — De Sawah-bouw wordt hoofdzakelijk in de valleijen gedreven, die gemakkelijk overstroomd kunnen worden. Het zaad wordt eerst in kleine perken gezaaid en de plantjes vervolgens op de eigenlijke velden overgeplant. Tegen den tijd van het rijp worden, wordt het water verwijderd de akker droogt

en omstreeks 2 maanden later wordt geoogst. Sawahs worden ieder jaar op nieuw in kultuur gebragt en behoeven geenen braaktijd. — De opbrengst is 50-voudig, die van de Ladangs ook hier minder, 30—40-voudig.

2. *Mais* of *Djagoeng* bekleedt in deze gewesten naast de rijst eene niet onbelangrijke plaats en wordt na den rijstoogst op de Ladangs geplant, rijpt binnen 5—6 maanden en levert eene 300-voudige, in vruchtbare oorden 400—500-voudige opbrengst. Over het geheel wordt de *Djagoeng* meer in de bergstreken verbouwd. Men eet of de klossen, gekookt of geroost, of grof gestampt en als rijst gekookt, enkel of met deze vermengd. Twee klossen worden in Angkola met 1 duit betaald. De *Djagoeng* staat overigens in de schatting niet gelijk met de rijst, dient meer voor de arme bevolking, ook tot voedsel voor varkens en gevogelte, en over het geheel vindt men dit gewas vooral in streken waar de Sawahbouw beperkt is.

3. *Gadoeng* (*Batatas edulis*) tiert het best op losse zandgronden; de wortelknollen hebben gemiddeld de grootte van eenen aardappel, langwerpig, onregelmatig en gedraaid van gedaante; zij worden in water gekookt, met een weinig zout gegeten, en vooral in de lager gelegen gewesten aangetroffen.

4. Soorten van *Dioscorea*, *D. triphylla* (*Obi-Obi mal.*) en *D. alata* (*Jam-Jam mal.*) komen in de Bataklanden zeldzaam voor. De laatste levert verreweg de grootste knollen.

5. *Talas* (*jav.*) of *Kaladi* (*mal.*) (*Colocasia antiquorum*), die overigens minder algemeen voorkomt, levert insgelijks eetbare wortelknollen van aanzienlijke grootte, meelrijk, maar niet van zoo goeden smaak als de Gadoeng.

6. *Aardappelen* (*Kentang* of *Oebi wolanda*) en *uijen* (*bawang*), leerden de inlanders eerst in nieuwer tijd van de Europeanen kennen, maar kweeken daarvan thans reeds zoo veel, dat zij daarvan naar Tapanoeli verkoopen.

7. *Lasiok* (*bat.*); (*Lombok*, *jav.*, *tjabek*, *mal.*), de spaansche peper of soorten van Capsicum, dient als toevoegsel bij rijst. — De eigenlijke peper (Piper nigrum) wordt in de Bataklanden bijkans niet gekweekt.

8. *Komkommers*, (*Timoen*), en *Samangka* (*Cucurbita Citrullus*) komen zeldzaam voor.

9. *Gemberplanten* groeijen in de wouden der bergstreken, maar schijnen ook geplant te worden *).

10. *Katjang* (*Dolichos-soorten*) bekleeden slechts eene zeer ondergeschikte plaats.

11. *Sirih* of *Betel* (*Chavica Betele*), wordt enkel in de kuststreken aangetroffen.

12. *Tabak*, komt algemeen voor in kleine aanplantingen, en vervangt dan de Sirih; in de kuststreken en in de binnenlanden van Sipirok en Angkola wordt meer Sirih gekaauwd dan Tabak gerookt.

13. *Marsdenia tinctoria*, *Indigofera*, *Morinda citrifolia* worden wegens de verwstoffen geplant.

14. *Katoen*, *Kapas* (vooral *Gossypium herbaceum*) wordt verbouwd, levert een groot deel van de grondstof voor de kleeding.

15. *Pisang* (*Musa-soorten*), is een belangrijke vruchtboom in de Bataklanden en bekleedt naast Rijst, Mais en Bataten eene eerste plaats. De vrucht (Bananen) dient echter toch meer tot toespijs en lekkernij dan als eigenlijk voedsel.

16. De *Arenggpalm* (*Parkot*, *bat.*), vooral in de bergstreken, levert voor de Batakkers den Tjoeak of Palmwijn (zie bl. 49), — *hidjoe* of de duurzame zwarte paardenhaarachtige vezelen van het stambekleedsel, tot dekken der huizen en tot touwen, — en *loeloek* (*rawok*, *mal.*), een donsachtig weefsel van de binnenoppervlakte van den voet der bladstelen dient als vuurzwam

17. De *Klapperboom* wordt slechts om de dorpen aan de Z.W. kust, en ook daar slechts in verstrooide kleine groepen aangetroffen. In de meer noordelijke gewesten schijnt het welligt minder zachte klimaat voor de ontwikkeling niet geschikt. — De noot is over het geheel niet zoo goed als op Java. De olie wordt in de kuststreken algemeen in de lampen gebrand.

18. *Pohon bodik*, *bat.* (*Carica Papaya*), komt zeer algemeen voor en hare vrucht wordt in de Bataklanden, menigvuldiger nog dan bananen gegeten.

19. *Durio zibethinus*. De *Doerian-boomen* tieren uitstekend in Noord-Angkola, Sipirok en Zuid-Tobah, van 1000—3000′ boven de zee en hooger, waar zij geheele wouden vormen en eene zeer

---

*) In 1857 werden van Padang nog 30 pikol uitgevoerd.

aanzienlijke grootte bereiken. Het is daarom niet noodig den boom te planten. Men vindt de vrucht overal. JUNGHUHN laat de vraag onbeslist of de boomen eigenlijk inlandsch, of eenmaal ingevoerd en verwilderd zijn. In de wouden van Hoeraba tot Tobing zag hij eene ontzettende menigte van geheel wilde boomen, zoodat $\frac{3}{4}$ van het woud uit hen bestond.

20. De *Pinangpalm* wordt bijkans enkel in de kuststreken aangetroffen, daar waar het Sirih-kaauwen in gebruik is en men derhalve behoefte aan de noten heeft.

21. Eene eigenaardige verscheidenheid van zware *Citroenen* wordt, naar het schijnt, in het wild gevonden.

22. *Djamboe bidji* (*Psidium Guajava, pyriferum*), komt verwilderd voor in eenige warmere streken, onder anderen in de vallei van Angkola, in Onder-Tapanoeli.

23. *Mangaboomen* (*Mangifera*) worden in sommige kuststreken gevonden, maar de vruchten zijn zuur en worden niet behoorlijk rijp.

24. *Ricinus communis* ontbreekt niet geheel, maar is toch zeldzaam en er wordt geene olie van verzameld *).

VOORTBRENGSELEN, VERBOUWDE OF NATUURLIJKE, DIE IN DEN HANDEL WORDEN GEBRAGT †).

Peper. Piper nigrum.

Reeds lang voor de komst der Europeanen was Sumatra bij voorkeur het Peperland, en ook nu nog wordt die kultuur daar op uitgebreide schaal, vooral in het noordelijk gedeelte, door de Atjinezen en Maleijers gedreven, en daar deze plant op overigens onvruchtbare zandgronden voortkomt, kan zij aan de koffijkultuur, die betere gronden vereischt, niet in den weg staan. Bij voorkeur kiest men

---

*) De landbouwwerktuigen der Sumatranen zijn nog zeer onvolmaakt. TEYSMANN zag in Solok het ploegen. De ploeg staat nog verre achter bij dien der Javanen. Hij maakt slechts smalle voren van een paar duimen breedte, die zich onmiddellijk weêr sluiten, en daar er geen tweede gewas geplant wordt, groeijen gras en onkruid zeer hoog op, zoodat dit onvolmaakt ploegen weinig nut aanbrengt. Daarom drijft men buffels op de rijstvelden, die al het onkruid in den modder trappen.

†) Hiertoe behooren ook eenigen die reeds in het voorgaande vermeld werden, vergel. onder anderen de Rijst (blz. 56).

uit dien hoofde voor de pepertuinen de zandvlakten langs de rivieren en beken, mits die niet aan overstrooming bloot staan, en niet van teelaarde verstoken zijn. Deze ligging der plantsoenen heeft tevens het voordeel van het gemakkelijk vervoer te water. Over het geheel echter geldt ook hier de regel als voor den rijstbouw, dat de peperaanplanting (Kaboen) op nieuwen grond het best slaagt. — Vijfhonderd tot duizend struiken worden op afstanden van omstreeks 6 voet in éénen tuin geplant. Zelden voert men het getal tot 2 of 3 duizend op. Te gelijk met de jonge 1—3 voet hooge peperstekken plant men 2 soms 6 voet lange stekken der Tjingkariang of Dadap, soorten van *Erythrina*. Marsden spreekt van 2 soorten, die zich snel genoeg ontwikkelen, om tot steunsel der jonge ranken te kunnen dienen, die men echter meestal dan eerst zet, wanneer de stekken teeken van leven geven. Men heeft de vraag geopperd of de Dadap niet aan den peperstruik te veel voedsel onttrekt, en heeft daarom bijv. in Borneo enkel dorre staken tot steun genomen. Maar deze verrotten spoedig en geven niet genoegzaam steun voor de zwaar beladen peperstruiken — Op goeden grond groeit de peperrank in het eerste jaar 2—3 voet, 4 of 5 in het tweede, en tusschen het tweede en derde jaar begint hij reeds te bloeijen (begagang). De bloesems is onderhevig aan een ontijdig afvallen (goegoer) bij zeer drooge weêrsgesteldheid of door sterken wind, weshalve men het plantsoen zooveel mogelijk rondom met heggen beschut. Gedurende den regentijd, die op het verschijnen der eerste bloesems volgt, neemt men de peperrank van het steunsel af en buigt haar naar den grond, windt haar in het rond in eene daartoe gemaakte uitholing van den bodem; haar top alleen blijft boven den grond, die nu met verdubbelde kracht op nieuw opschiet, in het volgende jaar 8—10 voet hoogte bereikt en veel rijker met vrucht beladen wordt. Er schijnt veel ervaring toe te behooren, om voor die ombuiging het juiste tijdstip te kiezen. — Op goeden grond kan het vruchtdragend vermogen tot in het twintigste jaar aanhouden. — Wanneer eenige besjes als teeken der rijpheid rood worden, begint de oogst, want de overigen, hoezeer nog groen, zijn reeds volwassen en bij langer wachten zou men te veel door het afvallen verliezen. In kleine mandjes gegaard, worden de vruchtjes op harden grond, naast het plantsoen, somtijds op uitge-

spreide matten, gedroogd, waardoor zij tot zwarte peper veranderen. Om witte peper te verkrijgen, worden de volkomen rijpe bessen in water gehangen of onder den grond gelegd, waardoor het uitwendig vruchtvleesch berst, en waarvan zij nu verder ontdaan worden *).

Terwijl de botanische wetenschap slechts ééne soort, *Piper nigrum Linn.* aanneemt, onderscheidt de Sumatraan drie soorten of spelingen. Te Lais, in Rejang (Benkoelen), noemt men de Lada Kawoer, L. Mana, L. Djambi, naar de landstreken van waar zij afkomstig zijn. De eerstgenoemde of Lampong-peper is de sterkste plant en draagt de grootste bladen en vruchten, groeit langzamer dan de tweede, maar houdt langer uit. Blad en vrucht van L. Mana zijn wat kleiner, maar die soort draagt sneller en meerder, overleeft echter zelden den derden of vierden oogst. De Djambi, die meer op den achtergrond geraakt is, heeft de kleinste bladen en vruchten, leeft kort, klimt moeijelijk tegen de steunsels op. — In de zuidelijke provinciën van Sumatra onderscheidt men slechts twee soorten, Lada soedol en L. Djambi †).

Noten-boom of Noot-Muskaat (*Myristica fragrans*) *en Kruidnagelen* (*Caryophyllus aromaticus*).

De Engelschen hebben beproefd, toen Sumatra onder hun beheer was, er de kultuur van deze twee vermaarde specerijen in te voeren. „To elude (zegt MARSDEN) its (Batavian governement) vigilance many attempts have been made by the English, who considered Su-

---

*) Over de Peperkultuur op de Westkust, in Benkoelen, heeft NAHUYS berigten medegedeeld, vooral over den invloed, dien de afschaffing van de geforceerde levering op de kultuur heeft uitgeoefend.

Naar het schijnt wordt de meeste peper aan de Westkust, te Padang, uitgevoerd, waarvan het bedrag gedurende de laatste vier jaren het navolgende was:

1856	1857	1858	1859
4572	4311	3983	7386 pikoel.

†) De door MARSDEN zoo naauwkeurig vermelde verschillen schijnen wel aan te duiden, dat niet alle deze vormen tot *P. nigrum L.* kunnen behooren. Ik zou eerder overhellen tot de meening, dat *L. kawoer* de echte *P. nigrum* is, de overige daaraan verwante soorten, zoo als *P. trioicum Roxb.* en anderen. Het blijkt hier op nieuw hoe ver wij nog van eene volledige kennis der tropische kultuur-planten verwijderd zijn.

matra to be well adapted, from its local circumstances, to the cultivation of the valuable spices; but all proved ineffectual, until the reduction of the eastern settlements in 1796, afforded the wished for opportunity, which was eagerly seized by Mr. ROBERT BROFF, at that period chief of the Residency at Fort Marlborough. As the culture is now likely to become of importance to the trade of this country, etc. etc. — Genoemde ROBERT BROFF ontving van kapitein NEWCOMBE, kommandant van het fregat *Orpheus*, berigt, dat ook het bestuur van Amboina en Banda van gevoelen was, dat de landstreek van Benkoelen, wegens de gelijke geographische ligging, gelijksoortige weêrsgesteldheid en bodem, voor de kultuur dier gewassen volkomen geschikt was. Op zijn voorstel werd een schip uitgerust en in 1798 werden 5—600 jonge notenboomen en 50 kruidnagelboompjes in de districten van Benkoelen en Silebar en op andere plaatsen geplant. CHARLES CAMPBELL, die als kruidkundige mede het opzigt over deze nieuwe aanplanting had, berigt dat de kruidnagelboompjes, die in kiemenden staat geplant werden, na 5 jaren en 9 maanden vrucht droegen, terwijl in de Molukken daartoe minstens 8 jaar vereiseht worden. Maar na 18 jaren waren allen uitgestorven. Eene tweede invoering werd door Dr. J. ROXBURGH (den zoon van den bestuurder van den botanischen tuin te Calcutta en schrijver der *Flora Indica*) volbragt, die 22000 notenboomen en 6000 nagelenboompjes overbragt. — MARSDEN ontving later het berigt, dat men zoo geslaagd was, dat omstreeks 20,000 notenboomen vrucht droegen, die 's jaars 200,000 pond noten en 50,000 pond foelie konden voortbrengen. Men rekent dat ieder notenboom, vóór dat hij draagt, 5 spaansche matten kost. — De kruidnagelboomen bleeken meer teeder te zijn, maar de kwaliteit deed niet onder voor die van de Molukken. — De Heer NAHUIS zag in 1823 te Pamattan-balam, 12 mijlen achter Fort Marlborough, eene gouvernements koffij-, noten- en nagelenplantagie, die zeer goed tierde. — De productie van al de aanplantingen in die gewesten, die door RAFFLES zeer beschermd werden, worden geschat op 50 à 60,000 ℔ noten, 12 à 15,000 ℔ foelie en 15 à 18,000 ℔ nagelen, eene hoeveelheid grooter dan voor de jaarlijksche consumtie in Engeland benoodigd is. — Naar het schijnt werd later de kultuur niet uitgebreid, terwijl sedert de markt der

specerijen door vermindering van het gebruik en door de invoering der kultuur ook in andere tropische gewesten, van lieverlede daalde. — De proef der Engelschen heeft echter waarde ter beoordeeling van het voortbrengend vermogen van het eiland in het algemeen, en het is geenszins onmogelijk te achten, dat de kultuur op nieuw uitbreiding erlange; zij heeft zich staande gehouden, en notenmuskaat en foelie behooren, even als kruidnagelen, nog tot de uitvoerartikelen van Padang, waarvan het bedrag in de vier laatste jaren, door de navolgende officiële opgaven wordt toegelicht:

Notenmuskaat	92	288	233	306 pikoel.
Foelie	53	123	63	87 „
Kruidnagelen	4	—	—	— „

Baros-Kamfer. (*Dryobalanops Camphora*).

Onder de voortbrengselen, die sedert alouden tijd vermaardheid aan het eiland hebben gegeven, bekleedt de Baros-kamfer eene eerste plaats, van welke merkwaardige stof in de allereerste zeereizen naar Indië reeds gewag gemaakt wordt (*Eerste Scheepvaart der Hollandsche natie naar Oost-Indië* 1595—1597. *Begin en voortgangk van de vereenigde Nederlandsche geoctroyeerde O. I. Compagnie* 1646). Reeds vroeg begon de handel, dien de O. I. Compagnie met dit voortbrengsel naar Japan en China dreef, en nog altoos maakt de hooge prijs, die men daar bedingen kan, die kamfersoort tot een zeer belangrijk handelsartikel. Wanneer men daarbij in aanmerking neemt, dat de moederboom slechts over een gedeelte van Sumatra en Borneo verspreid is, en over het geheel in gewesten voorkomt, waarin handel en beschaving nog weinig konden doordringen, onder gunstiger omstandigheden echter eenen veel grooteren oogst zou kunnen afwerpen, dan zal men gereedelijk toestemmen, dat deze zaak eene ernstige overweging overwaardig is. Goede verbindingen van de havenplaatsen naar het binnenland en in het algemeen maatregelen tegen de roekelooze uitroeijing der boomen en het bevorderen van geregelde aanplanting waren eene schoone taak voor een gouvernement, dat nog in nieuweren tijd zooveel blijken gaf van verstandige zorgen voor de uitbreiding der koloniale kulturen. Thans is er geene zorg voor het behoud van kamferboomen

voor de toekomst en de nederlandsche handel trekt weinig voordeel van dit belangrijk artikel.

Omtrent de grenzen van de verspreiding des kamferbooms op Sumatra bezitten wij talrijke berigten van engelsche en nederlandsche reizigers, die over het geheel genoegzaam met elkander overeenstemmen. COLEBROOKE, die in 1818 schreef, bepaalt de verspreiding van Aër-bangis af, naar het noorden toe tot Bakongan, over eene uitgestrektheid van 250 mijlen. Volgens W. JACK groeit hij hoofdzakelijk in de Bataklanden, zuidwaarts tot $1\frac{1}{2}°$ N.Br., volgens MARSDEN bereikt hij in die rigting slechts 3° N.Br. JUNGHUHN bepaalt het gebied van den boom tusschen 0° 10′—2° 20′ N.Br., van Aër-bangis tot Singkil. Het is onzeker of hij nog ten noorden van Singkil voorkomt. Naar het Z.O. en het binnenland klimt hij tot 1000′—1200′ op de berghoogten op. — De weêrsgesteldheid is in die gewesten snel afwisselend, vochtig, koel en vergezeld van hevige onweders. De thermometer klimt op de hoogten tot 25°.6. *). — Volgens TEYSMANN begint de boom te Batang-taro — waar de rivier van dien naam, 1° 27′ N.Br. — dat rondom in het gebergte ligt en alleen naar de noordzijde vlak land heeft, overvloedig voor te komen, waar de inlanders hem Si-marbantajan noemen en nog twee verscheidenheden kennen, Si-marbintoengan en Si-margaloengoeng. — „Deze boom," zegt hij, „schijnt op Sumatra enkel ten noorden van de evenachtslijn voor te komen. Hij groeit niet hooger dan 1000′ bo-

---

*) Op de heuvelen van Aër-bangis zag JUNGH. enkele zuilenvormige kamferboomen die hij bij vergissing Laurus camphora? noemt, (*Battal.* I. *bl.* 32). Tusschen het dorp Loemoet en Tapolong groeiden op 100′ kamferboomen, te zamen met eiken, acacias enz, en niet veel verder, van de tweede heuvelenreeks over de beek van Tapolong af, die zich in de nabijheid met de rivier Batang-taroe verecnigt, oostelijk van het eerste Alangveld, beginnen de kamferboomen zeer talrijk te worden tot nabij de Batang-taroe (vergel. het berigt van TEYSMANN). Op den weg naar Loemoet, niet verre van de genoemde rivier, zag hij nog een klein bosch van kamferboomen. — De verspreiding in oostelijke rigting is nog weinig opgehelderd. RADERMACHER noemt de kamfer onder de voortbrengselen van de binnenlanden van Palembang, — wordt zij daarheen enkel door binnenlandsch handelsverkeer vervoerd? — Volgens MARCO POLO kwam de kamfer, die naar China werd uitgevoerd, van de districten Lambri en Fanfoer, maar het is waarschijnlijk, dat voor dien handel, die van de oostkust op China werd gedreven, de voortbrengselen van de Bataklanden derwaarts werden gebragt.

ven het vlak der zee, doch het meest aan de in zee dalende berghellingen. Men zegt dat hij ook op het eiland Marsala, in de baai van Tapanoeli, veel voorkomt." — De bloeitijd was in het laatst van Januarij juist geeindigd. — Dat overigens deze boom ook buiten deze bepaalde grenzen kan groeijen en dus aanplantingen over het geheel zeer mogelijk te achten zijn, blijkt uit de omstandigheid, dat de te Padang in den tuin van den Heer VAN DER LINDEN geplaatste boom zeer goed groeit, even als die, welke naar den tuin te Buitenzorg werden overgebragt.

De kamferboom behoort tot de grootste boomen; JUNGHUHN gewaagt van wel 200′ hooge; de stam bereikt eene lengte van 100—130′, aan de basis 7—10′ middellijn (MARSDEN vermeldt 15′ omtrek), hooger 5—8′; de kroon 50—70′ *). Het is natuurlijk, dat er een aanzienlijk tal van jaren zal vereischt worden om die ontwikkeling te erlangen (men spreekt van 2 eeuwen), en daar eerst de oude boomen kamfer leveren, is die omstandigheid een belangrijk punt in het vraagstuk van het behoud en de uitbreiding door aanplanting van dit kostbaar voortbrengsel.

Behalve kamfer bevatten de stammen de kamferolie, (de grondstof door wier oxydatie de kristallijne kamfer ontstaat), geelachtig van kleur, en met eenen reuk naar kamfer en terpentijn, die men bij het inzamelen der kamfer verkrijgt en ook uit den levenden boom met bamboespijpjes aftapt, en die de inlanders Minjak kapoer (d. i. kamferolie), ook zeer eigenaardig jonge kamfer, kapoer moeda noemen. Natuurlijk heeft dit aftappen een schadelijken invloed op de kamfervorming, en bovendien heeft de olie zelve weinig waarde. Volgens DE STUERS kost de flesch *f* 2,—.

Alle schrijvers stemmen er in overeen, dat het gehalte aan kamfer in de stammen zeer ongelijk is. Aan MARSDEN had men medegedeeld, dat naauwelijks $\frac{1}{10}$ der gevelde boomen kamfer of olie be-

---

*) MOTLEY, die in nieuweren tijd die gewesten onderzocht, geeft de navolgende afmetingen op, waarbij ook de eigenaardige plaatvormige uitzettingen aan het benedengedeelte der stammen, die ook bij andere tropische boomen voorkomen, in aanmerking zijn genomen. Hoogte van den stam tot aan het einde der plaatvormige uitzettingen 25′, omtrek van dit gedeelte rondom die uitzettingen 333′, middellijn van den stam 8′, hoogte tot aan de eerste takken 92′, hoogte van den wortel af tot aan de bovenste takken 130′. Hij liet eenen boom vellen, die 152′ hoogte had.

vat, door welke omstandigheid de hooge prijs verklaard werd. — Over het geheel schijnen de jonge boomen geen kamfer te bevatten en in de oudere stammen komt zij in zeer ongelijke hoeveelheid voor, zonder dat men eenig uitwendig kenmerk daarvan heeft. Één boom kan 100 katis opleveren (van f 40 — f 60 het kati), maar niet zelden is het gehalte veel geringer. COLEBROOKE zegt, dat elke boom 11 ℔ zou leveren, dat onwaarschijnlijk is. Volgens sommigen zou iedere boom omstreeks $\frac{1}{2}$ ℔ leveren. — De boom wordt tot de inzameling geveld, in stukken gekapt, gespleten en de kamfer van de spaanders afgeschrapt. Volgens WEDDIK zoekt men de kamfer vooral op die plaatsen van den stam, waar 3—4 takken te zamen ontspringen, waar de schors veelal uitpuilt tot eene dikte van 5—6 ned. duim. Men kapt die plaats in. — Op welke wijze de kamfer in de stammen geplaatst is, daarover komen de berigten niet volkomen juist overeen. Vroeger was men van meening, dat zij binnen in den stam in holten was besloten. Volgens MARSDEN wordt zij in de natuurlijke spleten en scheuren van het hout afgezet, maar zonder dat men daarvan uitwendig iets kan waarnemen. Hij zag in het gezonde hout groote stukken kamfer op die wijze opgehoopt. Volgens WEDDIK zit de kamfer in het hout der volwassen boomen meestal in geheel zuiveren staat, in de jongere komt zij vloeibaar voor. — De stof („hars"), welke in kokend water uit de houtspaanders te voorschijn komt, drijft als eene korrelige massa op de oppervlakte en levert eene mindere soort van kamfer, tjodan genoemd. — Grigi, eene reukelooze witte hars, die mede uit de straks te vermelden verscheidenheid Marbintoengan verkregen wordt, wordt somtijds met de kamfer vermengd en vermindert hare waarde; maar zij is door hare meerdere zwaarte herkenbaar en zakt op den bodem. — Dat de kamfer in oude spleten van het hout in groote kristallen kan worden afgezet, blijkt uit stukken, die MOTLEY aan Sir W. HOOKER zond. Maar in den regel schijnt de kamfer in het gezonde hout afgezet te worden in de loodregte rigting der mergstralen, die mede de zetel zullen zijn van de vlugtige olie, door wier oxydatie de kamfer ontstaat. De afgezette stof neemt daar nu de ruimte in, en schijnt die door zijdelingsche drukking te verwijden, zoodat er door dit proces eene met kamfer gevulde spleet geboren wordt, langs welke

bij het kappen en klieven het hout lospringt. Een stuk, dat ik zelf bezit, doet zich althans op die wijze voor, en de kamfer is er of vormloos plaatvormig of in kristallen afgezet.

De meeste kamfer wordt te Natal verzameld, doch ook veel te Aër bangis, Siboga en Baros. Van laatstgenoemde plaats komt ook de naam Kapoer-Baros. Inlandsche kooplieden zenden daarvoor betaalde personen uit, om de kamfer in te zamelen. Twintig tot dertig lieden trekken tot dit doel de wouden in. De oudste boomen worden daartoe uitgezocht, aan den wortel afgekapt, een arbeid die somtijds eenen geheelen dag vereischt. Om de olie te verkrijgen maakt men insnijdingen tot op het hout, nabij den wortel, en de van zelve te voorschijn tredende vloeistof wordt door middel van overlangs gespleten bamboespijpjes opgevangen. — De kamfer zelve komt in verschillende toestanden, ook op de inwendige oppervlakte der schors en der spleten die tusschen de plaatvormige loodregte uitzettingen van den stam nabij den wortel aanwezig zijn, als eene kleverige massa of als een laagje vernis of terpentijn voor. De zuivere kamfer daarentegen schijnt in den regel tusschen het hout van de stammen gevonden te worden.

Bekend is de hooge prijs waarvoor de kamfer naar China en Japan verkocht wordt, en hoe veel meer waarde men aan deze kamfersoort toekent dan aan die, welke van den chineschen kamferlaurier wordt verkregen en die in Europa algemeen in gebruik is. Inderdaad heeft de Baros-kamfer andere eigenschappen, onder anderen eenen veel meer doordringenden reuk. Groote hoeveelheden worden door de Bataks tot het bewaren van de lijken hunner opperhoofden verbruikt, schatten worden daarmede verspild. Te Padang en Tapanoeli besteed men voor 100 ℔ *f* 3000 en er werd gezegd dat die hoeveelheid uit 9 boomen verkregen werd, door welke opgave COLEBROOKE zou schijnen geregtvaardigd te worden. De handelswaarde levert echter een niet gering verschil op naar de kwaliteit. Van de beste soort, Kappala (hoofd) genoemd, kost het kati *f* 60; van de tweede, Badan (ligchaam), die in ronde stukjes voorkomt *f* 48; van de derde, Kaki (voet), die als fijn zand zich voordoet *f* 48 — 45; en die berigten zijn vergezeld van de opgaaf, dat uit éénen boom slechts eenige katis verkregen worden.

Een groot gedeelte wordt door den indischen handel direct naar China, Cochin, en vele andere zuidaziatische havens uitgevoerd. De nederlandsche handel schijnt daaraan geen groot aandeel te hebben. Volgens WILLER worden te Natal 5—8, te Baros 3 pikoel uitgevoerd. Volgens J. VAN DER VINNE (*Tijdschrift voor Nederl. Indië*, IV. *bl* 380) worden van de zuidwestkust $7\frac{1}{2}$ pikoel, volgens FRANCIS (*t. a. p.* II. *bl.* 74) in 1837 van Singkil 8, Sorkoem 5, Tapoes 3, dus 16 pikoel uitgevoerd. Volgens DE STUERS bedroeg de geheele uitvoer in 1830 400 kati (1 kati = $1\frac{1}{4}$ oud ℔), in 1839: 748; 1840: 524; 1841: 728; 1842: 412; 1843: 817; 1844: 311 kati. — In de nieuwere opgaven wordt de uitvoer van Baroskamfer te Padang aldus vermeld:

1856	1857	1858	1859
4,34	2,91	0,77	3,08,5 pikoel.

Eene vraag van meer botanischen aard is, of er andere aan Dryobalanops camphora verwante soorten zijn, die insgelijks kamfer voortbrengen. Dat er meer dan eene soort van het geslacht Dryobanalops kunnen bestaan, is uit de analogie met de overige geslachten der Dipterocarpeën, die niet zelden vele en elkander in vorm zeer gelijkende soorten bevatten, eenigermate waarschijnlijk. De Heeren WILLER (te Benjaboengan gevestigd) en WEDDIK, die eenen tijd lang Resident te Aër-bangis was, hebben over den kamferboom van Sumatra opmerkingen medegedeeld, die het gestelde vermoeden werkelijk bevestigen. Volgens hen worden er drie verscheidenheden of vormen onderscheiden, die door de inlanders ook met afzonderlijke namen worden bestempeld. 1. Marbantajam, met roode schors, levert de kamfersoort, die boven allen in den handel de voorkeur heeft en Siboeboe genoemd wordt. Het overigens uitmuntende hout is als timmerhout minder bruikbaar, daar het niet kan gekliefd worden. De bladen van dezen boom zijn groot en dun. — 2. Marboentoengan, of Marlongoean, heeft gele schors, splijtbaar hout, kleine bladen en levert veel timmerhout. — 3. Marbintoengan, met zwarte schors, langwerpig blad, levert goed timmerhout. — De kamfer van deze beide laatste wordt Sitantan genoemd. Zij leveren bovendien eene reukeleoze witte

harsachtige stof, die Grigi genoemd wordt *). — De vraag ontstaat nu hierbij of de beide laatst genoemde vormen ook botanisch als soorten onderscheiden moeten worden en of zij welligt tot andere Dipterocarpeën-geslachten behooren? — Die vragen kunnen echter alléén op de plaats zelve of door het onderzoek van gedroogde exemplaren der bladeren en bloemen met zekerheid beantwoord worden. — Ik acht het van gewigt, daarop de aandacht te vestigen. (Verg. blz. 67).

Kajoe Kemajan of *Kaminjan*. (*Benzoë. Styrax Benzoin*).

Sumatra is bijkans uitsluitend het Benzoë-land, en naar het schijnt, zijn het vooral de oostelijke en noordelijke gewesten, onder anderen de Bataklanden, waar deze boom in grootere hoeveelheid van natuur voorkomt. MARSDEN zegt dat in Atjih, de noordelijkste provincie, de Benzoë-boom ontbreekt, maar in de gebergten van Tapanoeli, in het hoogland van Marantjar ontmoette JUNGHUHN vele Benzoë-bosschen, met eiken, Casuarina sumatrana enz. Hij verspreidt zich tot in de omstreken van Solok; op den weg van Lolo naar Loeboe-sampit zag TEYSMANN talrijke boomen, zonder dat de inlanders zich met de inzameling der Benzoë bezig hielden. Volgens MARSDEN wordt de boom somtijds ook ten zuiden van de linie aangetroffen, en DE STURLER zegt, dat hij in de bovenlanden van Palembang alom in het wild groeit. De Benzoëboom wordt echter in sommige districten ook aangeplant en het is dan niet altoos duidelijk of hij daar tevens in het wild groeit. RADERMACHER berigt reeds dat in de binnenlanden van Palembang Benzoë wordt gewonnen en in de streken bij de rivier Batang Leko zag TEYSMANN Kaminjanboomen gekultiveerd, op ongeveer 15 voet afstand van elkander geplant. Na 7—10 jaren begint men er de Benzoë door inkappingen uit af te tappen, dat gedurende 10 jaren kan volgehouden worden. Men tapt 4 malen des jaars en berekent dat een boom in dit tijd-

---

*) Ik wil hierbij nog doen opmerken, dat sommige soorten van *Hopea*, die ik als onderafdeeling *Dryobalanoides* genoemd heb, in den bladvorm eene zoo groote gelijkvormigheid met den kamferboom vertoonen, dat zij daarvan niet dan door de zorgvuldigste vergelijking kunnen onderscheiden worden en men niet zou aarzelen ze bij dit geslacht te voegen, indien niet de aanwezige vruchten de juiste plaats in het stelsel aanwezen.

vak ruim *f* 1 opbrengt. Te Palembang worden naarmate van de zuiverheid 3—6 katis voor *f* 1 verkocht. — MARSDEN heeft ook de Benzoë-kultuur nagegaan. De boom wordt niet groot. De zaden worden op de rijstvelden gezaaid en men heeft niets anders te doen dan het onkruid weg te houden. Vooral in de kuststreken vindt men aanzienlijke aanplantingen. Wanneer de boomen 7 jaren oud zijn en de stam 6—8 duim middellijn heeft, maakt men insnijdingen in de schors, waaruit nu de stof te voorschijn treedt, die in eenige dagen verhard en dan geoogst wordt. De beste soort is die welke gedurende de drie eerste jaren verkregen wordt; zij is wit naar het gele, zacht en van sterken geur; de mindere soorten zijn roodachtig-geel tot bruin. Na 10—12 jaren kan men geene bruikbare Benzoë meer verkrijgen en men velt de boomen. — Zoo als bij de kamfer, onderscheiden de inlanders *hoofd* (goede) en *voet* (slechte) Benzoë.

Overigens schijnt het dat de Benzoë welke in het wild wordt ingezameld, in de binnenlanden wordt verkregen, waar de boomen aan den voet der bergen, van 300—1000′ hoogte, voorkomen. Te Baros wordt door de onafhankelijke Bataks veel Benzoë aan de markt gebragt, en over het geheel wordt dit product met de kamfer in niet geringe hoeveelheid aan de zuidwestkust uitgevoerd, waarheen beiden door den binnenlandschen handel van het noordoosten af vervoerd worden. Volgens J. VAN DER VINNE (*Tijdschr. Neêrl. Indië*, IV. *bl.* 380) worden naar de zuidwestkust uitgevoerd 2955 pikoel, volgens FRANCIS (*t. a. p.* II. *bl.* 74) in 1837 van Singkil 4000, Tapoes 1500, Sorkoem 4000, in het geheel 9500 pikoel, welke berekening echter welligt te hoog is. Van Padang bedroeg de uitvoer in de laatste vier jaren als volgt:

1856	1857	1858	1859
2383	3486	2525	4265 pikoel.

Koelit-manis of *Cassia-kaneel.* (*Cinnamomum Cassia*).

Het Cassia-kaneel groeit in het wild, vooral in Tanah-datar, Agam, Vijftig en Dertien Kota, Tapanoeli, aan de Moesi, maar wordt hier en daar ook aangeplant en tiert van het strand tot 4000′ zeer goed; in de binnenlanden van Padang ziet men dit gewas in alle tuinen.

TEYSMANN vond den smaak zoo goed dat naar zijne gedachte dit product bij zorgvuldiger aankweeking het ceylonsch kaneel zou kunnen evenaren. Maar men schilt niet de jonge krachtige loten, waardoor de schoone lange regelmatige ceylonsche kaneelpijpen verkregen worden; men neemt daarentegen veelal de oude dikke basten, zoo als ook MARSDEN zegt, van boomen die 1—1½ voet middellijn hebben. Daardoor en door de omstandigheid, dat er de basten van andere Cinnamomum-soorten, die op Sumatra voorkomen, onder gemengd worden, heeft het artikel in den handel minder waarde. — Cassia-kaneel komt nog goed voort op hoogten, waar ten 6 uur des morgens de thermometer 16°.7 teekende. — Volgens MARSDEN verschilt de kwaliteit veel naar gelang van plaatselijke gesteldheid, bodem enz., en de Heer COUPERUS meldt dat in de Dertien Kota door zorgvuldiger kweeking der kwaliteit in het oog vallend verbetert. — Overigens schijnt Padang de voornaame plaats van uitvoer van dit artikel, *Cassia vera* van den handel, te zijn. — In 1856, werden 1562; in 1857, 451; in 1858, 1239; in 1859, 673 pikol uitgevoerd *).

Katoen (*Gossypium*). *Kapok* (*Eriodendron anfractuosum*).

In alle provinciën van het eiland werden sedert lang reeds de twee soorten van de katoenplant, de kruid-achtige, Kapas, *Gossypium herbaceum*, en de heester-achtige, K. besar (*G. arboreum* of *vitifolium*?) geplant. MARSDEN zegt reeds, dat het katoen van beide van zeer goede kwaliteit is, en hij meent dat die kultuur met voordeel kan gedreven worden. Maar te zijner tijd kweekten de inlanders niet meer dan voor eigen behoefte. Die toestand is sedert eenigen tijd veranderd, en in latere jaren heeft men vooral in Palembang de katoenkultuur trachten te bevorderen en uit te breiden, waartoe de alluviale gronden van dat gewest bij voorkeur geschikt schijnen te zijn. Het zal hier vooral aankomen op de juiste keuze der meest geschikte soorten. Tot dusverre heeft men dienaangaande

*) Het is mij niet duidelijk of de *Fistula Cassia* in Sumatra voorkomt, veel minder of zij van daar uitgevoerd wordt. Kan de naamsverwarring met Cassia-kaneel aanleiding tot die stelling gegeven hebben?

meer empirisch dan voorgelicht door elders verkregen ervaring en kennis gehandeld. Men heeft onderscheiden soorten beproefd, maar ik ben niet in staat met zekerheid te bepalen welke die soorten zijn.

Teysmann geeft berigt van *Nieuw-Orleans katoen* (*G. hirsutum?*) andere eenjarige en heesterachtige soorten van Gossypium, *Kapas mohri* (*G. micranthum?*), *zee-eiland katoen* (*G. barbadense?*), *Kapas besar* (*G. vitifolium*). Over de aanvankelijke uitkomst in verband met de verschillende bodemgesteldheid heeft hij in zijne reis door die gewesten eenige opmerkingen medegedeeld. Over het geheel schijnt het dat, bij eene doelmatige leiding, die nieuwe tak van industrie van groot gewigt kan worden.

In alle dorpen vindt men ook de boomkatoen of kapok, die als een sierlijke boom zeer weelderig groeit. Schooner en fijner nog dan zijde, kon deze stof in de groote europesche industrie wegens de kortheid der vezelen nog niet algemeen worden toegepast.

Rameh (*Boehmeria nivea* en *var. β tenacissima*).

Sedert lang reeds wordt dit gewas, ook kloei genaamd, wegens de uitmuntende vezelstof, poelas, verbouwd *). — Rumphius gaf over deze netelsoort, die hij zelf van het eiland Bonoa op Amboina invoerde, in het Ve deel van het *Amboinesche Kruidboek*, *bl.* 214, *pl.* 79, *fig.* 1 nadere berigten, die aan vele latere schrijvers schijnen ontgaan te zijn. Hij noemt haar *Ramium majus* naar den inlandschen naam Ramé of Rami en verhaalt dat de inlanders haar op Bonoa bij de huizen planten, maar dat zij in grooter hoeveelheid te Makasser en in andere gewesten van Celebes voorkomt, overal door de inlanders verbouwd, vooral daar waar de Orang Badjos gevestigd zijn. Van de stengels, zegt hij, maakt men een grof garen tot vischnetten en vischlijnen, maar ook eene fijnere soort. De stengels moeten van zelf verdroogen, waardoor de bast,

---

*) De kultuur is in Zuid-Azië vrij algemeen. De belangrijkheid ontging aan de Engelschen, toen zij het bewind op Sumatra voerden, niet, en Roxburgh werd gelast, daarmede proeven te doen in den botanischen tuin te Calcutta. Hij berigtte, dat wanneer men een middel kon vinden, om de vezels van de aanhangende kleverige stof te ontdoen, de Poelas uitstekend zou zijn.

die de vezelen bevat, zich van zelven afscheidt, die zich dan ligt in draden laat splijten. Anderen nemen de groene stengels, schrappen er de groene uitwendige schorslaag af tot op den witten bast, die dan tot dunne draden gespleten wordt. — Te Makasser wordt het kleverige sap ook tot kleefstof voor de ligtere soorten van pijlgift gebruikt. — Te Moeara-Enim in het palembangsche leerde TEYSMANN eene betere bewerking kennen: De stokken worden gesneden wanneer zij 6 voeten lengte bereikt hebben en van de bladen en den top ontdaan. De opperhuid wordt met een scherp stukje bast van de kokosnoot afgeschild en de stok, met de nog daarop vastzittende vezelstof, een dag in de zon geplaatst, en des nachts onder dak opgehangen. Den volgenden dag neemt men de vezelstof van den stengel, doordien men haar aan het benedeneinde, door het breken der punt, vrij maakt, de einden om den vinger slaat, en nu langzaam aftrekt, en telkens om de hand windt. De einden worden nu geknoopt, opdat ze niet verwarren, en zoo wordt de stof verder onder dak gedroogd, waarna zij tot het vervoeren geschikt is. Men maakt er echter meestal zeilgaren van, waaromtrent TEYSMANN in zijne *Reis door Palembang* eene breedvoerige beschrijving heeft medegedeeld. — In nieuwer tijd werd in Europa de aandacht meer en meer op deze vezelstof gevestigd en verkreeg in Engeland en ook hier te lande eene plaats in de industrie, onder den naam van Ramé-vlas (of chineesch gras, in Engeland).

Overigens worden nog andere soorten van Urticeën tot dit doel gebruikt en TEYSMANN gewaagt ook van eene mindere soort van Rameh, Gohni genoemd, die van eene verscheidenheid van deze plant verkregen wordt, maar minder duurzaam is *).

Koffij (Coffea arabica).

Het is algemeen bekend, dat de koffijkultuur op Sumatra in de laatste jaren, ook wat de deugdelijkheid van het product betreft,

---

*) De Jute of het Jute-vlas, Silangkang *mal*, de vezels van *Corchorus capsularis*, die op Sumatra in het wild voorkomt, wordt naar het schijnt niet verbonwd. Het is bekend dat van die vezelstof, waarvan ook de koffijzakken op Java vervaardigd worden, van Bengalen jaarlijks ontzettende hoeveelheden worden uitgevoerd, ook naar Java.

belangrijke vorderingen gemaakt heeft. Tegenover den achteruitgang dier belangrijke kultuur op Java, verdient zij te meer de aandacht, daar wij hier tevens een krachtig middel erkennen tot verdere maatschappelijke ontwikkeling van Sumatra. Bij de uitbreiding der kultuur zal het van groot gewigt zijn, op de goede keuze der gronden toe te zien. Volgens TEYSMANN'S opmerking schijnt dit niet altoos het geval te zijn. Te Boekit Silit, in het westelijk gedeelte, omstreeks 4000′ boven de zee gelegen, groeit de koffij nog weelderig, doch geeft reeds minder vruchten dan in minder hooge streken (de thermometer daalde er des morgens 6 uur tot 16°.7). Hier bevestigt zich dus ook de regel dat de bergvegetatie op Sumatra lager afdaalt dan op Java en zullen de koffijaanplantingen op mindere berghoogte dan op Java moeten geschieden. Te Padang Siboesoek groeijen de koffijboomen bijzonder goed (de thermometer teekende des morgens 6 uur 23°.3). Op den weg naar Palembajan zag hij verre beneden 2500′ aan de hellingen der bergen, de koffijtuinen eindigen. Nabij Kota-Nopan en Penjaboengan liggen de koffijtuinen in de vallei, met rijstvelden *).

Bijzonder geschikt schijnt de bodem in Palembang voor den koffijboom te zijn. In de nabijheid van Moeara Enim zag TEYSMANN sedert een twintigtal jaren geplante en weder verlatene koffijtuinen, die even weelderig stonden, alsof ze onderhouden werden, niettegenstaande zij zoowel door de afgevallene en ontkiemde vruchten als

---

*) Opmerkelijk is de mededeeling van MOTLEY, dat in het noorden, langs de rivier Chenakar alom koffij geplant wordt, niet wegens de vrucht, maar om van de bladen thee te bereiden (*Kew-Gard. Miscell. n.* 73, *bl.* 41). Men roost de bladen van de jonge takken boven het vuur, waarna zij met de hand tot poeder gewreven en dan als thee getrokken worden, die volgens MOTLEY met groene thee eenige overeenkomst heeft. — Ook in de padangsche bovenlanden zag TEYSMANN een soortgelijk gebruik van de bladen maken. — Uit het oogpunt van de geschiedenis der verspreiding van de koffij, ware het belangrijk het tijdstip te kennen wanneer die het eerst in Sumatra is ingevoerd. Is zij werkelijk het eerst van Java, waarheen zij uit Arabië in de 17e eeuw gebragt werd, ingevoerd? — Let men op de zoo algemeene verspreiding over het geheele eiland en op het gebruik tot theeaftreksel ook in die provinciën die geene of weinig aanraking met de Europeanen hadden, dan dringt zich de gedachte aan eene vroegere invoering op, die met het oog op den handel die in vroeger tijdvakken tusschen de meer westelijke deelen van Azië en Sumatra schijnt te hebben plaats gehad, niet onmogelijk te achten is.

door wildhout en vruchtboomen, in eene ondoordringbare wildernis veranderd zijn. De heer COUPERUS gewaagt van bosch- en paggerkoffij in de Padangsche bovenlanden, die goed gezuiverd en onderhouden, tot 30 en 40 jaren nog vruchten afwerpt, terwijl de boomen in de groote en geregelde tuinen in 6 of 7 jaren als uitgestorven waren.

Nog in het begin dezer eeuw was de koffij van Sumatra van slechte hoedanigheid, maar CH. CAMPBELL gaf reeds in 1808 berigt, dat de kwaliteit bij eene goede behandeling zeer goed kon worden. zoo als hem uit eigen ervaring gebleken was. — De koffijkultuur in Benkoelen werd dan ook door de Engelschen zeer aangemoedigd. — NAHUIS zag haren vooruitgang in 1823, en berigt ook dat in plaats van Dadap, tot schaduwboomen Pisang, Ricinus enz. gebezigd worden.

De ontzaggelijke ontwikkeling der kultuur vooral in het westelijk gedeelte, zal het best blijken uit de navolgende opgaven omtrent den uitvoer te Padang gedurende de laatste vier jaren:

1856	1857	1858	1859
134,088	142,322	192,346	119,777 pikoel.

Teboe of *Suikerriet* (*Saccharum officinarum*).

Het suikerriet komt op Sumatra algemeen als kultuurplant voor, maar de suikerproductie tot uitvoer is, met die van Java vergeleken, onbelangrijk. De inboorlingen zuigen het riet uit, als lekkernij. De Engelschen hebben bijzonder beproefd de kultuur eerst in Benkoelen door medewerking van Chinezen, en later ook op andere plaatsen te bevorderen. Volgens MARSDEN bezit in de zuidelijke districten, bijv. van Manna, ieder dorp 2 of 3 toestellen om het riet te kneuzen; maar in den regel zijn de inboorlingen met het gebruik van het sap of den stroop tevreden. De lagere binnenlanden van Palembang zullen voor de toekomst nog vele geschikte plaatsen voor de suikeraanplantingen opleveren. — In Lampong wordt ook Areng-suiker gemaakt. (Vergel. bl. 49).

Djĕrĕnang of *Drakenbloed* (*Daemonorops Draco*).

De Drakenbloed-palm, Rotan Djĕrĕnang, komt met vele andere soorten van het zelfde geslacht (Calamus en Daemono-

rops) in het wild voor, vooral in de provinciën Palembang en Djambi, in moerassige wouden, waar de met de roode stof bedekte rijpe vruchten worden ingezameld. Aan MARSDEN schijnen de zoo naauwkeurige berigten ontgaan te zijn, die RUMPHIUS reeds over de wijze van bereiding heeft medegedeeld (vergelijk *Flora Ned. Ind.* III. *bl.* 97). — Wanneer de noten, die in zeer groot getal zich aan den bloemtros ontwikkelen, tot rijpheid zijn gekomen, zijn zij met eene bloedroode harsachtige stof bedekt, die door het schudden van vele der ingezamelde noten in eenen zak of op andere wijze daarvan gemakkelijk kan worden afgescheiden, en vervolgens door eene zeef verder van de aanhangende schubben wordt gezuiverd. In de zon verwarmd of aan heeten waterdamp blootgesteld, wordt de stof in rolronde of kogelronde stukjes gekneed, die vervolgens in de bladen van palmen ingewikkeld, in den handel gebragt worden. — Eene minder goede soort wordt door het uitkoken der gekneusde vruchten verkregen en komt niet zelden, met andere harsen, zoo als met witte damar, door middel van kokend water vermengd, in den handel voor. Van deze laatste minder goede behandeling schijnt MARSDEN alléén kennis te hebben gedragen. — RUMPHIUS spreekt ook van vervalsching met was, en verhaalt hoe de Oost-Indische Compagnie, onderrigt van de vervalschingen door de inlanders en Chinezen bedreven, de bereiding heeft voorgeschreven, waarbij het drakenbloed door middel van kokend water kneedbaar gemaakt, in stukjes van een vingerlid lengte en duim dikte, in palmbladen (van Licuala) gewikkeld moest worden afgeleverd. — Van Palembang naar Batavia gebragt, werd het drakenbloed van daar naar China en naar Europa uitgevoerd, thans echter geschiedt dit ook onmiddellijk van Palembang.

Gambir of *Getah-Gambir* (*Uncaria Gambir Roxb.*).

De Gambir-heester wordt in Sumatra, Poeloe Pinang, Malakka enz. gekweekt, en door het uitkoken der bladen verkrijgt men de bekende zamentrekkende stof. Of de heester in die landen, zoo als ROXBURGH meent, ook in het wild voorkomt, is nog niet genoegzaam aangetoond. Het aanplanten en de bereiding dier stof schijnt van het vasteland naar den Archipel zich verspreid

te hebben. Op Sumatra is deze kultuur niet zeldzaam, en volgens MARSDEN wordt te Siak, Kampar, Indragiri, op de oostkust, een belangrijke handel in Gambir gedreven. — KORTHALS zag haar in het westelijk gedeelte, in de Vijftig Kota, op ruim 400 el hoogte bij Siri-lama, en TEYSMANN op vele plaatsen in de binnenlanden van Palembang. De inlanders in Sumatra en andere indische landen gebruiken deze stof bij het Sirih-kaauwen, waar zij de plaats der Pinangnoten vervangt. Over de wijze van verbouwing, bereiding enz. vindt men berigten in de *Verhand. van het Batav. Genootsch.* II *deel, bl.* 356, 209 *der* 2de *uitgaaf.* (*„Berigt aangaande de Gambïer*, door ABRAHAMUS COUPERUS"); in de *Linnean Transactions*, IX *deel, bl.* 218, door W. HUNTER; in de *Asiat. Research.* XI *deel, bl.* 187; in de *Verh. der Natuurl. Geschied. Botanie, bl.* 168, door KORTHALS; in het *Tijdschrift voor Neêrl. Indië,* 14de *jaarg.* (1852) *bl.* 64, door D. J. BAUMGARDT (Vergel. *Flora Ned. Ind.* II. *bl.* 145—148.). — Uit de verschillende berigten blijkt, dat de plant met schralen zandgrond voor lief neemt, die voor andere gewassen meestal minder geschikt is, met uitzondering welligt van de peper, welke beide gewassen niet zelden in de zelfde districten schijnen verbouwd te worden. Maar op gemengden boschgrond en zavelgronden groeit nogtans de Gambir weelderiger. (Verg. bl. 56).

KORTHALS meent, dat de Gambir-kultuur minder voordeel geeft dan de Peper. — De uit zaad aangekweekte plantjes worden, wanneer zij 4—5 duim hoogte hebben, met veel voorzigtigheid overgeplant op drie voet afstand. Twee of drie jaren na de verplanting zijn de planten gereed voor de Gambir-bereiding. Twee- tot viermaal 's jaars worden de bladen en soms ook de jonge takjes afgeplukt, met water gekookt, het vocht tot stroopdikte uitgedampt, in houten bakjes of bamboezen kokers gegoten, en na stolling en bekoeling wordt de verkregen stof in vierkante stukjes of ronde schijfjes gesneden. — Eene Gambir-plantage bestaat uit 40—80,000 heesters, waarbij meestal 600—1200 peperranken in de nabijheid worden gevonden. Voor 40,000 Gambir-heesters worden 50 bouws grond, ieder van 500 □ roeden, vereischt. — De zaadjes ontkiemen op vochtigen grond binnen zes weken en het wordt niet doelmatig geacht de plant door stekken te vermenigvuldigen; de jonge plantjes worden in gaten van 3 duim diepte geplant; wanneer zij

2—3 voet hoogte hebben, wordt de stam neêrgedrukt, opdat zij niet te hoog opschieten, niet hooger dan 4—5 voet worden. Iedere plantage vereischt 6 arbeiders. — Behalve tot inlandsch gebruik, wordt de Gambir als looistof gebruikt en tot dat doel uitgevoerd *).

Poëlasari of Indigo. (*Indigofera tinctoria en I. Anil*).

De Indigo-kultuur wordt door inlanders enkel voor eigen gebruik gedreven; zij bereiden de kleurstof niet tot eenen vasten vorm, zoo als dit bij de geregelde verbouwing voor den uitvoer geschiedt, maar zij leggen stammen en takken voor eenigen tijd in water om uit te weeken, koken ze dan en mengen er eene kleine hoeveelheid tjoenam of ongebluschten kalk onder, met de bladen van Pakoe saba (eene soort van varen) om de kleurstof te binden, en gieten er ten laatste het overtollige water af. — Bij de uitbreiding dezer kultuur op het eiland in het algemeen, zullen vooral de alluviale gronden en meer bijzonder van het oostelijk gedeelte daartoe meer en meer geschikt blijken te zijn. — De Engelschen hadden dan ook die kultuur reeds met goed gevolg beproefd.

Sanam, Santem, Taroem-akar. (*Marsdenia tinctoria*).

De inlanders geven voor hun eigen gebruik de voorkeur aan de blaauwe kleurstof der genoemde plant, waarop MARSDEN in 1780 het eerst de aandacht vestigde, onder den naam van *Taroem-akar*, en die door R. BROWN met den naam van dezen verdienstelijken man botanisch werd beschreven. Deze slingerplant heeft grooter bladen, levert daardoor meer kleurstof en het is uit dien hoofde dat de inlanders aan haar, op Sumatra en ook in andere deelen van den Archipel, de voorkeur geven. MARSDEN meende dat zij een belangrijk artikel van koloniale industrie kon worden, en ook nu nog zou een geregeld onderzoek ter beslissing van deze vraag en eene nadere

---

*) Daar de kultuur ook aan de westkust plaats heeft, is het bevreemdend de Gambir niet onder de uitvoerartikelen van Padang vermeld te zien. Kan hier eene verwarring met Gember plaats hebben? (Verg. *Tijdschr. voor Nijverh. van N. I.*, III, blz. 21, waar gezegd wordt, dat de *grootste* soort van Gambir-schijfjes, *niet* uitgevoerd wordt.)

vergelijking met de Indigo-plant, zoowel wat het voordeel der kultuur betreft als de hoedanigheid der kleurstof, geenzins overbodig te achten zijn. — Volgens TEYSMANN wordt de plant in West-Sumatra zeer veel tot het blaauwverwen gebruikt, bijv. de Lima-Poeloeh; kleine boschjes worden op de bazaars verkocht en men geeft aan haar alom de voorkeur boven Indigo. — De bereiding en behandeling blijkt zoo te geschieden als van Indigo.

Kurkuma. (*Curcuma longa* en *C. viridiflora*).

Deze wegens de gele kleurstof bekende wortel, in geheel Indië in de tuinen gekweekt, wordt ook in Sumatra niet enkel tot inlandsch gebruik verbouwd, maar behoort tevens tot de hoewel ondergeschikte artikelen van uitvoer, waaromtrent ik, wat Padang betreft, opgeteekend vindt dat in 1857 11 en in 1858 55 pikoel werden uitgevoerd. Over de wijze van verbouwen is mij echter niets bekend.

Caoutchouc. — *Djintan.* (*Urceola elastica.*)
Kadjai of *Karet-boom.* (*Urostigma elasticum*), enz.

Dat de voor de industrie zoo belangrijk veerkrachtige gom uit verschillende boomsoorten en heesters in de tropische gewesten van het oude en nieuwe werelddeel verkregen wordt, is genoegzaam bekend, maar van vele soorten die in den handel voorkomen, is de oorsprong nog niet voldoende opgehelderd. Op Sumatra wordt die stof van meer dan een gewas verkregen, maar al zien wij haar onder de artikelen van uitvoer te Padang en Palembang vermeld, *waar* en *hoe* en van *welke planten* die stof in de binnenlanden wordt ingezameld, daaromtrent heerscht nog veel onzekerheid.

De in geheel Oost-Indië veel voorkomende en aangeplante schoone vijgenboom, *Urostigma elasticum*, de *Karet* der Maleijers, komt ook op Sumatra voor en schijnt voor een groot deel de van daar verkregen caoutchouc te leveren. TEYSMANN zag die te Solok in West-Sumatra, waar de boom *Kadjai* heet, en te Moeara doewa in Palembang, waar hij getuige was van het inzamelen, dat door behulp van 100 voet hooge ladders geschiedt, dezelfde waarmede de wilde honig van de boomen gehaald wordt. De bast der Karet-boomen

wordt in horizontale rigting ter lengte van meerdere voeten, naar gelang van de dikte der boomen, uitgekapt, waarna het melksap in die groeven uitstroomt en onder den invloed der lucht verdikt. Wacht men tot dat deze wonden zich gesloten hebben, dan kan men vele jaren van denzelfden boom oogsten, maar wanneer men de bewerking te snel of te dikwerf herhaalt, dan sterft de boom.

Behalve van den Kadjai wordt op Sumatra nog caoutchouc verzameld van andere meer of minder bekende gewassen, waarvan onderscheidene tot de rankende behooren, uit de natuurlijke orde der Apocyneën.

Urceola elastica Roxb. werd door Dr. WILLIAM ROXBURGH in Poeloe Pinang en Sumatra ontdekt, naar aanwijzing van HOWISON. Uit de insnijdingen der slingerende stammen stroomt een melkvocht, dat voor vergiftig wordt gehouden, en aan de lucht tot caoutchouc verhardt. De plant werd van fort Marlborough gezonden, door ROXBURGH onderzocht; latere berigten zijn mij daaromtrent niet bekend.

Andere ook rankende planten werden door Dr. CAMPBELL in dezelfde streken ontdekt, bij de inlanders *Djintan* genoemd, drie soorten, waarvan twee onderscheiden worden als Dj. itam en Dj. boerong; de bloemen zijn ligt geel met vier meeldraden; de vrucht langwerpig met een zaad; de bladen donker glanzend groen. De stammen bevatten veel caoutchouc. — Welligt worden hier soorten van Leuconotis bedoeld *).

De uitvoer van gom-elastiek te Padang bedroeg in de laatste vier jaren:

1856	1857	1858	1859
1770	1470	2622	412 pikoel.

Getah-pertja. (*Isonandra gutta*, enz.).

De moederboom der echte gutta percha heeft zijn voornaamste vaderland, niet zoo als men aanvankelijk meende, alléén in Malakka

---

*) Damar-mata-koetjing, is de maleische naam eener rankende Apocynea, die TEYSMANN te Solok vond en die aldaar elastieke gom levert. Waarschijnlijk is zij dezelfde als Leuconotis anceps, die te Solok werd verzameld, op de etiquette echter is de bedoelde inlandsche naam niet opgeteekend. — Overigens hebben vele soorten der aanverwante geslachten *Chilocarpus*, *Melodinus*, inlandsche namen, die op caoutchouc of gutta percha-gehalte duiden.

en Singapore, maar komt over een uitgestrekt gebied in Sumatra voor. De belangrijkheid van dit voorkomen wordt niet weinig verhoogd door de omstandigheid, dat in de omstreken van Singapore de boomsoort reeds bijkans uitgeroeid is en dien ten gevolge allerhande andere melksappen van minder hoedanigheid in den handel gebragt worden. MOTLEY berigtte reeds in 1854, dat slechts zeer kleine hoeveelheden van de oorspronkelijke gutta percha naar Singapore ter markt kwamen, en dat allerhande gomsoorten, van 3—30 dollars het pikoel, door de inlanders aangevoerd en vooral door de Chinezen verder toebereid worden, die die ruwe stoffen van de aanhangende hout- en schorsdeelen zuiveren, in ijzeren pannen met klapperolie koken, de verschillende soorten vermengen en die koking zoo dikwerf herhalen tot dat de massa eene zekere taaiheid heeft verkregen. Om dit doel te bereiken wordt er meestal eene kleine hoeveelheid echte gutta percha bijgevoegd (*Kew-Gard. Misc. n.* 73. 1855. *bl.* 40). Eenigen tijd later schreef de Heer CHARLES WILSON van Singapore aan *Sir* W. HOOKER: „ Vele soorten van gutta percha zijn slechts verschillende kwaliteiten of bereidingen derzelfde stoffe. Ik vrees dat ik u geene zaden of bloemen van den boom zal kunnen zenden, daar er nog slechts zeer kleine boomen op het eiland Singapore voorhanden zijn. Allen die maar eenigzins melksap konden leveren, zijn geveld. *Sir* JAMES BROOKE heeft mij beloofd er van Sarawak te zullen zenden, waar de boom nog veel voorkomt (*Sir* WILLIAM meent evenwel dat deze tot eene andere soort behoort). Weldra zal de gutta-percha-boom in Singapore geheel uitgeroeid zijn" (*Ibid. n.* 103. 1857. *bl.* 253). — In 1855 werden van Singapore 1900 ton gutta percha uitgevoerd, in 1857 niet boven 1500 ton, tegen 22 dollars het pikoel.

TEYSMANN heeft den gutta-percha-boom in Sumatra ontdekt, het eerst in het westelijk gedeelte van het eiland, in de padangsche bovenlanden, in de omstreken van Loeboe-aloeng, waar de boom Balam-tembaga genoemd wordt *). TEYSMANN zelf deed boomen vellen; door inkappingen vloeide de melkwitte getah overvloedig uit, „ die slechts onvolkomen in bladen werd opgevangen en met

---

*) De boom van Sumatra verschilt van dien van Singapore alleen door eenigzins smaller blad.

de hand bewerkt, zoodat de waterdeelen spoedig verdampten en de getah in kleine stukken terug bleef. Deze was door de ruwe bewerking zeer onzuiver geworden en met spaanders enz. vermengd. Later werd deze geheele massa in kokend water week gemaakt, gekneed, uitgepluisd en uitgeklopt, zoodat niets dan de zuivere getah overbleef, waarvan eene slang werd vervaardigd van eenige voeten lengte en een paar duimen dikte. Het bleek toen, dat deze getah tot de beste soort moest gerekend worden, daar zij zelfs bij het opvouwen niet de minste breuk vertoonde. De gekapte boom droeg bloemen noch vruchten, doch was geheel met bloemknoppen bedekt (12 Nov.)" *). Overigens was reeds voor TEYSMANN'S botanische ontdekking deze boom bij de inlanders bekend. Men verhaalde dat de gewone wijze om de getah af te tappen bestond in den boom te kappen, in de lengte daaronder eene goot van een gespleten palmstam te leggen, bijv. van *Oncosperma*, waarna eene overlangsche reep van den bast weggenomen of hier en daar inkappingen worden gemaakt, zoodanig, dat al het sap in de goot vloeit, dat daarna uitgedampt en zoo als vermeld is, gezuiverd wordt. Even zoo zou men den boom kunnen aftappen, zonder hem te vellen of te dooden en dit welligt meermalen kunnen herhalen. — De uitvoer van gutta percha te Padang bedroeg volgens officiëele opgaven:

1856	1857	1858	1859
1205	114	98	103 pikol.

Ik heb in mijne *Flora* eene afbeelding van Isonandra gutta medegedeeld, en verwijs overigens naar *deel* II. *bl.* 1078. Bij eene meer gemakkelijke en geregelde communicatie naar het binnenland zou dit artikel voor den handel nog belangrijker worden, en het is vooral dit voortbrengsel van Sumatra, waarop de engelsche industrie hare bijzondere aandacht gevestigd heeft.

Hoezeer niet alle stoffen, die in het maleisch Getah genoemd worden, tot deze groep behooren en de getah-pertja kunnen vervangen, zijn er nogtans andere gewassen van dezelfde natuurlijke familie

---

*) Ik had van de mij toegezonden exemplaren aan den Hoogl. DE VRIESE medegedeeld, die ze aan *Sir* WILLIAM HOOKER zond, die op zijn beurt er gewag van maakte (*Kew-Gard. Misc. n.* 103. *bl.* 253), naar het schijnt zonder den naam des ontdekkers gekend te hebben.

der Sapotaceën, die in Indië getah-pertja schijnen op te leveren.

Van de Apocyneën verdient de Melaboeai (*Alstonia grandifolia*), een kolossale boom met 100 voet hoogen en in de palembangsche binnenlanden 6 voet dikken stam, vermelding, die eene witte getah levert, die tot branden gebruikt wordt. Of zij echter als gutta percha kan dienen, is twijfelachtig.

Artocarpus en andere Artocarpeën. Het is naauwelijks te betwijfelen, dat onder de talrijke soorten ook zullen voorkomen, die tot getah-pertja stollend melksap bevatten.

Euphorbiaceën. *Mappa gummiflua*, in Priaman Setarok genoemd, levert eene gom, wier eigenschappen onbekend zijn.

In de binnenlanden van Palembang wordt uit den Balam-boom eene mindere soort van getah verkregen (Verg. A. MEIS, *Nat. Tijdschr. v. Ned. Ind.* II, blz. 134.)

Damar. Hars-soorten. Gom.

Onder den naam van Damar worden door de bewoners van geheel Indië een tal van zeer verschillende hars-soorten of meer of minder harsachtige zelfstandigheden zamengevat, die van wilde en gekweekte boomsoorten verkregen worden, van zelven uitstroomen of door insnijdingen worden verzameld. Inderdaad is het getal der harsboomen in die landen zeer groot, maar omtrent den oorsprong en de benaming dier harssoorten heerscht nog veel onzekerheid.

Van Sumatra worden sommige soorten uitgevoerd, anderen dienen slechts voor inlandsch gebruik.

Van de orde der Coniferen.

1. *Dammara alba*. De Damar-Den is in Java alléén op enkele plaatsen ingevoerd, op Sumatra in de bergstreken inlandsch, en was reeds aan RUMPHIUS bekend. — De hars stroomt in zoo groote hoeveelheid uit de stammen, dat het geheel onnoodig is tot dat doel insnijdingen te maken. Zij valt, door de wind verhard, in vaste stukken op den grond, waar de inlanders haar inzamelen, ook langs de boorden der rivieren, die de afgevallen harsklompen in niet geringe hoeveelheid medevoeren. — Soms vindt men haar als rotssteenen opgestapeld, waarvan de naam *Damar-batoe* op Sumatra, terwijl zij anders ook *D. poetih* of *witte* genoemd wordt. — JUNGHUHN verhaalt dat in de Bataklanden, wanneer de Kajoe Toesam ont-

breekt, de hars van dezen boom, dien hij *Agathis loranthifolia* noemt, in bladen gewikkeld, als kaarsen gebrand wordt. — De Damar-hars werd reeds in de vorige eeuw veel naar Bengalen uitgevoerd, en heeft dit ook thans nog jaarlijks plaats. Alleen valt op merken, dat de harssen die de handel onder den algemeenen naam van Damar van Sumatra zamenvat, ook nog van andere gewassen afkomstig zullen zijn. — De uitvoer van Damar te Padang bedroeg in de laatste vier jaren:

1856	1857	1858	1859
55	21	270	54 pikoel.

2. *Kajoe toesam* der Bataks, eene ware Den, *Pinus sumatrana* door JUNGHUHN, later *P. Merkusii* genoemd, is reeds boven als een merkwaardig verschijnsel op het gebied der Plantengeographie vermeld. Zij groeit in Noord-Sumatra, verschijnt reeds even boven Sipirok, maar bewoont altoos de hoogere streken tusschen 3000'—4500'. De Bataks kennen dezen boom onder den naam van Toesam, met welken naam de Chinezen hunne *Cuninghamia sinensis*, insgelijks eene Conifere, bestempelen. — JUNGHUHN zag hem het eerst te Warseh, waar de bewoners het zeer harsrijke hout, dat als met olie doortrokken is en eenen sterken terpentijnreuk bezit, in plaats van Damar tot verlichting branden; dan te Dolok Soewanoe, 1° 52' N.Br., en op de bergruggen Nadjoekang en Hoeroeng, 3500'; ook op de gebergten nabij Bandar Natar ontmoet men zoodanige sumatraansche dennenbosschen. — Hunne zuidelijke grens is het gebergte, dat de noordelijke helft van het plateau Sipirok oostwaarts begrenst; naar het Z.O. ontbreken zij *). — De boom heeft eene pyramidale gedaante, rank, 100 voet hoog, met eenen 2—3 voet dikken stam.

Dipterocarpeën. Onderscheidene soorten van deze groote en schoone boomen, die in de padangsche bovenlanden, in de binnenlanden van Palembang, in Lampong en op Bangka in groot getal in de wouden worden gevonden, leveren Damar; allen zijn hars-

*) JUNGHUHN stelt de gemiddelde temperatuur in die gewesten op:

3000' op 21°.3
3740' „ 20°.
4500' „ 19°.

rijk en bevatten tevens vlugtige oliën. De hars vloeit van zelven uit de stammen en wordt door de inlanders ingezameld. Welke soorten bepaaldelijk in den damar-handel voorkomen, is mij onbekend, maar zeker is het dat de Dipterocarpeën-wouden eenen onuitputtelijken overvloed van deze stof bevatten. — Wat KORTHALS dienaangaande in Borneo en Sumatra ontdekte, heb ik in de *tweede afd. van het eerste deel der Flora, bl.* 502—504 medegedeeld; men roemt de uitmuntende hoedanigheid dier harssoorten, waarvan ook RUMPHIUS reeds gewag maakte. — TEYSMANN heeft op zijne reizen meer dan eens gelegenheid gehad, onze kennis van die plantengroep uit te breiden. Onderscheidene soorten dragen den naam van Damar, d. i. licht, waardoor het harsgevend vermogen (het gebruik tot verlichting) wordt aangeduid; zij zijn hier achter nader beschreven.

Damar van den boom *Ambaloe*, in de residentie Riouw, die met de D. daging van Borneo overeenkomt, en die als kopal zou kunnen dienen, en welligt ook van een Dipterocarpee afkomstig, wordt vermeld in het *Nat. Tijdschr. Nederl. Ind.* XX. *bl.* 179.

Papilionaceën. *Sindora sumatrana.* — *Siendoer mal.*, de harsachtige olie, uit de stammen verkregen, wordt bij het breeuwen der schepen gebruikt. De vrucht, *Sarapantoe*, wordt tot geneeskundig gebruik naar Java uitgevoerd.

Hamamelidaceën. *Liquidambar Altingia* (*Rasamala op Java*), die ook op Java voorkomt, en de door TEYSMANN ontdekte *Liquid. tricuspis*, worden met de zelfde namen door de bewoners van Sumatra bestempeld, Sigedoengdoeng op den berg Talang, Maändoeng op den Merapi, en zijn ook dáár bekend wegens de harsachtige stof, die door de stammen wordt voortgebragt, en door haren balsamischen geur aan Benzoë nadert.

Thymelaeën. *Aquilaria malaccensis* (en *Aq. Agallocha*), die het *Agila-hout*, lignum aloës levert, Kalambak of Kajoe garoe of in Lampong Halim genoemd, komt op Sumatra, en volgens TEYSMANN ook op Bangka, waar men haar Tabah-garoe noemt, voor. Het door zijnen aangenamen geur bij de verbranding vermaarde hout, is door geheel Indië algemeen bekend en wordt de boom daarom ook aangeplant. Men heeft dit hout soms met het inwendige hout van den Rasamala-boom verward. — Het bevat eene harsachtige stof.

Gom. De *Pete-boom* (*Parkia?*), levert (in Benkoelen) eene gom, als arabische, uit de stammen, volgens de waarneming van CHARLES MILLER.

Vetstoffen.

Klapperolie, uit de rijpe kokosnoten verkregen, is algemeen in gebruik en wordt ook uitgevoerd (zie bl. 46).

Aleurites moluccana. Kemiri, *Kamiri* of *Kamiling*, ook *Boeah kras* (harde vrucht), wordt alom aangeplant; de vrucht vervangt in de bergstreken, wegens de olierijke zaden, de plaats van kokosnoten en er wordt ook eene aangename olie uit haar verzameld. TEYSMANN zag dezen boom veel in de kampongs van West-Sumatra en elders. Te Singkara werden uit de vetstof ook kaarsjes gemaakt, met *Kapeh* (Kapok) vermengd en op dunne bamboesjes gesmeerd. Ook gebruikt men de zaden in de kerrie.

Kadam kadam (*Trichosanthes kadam*), ook wel *Beloengking* genoemd, komt in het district Priaman veel voor, waar men uit de groote zaden olie slaat.

Djarak. Ricinus (zie bl. 62). Soorten van dit geslacht groeijen algemeen in het wild, vooral in de nabijheid der kust. Uit de zaden wordt de bekende olie verkregen.

Kapetjong of *Samaun* (*Pangium edule*) komt in de padangsche bovenlanden in de kampongs en ook elders op Sumatra veel voor. Uit de zaden wordt olie geslagen, die onder den naam van *minjak samaun* bekend, onzuiver en roodachtig van kleur, alleen voor de lampen gebruikt wordt.

Bidjin, *Sesamum indicum*; wordt in het binnenland op uitgestrekte schaal verbouwd wegens de olie der zaden, die daar in plaats der klapperolie in de lampen gebrand wordt.

Dipterocarpus-soorten *) in de Lampongs van Sumatra en op Banka, leveren de in den handel bekende Karowien- of Kroieng-olie of hars; men schept de stof in groote hoeveelheid uit in den stam gemaakte holten.

Andere Dipterocarpeën (*Kroing* = *Dipterocarpus eurhynchus*,

---

*) Ook de boterboom van Borneo (Tangkawang of Senkawang) behoort tot de Dipterocarpeae.

Singkawang = *Shorea nitida* en *Hopea Singkawang*) bevatten in de zaden eene vaste vetstof, die de inlanders inzamelen.

Selako (*Elaeogene sumatrana*), uit de vrucht wordt in de provincie Lampong olie verkregen.

Lagam-olie, wier oorsprong mij niet genoegzaam duidelijk is, wordt van Padang uitgevoerd; bijv. in 1857 23, in 1858 6½, in 1859 4 pikoel.

Rotan (*Calamus* en *Daemonorops*).

Sumatra is rijk aan soorten uit de geslachten Calamus en Daemonorops, waarvan talrijke Bindrotting-soorten verkregen worden; maar ook van deze groep geldt nog de regel, dat niet altoos de oorsprong van het handelsvoorwerp botanisch juist bepaald is †).

Bijzonder weelderig groeijen de Rotan-soorten in Oost-Sumatra, in de palembangsche binnenlanden, in de lagere streken. In de valleijen in de nabijheid der rivier Komering ontmoette TEYSMANN, onder vele andere soorten, ook de *Semamboe*, die zeer fraaije wandelstokken levert. Soms zijn de geledingen zoo lang, dat ééne eenen geheelen wandelstok levert. De Drakenbloed-rotan (*Daemonorops draco* of *Djernang*), die ook in dit gebied voorkomt, levert dunnere rotan-stokken. — In de lage streken langs de rivier Lamattang worden ook vele Rotan-soorten verzameld, *R. getah* en *R. lelah*, en

---

*) *Schellak* (*Tjiri ambaloe*) en *Lakday*, van *Coccus Ficus* (*ambaloe*), in de padangsche binnenlanden op eene Wilgen-soort, op den Doerian en op *Urostigma rubescens* (eene Vijgen-soort), behoort tot de artikelen van uitvoer. In Benkoelen is de stof zeldzamer. In Sumatra wordt de Schellak vooral wegens de roode kleurstof gezocht, die bij het verwen van zijde en andere stoffen gebruikt wordt.

Honig en *was* worden op Sumatra, vooral in de binnenlanden van Padang en Palembang, in aanzienlijke hoeveelheid door de wilde bijen voortgebragt. TEYSMANN vernam, dat er soms wel 250 nesten op eenen boom voorkomen. Zij beminnen vooral de boomen met hooge naakte stammen en horizontale takken, die geene te sterke belommering hebben. Was is een niet onaanzienlijk artikel van uitvoer.

†) In mijne *Flora* (III. *bl.* 104) werden reeds onderscheidene inlandsche namen vermeld, het meerendeel echter javaansche of in de Molukken gebruikelijk. Ik voeg hier achter nog eenige maleische van Sumatra bij, die echter in zoo verre van weinig waarde zijn, daar slechts enkele konden bestemd worden.

meer naar beneden *R. kamoerangan*, die de oevers van de rivier geheel bedekken. Bijzonder rijk zijn de omstreken van de rivier Rawas, die zich in de Moesi uitstort. Geheele vlotten van Rotan worden de rivieren afgevoerd. Het meest komt er de *Segeh-banjoe* voor. De *Segeh-bener* wordt voor de beste bindrotting gehouden. Verder: *R. pajeh*, *R. pledes*, *R. sangbojeh*, *R. soetroh*, allen voor den handel geschikt. Voor eigen gebruik en mandenwerk dienen: *R. èko kaloeï*, *R. balam*, *R. getah*, *R. manau*, *R. oedang*, *R. senip*, *R. tigeh*, *R. telikoeng daun*. — Wandelstokken leveren: *R. semamboe*, *R. djeroeang*. Voor onbruikbaar worden gehouden: *R. boeroeati*, *R. doedoe*, *R. manaukoeri*, *R. sidjauw*. Ook verder naar beneden, naar Palembang, groeijen langs de rivier nog talrijke soorten. — Te Bringin-teloe hadden de inlanders 18 soorten voor TEYSMANN verzameld, waaronder: *R. dahon-gahdja*, *R. dan*, *R. getah-talang*, *R. manau-riang*, *R. saboet*, *R. tamiang*.

In de omstreken van de rivier Lamatang, te Moeara-Enim, worden de Rotan, even als te Moeara-Doewa, Hoeï genoemd, onder welken naam men in het soendaasch obi of knolgewassen verstaat, terwijl de rotan Hoëh heet. — Te Moeara-Enim komt de *Hoeï koero* voor, wiens rijpe zoetachtige vruchten gegeten worden. Ook eene dikke en lange rotan-soort, *Manen* genoemd. — Van den drakenbloed-rotan, *Djernang*, bestaan volgens TEYSMANN twee soorten, eene met grootere en eene met kleinere vruchten.

De uitvoer van bindrotting, die ook te Palembang belangrijk is, bedroeg alleen van Padang in de laatste vier jaren:

1856	1857	1858	1859
16810	27612	17655	22013 pikoel.

STOFFEN, DIE ALLEEN TOT INLANDSCH GEBRUIK DIENEN.

Wilde vruchten.

Barangan. *Castanea tungurrut*, *C. brevicuspis* en andere soorten leveren eetbare kastanjes, die ook op de inlandsche markten verkocht worden.

Djaring antoe, *Djering* of *Djeringin*, heeten de vruchten en zaden van *Pithecolobium bigeminum*, die ook op Java worden gegeten. Welligt dienen ook nog andere soorten tot het zelfde doel.

Pinting kajoe, eene onbekende *Laurinea* (*Phoebe?*), die veel op de avocaat-vrucht (*Persea gratissima*) gelijkt, werd door TEYSMANN in West-Sumatra gevonden.

Toepa, *Tampoei* of *Kekela* (*Pierardia dulcis*), *Koebaän* (*P. macrocarpa*), *Tamoh* (*P. racemosa*), *Tampoe bernei* (*P. pubera*); de sappige vrucht van allen schijnt eetbaar, en dezelfde te zijn als die van *Tapoes*, eenen boom door MARSDEN vermeld; zij bevat 3 eetbare zaden, die tevens voor bedwelmend worden gehouden.

Limpaoeng (*Hedycarpus cauliflora Hassk.?*) vond TEYSMANN wild in West-Sumatra, de vrouwelijke boomen, met rijke vruchttrossen, die uit den stam zelve te voorschijn treden. De vruchten zijn wit en gelijken op kleine knollen, en bevatten binnen de dikke schil drie zaden, die met een wit zuurachtig vleesch omgeven zijn, dat even als dat van Pierardia gegeten wordt. Welligt is deze boom ook eene Pierardia.

Rotan of *Hoeï*. Van sommige soorten worden de vruchten gegeten (zie bl. 90).

Rotan salak (*Zalacca*). De vruchten bevatten een zuurachtig vleesch.

Pringat. Wilde druiven, de vruchten van *Vitis indica* of aanverwante soorten.

Aardbezie? MARSDEN zegt met gele bloemen en weinig aromatische vrucht. De soort is mij onbekend.

Boeah (vrucht) heeten onderscheidene bes-vruchten, bijv. *B. kandis* van eenen *Garcinia*, *B. malaka* van *Emblica officinalis*, *B. roekam* van *Carissa spinarum*, *B. angkoeda* van *Morinda citrifolia*, *Sikadoedoek* van eene *Melastoma*, *Kitapan* van *Callicarpa*.

Boomen langs de wegen geplant.

Vooral in de padangsche bovenlanden de *Aroe* of *Casuarina equisetifolia*; *Tjoemalagi* of *Tamarindus indica*; *Soeren-* of *Cedrela*-soorten; *Parthenoxylon pseudo-sassafras*. Tot heggen om de Bentings *Acacia Farnesiana*, *Rozen* enz. en niet zelden *Pandan*-soorten.

Timmerhout.

De hoeveelheid van verschilleude soorten van timmerhout die Sumatra in zijne bosschen voortbrengt, is schier onuitputtelijk. De

inlanders onderscheiden die boomsoorten met afzonderlijke namen en zijn niet weinig ervaren in de kennis van de eigenschappen dier houtsoorten. De harde en duurzame soorten worden vooral door de Europeanen met den algemeenen naam van ijzerhout bestempeld.

Angsana of *Sônô-kembang* of *Lasono* (*Pterocarpus indicus*) levert het bekende fraaije rood gevlamde hout, kajoe sano, ook wel **zonnehout** genoemd.

Bajoer (*Pterospermum lancaefolium*) wordt hier en daar langs de wegen en in de kampongs in de padangsche landen gevonden en levert eene goede houtsoort.

Bamboes (*Bambusaceae*). Sumatra is rijk aan verschillende soorten van Bambusaceën, van wier harde en duurzame stammen op gelijke wijze als in andere indische landen gebruik gemaakt wordt, tot het bouwen van huizen en tot andere dergelijke doeleinden, hetzij de gave stammen, die tot 40 voet lengte opgroeijen, of gespleten, tot goten, enz. Deze gewassen groeijen overal in zoo groote hoeveelheid in het wild, dat het niet noodig is ze aan te planten. Alleen geschiedt dat rondom de kampongs, als middel van veiligheid en verdediging. De vaste uiterst harde stammen en digte takken, die ook doornachtig worden, vormen eenen schier ondoordringbaren muur. — Over het gebruik der jonge weeke spruiten vergel. bl. 98.

Het hout van onderscheidene *Laurineën* is bijzonder hard en behoort tot het ijzerhout, bijv. van het geslacht *Cryptocarya*, waartoe ook het ijzerhout van Borneo schijnt te behooren. — *Belian* of *Oenglien* (botanisch nog niet bestemd), behoort met het vermaarde *Tembesoe*-hout (*Fagraea peregrina*), in de palembangsche binnenlanden langs de Moesi-rivier, tot de verbodene soorten (Kajoe-radja). Van Batang-Lekoh, een zijarm van genoemde rivier, wordt het op vlotten van drijfhout, voornamelijk van Maranteh, naar Palembang vervoerd. De balk wordt daar met *f* 7 tot *f* 9 betaald. De Belian-boomen groeijen digt bij elkander, (dat met het meer verspreid in het woud voorkomende Tembesoe-hout het geval niet is), en bereiken eene aanzienlijke hoogte, met regten stam, horizontale takken en dragen groote bladen. Er schijnen twee aanverwante soorten te zijn, de eene met lange, dunne, spitse vrucht, de andere met eene iets kortere, veel dikkere en meer eivormige

vrucht. — De oude boomen waren reeds weggekapt, maar er waren nog talrijke jongere. TEYSMANN acht het wenschelijk dat deze voortreffelijke boomen naar Java worden overgeplant.

Bintangoer, eene soort van *Anonaceën* (*„ Uvaria?"*), levert uitmuntende scheepsmasten en is in alle kustplaatsen van Indië bekend onder den naam van Poon (boom, d. i. de boom bij voorkeur). — Overigens worden ook onderscheidene soorten van *Calophyllum* Bintangoer of Bintangoh genoemd.

De vermaarde *Djati*-boom (*Tectona grandis*)schijnt in Sumatra nergens in het wild te groeijen, hoezeer hij in Pegoe en Java inlandsch is. De Engelschen beproefden hem aan te planten, R. HAY in Benkoelen, maar de gekozen plaats scheen minder gunstig. JOHN MARSDEN, Resident te Laïs in 1776, zaaide de zaden en deelde die onder de inlanders uit. Zijne eigen proef gelukte wel. Zoo verhaalt ook TEYSMANN, die den boom nergens in het wild vond, bij het kleine voormalige fort Penjange aangeplante boomen gezien te hebben.

Ijoewar (*Cassia florida*), door de Europeanen *ijzerhout* genoemd, groeit veel in de padangsche bovenlanden en over de geheele kust. Er komen geheele boschjes van voor, die weleer als schaduwboomen voor de koffij geplant werden, maar daar zij te veel voedsel uit den bodem namen en te digt geplant waren, hebben zij de koffijboomen veelal verstikt. Oude Ijoewar-boomen leveren eene soort van *Ebbenhout*, dat voor stijlen bij den huisbouw dient en zeer duurzaam is. — Waarschijnlijk is de houtsoort, die MARSDEN *djoear* noemt, dezelfde.

Kajoe-aroe (*Casuarina equisetifolia*), ook bastaard-den genoemd, bij de Maleijers ook *Kajoe-tjemara*, levert goed timmerhout.

Kajoe-gadis (*Parthenoxylon pseudo-sassafras?*), heeft den reuk als Sassafras en wordt ook als zoodanig in de geneeskunde gebruikt.

Kajoe-pindi of *Kapini* of *Kajoe besi* (ijzerhout), volgens MARSDEN eene soort van Metrosideros, is buitengewoon hard. Verg. Sesepang.

Kapini, *Artocarpus elongatus*, levert zeer hard hout in de padangsche bovenlanden.

Madang-pari (*Mezoneuron grande*), wordt in Solok tot huisbouw gebezigd.

Maranti- of *Soeranti*-boomen, van de orde der Dipterocarpeën. In de padangsche bovenlanden zag TEYSMANN omstreeks 10, te

Loeboe-aloeng 12 soorten. Ook het hout van den kamferboom wordt geroemd. Uit Lampong wordt M a n g a r a w a n-hout uitgevoerd.

De *Niboeng-palm* (*Areca nibung*). MARSDEN heeft ten onregte dezen op de Sunda-eilanden algemeen voorkomenden palm voor Caryota urens gehouden, en berigt dat hij zoo veel in het wild voorkomt dat het niet noodig is hem te planten. De stammen dienen tot duurzaam paalwerk en bij het bouwen der huizen, en leveren uitgehold goede buizen. De jonge bladknop is een uitmuntende P a l m k o o l, waaraan men de voorkeur geeft boven dien van den klapperboom.

Pinaga, aan het strand der zee, is eene duurzame houtsoort in den scheepsbouw. Welligt een *Calophyllum*.

Plawan. *Plawan poetih*. (*Tristania obovata* en *T. sumatrana*); de kolen van het hout dienen bij het uitsmelten der tinërtsen op Bangka.

Rangas of *Rangi* (*Gluta Bengas Linn.*), heeft een vergiftig sap; het hout heeft eenige overeenkomst met magahonyhout, is timmerhout, meubelhout, en biedt veel weêrstand aan de witte mieren.

Sesepang, *Marbau* of *Marabouw*, (ook *Pati rimbo* enz.), zeer groote boomeu, door MARSDEN reeds voor Intsia amboinensis (Metrosideros amboinensis van RUMPHIUS) gehouden, is dezelfde houtsoort die ook TEYSMANN onder dien naam leerde kennen, waarvan hier achter 3 soorten beschreven zijn (*Intsia*, *n.* 28—30). — Het hout is bijzonder goed, als eikenhout, en bekleedt in den scheeps- en huisbouw eene belangrijke plaats. — De Heer NAHUYS berigt dat dit hout in Benkoelen de plaats van het op Sumatra ontbrekende Djati-hout vervangt, waaraan het zeer nabij komt, maar zwaarder van gewigt is.

Sibaroewas of *Sieraroeweh* (*Discostigma fabrile*), levert in West-Sumatra goed timmerhout.

In de palembangsche binnenlanden, in de omstreken der rivier Lamatang, zag TEYSMANN in de wouden vele zeer goede bij de inlanders gebruikte houtsoorten, als: *Mengarawan* (*Hopea mengarawan*), *Marabouw* (*Intsia*), *Groengang* (*Nauclea*). *Tembesoe-talang* en *renah* (*Fagraea peregrina*), *Rengas* (*Semecarpus*), *Boengoer* (*Lagerstroemia reginae*), *Kloetoem* (*Morus altissima*); — *Kliat* (*Grewia affinis*) voor gereedschappen; *Ambalo* (*Dysoxylum*), *Lebau* (*Vitex pubescens* of *heterophylla?*) voor huisbouw en roeispanen, *Mangris* (*Leguminosa*).

Vezelstoffen en dergelijke.

Bagoe (*Gnetum Gnemon*, *Gn. funiculare*) en waarschijnlijk andere soorten), komen veel in het wild voor; van den bast worden vezelstoffen, vooral tot vischnetten verkregen.

Waroe of *Baroe* (*Hibiscus tiliaceus* en *H. similis*). De stengels leveren eene zeer goede vezelstof. — MARSDEN roemt bepaaldelijk de Nias-eilanden voor dit gebruik.

Pisang (*Musa*). Ook op Sumatra worden de vezels van blad en stam verzameld.

Pakoe-siempei-soorten van het varengeslacht *Cibotium*. Het fijne haarpluis der stammen en bladstelen dient in de bovenlanden van Sumatra tot het vullen van matrassen, maar is daartoe veel minder geschikt dan de kapokwol.

Kapok-merah komt in de padangsche bovenlanden van eene varen-soort, pakoe kidjaug genoemd, terwijl het voortbrengsel *loemoet-koening* (geel mos) heet, waarmede de Maleijers de kussens opvullen (*Nat. Tijdschr.* XVI. *bl.* 78, LUDEKING).

Silangkang (*Corchorus capsularis*) vond TEYSMANN in de omstreken van Padang-Sidempoean in het wild, 5—6 voet hoog. Op Java schijnt dit gewas niet in het wild voor te komen. Daar het het zoo zeer gezochte *Jute-vlas* levert en de verbouwing zeer gemakkelijk is, ware het zeer wenschelijk dat die algemeen beproefd werd.

De Nipah-palm (*Nipa fruticans*). Algemeen verspreid in de moerassige kuststreken (verg. bl. 29), en vooral gezocht wegens zijne bladen, waarmede men niet alleen de huizen dekt en er matten van vervaardigt, maar ook inlandsche hoeden (*toedongs*), deksels voor schotels. Dergelijke industrie wordt op meer dan eene plaats in het groot gedreven door de inlanders, mannen en vrouwen. (Vergelijk *Flora Ned. Ind.* III. *bl.* 152). — De vruchtpitten, *boeah atap*, worden volgens MARSDEN ook gekonfijt *).

Specerijen en andere bijvoegsels bij spijzen.

Laila panjang, *L. merah*, de vruchten van onderscheidene soor-

---

*)*Kratau* of *Andaleh* (*Morus indica*) wordt voor de zijwormen geplant.

ten van *Capsicum* of Cayennepeper, worden alom in de tuinen gevonden, en bijkans bij iedere spijze gebruikt.

Koenjet merah en *K. toemmoe* zijn volgens MARSDEN twee soorten van Curcuma (eene onbekende en *C. longa*), waarvan de wortels gebruikt worden, de eerste als bijvoegsel bij spijzen, de laatste (met eenen zwarten streep langs de middenrib der gekleurde bladen) wegens de gele kleurstof, somtijds ook als geneesmiddel.

Alia djaé, en *Alia padas*, zijn twee soorten van Gember, de eerste de groote (*Zingiber officinale*), de tweede de kleine (mij onbekend), gemeenlijk genoemd *si-padas* of *si-pade*, d. i. scherp, verwarmend, worden in kleine hoeveelheden geplant.

Toemoe (*Costus speciosus?* volgens MARSDEN *C. arabicus*), en

Lampoejang (*Zingiber Zerumbet*) worden in het wild gevonden en geplant, voor geneeskundig gebruik. Hetzelfde geldt van *Käm-pferia Galanga.*

Poeah-lako (*Amomum Cardamomum*). De kardamom is zeer algemeen.

Poeah (*Amomum*), waarvan volgens MARSDEN vele soorten voorkomen, eene met zeer groote bladen (*A. maximum Roxb.?*), die den geur van laurier hebben.

Djintan (*Cuminum Cyminum*). Het bekende komijnzaad.

Katoembar (*Coriandrum satirum*). Koriander wordt algemeen verbouwd.

Meroengi of *Kelor* (*Moringa pterygosperma* en *M. polygona*); de scherpe wortel van deze heesters is ook in Sumatra algemeen in gebruik als bijvoegsel bij spijzen, terwijl de lange peulen gegeten worden.

Groenten.

Tot dit doel gebruiken de volkeren van den Indischen Archipel, en ook van Sumatra, de bladen, stelen of jonge vruchten van zeer vele gewassen, maar over het geheel bekleedt deze voedselvorm eene ondergeschikte plaats, naast de rijst. — Behalve eenigen die reeds onder andere rubrieken genoemd werden, vermeld ik hier: *Pringi* (*Cucurbita pepo*, enz.), de jonge scheuten der pompoenen; — *Lapang* of onderscheiden komkommer-soorten; — *Lobak*, soorten van radijs; — *Bagoe*, jonge bladen van *Gnetum*-soorten; — *Bamboes*,

de jonge spruiten der bamboes-soorten, *roboeng*, die in sommige streken, bijv. in de Bataklanden en elders gegeten worden; — *Pakoe-bindoe* (*Cycas circinalis*, gemeen langs de stranden); de jonge bladknop, gekookt als aspergie, wordt door de inlanders als eene lekkernij gegeten. — Ook van eenige *Palmen* worden de jonge bladen als **palmkool gebruikt.**

Bedwelmende stoffen. Geneesmiddelen. Vergiften.

Er leeft onder de natuurvolkeren eene eigenaardige kennis van de hen omringende natuur, die niet de geleerde wetenschap der beschaafde natiën is, maar een eigendommelijke vorm van kennis, die uit een phychologisch oogpunt wel verdiende opzettelijk onderzocht te worden. De Europeaan, die in zijne kindsche jaren aan de natuur ontvreemd wordt en zijn geheele leven daaraan vreemd blijft, of bij wijze van uitzondering eerst door de school weder tot haar gebragt wordt, kan zich moeijelijk eene voorstelling van die natuurkennis der natuurmenschen maken. En toch verdient zij ook uit het oogpunt van natuurstudie zijne bijzondere aandacht, daar zij niet zelden in staat is aan hare kinderlijke hand den geleerde te leiden en zijne kennis uit te breiden. Zoo heeft het meermalen de aandacht getrokken dat onder volkeren, die nog slechts den laagsten trap der intellectuële ontwikkeling bereikt hebben, reeds zoo vele soorten van planten worden onderscheiden en daarvan vele eigenschappen werden opgespoord. Bij de maleische stammen is dit in hooge mate het geval en niet zelden merkt men op, dat zelfs groepen en geslachten door hen met namen worden bestempeld, ja MARSDEN getuigde reeds in zijne beschrijving van Sumatra, dat de inlanders de planten zoo goed onderscheiden als onze professoren. — Bijzonder blijkt die kennis door een tal van planten die zij tot geneeskrachtige doeleinden gebruiken, of als vergiften aanwenden, en het ware van belang dit gebied van inlandsche kennis nader te onderzoeken en op den toetssteen der zuivere wetenschap te brengen. Wat wij daarvan thans weten, is te onbestemd en heeft voor onze kennis weinig waarde. Wel vindt men lange lijsten van inlandsche plantennamen voor geneeskrachtige planten, maar daar het meerendeel dier namen niet botanisch bepaald is, ga

ik die stilzwijgend voorbij en bepaal mij tot de vermelding van eenige meer bekende stoffen.

Ganja (*Cannabis sativa*). — De hennip wordt algemeen gekweekt, niet wegens de vezelstof, maar ter bereiding van eene bedwelmende zelfstandigheid, *Bang* genoemd, die de inlanders met tabak rooken.

Tambakoe. — Tabak wordt bijkans overal in kleine aanplantingen verbouwd tot eigen gebruik. MARSDEN zegt dat het dezelfde soort is als Virginie-tabak en dat er bij eene zorgvuldige kultuur zeer goede tabak kan worden geteeld. (Verg, bl. 56, 58, 61).

Ampadoe-broeang, is de vermaarde *Loesa-rudja* van RUMPHIUS, *Brucea sumatrana*, wier zeer bittere vruchtjes in nieuweren tijd ook door de europesche geneeskunde als een uitmuntend geneesmiddel bekend zijn geworden, en waarschijnlijk Brucine bevatten.

Daoen-sigam (*Phaeanthus sumatrana*). Met het uitgeperste sap der bladen worden oogziekten behandeld.

Lagoendi (*Vitex trifolia*). De bittere aromatische bladen worden als antiseptisch geneesmiddel gebruikt, ook tegen tusschenpoozende koortsen, en tusschen graan en rijst gelegd tegen de graanwormen.

Sikadoedoek (*Melastoma*). Het afkooksel der bladen levert een geneesmiddel.

Lasoh of *Basoh* (*Parthenoxylon pseudo-sassafras*). Het hout heeft den reuk en de eigenschappen van sassafras. — Vergel. bl. 94.

Tjopo. *Conyza balsamifera*, met den reuk en smaak van Salie, wordt thans ook op Java als zweetdrijvend geneesmiddel in het militaire hospitaal te Weltevreden gebruikt.

Van *Katjang-prang* (*Lablab cultratus*) worden peulen en zaden; van *Daoen-sedingin* (*Kalanchoë laciniata*) de bladen als verkoelend geneesmiddel gebruikt. — De *lange Peper*, de vrucht van *Chavica officinarum*; onderscheidene soorten van *Varens* (*Pakoe-atieng*, *P. lamiding*), eene *Callicarpa* (*Topa-badak*) leveren ook stoffen voor de inlandsche geneeskunde. — *Daoen-galinggin* (*Cassia alata?*), dient tegen den ringworm *). — *Soedoe-soedoe* (*Euphorbia nereifolia*), is in vele ziekten een vermaard geneesmiddel. — *Daoen-belgelah* (*Symplocos?*), wordt te Teloek-djambi als koortsgeneesmiddel

*) In hardnekkige gevallen *Barangan* of Operment.

gebruikt (KRAJENBRINK in *Nat. Tijdschrift Neêrlandsch Indië* XVI. *bl.* 104). — *Gamei-gamei* (*Baeckea frutescens*); in de Bataklanden als pellens en abortivum, in aftreksel. Wordt ook in de tuinen geplant, bijv. op Bangka, waar zij *Toetoer-atap* heet.

Onder de vergiften verdient vooral de *Oepas-boom* (*Antiaris toxicaria*), *Ipoe*, vermeld te worden. — Of de overige daar voorkomende Antiaris-soorten ook gelijke eigenschappen bezitten, is onzeker.

Waarschijnlijk zullen ook onder de *Strychnos*-soorten zijn, die vergiftige bestanddeelen bevatten. *Strychnos Tieuté* zelve is echter, voor zoo verre mij bekend is, tot dusver op Sumatra niet ontdekt.

Ficus toxicaria, wier vergiftige eigenschappen reeds lang bekend zijn, komt niet zeldzaam voor, maar het is mij onbekend, of de inlanders er een bepaald gebruik van maken *).

Kleurstoffen.

Inei of *Henna* (*Lawsonia inermis*). Met het uitgeperste sap van de bladen van dezen heester kleuren de inlanders de nagels van handen en voeten rood.

Kasoemba of *K.-djawa* (*Carthamus tinctorius*). Saffloer wordt meer voor eigen gebruik dan voor uitvoer geteeld.

Kasoemba-kling of *Galoega* (*Bixa orellana*). De orleans is reeds sedert lang uit West-Indië naar Oost-Indië overgebragt, en ook op Sumatra wordt de roode kleurstof gebruikt.

Sapan-hout, van *Caesalpinia Sappan*, wordt in water geweekt, gekookt en dient veel tot verwen, onder bijvoeging van aluin.

Kajoe-laka, verwhout van *Dalbergia Zollingeriana*, in Palembang *Boelangan* genoemd.

Bangkoedoe of *Mangkoedoe* (*Morinda citrifolia* †), volgens MARSDEN *M. umbellata*, is algemeen in Indië als verwstof bekend. De

---

*) Het zou niet moeijelijk vallen de toxicologische lijst aanmerkelijk uit te breiden. Ik verwijs daaromtrent echter naar hetgeen dienaangaande bij de afzonderlijke plantensoorten opgeteekend is.

†) MARSDEN beweerde, dat *M. citrifolia*, ook bij hem *Bangkoedoe* genoemd, op Malakka en Poeloe Pinang tot steunsel voor de Peper-ranken gebruikt, geene kleurstof bevat, maar die bewering moet, volgens latere waarnemingen, bepaaldelijk tegengesproken worden.

uitwendige deelen van den wortel, gedroogd, fijngemaakt, in water gekookt, geven eene roode kleurstof, die door middel van de asch van de vrucht- en blad-stelen der Kokos vastgelegd wordt. Somtijds vermengt men haar met Sapan-hout.

Oebar of *Sapi-oebar* (*Mappa tanaria* en aanverwante soorten) is eene roode houtsoort, die even als de wortel, door de inlanders gebruikt wordt tot het tanen der vischnetten.

Katapang (*Terminalia Catappa*). De vruchtschalen van deze en van de Mangostan-vrucht dienen tot het zwartverwen. Daarmede worden de blaauwe kleederen, van het westelijk gedeelte van Indië afkomstig, zwart geverwd, zoo als zij door de Maleijers van Menangkabo gedragen worden.

Tjampada (*Artocarpus integrifolia* en waarschijnlijk andere soorten). — De wortels in stukken gesneden en in water gekookt, leveren eene gele kleurstof.

Ampalas of *Amplas* is de naam voor verschillende gewassen met ruige bladen (bijv. *Ficus amplas* en aanverwante soorten, *Delima sarmentosa*), waarvan vooral die van Delima tot het polijsten van hout en ivoor gebruikt worden — *Sipit*, een klimmende Ficus, dient tot hetzelfde doel.

Bloemen, wegens geur of schoonheid bij de inlanders bekend.

Kananga (*Uvaria Cananga* of *Cananga odorata*), een aanzienlijke boom, wiens groenachtige bloemen op grooten afstand den aangenaamsten reuk verspreiden.

Tjampaka (*Michelia Champaca*). Tot sieraad in de tuinen. De zeer sterke reuk der gele bloemen is op eenigen afstand aangenaam. De vrouwen versieren er het hoofdhaar mede.

Boenga-tandjoeng (*Mimusops Elengi*). De geelachtig witte geurige bloemen worden in kransen gevlochten. — De vrucht is sappig.

Sangklapa (*Gardenia* of *Randia?*). Geplant wegens de witte bloemen die weinig reuk hebben.

Patjah-paring (*Gardenia florida*), met groote witte dubbele bloemen, verspreidt eenen liefelijken geur.

Boenga-raja (*Hibiscus rosa-sinensis*), een algemeen bekende

heester met geelgroene bladen, waarvan eene verscheidenheid donkerroode bloemen draagt, de schoenbloem genoemd, omdat er de schoenen zwart mede gemaakt worden; de andere heeft witte bloemen; beide zonder reuk.

Boenga of *Kembang-kambodja* (*Plumeria acutifolia*), ook *Boenga koemboeran* genoemd, omdat zij op de graven geplant wordt. De groote witte, naar binnen gele bloemen, verspreiden een sterken geur.

Boenga-malati of *B. maloer* (*Nyctanthes Sambac*), is een laag gewas, met witte zeer liefelijk geurige bloemen, waarvan kransen en vele andere versieringen gewerkt worden.

Malati-tjina (*Jasminum pubescens*); *Boenga-malati-soesoen* (*J. trinerve?*); *Boenga-troeking* (*Pergularia odoratissima*) eene der meest vermaarde onder de geurige bloemen. — *Boenga-tali-tali* (*Quamoclit vulgaris*) is in geheel Indië wegens hare schoon gekleurde bloemen (*flos cardinalis* van RUMPHIUS) vermaard.

Angsoeka of *Boenga-djaroem-djaroem* (*Pavetta fulgens*, *coccinea*, enz.), wegens hare prachtig roode bloemen door RUMPHIUS *Flamma sylvarum* genoemd.

Boenga-mérak (*Caesalpinia pulcherrima*), met geel-scharlaken zeer schoone bloemen.

Nagasari (*Mesua ferrea*) wordt door MARSDEN onder den naam van *Calophyllum nagassari* vermeld.

Bakong of *Salamlap* (*Crinum asiaticum*), een bolgewas, niet zeldzaam op de zandvlakten.

Soendal-malam (*Polyanthes tuberosa*), een algemeen verspreid 's nachts welriekend bolgewas.

Katjoebong (*Datura alba*), met hare prachtig groote witte bloemen genoeg in de kuststreken.

Boenga-mawoer. *Rozen*, waarschijnlijk verschillende soorten.

Bajam (*Celosia cristata*). De hanenkam, zegt MARSDEN, schijnt inlandsch, want hij groeit in de binnenlanden, bijv. van de Batklanden, waar nog weinig Europeanen zijn doorgedrongen.

Pandan-wangi (*Pandanus odoratissimus*), wiens lange mannelijke bloemtrossen, met die van andere soorten (*P. poedoh*) wegens den aangenamen reuk vermaard zijn.

Boenga-angrek zijn Orchideën; bijv. *Angrek-boenga-poetri* (*Gram-*

matophyllum) en *Angrek-kastoeri* (*Renanthera arachnites*), met muskusachtigen reuk, een gewas dat ook bij de Javanen, naar de getuigenis van KÄMPFER, zeer gezocht is.

Doelanali. TEYSMANN vond eene soort van *Dendrobium* in Westsumatra, die bij de inlanders wegens den sterken reuk der bladen (naar vuil drop) zeer bemind is. Om dien geur te ontwikkelen, worden de bladen in Pisangbladen gewikkeld en in de rijst gestoomd. De aldus bereide bladen behouden dien reuk lang en worden in de haren gedragen.

OVERZIGT

DER

THANS BEKENDE FLORA VAN SUMATRA *).

MIMOSEAE.

Acacia Willd.

1. A. Farnesiana WILLD. I. 1. p. 7. — Van amerikaanschen oorsprong, over geheel Z. Azië verspreid.
2. A. Intsia WILLD. p. 12. — W. S.?

Albizzia Duraz.

1. *A. splendens MIQ. (1). — Z. S. in Lampong aan de rivier Tarabangi. (Banatan *lamp.*).
2. *A.? acradena MIQ. (2). — W. S. in de padangsche bovenlanden bij Loeboe-alang. (Kabau *mal.*),

---

*) De diagnosen der reeds in de *Flora van Ned. Indië* voorkomende Orden en Geslachten en soorten zijn hier niet herhaald. Van de thans voor het eerst vermelde vindt men de diagnosen hier achter, alsmede ophelderingen en nieuwe groeiplaatsen van de reeds bekende soorten, volgens de tusschen haakjes achter de namen geplaatste nummers. — Het citaat achter den naam wijst de plaats in de *Flora* aan. — Groeiplaatsen en inlandsche namen worden hier van allen volledig vermeld.

* Voor den naam geplaatst, kenmerkt de soorten, die tot dusverre op Java niet gevonden zijn.

N. S. — W. S. — O. S. — Z. S. = Noord-, West-, Oost-, Zuid-Sumatra. — S. S. eene over geheel het eiland voorkomende soort. — S. wanneer de groeiplaats op het eiland niet met juistheid bekend is. — De inlandsche namen vindt men achter de groeiplaatsen tusschen haakjes vermeld.

3. A. tomentella MIQ. p. 20. — W. S.
4. *A. macrothyrsa MIQ. (3). — Bangka.
5. A. montana BENTH. p. 29. — W. S.

Pithecolobium Mart.

1. P. bigeminum MART. p. 32. *Var. β (4). — S. — Var. β O. S. in Palembang, bij Moeara Doewa. (Djaring antoe *mal.*)
2. P. lobatum BENTH. p. 33 (5). — W. S. (en O. S.?), in Priaman enz. (Djaring *mal.*).
3. P. fasciculatum BENTH. *l. c.* — (6). — W. S. in Priaman; Z S. in Lampong aan de rivier Tarabangi.
4. P. angulatum BENTH. p. 24. — (7) — W. S. in Priaman. (Djaring *mal.*).
5. *P. acutangulum MIQ. (8). — O. S. in Palembang bij Moeara Enim, op den G. Megang. (Djaring-antoe *mal.*).
6. P. rostratum MIQ. (9). — W. S. in de padangsche bovenlanden bij Loeboe-alang. (Patei-rimbo *mal.*).
7. *P. oppositum MIQ. (10). — Z. S. in Lampong bij Kebang. (Djaring-toepei *lamp.*).
8. P. Clypearia BENTH. p. 35. — (11). — W. S. bij Fort Elout, bij Soengi-boeloe. (Pati *mal.*). — Bangka bij Djeboes. (Ketrik *mal.*).
9. P. umbellatum BENTH. p. 37. — S.

Serianthes Benth.

1. *S. grandiflora BENTH. p. 40. — (12). — Eilanden Pocloc Sangir en P. Besi in Straat Sunda. (Soga *mal.*).

Adenanthera Linn.

1. A. pavonina LINN. p. 46. — (13). — W. S. in Priaman, enz. (Soga *mal.*).

Dichrostachys DC.

1. D. cinerea W. et ARN. p. 48. — W. S.

Parkia R. Br.

1. P. africana R. BR. p. 52. (14). — W. S. in Priaman. (Alei *mal.*).

2. *P. macrocarpa MIQ. (15). — Z. S. in Lampong bij Mangala. — (Kepaseh *lamp.*).
3. *P. sumatrana MIQ. (16). — W. S. in Priaman. (Alei *mal.*).
4. *P. singularis MIQ. p. 1078. — (17). — W. S. in de padangsche bovenlanden bij Paja-kombo, Kajoe-tanam. (Patei *mal.*)

PAPILIONACEAE CAESALPINIEAE.

Phanera Loureir.

1. *Ph. semibifida KORTH. *l. c.* I. 1. p. 61. — W. S. op den Melintang, bij Doekoe, Pau enz.
2. *Ph. lucida BENTH. p. 62. — W. S.
3. *Ph. ferruginea BENTH. *l. c.* — W. S.
4. *Ph. sumatrana MIQ. p. 1078. — (19). — W. S. in de kuststreek van Siboga.
5. *Ph. dasycarpa MIQ. *l. c.* — W. S. in de padangsche bovenlanden bij Loeboe sikaping.
6. *Ph. pyrrhaneura KORTH. p. 63. — W. S. op den Melintang.
7. *Ph. Kockiana KORTH. *l. c.* — W. S. op den Melintang.
8. *Ph. stipularis KORTH. p. 65. — (20). — W. S. op den Singgalang; in Priaman. (Akar proet ajam *mal.*).
9. *Ph. albo-lutea MIQ. p. 1079. — W. S. in de padangsche bovenlanden bij Padang-sidempoean, bij Soeroe-matinggi.
10. *Ph. bicornuta MIQ. (21). — W. S. in de padangsche bovenlanden bij Soeroe-matinggi.
11. *Ph. polyantha MIQ. p. 1079. — W. S. in de padangsche bovenlanden bij Paja-kombo, in Agam.
12. Ph. glauca BENTH. p. 68. — N. S. in Opper-Angkola.
13. Ph. corymbosa KORTH. p. 69. — W. S.
14. *Ph. integrifolia BENTH. p. 64. — (22). — W. S. bij Soeroe-matinggi.
15. *Ph. catalpaefolia MIQ. p. 1079. — (23). — W. S. in de padangsche bovenlanden bij Loeboe-sikaping. (Akar-sidjangkeh *mal.*)
16. *Ph. acuminatissima MIQ. (24). — W. S. bij Loeboe-alang. (Akar-sidjangkeh *mal.*)

Lasiobema Korth.

1. L. anguinum KORTH. p. 71. — W. S. op den Singalang.

Bauhinia Linn.

1. B. acuminata LINN. p. 74. — (25). — W. S. in Priaman, enz.
2. B. tomentosa LINN. p. 75. — (26). — W. S. in Priaman.

Sindora Miq.

1. *S. sumatrana MIQ. (27). — O. S. in de binnenlanden van Palembang bij Maranjat. (Sindoer *mal.*)

Cynometra Linn.

1. C. cauliflora LINN. p. 77. — W. N. S, in Opper-Angkola, enz.

Dialium Linn.

1. D. indum LINN. p. 79. — S.

Intsia Thouar.

1. I. amboinensis THOUARS. p. 80? — β (28). — Eilanden Poeloe Rakata, P. Sangiang en P. Pandjang in Straat Sunda. (Maraboh *mal.*).
2. *I. palembanica MIQ. (29). — O. S. in de binnenlanden van Palembang bij Moeara-enim (Sesepang *mal.*); Z. S. in de provincie Lampong bij Kebang (Marabouw *lamp.*)
3. *I. puberula MIQ. (30). — W. S. in Priaman. (Patei-rimbo of P. tjatjang *mal.*).

Tamarindus Tournef.

1. T. indica LINN. p. 82. — (31). — S. S. — Bangka.

Jonesia Roxb. (*Saraca Linn.*)

1. J. asoca ROXB. p. 83 (Jonesia indica LINN.) — W. S.
2. J. (Saraca) declinata JACK p. 82. — W. S. in Benkoelen.
3. *J. (S.) macroptera MIQ. p. 1080. — W. S. bij Batang baroes. (Djaroem *mal.*).
4. *J. (S.) palembanica MIQ. (32). — O. S. in de binnenlanden

van Palembang bij Moear-enim. — Malangam bajan of Tetoemboem.

Cassia Linn.

1. C. fistula LINN. p. 89? — (Vergel. bl. 74).
2. C. javanica LINN. p. 90. — W. S.
3. C. Sophera LINN. p. 92. — W. S.
4. C. alata LINN. p. 93. (39). — S. S. (geplant?). Bangka.
5. C. occidentalis LINN. p. 94. — (34). — N. en W. S., in Tapanoeli, langs de rivieren; — eiland Pontjang Ketjil in de baai van Tapanoeli. — Bangka.
6. C. Tora LINN. p. 95. — W. S.
7. C. glauca LINN. p. 96. — (31). — W. S. in Priaman, van Java ingevoerd. — (Goelinging-batawi).
8. C. florida VAHL. p. 98. — W. S.
9. C. timoriensis DC. p. 99. — Var. β (36). — W. S. in de bovenlanden van Padang. — Var. β in Priaman. — (Ringging *mal.*).
10. C. mimosoides LINN. p. 101. — S. S.

Mezoneurum Desf.

1. *M. sumatranum W. et ARN. p. 105, 1081. — W. S. in Benkoelen, in de kuststreek van Siboga. (Koloeang *mal.*)
2. *M. grande MIQ. (37). — W. S. in Solok, in Batoe Saugka.

Caesalpinia Plum.

1. C. Nuga AIT. p. 108, 1081. — (78). — W. S. in Siboga; eil. Poeloe Pisang. (Koloeang-perampoean *mal.*)
2. C. Sappan LINN. *l. c.* — O. S. in Palembang. (Kajoe sapan *mal.*)
3. C. sepiaria ROXB. p. 109. — W. S. in Benkoelen.
4. *C. tortuosa ROXB. *l. c.* — W. S. in Benkoelen.
5. *C. dasyrhachis MIQ. (79). — Z. S. in Lampong bij Mengala, Kebang. (Sago of Peta peta *lamp.*)
6. *C. acanthobotrya MIQ. (40). — W. S. in Priaman. (Akar kait-kait *mal.*)
7. C. pulcherrima SW. p. 111. — S. S., Bangka, in de tuinen.

Guilandia Juss.

1. G. Bonduc LINN. p. 113. — S. S.

PAPILIONACEAE VERAE.

Trib. I. *Sophoreae.* — *Sophora Linn.*

1. S. tomentosa LINN. p. 124, 1082. — N. S. in het gebergte van Tapanoeli, W. S. in de kuststreken van Siboga. — (Doelong-doelong-betina *mal.*)

Macrotropis DC.

1. *M. sumatrana MIQ. (42). — O. S. in de binnenlanden van Palembang bij Batoe Radja. (Koepang *mal.*)
2. *M.? bancana MIQ. (43). — Bangka bij Jeboes. (Sago dengkol *mal.*).

Trib. II. *Dalbergieae.* — *Dalbergia Linn.*

1. D. Sissoo ROXB. p. 128. — S. S.
2. D. species incerta (44). — O. S. in Palembang bij Sikajoe moeri. (Kajoe-laka *mal.*)
3. D. Junghuhnii BENTH. p. 129. — O. S. in de Bataklanden.
4. D. Zollingeriana MIQ. p. 130. — (45). — Sumatra in de provincie Lampong aan de rivier Tarabangi; O. S. in de binnenlanden van Palembang, in Ogan-oeloe. (Boelangan *mal*). — Levert het verwhout Kajoe-laka.
5. *D. discolar BL. p. 130. — (46). — Z. S. in Lampong bij Mangala.
6. D. tamarindifolia ROXB. p. 131. — (47). — W. S. in Priaman, enz.
7. *D. monosperma DALLZ p. 132. — (48). — W. S. aan de kust bij Siboga. (Maroengi lawoe *mal.*).

Malaparius Rumph.

1. *M. flavus MIQ. p. 136, 1082. — W. S. in de kuststreken van Siboga. (Malapari *mal.*).

Pterocarpus Linn.

1. Pt. indicus WILLD p. 35. — (49). — S. S. — O. S. in Palembang bij Moeara Doewa enz. (Angsana, Sono kembang of Lasono *mal.*)
2. *Pt? hypostictus MIQ. (50). — Z. S. in Lampong bij Kebang. (Tara-pandi *lamp.*)

Trib. III. *Milletieae. — Brachypterum W. et Arn.*

1. *Br. microphyllum MIQ. (51). — O. S. in Palembang bij Segara Kembang. (Kajoe-reta *mal.*)

Derris Lour.

1. D. uliginosa BENTH. p. 141. — S. S.
2. D. acuminata MIQ. p. 144. — O. of W.? S.
3. *D. pyrrhothyrsa MIQ. (52). — W. S. bij Siboga.

§ *Macroderris Miq.* (conf. infra).

4. *D. macroloba MIQ. (53). — Z. S. in Lampong.
5. *D. polyarthra MIQ. (54). — W. S. in Priaman. (Bagoeh-pasir *mal.*)

Pongamia Vent.

1. P. glabra VENT. p. 147. — N. S. in Tapanoeli en Angkola.

Padbruggea Miq.

1. P. dasyphylla MIQ. p. 150. — *Var. elliptica (55). — Z. S. in Lampong bij Natar.

Aganope Miq.

1. A. floribunda MIQ. p. 151. — (56). — W. S. in de binnenlanden van Padang, in Kotta Nopan. (Djaring-djaring-padang *mal.*)
2. *A. subavenis MIQ. (57). — Z. S. in Lampong bij Natar.
3. *A. sumatrana MIQ. (58). — Z. S. in Lampong bij Natar.

Milletia W. et Arn.

1. M. sericea W. et ARN. p. 153. — (59). — N. S. in Opper-Angkola, W. S. in Priaman, Z. S. in Lampong bij Natar. (Biendaloen katjang *lamp.*). — In Palembang. — **ej. Var. aurata:* O. S. in Palembang bij Derma-enim. (Akar-mangoel *mal.*)
2. *M. turgida MIQ. (60). — W. 8. in Priaman.
3. *M. atropurpurea BENTH. p. 157. — (61). — O. S. in Palembang bij Batoe-radja. (Mari-boengan *mal.*)

§ *Nothomilletia Miq. (Conf. infra).*

4. *M. paniculata MIQ. (62). — O. S. in Palembang bij Kaboe-lahat. (Mari-boengan *mal.*)

Placolobium Miq.

1. *Pl. sumatranum MIQ. p. 1082. — W. S. bij Loeboe-sikaping. (Kalapa kambing *mal.*)

Chaenolobium Miq.

1. *Ch. septemjugum MIQ. (63). — W. S. in Priaman. (Kiau *mal.*)
2. *Ch. decemjugum MIQ. (64). — O. S. in Palembang, in Ogan-oeloe, Koeripan-Lamadjang. (Kajoe kapas of Koepang *mal.*)

Tribus IV. *Phaseoleae. — Abrus Linn.*

1. A. precatorius LINN. p. 159. — S. S.

Flemingia Roxb.

1. Fl. strobilifera R. BR. p. 161. — (65). — W. S. bij Padang in Priaman enz. (Ringan-ringan *mal.*)
2. Fl. congesta ROXB. p. 164. — N. en W. S. in Opper-Angkola, Padang enz.
3. *Fl. Teysmanniana MIQ. p. 1083. — W. S. in Priaman.

Cajanus DC.

1. C. indicus SPR. p. 174. — Bangka. — S. S.

Dolichos Linn.

1. D. lignosus LINN. p. 184. — S. S. gekweekt.
Species aliae haud exacte cognitae.

Vigna Savi.

1. V. sinensis SAV. p. 187. — S. S. gekweekt.
2. V. Catjang ENDL. p. 188. — S. S. gekweekt.

Lablab Savi.

1. L. vulgaris SAVI. p. 189. — W. S., bijv. in de wouden van den Melintang.

Pachyrrhizus Rich.

1. P. angulatus RICH. p. 191. — (67). — Bangka.

Phaseolus Linn.

1. Ph. radiatus LINN. p. 197. — S. S. gekweekt. — (Katjang boeloe, K. idjoe *mal.*)
Ph. species cultae plures haud satis definitae.

Spatholobus Hassk.

1. Sp. ferrugineus BENTH. p. 203. — (68). — Z. S. in Lampong bij Natar, aan de riv. Tarabangi. (Wait-salowewoh *lamp.*)
2. *Sp. macropterus MIQ. (69). — Z. S. in Lampong aan de rivier Tarabangi. (Wait-linwoeang *lamp.*)

Erythrina Linn.

1. E indica LAM. p. 207. — S. S. geplant.
2. E. fusca LOUR. p. 208. — W. S.
3. *E. sumatrana MIQ. (70). — W. S. in Bondjol.

Mucuna Adans.

1. M. prurita HOOK. p. 211. — W. S. bij Padang op den Apenberg.
2. M. macrophylla MIQ. p. 213. — (71). — Z. S. in Lampong.
3. M. gigantea DC. *l. c.* — (72). W. S. Priaman. (Kala-kata-

minjan *mal.*) — Eilanden Poeloe Rakata en P. Sangiang in Straat Sunda.

Canavalia DC.

1. C. virosa W. et ARN. p. 216? — W. S. in Priaman. (Katjang-katjang *mal.*)

Clitoria Linn.

1. Cl. Ternatea LINN. p. 226. — (74). — S S — Bangka.

Dumasia DC.

1. D. villosa DC. p. 227. — W. S. — O. S?

Trib. V. *Hedysareae.* — *Alysicarpu Neck.*

1. A. vaginalis DC. p. 231. — S. S.

Desmodium DC.

1. D. triflorum DC. p. 238. (75). — W. en N. S., bijv. bij Padang, in Tapanoeli enz. — Bangka, bij Batoe-roesak gemeen op grasplaatsen.
2. D. capitatum DC. p. 241. — W. S. in Padang, op den Apenberg, enz.
3. D. polycarpum DC. p. 242. — (76). — S. S. — Bangka.
4. D. gyrans DC. p. 243. — W. S. — Padang op den Apenberg, enz.
5. D. gyroides DC. *l. c.* — N. S. in de Bataklanden, in Sipirok.
6. D. megaphyllum ZOLL. p. 245. — W. of O? S.
7. D. gangeticum DC. p. 247. — W. S. bij Padang,
8. *D. ormocarpoides DC. p. 249. — W. S.
9. D. strangulatum W. et ARN. p. 254. — N. S. in Opper-Angkola. — Var. **β sinuatum* (77). — O. S. in Palembang, W. S. in Rau, Padang-pandjang, Loeboe-alang.
10. *D. dasylobum MIQ. (78). — W. S. bij Batang-Baroes. — (Siambeh *mal.*)

Dicerma DC.

1. D. biarticulatum DC. p. 259. — W. S., bijv. bij Padang.

Phyllodium Desf.

1. Ph. elegans DESV. p. 260. — S. S.

Dendrolobium W. et Arn.

1. D. umbellatum W. et ARN. p. 262. — N. S, in Loemoet.
2. D. cephalotes BENTH. p. 263. — W. S. bijv. bij Padang.

Lourea Desv.

1. L. obcordata DESV. p. 265. — W. S. bijv. bij Padang.

Uraria Desv.

1. U. crinita DESV. p. 268. — (79). S. S. — W. S. bijv. in Rau.
2. U. lagopoides DC. *l. c.* — N. S., in Tapanoeli.
3. *U. obcordata MIQ. (80). — O. S. bij Palie Moeara Doewa. — (Bajor tohtah *mal.*)

Smithia Ait.

1. Sm. javanica BENTH. p. 275. — N. S. in de Bataklanden.

Aeschynomene Linn.

1. A. indica LINN. p. 274. — S. S.

Arachis Linn.

1. A. hypogaea LINN. *l. c.* p. 281. — S. S. gekweekt.

Trib. VI. *Vicieae. — Kiesera Reinw.*

1. K. sericea REINW. p. 291. — W. S., O. S?
2. *K. sumatrana MIQ. p. 1083. — W. S. in Priaman.

Tephrosia P.

1. *T. vestita VEG. *l. c*, p. 299. — W. S., bijv. bij Padang.

Indigofera Linn.

1. I. tinctoria LINN. p. 306. — S. gekweekt.
2. I. anil LINN. p. 307. — S. gekweekt.
3. I. galegoides DC. p. 310. — S. S.
4.* I. Teysmanni MIQ. p. 1083. — W. S. in Siboga.

Crotolaria Linn.

1. C. retusa LINN. p. 330. — (81). — S. S. — Bangka.
2. C. verrucosa LINN. p. 331. — S. S.
3. C. Arnottiana BENTH. p. 322, — W. S. in Benkoelen.
4. *C. semperflorens VENT. p. 333. — S. S.
5. C. juncea LINN. p. 334. — S. S.
6. C. fulva ROXB. p. 336. — W. S. in Priaman, Padang.
7. C. calycina SCHRANK. p. 337. — N. S. in de Batak-landen.
8. C. chinensis LINN. p. 339. — W. S. in Benkoelen.
9. C. incana LINN. p. 347. — W. S.
10. C. quinquefolia LINN. p. 347. — (82). — W.S. — Priaman.

MORINGEAE.

Moringa Juss.

1. M. pterygosperma GAERTN. *l. c.* I. 1. p. 350. — S. S. geplant.
2. M. polygona DC. *l. c.* — S. S. geplant. (Verg. blz. 97).

CHRYSOBALANEAE.

Parinarium Juss.

1. *P. sumatranum BENTH. *l. c.* I. 1. p. 353; 1084— (831). — W.S. in Priaman, Benkoelen (Ganga *mal.*). — O. S. in Palembang bij Toeboean, in Ogan-oeloe (Bantjong *mal.*), bij Derma-enim (Baban *mal.*). — Z. S. in Lampong aan de rivier Tarabangi (Kajoe-kekepoel *lamp.*), bij Siring-kebouw (Kajoe-patis *lamp.*)
2. *P. costatum BL. p. 354, 1084. — W. S.
3. *P. polyneurum MIQ. (84). — O. S. in Palembang bij Moeara doewa (Doeran doerian *mal.*),; Z. S. in Lampong op den G. Batin (Kajoe-kepoel *mal.*)
4. *P. asperulum MIQ. (85). — W. S. bij Loeboe-alang. (Kelat-rimbo *mal.*)
5. *P. multiflorum MIQ. p. 356. — (86). — Z. S. in Lampong. (Kajoe-manen *mal.*)

Trichocarya Miq.

1. *Tr. racemosa MIQ. p. 358, 1084. — W. S. in de padangsche bovenlanden.

AMYGDALEAE.

Pygeum Gaertn.

1. P. latifolium MIQ. p. 361 *β glabrum* (87). — Z. S. in Lampong bij Blimbing.

Prunus Linn.

1. P. Junghuhniana MIQ. p. 366. — *var.* (88). — W. S. bij Padang-sidempoean.

ROSACEAE.

Fragaria Linn.

Species incertae, probabiliter haud novae.

Rubus Linn.

1. *R. sumatranus MIQ. (89). — W. S. bij Alahan-pandjang. — (Pantjerhenim balam *mal.*)
2. R. alceaefolius POIR. p. 379. — (90). — Bangka. — W. S. in Priaman. (Pentjeringé of Katjang-pentjeringé).
3. R. elongatus SM. p. 380. — Var. *β. — N. S. in Opper-Angkola.
4. R. moluccanus LINN. *l. c.* — (91). — W. S. bij Padang.

Rosa Tournef.

1. R. indica LINN. p. 385. — (92). — S. S. — Bangka, geplant en verwilderd.

POMACEAE.

Photinia Lindl.

1. *Ph. dasythyrsa MIQ. p. 388. — S. — (W. S.?)

MYRTACEAE.

Tristania R. Br.

1. *Tr. sumatrana MIQ. (93). — Z. S. in Lampong bij Kebang. (Plawan poetie *mal.*)
2. *Tr. obovata BENN. *l. c.* I. 1. p. 397. — (94). — Bangka. (Plawan *mal.*)

Melaleuca Linn.

1. M. minor SM. p. 403. — (95). — O. S. bij Palembang. — Bangka. (Glam *mal.*)

Leptospermum Forst.

1. L. floribundum JUNGH. p. 404. — N. S. in Angkola op den Loeboe-raja.
2. L. amboinense REINW. *l. c.* (96). — Bangka, in eenen tuin.

Baeckea Linn.

1. *B. frutescens LINN. p. 406. — (97). — N. S. in de Batak-landen (Oedjang-atap of rahab *bat.*). — W. S. in de bovenlanden van Padang (Gamei gamei *mal.*), bij Paja-kombo. O. S. in Palembang, bij Moeara-sipangi. — Bangka bij Plan-gas (Toetoer atap *mal.*)

Jambosa DC.

1. J. domestica RUMPH. p. 411. — S. S. geplant.
2. *J. formosa WIGHT p. 412. — (99). — O. S. in Palembang bij Batoe-radja. (Djamboe-mawar *mal.*)
3. *J. perforata MIQ. (99). — Bangka bij Jeboes. (Kakalei *mal.*)
4. J. alba RUMPH. p. 413. — S. S. geplant.
5. J. densiflora DC. p. 416. — (100). — N. W. S. in Priaman; strandwouden van Loemoet. (Dj. dipa *mal.*)
6. *J. subsessilis MIQ. (101). — O. S. in Palembang bij Batoe-radja (Dj. kalang *mal.*)
7. *J. macrocarpa WIGHT p. 417. — W. S. in de padangsche bovenlanden.

8. *J. urceolata KUNTH p. 418. — W. S. in de padangsche bovenlanden.
9. *J. sumatrana MIQ. p. 419. — N. S. in Opper-Angkola.
10. J. aquea RUMPH. p. 422. — S. S. geplant.
11. J. vulgaris DC. p. 425, et *var.* β *palembanica l. c.* — S. S. — β O. S. — Ook geplant.
12. J. lanceolata KORTH. p. 426. — (102). — W. S. in Priaman.
13. *J.? anastomosans MIQ. (103). — W. S. bij Loeboe-alang. (Kajoe-kaleh-djamboe aër *mal.*)
14. J. linearis KORTH. *l. c.* p. 426. W. S.
15. *J.? bisulca MIQ. (104). — Bangka.
16. *J.? tetraëdra MIQ. (105). — Bangka bij Djeboes. (Manglam *mal.*)
17. *J. lancifolia MIQ. p. 427. — W. S.?
18. J. lineata DC. p. 428. — S. S.
19. *J. symphytocarpa KORTH. p. 430. — W. S.
20. J. tenuicuspis MIQ. p. 431. — (106). — Bangka bij Djeboes. (Sapat *mal.*)
21. J. rubricaulis MIQ. p. 432. — (107). — W. S. bij Siboga.
22. *J. clavata KORTH. p. 434. — (108). — Z. S. in Lampong bij Siring-kebouw. (Njam-djarah *mal.*)
23. *J. conferta KORTH. p. 434. W. S.
24. *J. trifida MIQ. p. 435. — W. S.
25. J. rostrata MIQ. p. 436. — N. S. in Angkola.
26. *J. puncticulata MIQ. (109). — O. S. in Palembang bij Moearadoewa. (Kajoe djamboe *mal.*)
27. *J.? bracteata MIQ. p. 437. — (110). — N. S. in Tapanoeli, W. S. in Priaman. — Bangka. (Mometei *mal.*)
28 *J. tenuiramis MIQ. p. 437. — (111). — W. S. in Siboga, N. S. in Onder-Tapanoeli.
29. *J. glandulifera MIQ. p. 438. — W. S. in Benkoelen.
30. *J. buxifolia MIQ. (112). — Bangka bij Djeboes. (Nassa-nassi *mal.*)
31. *J. tetraptera MIQ. (113). — Bangka. (Matras *mal.*)

Eugenia Mich.

1. E. nervosa LOUR. p. 442. — N. S. in Tobing.

Syzygium Gaertn.

1. *S. variifolium MIQ. (114). — Bangka, bij Djeboes. (Samah *mal.*)
2. *S. minutiflorum MIQ. (115). — O. S. in Palembang op den G. Megang-mocara (Kajoe-kaleh-aloes-daoen *mal.*)
3. S. nodosum MIQ. p. 447. — N. S. in Angkola.
4. S. laxiflorum DC. p. 447. — W. S?
5. S. javanicum MIQ. p. 461. — (116). — Bangka bij Djeboes. (Kemoetjoer *mal.*)
6. *S. apodum MIQ. (117). — W. S. bij Siboga.
7. *S. angkolanum MIQ. p. 448. — N. S. in Angkola.
8. *S. avene MIQ. (118). — W. S. in Priaman. (Ganggo *mal.*)
9. *S. brachybotryum MIQ. p. 452. — N. S. in Angkola.
10. *S. myrtifolium WIGHT. p. 456. — W. S. in Benkoelen.
11. *S. subtile MIQ. (119). — Z. S. in Lampong, aan de rivier Tarabangi. (Jalong *lamp*).
12. *S. palembanicum MIQ. (120). — O. S. in Palembang bij Mocava Enim (Obar *mal.*), bij Meranjah (Samah *mal.*)
13. S. Jambolana DC. p. 458. S. geplant?
14. S. subnodosum MIQ. (121). — W. S. in Priaman. (Kajoe-kaleh *mal.*)
15. *S. euneuron MIQ. (122). — W. S. in Priaman. (Langgandjei *mal.*)

Caryophyllus Tournef.

1. C. aromaticus LINN. p. 462. — In W. S. geplant.
2. C. fastigiatus BL. p. 465. — (123). — N. S. in de wouden op den Loeboe-raja, O. S. in Palembang bij Toeboean, in Ogan Oeloe (Kajoe-kaleh *mal.*), bij Mocara-doewa (K. Gara *mal.*), Z. S. in Lampong bij Kebang (Siangsraei *mal.*) — Bangka bij Djeboes (Gloengang *mal.*)

Psidium Linn.

1. Ps. Guajava LINN. p. 469. — (124). — S. S. gekweekt.

Nelitris Gaertn.

1. N. myrsinoides BL. p. 473. — W. S.

2. N. polymorpha BL. p. 474. — O. S. en W. S.
3. *N. leucocoma MIQ. p. 474. — N. S. in Sipirok enz.
4. *N. pallescens MIQ. (125). — Bangka bij Djeboes. (Kajoe demang *mal.*).

Rhodomyrtus DC.

1. *Rh. tomentosa DC. p. 477. — S. S. — Bangka.

Rhodamnia Jack.

1. *Rh. cinerea JACK. p. 478. — (126). — W. S. in Benkoelen, Priaman. (Marampoejan *mal.*)
2. *Rh. concolor MIQ. (127). — W. S. in Singkara. (Marampoejan *mal.*)

Aphanomyrtus Miq.

1. A. rostrata MIQ. p. 481. — W. S.

Barringtonia Forst.

1. B. speciosa LINN. p. 485. — S. S.
2. B. racemosa DC. p. 486. — (128). — W. S. in Priaman. (Poetat *mal.*)
3. *B. acuminata KORTH. p. 490. — (129). — W. S. bij Loebocsikaping. (Siranda *mal.*)
4. *B. sarcostachys MIQ. p. 490. — W. S. (of O. S?)
5. *B. sumatrana MIQ. (130). — Z. S. in Lampong bij Mangala.

Planchonia Bl.

1. Pl. sundaica MIQ. p. 493. — S. S.

Punica Tournef.

1. P. Granatum LINN. p. 495. — S. S. Overal geplant en verwilderd.

Sonneratia Linn. fil.

1. S. acida LINN. *fil.* p. 496. — (131). — W. S. bij Djagodjago. (Brambang *mal.*) — O. en Z. S.
2. S. alba SMITH. p. 497. — S. S.

Glaphyria Jack.

1. *G. nitida JACK. p. 1087. — W. S. in Benkoelen.

MELASTOMACEAE.

Melastoma Burm.

1. M. sanguineum DON. *l. c.* I. 1. p. 504. — (132). — S. S. — N. S. in Tapanoeli, Batak; O. S. in Palembang bij Toeboean, in Ogan Oeloe (Loehoe-loehoe-gadjah *mal.*); Z. S. in Lampong bij Keloug (Doesoeroe badak *lamp.*)
2. *M. Teysmanni MIQ. (133). — W. S. in Kota Nopan. (Sandoedoe *mal.*)
3. *M. decemfidum ROXB. p. 505. — W. S. in de padangsche bovenlanden.
4. M. malabathricum LINN. p. 507. — W. S.?
5. M. polyanthum BL. p. 507. — S. S.
6. *M. trachycaulon MIQ. (134). — Eil. Poeloe Pisang bij Padang.
7. *M. obvolutum JACK. p. 508. — W. S. in Benkoelen en algemeen in de padangsche bovenlanden, Priaman, enz.

Otanthera Bl.

1. *O. bracteata KORTH. p. 516. — (135). — N. S. in de Bataklanden; W. S. op den Singalang, in Priaman.

Osbeckia Linn.

1. O. linearis BL. p. 519. — N. S, op de grasvlakten der Bataklanden.

Dissochaeta Bl.

1. D. cyanocarpa BL. p 522. — S. S. — W. S. in de padangsche bovenlanden.
2. *D. Diepenhorstii (136). — W. S. in Priaman. (Akar- of Aroi-gameh *mal.*)
3. *D. palembanica MIQ. (137). — O. S. in Palembang bij Pandan-doeloe-enim (Sidodo-akar *mal.*), bij Toeboean, in Ogan Oeloe (Loehoe-loehoe-akar *mal.*).

4. D. intermedia BL. p. 524. — S. S. — W. S. in de padangsche bovenlanden.
5. D. gracilis BL. p. 526. — W. S., bijv. langs de rivier Indrapoera.
6. *D. Korthalsii MIQ. p. 528. — W. S. bij Doekoe.
7. *D. biligulata KORTH. p. 529. — W. S. in de bosschen om Pau.
8. *D. astroticta MIQ. (138). — Bangka bij Djeboes. (Akar-sendoedoek *mal.*)
9. *D. bancana MIQ. p. 529. — Bangka.

Omphalopus Naud.

1. O. fallax NAUD. p. 531. — W. S. in Benkoelen, in de padangsche bovenlanden.

Marumia Bl.

1. *M. nemorosa BL. p. 533. — W. S. in Benkoelen.
2. M. muscosa BL. p. 534. — (139). — O. S. in Palembang, Ogan-oeloe (Sedoedoe-aër *mal.*)
3. *M. stellulata BL. p. 535. — W. S. op den Melintang.
4. *M. reticulata BL. p. 535. — W. S., veel langs de rivier Indrapoera.
5. *M. vulcanica KORTH. p. 536. — W. S. op den Merapi tot 2000 el.
6. *M. Korthalsiana MIQ. (140). — W. S. bij Loeboe-sikaping (Sikandoedoeh *mal.*)

Medinilla Gaudich.

1. M. quadrifolia BL. p. 538. — N.S. in Augkola, W. S. in de padangsche bovenlanden.
2. *M. eximia BL. p. 541. — W. S. in Benkoelen, enz.
3. M. Hasseltii BL. p 542. — (141). — W. S. in de padangsche bovenlanden, bij Loeboe alang. (Sibilantih *mal.*)
4. *M. Korthalsii BL. p. 542. — (142). — W. S. in de pad. bovenlanden, Priaman enz. (Bindaloe-rimbo *mal.*)
5. *M. amplexicaulis BL. p. 543. — W. S. (of O. S.?)
6. *M. muricata BL. p. 543. — W. S.

7. *M. alternifolia BL. p. 544. — W. S. in de padangsche bovenlanden.
8. *M. macrophylla BL. p. 546. — W. S.
9. M. pterocaula BL. p. 547. — W. S. (of O. S.?)
10. *M. alpestris BL. p. 548. — W. S. in Benkoelen.
11. *M. setigera BL. p. 550. — W. S. (of O. S.?)

Pachycentria Bl.

1. *P. laxiflora BL. p. 551. — W. S. in de padangsche bovenlanden.
2. *P. rigida BL. p. 551. — W. S.

Pogonanthera Bl.

1. P. pulverulenta. BL. p. 553. — W. S.

Anplectrum Bl.

1. A. viminale BL. p. 553. — S. S.
2. *A. nodosum BL. p. 554. — W. S. in Padang.
3. *A. pallens BL. p. 554. — W. S. in Padang.

Anerincleistus Korth.

1. *A. hirsutus KORTH. p. 555. — W. S., bijv. op den Melintang.

Hylocharis Miq.

1. *H. macrophylla MIQ. (143). — W. S. bij Batang Baroes. (Sikandoeh-rimbo *mal.*)

Ochlocharis Bl.

1. O. javanica BL. p. 556. — (144). — Bangka bij Jeboes. (Meloekau *mal.*)

Phyllogathis Bl.

1. *Ph. rotundifolia BL. p. 559. — (145). — W. S. in Benkoelen, in de padangsche bovenlanden bij Palembajan (Poeterandji *mal.*), bij Batang Taroh, Loeboe-sampit.

Sonerila Roxb.

1. S. moluccana ROXB. p. 562. — W. S., bijv. op den Melintang.
2. S. heterophylla JACK p. 562. — W. S. in Benkoelen.
3. *S. Teysmanniana MIQ. (146). — O. S. in Palembang bij Moeara-doewa.
4. *S. obliqua KORTH. p. 563. — W. S. bij Ambadjang.
5. S. tenuifolia BL. p. 563. — (147). — Bangka. — N. S. op de Loeboe-raja; W. S. bij Benkoelen, bij Padang, Alahan-pandjang (Limassen-ketjil *mal.*)
6. *S. laeviuscula ZOLL. et MOR. p. 564. — (148). — Z. S. in Lampong bij Mangala, aan de Tarabangi-rivier.
7. *S. picta KORTH. p. 564. (149). — W. S. aan de rivier Batang Besi; O. S. in Palembang bij Ipoe, Batang Lekoh. (Panawar poetih *mal.*)
8. *S. insignis BL. p. 565. — (150). — W. S. bij Loeboe-sampei. (Piladong-rimbo *mal*).
9. *S. Junghuhniana MIQ. p. 566. — N. S. bij Hoeroeng in het gebergte.
10. *S. magnifica MIQ. (151). — W. S. bij Padang-sidempocan.

Astronia Bl.

1. A. macrophylla BL. p. 566. — (152). — S. S., W. S. bijv. in Boudjol.

Ewyckia Bl.

1. *E. cyanea BL. p. 568. — W. S. in de pad. bovenlanden.
2. *E. tuberculata BL. p. 569. — (153). — W. S. in Indrapoera, aan de kust bij Siboga. (Bandjoh-poetih *mal.*)
3. *E. Korthalsiana MIQ. (154). — Bangka. (Memetang *mal.*)
4. *E. paniculata MIQ. (155). — Bangka. (Memetang *mal.*)

Kibessia DC.

1. K. azurea DC. p. 570. — W. S. Benkoelen, enz.
2. *K. cordata KORTH. p. 570. — W. S. op den Melintang.

3. *K. tetraptera MIQ. p. 571. — N. S. in de bergstreken van Opper-Angkola.

Memecylon Linn.

1. *M. caloneuron MIQ. (156). — O. S. in Palembang bij Batoe-radja. (Tamoegas-djamboe *mal.*)
2. M. paniculatum JACK p. 572. — W.S. in Benkoelen.
3. *M. lampongum MIQ. (157). — Z. S. in Lampong op den G. Batin (Kajoe-lapi *lamp.*).
4. M. costatum MIQ. p. 573. — (158). — W. S. Priaman. (Toelang-toelang *mal.*)
5. *M. subtrinervium MIQ. (160). — W. S. bij Paja-kombo. (Daleh *mal.*)
6. *M. luteolum MIQ. (161). — Z. S. in Lampong bijSiring-kebouw. (Geah-anda *lamp.*)
7. *M. Heyneanum BENTH. p. 575. — W. S.
8. *M. minutiflorum MIQ. (162). — W. S. in Priaman. (Kaleh-boenga-toedjong *mal.*)
9. *M. laevigatum BL. p. 576. — W. S.
10. M. nigrescens BL. p. 578. — S. S. en O. S. (Boengang *mal.*)
11. *M. Myrtillus BL. p. 579. — W. S. (?O. S.)
12. M. oleaefolium BL. p. 579. — W. S. (O. S.?)
13. *M. heteropleurum BL. p. 579. — W. S. (O. S.?)

RHIZOPHOREAE.

Rhizophora Linn.

1. Rh. mucronata LAM. *l. c.* I. 1. p. 583. — (163). — S. S. — Eiland Poeloe Merah in Straat Sunda.
2. Rh. latifolia MIQ. (164). — W. S. in Tapanoelibaai (Bakok-betina *mal.*), bij Djago-djago (Alam-gadeh *mal.*)
3. Rh. conjugata LINN. p. 584. — (165). — S. S. — W. S. in de baai van Tapanoeli (Bakok *mal.*), in Priaman aan de kust (Baroe *mal.*).

Kandelia W. et Arn.

1. K. Rheedii W. et ARN. p. 585. — S. S.

Bruguiera Lam.

1. B. gymnorrhiza LAM. p. 586. — S. S.
2. B. cylindrica BL. p. 586. — S. S.
3. B. Rheedii WIGHT (et BL.) p. 587. — S. S.
4. B. Rumphii BL. p. 588. — (166). — S. S. — Eil. Poeloe Merah in Straat Sunda. — W. S. in Tapanoelibaai. (Alangodeh *mal*).
5. B. parviflora W. et ARN. p. 588. — S. S.
6. B. caryophylloides BL. p 589. — (167). — S. S. — Eiland Poeloe Pandjang in Straat Sunda.
7. *B. oxyphylla MIQ. (168). — W. S. in Tapanoelibaai (Alangodeh *mal*). Bangka bij Djeboes. (Tomok of Tangki *mal.*).

Ceriops W. et Arn.

1. C. Candolleana ARN. p. 590. — (169). — S. S. — Eiland Poeloe Pandjang, in Straat Sunda.
2. C. lucida MIQ. (170). — Eiland Poeloe Merah. — *Var. latifolia.* W. S. bij Siboga (Hoelit-tanga), bij Djago-djago (Kajoe-tango). — Bangka bij Djeboes. (Tingi *mal.*).

LEGNOTIDEAE.

Pellacalyx Korth.

1. *P. axillaris KORTH. *l. c.* I. 1. p. 1088. — (171). — W. S. in Padang; N. S. in Opper-Angkola.

Gynotroches Bl.

1. G. micrantha BL. p. 593. — (172). — S. S. — Bangka.

Carallia Roxb.

1. C. integerrima DC. p. 594. — W. S.?
2. *C. lanceaefolia ROXB. p. 595. — W. S. in Benkoelen.
3. *C. confinis BL. (173). — W. S. in Priaman. (Balam-widoe *mal.*).

   *ej. *Var. oxyodon* (174). O. S. in Palembang bij Moeara-doewa. (Kajoe-seraboe *mal.*)

COMBRETACEAE.

Terminalia Linn.

1. T. Catappa LINN. *l. c.* I. 1. p. 599. — S. S. (Katepang *mal.*)
2. *T. sumatrana MIQ. (175). — O. S. in Palembang bij Toeboean, Ogan-oeloe. (Katepang-talang *mal.*)
3. *T. oxyphylla MIQ. (176). — W. S. op den Singalang.
4. *T.? adenopoda MIQ. (177). — O. S. in Palembang bij Batoeradja. (Kajoe-kedjoh *mal.*)

Lumnitzera Willd.

1. L. racemoza W. p. 600. — (178). — Eil. Poeloe Merah in Straat Sunda.
2. L. coccinea W. et ARN. *l. c.* (179). — W. S. bij Siboga. (Api-api *mal.*). — Bangka bij Djeboes. (Taroemtoem *mal.*)

Combretum Loefll.

1. *C. sundaicum MIQ. (180). — Z. S. in Lampong bij Tega-nennin. (Bait-djaho *lamp.*)
2. C. trifoliatum VENTEN. p. 610. — (181). — O. S. in Palembang bij Danghoe, aan de Lamatang (Akar-nangkei *mal.*)

Quisqualis Rumph.

1. Q. indica LINN. p. 610. — S. S.

LYTHRARIEAE.

Tritheca W. et Arn.

1. T. pentandra W. et ARN. *l. c.* I. 1. p. 614. — S. S.

Hapalocarpum W. et Arn.

1. H. vesicatorium W. et ARN. p. 618. — W. S.?

Pemphis Forst.

1. P. acidula FORST. p. 619. — S. S. — Eil. Poeloe Sangir in Straat Sunda. (Doedoer, Tjantigi *mal.*)

Lawsonia Linn.

1. L. alba LAM. p. 620. — W. S. Ook geplant?

Grislea Loeffl.

1. G tomentosa ROXB. p. 621. — S. S. (Boengoer *mal.*).

Lagerstroemia Linn.

1. L. Reginae ROXB. p. 623. — S. S.

ONAGRARIEAE.

Jussiaea Linn.

1. J. Blumeana DC. *l. c.* I. 1. p. 627. — S. S.
2. *J. Junghuhniana MIQ. *l. c.* — W. S. bij Padang.
3. J. suffruticosa LINN. p. 628. — W. S.
4. J. repens LINN. *l. c.* — W. S.

Ludwigia Roxb.

1. L. perennis LINN. p. 629. — W. S.?
2. L. gracilis MIQ. *l. c.* — W. S. bij Padang.

HALORAGEAE.

Serpicula Linn.

1. *S. hirsuta W. et ARN. Prodr. I. p. 338. — *Var. incisa* (183).— W. S. bij Alahan-pandjang. (Koesambi batina *mal.*)

Haloragis Forst.

1. *H. disticha JACK. *l. c.* I. 1. p. 635. — (1836). — W. S. in Benkoelen. (Kajoe Kentjil *mal*). Bangka. (Mempiding *mal.*).

Myriophyllum Vaill.

1. M. pusillum BL. *l. c.*? (184) — Z. S. in Lampong in sloo-ten. — Bangka bij Djeboes enz.

CHAILLETIACEAE.

Chailletia DC.

1. *Ch. sumatrana MIQ. (185). — O. S. in Palembang, bij Mocara-enim. (Akar-barak *mal.*)

Digaster Miq.

1. *D. sumatranus MIQ. (186). — O. S. Palembang, bij Keboe Lahat. (Mata-pergam *mal.*). — N. S. in Opper-Angkola.

RHAMNEAE.

Ventilago Gaertn.

1. *V. lucens MIQ. (187). — Z. S. in Lampong, aan de rivier Tarabangi-ilir en Anjong. (Wait Larap of W. Sinongan *lamp.*)

Zizyphus Tournef.

1. Z. javanensis BL. *l. c.* I. 1, p. 642. W. S.
2. *Z. ornata MIQ. *l. c.* (188). — O. S. in Palembang bij Moeara-Enim. — Bangka.
3. Z. Horsfieldii MIQ. p. 643. — (189). — W. S. in de padangsche bovenlanden. Z. S. in Lampong.
4. *Z. subquinquenervia MIQ. (190). — W. S. in Priaman. (Akar toepai *mal.*)
5. Z. Jujuba LAM. p. 644. — S. S.

Berchemia Neck.

1. *B. trichantha MIQ. (191).—Eil. Poeloe Sangian in Straat Sunda.

Colubrina L. C. Rich.

1. C. asiatica BRONGN. p. 648. (192). — N. S. in Tapanoeli enz. — Bangka.

CUCURBITACEAE.

Aechmandra W. et Arn.

1. A. indica R. WIGHT, *l. c.* I. 1, p. 658. — W. S.?

Bryonia Lam.

1. B. scabrella LINN. p. 658. — S. S.
2. B. laciniosa LINN. p. 660. — W. S.

Citrullus Neck.

1. C. edulis SPACH, p. 662. — S. S. geplant. Vergel. blz. 55.
2. C. Colocynthis SCHRAD. — S. S.? geplant.

Momordica Linn.

1. M. Charantia LINN. p. 663. — S. S. geplant.
2. M. denticulata MIQ. p. 1090. — W. S. in Priaman, Bondjol. (Akar-kepora *mal.*)

Luffa Tournef.

1. L. aegyptiaca MILL. p. 666. — S. S. geplant.
2. L. Petola SERING. p. 667. — S. S. geplant.
3. L. foetida CAV p. 668. — S. geplant?
4. L. acutangula ROXB. p. 668. — S. geplant?

Lagenaria Sering.

1. L. vulgaris SERING. p. 669. — S. S. geplant.

Cucumis Linn.

1. C. Melo LINN. p. 676. — S. S. geplant.
2. C. sativus LINN. p. 671. — S. S. geplant.

Cucurbita Linn.

1. C. Pepo LINN. p. 672. — S. S. geplant. Vergel. blz. 97.

Coccinia W. et Arn.

1. C. grandis M. J. ROEM. p. 673. — (193). — S. S. — Bangka.

Trichosanthes Linn.

1. T. coriacea BL. p. 674. — (194). — W. S. in Priaman. (Akar-petjohan *mal.*)
2. *T. Kadam MIQ. (195). — W. S. in Priaman. (Kadam-kadam of Beloengking *mal.*) — Verg. blz. 89.
3. T. anguina LINN. p. 677. — S. S. geplant?

Gymnopetalum W. et Arn.

1. *G. calyculatum MIQ. (196). — Bangka.

BEGONIACEAE.

Diploclinium Lindl.

1. *D. caespitosum MIQ. *l. c.* I. 1. p. 685. — W. S. in Bengkoelen.
2. *D. Hasskarlianum MIQ. p. 1091. — (197). — W. S. in Lolo. (Asem-simpai *mal.*)
3. *D. orbiculatum MIQ. p. 686. — (197). — W. S. in Bengkoelen.
4. D. bombycinum KL. p. 687. — W. S. in Bengkoelen. (Roempoet-oedang-oedang *mal.*)
5. *D. atrichum MIQ. p. 688, 1094. — (198). — W. S. bij Palembajan. (Riangriang-manis *mal.*)
6. D. repandum MIQ. p. 1091. — (199). — W. S. bij Palembajan. (Rangoek *mal.*)
7. D. bracteatum MIQ. p. 688. — (200). — W. S. in Bengkoelen.
8. *D. pilosum MIQ. p. 688. — W. S. in Bengkoelen.
9. *D. sublobatum MIQ. p. 690. — W. S. eiland Poeloe Pinang.
10. *D. fasciculatum MIQ. p. 690. — N. S. in Tapanoeli.
11. *D. racemosum MIQ. p. 691. — W. S. in Bengkoelen. (Lajang-lajang-simpai *mal.*)
12. *D. Horsfieldii MIQ. *l. c.* — W. S. in Bengkoelen.

Platycentrum Kl.

1. P. robustum MIQ. p. 694. — Var. hirsutior (201). — W. S. bij Palembajan, Alahan-pandjang. (Asem-riang *mal.*)
2. *P. Teysmannianum MIQ. p. 1092. — (202). — W. S. op den Talang. (Riang *mal.*)

Mitscherlichia Kl.

1. *M. stictopoda MIQ. p 1092. — (203). — W. S. in Palembajan.
2. M.? repens MIQ. p. 686. (204). — W. S. op den Singalang.
3. *M. trichopoda MIQ. p. 1093. — (205). — W. S. op den Singalang.

PAPAYACEAE.

Carica Linn.

1. C. Papaya LINN. *l. c.* I. 1. p. 697. — S. S. vooral N. S. veel geplant. (Pohon-bodik *bat.*)

PASSIFLOREAE.

Disemma Labill.

1. *D. sumatrana MIQ. *l. c.* I. 1. p. 730. — O. S. in Palembang.

Modecea Lam.

1. *M. quintuplinervia MIQ. p. 1093. — (206). — Eiland Poeloe Pisang. N. S. in Loemoet.

ILLIGERACEA.

Illigera Bl.

1. *I. dasyphylla MIQ. *l. c.* I. 1. p. 1094. — W. S. bij Solok (Ampaleh-kari *mal.*).

SAMYDEAE.

Casearia Jack.

1. *C. microdon MIQ. (207). — Z. S. in Lampong bij Natar.
2. C. glabrata BL. *l. c.* I. 1. p. 708. — (208). — O. S. in Palembang. — W. S. eil. Poeloe Pisang.
3. C. velutina BL. *l. c.* — O. of W.? S.
4. *C. gonocarpa MIQ. p. 1093. — W. S. in Priaman. (Balampelapah *mal.*).
5. *C. grandifolia MIQ. p. 712. — W. S. in de padangsche bovenlanden.

HOMALINEAE.

Homalium Jacq.

1. *H. sumatranum MIQ. (209). — Z. S. in Lampong bij Siringkebouw. (Kajoe polis *mal.*).
2. *H. obovale MIQ. (210). — Z. S. in Lampong bij Siring-kebouw. (Kajoe poris *mal.*).
3. *H. grandiflorum BENTH. (211). — Z.S. in Lampong bij Teganennin. (Kajoe-batoe *mal.*).
4. H. caryophyllaceum BENTH. (nob. *l. c.* p. 715) — (212). — Z. S. in Lampong bij Mangala.

HENSLOVIACEAE.

Henslovia Wall.

1. H. paniculata MIQ. *l. c.* I. 1. p. 716. — (213). — O. S. in Palembang bij Toeboan, in Ogan-oeloe. (Kajoe-ramo *mal.*).

HYDRANGEACEAE.

Hydrangea Linn.

1. H. oblongifolia BL *l. c.* I. 1, p. 720. — (214). — W. S. in de padangsche bovenlanden bij Palembajan.

Dichroa Lour.

1. D. Cyanitis MIQ. p. 721. — (215). — Z. S. in Lampong bij Gedong Areti. (Ohrapoh *mal.*).
2. D. latifolia MIQ. p. 722. — W. S. in de padangsche bovenlanden bij Palembajan.

ESCALLONIEIS AFFINES.

Polyosma Bl.

1. P. serrulata BL. *l. c.* I. 1. p. 723. — W. S.
2. P. integrifolia BL. p. 724. — (217). — O. S. in Palembang bij Moeara-Enim en op den G. Megang. (Kajoe-pangka *mal.*)
3. *P. fragraus BENN. *l. c.* — (218). — O. S. in Palembang, in Ogan-oeloe, bij Toeboean. (Kajoe-tari *mal.*).
4. P. velutina BL. *l. c.* — W. S.
5. P. mutabilis BL. *l. c* (219). — O. S. — Palembang in Ogan-oeloe (Boengohl *mal.*), bij Moeara-Enim (Oedjan-mas *mal.*).

DATISCEAE.

Octomeles Miq.

1. *O. sumatrana MIQ. (220). — O. S. in Palembang bij Mocara-Enim. (Benoang *mal.*).

CRASSULACEAE.

Kalanchoë Adans.

1. K. laciniata DC. *l. c.* I. 1, p. 728. — S. S. geplant.
2. K. pinnata PERS. *l. c.* — S. S. geplant.

UMBELLIFERAE.

Hydrocotyle Tournef.

1. H. asiatica LINN. *l. c.* I. 1. p. 731. — W. S.?
2. H. Zollingeri MOLKENB. p. 733. — N. S. in Padang Lawas.
3. *H. zeylanica DC. p. 734. — N. S. in de Bataklanden.
4. H. nitidula RICH. p. 735. — N. S. in de Bataklanden.

Sanicula Tournef.

1. S. montana REINW. p. 736. — N. W. S. in de bergstreken.

Foeniculum Linn.

1. T. vulgare GAERTN. p. 742. — S. S. Met andere geurige Umbelliferen verbouwd. (Verg. blz. 52).

Torilis Spreng.

1. *T. Anthriscus GMEL. (221). — W. S. in Lolo (Ambo-ambo *mal.*).

ARALIACEAE.

Aralia Linn.

1. *A. dasyphylla MIQ. *l. c.* I. 1. p. 751. — (222). — W. S. in Priaman. (Dorambil of Karambil *mal.*).

Paratropia DC.

1. P. brachybotrya MIQ. p. 755. — *(223) forma glabrior. — Z. S. in Lampong aan de rivier Tarabangi. (Kebarouw *mal.*).
2. *P. micrantha MIQ. (224). — W. S. in Priaman. (Si-kakau *mal.*).
3. *P. oxyphylla MIQ. (225). — W. S. in Priaman.

4. P. longifolia DC. β incurva p. 759. — W. S. in Priaman. (Si-kandjar *mal.*).

Parapanax Miq.

1. *P. littorale MIQ (227). — W. S. bij Siboga aan de kust. (Ma-dang-koemi *mal.*).
2. *P. sessile MIQ. (228). — W. S. bij Lolo. (Si-roëch *mal.*).

Aralidium Miq.

1. *A. pinnatifidum MIQ. p. 763. — N. S. in Opper-Angkola.
2. *A. dentatum MIQ. (229). — W. S. bij Loeboe-alang. (Toeng-kar *mal.*). — O. S. in Palembang bij Moeara-Doewa (Kajoe-lampar *mal*), Moeara-Enim (Kaloempang *mal.*).

Macropanax Miq.

1. M. oreophilum MIQ. p. 764. — N. S. Opper-Angkola.

Nothopanax Miq.

1. *N. tricochleatum MIQ. (230). — W. S. in Priaman, Loeboe Alang. (Tapa-leman of Tapeh-leman *mal.*).

Arthrophyllum Bl.

1. A. diversifolium BL. p. 767. *var. lanceolata (231). — W. S. in Priaman. (Madang santen *mal.*).
2. *A. serratifolium MIQ. (232). — W. S. aan de kust bij Siboga.
3. A. Blumeanum ZOLL. et MOR. p. 768. — (233). — W. N. S. — Bangka.
4. *A. ovalifolium JUNGH. et DE VR. p. 768. — N. S. in Opper-Angkola.

GUNNERACEAE.

Gunnera Linn.

1. G. macrophylla BL. *l. c.* I. 1. p. 769. — N. S. Padang-Lawas.

CORNACEAE LINDL.

Mastixia Bl.

1. M. pentandra BL. *l. c.* I. 1, p. 771 et p. 1095. — W. S.
2. *M. acuminatissima BL. p. 772 et p. 1095. — O. S. Palembang.

3. *M. heterophylla BL. p. 773. — W. of O.? S.

Alangium Lam.

1. A. sundanum MIQ. p. 774. — (234). — Eiland Poeloe Sebesi in Straat Sunda. — Z. S. in Lampong bij Tjanti. (Wait-serakak *lamp.*).

SANTALACEAE.

Pyrularia Michx (Sphaerocarya Wall.)

1. P. moschifera A.DC. *l.c.* I.1. p. 1097. — W. S. in de padangsche bovenlanden.

Dendrotrophe Miq.

1. D. umbellata MIQ. p. 779. — (234). S. S. — W. S. in Siboga. (Bindaloe-gadjah *mal.*) — *γ pauciflora* (*ibid.*). Bangka. (Menauwl *mal.*).
2. *D. varians MIQ. p. 780. — (235)? — Bangka, aan de rivier Tjapoes.
3. D. Reinwardtiana MIQ. p. 780. — W. S. op den Melintang en Singalang.
4. *D. plurinervia MIQ. p. 1096. — (236). — W. S. bij Soengi-Pagoe. (Bindaloe *mal.*).
5. *D. buxifolia MIQ. p. 781. — Bangka.

OLACACEAE.

Olax Linn.

1. *O.? sumatrana MIQ. (238). — O. S. Palembang in Oganoeloe. (Leman-leman *mal.*).

Ximenia Linn.

1. X. americana LINN. p. 786. — W. S. aan de kust bij Siboga. (Pidaroh *mal.*)

ICACINEAE.

Mappia Jacq.

1. M. montana MIQ. *l. c.* I. I. p. 790. — W. of O.? S.

Lasianthera P. Beauv.

1. L. javanica MIQ. p. 790. — W. S.
2. *L. parviflora MIQ. p. 791. — W. S. in de pad. bovenlanden.
3. *L. prasina MIQ. *l. c.* — W. S. in de padangsche bovenlanden.
4. *L. capitulata MIQ. *l. c.* — N. S. in Opper-Angkola.
5. L. secundiflora BL. p. 792. — **Var. Sumatrana Miq.* p. 1097.
6. L. macrophylla MIQ *l. c.*? — W. S.?
7. *L.? ovalifolia MIQ. (239). — O. S. in Palembang bij Moeara-Enim.

PHYTOCRENEAE.

Phytocrene Wall.

1. Ph. macrophylla BL. *l. c.* p. 796 et p. 1097. — Eiland Poeloe Pisang nabij Padang.

Gonocaryum Miq.

1. *G. gracile MIQ. (240). — O. S. in Palembang bij Labong Moeri.

CHLORANTHEAE.

Chloranthus Sw.

1. *Chl. sumatranus MIQ. (241). — W. S. in Opper-Angkola.

VISCACEAE.

Viscum Tournef.

1. V. orientale WILLD. *l. c.* I. 1. p. 804. — (242). — O. S. in Palembang bij Meranjat. (Kajoe-singal *mal.*)
2. V. articulatum BURM. p. 806. — (243). — W. S. in Priaman. (Saka-rambajan *mal.*) — Eiland Poeloe Rakata in Str. Sunda.

LORANTHACEAE.

Dendrophthoe Mart.

1. *D. ferruginea G. DON. *l. c.* I. 1. p. 812. — W. S. in Bengkoelen.
2. D. chrysantha G. DON. *l. c.* — W. S. in Padang.
3. D. Oortiana KORTH. p. 813. — W. S. op den Singalang.
4. *D. fuscata KORTH. p. 815. — W. S. op den Melintang.

5. D. medinensis MOLKENB. p. 816. — N. S.
6. D. pentandra LINN. p. 818. — (244). — W. N. S. (Bindaloen *mal.*) — Eiland Poeloe Rakata in Straat Sunda.
7. *D. costulata MIQ. (245). — N. W. S. bij Sinkara. (Bindaloe of Kajoe-rimbo *mal.*).
8. *D. leucobotrya MIQ. (246). — Bangka.
9. *D. leucostachys MOLKENB. *l. c.* — N. S. in Tobing.
10. *D. dasystemon MIQ. p. 1097. — W. S. bij Soengi-pagoe. (Bindaloe-gadang *mal.*).
11. *D. incarnata JACK p 821. — W. S. in Benkoelen, in Padang op den Melintang. — Eiland Poeloe Nias.

Phoenicanthemum Bl.

1. Ph. pentapetalum ROXB. p. 823. — (247). — W. S. bij Sidjoenoeng, op den Melintang.
2. *Ph. Macklottianum KORTH. p. 824. — W. S. in de padangsche bovenlanden.
3. *Ph. cylindricum JACK p. 825. — W. S. in Bengkoelen.
4. *Ph. longissimum MIQ. (248). — W. S. in Priaman, Boudjol. (Bindaloe-oeri *mal.*).
5. *Bennettianum MIQ. p. 826. — Bangka.

Macrosolen Bl.

1. M. evenius BL. p. 827. — W. S.
2. *M. retusus JACK, p. 828. — (249). — Bangka (Kajoe-pindi *mal.*).
3. *M. pseudo-globosus KORTH. p. 829. — W. S. bij Padang.
4. *M. macrophyllus KORTH. *l. c.* — W. S. op den Melintang.
5. *M. melintangensis KORTH. p. 830. — W. S. op den Melintang.
6. M. sphaerocarpus BL. *l. c.* — W. S. op den Singalang en Melintang.
7. *M. patulus JACK, p. 831. — W. S. in Bengkoelen.
8. *M. creatophyllus KORTH. p. 832. — W. S. in Indrapoera.
9. *M.? rotundatus MIQ. (250). — Bangka bij Djeboes. (Pragat darah *mal.*).

Elytranthe Bl.

1. E. albida BL. p. 832. — W. S. op den Melintang.
2. *E. Arnottiana KORTH. *l. c.* — W. S. op den Melintang.

Baratranthus Korth.

1. *B. axanthus KORTH. p. 834. — W. S. op den Melintang.

HAMAMELIDACEAE.

Liquidambar Linn.

1. L. Altingia BL. *l. c.* I. 1. p. 836, 1098. — W. S. in de padangsche bovenlanden, bij Batang-baroes. (Sikadoendoeng *mal.*).
2. *L. tricuspis MIQ. p. 1097. — (251). — W. S. op den Talang. (Sikadoendoeng *mal.*) — Vergel. blz. 88 en Tab. I.

JUGLANDEAE.

Engelhardtia Leschen.

1. *E. palembanica MIQ. (252). — O. S. in Palembang, bij Toeboean, in Ogan-oeloe. (Bri-bri *mal.*).

CUPULIFERAE.

Quercus Linn.

1. Q. spicata SM. *l. c.* I. 1. p. 848. — N. W. S.
2. *Q. gracilipes (253). — Z. S. in Lampong bij Tega-nennin. (Pasang *mal.*).
3. Q. mappacea KORTH. p. 850 cum var. β hystrix. — N. W. S. bijv. op den Melintang.
4. *Q. plumbea BL. p. 852. — S.
5. *Q. oligoneura KORTH. p. 853. — W. S. bij Doekoe.
6. Q. gemelliflora BL. p. 854. — W. S. in de pad. bovenlanden.
7. *Q. cyrtopoda MIQ. p. 869. — W. S. in Priaman. (Paning-paning *mal.*).
8. *Q. Horsfieldii MIQ. p. 856, 869. — Baugka. — W. S. in Priaman. (Paning-tanini *mal.*).
9. *Q. oxyrhyncha MIQ. (254). — W. S. bij Alahan-pandjang (Kajoe-paning-paning-rasa *mal.*).
10. *Q. oidocarpa KORTH. p. 856. W. S. op den Melintang.
11. *Q. Bennettii MIQ. p. 857. — (255). — Baugka bij Djeboes. (Kabel *mal.*).

12. *Q. lamponga MIQ. (256). — Z. S. in Lampong bij Natar. (Pepasang *lamp.*).
13. *Q. nitida BL. *l. c.* — O. S. in Palembang.
14. *Q. Diepenhorstii MIQ. (257). — W.S. in Priaman. (Sipanoeh *mal.*).
15. *Q. Rassa MIQ. (258). — W. S. bij Paja-kombo. (Rasa *mal.*).
16. *Q. argentata KORTH. p. 858. — W. S. op den Melintang.
17. *Q. neurophylla MIQ. (260). — W. S. in Priaman. (Rasak *mal.*).
18. *Q. pseudo-annulata KORTH. *l. c.* — W. S. op den Melintang.
19. *Q. Reinwardtii KORTH. p. 859. — W. S. op den Melintang.
20. *Q. Ewyckii KORTH. p. 860. — W. S. op den Melintang.
21. *Q. omalokos KORTH. *l. c.* — W. S. op den Melintang.
22. *Q. hypoleuca MIQ. p. 869. — W. S. bij Rau. (Paning-paning *mal.*).
23. Q. costata BL. p. 862. — W. S. in de pad. bovenlanden.
24. *Q. encleisocarpa KORTH. *l. c.* — (261). — W. S. bij Loeboe-alang (Sepano *mal.*), op den Melintang.
25. *Q. oogyne MIQ. (262). — W. S. in Priaman.
26. *Q. Blumeana KORTH. p. 863. — O. S. in Palembang.

Lithocarpus Bl.

1. L. javensis BL. p. 865? — (263). O. S. in Palembang, Ogan-oeloe. (Barangan-padi *mal.*).
2. *L.? angustifolia MIQ. *l. c.* — W. S. in Solok. (Pening-pening, Saga of Rasa *mal.*).

Castanea Tournef.

1. *C. spectabilis MIQ. p. 866. — W. S. bij Loeboe-alang. (Barangan *mal.*).
2. *C. costata BL. *l. c.* — S.
3. *C. brevicuspis MIQ. *l. c.* — W. S. in Priaman, bij Loeboe-alang. (Barangan *mal.*).
4. *C.? furfurella MIQ. (264). — Z. S. in Lampong op den G. Batoe. (Pasang *lamp.*).
5. C. Tungurrut BL. *l. c.* **forma sumatrana* (265). — Z. S. in Lampong langs de rivier Tarabangi. (Teregoh *lamp.*).

Callaeocarpus Miq.

1. *C. sumatrana MIQ. p. 868. — (266). — N. S. in Angkola,

O. S. in Palembang, bijv. langs de rivier Tarabangi-Agong. (Kemesindir *mal.*).

2. *C. rhamnifolia MIQ. (267). — Bangka. — Z. S. in Lampong bij Natar, op den G. Batin. (Bira-mata *lamp.*). — O. S. in Palembang aan de Tarabangi, Lahat. (Kemisindir-baboei *mal.*).

MYRICEAE.

Myrica Linn.

1. M. javanica BL. *l. c.* I. 1. p. 871. — W. N. S.? (volgens opgaven van reizigers.

CASUARINEAE.

Casuarina Rumph.

1. *C. sumatrana JUNGH. *l. c.* I. 1. p. 873. — N. S. in Silahan, Tobah, Sipirok, enz. (Andoer-mangan *bat.*). — W. S. in Sinkara, Paja-kombo. (Maraboet, Tjoemara of Pitoengang-pipi *mal.*).
2. C. equisetifolia FORST. p. 874. — (268). — Bangka — S. S. in de kuststreken. (Tjemoroh *mal.*).

THYMELAEACEAE.

Wickstroemia Endl.

1. *W.? tenuiramis MIQ. (269). — Bangka. (Menawang *mal.*).

Psilaea Miq.

1. *Ps. dalbergioides MIQ. (270). — W. S. aan de kust bij Siboga.

Aquilaria Lam.

1. *A.? bancana MIQ. (2706). Bangka bij Djeboes (Kajoe-boloh of Garoe-anteroe *mal.*).
2. *A.? macrophylla MIQ. (2706). W. S. in Priaman (Pinang baih *mal*, of Garoeboom der kolonisten.)
3. *A. malaccensis LAM. *l.c* I. 1. p. 883. — (271). — Z. S. in Lampoug aan de rivier Tarabangi, bij Kebang. (Halim *lamp.*). — Bangka bij Djeboes. (Tobah-garoe *mal.*). Vergel. bl. 88.
4. ? A. Agallocha ROXB. p. 882. — O. S. (volg. reizigers).

Drymispermum Reinw.

1. *Dr. Phaleria MEISN. p. 884. — W. S. in Bengkoelen.
2. Dr. Blumei DECAISN. p. 885. — (272). — Z. S. in Lampong bij Tjanti.

Skaphium Miq.

1. *Sk. lanceatum MIQ. (273). — O. S. in Palembang bij Meranjat. (Sioer-sioer *mal.*).

Inodaphnis Miq.

1. *I. lanceolata MIQ. (274). — W. S. bij Paja-kombo (Sipodi *mal.*)

Inocarpus Forst.

1. I. edulis FORST. p. 888. — S.? geplant.

LAURINEAE.

Cinnamomum Burm.

1. C. sulphuratum NEES *l.c.* I. 1. p. 891. — (275). — O. W. S.— In Palembang bij Moera-doewa. (Kajoe-loeha *mal*).
2. C. camphoratum BL. p. 892. — W. S. bij Batang Baroes, in Bondjol. (Koelit-lawan *mal.*).
3. C. dulce NEES p. 893? — (Geplant?)
4. *C. rhynchophyllum MIQ. p. 895. — W. S. bij Loeboe-alang.
5. *C. paraneuron MIQ. p. 895. — W. S. bij Loeboe-sikaping.
6. *C. subcuneatum MIQ. p. 895. — W. S. in Kota Nopan, Rau, bij Danoh Manindjoh. (Koelit- manis-toepai, of? Semer kassoena-Ranggandji *mal.*).
7. C. aromaticum NEES, p. 896. — W. S.? geplant?
8. *C. cyrtopodum MIQ. p. 897. — W. S. bij Solok. (Madang koelit-manis *mal.*).
9. C. iners. REINW. p. 897. — O. S. in Palembang.
10. *C. lampongum MIQ. (276). — Z. S. op den G. Batin in Lampong. (Kajoe-salangan *lamp.*).
11. C. eucalyptoides FR. NEES, p. 897. — Z. S. in Lampong bij Tega-nennin, in Ogan-oeloe. (Teedja *mal.*). — W. S. in Priaman. (Madang-koelit-manis *mal.*).

12. C. nitidum FR. NEES, p. 898? — W. S. in Bengkoelen, ook verbouwd (welligt de voorgaande).
13. *C. calyculatum MIQ. (278). — W. S. in Priaman. (Madarahan *mal.*).
14. C. zeylanicum BREYN. γ *Cassia l. c.* (Verbouwd?) *).
15. C. Reinwardtii NEES, p. 900. — O. S. in Palembang.
16. C. Sintok BL. p. 901. — W. S. of O. S.
17. C. Kiamis NEES, p. 901? — Geplant? te Padang.
18. *C. subavenium MIQ. p. 902. — W. S. in Solok. (Madang-koelit manis *mal.*)
19. *C. subtetrapterum MIQ. p. 902. — N. S. in Angkola.

Camphora Nees.

1. *C. sumatrana MIQ. p. 904 — N. S. in Opper-Angkola.

Phoebe Nees.

1. *Ph. sumatrana MIQ. p. 906. — N. S. in Opper-Angkola.
2. *Ph. lamponga MIQ. (279). — Z. S. in Lampong aan de Tarabangi. (Kajoe-selah of Hoeroe-merang *lamp.*).
3. *Ph. lucida BL. p. 909. — O. S. in Palembang.
4. *Ph. rigida MIQ. p. 910. — W. S. bij Rau. (Madang-teloran *mal.*).
5. *Ph. holosericea BL. p. 910. — O S. in Palembang. (Madang sĕroe *mal.*).
6. *Ph. nitida BL. *l. c.* — O. S. in Palembang. (Madang-koening *mal.*).
7. *Ph. falcata MIQ. p. 912. — O. S. in Palembang.
8. *Ph. canescens MIQ. *l. c.* — O.? of W.? S.
9. *Phoebe, species incerta (280). — W. S. bij Soengi-pagoe. (Pinting kajoe *mal.*).

*) Ik heb boven, bl. 73, deze verscheidenheid, die ook als afzonderlijke soort *Cinnamomum Cassia* genoemd wordt, als de moederplant der Cassia-vera-schors van Sumatra vermeld. Andere daaraan verwante soorten, *C. eucalyptoides, nitidum, cyrtopodum* worden echter ook door de inlanders *Koelit manis* of *Madang-koelit-manis* genoemd, en ik zou daarom gissen, dat meer dan eene soort van *Cinnamomum*, die botanisch zoo hoogst moeijelijk te onderscheiden zijn, tot het verkrijgen van dien schors dienen. Hoe weinig nu ook die soorten in vorm verschillen, is hun gehalte aan aromatische bestanddeelen zeer verschillend, en men mag derhalve aannemen, dat eene juiste keuze uit de beste soorten dezen tak van kultuur zeer veel zou kunnen verbeteren.

Persea Gaertn.

1. P. gratissima GAERTN. p. 913? — Welligt somtijds geplant.

Machilus Nees.

1. M. odoratissima NEES, p. 914. — O. W. S.

Alseodaphne Nees.

1. *A. bancana MIQ. p. 915. — Bangka.
2. *A. polyneura MIQ. p. 916. — Eiland Poeloe Pisang bij Padang.

Parthenoxylon Bl.

1. P. porrectum BL. p. 917. — (281). — Bangka. — O. S. in Palembang. (Kajoe-lada *mal.*, elders Madang lĕso, of Kajoe-gadis).
2. P. pseudo-sassafras BL. *l.c.* — (282). — W. S. in Priaman, Solok, ook geplant te Padang, enz. (Lasoh of Baso in W.S.).

Endiandra R. Br.

1. E. rubescens MIQ. p. 918. — W. S. in Padang, enz.
2. *E. sumatrana MIQ. p. 919. — W. S. bij Batang-baroes. (Kajoe-wada *mal.*).
3. *E. cuneata MIQ, (283). — W. S. bij Paja-kombo. (Limoh-limoh *mal.*). — Z. S. in Lampong. (Kajoe-dós *lamp.*).

Cryptocarya R. Br.

1. C. diversifolia BL. p. 927. — O. S. in Palembang.
2. *C. palembanica MIQ. (284). — O. S. in Palembang, Ogan-oeloe. (Madang-tai-andjing of M. koening *mal.*).
3. *C. impressa MIQ. p. 923. — W. S. — Paja-kombo. (Madang api-api *mal.*).
4. *C. Teysmanniana MIQ. (285). — O. S. in Palembang bij Toeboean, in Ogan-oeloe. (Madang-tai-andjing *mal.*).
5. *C. infectoria MIQ. p. 924. — W. S.?
6. *C. crassinervia MIQ. (286). — O. S. in Palembang, in Ogan-oeloe. (Madang-talang *mal.*),

Cyanodaphne Bl.

1. C. cuneata BL. p. 926. — (287). — Bangka bij Djeboes. (Madang-boengkol *mal.*).
2. *C. tomentosa BL. *l.c.* — (288). — Z. S. in Lampoug bij Siring-kebouw. (Madang-taloes *lamp.*).
3. *C.? glabra MIQ. (289). — N. S. in Opper-Angkola.

Haasia Bl.

1. H. microcarpa BL. p. 928. — W. S. bij Batang-baroes. (Madang-tantem *mal.*).
2. *H. elongata BL. p. 929. — (290). — W. S. in Priaman. (Madang-api-api *mal.*). — O. S. in Palembang.
3. *H. cyrtopoda MIQ. p. 930. — N. W. S. bij Soengi-pagoe enz. (Matjan rimbo *mal.*).
4. H. caesia BL. p. 931. — (291). — Z. S., in Lampong bij Kebang. (Madang-sekoh *lamp.*).
5. *H. subcaesia MIQ. (292). — Z. S. in Lampong bij Marasa. (Madang-rewang *lamp.*).
6. *H. spectabilis MIQ. *l. c.* — W. S. bij Soeroe-mantigi.

Cylicodaphne Nees.

1. C. obtusifolia NEES p. 932. — (293). — Z. S, in Lampong bij Goenoeng-batin. (Madang karoes *lamp.*).

Lepidadenia Nees.

1. L. Noronhiana BL. p. 934. — O. en W. S.
2. L. rubra BL. *l. c.* — (294). — O. S. in Palembang bij Penaudoenan, in Ogan-oeloe (Boeloengan-roehol *mal*).
3. *L. cuneata BL. p. 936. — W. S.
4. *L. maguifica MIQ. — W. S., bij Batang-baroes. (Madang-gandjah nan djantan *mal.*).
5. L. diversifolia BL.? *l. c.* — (295). — W. S.
6. *L. lucida BL. p. 937. — W. S. in de padangsche bovenlanden.
7. L. tuberculata BL. *l. c.* — S.
8. *L.? Seloang MIQ. (296). — O. S., in Palembang bij Moearadoewa. (Madang-seloang *mal.*).
9. *L. sumatrana MIQ. *l. c.* — N. S. in Tobing.

10. *L. fusca BL. — O. S. in Palembang.
11. *L. rubiginosa BL. p. 938. — O. S. in Palembang.
12. *L. ochracea BL. — S.
13. *L. grisea BL. I. I. p. 939. — S.
14. *L. fuscescens MIQ. *l. c.* — Bangka.

Glabraria Linn.

1. G. tersa LINN. p. 941. — S.
2. G. litoralis MIQ. p. 943. — W. S.

Tetranthera Jacq.

1. T. lancifolia ROXB. p. 944. — (297). — W. S. in Priaman. (Sari-kajoe *mal.*). — O. S. in Palembang, Ogan-oeloe.
2. *T. varians BL. p. 945. — W. S. in Padang.
3. T. oppositifolia MIQ. *l. c.* — N. W. S.
4. T. monopetala ROXB. p. 948. — S.
5. T. capitulata MIQ. p. 949. — (298). — W. S. in Solok. (Madang-soengi *mal.*). — O. S. in Palembang bij Moeara-doewa. (Kajoe maloe *mal.*).
6. T. amara NEES *l. c.* (299). — Z. S., in Lampong. (Kajoe-mahaloe *lamp.*).
7. *T. bancana MIQ. p. 950. — Bangka.
8. *T. Merawas MIQ. (300). — Z. S., in Lampong bij Kelagoesan. (Madang-merawas *mal.*).
9. *T. xanthophylla BL. *l. c.* — S.
10. *T. insignis BL. p. 952. — S.
11. *T. Brawas BL. p. 955. — O. S. in Palembang. (Daoen-praon of Brawas *mal.*).
12. T. mappacea BL. *l. c.* — S.
13. T. lucida HASSK. p. 936. — (301). — O. S., in Palembang, Ogan-oeloe. (Tindjang-beloekar *mal.*).
14. *T. subobovata MIQ. (302). — O. S., in Palembang bij Batoeradja. (Madang-kladi *mal.*).
15. T. Waitziana BL. *l. c.* — W. S.
16. T. bandongana MIQ. p. 956. — W. S.
17. *T. ochrascens MIQ. (303). — Bangka bij Djeboes. (Madang-bedaka *mal.*).

18. *T. gemelliflora MIQ. p. 957. — N. S. in Opper-Angkola.
19. T. citrata NEES p. 958. — S. S.
20. *T. propinqua BL, *l. c.* — O. S. in Palembang.
21. T. resinosa NEES p. 959. — W. S.
22. *T. Diepenhorstii MIQ. (304). — W. S. in Priaman. (Poelaga antarsa *mal.*).

Polyadenia Nees.

1. P. lucida NEES p. 960. — (305). — W. S., op het eil. Poeloe Pisang. — O. S. in Palembang, Ogan-oeloe. (Madang-prawas *mal.*).
2. *P. pepericarpa MIQ. p. 962. — N. S. Mandaheling en Rau. (Poelaga antarsa *mal.*).
3. *P. insignis MIQ. *l. c.* — O. S. in Palembang.
4. *P. reticulata MIQ. *l. c.* — W. S. op den Melintang.
5. P. salicifolia MIQ. p. 963. — W. S. bij Batang-baroes. (Poelangeh *mal.*).
6. P. subumbelliflora NEES *l. c.* — W. S.

Actinodaphne Nees.

1. *A. heterophylla BL. p. 965. — (306). — W. S., in de padangsche bovenlanden, in Priaman. (Kandis *mal.*).
2. *A. mollis BL. p. 966. — S.
3. A. glomerata NEES p. 968. — S.
4. *A. corymbosa BL. *l. c.* — S.
5. *A. macroptera MIQ. p. 970. — W. S. in Priaman. (Madang-soehoen *mal.*).
6. A. pubescens BL. p. 971. — (307). — O. S. in Palembang, bijv. bij Moeara-doewa. (Djoengdjing-boehit *mal.*).
7. *A. grandis MIQ. (308). — O. S. in Palembang bij Pandan-doeloe-enim. (Madang-djoengdjoeng *mal.*).

Litsaea Juss.

1. L. latifolia BL. p. 973. — (309). — O. S. in Palembang. Bangka bij Djeboes. (Madang padi *mal.*).

Daphnidium Nees.

1. D. caesium NEES p. 976. — (310). — O. en W. S. — W. S., bij Batang-baroes. (Mara-poegin *mal.*).

Cassyta Linn.

1. C. filiformis LINN. p. 977. — (311). — S. S. — Bangka.

ELAEAGNEAE.

Elaeagnus Linn.

1. *E. triflora ROXB. *l. c.* I. 1. p. 980. — W. S. in Bengkoelen.
2. E. ferruginea A. RICH. *l. c.* — (312). — N. S. in Tobah.

PROTEACEAE.

Helicia Lour.

1. H. oblongifolia BENN. *l. c.* I. 1. p. 983. — Z. S. in Lampong.
2. *H. sumatrana MIQ. (313). — O. S. in Palembang, bij Ipil batang-lekoh. (Serantoe *mal.*).
3. *H. ovata BENN. p. 984. — N. S. in Tapanoeli.

NYCTAGINEAE.

Mirabilis Linn.

1. M. Jalapa LINN. *l. c.* I. 1. p. 988. — S. geplant.
2. M. dichotoma LINN. p. 989? — S.? geplant.

Pisonia Plum.

1. P. excelsa BL. p. 990. — (314). — N. S., in Opper-Angkola, Tobing.

Boerhavia Vaill.

1. B. repanda W. p. 992. — S. S.

POLYGONEAE.

Polygonum Linn.

1. *P. erythrodes MIQ. (315). — N. S., bij Loeboe-alang. (Pandji-pandji *mal.*).
2. *P. sumatranum DE BRUYN *l. c.* I. 1. p. 1003. — N. S., in Padang-lawas.

3. P. lanigerum R. BR. p. 1003. — S.
4. P. orientale LINN. p. 1005. — S. S.
5. P. chinense LINN. p. 1008. — S. S. — Var. latifolium MIQ. *l. c.* — W. S. bij Alahan-pandjang. (Bibi-limboh *mal.*).

Chylocalyx Hassk.

1. C. perfoliatus HASSK. p. 1012. — S.?

CHENOPODEAE.

Chenopodium Linn.

1. C. album LINN. *l. c.* I. 1. p. 1017. — S.?

Salicornia Lour.

1. S. brachiata ROXB. p. 1019. — W. S.?

BASELLACEAE.

Basella Linn.

1. B. rubra LINN. *l. c.* I. 1. p. 1023. — S.?

AMARANTACEAE.

Celosia Linn.

1. C. cristata MOQ. TAND. *l. c.* I. 1. p. 1027. — (316). — Bangka, verwilderd. — N., W. S. verwilderd. (Bajam-biloedoe *bat.*).

Chamissoa H.B.K.

1. Ch. nodiflora MART. p. 1029. — S.

Amarantus Linn.

1. A. oleraceus LINN. p. 1033. — S.

Aerva Forst.

1. A. lanata JUSS. p. 1039. — (317). — Bangka, bij Muntok.

Achyranthes Linn.

1. A. aspera LINN. p. 1042. — (318). — Bangka, bij Muntok.

Alternanthera Forst.

1. A. nodiflora R. BR. p. 1047.—(319).— Bangka, bij Batoe-roesak.
2. A. sessilis R. BR. p. 1048. — (320). — Bangka.

Gomphrena Linn.

1. G. globosa LINN. p. 1050. — (321). — Bangka, bij Muntok.

CARYOPHYLLEAE.

Drymaria Willd.

1. D. cordata W. *l. c.* I. 1. p. 1053. — S.

PORTULACEAE.

Sesuvium Linn.

1. S. repens W. *l. c.* I. p. 1060. — S.

Portulaca Tournef.

1. P. oleracea LINN. p. 1060. — S. geplant.

Glinus Loefll.

1. G. lotoides LOEFFL. p. 1063. — S.?

Mollugo Linn.

1. M. stricta LINN. p. 1064. — S.?

ARISTOLOCHIEAE.

Aristolochia Tournef.

1. *A. Jackii STEUD. *l. c.* I. 1. p. 1067. — W. S., bij Natal.

NEPENTHACEAE.

Nepenthes Linn.

1. *N. Rafflesiana JACK. *l. c.* I. 1. p. 1070. — (322). — W. S. — Bangka (Ketakong-bali of K. mendjang *mal.*).

2. *N. Bongso KORTH. *l. c.* — W. S. op den Merapi, N. S. op den top van den Loeboe-raja.
3. *N. gracilis KORTH. p. 1071. — (323). — W. S. aan de kust bij Siboga. — Bangka.
4. *N. Korthalsiana MIQ. (324). — W. S. bij Siboga. — Bangka (Ketakong-kedjang *mal.*).
5. *N. trichocarpa MIQ. p. 1072. — W. S., aan de kust bij Siboga.
6. *N. Teysmanniana MIQ. p. 1073. — W. S., aan de kust bij Siboga.
7. *N. Boschiana KORTH. p. 1074. — W. S., aan de kust bij Siboga. (Daoen-soempitan *mal.*).
8. *N. eustachya MIQ. *l. c.* — W. S., aan de kust bij Siboga op rotsen. (Katoepat-baroek *mal.*).
9. *N. Reinwardtiana MIQ. p. 1075. — (325). — Bangka. (Ketoepang-kidjeng *mal.*). — N. S. op den berg Simoer-woasos, op den heuvel Poeger-oetang in de Bataklanden, bij Sidjoeng-djoeng. (Akar-taboeng-taboeng *mal.*).
10. *N. tomentella MIQ. *l. c.* — W. S., aan de kust bij Siboga.
11. *N. macrostachya BL. p. 1076. — W. S. in Bengkoelen, Padang, Bondjol. (Daoen-gendi, Gada-gada, Ketjong-bĕroek, Prioekan *mal.*).
12. *N. ampullacea JACK. *l. c.* (326). — W. S. Bengkoelen, kust bij Siboga. — Bangka. (Katjong-betoel *mal.*).

RANUNCULACEAE.

Naravellia D.C.

1. *N. zeylanica DC. *l. c.* I. 2. p. 2. — W. S. op den Singalang, bij Doekoe.

Clematis Linn.

1. Cl. smilacifolia WALL. p. 2. — S.

Thalictrum Linn.

1. Th. glyphocarpum W. et ARN. p. 5. — N. S.?

Anemone Linn.

1. *A. sumatrana DE VR. p. 5. — N. S. op den Loeboe-raja.

Ranunculus Linn.

1. R. diffusus DC. p. 6. — N. S., in Agam.

DILLENIACEAE.

Delima Linn.

1. D. sarmentosa LINN. *l. c.* I. 2. p. 7. — S.

Tetracera Linn.

1. *T. laevigata MIQ. p. 8. — W. S., aan de kust bij Siboga. (Mahi-mahi *mal.*).
2. *T. scaberrima MIQ. p. 9. — W. S., bij Loeboe-alang. (Akar-ampeloe-rimbo *mal.*).
3. *T. arborescens JACK. *l. c.* — W. S., in Tapanoeli.

Delimopsis Miq.

1. D. hirsuta MIQ. p. 10. — W. S.?

Wormia Rottl.

1. W. excelsa JACK. p. 10. — W. S.?
2. *W. pulchella JACK. *l. c.* — W. S. in Bengkoelen.

Dillenia Linn.

1. D. speciosa THUNB. p. 11. — S.
2. *D. elongata MIQ. p. 12. — W. S., bij Loeboe-alang. (Ampaloe *mal.*)

MAGNOLIACEAE.

Talauma Juss.

1. T. mutabilis BL. *l. c.* I. 2. p. 14. — (327). — W. S., bij Batang-toroe.

2. *T. rubra MIQ. *l. c.* — W. S. bij Lolo, Batang-baroes. (Madang-taloen of M. tjampaga *mal.*).
3. *T. gigantifolia MIQ. p. 15. — (328). — W. S. bij Soengi-pagoe (Bana *mal.*). — O. S. in Palembang, bij Moeara-enim, Kaboe-lahat (Kajoe landoh *mal.*), bij Moeara-doewa (Kajoe-banin *mal.*). — Z. S. in Lampong aan de Tarabangi (Kajoe-klapok *lamp.*).
4. *T. villosa MIQ. (329). — O. S. in Palembang bij Moeara-enim. (Tjampaka-oetan).
5. *T. Sebassa (330). — O. S. in Palembang bij Moeara-enim, Goenoeng-megang. (Sibasa *mal.*).

Manglietia Bl.

1. *M. Macklottii KORTH. p. 15. — W. S. op den Singalang.
2. *M. Oortii KORTH. *l. c.* — (331). — W. S. bij Halaban, op den Singalang, enz.
3. *M. sumatrana MIQ. (332). — W. S., bij Boekit-selat. (Madang-kladi *mal.*).

Aromadendron Bl.

1. *A. glaucum KORTH. p. 16. — W. S. bij Kasan.

Michelia Linn.

1. M. Champaca LINN. p. 16. — S. S., ook geplant.
2. M. montana BL. p. 17. — W. S. bij Batang-baroes. (Madang-tjampaka *mal.*).
3. *M. ecicatrisata MIQ. (333). — Z. S. in Lampong, bij Natar. Tega-nenin.

ANONACEAE.

Uvaria Linn.

1. U. purpurea BL. *l. c.* I. 2. p. 22. — (334). — S. S. — W. S. bij Sidjoengdjoeng. (Akar-koebang *mal.*). — *Ej. var. *subbiflora* (335). Z. S. aan de rivier Tarabangi. (Larep-poetih *mal.*).
2. U. macrophylla ROXB. p. 23. — (336). — Bangka. (Sekoc-boc-boe *mal.*).

3. *U. acrantha MIQ. (337). — Z. S., in Lampong, bij Kebang. (Laroh-batoe *mal.*).
4. *U. Laha MIQ. (338). — O. S., in Palembang, bij Toeboean, Ogan-oeloe. (Akar-laha *mal.*).
5. *U. Larep MIQ. (339). — Z. S., in Lampong bij Mengala. (Larep *mal.*).
6. *U. astrosticta MIQ. (340). — Z. S., in Lampong aan de Tarabangi. (Bepiang *mal.*).
7. *U. concava TEYSM. et BINNEND. *l. c.* — S.

Goniothalamus Bl.

1. *G. Tapis MIQ. (341). — W. S. in Priamau. (Kajoe-tapis *mal.*), bij Loeboe-alang. (Kapoendang-akar *mal.*).
2. *G. sumatranus MIQ. (342). — O. S., in Palembang bij Moeara-enim.
3. *G. oxycarpus MIQ. (343). — W. S. in Priaman.
4. *G. costulatus MIQ. (344). — Z. S., in Lampong bij Teganennin.
5. *G.? lanceolatus MIQ. (345). — N. S. in Angkola.

Pseuduvaria Miq.

1. Ps. reticulata MIQ. p. 33. — (346). — O. S., in Palembang bij Batoe-radja. (Pisang-pisang *mal.*).

Anona Linn.

1. A. squamosa LINN. p. 33. — S. S. geplant. (Siri-kaja *mal.*).
2. A. reticulata LINN. p. 34. — S. S. geplant. (Nona *mal.*).

Melodorum Don.

1. *M. mollissimum MIQ. (347). — Z. S., iu Lampong bij Natar.

Parartabotrys Miq.

1. *P. sumatrana MIQ. (348). — O. S., in Palembang bij Goenoeng-megang, Moeara-enim. (Maralim *mal.*).

Artabotrys R. Br.

1. A. odoratissimus R. BR. p. 39. — S.?

2. A. suaveolens BL. *l. c.* — S.?
3. *A. sumatranus MIQ. (349). — Z. S., in Lampong bij Teganenin. (Bapiang *mal.*).
4. *A. parviflorus MIQ. (350). — Z. S., in Lampong bij Kelang. W. S. bij Loeboe-alang. (Madang-boenga-tandjoeng *mal.*).

Cananga Rumph.

1. C. odorata HOOK. *f.* et TH. p. 40. — S.

Unona Linn.

1. U. discolor VAHL. p. 41. — (351). — W. S. — Var. *parviflora.* Poeloe Pisang bij Padang.
2. U. Dasymaschala BL. p. 42. — (352). — W. S. in Priaman (Madang-andjoeli *mal.*); O. S. in Palembang bij Pandana-doelan-enim (Banitan-poegoe *mal.*).
3. *U. costata MIQ. (353). — W. S. bij Padang-sidempoean.
4. U. virgata BL. p. 42. (354). — Z. S., in Lampong bij Mangala. (Kajoe-poegot *mal.*).
5. *U. sumatrana MIQ. (355). — W. S. in Priaman. (Madang-toendjang *mal.*).

Guatteria Ruiz. et Pav.

1. *G. Bemban MIQ. (356). — O. S., in Palembang bij Moearadoewa. (Kajoe bemban *mal.*).
2. *G. Teysmanni MIQ. (357). — O. S., in Palembang bij Batoeradja (Banitan *mal.*), bij Moeara-doewa, — W. S. in Priaman. (Tapih-sagar *mal.*).
3. *G. Parveana MIQ. p. 48. — (358). — O. S., in Palembang bij Batoe-radja. (Kampanga-oetan *mal.*).
4. *G. palembanica MIQ. (359). — O. S., bij Moeara-doewa. (Bamban-kihoh *mal.*).
5. *G.? eupoda MIQ. (360). — N. S. in Tobing.
6. *G. Pondok MIQ. (361). — W. S. in Priaman. (Madang-pondok *mal.*).
7. *G. sumatrana MIQ. (362). — W. S., bij Loeboe-alang (Tapis-bareh of Tapis *mal.*), in Priaman (Tapis-boelan *mal.*). O. S. in Palembang bij Moeara-enim, bij Goenoeng-megang (Kajoe-lawa *mal.*), bij Batoe-radja (Bemban *mal.*).

8. *G. hypoleuca MIQ. (363). — W. S. in Priaman. (Madang-poeloe of M. kajoe-kaleh *mal.*).
9. *G. (Trivalvaria) brevipetala MIQ. (364). — Eiland Poeloe Pisang nabij Padang.

Anaxagorea St. Hil.

1. *A. sumatrana MIQ. (365). — Z. S., bij Tega-nenin. (Kajoe-njinje *mal.*).

Phaeanthus Hook. f. et Th.

1. *Ph. sumatrana MIQ. (366). — W. S. in Priaman. (Daoen-si-gam. *mal.*).

MYRISTICEAE.

Myristica Linn.

1. M. fragrans HOUTT. *l. c.* I. 2. p. 53. — W. S. aangeplant.
2. *M. calocarpa MIQ. p. 71. — (367). — W. S., bij Sidjoeng-doeng (Pedaharan *mal.*), in Priaman. (Madang-boeah-pala *mal.*).
3. *M. iteophylla MIQ. p. 59. — W. S., bij Paja-kombo. (Njatoe *mal.*).
4. *M. bancana MIQ. (368). — Bangka bij Djeboes. (Mendara *mal.*).
5. *M. subglobosa MIQ. (369). — W. S. in Priaman. (Balam-pelapan *mal.*). — O.S.,in Palembang bij Moeara-Enim. (Larah *mal.*).
6. M. glabra BL. p. 65. — *β.* **grandifolia l. c.* W. S. bij Moeara-sipongi.
7. *M. macrothyrsa MIQ. p. 66. — N. S. in Tobing.
8. *M. valida MIQ. p. 67. — W. S., bij Batang-baroes. (Loendang *mal.*).
9. *M. amygdalina WALL. p. 67. — (370). — W. S.
10. *M. sycocarpa MIQ. p. 68. — W. S. in Priaman. (Madang-boeah-pala *mal.*).
11. *M. Hookeriana WALL. p. 69. — (371). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe.
12. *M. Mandaharan MIQ. (372). — W. S. in Priaman. (Mandaharan *mal.*).
13. M corticosa HOOK. *f.* et TH. p. 69. — (373). — S. S. (Nja-

toe *mal.*). O. S., in Palembang bij Derma-Enim, in Ogan-oeloe. (Kajoe-bidara of Batang-talong *mal.*).

**Ejusdem var.* sumatrana (374). — O. S. in Palembang bij Moeara-doewa. (Bah *mal.*).

**Ejusdem var.* lanceolata (375). — N. S. in Opper-Angkola.

14. M. intermedia BL. p. 70. — W. S. bij Soengi-pagoe. (Mata-angang *mal.*).

15. *M. palembanica MIQ. (376). — O. S. in Palembang. (Kajoe-bidara *mal.*).

16. M. laurina BL. *l. c.* — (377). — O. S. in Palembang, Ogan-oeloe. *Ejusdem var.* β.* longifolia (378). — S. S. — O. S. in Palembang bij Moeara-Enim. — W. S. eiland Poeloe Pisang.

17. *M. geminata MIQ. (379). — O. S., in Palembang bij Batoe-radja (Piangoe *mal.*), bij Keboer-lahat (Pandana-babi *mal.*).

18. *M.? leucoxyla (380). — O. S., in Palembang, Ogan-oeloe. (Kajoe-tadja *mal.*).

MONIMIACEAE.

Kibara Endl.

1. K. coriacea ENDL. *l. c.* I. 2. p. 73. — (381). — S. S. — W. S. in Priaman. (Balam-palapa *mal.*).

Matthaea Bl.

1. *M. sancta BL. p. 74. — S.

MENISPERMACEAE.

Coscinium Colebr.

1. *C. Blumeanum MIERS? *l. c.* I. 2. p. 77. — (382). — W. S. bij Loeboe-alang. (Akar-koening *mal.*).

Tinospora Miers.

1. T. crispa MIERS p. 77. — (383). — W. S. in Priaman. (Akar-mata-ali *mal.*).

Anamirta Colebr.

1. A. Cocculus W. et ARN. p. 78. — S.?

Limacia Lour.

1. *L. microphylla MIQ. (384). — Z. S., in Lampong bij Mengala.

Cissampelos Linn.

1. C. Pareira LINN. p. 85. — S.

NYMPHAEACEAE.

Nymphaea Linn.

1. N. Lotus LINN. *l. c.* I. 2. p. 89. — S.?
2. N. stellata W. p. 90. — (385). — W. S. bij Solok. (Talipoh *mal.*).
3. *N. sumatrana MIQ. (386). — W. S. in Priaman.
4. *Species incerta (387). — O. S., in Palembang bij Ipil, Batang-lekoh. (Ati-aër *mal.*).

NELUMBIACEAE.

Nelumbium Juss.

1. N. speciosum W. *l. c.* I. 2. p. 91. — S. S.

CAPPARIDEAE.

Gynandropsis DC.

1. G. pentaphylla DC. *l. c.* I. 2. p. 96. — S.

Capparis Linn.

1. C. sepiaria LINN. p. 101. — S.

Crataeva Linn.

1. C. magna DC. p. 102. — (388). — N. S., in Angkola bij Siboealoh.
2. *C. membranifolia MIQ. (389). — W. S., bij Soeroemantigi.

FLACOURTIANEAE.

Flacourtia Commers.

1. F. inermis ROXB. *l. c.* I. 2. p. 103. — W. S.
2. *F. tomentella MIQ. (390). — W. S. in Priaman. (Roekan *mal.*).

3. *F.? camptoceras MIQ. (391). — W. S. bij Loeboe-alang. (Akar-tandok *mal.*).

Phoberos Lour.

1. *Ph. maritima MIQ. (392). — W. S. in Priaman, bij Solok, N. S. in Tapanoeli. (Roekam-laut *mal.*).
2. *Ph. Roxburghii BENN. p. 107. — (393). W. S. — O. S., in Palembang bij Ogan-oeloe. (Roekam-poetih *mal.*).

Bixa Linn.

1. B. Orellana LINN. p. 108. — Géplant.

Pangium Reinw.

1. P. edule REINW. p. 109. — S. S., ook geplant. (Boengoer *mal.*).

Hydnocarpus Gaertn.

1. *H. glaucescens BL. p. 110. O .S.
2. *H. laevis MIQ. (394). — Z. S., in Lampong bij Mengala. (Kajoe-goela *mal.*).

Taraktogenos Hassk.

1. T. Blumei HASSK. p. 110. — (395). — O. S., in Palembang, Ogan-oeloe. (Batjampiah *mal.*).

Bergsmia Bl.

1. *B. sumatrana MIQ. (396). — O. S., in Palembang bij Batoeradja. (Boenoel-kajoe *mal.*).
2. *B.? acuminata MIQ. (397). — Z. S., in Lampong bij Teganennin. (Kajoe-goela *mal.*).

VIOLACEAE.

Viola Tournef.

1. V. inconspicua BL. *l. c.* I. 2. p. 112. — W. S. op den Merapi.
2. *V. trinervis KORTH. *l. c.* — W. S., aan den voet van den Merapi bij Tandjoeng-alam.

3. V. arcuata BL. p. 114. — W. S., aan den voet van den Merapi bij Tandjoeng-alam.
4. *V. sumatrana MIQ. (398). — W. S., op den Talang.

Alsodeia Pet. Thouars.

1. *A. obtusa KORTH. p. 115. — W. S., op den Melintang.
2. *A. glabra BURGERSD. p. 116. — N. S.
3. *A. echinocarpa KORTH. *l. c.* — (399). — W. S. bij Loeboekilangan. — O. S. in Palembang bij Moeara-doewa (Kajoeloemoet). — Z. S. in Lampong aan de rivier Tarabangi (Kajoesioh *mal.*).
4. *A. chrysodasys MIQ. (400). — N. S. in Opper-Angkola.
5. *A. rugosa MIQ. (401). — O. S., in Palembang bij Batanglekoh, Ipil. (Beliam-patjet *mal.*).
6. *A. grandis MIQ. (402). — O. S., in Palembang bij Moearaenim. (Kajoe-sambarou *mal.*).
7. *A. dasypyxis MIQ. (403). — Z. S., in Lampong bij Kabagoesan. (Kajoe-sioh *mal.*).
8. *A. dasycaula MIQ. (404). — Z. S., in Lampong bij Gedong areta. (Naboh *mal.*).
9. *A. Brownii KORTH. *l. c.* — W. S., op den Singalang, in Indrapoera.

SAUVAGESIEAE.

Neckia Korth.

1. *N. serrata KORTH. *l. c.* I. 2. p. 118. — W. S. op den Melintang.

DROSERACEAE.

Drosera Linn.

1. D. Burmanni VAHL. *l. c.* I. 2. p. 120. — S.?

PITTOSPOREAE.

Pittosporum Soland.

1. P. densiflorum PUTTERL. *l. c.* I. 2. p. 122. — (405). — W. S., bij Moeara-sipongi.

POLYGALEAE.

Polygala Linn.

1. *P. rufa SPAN. *l. c.* I. 2. p. 125. — N. S. in de Bataklanden, Tapanoeli.
2. P. venenosa JUSS. *l. c.* — (406). — W. S. bij Padang-pandjang.
3. *P. Simassan MIQ. (407). — W. S. bij Alahan-pandjang. (Simassan *mal.*).
   Ej. var.? lanceolata MIQ. (408). — W. S. op den Talang. (Soegi-soegi *mal.*).
4. *P. sumatrana MIQ. (409). — W. S. bij Alahan-pandjang. (Kajoe kaleh njang djanten *mal.*).

Salomonia Lour.

1. S. cantoniensis LOUR. p. 127. — (410). — Bangka bij Djeboes. (Djemereh-poegoe *mal.*).— S. S. — W. S. bij Moeara Siponga, Padang, in de Bataklanden, Tapanoeli.
2. *S. Horneri HASSK. *l. c.* — N. S. in Padanglawas.

Xanthophyllum Roxb.

1. *X. paniculatum MIQ. (412). — Z. S. in Lampong bij Teganennin.
2. *X. adenopodum MIQ. (411). — W. S. in Rau (Limoeng-sering *mal.*), in Priaman (Kastoeri *mal.*).
3. *X. adenotus MIQ. (413). — Eil. Poeloe Pisang bij Padang.
4. *X. glaucescens MIQ. (414). — Eil. Poeloe Pisang bij Padang.
5. *X. ancolanum MIQ. (415). — N. S. in Angkola.

TRIGONIACEAE.

Trigoniastrum Miq.

1. *Tr. hypoleucum MIQ. (416). — Z. S. in Lampong bij Mangala. (Kajoe-bras *mal.*).

BALSAMINEAE.

Impatiens Linn.

1. *I. sumatrana MIQ. (417). — W. S. kuststreek bij Padang.

2. *I. Teysmanni MIQ. (418). — W. S. bij Batang-baroes. (Inei-aër-poetih *mal.*).
3. *I. Balsamina LINN. *l. c.* I. 2. p. 130. — (419). — Bangka.
4. *I. albo-flava MIQ. (420). — W. S. bij Lolo. (Inei-aër *mal.*).
5. *I. pyrrhotricha MIQ. (421). — W. S. bij Palembajan, op den Singalang. (Inei-aër-koeming *mal.*).
6. *I. Diepenhorstii MIQ. (422). — W. S. bij Batang-baroes, Boekit-silit. (Inei-aër-koeming *mal.*).
7. *I. eubotrya MIQ. (423). — W. S. bij Boekit-silit.

OXALIDEAE.

Averrhoa Linn.

1. A. Carambola LINN. *l. c.* I. 2. p. 133. — S. S. ook geplant. (Blimbing *mal.*).
2. A. Bilimbi LINN. *l. c.* — S. S. ook geplant. (Bl. boeloe *mal.*).

Dapania Korth.

1. *D. racemosa KORTH. p. 134. — (424). — W. S. op den Singalang, bij Doekoe. — O. S. Palembang bij Moeara-doewa. (Blimbing-bait *mal.*).

Oxalis Linn.

1. O. Reinwardtii JUSS. p. 134. — S.?
2. O. corniculata LINN. p. 135. — (425). — Bangka. — S.

HUGONIACEAE.

Roucheria Planch.

1. *R. macrophylla MIQ. *l. c.* I. 2. p. 136. — W. S.

MALVACEAE.

Sida Linn.

1. S. cordifolia LINN. *l. c.* I. 2. p. 140. — (426). — W. S. in Priaman. (Poeloe-poeloenan-betina *mal.*).
2. S. carpinoides DC. p. 141. — (427). — Bangka.
3. S. retusa LINN. p. 142. — (428). — N. S., in Tapanoeli aan de rivier Loemoet.

4. S. rhombifolia LINN. p. 142. — (429). — Bangka.
5. S. acuta BURM. p. 143. — W. S., in Padang.
6. S. Stauntoniana DC. *l. c.* (430). — Bangka.

Abutilon Tournef.

1. A. indicum G. DON. p. 146. — (431). — W. S., in Priaman. (Kadam-kadam *mal.*).

Urena Linn.

1. U. lappago SW. p. 148. — N. S., in Loemoet.
2. U. lobata LINN. *l. c.* (432). — Bangka, bij Batoe-roesak.

Thespesia Corr.

1. Th. populnea CORR. p. 150. — S.

Abelmoschus Medik.

1. A. moschatus MÖNCH. p. 151. — (433). — W. S., bij Padang.
2. A. esculentus MÖNCH. p. 152. — Geplant.

Hibiscus Linn.

1. H. tiliaceus LINN. p. 153. S. S. (Waroe of Baroe *mal.*).
2. H. elatus SW. p. 154. — S. (Waroe of Baroe *mal.*).
3. H. venustus BL. p. 155. — (433). — Bangka, in de tuinen.
4. H. rosa-sinensis LINN. p. 156. — (435). — S. S. geplant. — Bangka, in de tuinen.
5. H. Sabdariffa LINN. p. 158. — W. S., bij Padang.

Gossypium Linn.

1. G. micranthum CAV. p. 162. — Geplant.
2. G. arboreum LINN. p. 163. — Geplant.
3. G. vitifolium LAM. *l. c.* — Geplant. (Verg. blz. 74—75).

STERCULIACEAE.

Eriodendron DC.

1. E. anfractuosum DC. *l. c.* I. 2. p. 166. — S. S. geplant. (Kapok *mal.*).

Salmalia Schott et Endl.

1. S. malabarica SCH. et ENDL. p. 166. — S. S. geplant.

Durio Rumph.

1. D. zibethinus LINN. p. 167. — (436). — S. S. geplant. — N. S. in Angkola, Hoeraba, Tobing, wild. (Verg. blz. 61). (Doerian *mal.*)

Boschia Korth.

1. *B. excelsa KORTH. p. 168. — W. S. op den Melintang.

Helicteres Linn.

1. H. Isora LINN. p. 169. — S.?

Oudemansia Miq.

1. O. integerrima MIQ. p. 170. — W. N. S., in Angkola, Padang-lawas.

Sterculia Linn.

1. St. foetida LINN. p. 172. — S.?
2. *St. polyphylla STAUNT. *l. c.* — S.
3. *St. chrysodasys MIQ. (437). — W. S. in Priaman. (Kaloempang-babi *mal.*).
4. St. Blumei G. DON. p. 174. — W, S. op den Singalang.
5. St. nobilis SIMS. p. 175, — (440). — W. S. bij Oedjong-karang. — Z. S. in Lampong bij Kebang. (Kloempang *lamp.*).
6. St. rubiginosa VENT. *l. c.* — (444). — W. S. bij Loeboe-alang, Bonjol. (Kaloempang *mal.*).
7. *St. crassinervia MIQ. (438). — W. S. bij Batang-baroes. (Kaloempang-batienoh *mal.*).
8. *St. cuspidata R. BR. p. 176. — W. S. in Bengkoelen.
9. St. subpeltata BL. p. 177. — W. S. op den Singalang.
10. *St. hyposticta MIQ. (439). — Z. S. in Lampong bij Kebang. (Kloempang *lamp.*).
11. *St. spectabilis MIQ. (441). — W. S. in Priaman. (Kaloempang of Sikandong *mal.*).
12. *St. geniculata MIQ. (442). — W. S. in Priaman. (Pauh-rimbo *mal.*).

13. *St. cuneifolia MIQ. (443).— W.S. in Priaman. (Gadis-batih *mal.*).
14. *St. gilva MIQ. (445). — W. S. in Priaman. (Kaloempang *mal.*).

Carpophyllium Miq.

1. *C. macrocarpum MIQ. (446). — Z. S. in Lampong bij Gedang-areta, aan de Tarabangi. (Barati-baboe *lamp.*).

Tarietia Bl.

1. T. sumatrana MIQ. (447). — O. S. in Palembang bij Moearadoewa.

Heritiera Dryand.

1. H. littoralis DRYAND p. 279. — (448). — S. S. — W. S. bij Djago-djago. (Miari-batoe *mal.*).

GENERA IN ORDINE DUBIA.

Ptychopyxis Miq.

1. *Pt. costata MIQ. (449). — W. S. bij Loeboe-alang.

Pyrospermum Miq.

1. *P. calophyllum MIQ. (450). — O. S. in Palembang bij Keboe Lahat.

BÜTTNERIACEAE.

Commersonia Forst.

1. C. echinata FORST. *l.c.* I. 2. p. 182.— (451).— S. S. — W. S, op den Apenberg bij Padang, in het district Padang, Priaman. (Andilan *mal.*). — Bangka, bij Batoe-roesak.

Abroma Linn. fil.

1. *A. denticulata MIQ. p. 183. — (452). — N. S., in Tobing, W. S., in Padang, in Priaman (Baros-baros), Loeboe-alang (Bareh-bareh *mal.*).
2. A. fastuosa R. BR. *l. c.* — Z. S., in Lampong. (Kekembang-laut *lamp.*).

Theobroma Linn.

1. Th. Cacao LINN. p. 185. — Geplant.

Kleinhovia Linn.

1. K. hospita LINN. p. 186. — S. S.

Riedleia Vent.

1. R. velutina DC. p. 188. — N. S., in Angkola, Tobing.
2. R. corchorifolia DC. *l. c.* — (454). — Bangka. — Var. *β. pilosior.* — W. S., in Padang.
3. R. concatenata DC. *l. c.* — S.

Visenia Houtt.

1. V. indica HOUTT. p. 189. — S.

Pentapetes Linn.

1. P. phoenicea LINN. p. 190. — W. S., bij Padang.

Pterospermum Schreb.

1. *P. Blumeanum KORTH. p. 191. — W. S., bij Indrapoera.
2. P. diversifolium DC. p. 192. — S.?
3. *P.? parvifolium MIQ. (455). — W. S., in Priaman. (Marelang *mal.*).
4. *P. subsessile MIQ. (456). — W. S., in Priaman.
5. *P. subinaequale MIQ. (457). — W. S., in Lolo. (Bajoor *mal.*).

TILIACEAE JUSS.

Corchorus Linn.

1. *C. capsularis LINN. *l. c.* I. 2. p. 194. (458). — W. S. — Bangka bij Muntok.
2. C. acutangulus LAM. *l. c.* — S.

Triumfetta Plum.

1. T. angulata LAM. p. 197. S.

Grewia Juss.

1. G. laevigata VAHL. p. 199. — W. en N. S.

2. G. acuminata JUSS. p. 200. — (459). — N. S. aan den mond van de Loemoet, in Tobing; W. S. in Kota-nopan. (Andilau-oertja *mal.*).
3. *G. ancolana MIQ. p. 201. — N. S., in Opper-Angkola.
4. G. abutilifolia JUSS. *l. c.* — (460). — Te Padang geplant.
5. *G.? subcordata MIQ. (461). — O. S. in Palembang, bij Moeara-enim, Batoe-radja. (Kloetoen of Kl. nangka *mal.*).
6. G. Blumei HASSK. p. 203. — N. S.
7. *G. florida MIQ. (462). — W. S.
8. *G. (Omphacarpus) palembanica MIQ. (463). — O. S., in Palembang bij Moeara-enim.

Diplophractum Desf.

1. D. auriculatum DESF. p. 205. — (464). — O. S., in Palembang bij Siboegoe-moeri, Danoh-tjaloh-moeri. (Nina-koetjing *mal.*).

Elaeocarpus Linn.

1. *El. subpuberus MIQ. (465). — O. S., in Palembang, bij Ogan-oeloe. (Sebassoh *mal.*).
2. *El. macrocarpus MIQ. (466). — W. S., bij Paja-kombo. (Madang-patjang *mal.*).
3. *El. ovalis MIQ. (467). — O. S., in Palembang, bij Ogan-oeloe. (Taboapoei *mal.*).
4. *El. hypadenus MIQ (468). — W. S., in Priaman. (Madang-sarang-poetih of Daleh *mal.*, bij Loeloe-alang. (Sintoe-sintoe *mal.*).
5. *El. submonoceras MIQ. (469). — O. S., in Palembang, bij Danoh-tjaloh. (Atang-atang *mal.*).
6. El. tomentosus BL. p. 209. — (470). — W. S., bij Paja-kombo. (Mohdang-koearen *mal.*).
7. *El. integripetalus MIQ. (471). — O. S., bij Paja-kombo. (Toenging-mantji *mal.*).
8. *El. subdenticulatus MIQ. (472). — W. S., bij Fort de Kock. (Madang-rimbo *mal.*).

Monoceras Jack.

1. *M.? palembanicum MIQ. (473). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe. (Banitan *mal.*).

2. *M. cyrtostachyum MIQ.. (474). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe.
3. *M. leucobotryum MIQ. (475). — Bangka, bij Djeboes. (Malouw daun *mal.*).
4. *M. odontopetalum MIQ. (476). — W. S., in Priaman. (Siramja-djanten of Medang-boenga-tandjoeng *mal.*).
5. *M. cuneifolium MIQ. (477). — W. S. in Priaman.

GENUS DUBIUM:

Anaua Miq.

1. *A. sumatrana MIQ. (478). — Z. S. in Lampong. (Kajoe Anau *lamp.*).

CELTIDEAE.

Sponia Commers.

1. Sp. velutina PL. *l. c.* I. 2. p. 210. — (479). — S. S. — W. S., in Priaman. (Sendarong *mal.*). — Bangka.
2. Sp. virgata PLANCHON. p. 214. — (480). — S. S. — Bangka.
3. *Sp. acuminatissima (481). — O. S., in Palembang, bij Moearadoewa. (Mangkirei-ketjil *mal.*).
4. *Sp. scaberrima MIQ. p. 217. — S.

Parasponia Miq.

1. *P. eurhyncha MIQ. (482). — Bangka.

Solenostigma Cav.

1. *S. sumatranum MIQ. (483). — N. S. in Angkola.
2. *S. rigescens MIQ. (484). — O. S. in Palembang, bij Moearaenim. (Marsekan *mal.*).
3. *S. angustifolium MIQ. (485). — W. S. in Priaman (Delawang *mal.*), Loeboe-alang (Kalet-minjak *mal.*).

Celtis Tournef.

1. C. cinnamomea LINDL. (486). — W. S., in Solok. (Kajoe-tandok *mal.*).

Gironniera Gaudich.

1. G. subaequalis PLANCH. p. 222. — S. S. (Palaglar-bĕrit *mal.*).
2. *G. nervosa PLANCH. *l. c.* — (487). — O. S., in Palembang, bij Moeara-enim. (Sigam *mal.*). — W. S., kust bij Siboga. — Z. S., in Lampong, bij Mangala. (Kajoe-oeloe *lamp.*).

URTICEAE.

Fleurya Gaudich.

1. Fl. cordata GAUDICH. *l. c.* I. 2. p. 227 ? — (489). — W. S., bij Batang-baroes. (Bajang-bajang *mal.*).
2. *Fl. rugosissima MIQ. (488). — W. S., in Priaman.
3. Fl. interrupta GAUDICH. p. 228. — S. S.

Laportea Gaudich.

1. L. crenulata GAUD. p. 230. — S.

Pilea Lindl.

1. P. lucens WEDD. p. 234. — S. S.
2. *P. pyrrhotricha MIQ. (490). — W. S., bij Alahan-pandjang. (Kajoe-landin *mal.*).

Elatostema Forst.

1. E. pedunculosum MIQ. p. 242. — W. S.
2. *E. lepidotulum MIQ. (491). — W. S. in de binnenlanden van Padang.
3. E. Junghuhnianum MIQ. p. 246. — N. S. in Angkola bij Hoeraba, op den Loeboe-Raja.

Boehmeria Jacq.

1. *B. monticola BL. p. 251. — S.
2. B. rugosissima MIQ. *l. c.* — S. S.
3. B. clidemioides MIQ. p. 252. — S. S.
4. *B. sumatrana MIQ. *l. c.* — (492). — N. S. in Tapanoeli, Sipirok, enz.
5. B. scabrella GAUDICH. *l. c.* — S. S.

6. B. nivea GAUDICH. p. 253. — (493). — S. S. Geplant. — W. S. in Priaman. (Ramien *mal.*), Padang. — O. S., bij Sekojan. (Kloei of Rameh *mal.*).

Ej. var. *Goni* (494). — In Palembang verbouwd. (Goni *mal.*).

Pouzolsia Gaudich.

1. P. indica GAUDICH. p. 257. — S. S. (Orang-oring *mal.*).
2. P. glomerata HASSK. p. 258. — S. S.
3. P. ovalis MIQ. p. 259. — S. S.

Hyrtanandra Miq.

1. H. pentandra MIQ. p. 261. — S.?

Sarcochlamys Gaudich.

1. *S. pulcherrima GAUD. p. 264. — W. S. of O. S.?

Leucosyke Zoll. et Mor.

1. L. javanica ZOLL. et MOR. p. 265. — (494). — W. S., in Priaman. (Simangin *mal.*).
2. L. alba ZOLL. et MOR. *l. c.* — S.
3. *L. sumatrana MIQ. p. 267. — S.

Pipturus Wedd.

1. P. velutinus WEDD. p. 268. — (495). — W. S. in Priaman. (Lilitan-koetoe *mal.*).
2. P. propinquus WEDD. *l. c.* (496). — W. S., in Padang.
3. P. repandus WEDD. *l. c.* (497). — W. S. bij Padang, enz.

Oreocnide Miq.

1. O. sylvatica MIQ. p. 270. — (498). — S. S.

Morocarpus Sieb. et Zucc.

1. M. longifolius BL. p. 274. — S. S.

An hujus ordinis:

Stenochasma Miq.

1. St. ancolanum MIQ. p. 293. — N. S, in Opper-Angkola. — W. S. in Lolo. (Toenjang-toenjang-lontjeh *mal.*).

CANNABINEAE.

Cannabis Tournef.

1. C. sativa LINN. *l. c.* I. 2. p. 275. — Geplant.

ARTOCARPEAE.

Subordo I. *Moreae.* — *Streblus Lour.*

1. Str. aspera LOUR. *l. c.* I. 2. p. 298. — S.

Morus Linn.

1. M. indica RUMPH. p. 279. — (500). — S. S. — W. S., bij Loeboe-Sampreh. (Andaloh *mal.*).
2. (*?)M. macroura MIQ. *l. c.* (501). — W. S. bij Batang-baroes. (Andaloh *mal.*).
3. *M.? altissima MIQ. (502). — O. S. in Palembang bij Moeara-doewa. (Kloetoen-nangka *mal.*).
4. *M.? leucophylla MIQ. (503). — O. S, in Palembang. (Kloetoen *mal.*), bij Sekajoe, Moeara. (Kloetoen *mal.*). — Z. S., in Lampong. (Kloetoen *mal.*).

Broussonetia Vent.

1. B. papyrifera VENT. p. 280. — * Forma sumatrana MIQ. (504). — O. S. in Palembang, bij Moeara-doewa, geplant?

Cephalotrophis Bl.

1. C. javanica BL. p. 281. — (506). — W. S., bij Sidjoendjoeng. (Sibassoh *mal.*).
2. *C.? puberula MIQ. (507). — W. S., bij Moeara-sipongi.

Subordo II. *Artocarpeae.* — *Conocephalus Bl.*

1. C. suaveolens BL. p. 283. — *Var.* β pubescens *l. c.* (508). — O. S. in Palembang.
2. *C. subtrinervius MIQ. (509). — N. S.

Artocarpus Linn.

1. A. incisa LINN. p. 285. — (510). — S. S. veel geplant. — W. S., in Padang-sidempoean. (Taroe *mal.*).

2. *A. varians MIQ. (511). — Z. S, in Lampong, bij Mangala. (Kajoe-temedah *lamp.*).
3. *A. dimorphophylla MIQ. (512). — Bangka, bij Djeboes. (Porim *mal.*).
   *Ej. var.? macrophylla MIQ. (513). — W. S., in Priaman. (Benda *mal.*).
4. *A. Kemando MIQ. (514). — Z. S., in Lampong, bij Kebang. (Kajoe-kemando *lamp.*).
5. *A. echinata ROXB. *l. c.* p. 286. — (515). — Z. S., in Lampong. (Tawan *mal.*).
6. A. rigida BL. *l. c.* (516). — W. S., in Singkara. (Tampoeni *mal.*).
7. *A. Teysmanni MIQ. (517). — Z. S., in Lampong, bij Kebang. (Temedah *lamp.*).
8. *A. elongata MIQ. (518). — N. S., bij Loemoet. — W. S., bij Siboga. (Kapini *mal.*).
9. *A. biformis MIQ. (519). — Z. S., in Lampong, langs de rivier Tarabangi. (Tampang *lamp.*).
10. *A. mollis MIQ. (520). — Z. S., in Lampong, bij Kebang. (Tampang *lamp.*).
11. *A. rufescens MIQ. (521). — O. S., in Palembang, bij Derma, Enim. (Tampang *mal.*).
12. *A. Dadah MIQ. (522). — Z. S, in Lampong, bij Mangala. (Dadah *lamp.*).
13. *A. Tampang MIQ. (523). — O. S., in Palembang, bij Panandonan, in Ogan-oeloe. (Tampang *mal.*).
14. *A. Limpato MIQ. (524). — W. S., in Priaman. (Limpatoe *mal.*).
15. *A. petiolaris MIQ. (525). — N. S., in Baros.
16. A. Polyphema PERS. p. 286. S. geplant.
17. A. integrifolia LINN. p. 287. — S. S. — (Vergel. 53).
18. *A. tephrophylla MIQ. (526). — Z. S., in Lampong, bij Siringkebouw. (Dadah *lamp.*).
19* A. ? anisophylla MIQ. (526*b*). O. S. in Palembang (Bassang *mal.*).

Cudranus Rumph.

1. C. obovatus TREC. p. 290. — Z. S., in Lampong, langs de rivier Tarabangi. (Kajoe-widjan *lamp.*).
2. *C. sumatrana MIQ. p. 291. — N. S., in Angkola.

Antiaris Lesch.

1. A. toxicaria LESCH. p. 291. — (528). — W. S., in Priaman, bij Soeroematigi, enz. (Ipoe *mal.*).
2. *A. rufa MIQ. (529). — O. S., in Palembang, bij Moeara-doewa. — W. S., in Kota Nopan. (Ipoeh *mal.*).
   Ej. forma juvenilis.? (ibid.). — W. S., in Priaman. (Ipoe Binkarong *mal*).
3. *A.? palembanica MIQ. (530). — O. S., in Palembang, bij Moeara-doewa. (Kajoe-tampang *mal.*).
4. * A.? species incerta (531). — O. S., in Palembang, bij Pandan-doelan, Enim. (Meara mata *mal.*).

Ficus Linn.

1. F. toxicaria LINN. p. 293. — W. S., bij Padang, enz.
2. F. alba REINW. p. 291. — (532). — Bangka, bij Batoe-roe-sak. — W. S., bij Siboga.
3. *F. Mappan MIQ. (533). — Bangka. (Mappan *mal.*).
4. *F. gossypina WALL. p. 294. — (534). — W. S., in Bengkoe-len. — Z. S., in Lampong, bij G. Batiu. (Loending *lamp.*).
5. F. fulva REINW. p. 296. — S.
6. *F. suborbicularis MIQ. (535). — W. S., in Priaman.
7. *F. Tampang MIQ. (536). — W. S., bij Fort de Kock (Tam-pang *mal.*), Kota-nopan (Ampĕlas *mal.*).
8. *F. quercifolia ROXB. p. 297. — W. S. in Bengkoelen.
9. F. biglandulosa BL. p. 298? — (537). — W. S., bij Loeboe-alang. (Sera-api *mal.*).
10. F. politoria LAM. p. 298 forma fol. integerr. — W. S, in Singkara. (Ampaleh-batang *mal.*).
11. F. humilis ROXB. p. 299. — W. S., in Bengkoelen.
12. *F. densiserra MIQ. (539). — Bangka, bij Batoe-roesak.
13. *F. Gilapong MIQ. (540). — W. S., bij Batang-baroes. (Gi-lapong *mal.*).
14. F. chrysocarpa REINW. *l. c.* (541). — O. S., in Palembang, Ogan-oeloe.
15. *F. melinocarpa BL. p. 302. — (542). — Z. S., in Lampong, bij Tandjong-ratoe-oedik. (Pelas *lamp.*).

16. *F. lasiophleba MIQ. (543). — W. S., bij Loeboe-alang.
17. *F. serraria MIQ. (544). — W. S., bij Batang-baroes. (Boekoe boekoe *mal.*). — *Ej. var.* W. S., bij Savarna tingi.
18. *F. microtus MIQ. (545). — W. S., bij Padang-sidempoean. (Pegoh-pegoh-bonter *mal.*).
19. F. Remblas MIQ. p. 304. — (546). — W. S., in Kota Nopan. (Pigi-pigi *mal.*).
20. F. obtusidens MIQ. p. 305. — (547). — W. S., bij Batang-baroes. (Sipadi *mal.*).
21. *F. lasiocarpa MIQ. (548). — W. S., in Bondjol, bij Sidjoendjoeng. (Pilakoet *mal.*).
22. F. radicans ROXB. p. 306. — S.
23. F. urophylla WALL. p. 306. — (549). — O. S. (Tjaroekdjikin *mal.*).
24. *F. Tabing MIQ. (550). — O. S., in Palembang, bij Panandolan, Ogan-oeloe.
25. F. parietalis BL. p. 307. *Var.* — W. S. in Priaman.
26. *F. phlebophylla MIQ. (552). — W. S. in Priaman. (Pilakoes *mal.*).
27. F. gibbosa BL. p. 308. — (553). — W. S., bij Panti. (Tirantong *mal.*), bij Padang Sidempoean. (Horas-tadji *mal.*). *Ej. var.* pygmaea. — W. S., bij Batang-baroes. (Sipadi-njang gedang-betina *mal.*).
28. F. cuspidata REINW. p. 308. — W. S.
29. *F. raridens MIQ. p. 309. — W. S., in Bengkoelen.
30. *F. inconstantissima MIQ. (554). — O. S., in Palembang, bij Batoe-radja. (Tampang-telor *mal.*), N. S., tusschen Tobing en Hoeraba.
31. F. angulidens MIQ. I. 2. p. 310. — W. S.
32. F. subulata BL. p. 311. — (555). — N. S., in Angkola. — W. S., in Priaman. (Sipadih *mal.*).
33. F. scleroptera MIQ. p. 514. — (556). — W. S., in de bovenlanden van Padang.
34. *F. lamponga MIQ. (557). — Z. S., in Lampong aan de rivier Tarabangi Agong. (Kedrepoel *lamp.*).
35. F. villosa BL. p. 317. — S. S.
36. F. lanata BL. *l. c.* — W. S.

37. F. recurva BL. *l. c.* (558). — W. S., in Priaman; Z. S., in Lampong aan de rivier Tarabangi Agong. (Wait-tengalan *lamp.*) — Bangka.
38. *F. crininervia MIQ. (559). — W. S., in Bondjol. (Ampaleh-oelar *mal.*).
39. F. subracemosa BL. (560). — Z. S., in Lampong aan de riv. Tarabangi. (Koedoepoel *lamp.*). — O. S., in Palembang. Levert eene was-stof *Getah-laoe.*
40. *F. Tetangis MIQ. (561). — Bangka, bij Plangas. (Tetangis *mal.*).
41. *F. subrigida MIQ. (562). — W. S., bij Soengi-pagoe.
42. F. barbata WALL. p. 521. — W. S.

Covellia Gasp.

1. *C. aurata MIQ. (563). — Z. S., in Lampong, bij Kiring-kisemai. (Kajoe-lamassa *lamp.*). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe. (Oega-oegahan *mal.*), Bangka, bij Djeboes. (Pempan *mal.*).
2. C. hispida MIQ. p. 323. — S.
3. *C. grandifolia MIQ. (564). — W. S., in Bondjol. (Madang-gandja *mal.*).
4. *C. racemifera MIQ. p. 325. — W. S., in Bengkoelen.
5. *C. Ribes MIQ. p. 325. — (565). — S. S. — W. S., bij Loeboe-alang. (Gelipang-rimbo of Lapai *mal.*).
6. *C.? albipila MIQ. (566). — O. S., in Palembang, bij Moearadoewa. (Aragatal *mal.*).
7. C. subopposita MIQ. p. 327. — (567). — Bangka bij Batoeroesak.
8. C. didyma MIQ. p. 327. — N. S., in Angkola.

Synoecia Miq.

1. S. diversifolia MIQ. p. 328. *cum varr.* (568). Bangka. (Apiapi *mal.*). — Z. S., in Lampong, bij Mangala. (Kajoe koempang *lamp.*). — O. S., in Palembang, bij Ponan-donan, Ogan-oeloe. (Kajoe-singol *mal.*). — W. S., in Siboga, bij Batang-baroes. (Pakoe *mal.*), bij Loeboe-sikaping (Biendala *mal.*), in Priaman (Bringin-sonsang *mal.*).
2. *S. sumatrana MIQ. *l. c.* — W. S., in de pad. bovenlanden.

Pogonotrophe Miq.

1. *P. flavidula MIQ. (569). — W. S., bij Siboga.
2. *P. pyrrhopoda MIQ. (570). — W. S., bij Djongon-djongon.
3. *P. sumatrana MIQ. (571). — Z. S., in Lampong, bij Goenoeng-batin. (Kibang kikoer *lamp.*). — O. S., in Palembang, bij Derma-enim. (Segatal).

Urostigma Miq.

1. U. religiosum GASP. p. 333. — Geplant.
2. U. flavescens MIQ. p. 335. — (572). — Z. S., in Lampong aan de rivier Tarabangi. (Boekoet *lamp.*). — O. S., in Palembang, bij Derma-enim. (Kajoe-ara-tampa *mal.*).
3. *U. biverrucellum MIQ. (573). — W. S., in Priaman. (Koewa of Koewi *mal.*).
4. U. procerum MIQ. p. 336. — (574). — O. S., in Palembang, bij Moeara-doewa. (Kawat *mal.*).
5. U. validum MIQ. *l. c.* (575). — W. S. in Solok. (Koeak *mal.*).
6. U. consociatum MIQ. p. 337. — (576). — W. S., bij Batang-baroes. (Koebang-beboeloe *mal.*).
7. U. glabellum MIQ. p. 340. — (577). — W. S., in Solok. (Getah-kadsei *mal.*).
8. *U. sumatranum MIQ. p. 341. — (578). — N. S., in Tobing. O. S., in Palembang, bij Tega-nennin. (Kawat *mal.*).
9. U. Hasseltii MIQ. *l. c.* — (579). — Eil. Poeloe-Pisang bij Padang. — W. en N. S. (Godong-djengal *mal.*).
10. U. lucescens MIQ. *l. c.*? (580). — W. S., bij Loeboe-alang. (Poenaga *mal.*).
11. *U. monadenum MIQ. (581). — W. S., bij Loeloe-alang.
12. *U. oligoneuron MIQ. (582). — W. S., in Bondjol.
13. *U. cycloneuron MIQ. (583). — W. S., bij Batang-baroes. (Poenago *mal.*).
14. *U. acamptophyllum MIQ. (584). — Bangka.
15. *U. Tjiela MIQ. p. 344. — (585). — W. S., bij Kajoe-tanen. (Kajoe-gadis *mal.*).
16. U. nitidum MIQ. *l. c.* (586). — W. S., bij Padang-sidempoean. (Simengala-gala *mal.*). — Eil. Poeloe Pisang.

17. U. benjaminum MIQ. p. 346. — (587). — S. S. geplant en ? wild. — W. S., bij Padang-sidempoean, Padang enz. (Haroe ajoe baringin; Waringin *mal.*).
18. U. elasticum MIQ. p. 348. — W. en O. S. ?Geplant.
19. U. nudum MIQ. p. 349. — (588). — W. S., in Priaman, eiland Poeloe Pisang, tegenover Padang.
20. *U. Diepenhorstii MIQ. (589). — W. S., bij Fort Elout. (Limpata *mal.*).
21. U. pruniforme MIQ. p. 352. — (590). — W. S., in Bondjol. (Koebang *mal.*).
22. U. annulatum MIQ. *l. c.* — (591). — Z. S., in Lampong op den Goenoeng Batin. (Bomoes *lamp.*). — Eiland Poeloe Pisang.
23. *U. apiocarpum MIQ. (592). — W. S, in Siboga.

EUPHORBIACEAE.

Flüggea Willd.

1. Fl. microcarpa BL. *l. c.* I. 2. p. 356. — (593). — W. S., in Priaman. (Mata-mata-ponei, Tjoemata of Tjoemateh *mal.*).

Sarcococca Lindl.

1. *S. sumatrana BL. p. 358. — S.

Pierardia Roxb.

1. *P. dulcis JACK, p. 358. — (593*b*). — W. S., in Bengkoelen. (Boeah tjoepa *mal*). — Z. S., in Lampong, bij Nega-agong (Toepa *mal.*), bij Natar aan de Tarabangi (Kekela *lamp.*). O. S., in Palembang bij Ogan-oeloe (Tampoea *mal.*), bij Panan-donan (Toepa *mal.*). — Bangka. (Tampoe boeroeng *mal.*).
2. *P. dasystachya MIQ. *l. c.* — Z. S., in Lampong bij Teganennin.
3. *P. macrocarpa MIQ. (594). — Z. S., in Lampong bij Mangala. (Tapoei *lamp.*). — W. S., in Priaman. (Koebaäu *mal.*).
4. P. racemosa BL. *l. c.* — (595). — Bangka, bij Djeboes. (Tamoh *mal.*).
5. *P. ? pubera MIQ. (596). — Bangka, bij Djeboes. (Tampoeiberni *mal.*).
6. *P. pyrrhodasya MIQ. (597). — N. S., in Angkola.

Hedycarpus Jack.

1. *H. malayanus JACK. p. 359. — W. S., in Bengkoelen. (Boeah tampoei *mal.*).

Ryparia Bl.

1. R. caesia BL. p. 371. — (598). — W. S., bij Loeboe-alang. (Kalet-akar-mamboe *mal.*).

Leiocarpus Bl.

1. L. fruticosus BL. p. 362. — (599). — O. S., in Palembang, op den Goenoeng Megang, bij Moeara-enim (Djeha *mal.*), in Ogan-oeloe (Sibassoh *mal.*).
2. L. arboreus BL. *l. c.* — (600). — O. S., in Palembang bij Moeara-enim. (Bernei-talang *mal.*).
3. *L. quadrilocularis MIQ. (601). — W. S., in Priaman.

Microsepala Miq.

1. *M. acuminata MIQ. (602). — W. S., in Priaman (Ramboi tjong of Kajoe-passa *mal.*), bij Loeboe-alang. — Z. S. in Lampong bij Siring-kebouw (Bebakan *lamp.*). — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa (Kajoe djati *mal.*).

Bischofia Bl.

1. B. javanica BL. p. 363. — (603). — W. S., in Priaman (Bintoengan *mal.*), bij Soengi-pagoe (Madang-bintoengan *mal.*).

Austrobuxus Miq.

1. *A. nitidus MIQ. (604). — W. S., aan de kust bij Siboga.

Briedelia Willd.

1. Br. tomentosa BL. p. 364? — (605). — W. S., in Priaman (Konidei-aloes-daton *mal.*).
2. Br. stipularis BL. *l. c.* — (606). — W. S., in Priaman. (Oebar hoeah *mal.*).
3. *Br.? rugosa MIQ. (607). — Z. S., in Lampong.

Leiopyxis Miq.

1. *L. sumatrana MIQ. (608). — Z. S., in Lampong bij Goenoeng Batoe, Tega-nennin. (Blimbing-rawa of Kajoe-rawang *lamp.*).

Sauropus Bl.

1. *S. spectabilis MIQ. (609). — Z. S., in Lampong op den Radja bassa.
2. *S. sumatranus MIQ. (610). — W. S., in Rau. (Simani *mal.*).
3. *S. rostratus MIQ. (611). — O. S, in Palembang aan de rivier Lamatang, bij Koeripan. — Z. S., in Lampong bij Pagerdewok.

Agyneia Linn.

1. *A. glomerulata MIQ. (612). — W. S., in Priaman.

Phyllanthus Sw.

1. Ph. Niruri LINN. p. 369. — (613). — Bangka, bij Muntok.
2. *Ph. oxyphyllus MIQ. (614). — W. S., in Priaman. (Doekonganak *mal.*).
3. *Ph. acutissimus MIQ. *l. c.* — Z. S., in Lampong.
4. *Ph. diversifolius MIQ. (615). — Z. S., in Lampong bij Teganennin.
5. Ph. anceps VAHL p. 371. — (616). — W. S., in Padang.

Emblica Gaertn.

1. E. officinalis GAERTN. p. 372. — S. S.

Cicca Linn.

1. C. nodiflora LAM. p. 372. — S. S.

Reidia Wight.

1. R. gracilis MIQ. p 673. — (617). — Z. S., in Lampong op den Radja-bassa, bij Ketimbang.
2. *R.? singalensis MIQ. (618). — W. S., op den Singalang.

Anisonema A. Juss.

1. *A. hypoleuca MIQ. (619). — Z. S., in Lampong, bij Teganennin. (Pepidjan *lamp.*).

2. *A. glaucina MIQ. (620). — W. S., in Priaman. (Mata-mata-ponei *mal.*).
3. A. Zollingeri MIQ. p. 375. — (621). — Bangka.

Glochidion Forst.

1. Gl. littorale BL. p. 777. — (622). — W. S., in Priaman. (Kapo-kapo *mal.*). — Bangka.
2. *Gl. cyrtophyllum MIQ. (623). — O. S., in Palembang, bij Mocara-enim. (Memanoh *mal.*).
3. *Gl. sumatranum MIQ. (624). — W. S., in Priaman. (Oebar pago *mal.*).
4. *Gl. varians MIQ. (625). — W. S., bij Padang, op den Apenberg, in Priaman. (Tiboelok of Kajoe-ketjil *mal.*). — Eiland Poeloe Pisang.
5. *Gl. bancanum MIQ. (626). — Bangka. (Rebambong *mal.*).
6. *Gl.? cinerascens MIQ. (627). — W. S., bij Paja kombo. (Mohdang pier aweh *mal.*).
7. *Gl. dasyphyllum MIQ. (628). — Bangka, bij Muntok. (Sipaombong *mal.*).

Croton Linn.

1. C. Tiglium LINN. p. 379. — S.?
2. *C. diadenum MIQ. (629). — Bangka bij Djeboes. (Semoengkit *mal.*).
3. C. denticulatum BL. p. 380. — (630). — W. S., bij Singkara.
4. C. argyratum BL. *l. c.* — (631). — W. S., in Priaman. (Kalikih-oetan *mal.*).
5. *C. bicolor ROXB. p. 381. — W. S., in Bengkoelen.
6. *C. sumatranum MIQ. *l. c.* — Z. S., in Lampong.

Aleurites Forst.

1. A. triloba FORST. p. 385. — S. S., alom geplant. (Kemiri *mal.*). Vergel. blz. 89.

Spathiostemon Bl. (*Adelia*).

1. Sp. salicinum HASSK. p. 389. — (632). — (A. nereifolia WIGHT) et *var. angustifolia*. — W. S., in Priaman (Sangke), bij Loeboe-alang (Sangkir *mal*). — Z. S., in Lampong, bij Tega-nennin (Sesang-aroes *lamp.*).

Gelonium Roxb.

1. *G. obtusum MIQ. (633). — Z. S., in Lampong, bij Teganennin en Kabagoesan. (Kajoe-pantis *lamp.*).
2. *G.? oxyphyllum MIQ. (634). — W. S., bij Batang-baroes. (Sirandoh *mal.*).

Ricinus Tournef.

1. R. communis LINN. p. 391 (et sp. aliae). — S. S. geplant en verwilderd. (Vergel. blz. 62 en 89).

Rottlera Roxb.

1. *R. longifolia R. et Z. p. 394. — W. S., in de bovenlanden van Padang.
2. R. acuminata A JUSS. p. 395. — (635). — Bangka, bij Muntok.
3. *R. flavigutta MIQ. (636). — O. S., in Palembang bij Moearaenim. (Kajoe-barbak *mal.*).
4. *R. alba ROXB. p. 396. — (637). — W. S., in Bengkoelen (Bali angin *mal.*), in Priaman.
5. *R. rufidula MIQ. (638).—W. S.,in Priaman .(Kalikih-oetan *mal.*).
6. *R. macrostachya MIQ. (639). — Bangka, bij Djeboes en Plangas. (Talimpoeh of Talipoeh *mal.*).
7. *R. rhynchophylla MIQ. (640). — Z. S., in Lampong. — O. S., in Palembang bij Toeboean, in Ogan-oeloe (Kajoe-oedjan *mal.*). — Z. S., in Lampong bij Goenoeng Batin (Rokanang *lamp.*).
8. R. tinctoria ROXB. (641) = R. affinis HASSK. p. 397. — W. S., in Padang, bij Batoe-sangka. (Lansiroh *mal.*).
9. *R. sphaerocarpa MIQ. (642). — W. S., in Priaman. (Pangil-pangil-rimbo *mal.*).

Melanolepis Reichb. fil. et Zoll.

1. *M. angulata MIQ. (643). — W. S., in Priaman. (Nanang *mal.*).
2. *M. diadena MIQ. (644). — W. S., bij Loeboe-alang. (Laboe-laboe *mal.*).

Coccoceras Miq.

1. *C. sumatranum MIQ. (645). — Z. S., in Lampong bij Siringkebouw. (Ropanang *mal*).

Trewia Linn.

1. T. nudiflora LINN. p. 400. — (646). — Z. S., in Lampong bij Kebang. (Kajoe-tana *lamp.*).

Mappa A. Juss.

1. M. tanaria SPR. p. 401. — (647). — W. S., in Priaman. (Sapé-oebar *mal.*). — β. rotundata *l. c.* — W. S., in Priaman. (Sapé-oedang *mal.*).
2. *M. pruinosa MIQ. (648). — W. S., in Priaman. (Sapi-lajang-lajang *mal.*). — Bangka bij Djeboes. (Mang *mal.*).
3. *M. Zollingeriana MIQ. (649). — Bangka bij Djeboes. (Moe-rang-moerang *mal.*).
4. *M. Diepenhorstii MIQ. (650). — W. S., in Priaman. (Sapé-gadang *mal.*).
5. *M. gummiflua MIQ. (651). — W. S., in Priaman. (Seta-rok *mal.*).
6. *M. trichocarpa R. et ZOLL. p. 402. — (652). — Z. S., in Lampong. (Kakerang *lamp.*).
7. *M. stricta R. et ZOLL. *l. c.* — W. S., bij Loeboe-alang. (Mantjiroh *mal.*).
8. M. moluccana SPR. *l. c.* — W. S., bij Batang-baroes. (Madang-damar *mal.*).
9. *M. hypoleuca R. et Z. p. 404. — (652). — W. S., bij Loeboe-alang. (Sapé lajang-lajang *mal.*).
10. *M. bancana MIQ. (653). — Bangka, bij Muntok. (Mengkrang *mal.*).
11. *M. costulata MIQ. (654). — O. S., in Palembang, bij Taboean in Ogan-oeloe. (Djingtian of Moedoh-lingoh *mal.*).

Acalypha Linn.

1. *A. boehmerioides MIQ. (655). — Bangka.

Stipellaria Benth. (*Bleekeria Miq.*).

1. *St. Zollingeri BAILL. (656). — Z. S., in Lampong. (Leloeti *lamp.*). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe. (Krangkrang *mal.*).

Cnemidostachys Mart.

1. *Cr. linearifolia MIQ. (657). — Bangka, bij Muntok.

Elateriospermum Bl.

1. E. Tapos BL. p. 412. — (658). — N. S., in Opper-Angkola.

Elaeogene Miq.

1. *E. sumatrana MIQ. (659). — Z. S., in Lampong, aan de riv. Tarabangi (Selako *lamp.*).

Stillingia Garder.

1. *St. paniculata MIQ. (660). — O. S., in Palembong, tusschen Keboes en Lahat (Deloengoet *mal.*). — Z. S., in Lampong bij Mangala. — W. S., in Priaman (Boedi-satoe *mal.*).
2. *St. diversifolia MIQ. (661). — Z. S., langs de riv. Toelang bawang.
3. *St.? lanceolaria MIQ. (662). — Eil. Poeloe Pisang bij Padang.

Carumbium Reinw.

1. C. populifolium REINW. p. 414. — (663). — W. S., in Priaman. (Bodie *mal.*). — Bangka bij Batoe-roesak.

Pseudotrewia Miq.

1. *Ps. cuneifolia MIQ. (664). — O. S., in Palembang bij Batoe-radja. (Kajoe-lampang *mal.*).

Excoecaria Linn.

1. E. Agallocha LINN. p. 415. — S. (Kajoe mata-boeta *mal.*).

Pachystemon Bl.

1. *P. bancanuxa MIQ. (665). — Bangka bij Djeboes. (Kajoe-mang *mal.*).
2. *P. (Stachyella) populifolius MIQ. (666). — O. S., in Palembang bij Toeboean, in Ogan-oeloe. (Moedoh-lengoh *mal.*).

Euphorbia Linn.

1. E. nereifolia p. 418. — S. geplant?

2. E. laevigata VAHL p. 419. — (667). — Eiland Poeloe Sangian in Straat Sunda.
3. E. Tirucalli LINN. p. 420. — S.?
4. E. pilulifera LINN. *l. c.* — S.
5. E. thymifolia LAM. *l. c.* (668^a). — Bangka bij Batoe-rosak.
6. *E. bancana MIQ. (668^b). — Bangka bij Muntok.

GENERA DUBIAE AFFINITATIS.

Tetragyne Miq.

1. *T. acuminata MIQ. (669). — Z. S., in Lampong bij Mangala. (Kajoe-toelang *lamp.*).

Samaropyxis Miq.

1. *S. elliptica MIQ. (670). — Z. S., in Lampong bij Masala. (Sesepang *lamp.*).

ANTIDESMEAE.

Antidesma Burm.

1. A. Bunius SPR. *l. c.* I. 2. p. 423. — S. S. geplant. (Boenoe *mal.*).
2. *A. palembanicum MIQ. (671). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe. (Boenei *mal.*).
3. *A. leucopodum MIQ. (672). — O. S., in Palembang bij Moearaenim. (Berni-padi *mal.*).
4. *A. microcarpum MIQ. (673). — Z. S., in Lampong bij Siringkebouw (Kajoe-kelingoh *lamp.*), bij Mangala (Kajoe-selipei *lamp.*).
5. *A. Diepenhorstii MIQ. (674). — W. S., in Priaman.
6. *A. salicifolium MIQ. (675). — W. S., in Priaman. (Baringinrimbo *mal.*).
7. A. salaccense ZOLL. p. 425. — (676). — W. S., bij Loeboealang (Poenei-poenei *mal.*), in Priaman (Biring sangkado *mal.*).
8. *A. lunatum MIQ. (677). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe. (Seloloh *mal.*).
9. *A. puncticulatum MIQ. (678). — Z. S, in Lampong aan de rivier Tarabangi. (Niam *lamp.*).

10. *A. diversifolium MIQ. (679). — Z. S., in Lampong aan de Tarabangi. (Boenei *lamp.*).
11. A. paniculatum BL. p. 427. — (680). — Z. S., in Lampong bij Kebang (Mehremi *lamp.*). — W. S., bij Sidjoengdjoeng (Boneh of Boenei *mal.*).
12. *A. frutescens JACK *l. c.* — W. S., in Bengkoelen.

Galearia Zoll. et Mor.

1. *G. splendens MIQ. (681). — Eiland Poeloe Pisang bij Padang.
2. *G. sumatrana MIQ. (682). — Z. S., in Lampong bij Kebang. (Kajoe-para *lamp.*).
3. *G. elliptica MIQ. (683). — Eiland Poeloe Pisang. — O. S., in Palembang bij Moeara-enim. (Tadjan *mal.*).
4. *G. angustifolia MIQ. (684). — O. S., in Palembang bij Mocara-enim.
5. *G.? aristifera MIQ. (685). — W. S., bij Loeboe-alang. (Madang-tjoemen-djati *mal.*).

APOROSEAE.

Tetractinostigma Hassk.

1. T. microcalyx HASSK. *l. c.* I. 2. p. 362. — (686). — Bangka.
2. *T. lucidum MIQ. (687). — Z. S., in Lampong bij Tega-nenmin.

Calyptroon Miq.

1. *C. sumatranum MIQ. (688). — Z. S., in Lampong bij Mangala. (Kajoe-kamileang *lamp.*).

Daphniphyllum Bl.

1. D. glaucescens BL. p. 431. — (689). — W. S., bij Sidjoengdjoeng (Madang-soesoen *mal.*). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe (Taboa-poei *mal.*). — Bangka (Tjenenc *mal.*).

PIPERACEAE.

Peperomia Ruiz. et Pav.

1. P. reflexa A. DIETR. *l. c.* I. 2. p. 436. — S.?

Pothomorphe Miq.

1. P. subpeltata MIQ. p. 437. — S. S.

Chavica Miq.

1. Ch. Betle MIQ. p. 439. — (690). — S. S. geplant (vergl. bl. 50 en 61); ook in het wild, bijv. W. S., bij Batang-baroes. Sirih *mal.*).
2. Ch. miniata MIQ. p. 440. *β.* hirtella (891). — W. S., in Panti. (Sirih-antoe *mal.*).
3. Ch. sarmentosa MIQ. p. 441. — (692). — W. S., bij Padang.
4. Ch. densa MIQ. p. 443. — (693). — W. S., in Siboga, bij Batoe-sangka (Sirih-kadoh *mal.*), bij Soengi-pagoe (Sirih-aër *mal.*).
5. *Ch. subseptemnervia MIQ. (694). — Eil. Poeloe Pisang bij Padang.
6. *Ch. multinervia MIQ. (695). — W. S., in Priaman (Sirih atjeh *mal.*).
7. Ch. majuscula MIQ. p. 445. — (696). — O. S., in Palembang.
8. *Ch. Rafflesii MIQ. p. 446. — W. S., in Bengkoelen.

Cubeba Miq.

1. *C. sumatrana MIQ. p. 448. — W. S., in de padangsche bovenlanden.
2. *C. crassipes MIQ. *l. c.* — W. S., in de padangsche bovenlanden.
3. C. canina MIQ. p. 449. — S. S. (Lada-andjing *mal.*).
4. C. phyllosticta MIQ. p. 450. — (697). — W. S., in Priaman. (Akar-lada *mal.*).

Piper Linn.

1. P. nigrum LINN. p. 451. — S. S., geplant. (Vergel. blz. 62).

Muldera Miq.

1. M. cordata MIQ. p. 455. — (698). — W. S., bij Loeboe-djampit. (Silaka-rimbo *mal.*).

SALICINEAE.

Salix Tournef.

1. S. Horsfieldiana MIQ. *l. c.* I. 2. p. 461. — (699). — W. S, aan het meer Singkara (Kapeh-kapeh of Tandjongdong-ampalo *mal.*).
2. *S. sumatrana MIQ. (700). — W. S., in Loeboe-alang. (Daloc-daloe *mal.*).

STYRACEAE.

Styrax Tournef.

1. St. Benzoin DRYANDR. *l. c.* I. 2. p. 463. — (701). — O. S., in Palembang, bijv. bij Moeara-doewa wild en geplant. (Kajoe limoetan). — W. S., bij Batang-baroes. (Kajoe-këminjan *mal.*); ook in Priaman enz. (Vergel. blz. 72).
2. *St. subdenticulatus MIQ. (702). — W. S., bij Batang-baroes. (Kajoe-këminjan *mal.*).
3. *St. subpaniculatum JUNGH. p. 464. — N. S., in Tobing.
4. *St. ellipticum JUNGH. *l. c.* — N. S., in Tobing.

SYMPLOCEAE.

Symplocos Linn.

1. S. Verhuelli JUNGH. *l. c.* I. 2. p. 467. — N. S. — W. S.?
2. S. fasciculata ZOLL. *l. c. Var. minor* (703). — Bangka.
3. *S. repandula MIQ. (704). — W. S., in Priaman. (Kendong *mal.*)
4. *S. lachnobotrya MIQ. (705). — W. S., in Priaman. (Kendong of Kandoeng of Kajoe-gedong). — Eil. Poeloe-Pisang.
5. *S. Horsfieldiana MIQ, — (706). Bang-Ka.
6. *S. iteophylla MIQ. (707). — Bangka. (Reman *mal.*). — *Ej. var. rostrata.* — W. S., aan de kust bij Siboga. *Ej. var. elliptica.* — W. S., bij Paja-kombo. (Kajoe-tandoe *mal.*).
7. *S. bançana MIQ. (708). — Bangka.

TERNSTROEMIACEAE.

Ternstroemia Linn.

1. *T. patens CHOIS. *l. c.* I. 2. p. 469. — (709). — W. S., bij Doekoe, in Priaman. (Daleh-badak *mal.*).

2. T. micrantha CHOIS. *l. c.* — W. S., bij Doekoe.
3. *T. aneura MIQ. (710). — Bangka, bij Plangas. (Pinang-barit *mal.*). — W. S., kust bij Siboga.
4. *T. bancana MIQ. (711). — Bangka, bij Plangas. (Merkoe *mal.*).

Eurya Thumb.

1. *E. obovata BL. p. 470. — W. S., padangsche bovenlanden.
2. *E. reticulata KORTH. p. 471. — W. S., op den top van den Merapi.
3. E. phyllanthoides BL. p. 472. — S.
4. *E. virens BL. p. 473. — (712). — O. S., in Palembang (Kajoe-sala of Sala *mal.*), bij Pandan-doelan-enim (K. sala of K. ida *mal.*).
5. *E. euprista KORTH. p. 474. — W. S., bij Doekoe, Paning, meer van Soemawang.
   Ej. var. elliptica (713). — Bangka. (Hassala *mal.*).
6. *E. hirsutula MIQ. (714). — W. S., bij Soepajan (Djerah *mal.*), bij Kajoe-tanan (Kajoe-bedak *mal.*), bij Loeboe-alang (K. bedar *mal.*), in Priaman (Badar-badar of Bado-bado *mal.*).
7. *E. rostrata BL. p. 475. — S.
8. E. Blumeana KORTH. *l. c.* — W. S., in de padangsche bovenlanden.

Adinandra Jack.

1. A. dumosa JACK p. 477. — W. S., op den Galangkwo.
2. *A. dasyantha KORTH. *l. c.* — W. S., op den Melintang.
3. *A. Sarosanthera MIQ. *l. c.* — W. S., op den Singalang.
4. *A. acuminata KORTH. p. 478. — W. S., op den Melintang.
5. *A. cyrtopoda MIQ. (715). — W. S. aan de kust bij Siboga. (Api-api-goenoeng *mal.*), bij Paja-kombo (Sokir-sokir *mal.*).
6. *A. stylosa MIQ. (716). — W. S., bij Soepajan (Pinang-pinang-goendi *mal.*). Bangka (Klepang *mal.*). — *Var.* β. Z S., Lampong op den G. Batin (Kloetoen-bassa *lamp.*), bij Teganennin (Kloetoen-bassoh *lamp.*).
7. *A. lamponga MIQ. (717). — Z. S., in Lampong op den G. Batin (Kloetoen-bassarang *mal.*).
8. *A. glabra MIQ. (718). — W. S., in Singkara (Pinang-poetih

mal.). — O. S., in Palembang, bij Toeboean, in Ogan-oeloe Plampang-abang *mal.*). — Z. S., in Lampong bij Mangala (Kajoe-ranoh *lamp.*).

Saurauja Willd.

1. *S. Jackiana KORTH. p. 479. — W. S., in Bengkoelen.
2. *S. vulcani KORTH. *l. c.* — W. S., op den Merapi.
3. *S. oxyphylla MIQ. (719). — W. S., bij Loeboe-alang. (Ingoe iengoe-rimbo *mal.*).
4. *S. dasyantha DE VR. p. 482. — W. S.
5. S. ferox KORTH. *l. c.* — (720). — W. S., in Priaman.
   Ej. var. angustior MIQ. (721). — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa. (Ingoe-ingoe *mal.*).
6. *S. singalensis KORTH. p. 483. — (722). — W. S., op den Singalang; bij Alahan-pandjang. (Kajoe-goendoeng *mal.*).
7. *S. polytricha MIQ. (723). — W. S., bij Batang-baroes. (Ingoe-ingoe *mal.*).
8. *S. setidens MIQ. (724). — W. S., bij Loeboe-Sampit.
9. *S. inflexidens MIQ. (725). — W. S., bij Loeboe-alang. (Boentoengan *mal.*).
10. *S. media KORTH. p. 486. — W. S. op den Singalang.
11. *S. Teysmanniana MIQ. (726). — W. S., bij Loboe-alang. (Silajoe-badak *mal.*). — β. polyneura *l. c.* — W. S., in Priaman. (Ingoe-ingoe *mal.*).
12. *S. leucophloea KORTH. p. 487. — W. S. op den Singalang.
13. *S. camptodonta MIQ. (727). — W. S., bij Loeboe-alang, in Priaman. (Ingoe-ingoe *mal.*).
14. *S. setigera KORTH. *l. c.* — W. S., op den Melintang.

CAMELLIACEAE.

Laplacea H.B.K.

1. *L. buxifolia MIQ. (728). — W. S., bij Paja-kombo. (Pagapaga *mal.*).
2. *L. ovalis CHOIS. *l. c.* I. 2. p. 490. W. S., op den Melintang.
3. *L. vulcanica KORTH. *l. c.* — W. S., op den Merapi.
4. *L. aromatica MIQ. (729). — W. S., in Priaman (Sientoek of

Sintok *mal.*).— Z.S., in Lampong bij Mangala (Kloetoen-bassa *lamp.*). — β. longifolia *l.c.* W.S., in Priaman (Sintok *mal.*).

5. *L. subintegerrima MIQ. (730). — O. S., in Palembang bij Keboe-lahat. (Plampang-poetih *mal.*).

Ploiarium Korth.

1. *Pl. elegans KORTH. p. 491. — (731). — W. S., aan de kust bij Siboga (Malakka-oedang *mal.*). — Bangka (Riang *mal.*).
2. *Pl.? oblongifolium MIQ. (732). — W. S., bij Bockit-silit, bij Fort de Kock. (Bangka *mal.*).

Schima Reinw.

1. *S. crenata KORTH. p. 491. — (733). — W. S., bij Paja-kombo. (Madang-boengka *mal.*).

   Ej. var. pedicellosa. (734). W. S., in Singkara (Tamasoe *mal.*).
2. S. Noronhae REINW. p. 492. — Z. S., in Lampong.
3. *S. Wallichii CHOIS. *l. c.* (735). — Z. S., in Lampong, aan de riv. Tarabangi. — Bangka (Seroe *mal.*).
4. *S. antherisosa KORTH. *l. c.* — W. S., op den Merapi.
5. *S. hypoglauca MIQ. (736). — W. S., in Priaman.

Pyrenaria Bl.

1. *P. villosula MIQ. (737). — W. S. bij Soengi-pagoe. (Kajoe-djoengé *mal.*).

IXIONANTHEAE.

Ixionanthes Jack.

1. *I. icosandra JACK. *l. c.* I. 2. p. 494. — W. S., in Bengkoelen, Indrapoera.
2. *I. petiolaris BL. *l. c.* (738). — W. S., bij Tandjong-ampalo.
3. *I. reticulata JACK. p. 495. — N. S., in Tapanoeli.
4. *I. cuneata MIQ. (739). — O. S., in Palembang, bij Moeara-enim, in Oegan-oeloe. (Kasi-brama *mal.*).

DIPTEROCARPEAE.

Dipterocarpus Gaertn. fil.

? 1. D. trinervis BL. *l. c.* I. 2. p. 496. — (N. S., in Loemoet??).
2. *D. eurhynchus MIQ. (740). — Bangka. (Kroieng *mal.*).

3. *D. Baudii KORTH. p. 497. — (741). — W. S., op den Melintang, bij Loeboe-alang.

Dryobalanops Gaertn. fl.

1. *D. Camphora COLEBR. p. 499. — N. S. (Vergel. bl. 66).

Anisoptera Korth.

1. *A. palembanica MIQ. (742). — O. S., in Palembang bij Batoeradja. (Basoeng *mal.*).

Vatica Linn.

1. *V.? eximia MIQ. (743). — O. S., in Palembang bij Moearadoewa. (Koejoeng *mal.*).
2. *V. pauciflora BL. p. 502. — W. S., in Indrapoera.
3. *V.? sublacunosa MIQ. (744). — Bangka, bij Plangas. (Damarkloekoep *mal.*).
4. *V.? stipulosa MIQ. (745). — W. S., in Priaman. (Maranti djauri *mal.*).

Shorea Roxb.

1. *Sh. lepidota BL. p. 503. — W. S., op den Melintang.
2. *Sh. leprosula MIQ. (746). — W. S., bij Sidjoengdjoeng (Maranti *mal.*). Z. S., in Lampong aan de riv. Tarabangi (Baratti *mal.*).
3. *Sh.? palembanica MIQ. (747). — O. S., in Palembang bij Dangkoe aan de Lamatang. (Melebokan *mal.*).
4. *Sh. lucida MIQ. (748). — W. S., in V. Kota en Priaman. (Maranti-itam *mal.*)
5. *Sh.? nitens MIQ. (749). — W. S., bij Siboga. (Sengkawang *mal.*).
6. *Sh.? furfuracea MIQ. (750). — W. S., bij Loeboe-alang. (Maranti *mal.*).
7. *Sh. subpeltata MIQ. (751). — W. S., in Priaman. (Daoensoeranteh *mal.*).

Hopea Roxb. — Subgenus I. *Euhopea.*

1. *H.? Singkawang MIQ. (752). — W. S., bij Sidjoengdjoeng. (Singkawang *mal.*).

2. *H.? Maranti MIQ. (753). — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa. (Maranti of Maratteh *mal.*). — Bangka bij Plangas.
3. *H.? fagifolia MIQ. (754). — Bangka bij Plangas. (Ki oemoet *mal.*).
4. *H.? gracilis MIQ. (755). — W. S., in Padang.
5. *H.? diversifolia MIQ. (756). — Z. S., in Lampong bij Kebang. (Mengarawang *lamp.*).
6. *H.? Siranda MIQ. (757). — W.S., in Priaman. (Si-randah *mal.*).

Subgenus II. *Dryobalanoides.*

7. *H. Mengarawan MIQ. (758). — O. S., bij Moeara-doewa. (Mengarawan *mal.*).
8. *H. dryobalanoides MIQ. (759). — O. S., in Priaman (Damar-poetih *mal.*), bij Soengi-pagoe (D. mata-koetjing *mal.*).
9. *H.? myrtifolia MIQ. (760). — Z. S., in Lampong bij Kebang. Mengarawan *lamp.*).

CLUSIACEAE.

Garcinia Linn.

§ 1. *Fl. Ind. batav.*

1. *G. rigida MIQ. (761). — W. S., in Priaman.
2. G. Mangostana LINN. *l. c.* I. 2. p.506. — Geplant (Malakka *mal.*).
3. *G. Klabang MIQ. (762). — Bangka bij Djeboes. (Klabang of Gloegoen *mal.*).
4. *G. oxyedra MIQ. (763). — W. S., kuststreek van Siboga (Katoeri *mal.*), in Priaman.

§ 2. *Cladogynos* MIQ. *l. c.* p. 507.

5. *G. lamponga MIQ. (764). — Z. S., in Lampong bij Maranga. (Selapan *lamp.*).
6. *G. bancana MIQ. (765). — Bangka.
7. *G.? oxyphylla MIQ. (766). — W. S., in Priaman. (Mangis-oetan *mal.*).

Rhinostigma Miq.

1. *Rh. macrophyllum MIQ. (767). — Z. S., in Lampong bij Mangala. (Selapan *lamp.*).

2. *Rh. parvifolium MIQ. (768). — W. S., in Priaman (Kandis *mal*). — Bangka bij Djeboes (Kandis *mal*.).

Stalogmites Murr.

1. *St. lampouga MIQ. (769). — Z. S., in Lampong bij Marata. (Moendoh *lamp*.).
2. *St.? nervosa MIQ. (770). — W. S., in Priaman bij Loeboe-alang. (Mangis-rimbo *mal*.).

Discostigma Hassk.

1. *D. fabrile MIQ. (771). — W. S., in Priaman. (Sibaroewas of Sibaroeweh *mal*.).

Mesua Linn.

1. M. ferrea LINN. p. 509? — S. (Volgens MARSDEN, zie bl. 102.).

Calophyllum Linn.

1. C. Inophyllum LINN. p. 510. — S. S. (Bintangoer *mal*.).
2. *C. tetrapterum MIQ. *l. c.* — N. S., in Opper-Angkola.
3. *C. cymosum MIQ. (772). — N. S., in Onder-Tapanoeli, W. S., in Priaman (Bintangoe boengo *mal*.), bij Paja-kombo.
4. *C. Diepenhorstii MIQ. (773). — W. S., in Priaman. (Bintangoer-batoe *mal*.).
5. *C. rigidum MIQ. (774). — W. S., in de kuststreken van Siboga.
6. *C. gracile MIQ. (775). — W. S., bij Paja-kombo. (Bintagoer *mal*.).
7. *C. lanigerum MIQ. (776). — Bangka, bij Djeboes. (Bintagoer batoe *mal*.).
8. *C. obovale MIQ. (777). — W. S., aan de kust bij Siboga. (Bintangoer *mal*.).
9. *C. bancanum MIQ. (778). — Bangka, bij Djeboes. (Bintangoer tantoek *mal*.).
10. *C. plicipes MIQ. (779). — Bangka, bij Djeboes. (Bintangoer priet *mal*.).
11. *C. Teysmanni MIQ. (780). — W. S., bij Paja-kombo. (Bintangoer-laboe *mal*.).

Calysaccion Wight.

1. *C. obovale MIQ. (781). — Eil. Poeloe Sangian in Straat Sunda.

HYPERICINEAE.

Brathys Mutis.

1. Br. japonica WIGHT. *l. c.* I. 2. p. 513. — (782). — S. S. — W. S., bij Padang, bij Loeboe-alang. (Rompoet bedara *mal.*).

Cratoxylon Bl.

1. *Cr. lanceolatum MIQ. (783). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe, bij Toeboean. (Kajoe-boeloe *mal.*).
2. *Cr. sumatranum BL. p. 516. — W. S., op den Melintang. — Eil. Poeloe-Nias.
3. *Cr. cuneatum MIQ. p. 517. — W. S., bij Loeboe Sikaping.
4. *Cr. microphyllum MIQ. (784). — Bangka. (Idat *mal.*).

Tridesmis Spach.

1. Tr. formosa KORTH. p. 517. — (785). — S. S. (Maron *mal.*). Bangka (Temoetoen *mal.*).

AURANTIACEAE.

Triphrasia Lour.

1. Tr. trifoliata DC. *l. c.* I. 2. p. 519. — S.

Limonia Linn.

1. L. acidissima LINN. p. 520. — S.
2. *L. curvispina MIQ. (786). — W. S., in Priaman. (Toewei negri *mal.*).
3. *L. spectabilis MIQ. (787). — W. S., in Priaman. (Limoe-limoe *mal.*).

Glycosmis Corr.

1. Gl. pentaphylla COLEBR. p. 522. — S.?
2. Gl. chlorosperma SPR. *l. c.* — (788). — O. S., in Palembang, bij Moeara-doewa. (Kajoe-limau *mal.*).

3. *Gl. subopposita MIQ. (789). — W. S., in Priaman. (Karam-karam *mal.*).

Murraya Koenig.

1. M. exotica LINN. p. 522. — S.?
2. M. sumatrana ROXB. p. 523. — W. S.

Clausena N. L. Burm.

1. Cl. excavata BURM. p. 524. — (790). — W. S., bij Si-djoengdoeng. (Daoen-garem *mal.*).
2. *Cl. sumatrana WIGHT et ARN. *Prodr.* I. *p.* 96. — (791). — W. S., langs de wegen van Padang, in Priaman. (Setjèré *mal.*).
3. *Cl. chrysogyue MIQ. (792). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe, bij Toeboean. (Marabouw-pipit *mal.*).

Ferronia Corr.

1. F. Elephantum CORR. p. 525. — S.?

Aegle Corr.

1. Ae. Marmelos CORR. p. 526. — S.

Citrus Linn.

1. C. nobilis LOUR. p. 527. — S. S. geplant.
2. C. Limonellus HASSK. p. 528? — S.?
3. C. Limonum RISS. p. 528. — S. S.
4. C. Limetta RISS. p. 529. — S. S.

MELIACEAE.

Azadirachta A. Juss.

1. A. indica A. JUSS. *l. c.* I. 2. p. 533. — (793). — W. S. geplant.

Turraea Linn.

1. *T. trichostyla MIQ. (794). — O. S., in Palembang bij Mocara-doewa (Setadja-hitam *mal.*), in Ogan-oeloe (Sibassa *mal.*).

Amoora Roxb.

1. A. Aphanamixis R. et S. p. 535? — (795). — Bangka bij Djeboes. (Mengantong *mal.*).
2. *A. Teysmanniana MIQ. (796). — Z. S., in Lampong langs de riv. Tarabangi. (Anjal binata *lamp.*).

Dysoxylum Bl.

1. *D. lampongum MIQ. (797). — Z. S., in Lampong bij Kebang (Beka-itam *lamp.*), bij Siring Kebouw (Bebekoh *lamp.*). — W. S, in Priaman (Pala bilalang *mal.*).
2. *D. acutangulum MIQ. (798). — Bangka bij Djeboes (Ambaloe *mal.*).
3. D. macrocarpum BL. p. 537. — (799). — W. S., in Priaman. (Doekoe-anggong *mal.*).
4. *D.? cyrtobotryum MIQ. (800). — W. S., bij Panti.

Chisocheton Bl.

1. *Ch. diversifolium MIQ. (801). — W. S., bij Loeboe-alang. (Gambir-gambir *mal.*).

Hartighsea A. Juss.

1. *H. acuminata MIQ. (802). — Eiland Poeloe Rakata in Straat Sunda. — W. S, bij Padang Sidempoean. (Toeba-siapar *mal.*).
2. H. mollissima A. JUSS. p. 538? — (803). — W. S., bij Tandjoeng ampalo.
3. *H. angustifolia MIQ. (804). — W. S., bij Loeboe-alang. (Kajoe bĕner of K. hoenjoh *mal.*).
4. *H. costulata MIQ. (805). — Z. S., in Lampong bij Siring Kebouw. (Kajoe-djakoel *lamp.*).
5. *H. sumatrana MIQ. (806). — N. S., in Opper-Angkola.

Epicharis Bl.

1. *E. macrocarpa MIQ. (807). — W. S., in Priaman. (Balam-pelapah *mal.*).

Sandoricum Cavanill.

1. S. indicum CAV. p. 541. — S. S. geplant.

Heynea Roxb.

1. *H. sumatrana MIQ. (808). — W. S., bij Batoe Sangka. (Tangis-em-baroe of Tangi-tangi-sanorongeh *mal.*).

Aglaia Lour.

1. *A. ancolana MIQ. (809). — N. S., in Opper-Angkola.
2. *A. eximia MIQ. (810). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe. (Kajoe dehian *mal.*).
3. *A. Ganggo MIQ. (811). — W. S., in Bondjol. (Ganggo *mal.*).
4. *A. Sipannas MIQ. (812). — O. S., in Palembang bij Dermaenim (Sipannas *mal.*), — Z. S., in Lampong bij Negri Agong.
5. *A. palembanica MIQ. (813). — O. S., in Palembang bij Batoeradja. (Oedang oedang *mal.*).
6. *A.? hypoleuca MIQ (814). — W. S., in Priaman.
7. *A. lepidota MIQ. (815). — Z. S., in Lampong bij Poeloe Leboeakoe (Kajoe-pantjei *lamp.*). Eiland Poeloe Sangian in Straat Sunda.
8. *A. Diepenhorstii MIQ. (816). — N. S., in Priaman.
9. *A. oligophylla MIQ. (817). — W. S., in Priaman.

Milnea Roxb.

1. *M. montana JACK, p. 544. — (818). — W. S, in Bengkoelen, in Priaman. (Si-basar *mal.*).

Lansium Rumph.

1. L. domesticum JACK, p. 545. — (819). — S. S. geplant. — W. S., in Priaman. (Lanseh-toepa *mal.*).
2. L. humile HASSK. *l. c.* — S.
3. *L. aqueum JACK *l. c.* — W. S. geplant. (Aër-aër *mal.*).

Xylocarpus A. Juss.

1. X. obovatus A. JUSS. p. 546. — (820). — W. S., bij Djagodjago. (Miri *mal.*).

CEDRELEAE.

Cedrela Linn.

1. C. Toona ROXB. *l. c.* I. 2, p. 548. — S.? (Soeren *mal.*).

2. *C. serrulata MIQ. (821). — W. S., bij Loeboe-alang enz. (Soerian *mal.*). — Wordt ook geplant.

SAPINDACEAE.

Sapindus Tournef.

1. S. Rarak DC. *l. c.* I. 2, p. 551. — S.?
2. S. montanus BL. p. 552. — (822). — S. S.? — N. S., in Opper-Angkola.

Nephelium Linn.

1. N. lappaceum LINN. p. 554. — S. S. Geplant.
2. N. mutabile BL. p. 555. — (823). — W. S., in Solok. (Pening-pening ramboetan *mal.*).
3. *N. eriopetalum MIQ. (824). — N. S., in Angkola. — Z. S., in Lampong bij Mangala (Bedara *lamp.*), aan de rivier Tarabangi (Kekopas *lamp.*). — O. S., in Palembang, bij Moegang, Moeara-enim (Rossa-djagoh *mal.*), in Ogan-oeloe (Ranggong *mal.*).
4. N. laurinum BL. p. 556. — S.

Paranephelium Miq.

1. *P. xestophyllum MIQ. (825). — W. S., bij Loeboe-alang (Rageh *mal.*). — Z. S., in Lampong bij Goenong Batin, aan de rivier Tarabangi (Garoetam *lamp.*). — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa (Groentang *mal.*).

Irina Bl.

1. I. glabra BL. p. 558. — S.
2. I. tomentosa BL. *l. c.* — S.

Lepisanthes Bl.

1. *L. angustifolia BL. p. 563. — Z. en W. S.

Cupania Plum.

1. *C. pleuropteris BL. p. 564. — (826). — O. S., in Palembang, bij T'oeboean in Ogan-oeloe. (Kajoe loeloep *mal.*).

2. *C. regularis BL. p. 565. — S.
3. C. Lessertiana CAMB. p. 566. — N. en W. S.
4. *C. sumatrana MIQ. *l. c.* — (827). — W. S., in Indrapoera, bij Loeboe-alang. (Paning *mal.*).
5. *C. erythrorhachis MIQ. (828). — Z. S., in Lampong bij Teganennin. (Kajoe oeroem *lamp.*).

Arytera Bl.

1. *A. Silaka MIQ. (829). — W. S., bij Singkara. (Silaka *mal.*).
2. *A. karang MIQ. (830). — W. S., in Priaman. (Karang-karang *mal.*).
3. A. litoralis BL. p. 568. — S. S.
4. *A. montana BL. *l. c.* — (831). — W. S., bijv. in Priaman. (Karang-karang rimbo *mal.*).
5. *A.? macrocarpa MIQ. (832). — Z. S., in Lampong langs de rivier Tarabangi. (Assem *lamp.*).

Harpulia Roxb.

1. H. cupanioides ROXB. p. 570. — (833). — S. S. — W. S., bij Sidjoengdjoeng. (Kajoe-kaleh *mal.*).

Otonychium Bl.

1. O. imbricatum BL. p. 571. — S.

Schleichera Willd.

1. S. trijuga W. p. 573. — S. (Koesambi *mal.*).

Erioglossum Bl.

1. E. edule BL. p. 574. — S. S.

Allophylus Linn.

1. A. sundanus MIQ. p. 575. — S. S.
2. A. timorensis MIQ. *l. c.* — S.

Schmidelia Linn.

1. Sch. mutabilis BL. p. 577. *β.* subglabra. (834). — W. S., in Priaman. (Sitjantang *mal.*).

Cardiospermum Linn.

1. C. Halicacabum LINN. p. 578. — S.
2. C. microcarpum KUNTH. *l. c.* — (835). — Bangka.

Dodonaea Linn.

1. D. Burmanniana DC. p. 581. — (836). — W. S., in Priaman.
2. D. angustifolia BLANC. *l. c.* — S. S.
3 *D. ?lamponga MIQ. (837). — Z. S, in Lampong bij Siring Kebouw. (Kekoeloh talang *lamp.*).

ACERINEAE.

Acer Tournef.

1. A. laurinum HASSK. *l. c.* I. 2. p. 582. — (838). — W. S., bij Batang-baroes. (Madang aloe *mal.*).

ERYTHROXYLEAE.

Erythroxylum Kunth.

1. *E. sumatranum MIQ. (839). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe.

MALPIGHIACEAE.

Hiptage Gaertn.

1. *H. sumatrana MIQ. (840). — W. S. bij het meer Manindjoh.

CELASTRINEAE.

Evonymus Tournef.

1. E. javanicus BL. *l. c.* I. 2. p. 588. — (841). — W. S., in Priaman. (Kajoe-boelang *mal.*).
2. *E. sumatranus MIQ. p. 589. — (842). — N. S., in Angkola.
3. *E. bancanus MIQ. (843). — Bangka, bij Plangas. (Kinjing *mal.*).
4. *E. recurvans MIQ. (844). — W. S., in Priaman. (Patei rimbo *mal.*).

STAPHYLEACEAE.

Turpinis Vent.

1. *T. pomifera DC. *Prodr.* II. p. 3. — (845). — N. S., in Opper-Angkola.

ILICINEAE.

Prinos Linn.

1. *P. lacunosa MIQ. (846). — N. S., in de Bataklanden bij Tapoh Hoeroeng, Goedarim-baroe.
2. P. cymosa HASSK. *l. c.* I. 2. p. 598. — (847). — N. S., in Angkola. — W. S., in Priaman (Kapas rawang *mal.*). — Z. S., in Lampong bij Kebang, Mangala (Kemala sirah poeti *lamp.*).
   Ej. var. β minor. (848). — W. S., bij Paja-kombo.
3. *P. hypoglauca MIQ. (849). — Bangka.

HIPPOCRATEACEAE.

Salacia Linn.

1. S. prinoides DC. *l. c.* I. 2. p. 597. — (850). — W. S., in Priaman. (Pilandoe of Pilandoek *mal.*).
2. *S. exsculpta KORTH. *l. c.* (851). — W. S., op den Singalang. — ? Z. S., in Lampong, bij Mangala. (Paling-manoek *lamp.*).

Hippocratea Linn.

1. *H. salacioides KORTH. p. 600. — W. S., op den Singalang.

AMPELIDEAE.

Cissus Linn.

1. *C. dichrotrix MIQ. (852). — O. S., in Palembang bij Batoeradja. (Bajoer-akar *mal.*).
2. C. cinerea LAM. *l. c.* I. 2. p. 602. — (853). — W. S., in Priaman. (Akar-lakoem *mal.*).

3. *C. Diepenhorstii MIQ. (854). — W. S., in Priaman.
4. *C. Darik MIQ. (855). — W. S., in Priaman. (Akar-darik-darik *mal.*).
5. *C. pubiflora MIQ. (856). — W. S., in Priaman. (Akar-oeloe-oeloe *mal.*).
6. *C. Teysmanni MIQ. (857). — W. S., bij Batang-baroes (Taloe-radja *mal.*).
7. *C. triternata MIQ. (858). — O. S., in Palembang bij Ogan-oeloe. (Akar-ratoes *mal.*).
8. C. repens LAM. p. 605. — S.?
9. C. quadrangularis LAM. p. 606. — S.?
10. *C. hastata MIQ. (859). — W. S., in Priaman. (Asam-riang-riang-aloe *mal.*).
11. *C. pyrrhodasys MIQ. (860). — W. S., in Priaman. (Akar-tamboesoe *mal.*).

Subgen. Pterisanthes Bl.

12. Cissus involucrata SPR. p. 608. (Pt. cissoides BL.), forma minor (861). — O. S. in Palembang, in Ogan-oeloe. (Banjoer-akar *mal.*).
13. *C. (Pt.) araneosa MIQ. (862). — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa.

Vitis Linn.

1. V. indica LINN. p. 609. — S.
2. V. vinifera LINN. *l. c.* — Geplant. (Vergel. bl. 55).
3. *V.? imperialis MIQ. (863). — W. S., bij Loeboe-Sikaping. (Akar-behahau *mal.*).

LEEACEAE.

Leea Linn.

1. *L. sumatrana MIQ. *l. c.* I. 2, p. 611. — W. S., bij Padang.
2. *L. ancolona MIQ. *l. c.* — N. S. Opper-Angkola, Tobing.
3. L. sambucina WILLD. *l. c.* — S.
4. *L. biserrata MIQ. (864). — Bangka. (Mesemong *mal.*).
5. *L. fuliginosa MIQ. (865). — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa. (Enda-mali *mal.*).

6. *L. palembanica MIQ. (866). — O. S., in Palembang. (Mali antoe *mal.*).
7. *L. species indefinita (867). — W. S. in Priaman. (Madang goegoer danan *mal.*).

MELIOSMEAE.

Meliosma Bl.

1. M. simplicifolia ENDL. *l. c.* I. 2, p. 613. — S. S.
2. *M. lepidota BL. p. 614. — W. S.
3. *M. petiolaris MIQ. (868). — N. S., in Angkola.
4. M. lanceolata BL. *l. c.* — (869). — N. S., in Opper-Angkola.
5. *M. polyptera MIQ. (870). — W. S., in Priaman (Tandika batoe *mal.*), bij Loeboe-alang (Badar-badar *mal.*).
6. M. glauca BL. p. 615. — W. S.
7. *M. confusa BL. p. 616. — (871). — W. S., in Padang, Priaman. (Tampan bussie *mal.*).
8. *M. hirsuta BL. *l. c.* — W. S.
9. M. nitida BL. p. 617. — (872). — W. S., N. S. in de Bataklanden.
10. *M. sumatrana MIQ. *l. c.* — Poeloe Nias bij Sumatra.

SABIACEAE.

Sabia Colebr.

1. S. Menicosta BL. *l. c.* I. 2, p. 618. — S.
2. *S. sumatrana BL. p. 619. — W. S.
3. *S. densiflora MIQ. (873). — N. S., in Opper-Angkola.
4. *S. elliptica MIQ. (874). — W. S., in Rau.
5. *S.? floribunda MIQ. (875). — W. S., in Priaman.

ANACARDIACEAE.

Rhus Linn.

1. Rh. nodosa RL. *l. c.* I. 2, p. 621. — W. S., bij Batang-baroes. (Silakan nan djanten *mal.*).

Gluta Linn.

1. Gl. Benghas LINN., p. 624. — (876). — S. S. (Ringas

mal.). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe (Ringas boeroeng *mal.*).

2. *Gl. velutina BL. *l. c.* (877). — Z. S., in Lampong aan de rivier Toelong bawang (Rengas boeroeng *mal.*). — Bangka, bij Djeboes (Rengas *mal.*).

Anacardium Rottb.

1. A. occidentale LINN. p. 624. — S. geplant.

Semecarpus Linn.

1. S. heterophylla BL. p. 625. — (878). — S. S. — W. S., in Priaman (Rangeh of Rangas *mal.*).

Mangifera Linn.

1. M. indica LINN. p. 628. — S. S. ook geplant. (Mangga, ook Pélam djawa *mal.*).
2. M. laurina BL. p. 629. — S. S. ook geplant. (Mangga *mal.*).
3. *M. sumatrana MIQ. p. 631. — N. S., in Opper-Angkola.
4. *M. Langong MIQ. (879). — W. S , in Rau (Langong *mal.*).
5. *M. Gedebé MIQ. (880). — Z. S. in Lampong bij Marassa. (Gedebé *lamp.*).
6. M. foetida LOUR. p. 632. — S. S. (Mangga ambatjang *mal.*).
7. M. similis BL. p. 633. — (881). — O. S., in Palembang bij Merangat. (Assam koembang *mal.*).
8. *M. rigida BL. p. 633. — S.
9. M. Kemanga BL. p. 634. — S. (Kawini *mal.*).

Bouea Meisn.

1. *B. myrsinoides BL. p. 635. — O. S., in Palembang.
2. *B. diversifolia MIQ. (882). — Z. S., in Lampong bij Tjampaka. (Raman-oetan *lamp.*).

Buchanania Roxb.

1. B. arborescens BL. p. 636. — S.? (Ingas boeroeng *mal.*).
2. *B. oxyphylla MIQ. (883). — N. S., in Opper-Angkola.
3. *B. species incerta (884). — Bangka. (Mam paouw *mal.*).
4. *B. lucida BL. (885). — O. S., in Palembang bij Kebangan. (Rengas-manoek *mal.*).

5. *B. bancana MIQ. (886). — Bangka. (Rengas manoek *mal.*).
6. *B. sessilifolia BL. p. 637. — (887). — O. S., in Palembang, bij Moeara-enim. (Tarantong-ajam *mal.*). — Z. S., in Lampong aan de Tarabangi (Rengas balang *lamp.*).
7. *B. macrophylla BL. *l. c.* (888). — W. S., bij Siboga, in Priaman (Madang sangka *mal.*).
8. *B. racemiflora MIQ. (889). — Bangka, bij Djeboes (Terentong *mal.*).
9. *B. auriculata BL. *l. c.* (890) — W. S., in Priaman (Tarantong *mal.*). — *Variet.* (891) O. S., in Palembang, bijv. bij Batoeradja (Tentang *mal.*).
10. *B. splendens MIQ. (892). — O. S., in Palembang, bij Toeboean in Ogan-oeloe. (Tarantong boeroeng *mal.*).
11. *B. oxyrhachis MIQ. (893). — W. S., bij Siboga (Tarantong *mal.*), bij Padang Sidempoean. (Antoemboes *mal.*).

Dracontomelon Bl.

1. Dr. sylvestre BL. p. 639. — S.?
2. *Dr. cuspidatum BL. p. 640. — O. S, in Palembang.
3. *Dr. puberulum MIQ. (894). — Z. S., in Lampong, bij Natar, — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe (Singkoang-kajoe *mal.*).

Evia Commers.

1. E. acida BL. p. 640. — S.? geplant?
2. E. amara COMM. p. 641. — S.?

AMYRIDEAE.

Canarium Linn.

1. C. commune LINN. *l. c.* I. 2. p. 643. — S. (Kanari *mal.*).
2. *C. odontophyllum MIQ. (895). — W. S., in Prau. (Danau madjang *mal.*).
3. *C. fissistipulum MIQ. (896). — Z. S., in Lampong aan de rivier Tarabangi. (Assam-anda *mal.*).
4. *C. sylvestre GAERTN. *l. c.* — W. S. (Kanari-oetan *mal.*).
5. *C. Korthalsii MIQ. p. 645. — W. S., in Padang-besi.
6. *C. glaucum BL. *l. c.* — W. en O. S.
7. *C. subrepandum MIQ. (897). — W. S., in Priaman. (Kajoe-pandan *mal.*).

8. C. oblongifolium MIQ. *l. c.* — W. S., in Doekoe.
9. *C. Mahassan MIQ. (898). — O. S., in Palembang, bij Batoeradja. (Mahassan *mal.*).
10. *C. dichotomum MIQ. p. 648. — W. S., in Padang, in Solok. (Damar mata koetjing *mal.*).
11. *C. laevigatum MIQ. *l. c.* — W. en O. S.
12. *C. rostriferum MIQ. (899). — Z. S., in Lampong, bij Mangala. (Assam-doekoe *lamp.*).
13. *C. eupteron MIQ. *l. c.* — (900). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe (Lagan *mal.*, verg. Langan-olie, bl. 90). — W. S., in Priaman (Kajoe poetih of K. kapoer *mal.*).
14. *C. serricuspe MIQ. p. 649. — W. S., bij Soengi-pagoe. (Damar kitimbaloe *mal.*).
15. *C. montanum KORTH. *l. c.* — O. en W.? S.
16. *C. patentinervium MIQ. (901). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe. (Tonja *mal.*).
17. *C. rugosum MIQ. *l. c.* — (902). — W. S., in Priaman. — Z. S., in Lampong aan de Tarabangi. (Geta sĕpoloh *lamp.*).
18. *C. rufescens MIQ. p. 650. — O. S., in Palembang.
19. *C. rubiginosum MIQ. p. 651. — O. S., in Palembang.

Canariopsis Bl.

1. C. hispida BL. p. 652. — (903). — W. S., in Priaman, bij Bataug-baroes. (Damar mata koetjing poetih *mal.*).
2. *C. decumana BL. *l. c.* (904). — O. S., in Palembang.
3. *C. angustifolia BL. p. 653. — (905). — W. S., bij Loeboe-alang.

Nothoprotium Miq.

1. *N. sumatranum MIQ. (906). — O. S., in Palembang, bij Moearaenim. (Taladjauw of Oedjan-mas *mal.*).

CONNARACEAE.

Tribus I. *Connareae.* — *Rourea Aakl.*

1. *R. humilis BL. *l. c.* I. 2. p. 658. — S.
2. *R. florida MIQ. p. 659. — (907). — W. S.? — O. S., bij Moeara-doewa. (Tembassouw *mal.*).

3. *R. acutipetala MIQ. (908). — O. S., bij Moeara-enim. (Kembassouw *mal.*).
4. *R. diversifolia MIQ. (909). — W. S., kuststreken van Siboga.
5. *R. similis BL *l. c.* — S.
6. *R. dasyphylla MIQ. (910). — O. S., in Palembang, bij Moeara-enim (Oedjan-mas *mal.*).

Connarus Linn.

§ 1. *Species genuinae.*

1. C. grandis JACK, p. 663. — W. S.
2. *C. furfuraceus BL. p. 664. — W. S. (O. S.?).
3. C. mutabilis BL. *l. c.* — W. S.
4. *C. Diepenhorstii MIQ. (911). — W. S., in Priaman. (Akar-tandoek *mal.*).
5. *C. polyphyllus MIQ. (912). — Z. S., in Lampong bij Negri Agong. (Patoe sengoeling *lamp.*).

§ 2. *Erythrostigma* (*conf. infra*).

6. C. semidecandrus JACK. *l. c.* (913). — W. S., in Bengkoelen, bij Loeboe Sikaping (Karaboe *mal.*), in Priaman (Silatoet *mal.*).
7. *C. pyrrhocarpus MIQ. (914). — W. S., in Priaman, Doekoe, Padang. (Akar tandoek *mal.*).
?8. *C. lucidulus JACK, *l. c.* p. 686. — (915). — W.S. — Eiland Poeloe Pisang bij Padang.

Tribus II. *Cnestideae.* — *Tricholobus Bl.*

1. *Tr. fulvus BL. p. 666. — (916). — S. S. — O. S., in Palembang bij Batoe-radja (Tankei lajoe *mal.*), in Ogan-oeloe (Badjoe-badjoe *mal.*).

Nothocnestis Miq.

1. *N. sumatrana MIQ. (917). — O. S., in Palembang, bij Merangat. (Balam-boedjoe *mal.*).

Troostwykia Miq.

1. *T. singularis MIQ. (918). — Z. S., in Lampong, bij Mangala. (Kajoe-pojoh *lamp.*).

DIOSMEAE.

Acronychia Forst.

1. *A. apiculata MIQ. (919). — Z. S., in Lampong, bij Kebang. (Kajoe timan *lamp.*).
2. *A. pedunculata MIQ. (920). — O. S., in Palembang, bij Moeara-enim, Goenoeng Megang. (Madang selawang *mal.*).

Rhodoleia Champ.

1. *Rh. Teysmanni MIQ. *l. c.* I. 2. p. 669. — (921). — W. S., bij Paja-kombo (Santoe of Katji-barana *mal.*), bij Alahan Pandjang (Kajoe barana *mal.*).

Zanthoxylon Kunth.

1. *Z. euneuron MIQ. (922). — O. S., in Palembang, bij Batoe-radja (Poengoel *mal.*), in Ogan-oeloe (Sipoeroengoel *mal.*), bij Moeara-enim (Tilam-talang *mal.*).
2. *Z. lucidum MIQ. (923). — O. S., in Palembang, bij Derma-enim. (Sipoengoel djanten *mal.*).
3. *Z. Marambong MIQ. (924). — W. S., in Priaman (Marambong *mal*), bij Kajoe-tanem (Kiampa *mal.*).

Toddalia Juss.

1. T. aculeata PERS. p. 671. — (925). — W. S., bij Lolo-(Akar koetjing-koetjing *mal.*).

OCHNACEAE.

Euthemis Jack.

1. *E. leucocarpa JACK, *l. c.* I. 2, p. 675. — (926). — Bangka, bij Djeboes. (Mata-plańdoe *mal.*).
   Ej. var. latifolia (927). — Bangka, bij Plangas. (Poetat-darat *mal.*).
2. *E. minor JACK, *l. c.* — (928). — Bangka, bij Plangas. (Poetat-aër *mal.*).

Gomphia Schreb.

1. *G. sumatrana JACK, p. 675. — (929). — Z. S., in Lampong bij Natar.

Tetramerista Miq.

1. *T. glabra MIQ. (930). — W. S., bij Siboga. (Boeah-malakka of Malakka *mal.*).

SIMARUBACEAE.

Picrasma Bl.

1. P. javanica BL. *l. c.* I. 2, p. 679. — (931). — N. S. — W. S., bij Loeboe-Sikaping.

Philagonia Bl.

1. Ph. sambucina BL. p. 680. — (932). — W. S, in Priaman. (Maloemei of Malami-djanten *mal.*).

Brucea Mill.

1. Br. sumatrana ROXB. p. 680. — (933). — W. S., in Bengkoelen, in Priaman. (Boeah-maloer *mal.*). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe.

Eurycoma Jack.

1. *E. longifolia JACK, p. 681. — (934). — W. S., in Bengkoelen, in Priaman (Bati-koeroe of Rabong-rabong *mal.*), bij Siboga (Toengkoe-ali *mal.*). — Z. S., in Lampong bij Mangala (Kajoe-keboel *lamp.*). — Bangka (Mempoleh *mal.*).

RAFFLESIACEAE.

Rafflesia R. Brown.

1. *R. Arnoldi R. BR. *l. c.* I. 2, p. 683. — W. S., in Bengkoelen, in de padangsche bovenlanden, in de bergstreken, op de takken (en wortels?) van Cissus.

COMPOSITAE.

Vernonia Schreb.

1. V. javanica DC. *l. c.* II. p. 10. — (935). — N. S., in Opper-Angkola. — W. S., in Priaman (Marambang *mal.*), bij Baros (Bareh-bareh *mal.*). — O. S., in Palembang bij Batoe-radja (Kajoe-timo *mal.*). — *β. oblongata*. — W. S, bij Sipajan.
2. V. cinerea LESS. p. 11. — S.
3. V. parviflora REINW. *l. c.* — (936). — Bangka, bij Batoe-roesak.
4. *V. (Cyanopis) subsimplex MIQ. (937). — W. S., bij Mocara-sipongi.

Elephantopus Cass.

1. E. scaber LINN. p. 21. — (938). — S. S. — Bangka.

Ageratum Linn.

1. A. conyzoides LINN. p. 23. — (939). — S. S. Bangka.

Adenostemma Forst.

1. A. viscosum FORST. p. 23? *Var. triseta* (940). — N. S., in Tapanoeli.
2. A. fastigiatum DC. p. 25. — W. S., in de padangsche bovenlanden.

Eupatorium Tournef.

1. E. Ayapana VENT. p. 27. — S. geplant?

Mikania Willd.

1. M. volubilis WILLD. p. 28. — W. S.

Asteromoea Bl.

1. A. indica BL. p. 29. — S.

Erigeron Linn.

1. *E.? sumatrense RETZ. p. 31. — S.

Lagenophora Cass.

1. L. sundana MIQ. p. 32. — N. S., in Sipirok.

Myriactis Less.

1. M. javanica DC. p. 33. — W. S.

Microglossa DC.

1. M. volubilis DC. p. 34. — W. S.

Sphaeranthus Vaill.

1. Sph. microcephalus WILLD. p. 36. — W. S.

Dichrocephala DC.

1. D. latifolia DC. p. 37. — S.?

Conyza Linn.

1. C. lacera BURM. p. 42. — S.
2. C. spinidens MIQ. p. 44. — W. S., Padang-lawas.
3. *C. runcinata WALL. p. 46. — W. S., Padang-lawas.
4. *C. Korthalsiana MIQ. p. 51. — W. S., op den Singalang.
5. C. riparia BL. *l. c.* — (941). — W. S., in Priaman (Akar-tindjan kossik of Kopio-kopio *mal*). Bangka, bij Djeboes (Roempoet-lidah-koetjing *mal.*), bij Muntok.
6. C. macrophylla BL. p. 53. — (942). — β. *glabrata*. — W. S., in Priaman.
7. C. balsamifera LINN. p. 55. — O. S. — W. S., ook geplant. (Vergel. bl. 99.). Tjopo *mal.*
8. C. dasycoma MIQ. p. 56. — W. S.
9. C. indica BL. p. 58. — W. S.

Eclipta Linn.

1. E. alba HASSK. p. 65. — S. S. — δ. *parviflora*, p. 66. — Op het strand van Poeloe Pontjang-kitjil, in de baai van Tapanoeli.

Siegesbeckia Linn.

1. S. orientalis LINN. p. 67. — S. S.

Xanthium Tournef.

1. X. indicum ROXB. p. 68. — W. S.

Wollastonia DC.

1. *W. serrulata MIQ. p. 74. — W. S.

Bidens Linn.

1. B. pilosa LINN. p. 76. — S. S.

Spilanthes Jack.

1. Sp. Acmella LINN. p. 79. — S.?
2. Sp. oleracea JACQ, p. 81. — (943). — Bangka, bij Batoe-roesak langs de heggen.

Enhydra Lour.

1. E. longifolia DC. p. 83. — (944). — W. S, bij Rau.

Artemisia Linn.

1. A. vulgaris LINN. p. 87. — S.
2. A. indica WILLD *l. c.* — S. S.

Centipeda Lour.

1. C. orbicularis LOUR. p. 89. — S.?

Gnaphalium Linn.

1. Gn. Reinwardtianum MIQ. p. 91. — N. S.?
2. Gn. javanicum REINW. p. 93. — N. S.

Gynura Cass.

1. G. sarmentosa DC. p. 97. — (945). — W. S. — Bangka, tusschen Kimok en Djoeroeng, bij Batoe-roesak.
2. *G. sumatrana MIQ. (946). — W. S., in Priaman. (Akar-tali soemangih *mal.*).

Emilia Cass.

1. *E. flaccida MIQ. p. 102. — W. of N. S.

Cissampelopsis DC.

1. C. volubilis MIQ. p. 102. — W. S., in de pad. bovenlanden.

Carthamus Linn.

1. C. tinctorius LINN. p. 107. — Verbouwd.

Aracium Neck.

1. A. laevigatum MIQ. p. 111. — W. S.

Sonchus Linn.

1. S. oleraceus LINN. p. 112. — S.

Youngia Cass.

1. Y. fastigiata DC. p. 114. — *γ. runcinata l. c.* — N. S., in Opper-Angkola.

Mulgedium Cass.

1. M. rostratum SCHULTZ *Bip.* p. 115. — S.

CAPRIFOLIACEAE.

Viburnum Linn.

1. V. coriaceum BL. *l.c.* II. p.120.— W.S., in de pad. bovenlanden.
2. V. sambucinum REINW. *l. c.* — (947). — N. en W. S. — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe. (Kajoe-tai *mal*).
3. V. sundaicum MIQ. p. 121. — (948). — *α. macrodon.* — (949). — N.S., in Opper-Angkola. — W. S., in Padang.
4. *V. sumatranum MIQ. (950). — N. S., in Sipirok.

Lonicera Desf.

1. L. chinensis WATS. p. 127. — (951). — Bangka.
2. *L. sumatrana MIQ. (952). — W. S., bij Alahan-pandjang. (Kajoe kaleh-siminjak *mal.*).

RUBIACEAE.

Sarcocephalus Afzel.

1. *S. Junghuhnii MIQ. *l. c.* II. p. 134. — N. S., in Opper-Angkola.
2. S. subditus MIQ. *l. c.* (953). — W. S., bij Loeboe-alang. — O. S., in Palembang bij Keboe Lahat (Kajoe-koedoe *mal.*).

3. *S. dasyphyllus MIQ. (954). — Z. S., in Lampong bij Teganenmin. (Kajoe-pajah *lamp.*).

Anthocephalus A. Rich.

1. A. morindaefolius KORTH. p. 135. — W. S., op den Melintang, — N. S., in Loemoet.

Nauclea Lam.

1. N. purpurascens KORTH. p. 137. — (955). — W. S., in Padang, Priaman (Kajoe-semoet *mal.*), Doekoe. — Bangka.
2. N. lanceolata BL. p. 138. — W. S., in de pad. bovenlanden.
3. N. grandifolia BL. *l. c.?* — (956). — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa. (Boengkeli *mal.*).
4. *N. cyrtopoda MIQ. p. 343. — W. S., in Priaman.
5. *N.? oxyphylla MIQ. (957). — O. S., in Palembang bij Moeara-enim (Groengoeng *mal.*). — Z. S., in Lampong bij Kebang (Groengoeng *lamp.*).
6. N. aralioides MIQ. *l. c.* — (958). — O. S., in Palembang op den G. Megang, bij Moeara-enim (Kajoe-kompit *mal.*). — Z. S., in Lampong aan de Tarabangi. (Nangi *lamp.*).

Uncaria Schreb.

1. U. ferruginea DC. p. 142 et p. 343. — (959). — S. S. — W. S., in Rau. — N. S., in Tabing, — O. S., in Palembang (Akar-kekait *mal.*).
   Ej. var.? mollis (960). — W. S., in Solok. (Kait-kait-toepei of Gambir-toepei *mal.*).
2. U. pedicellata ROXB. *l. c.* et p. 343. — (961). — S. S. — W. S., in Priaman, Loeboe-alang. (Kait-kait *mal.*).
3. *U. pteropoda MIQ. p. 343. — W. S., in Priaman.
4. *U. nemorosa KORTH. p. 143 — W. S. op den Singalang.
5. *U. dasyoneura KORTH. *l. c.* — W. S, aan de rivier Saloen.
6. *U. attenuata KORTH. p. 144. — W. S., aan de rivier Saloen, op den Melintang.
7. U. acida ROXB. *l. c.* — S. S.
8. *U. homomalla MIQ. p. 343. — W. S., bij Padang Sidempocan.
9. U. Gambier ROXB. p. 145. — S. S. geplant.

10. U. lanosa WALL. p. 148. — W. S. — (Getah-gambir *mal.*).
11. *U. canescens KORTH. p. 149. — W. S., op den Melintang.
12. *U. Roxburghiana KORTH. p. 149. — W. S., op den Melintang.
13. U. glabrata DC. p. 150. — (962). — W. S., op den Melintang, in Padang bij Pantir. (Akar-kait-kait *mal.*).
14. U. ferrea DC. *l. c.* — W. S., op den Melintang.
15. *U. eurhyncha MIQ. (963). — Bangka, bij Djeboes. (Kajoe-loebang *mal.*).

Rhombospora Korth.

1. *Rh. Commersonii KORTH. p. 155 et p. 344. — (964). — W. S., op den Melintang, in Kota-nopan. (Simaram poeloe *mal.*).
2. *Rh. sumatrana MIQ. p. 159 et 345. — N. S.

Wendlandia Bartl.

1. *W. Teysmanniana MIQ. p. 346. — W. S., in Lolo. (Poeding oetan *mal.*).

Argostemma Wall.

1. *A. pictum WALL. p. 161. — N. S.
2. *A. Teysmannianum MIQ. p. 349. — W. S., bij Loeboe-alang. (Biring-simoelai *mal.*).
3. *A. angustifolium MIQ. p. 163. — N. S., in de wouden van het Sikottan-gebergte.
4. *A. subinaequale BENN. *l. c.* — W. S.
5. *A. Junghuhnii MIQ. p. 164. — N. S., op den Loeboe-raja.
6. *A. microcnide MIQ. (965). — W. S., bij Alahan-pandjang. (Loemei *mal.*).
7. *A. inaequale BENN. *l. c.* — W. S., in Bengkoelen.
8. *A. pedunculosum MIQ. p. 349. — N. S., bij Tobah, Silindong.
9. *A. laeve BENN. p. 164. — W. S., in Bengkoelen.
10. *A. macrosepalum MIQ. p. 349. — W. S., op den Talang. (Gandok *mal.*).
11. *A. pulchrum KORTH. p. 165. — W. S., in de pad. bovenlanden.
12. *A. Korthalsii MIQ. *l. c.* — W. S., in de pad. bovenlanden.
13. *A. parvifolium BENN. *l. c.* — W. S., in Bengkoelen.
14. *A. longifolium BENN. p. 166. — W. S., in Bengkoelen.

Coptophyllum Korth.

1. *C. bracteatum KORTH. p. 175. — W. S., op den Singalang.
2. *C.? capitatum MIQ. p. 348. — N. S., in Tapanoeli.

Ophiorhiza Linn.

1. O. Mungos LINN. p. 166. — W. S.
2. *O. litorea MIQ. p. 350. — W. S., bij Siboga.
3. *O. Jackiana KORTH. p. 168. — W. S., op den Melintang.
4. *O. oligantha MIQ. p. 350. — N. S., in Tobing.
5. *O. reticulata KORTH. p. 169. — W. S., op den Singalang.
6. *O. Teysmanniana MIQ. p. 351. — W. S., op den Singalang.
7. *O. subbracteata KORTH. p. 171. — W. S.
8. *O. acuminatissima KORTH. *l. c.* — W. S.
9. O. Hasseltii KORTH. *l. c.* — W. S.
10. *O. albida KORTH. *l. c.* — W. S., op den Singalang en Melintang.
11. O. quadrifida BL. p. 174. — (966). — W. S., bij Batangbaroes. (Rigo-rigo-djanten *mal.*).
12. *O. tomentosa JACK. *l. c.*
13. *O. heterophylla JACK. p. 175. — W. S.

Lerchea Linn.

1. *L. interrupta KORTH. p. 577. — W. S, bij Loeboe-kilangan.

Hedyotis Linn.

1. H. carnosa KORTH. p. 179. — N. S., in Sipirok. — W. S., bij Loeboe-kilangan.
2. H. capitulifiora MIQ. p. 183. — (967). — Bangka, bij Batoeroesak.
3. *H. Horneriana MIQ. *l. c.* — W. S., in Padang-lawas.
4. H. rugosa KORTH. p. 184. — W. S., op den Merapi.

Scleromitrion W. et Arn.

1. Scl. tetraquetrum MIQ. p. 186. — (968). — *Var. tenella.* — Bangka.
2. *Scl. caespitosum MIQ. (969). — Bangka.

Oldenlandia Linn.

1. O. brachypoda DC. p. 187. — (970). — W. S., bij Padang. Bangka, bij Batoe-roesak.
2. O. Heynei R. BR. *l. c.* — S.
3. O. pumila DC. p. 188. — S.
4. *O. trinervia RETZ. p. 189. — (971). — W. S., bij Padang. Bangka.
5. O. ramosa ROXB. *l. c.* — (972). — W. S., bij Padang. Bangka, bij Muntok.
6. *O. Horneriana MIQ. p. 190 et 353. — (973). — W. S., bij Moeara-sipongi. — N. S.?
7. *O. erythraeoides MIQ. p. 353. — W. S., bij Padang-sidempoean.
8. O. pterita MIQ. p. 193. — W. S., bij Loeboe Kilangan.
9. O. hirsuta LINN. *fil.* p. 194. — W. S., op den Singalang.
10. *O.? rubioides MIQ. p. 353. — W. S., bij Fort Elout. — Bangka.
11. *O. Teysmanniana p. 354. — (974). — W. S., bij Alahan-pandjang. (Asam-kasambi *mal.*).

Lucinaea DC.

1. *L. Morindae DC. p. 198. — W. S., op den Melintang.

Lecananthus Jack.

1. *L. erubescens JACK. p. 199. — W. S., in Indrapoera.

Psilobium Jack.

1. *Ps. nutans JACK. p. 199. — S.

Gonyanera Korth.

1. *G. glauca KORTH. p. 200. — W. S., op den Singalang.

Petunga DC.

1. P. variabilis HASSK. p. 201. — S. S.
2. *P. dasyoneura KORTH. *l. c.* — W. S., op den Melintang.

Stylocoryne Cavan.

1. St. fragrans BL. p. 202. — (975). — W. S., bij Doekoe, in Priaman. (Pagar-pagar-rimbo *mal.*).

2. *St. costata MIQ. p. 203. — W. S., in Boudjol.
3. St. polycarpa MIQ. p. 204. — (976). — W. S., in Priaman. (Poeding-rimbo *mal.*).
4. *St. grandifolia MIQ. (977). — N. S., in Tobing.
5. *St. lucida MIQ. (978). — Bangka, bij Djeboes. (Mensangi *mal.*).
6. *St. dasyphylla MIQ. p. 205. — (979). — *Var. β hirsutior.* W. S., in Lolo (Sitang-gadang *mal.*). — β W. S., in Solok (Tampoug-batti-rimbo *mal.*).
7. *St. setigera MIQ. p. 207. — W. S., op den Singalang.
8. St. albituba MIQ. (980). — W. S., in Priaman. (Toendjing lontjet *mal.*).

Griffithia W. et Arn.

1. Gr. fragrans W. et ARN. p. 208. — S.?
2. *Gr. oxygyna KORTH. *l. c.* — W. S., op den Melintang.
3. *Gr.? palembanica MIQ. (981). — O. S., in Palembang, bij Maranjat. (Koekoelang *mal.*).

Pseudixora Miq.

1. *Ps. sumatrana MIQ. p. 209. — N. S., in Opper-Angkola.

Mussaenda Linn.

1. *M. rufinervis MIQ. p. 212. — (982). — W. en N. S., bij Padang, Gado-gadok, Batoe-soerat. — Bangka.
2. M. frondosa LINN. *l. c.* et *Var. γ glabra.* — (983). — S. S. — N. S., in Angkola, N. S., in Doekoe, Padang, Priaman (Timo timo of Pantjar-matahari *mal.*), bij Loeboe-alang (Daoen-toadjin *mal.*).

Adenosacme Wall.

1. A. cauliflora MIQ. p. 215. — N. S., in Opper-Angkola.
2. A. longifolia WALL. p. 217. — W. S., op den Singalang.
3. *A. lanceolata MIQ. *l. c.* — W. S., in Palembajan.
4. *A.? holotricha MIQ. *l. c.* — W. S., bij Padang.

Gynopachys Bl.

1. G. acuminata BL. p. 219. — N. S., in Opper-Angkola.

2. *G. attenuata KORTH. p. 220. — W. S., op den Singalang.
3. *G. oblongata MIQ. p. 221. — N. S., in Opper-Angkola.
4. *G.? rufidula MIQ. *l. c.* — N. S., in Opper-Angkola.
5. *G.? deflectens MIQ. p. 222. — S.

Urophyllum Jack et Wall.

1. U. glabrum JACK et WALL. p. 223. — W. S., op den Singalang.
2. U. strigosum KORTH. *l. c.* — W. S., bij Padang.
3. U. corymbosum KORTH. p. 224. — (984). — W. S, in de pad. bovenlanden, Loeboe-alang. (Kopi-kopi-rimbo *mal.*), in Priaman (Sigar-gadjah *mal.*). — Z. S., in Lampong bij Gedong herta.
4. *U. umbellulatum MIQ. (985). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe (Latar *mal.*), bij Moeara-doewa (Kajoe-daha *mal.*).
5. *U. coriaceum MIQ. (986). — O. S., in Palembang bij Keboer Lahat. (Kajoe-hoan *mal.*).
6. *U. peltistigma MIQ. (987). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe. (Piangoe *mal.*).

Randia Houst.

1. R. dumetorum LAM. p. 226. — S. S.

Gardenia Ellis.

1. G. florida LINN. p. 229. — S.?
2. *G. resinifera KORTH. p. 231. — (988). — Z. S, in Lampong op den G. Batin (Kajoe-poelah *lamp.*), — W. S., bij Sidjoengdjoeng (Tampoh-tampoh-badak *mal.*), in Priaman (Mera-bintang *mal.*). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe (Tjampaka-oetan *mal.*).

Helospora Jack.

1. *H. flavescens JACK, p. 234. — W. S.

Polyphragmon Desf.

1. *P. sericeum DESF. p. 234. — N. S., in Angkola. — W. S., bij Fort Elout.

2. *P. compressicaule MIQ. p. 235. — W. S., in Priaman, Siboga, bij Djago djago. (Tambang-tambang *mal.*).
3. *P. hydrangeaefolium MIQ. p. 235. — W. S., bij Fort de Kock. (Poeding rimbo *mal.*).

Jackia Wall.

1. *J. ornata WALL. p. 237. — (989). — W. S., bij Siboga.

Scyphiphora Gaertn.

1. Sc. hydrophyllacea GAERTN. p. 239. — (990). — S. S. (Api-api *mal.*). — W. S., bij Siboga.

Morinda Linn.

1. M. citrifolia LINN. p. 242. — (991). — S. S. (Mengkoedoe gadang *mal.*). — W. S., bij Singkara (Mengkoedoe gadang *mal.*).
2. M. bracteata ROXB. p. 243. — S. (Mengkoedoe *mal.*).
3. *M. Teysmanniana MIQ. p. 244. — W. S., in Singkara. (Mengkoedoe-padang *mal.*).
4. *M. Jackiana KORTH. p. 245. — W. S., in Doekoe.
5. *M. tetrandra JACK. p. 246. — (992). — S.? — Bangka.
6. *M. rigida MIQ. *l. c.* — (993). — W. S, bij Siboga (Pandan-tjari *mal.*), — O. S., in Palembang, Ogan-oeloe, bij Toeboean (Akar-sari *mal.*).

Tribrachia Korth.

1. *Tr. morindaeformis KORTH. p. 247. — W. S., op den Singalang.

Rennellia Korth.

1. *R. ovalis KORTH. p. 248. — W. S., op den Singalang.
2. *R. elliptica KORTH. *l. c.* — W. S., in Doekoe.

Vangueria Commers.

1. *V. palembanica MIQ. (994). — O. S., in Palembang, op den M. Megang, bij Moeara-enim, in Ogan-oeloe (Sangkei of Soengkei-alas *mal.*), bij Batoe-radja (Kajoe-begas *mal.*). — Z.S.,

in Lampong langs de Tarabangi Agong (Kajoe-lepi *lamp.*). — Bangka, bij Djeboes (Kajoe-gading *mal.*).

2. *V. spirostylis MIQ. p. 250. — W. S., bij Siboga (Lokan-lokan *mal.*).
3. V. dicocca MIQ. p. 251. — W. S., bij Pandang-pandang, Pinang.
4. *V. lucidula MIQ. (995). — O. S., in Palembang op den G. Megang, bij Moeara-Enim. (Temeras-rawang *mal.*).

Canthium Lam.

1. C. glabrum BL. p. 254. — W. S.
2. *C. sumatranum MIQ. *l. c.* — W. of N. S.
3. *C. glomerulatum MIQ. (996). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe, bij Toeboean (Bakoh *mal.*).
4. *C. polyanthum MIQ. (997). — W. S., in Priaman. (Madang-goegoer *mal.*).
5. C. horridum BL. p. 255. — (998). — Z. S., in Lampong bij Mangala (Kemeding *lamp.*). — W. S., in Bengkoelen, Padang.
6. C. scandens BL. *l. c.* (999). — **Var. xanthocaula.* — N. S., in Tobing.

Lachnostoma Korth.

1. *L. triflorum KORTH. p. 257. — W. S., op den Melintang.

Paederia Linn.

1. P. foetida LINN. p. 258. — S. S.

Bobea Gaudich.

1. *B. Forsteri CHAM. et SCHLD. p. 260. — W. S., in de kust-streken van Indrapoera, Pinang.
2. *B. fusca KORTH. p. 261. — Eiland Mara, bij Sumatra.
3. *B. sericantha MIQ. p. 355. — (1000). — Bangka. — O. S., in Palembang, in Ogan-Oeloe. (Kajoe-badjok (*mal.*).
4. *B. inaequisepala MIQ. (1001). — Bangka, bij Djeboes. (Mam-baran *mal.*).

Guettarda Linn.

1. G. speciosa LINN. p. 262. — S.

Nertera Banks.

1. N. depressa BANKS, p. 263. — W. S.

Pavetta Linn.

1. P. amboinica BL. p. 264. — (1002). — W. S. — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa.
2. *P. fulgens ROXB. *l. c.* — N. S., in Opper-Angkola, bij Hoeraba, Goedarimbaroe.
3. P. salicifolia BL. p. 265. — W. S., in Padang, op den Melintang.
4. P. coccinea LINN. p. 266. — S.
5. *P. subcuneata MIQ. (1003). — N. S., in Loemoet.
6. *P. Teysmanniana MIQ. p. 267. — W. S., bij Loeboe-alang.
7. P. javanica BL. *l. c.* — W. S.
8. P. paludosa BL. p. 271. — W. S., bij Padang.
9. P. nigricans R. BR. p. 272. — (1004). — Z. S., in Lampong aan de riv. Tarabangi.
10. *P. macrocoma MIQ. p. 274. — O. S., in Opper-Angkola, tusschen Djero-wondal en Ladang.
11. *P. grandifolia KORTH. *l. c.* — W. S., op den Singalang.
12. P. indica LINN. p. 275. — W. S., in Indrapoera.
13. P. odorata BL. p. 277. — W. S , op den Melintang.
14. *P. acuminata KORTH. p 278. — W. S., op den Melintang.
15. *P. calycina KORTH. p. 279. — W. S., op den Singalang.

Chasalia Commers.

1. Ch. robusta MIQ. p. 280. — (1005). — W. S., aan de rivier Salaut. — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe (Oedang-oedang *mal.*).
2. Ch. expansa MIQ. *l. c.* — Z. S., in Lampong.
3. Ch. leucocarpa MIQ. p. 281. — W. S., op den Singalang.
4. Ch. lurida MIQ. p. 282. — (1006). — W. S., in Kota Nopan. (Rendoel-ribotan *mal.*), in Priaman (Poeding-oetan *mal.*), bij Loeboe-alang (Poeding-rimbo *mal.*), eil. Poeloe Pisang. — *Var. macrocoma:* W.S., in Priaman (Lado-lado *mal.*).
5. *Ch. perforata MIQ. (1007). — Bangka. (Teman *mal.*).

6. *Ch. sangiana MIQ. (1008). — Eil. Poeloe-sangian in Straat Sunda.

Psychotria Linn.

1. Ps. laxiflora BL. p. 287. — (1009). — Z. S., in Lampong, bij Gedang-areta. — W. en N. S.
2. *Ps. polytricha MIQ. *l. c.* — W. S., bij Soeroe-mantingi.
3. *Ps. coriacea KORTH. p. 289. — W. S., op den Melintang.
4. *Ps. lepidocarpa KORTH. p. 290. — W. S, op den Singalang en Melintang.
5. *Ps. heteromorpha KORTH. p. 291. — W. S., op den Singalang.
6. *Ps. umbellata KORTH. *l. c.* — W. S., op den Singalang.
7. *Ps. pergamacea KORTH. p. 292. — Eil. Setan bij Sumatra.
8. Ps. rhinocerotis REINW. *l. c.* — W. S., op den Singalang.
9. Ps. Korthalsiana MIQ. p. 293. — N. of W. S.
10. Ps. tortilis BL. p. 294. — W. S., op den Singalang, bij Ginteng, enz.
11. *Ps. singalensis MIQ. *l. c.* — W. S, op den Singalang.

Grumilea Gaertn.

1. *Gr. umbellata MIQ. p. 295. — N. S., in Opper-Angkola, Eil. Poeloe Pisang.
2. *Gr. polycarpa MIQ. *l. c.* — (1010). — W. S., bij Padang op den Apenberg, in Priaman (Sidingin-oetan *mal.*), bij Soengipagoe, Siboga. — Bangka.
3. Gr. aurantiaca MIQ. p. 296. — (1011). — Z. S., in Lampong, bij Kebang (Soloeng-badak *lamp.*), W. S., in Priaman.
4. *Gr. morindoides MIQ. (1012). — O. S., in Palembang, bij Moeara-enim.
5. *Gr. Teysmanniana MIQ. (1013). — Bangka, bij Djeboes. (Tanem-sangi *mal.*).

Saprosma Bl.

1. S. arboreum BL. p. 303. — W. S.
2. *S. hirsutum KORTH. *l. c.* — W. S., op den Singalang.

Antirrhoea Commers.

1. *A. strigosa KORTH. p. 303. — W. S., bij Doekoe, Padang.

Amaracarpus Bl.

1. A. pubescens BL. p. 304. — S.?

Coffea Linn.

1. C. arabica LINN. p. 305. — S. S. geplant.
2. *C. elongata KORTH. p. 307. — W. S., bij Doekoe.
3. *C. lepidophloia MIQ. (1014). — Bangka, bij Plangos. (Tetoelang *mal.*).

Hydnophytum Jack.

1. H. montanum BL. p. 309. — W. S., bij Oedjiong-kawang.
2. H. formicarum JACK. *l. c.* — W. S.

Cephaëlis Sw.

1. C. stipulacea BL. p. 710. — W. S., op den Singalang.
2. *C. cuneata KORTH. p. 311. — W. S., op den Singalang.

Geophila G. Don.

1. G. reniformis G. DON. p. 311. — W. S., op den Singalaug.

Gynochtodes Bl.

1. G. coriacea BL. p. 313. — (1015). — W. S., bij Siboga, Padang, enz.
2. *G. sublanceolata MIQ. (1016). — Bangka, bij Muntok.

Lasianthus Jack.

1. L. oculus-cati REINW. p. 315. — (1017). — W. S. — Z. S., in Lampong, bij Kebang. (Kajoe-keboeloh *lamp.*).
2. *L. cyanocarpus JACK. p. 316. — (1018). — W. S., in Bengkoelen, in Priaman. (Sipadis-rimbo *mal.*).
3. L. inaequalis BL. *l. c.* — W. S., bij Loeboe-alang, op den Melintang.
4. *L. acutatus MIQ. (1019). — O. S., in Palembang, bij Moeara-enim.
5. L. attenuatus JACK. p. 317. — W. S., in Bengkoelen, op den Singalang.
6. L. tomentosus BL. p. 318. — W. en N. S.

7. *L. apiocarpus KORTH. *l. c.* — W. S., op den Singalang.
8. *L. platyphyllus KORTH. *l. c.* — W. S., op den Singalang.
9. L. stipularis BL. p. 319. — W. S., op den Singalang, bij Loeboe-alang.
10. L. latifolius BL. p. 320. — W. S., op den Singalang.
11. L. capitatus BL. *l. c.* — N. S., op den Loeboe-raja.
12. *L. ovatus KORTH. p. 321. — W. S., op den Merapi.
13. L. densifolius MIQ. *l. c.* (1020). — Bangka. (Tabaratoe *mal.*).
14. *L. firmus MIQ. (1021). — O. S., bij Moeara-enim. (Meng-koedoe-oetan *mal.*).
15. *L. chrysophyllus MIQ. p. 322. — N. S., in Loemoet.
16. L. venosus BL. p. 323. — W. S., op den Melintang.
17. *L. palembanicus MIQ. (1022). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe.
18. L. stercorarius BL. p. 324. — W. S., op den Merapi.
19. *L. subsessilis MIQ. (1023). — Z. S., in Lampong bij Teganennin. (Tjantigi *lamp.*).
20. L. reticulatus BL. *l. c.* — W. S., op den Melintang.
21. *L. mucronulatus KORTH. p. 325. — W. S., op den Singalang.

Knoxia Linn.

1. Kn. corymbosa WILLD. p. 330. — (1024). — Z. S., in Lampong bij Gedong-herta.

Spermacoce Linn.

1. Sp. scaberrima BL. p. 331. — (1025). — W. S. — Bangka.
2. Sp. articularis LINN. *fil.* p. 332. — (1026). — W. S., bij Padang. — Bangka.
3. Sp. hispida LINN. *l. c.* — W. S., bij Padang, op den Apenberg.

Bigelovia Spr.

1. *B. myriantha MIQ. p. 334. — W. S., bij Padang-Sidempoean.

Rubia Tournef.

1. R. cordifolia LINN. p. 337. — S. S.

? *Aphaenandra Miq.*

1. *Aph. sumatrana MIQ. p. 340. — N. S., tusschen Batoe-na doea en Saligoenda.

LOGANIACEAE.

Gelsemium Juss.

1. *G. elegans BENTH. *l. c.* II. p. 359. — O. S., in Palembang.

Buddleia Linn.

1. B. asiatica LOUR. p. 363. — S.?

Geniostoma Forst.

1. G. Haemospermum STEUD. p. 365. — S. S.

Fagraea Thunb.

1. F. volubilis WALL. p. 367. — (1027). — O. S., in Palembang (Leugoegoe *mal.*).
2. *F. latifolia MIQ. p. 369. — W. S., bij Sidjoendjoeng. (Kajoe obi *mal.*).
3. F. obovata WALL. *l. c.* — (1028). — W. S., in Bondjol.
4. F. oxyphylla MIQ. p. 371. — W. S.
5. F. auriculata JACK *l. c.* — S. S.
6. *F. imperialis MIQ. p. 372. — W. S., aan de kust bij Siboga. (Poeleh *mal.*).
7. F. crassifolia BL. p. 373. — S. S.
8. *F. monantha MIQ. *l. c.* — W. S., aan de kust bij Siboga.
9. *F. tubulosa BL. *l. c.* — (1029). — O. S., in Palembang, bij Moeara-enim.
10. *F. carnosa JACK p. 374. — W. S., in Bengkoelen.
11. F. litoralis BL. *l. c.* — S.
12. *F. fragrans ROXB. p. 375. — (1030). — O. S, in Palembang bij Moeara-enim (Tambesoe-talang *mal.*), bij Ogan-oeloe (Tambesoe-renah *mal.*). — Z. S., in Lampong (Tambesoe of T. talang *lamp.*).
13. F. elliptica ROXB. *l. c.* — (1031). — Z. S., in Lampong. (Tambesoe rawang *lamp.*).
14. *F. valida MIQ. *l. c.* — N. S., tusschen Panoadji en Hoeta-tinggi.
15. *F. sumatrana MIQ. p. 377. — W. S., bij Paja-kombo. (Kajoe-sabo *mal.*).

Strychnos Linn.

1. *Str. palembanica MIQ. (1032). — O. S., in Palembang bij Moeara-enim. (Akar-koeling *mal.*).
2. *Str. lanceolaris MIQ. (1033). — O. S., in Palembang, bij Derma-enim. (Temeras-akar *mal.*).

Gaertnera Lam.

1. *G. Zollingeriana MIQ. p. 382. — Z. S., in Lampong aan de Tarabangi, bij Maugala. (Sesaloeng-bodas *lamp.*).
2. *G. Junghuhniana MIQ. p. 283. — (1034). — N. S., in Sipirok. — W. S., bij Paja-kombo (Sikeh-sikeh-rimbo *mal.*). — Z. S., in Lampong, bij Kebang (Saloengi-poetih *mal.*).

APOCYNEAE.

Willughbeia Roxb.

1. W. firma BL. *l. c.* II. p. 390. — (1035). — W. S., in Solok, Sidjoendjoeng. (Getah-gitan-gedang of Tandoe-tandoe *mal.*).
2. *W. apiculata MIQ. (1036). — W. S., in Priaman. (Gitan *mal.*).

Chilocarpus Bl.

1. Ch. suaveolens BL. p. 391. — W. S.
2. *Ch. densiflorus BL. p. 392. — W. S., in de pad. bovenlanden.
3. *Ch. Diepenhorstii MIQ. (1037). — W. S., in Priaman. (Akar-poeloe *mal.*).
4. *Ch.? costatus MIQ. p. 393. — W. S., bij Kajoe tanen. (Getah-njantji *mal.*).

Melodinus Forst.

1. M. orientalis BL. p. 395. — (1038). — W. S, bij Batang-baroes (Getah-gitan-gedang *mal.*). — *Ej. forma angustifolia* (eod. num.). — In Priaman. (Gitan *mal.*).

Leuconotis Jack.

1. *L. anceps JACK p. 397. — W. S., in Bengkoelen. (Akar-morai *mal.*).

2. *L. cuspidata BL. p. 398. — (1039). — W. S., bijv. in Solok, Mocara-sipongi. (Gitan-ketjil *mal.*). — O. S., in Palembang, bij Lahat.

Carissa Linn.

1. C. Carandas LINN. p. 399. — S.

Cyrtosiphonia Miq.

1. C. sumatrana MIQ. p. 401. — W. S., in Bengkoelen, Priaman.
2. *C. spectabilis MIQ. p. 402. — W. S., bij Padang.

Thevetia Linn.

1. Th. nereifolia JUSS. p. 406. — S.

Alyxia R. Brown.

1. A. stellata R. et SCH. p. 407. — S.
2. *A. quinata MIQ. *l. c.* — W. S., in Siboga. (Padosari *mal.*).
3. *A. pilosa MIQ. p. 408. — W. S., bij Alahan-pandjang.

Cerbera Linn.

1. C. Odollam GAERTN. p. 413. — (1040) — S. S.? — W. S., in Priaman. (Kalam-oentan *mal.*).
2. C. lactaria HAM. p. 414. — S.?

Lactaria Rumph.

1. *L salubris BL. p. 415. — (1041). — Eiland Poeloe-merah. — O. S., kuststreek (Tampa-badak-laut *mal.*). — *Var. β grandis.* — Eiland Poeloe Taman.
2. *L. calocarpa HASSK. *l. c.* — (1042). — Z. S., in Lampong op het eiland Poeloe Seboekoe.

Urceola Roxb.

1. *U. elastica ROXB. p. 416. — W. S., in Bengkoelen.

Orchipeda Bl.

1. O. foetida BL. p. 416. — (1043). — W. S., in Priaman. (Rango-rango *mal.*).

2. *O. sumatrana MIQ. (1044). — O. S, in Palembang, in Ogan-oeloe. (Koeloes *mal.*).

Tabernaemontana Plum.

1. *T. tenuiflora MIQ. (1045). — W. S., in Priaman. (Saoetan minjak *mal.*).
2. *T. Wallichiana STEUD. p. 408. — W. S.
3. *T. Cumingiana A. DC. p. 409? — (1046). — Z. S., in Lampong bij Mangala. (Kembang-klappal *lamp.*).
4. T. coronaria R. BR. p. 420. — S. geplant.
5. *T. cymulosa MIQ. p. 422. — S.
6. *T. macrocarpa JACK p. 423. — W. S., in Bengkoelen.
7. *T.? ovalis MIQ. (1047). — W. S., in Priaman. (Balam-dadi *mal.*).

Vinca Linn.

1. V. rosea LINN. p.425. — (1048). — S. S. geplant? — Bangka, tusschen de struiken.

Plumeria Tournef.

1. Pl. acutifolia POIR. p. 426. — S. S. geplant.

Heligme Bl.

1. *H. Korthalsiana MIQ. p. 429. — W. S.

Alstonia R. Brown.

1. A. scholaris R. BR. p. 456. — (1049). — W. S bij Loeboe-alang. (Bassong *mal.*).
2. *A. eximia MIQ. (1050). — Bangka, bij Djeboes. (Djeloetoeng *mal.*)
3. *A. grandifolia MIQ. (1051). — O. S, in Palembang. (Malaboeai *mal.*).
4. *A. polyphylla MIQ. (1052). — Bangka. (Poelei-mesenteh *mal.*).
5. *A. calophylla MIQ. p. 459. — W.S., bij Loeboe-alang. (Poelci-pipi *mal.*).
6. *A.? costulata MIQ. (1053). — W. S, in Priaman. (Getah-laboeai *mal.*).

Strophanthus DC.

1. Str. dichotomus DC. p. 441. — (1054). — W. S., bij Loeboesikaping.

Nerium Linn.

1. N. odorum SOLAND. p. 443. — Geplant.
2. N. Oleander LINN. *l. c.?* — Geplant?

Chonemorpha G. Don.

1. Ch. mollis MIQ. p. 444. — (1055). — Z. S., in Lampong aan de rivier Tarabangi.

Ichnocarpus R. Brown.

1. I. frutescens R. BR. p. 448. — (1056). — Z. S., in Lampong aan de rivier Tarabangi-agong. (Jetan *lamp.*).
2. I. bantamensis MIQ. p. 449. — (1057). — Z. S., in Lampong bij Siring-kebou. (Jetan *lamp.*).

Ecdysanthera Hook. et Arn.

1. *E. pedunculosa MIQ. (1058). — Z. S., in Lampong bij Teganennin. (Seperoh manoh *lamp.*).

Dendrocharis Miq.

1. *D. myrtifolia MIQ. p. 454. — W. S.

ASCLEPIADEAE.

Dicerolepis Bl.

1. D. paludosa BL. *l. c.* II. p. 465. — (1059). — Eilanden Poeloe Pandjang en P. Merah in Straat Sunda.

Atherandra Decaisn.

1. A. cuspidata BL. p. 468. — Z. S., in Lampong.

Pentanura Bl.

1. *P. sumatrana BL. p. 471. — O. S., in Palembang.

Secamone R. Brown.

1. *S. insularis MIQ. (1060). — Eiland Poeloe Sangian in Straat Sunda.
2. S. lineata BL. p. 473. — W. S.

Cynoctonum E. Meyer.

1. C. Blumei DECAISN. p. 478. — W. S., in de pad. bovenlanden.

Calotropis R. Brown.

1. C. gigantea R. BR. p. 481. — S. geplant.

Asclepias Linn.

1. A. curassavica LINN. p. 485. — S. S. geplant en verwilderd.

Marsdenia R. Brown.

1. M. tinctoria R. BR. p. 491. — S. geplant. (Verg. bl. 18).
2. M. parviflora DECAISN. p. 492. — (1061). — W. S., in Priaman. (Daoen-setoege-angin *mal.* Gemeenlijk als de voorgaande Taroem-akar *)).

Pergularia Linn.

1. P. odoratissima LINN. p. 493. — S. geplant?
2. P. accedens BL. p. 494. — W. S., in Padang.

Gymnema R. Brown.

1. *G. nitens BL. p. 498. — S.

Heterostemma W. et Arn.

1. H. javanicum HASSK. p. 505. — (1062). — Eiland Poeloe Sangian in Straat Sunda.

---

*) Het is mij niet duidelijk, welke van beide overigens zeer verwante soorten, bij voorkeur tot verwstof dient. Welligt onderscheiden de inlanders die soorten niet, of is M. parviflora van M. tinctoria ook botanisch niet genoegzaam onderscheiden. R. BR. beschreef M. tinctoria naar MARSDEN'S exemplaren van Sumatra; de planten, die ik zag en die tot gelijk doel dienen, verschillen niet van M. parviflora.

Cystidianthus Hassk.

1. C. campanulatus HASSK. p. 515. — S.
2. *C. laurifolius BL. p. 516. — W. en O. S.

Hoya R. Brown.

1. H. coronaria BL. p. 517. — W. S., bij Siboga.
2. *H. Teysmanniana MIQ. p. 522. — W. S., bij Soengi-pagoe (Setabah-rimbo *mal.*).
3. H. lacunosa BL. p. 525. — S. S.
4. *H. Praetorii MIQ. p. 526. — O. S., in Palembang.

JASMINEAE.

Jasminum Tournef.

1. J. grandiflorum LINN. *l. c.* II. p. 531. — (1063). — Bangka, in eenen tuin.
2. *J. Waitzianum BL. p. 533. — W. S. of N. S.
3. *J. Horsfieldii MIQ. p. 334. — Bangka.
4. *J. fulvum BL. p. 536. — S.
5. *J. distichum BL. p. 537. — (1064). — W. S., in Sinkara. (Daoen-katam-katam *mal.*).
6. J. vulcanicum BL. p. 538. — S.
7. *J. insigne BL. p. 541. — S. S. — W. S., in Priaman. (Kajoe briang *mal.*).
8. J. ambignum BL. p. 542. — W. S.
9. J. Sambac AIT. *l. c.* — S. S., geplant. (Malati-soesoen *mal.*).
10. *J. bracteatum ROXB. *l. c.* — W. S., in Bengkoelen.

Nyctanthes Linn.

1. N. arbor-tristis LINN. p. 544. — S. S. — *β* **dentata*, p. 545 et p. 1081. — S.

OLEINEAE.

Olea Linn.

1. O. fragrans THUNB. *l. c.* p. II. 547. — S.

Visiania DC.

1. *V. phyllothyrsa MIQ. (1065). — Z. S., in Lampong bij Natar. (Kamoening-balou *lamp.*).
2. *V. sumatrana MIQ. p. 549. — W. S., in Solok.

Myxopyrum Bl.

1. M. nervosum BL. p. 549. — S. S.

Chionanthus Linn.

1. *Ch. palembanica MIQ. (1066). — O. S., in Palembang, bij Moeara-doewa, in Ogan-oeloe. (Lendipoh *mal.*).
2. *Ch. insignis MIQ. (1067). — O. S , in Palembang, bij Batoeradja. (Medang-tai-andjing *mal.*)
3. Ch. spicata BL. p. 552. — S.
4. *Ch. glomerata BL. *l. c.* — S.
5. Ch. dichotoma ROXB. *l. c.* **Var. β l. c.* — S.
6. Ch. laxiflora BL. p. 553. — S.
7. *Ch. litorea MIQ. (1068). — W. S , in Siboga. (Tampoanglaut *mal.*).
8. *Ch. diversifolia MIQ. (1069). — W. S., bij Siboga. (Binasilari *mal.*).

GENTIANEAE.

Exacum Linn.

1. E. Horsfieldianum MIQ. *l. c.* II. p. 556. — W. S., in Rau.
2. E. sulcatum ROXB. *l. c.* — W. en N. S., in Padanglawas, Angkola.

Limnanthemum Gmel.

1. L. indicum GRISEB. p. 563. — S.

CAMPANULACEAE.

Cyclocodon Griff. (*Codonopsis Wall.* nobis partim).

1. C. leucocarpa MIQ. *l. c.* II. p. 565 et p. 1082. — W. S, op den Singalang.

Campanumoea Bl.

1. C. (Codonopsis) cordata HASSK. p. 566. — (1070). — N. S., in Tapanoeli.

Wahlenbergia Schrad.

1. W. gracilis A. DC. p. 567 et 1082 (sub Lightfootia). — S.

LOBELIACEAE.

Lobelia Linn.

1. L. trigona ROXB. *l. c.* II. p. 574. — S.
2. L. affinis WALL. *l. c.* — (1071). — Bangka.

GOODENOVIEAE.

Scaevola Linn.

1. Sc. Koenigii VAHL. *l. c.* II. p. 580. — S. S.

CONVOLVULACEAE.

Argyreia Lour.

1. A. mollis CHOIS. *l. c.* II. p. 588. — (1072). — Z. S., in Laupong, bij Natar.

Lettsomia Roxb.

1. *L. tomentella MIQ. (1073). — W. S., bij Mocara-sipongi, in Bondjol. (Akar koemit *mal.*).
2. *L. sumatrana MIQ. (1074). — W. S., bij Soengi-pagoe. (Akar-ketjambang *mal.*).
3. *L. bancana MIQ. (1075). — Bangka.

Quamoclit Tournef.

1. Q. coccinea MÖNCH. p. 593. — S., geplant.
2. Q. vulgaris CHOIS. p. 594. — S., geplant.

Pharbitis Chois.

1. Ph. Nil CHOIS. p. 595. — S.

Calonyction Chois.

1. C. speciosum CHOIS. p. 596. — S.

Batatas Rumph.

1. B. edulis CHOIS. p. 599. — S. S., geplant. (Verg. bl. 52 en 60).
2. B. pentaphylla CHOIS. p. 600. — S.

Ipomoea Linn.

1. I. tridentata ROTH. p. 603. — (1076). — Bangka.
2. I. filicaulis BL. *l. c.* — (1077). — Bangka.
3. *I. linifolia BL. p. 604. — (1078). — Bangka.
4. I. peltata CHOIS. p. 605. — (1079). — W. S., in Priaman. (Akar sambang *mal.*).
5. I. campanulata LINN. *l. c.* — Z. S., in Lampong, bij Telok betong.
6. I. Turpethum R. BR. p. 606. — S.

Porana N. L. Burm.

1. P. volubilis BURM. p. 625. — S.

Evolvulus Linn

1. *E. gracillimus MIQ. p. 629. — W. S., in Bengkoelen.

SOLANEAE.

Lycopersicum Tournef.

1. L. esculentum MILL. *l. c.* II. p. 635. — S. S., geplant.

Solanum Linn.

1. S. nigrum LINN. p. 636. — *Var. paludosum l. c.* (1080). — Bangka bij Muntok.
2. S. verbascifolium LINN. p. 640. — N. S., in Tobing.
3. S. parasiticum BL. p. 641. — W. S.
4. S. Blumei NEES. p. 642. — W. S.
5. S. denticulatum BL. p. 644. — S. S.
6. S. torvum SW. p. 648. — *α* **scabrescens. l. c.* — W. S., in Tobing.

7. S. Melongena LINN. p. 653. — S. S., geplant. (Trong *mal.*).
8. S. Trongum POIR. p. 655. — S.
9. S. tuberosum LINN. p. 657. — In N. S., W. S. en ? O. S. verbouwd. — (Vergel. bl. 60).

Capsicum Tournef.

1. C. longum DC. p. 658. — S. S., geplant. (Vergel. bl. 60).
2. C. fastigiatum BL. p. 659. — (1081). — Bangka, gekweekt en verwilderd.

Datura Linn.

1. D. alba NEES p. 667. — S.
2. D. Metel LINN. p. 668. — S.?

Nicotiana Linn.

1. N. Tabacum LINN. p. 670. — S., vooral O. S. geplant.
2. N. chinensis FISCH. p. 671. — S., vooral N. S.? geplant.

SCROPHULARINEAE.

Mazus Lour.

1. M. rugosus LOUR. *l. c.* II. p. 676. — S.

Pterostigma Benth.

1. Pt. villosum BENTH. p. 678. — (1082). — Bangka, bij Djeboes. (Salasi-banjoe *mal.*).
2. *Pt. capitatum BENTH. p. 679. — (1083). — Bangka, bij Muntok enz. gemeen. (Rohpot *mal.*).
3. *Pt. hirsutum MIQ. (1084). — W. S., in Rau.

Limnophila R. Br.

1. *L. bancana MIQ. (1085). — Bangka, bij Djeboes. (Krah-krah *mal.*).
2. L. villosa BL. p. 681. — *β *sumatrana l. c.* — W. S, bij Siboga.
3. *L. villifera MIQ. p. 682. — W. S, bij Fort Elout.
4. L. punctata BL. p. 682. — S.

Artanema Don.

1. A. sesamoides BENTH. p. 686. — (1086). — *Z.* S., in Lampong bij Tega-nennin. (Toeba-berebai *lamp.*).

Torenia Linn.

1. *T. flava HAM. p. 689. — W. S., bij Mocara-sipongi.
2. *T. lamponga MIQ. (1087). — Z. S., in Lampong.
3. *T. coerulea MIQ. (1088). — Bangka, bij Plangas.

Vandellia Linn.

1. V. crustacea BENTH. p. 690. — S.
2. *V. stemodioides MIQ. (1089). — Bangka, bij Plangas. (Rompot-kaoh *mal.*).

Ilysanthes Rafin.

1. I. hyssopioides BENTH. p. 695. — S.

Bonnaya Lk. et Ott.

1. B. verbenaefolia SPR. p. 697. — (1090). — Bangka.
2. B. grandiflora SPR. *l. c.* — S.

Microcarpaea R. Br.

1. M. muscosa R. BR. p. 700. — (1091). — Bangka.

Buechnera Linn.

1. *B. sumatrana MIQ. p. 702. — W. S., bij Mocara-sipongi.
2. *B. cruciata HAM. *l. c.* — W. S., bij Padang-seboesoek.

Striga Lour.

1. *Str.? flava MIQ. p. 704. — W. S., in Rau.
2. Str. hirsuta BENTH p. 705. — S.

PLANTAGINEAE.

Plantago Linn.

1. Pl. major LINN. — *Var. asiatica l. c.* II. p. 709. — S.

CYRTANDRACEAE.

Aeschynanthus Jack.

1. A. volubilis JACK *l. c.* II. p. 719. — (1092). — W. S., in Priaman. (Akar-sidingin-djambi *mal.*).
2. A. radicans JACK. p. 720. — W. S., in Bengkoelen.
3. *A. lamponga MIQ. (1093). — Z. S., in Lampong op den Radja-bassa.
4. *A. parvifolia R. BR. *l. c.* — Bangka.
5. *A. brevicalyx MIQ. *l. c.* — W. S., bij Loeboe-sampit. (Sikilièh *mal.*).

Agalmyla R. Brown.

1. *A. angustifolia MIQ. p. 723. — W. S., op den Talang. (Siririmbo *mal.*).

Didymocarpus Wall.

1. *D. serrata R. BR. p. 725. — S.?
2. *D. racemosa JACK *l. c.* — W. S., in Tapanoeli.
3. *D. corniculata JACK *l. c.* — W. S., in Tapanoeli.
4. *D. elongata JACK p. 726. — Eiland Poeloe Bintangor, op de westkust van Sumatra.
5. *D. ternata MIQ. (1094). — N. S., in Loemoet.

Chirita Hamilt.

1. Ch. Horsfieldii R. BR. p. 727. — W. S.
2. *Ch. spectabilis MIQ. (1095). — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa.
3. *Ch. polyneura MIQ p. 728. — W. S., op den Singalang.
4. *Ch. mollis MIQ. *l. c.* — W. S., bij Boekit-silit.
5. *Ch. glabra MIQ. p. 729. — W. S, op den Talang. (Sakoepoerimbo *mal.*).
6. Ch. humilis MIQ. *l. c.* — W. S., in de padangsche bovenlanden. (Sapi-toengoel *mal.*).

Bilabium Miq.

1. *B. limans MIQ p. 730. — W. S., op den Singalang.

Monophyllaea R. Brown.

1. *M. Horsfieldii R. BR. p. 731. — W. S., in Bengkoelen.
2. *M. hirtella MIQ. (1096). — W. S., bij Lolo. (Sijapoc *mal.*).

Loxotis R. Brown.

1. L. obliqua R. BR. p. 731. — W. S., op den Singalang.

Loxonia Jack.

1. *L. discolor JACK p. 732. — W. S., in Bengkoelen.
2. *L. hirsuta JACK *l. c.* — W. S., in Bengkoelen.
3. *L. acuminata R. BR. *l. c.* — W. S., tusschen Padang en Menangkabo.

Busea Miq.

1. *B. acuminata MIQ. p. 733. — O. S., in Palembang.
2. *B. subsessilis MIQ. *l. c.* — O. S., in Palembang.
3. *B. angustifolia MIQ. p. 734. — W. S., in Priaman.

Cyrtandra Forst.

1. *C. macrophylla JACK. p. 738. — W. S., in Bengkoelen. (Selebang *mal.*).
2. *C. Horsfieldii MIQ. *l. c.* — Bangka.
3. *C. maculata JACK. *l. c.* — W. S.
4. *C. bicolor JACK. p. 739. — S.
5. *C. hirsuta JACK. *l. c.* — S.
6. *C. glabra JACK. p. 740. — W. S., in Bengkoelen.
7. *C. incompta JACK. *l. c.* — S. (Langkabang *mal.*).
8. *C. peltata JACK. *l. c.* — S.
9. *C. aurea JACK. *l. c.* — W. S., in Bengkoelen, op den G. Boengko.
10. *C. populifolia MIQ. p 741. — W. S., op den Singalang.
11. *C. Teysmanni MIQ. *l. c.* — W. S., op den Singalang.
12. *C. frutescens JACK. p. 742. — S.
13. *C. rubiginosa JACK. *l. c.* — S.
14. *C. holodasys MIQ. p. 747. — W. S., in Palembajan.

Whitia Bl.

1. W. oblongifolia BL. p. 749. — (1097). — O. S., bij Sikajoemoeri.
2. W. carnosa BL. p. 749. — W. S.

BIGNONIACEAE.

Calosanthes Bl.

1. C. indicá BL. *l. c.* II. p. 752. — S. S.

Millingtonia Linn. fil.

1. M. hortensis LINN. *fil.* p. 753. — (1098). — W. S., bij Padang-sidempoean. (Hahomboe *mal.*).

Spathodea Pal. Beauv.

1. *Sp. Diepenhorstii MIQ. p 754. — W. S., in Priaman. (Koeda-koeda *mal.*).
2. *Sp. macroloba MIQ. (1099). — W. S., in Priaman. (Soengkei *mal.*).

Stereospermum Cham.

1. St. glandulosum MIQ. *l. c. sub Spath.* — (1100). — W. S., in Priaman. (Toewie gadang *mal.*).
2. *St. hypostictum MIQ. (1101). — W. S., bij Batang-toroe.

SESAMEAE.

Sesamum Linn.

1. S. indicum DC. *l. c.* II. p. 760. — S. S., verbouwd. (Widjin *mal.*).

ACANTHACEAE.

Ebermayera Nees.

1. *E. nelsonioides MIQ. (1102). — Bangka.
2. *E. trichocephala MIQ. *l. c.* II. p. 774. — W. S., bij Loeboealang. (Leangan-babi *mal.*).
3. *E.? spiciflora MIQ. (1103). — N. S., in Tobing.

Dipteracanthus Nees.

1. D. dejectus NEES p. 783. — S. S.

Ruellia Linn.

1. *R. sumatrensis ROTH. p. 788. — W. S.

Strobilanthes Bl.

1. *Str. ancolana MIQ. p. 799. — N. S., in Opper-Angkola.
2. *Str. Teysmanni MIQ. *l. c.* — W. S., bij Batang-baroes. (Rigoe-rigoe-rimbo *mal.*).
3. *Str. crassifolia MIQ. p. 800. — W. S., bij Loeboe-alang. (Lada-lada-rimbo *mal.*).
4. *Str. sumatrana MIQ. p. 802. — W. S., bij Alahan-pandjang. (Ambong-ambong *mal.*).
5. *Str. polybotrya MIQ. p. 803. — N. W. S., bij Batang-baroes.
6. *Str. pedunculosa MIQ. *l. c.* — N. W. S., bij Batang-baroes. (Lada-lada-rimbo *mal.*).

Delivaria Juss.

1. D. ilicifolia JUSS. p. 820. — S. S.

Filetia Miq.

1. *F. costulata MIQ. p. 823. — W. S., bij Batang-baroes.

Graptophyllum Nees.

1. Gr. hortense NEES, p. 824. — (1104). — Bangka.

Adhatoda Nees.

1. A. Vasica NEES, p. 829. — S.

Gendarussa Nees.

1. G. vulgaris NEES, p. 831. — S. S.
2. *G.? sumatrana MIQ. p. 832. — W. S., bij Padang-sidempoean.

Rhinacanthus Nees.

1. Rh. communis NEES, p. 833. — S. S., ook geplant.

Eranthemum Linn.

1. E. nervosum R. BR. p. 834. — S.
2. *E. Blumei TEYSM. p. 836. — W. S., bij Fort Elout.

Rungia Nees.

1. *R. sumatrana MIQ. (1105). — Z. S., in Lampong.

Dicliptera Juss.

1. *D.? crenata MIQ. p. 844. — W. S., in Bengkoelen.

Peristrophe Nees.

1. P. tinctoria NEES, p. 845. — S.?
2. *P. montana NEES, *var.* β. — (1106) — Bangka.

VERBENACEAE.

Vitex Linn.

1. V. trifolia LINN. *l. c.* II. p. 859. — S. S.
2. V. bicolor WILLD, p. 860. — (1107). — Bangka, bij Muntok.
3. *V. pteropoda MIQ. (1108). — O. S., in Palembang aan de rivier Dangkoe Lamatang. (Sepoegang *mal.*).
4. V. Negundo LINN. *l. c.* — S. (volgens reizigers, maar welligt een der volgende).
5. V. pubescens VAHL, p. 861. — W. S.
6. V. heterophylla ROXB. p. 862. — *Var.* β. — (1109). — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa. (Lebaug-boenga *mal.*).
7. V. leucoxylon LINN. *fil.* p. 864. — S.?
8. *V. sumatrana MIQ. (1110). — Z. S., in Lampong bij Natar.
9. *V. vestita WALL. p. 864. — (1111) — W. S., bij Loeboealang (Marambang *mal.*), bij Loeboe-sikaping (Madang-alahan *mal.*). — O. S., in Palembang, bij Moeara-enim.

Gmelina Linn.

1. Gm. villosa ROXB. p. 867. — W. S.

Clerodendron Linn.

1. *Cl. obtusidens MIQ. p. 870. — W. S.
2. Cl. calamitosum LINN. *l. c.* — W. S., in Padang.
3. Cl. disparifolium BL. p. 871. — N. S., in Opper-Angkola.
4. Cl. serratum SPR. p. 873. — (1112). — S. S. — W. S., in Priaman (Sientook barook *mal.*), bij Batang-baroes (Poediang rimbo *mal.*).
5. *Cl. condensatum MIQ. p. 874. — W. S., bij Alahan-pandjang. (Pangi-pangi *mal.*).

6. Cl. villosum BL. p. 877. — W. S.
7. *Cl. Diepenhorstii MIQ. (1113). — W. S., in Priaman.
8. Cl. paniculatum LINN. p. 879. — (1114). — W. S., in Priaman (Malang beranjam *mal.*). — Bangka.
9. *Cl. singalense MIQ. (1115). — W. S., op den Singalang.
10. *Cl. scopiferum MIQ. p. 880. — W. S., op den Singalang.
11. *Cl. divaricatum JACK, p. 882. — W. S., bij Lais.
12. Cl. Siphonanthus R. BR. p. 883. — ?S geplant.

Callicarpa Linn.

1. C. pentandra ROXB. p. 885. — (1116). — Z. S., in Lampong aan de rivier Tarabangi. (Bibati *lamp.*). — W. S.
2. C. cana LINN. *l. c.* — (1117). — Z. S., in Lampong aan de rivier Tarabangi. (Resopo *lamp.*).
3. *C. sumatrana MIQ. p. 886. — (1118). — W. S., bij Padang, in Priaman. (Tampa-bĕsi *mal.*).
4. C. lanata WALL. *l. c.* — W. S.
5. C. longifolia LAM. p. 887. — (1119). — W. S., in Priaman. (Tampa-lari *mal.*). — Bangka, bij Batoe roesak.
6. *C. Wallichiana WALP. p. 889. — (1120). — N. S., in Tapanoeli, Loemoet. — W. S., in Priaman, bij Loeboe-alang (Sitapong *mal.*). — O. S., in Palembang bij Batoe-radja (Tepong-tepong *mal.*). — Z. S., in Lampong bij Kebang. (Tindjou *lamp.*).

Premna Linn.

1. P. foetida REINW. p. 891. — S.?
2. *P. rufidula MIQ. (1121). — Z. S., in Lampong bij Tega-nennin. (Waits-kedi *lamp.*).
3. P. corymbosa ROTTL. p. 894. — S.?
4. *P. laevigata MIQ. p. 895. — W. S., in Priaman. (Tandong-tandong *mal.*).
5. *P. populifolia MIQ. (1122). — W. S., in Priaman. (Tandong-rimoe *mal.*).
6. *P. flavida MIQ. (1123). — W. S., in Priaman. (Pisang-pisang of Kajoe-koemit *mal.*).

Tectona Linn. fil.

1. T. grandis LINN. *fil.* p. 901. — Hier en daar aangeplant. (Vergel. bl. 94.).

Lippia Linn.

1. L. nodiflora RICH. p. 905. — (1124). — Eil. Poeloe Pantjang, ketjil, in Tapanoeli-baai.

Stachytarpha Vahl.

1. St. indica VAHL. p. 907. — (1125). — Bangka, bij Muntok.

Peronema Jack.

1. *P. canescens JACK. p. 909. — W. S.
2. *P. heterophyllum MIQ. (1126). — W. S., bij Batoe-sangka. (Soenkeh *mal.*).

Avicennia Linn.

1. A. officinalis LINN. p. 912. — S. S.
2. A. alba LINN. p. 913. — S. S.

CORDIACEAE.

Cordia R. Brown.

1. C. subcordata LAM. *l. c.* II. p. 914. — (1127). — Eil. Poeloe-merah in Straat Sunda.
2. *C. subdentata MIQ. (1128). — W. S., in Priaman. (Noenang Hinoenang *mal.*).

HELIOTROPIEAE.

Heliotropium Tournef.

1. H. coromandelinum LEHM. *l. c.* II. p. 923. — S.

Heliophytum DC.

1. H. indicum DC. p. 925. — S.?

Tournefortia Linn.

1. T. argentea LINN. *fil.* p. 926. — S.

BORRAGINEAE.

Bothriospermum Bunge.

1. B. tenellum FISCH. et MEY. *l. c.* II. p. 930. — S.

Coldenia Linn.

1. C. procumbens LINN. p. 933. — S.

LABIATAE.

Ocimum Linn.

1. O. canum SIMS. *l. c.* II. p. 936. — W. S., ook geplant.
2. O. Basilicum LINN. p. 937. — S., geplant.
3. O. gratissimum LINN. p. 938. — S., geplant.
4. O. sanctum LINN. p. 939. — (1129). — S. S., ook geplant. — Bangka, bij Batoe-roesak.

Acrocephalus Benth.

1. A. capitatus BENTH. p. 941. — S.

Coleus Lour.

1. C. scutellarioides BENTH. p. 949. — (1130). — *Var. gracilis l. c.* — Bangka.
2. *C. puberulus MIQ. p. 955. — W. S., op den Singalang.

Pogostemon Desf.

1. P. menthoides BL. p. 963. — S. S.
2. P. verticillatus MIQ. p. 965. — *β *macrostachya*. — W. S., bij Batang-baroes.

Mentha Linn.

1. M. javanica BL. p. 967. — W. S., in Padang.

Calamintha Benth.

1. C. gracilis BENTH. p. 968. — W. S., in Padang.

Melissa Tournef.

1. M. parviflora BENTH. p. 969. — S.?

Scutellaria Linn.

1. Sc. heteropoda MIQ. p. 972. — *β *grandis l. c.* — W. S.
2. *Sc. sumatrana MIQ. p. 974. — W. S., bij Batang-baroes. (Soelasi-rimbo *mal*).

Anisomeles R. Brown.

1. A. ovata R. BR. p. 975. — S. S.

Leonurus Linn.

1. L. sibiricus LINN. p. 978. — (1131). — S. — Bangka.

Leucas Bentk.

1. L. procumbens DESF. p. 979. — S.
2. L. zeylanica R. BR. p. 982. — S.?
3. *L. bancana MIQ. (1132). — Bangka.

Teucrium Linn.

1. T. stoloniferum HAM. p. 990. — S.?

PLUMBAGINEAE.

Plumbago Tournef.

1. Pl. rosea LINN. *l. c.* II. p. 993. — S.?
2. Pl. zeylanica LINN. p. 994. — S.

LENTIBULARIEAE.

Utricularia Linn.

1. U. stellaris LINN. *fil. l. c.* II. p. 996. — S.?
2. *U. fasciculata ROXB. p. 997. — W. S., bij Solok.
3. *U. punctata WALL. (1133). — Bangka.
4. *U. sumatrana MIQ. p. 998. — W. S., bij Siboga.
5. *U. affinis WIGHT (1134). — Bangka, bij Batoe-roesak.

PRIMULACEAE.

Lysimachia Linn.

1. L. cuspidata BL. *l. c.* II. p. 1000. — N. S., op den Loeboe-raja.
2. L ramosa WALL. *l. c.* — W. S., in Palembajan.

MYRSINEAE.

Maesa Forsk.

1. M. membranacea A. DC. *l. c.* II. p. 1006. — S.?
2. M. indica A. DC. p. 1008. — S.
3. *M. macrothyrsa MIQ. (1135). — W. S., bij Sikoc-dingo.

Embelia N. L. Burm.

1. *E. sumatrana MIQ. p. 1012. — N. S., in Loemoet.
2. *E. dasythyrsa MIQ. (1136). — Bangka, bij Djeboes. (Klimpar *mal.*).
3. *E. oblongata MIQ. (1137). — W. S., bij Loeboe-alang.

Myrsine Linn.

1. *M. sumatrana MIQ. (1138). — W. S., kuststreken van Siboga.
2. M. avenis A. DC. p. 1015. — (1139). — W. S. — Bangka. (Kandoeng-goebak *mal.*).

Ardisia Swartz.

1. A. fuliginosa BL. p. 1016. — (1140). — O. S., in Palembang, bij Toeboean in Ogan-oeloe. (Oedang-oedang *mal.*).
2. *A. chrysophylloides MIQ. (1141). — Bangka, bij Plangas. Moehen-parang *mal.*).
3. *A. palembanica MIQ. (1142). — O. S., in Palembang op den G. Megang, bij Moeara-enim. (Binei-oedang-talang *mal.*).
4. *A. Junghuhniana MIQ. p. 1017. — S.?
5. *A. sumatrana MIQ. p. 1018. — N. S., in Tapanoeli, Tobing.
6. A. attenuata WALL. p. 1020. — (1143). — Z. S., in Lampong bij Kebang. (Pina-pina *lamp.*).
7. *A. pubicalyx MIQ. (1144). — Z. S., in Lampong bij Siringkebouw. (Pepinoh-badak *lamp.*).
8. A. Blumei A. DC. p. 1021. — Z. S., in Lampong.
9. *A. pterocaulis MIQ. *l. c.* — O. S., in Tobah.
10. *A. densa MIQ. (1145). — Z. S., in Lampong bij Natar, Tanah-oeroeng. (Pepinoh *lamp.*).
11. *A. polysticta MIQ. (1146). — W. S., bij Batang-baroes.
12. A. humilis VAHL, p. 1023. — (1147). — W. S., in Priaman. (Rampanei *mal.*).

13. A. complanata WALL. p. 1024. — N. S., in Opper-Angkola.
14. *A. confinis MIQ. (1148).—O.S., in Palembang, bij Moeara-enim.
15. *A. fertilis MIQ. (1149). — W. S., in Priaman. (Simalan of Simasan *mal.*), bij Manindjoh, Loeboe-alang. (Siga dimpa *mal.*).
16. *A. lamponga MIQ. (1150). — Z. S., in Lampong bij Siring-Kebouw. (Pepenoh-badak *lamp.*).
17. *A. linearifolia MIQ. (1151). — W. S., bij Paja-kombo. (Madang-toero *mal.*).
18. *A. rubiginosa MIQ. p. 1027. — (1152). — N. S., in Opper-Angkola. — W. S., bij Padang-sidempoean. (Aboe daka *mal.*).

Climacandra Miq.

1. *Cl. pergamacea MIQ. (1153). — W. S., in Siboga.

Aegiceras Gaertn.

1. A. majus GAERTN. p. 1031. — (1154). — W. S., in Priaman (Langadi *mal.*), in Siboga (Bai-rawa *mal.*).

ERYCIBEAE.

Erycibe Roxb.

1. E. paniculata ROXB. *l. c.* II. p. 1032. — (1155). — O.S., in Palembang bij Danoh Tjaloh, Moeri. (Panawar gongong *mal.*).
2. *E. camptobotrya MIQ. (1156). — Bangka bij Djeboes. (Akar taklibang *mal.*).

SAPOTACEAE.

Chrysophyllum Linn.

1. *Chr. sundaicum MIQ. (1157). — Eiland Poeloe Saugian in Straat Sunda.
2. *Chr. firmum MIQ. (1158).—Bangka, bij Plangas. (Tetjang *mal.*).
3. *Chr. sumatranum MIQ. (1159). — W. S, bij Batang-baroes. (Mata-koetjing-nan-siri of Kapi-oenan, ook Damar-mata koetjing-mekon *mal.*).
4. *Chr.? bancanum MIQ. (1160). — Bangka, bij Djeboes. (Kajoe-poeloet *mal.*).

Sapota Plumier.

1. S. Achras MILL. p. 1036. — S. geplant.
2. *S. spectabilis MIQ. (1161). — N. S., in Tobing.

Sideroxylon Linn.

1. S. attenuatum A. DC. p. 1036. — (1162). — W. S., in Priaman (Balam tina *mal.*). Bangka (Teroentoeng *mal.*).
2. *S. glabrescens MIQ. (1163). — Bangka, bij Djeboes. (Ketiauw *mal.*).
3. *S.? oxyedrum MIQ. (1164). — O. S., in Palembang bij Moearaenim. (Kajoe malouw *mal.*).

Isonandra Wight.

1. *I. Gutta HOOK. p. 1038. — (1165). — N. W. S. en W. S., bijv. bij Loeboe-alang, bij Batang-baroes enz. (Kajoe-balam-tembaga *mal.*).
2. *I.? acuminata MIQ. (1166). — W. S., in Bondjol. (Balam-tambaga *mal.*).
3. *I. puberula MIQ. *l. c.* — N. S., bij Tobing.
4. *I. dasyphylla MIQ. *l. c.* — N. S., in Opper-Angkola.
5. *I. rostrata MIQ. (1167). — Bangka, bij Djeboes. (Njata-pisang *mal.*).
6. *I.? lamponga MIQ. (1168). — Z. S., in Lampong bij Kebang. (Kalemangong *lamp.*).

Ceratophorus Hassk.

1. *C. Leerii HASSK. p. 1039. — (1069). — O. S., in Palembang (Balam tandoek *mal.*), bij Batoe-radja (B. tjabé of B. tandjoeng *mal.*).

Payena A. DC.

1. *P. sumatrana MIQ. (1170). — O. S., in Palembang bij Moearadoewa. (Balam-kalia-mangong *mal.*).

Bassia Koenig.

1. *B. Balem MIQ. (1171). — O. S., in Palembang, in Ogan-oeloe. (Balem *mal.*).

2. *B. elongata MIQ. (1172). — O. S., in Palembang bij Moeara-enim. (Kajoe-tina *mal.*).
3. *B. hypoleuca MIQ. (1173). — W. S, in Priaman. (Balam-boenga tjinoh *mal.*).

Mimusops Linn.

1. M. Elengi LINN. p. 1042. — S. S. geplant.
2. M. Kauki LINN. *l. c.?* — S.?

EBENACEAE.

Diospyros Dalech.

1. *D. pyrrhocarpa MIQ. (1174). — W. S., in Priaman. (Ham-padoe-kajoe *mal.*).
2. *D. Diepenhorstii MIQ. (1175). — W. S., in Priaman. (Djan-toe-dipo *mal.*).
3. D. Kaki LINN. *fil. l. c.* II. p. 1046. — S. geplant.
4. *D. Ebenum RETZ. p. 1047. — W. S.
5. *D. sumatrana MIQ. p. 1048. — N. S., in Opper-Angkola.
6. *D. Teysmanni MIQ. (1176). — Z. S., in Lampong bij Kaba-goesan aan de kust. (Kajoe-ngingeh *lamp.*).
7. *D. cystopus MIQ. (1177). — Z. S., in Lampong bij Kebang. Daréhan-daréhan *lamp.*).

Leucoxylon Bl.

1. L. buxifolium BL. p. 1050. — (1178). — W. S., in Priaman. (Riboe-riboe *mal.*).

Maba Forst.

1. *M. Ebenus R. BR. p. 1051. — S.? — Bangka?
2. *M. sumatrana MIQ. *l. c.* — N. S., in Tobing.
3. *M. lamponga MIQ. (1179). — Z. S., in Lampong aan de kust.

EPACRIDEAE.

Leycopogon R. Brown.

1. *L. malayanus JACK, *l. c.* II. p. 1052. — (1180). — W. S. en O. S.? — Bangka, bij Djeboes enz. (Taratap *mal.*).

ERICACEAE.

Rhododendron Linn.

1. *Rh. Teysmanni MIQ. (1181). — W. S., op den Singalang, — ? Kust bij Siboga.
2. Rh. javanicum BENN. *l. c.* II. p. 1057. — (1182). — Z. S., in Lampong op den Radja-bassa.
3. *Rh. lampongum MIQ. (1183). — Z. S., in Lampong op den Radja-bassa.
4. Rh. citrinum HASSK. p. 1058. — (1184). — W. S., op den Talang. (Mata koenai *mal.*).
5. Rh. retusum BENN. p. 1058. — (1185). — W. S., op den Talang.
6. *Rh. multicolor MIQ. (1186). — W. S., op den Singalang, bij Fort de Kock, bij Batang-baroes. (Karamoenting-rimbo-njang djanten *mal.*).
7. *Rh. malayanum JACK, p. 1059. — W. S., in Bengkoelen.

VACCINIEAE.

Vaccinium Linn.

1. *V. malaccense WIGHT (1187). — Bangka bij Muntok, aan de kust. (Ais *mal.*).
2. *V. littoreum MIQ. (1188). — W. S., bij Siboga aan de kust.
3. *V. bancanum MIQ. (1189). — Bangka, bij Plangas. (Kendoloe *mal.*).
4. *V. sumatranum JACK, *l. c.* II. p. 1063. — W. S., op den Goenoeng Boengso, in Bengkoelen.
5. *V. ? corymbiferum MIQ. (1190). — N. S., in Sipirok.

GNETACEAE.

Gnetum Linn.

1. Gn. Gnemon LINN. *l. c.* II. p. 1067. — S. S., geplant. (Meningo *mal.*).
2. *Gn. acutatum MIQ. (1191). — W. S., in Priaman. (Bejoek *mal.*).

3. *Gn. cuspidatum BL. *l. c.* — (1192). — W. S., in Priaman. (Rambei-rimbo *mal.*).
4. Gn. neglectum BL. *l. c.* — S.
5. Gn. microcarpum BL. p. 1068. — S. S.
6. Gn. edule BL. *l. c.* — S.
7. Gn. funiculare BL. *l. c.* — S.

ABIETINEAE.

Pinus Linn.

1. *P. Merkusii JUNGH. *l. c.* II. p. 1069. — (1193). — N. S, in de Bataklanden, bij Tanah Hoerong; in Tobah, Sipirok. (Kajoe toesam *bat.*). — Vergel. blz. 87.

Dammara Lamb.

1. *D. alba RUMPH. p. 1070. — (1194). — W. S., bijv. bij Solok. (Damar mata koetjing poetih *mal.*). — N. S., in Angkola. (Vergel. bl. 86).

PODOCARPEAE.

Podocarpus Herit.

1. P. latifolia WALL. *l. c.* II. p. 1071. — (1195). — Bangka, bij Djeboes. (Kajoe-mangkebal *mal.*).
2. *P. Teysmanni MIQ. p. 1072. — (1196). — W. S., bij Siboga aan de kust. (Sikoejoeh-laut *mal.*).
3. *P. palembanica MIQ. (1197). — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa.
4. *P. eurhyncha MIQ. p. 1074. — (1198). — W. S., bij Batang-baroes. (Sapi *mal.*).
5. P. cupressina R. BR. *l. c.* — (1299). W. S., bij Alahan-pandjang. (Kajoe-ambo *mal.*).

Dacrydium Soland.

1. *D. elatum WALL. p. 1075. — β *tenuis l. c.* — W. S., bij Paja-kombo. (Madang-tjoemara *mal.*).
2. *D. Junghuhnii MIQ. *l. c.* — N. S., in Tapanoeli, in Silidong. (Sambinoer *bat.*).

TAXINEAE.

Cephalotaxus Sieb. et Zucc.

1. *C. sumatrana MIQ. *l. c.* II. p. 1076. — (1200). — W. S., bij Fort de Kock. (Tjoemara *mal.*).

CYCADEAE.

Cycas Linn.

1. C. circinalis LINN. *l. c.* II. p. 1077. — S. (Vooral W. S.?) in de kuststreken. (Pakoe-hadji *mal.*).

PALMAE.

Areca Linn.

1. A. Catechu LINN. *l. c.* III. p. 8. — S. S., algemeen geplant. (Pinang *mal.*). — Vergel. bl. 50.
2. A. Nibung MART. p. 13. — S. S. — (Niboeng *mal.*).
3. A. pumila MART. p. 14. — S.
4. *A.? erythropoda MIQ. (1201). — Bangka, bij Djeboes. (Pinang bajas *mal.*).

Ptychosperma Labill.

1. *Pt. latisecta MIQ. p. 20. — W. — O. S.
2. *Pt. polystachya MIQ. (1202). — Bangka, bij Djeboes. (Pinang jang *mal.*).
3. Pt. noxa BL. p. 23? — (1203), — W. S., bij Loeboe-alang. (Pinang-pinang *mal.*).
4. *Pt. patula MIQ. p. 26. — W. S.
5. *Pt. Junghuhnii MIQ. p. 28. — N. S., op den Loeboe-raja.
6. *Pt. disticha MIQ. *l. c.* — (1204). — O. S., in Palembang, — W. S., bij Loeboe-alang. — (Andong-andong *mal.*).
7. *Pt. simplicifrons MIQ. (1205). — O. S., in Palembang, bij Moeara-enim. (Seidang-lowang *mal.*).

Wallichia Roxb.

1. W. porphyrocarpa MART. p. 32. — S.?

Arenga Labill.

1. A. saccharifera LABILL. p. 35. — W. en O. S., ook geplant. (Anau *mal.*). Vergel. bl. 49.
2. A. obtusifolia MARB. p. 36. — W. S., in Bengkoelen en Padang. — O. S. in Palembang.

Caryota Linn.

1. C. furfuracea BL. p. 40 praesertim *var. β caudata.* — S. S.

Bentinckia Derby.

1. *B. Renda MART. p. 42. — W. en O. S. — W. S., in Indrapoera, Padang enz. — O. S., in de lagere gewesten. (Pinangrendah *mal.*).

Iguanura Bl.

1. *I. leucocarpa BL. p. 43. — O. en W. S., in Palembang, Padang, in de wouden der bergstreken.

Borassus Linn.

1. B. flabelliformis LINN. p. 45. — S. S.

Pholidocarpus Bl.

1. *Ph. Ihur BL. p. 47. — (1206). — W. en O. S.

Corypha Linn.

1. C. umbraculifera LINN. p. 49. — S. S., in de lagere streken.

Licuala Rumph.

1. L. spinosa WURMB. p. 53. — S.
2. *L. amplifrons MIQ. (1207). — W. S., bij Tekoe. (Palas *mal.*, uitgesproken Paleh).
3. *L. elegans BL. p. 55. — W. S., in Padang. — O. S., in Palembang.
4. *L. nana BL. p. 57. — W. S., in Padang. O. S., in Palembang.

Livistona R. Brown.

1. L. rotundifolia MART. p. 58. — S.?

Cocos Linn.

1. C. nucifera LINN. p. 63 et varietates plures. — S. S. (Vergel. bl, 46.). — (Kalapa *mal.*).

Ceratolobus Bl.

1. *C. concolor BL. p. 74. — W. S., in Padang. — O. S., in Palembang, in de lagere gewesten.

Korthalsia Bl.

1. *K. rigida BL. p. 75. — W. S., in Padang.
2. *K. debilis BL. *l. c.* — W. S., in Padang.
3. *K. Teysmanni MIQ. (1208). — O. S., in Palembang, bij Moearadoewa. (Tangkoeroengo *mal.*).
4. K. robusta BL. p. 76. — O. en W. S., in Padang, Palembang.
5. *K. flagellaris MIQ. (1209). — W. S., in Priaman. (Rotandahanan *mal.*).

Plectocomia Bl.

1. Pl. elongata BL. p. 79. — S.?
2. *Pl. sumatrana MIQ. (1210). — W. S., bij Paja-kombo. — Sitaboe *mal.*).

Zalacca Rumph.

1. *Z. Wallichiana MART. p. 80. — (1211). — S. S. — W. S., bij Panti (Salak-rimbo *mal.*), bij Doekoe (Kowel *mal.*).
2. Z. edulis REINW. p. 81. — S.?

Daemonorops Bl.

1. *D. strictus BL. p 86. — O. S., in Palembang.
2. *D. longipes MIQ. (1212). — W. S., in Priaman (Rotan-sigei *mal.*).
3. *D. trichrous MIQ. (1213). — O. S., in Palembang, bij Moeara-

doewa (Hoëh-bongkoes *lamp.*), bij Batoe-radja (Rotan-kikir *mal.*).

4. *D. hirsutus BL p. 92. — (1214). — W. S., in Padang, O. S., in Palembang, bij Moeara doewa. (Kalong sintang *mal.*).
5. D. accedens BL. p. 94. — (1215). — W. S., in Padang, O. S., in Palembang, bij Moeara-enim. (Hoëh-koero *lamp.*).
6. *D. Draco MART. p. 95. — (1216). — O. en W. S., (ook geplant?), vooral in Palembang, Djambi (Djernang of Dj. besar *mal.*). W. S., in Priaman (Rotan-djernang *mal.*).
7. *D. periacanthus MIQ. (1217). — O. S., in Palembang, bij Moeara-doewa. (Hoëh-oerang of Rotan-oedang *mal.*).
8. *D. palembanicus BL. p. 102. — O. S., in Palembang. (Rotan-selang *mal.*).

Calamus Linn.

1. C. ornatus BL. p. 113. — S. S.
2. C. ciliaris BL. p. 116. — S. S.
3. *C. Diepenhorstii MIQ. (1218). — W. S., in Priaman. (Rotan-batoe *mal.*).
4. *C. opacus BL. p. 123. — S.
5. *C. subangulatus MIQ. (1219). — W. S., in Priaman. (Rotan ketjil *mal.*).
6. *C. micranthus BL. p. 124. — S.
7. C. javensis BL. p. 125. — S.
8. C. rhomboideus BL. p. 134. — (1220). — W. en O. S., in Palembang bij Moeara-doewa. (Hoëh oelet *mal.*).
9. *C. Manan MIQ. (1221). — O. S., in Palembang bij Moeara-enim en M. doewa. (Manan of Mangnoe *mal.*).

Metroxylon Rottb.

1. M. Sagus ROTTB. p. 147. — W. S. (Vergel. bl. 51.).

Teysmannia Zolling.

1. *T. altifrons ZOLL. p. 749. — W.S. (Beloewan of Belawan *mal.*).

Nipa Rumph.

1. N. fruticans WURMB. p. 150. — S. S.

PANDANEAE.

Pandanus Linn.

1. P. odoratissimus LINN. *fil. l. c.* III. p. 156. — S. geplant?
2. P. littoralis JUNGH. p. 158. — (1222). — S. S.? (zie bladz. 41).
3. P. furcatus ROXB. p. 162. — (1223). — W. S., bij Siboga. (Sangkoeang *mal.*).
4. P. latifolius RUMPH. p. 164. — S.? Riouw-eil. (verg blz. 41).
5. P moschatus RUMPH. p. 165. — S. geplant?

Freycinetia Gaudich.

1. F. scandens GAUDICH. p. 169. — S.!
2. F. augustifolia BL. p. 171. — (1224). — W. S., bij Siboga.

ORONTIACEAE.

Acorus Linn.

1. A. Calamus LINN. *l. c.* III. p. 175. — S.?

Lasia Lour.

1. L. heterophylla SCHOTT p. 176. — S.

Pothos Linn.

1. P. Roxburghii DE VR. p. 178. — W. S.
2. P. scandens LINN. p. 179. — W. S.
3. *P. Junghuhnii DE VR. *l. c.* — N. S., in Opper-Angkola.
4. *P. macrophyllus DE VR. p. 180. — N. S, in Opper-Angkola.
5. *P. leptospadix DE VR. *l. c.* — S.
6. *P. malaianus MIQ. (1225). — W. S, bij Loeboe-alang. (Kladiaër *mal.*).
7. *P. sumatranus MIQ. (1226). — W. S., bij Loeboe-alang.

Scindapsus Schott.

1. Sc. pertusus SCHOTT p. 185. — S.
2. *Sc. angulatus MIQ. p. 219. — W. S., bij Doekoe.

AROIDEAE.

Cryptocoryne Fisch.

1. Cr. ciliata FISCH. *l. c.* III. p. 191. — (1227). — W. S., bij Padang.

Typhonium Schott.

1. T. divaricatum BL. p. 193. — S.?

Arisaema Martius.

1. A. filiforme BL. p. 197. — W. S., bij Padang.
2. *A. stictopodum MIQ. p. 219. — N. S., wouden op Bintang, Singalang.
3. *A. ornatum MIQ. p. 220. — W. S., wouden op Bintang Singalang.

Conophallus Schott.

1. C. giganteus SCHOTT p. 198. — S. S.

Amorphophallus Bl.

1. A. campanulatus BL. p. 201. — S.

Colocasia Schott.

1. C. antiquorum SCHOTT p. 202. — S. S., ook geplant. (Zie bl. 56 en 60). — (Taloes of Tales *mal.*).

Alocasia Schott.

1. A. macrorrhiza SCHOTT p. 205. — S. S.? geplant.

Homalonema Schott.

1. H. alba HASSK. p. 211. — S.?

Aglaonema Schott.

1. A. marantaefolium BL. p. 215. — S.?
2. A. Schottianum MIQ. p. 216. — (1228). — O. S., in Palembang aan de rivier Lamatang, bij Dangko.
3. *A. pictum KUNTH p. 217. — W. S.

Pistia Linn.

1. P. Stratiotes LINN. p. 218. — (1229). — S. S. (Kiambang *mal.*).

NAJADEAE.

Potamogeton Linn.

1. *P. natans LINN. forma indica MIQ. (1230). — W. S., bij Alahan pandjang. (Bili of Lidah-tiong *mal.*).
2. *P. sumatranus MIQ. (1231). — W. S., bij Padang en Padang Pandjang.
   Halophila *Endl.* cf. p. 41? (ubi errore „Halodule").

HYDROCHARIDEAE.

Hydrilla L. C. Rich.

1. H. verticillata CASP. *l. c.* III. p. 234. — (1232). — W. S., bij Baros.

Blyxa Thouars.

1. Bl. Roxburghii RICH. p. 237. — (1233). — W. S., bij Siboga. — Bangka bij Djeboes. (Seri-banjoe *mal.*).

Enhalus L. C. Rich.

1. E. Koenigii RICH. p. 237. — (1234). — W. S., in Tapanoeli-baai. — Riouw-eilanden.

Ottelia L. C. Rich.

1. O. alismoides RICH. p. 240. — (1235). — W. S., bij Padang Sidempoean. (Kalago *mal.*).

ALISMACEAE.

Sagittaria Linn.

1. S. hirundinacea BL. *l. c.* III. p. 241.

XEROTIDEAE.

Susum Bl.

1. S. anthelminthicum BL. *l. c.* III. p. 247. — (1236). — W. S., bij Loeboe-sikaping. (Bakong *mal.*).

2. *S. minus MIQ. (1237). — W. S, in Priaman. (Djeloewong-rimbo *mal.*).

FLAGELLARIEAE.

Flagellaria Linn.

1. Fl. indica LINN. *l. c.* III. p. 249. — S.
2. Fl. minor BL. *l. c.* et *β.* linearifolia MIQ. (1238). — W. S., in Priaman (Rotan-mantjik *mal.*). — *β.* W. S., bij Loeboe-alang (Rotan-mantjik *mal.*). Bangka, bij Djeboes. (R. kioh *mal.*).

CYPERACEAE.

Cyperus Linn.

1. C. polystachyus ROTTL. *l. c.* III. p. 258. — (1239). — Bangka, aan de rivier bij Muntok.
2. C. compressus LINN. p. 263. — (1240). — W. S., bij Padang in Priaman (Moento *mal.*). — Bangka.
3. *C. bancanus MIQ. (1241). — Bangka.
4. *C. macropus MIQ. (1242). — Bangka.
5. C. bulboso-stoloniferus STEUD. p. 266. — (1243). Bangka.
6. C. Haspan LINN. p. 267. — (1244). — S. S. — Bangka.
7. C. Iria LINN. p. 269. — (1245). — Bangka bij Muntok, Batoe-roesak.
   β. Ej. var. diaphaniria MIQ. *l. c.* (1246). — Bangka, bij Batoe-roesak.
8. C. corymbosus ROTTL. p. 272. — (1247). — Bangka.
9. C. rotundus LINN. p. 274. — (1248). — Bangka.
10. C. longus LINN. p. 275. — S. S.
11. C. piptolepis STEUD. p. 279. — (1249). — W. S, in Priaman. (Siangit-padang *mal.*). — Bangka.
12. C. calopterus MIQ. p. 282. — W. S., bij Padang.
13. C. septatus STEUD. p. 284. — W. S., bij Padang, — N. S., in de Bataklanden in de kustmocrassen.
14. C. elatus LINN. *l. c.* (1250). — S. S. — N. S., in Angkola. — W. S., bij Padang.
    Ej. var. graminicola MIQ. (1251). — Bangka.

Mariscus Vahl.

1. *M. maritimus MIQ. (1252). — Bangka bij Muntok, aan de kust.
2. M. umbellatus VAHL p. 288. — (1253). — S. S. — Bangka.

Kyllingia Rottb.

1. K. monocephiala ROTTB. p. 291. — S. S. — N. S., bij Siboeloeboali.
   β. *Subtriceps *l. c.* — W. S., bij Padang.
2. K. sororia KUNTH. p. 293. — (1254). — N. S., in Opper-Angkola. — Bangka.

Chaetocyperus Nees.

1. Ch. setaceus NEES p. 298. — (1255). — W. S., bij Padang. Bangka, bij Muntok.

Eleocharis R. Brown.

1. E. capitata R. BR. p. 299. — S.
2. E. plantaginea R. BR. p. 302. — (1256). — W. S., in Priaman.

Scirpus Linn.

1. Sc. juncoides ROXB. p. 303. — (1257). — W. S., in Priaman. (Kambo-mantjik *mal.*).
2. Sc. sundanus MIQ. p. 304. — Eil. Poeloe Pantjang-ketjil, op den westkust van Sumatra.
3. *Sc. grossus LINN. p. 307. — W. S , bij Padang in de kustmoerassen.
4. *Sc. Junghuhnii MIQ. *l. c.* — N. S., op den Loeboe-raja.

Isolepis R. Brown.

1. I. armerioides MIQ. p. 310 et *var.* β *minor* (1258). — S. — Bangka.

Fimbristylis Vahl.

1. *F. oxyrhachis MIQ. (1259). — Bangka.
2. F. efoliata STEUD. p. 318. — (1260). — W. S., bij Padang. Bangka, bij Batoe-roesak.

3. F. squarrosa VAHL p. 319. — (1261). — W. S., bij Padang, O. S., iu Lampong. — Bangka.
4. F. tricholepis MIQ. *l. c.* — W. S., bij Padang.
5. F. miliacea VAHL. p. 321. — (1262). — W. S., bij Padang, in Priaman.
6. F. rigida KUNTH. p. 327. — (1263). — W. S., in Padang. Bangka.

Fuirena Rottb.

1. F. pentagona WIGHT p. 329. — (1264). — W. S., bij Padang, in Priaman. (Kapian-kapian *mal.*).

Lipocarpha R. Brown.

1. *L. argentea R. BR. p. 331. — (1265). — N. S., in Tobah, op het Siboeloeboali-gebergte, Sikattam enz. — Bangka.
2. *L. foliosa MIQ p. 332. — (1266). — W. S., bij Padang. — Bangka.

Rhynchospora Vahl.

1. Rh. Willichiana KUNTH. p. 335. — W. S., in Padang-lawas.
2. Rh. aurea VAHL p. 336. — (1267). — W. S., in Priaman. (Paro-paro *mal.*). — Bangka.

Gahnia Forst.

1. G. javanica ZOLL. et MOR. p. 340. — W. S., in Padang-lawas.

Scleria Bergius.

1. Scl. sumatrensis RETZ. p. 343. — (1268). — W. S., in Padang. — N. S., in Loemoet. — Bangka, bij Batoe-roesak.
2. *Scl. bancana MIQ. (1269). — Bangka, bij Muntok.
3. Scl. Steudeliana MIQ. p. 344. — N. S., in Opper-Angkola.

Diplacrum R. Brown.

1. D. caricinum R. BR. p. 345. — (1270). — W. S., bij Loeboe-alang. (Rambeh-rambeh *mal.*).

Lepironia L. C. Rich.

1. *L. mucronata RICH. p. 346. — (1271). — Z. S., in Lampong, bij Marassa. (Tikoek *lamp.*). — Bangka, bij Muntok. (Poeron *mal.*).

2. *L. enodis MIQ. (1272). — O. S., in Palembang, bij Danautjalok moeri. (Rompot-salingsing *mal.*).
3. *L. foliosa MIQ. (1273). — O. S., in Palembang.
4. *L. cuspidata MIQ. (1274). — W. S.
5. *L. sumatrana MIQ. (1275). — Z. S., in Lampong, bij Ipil, Batang leko. (Selingsing *lamp.*).
6. *L. bancana MIQ. (1276). — Bangka, bij Batoe-roesak.

Carex Linn.

1. C. longebracteata STEUD. p. 348. — W. S.? op de Sindoro.
2. C. curvirostris KUNTH p. 350. — W. S.

GRAMINEAE.

Oryza Linn.

1. O. sativa LINN. *l. c.* III. p. 368. — S. S., alom verbouwd (zie bl. 44, 55 en 58).
2. O. glutinosa LOUR. p. 371. Verbouwd (zie blz. 45, O. gelatinosa MARSD.)

Leptaspis R. Brown.

1. L. urceolata R. BR p. 374. — (1277). — W. S., in Priaman (Batangali *mal.*). Z. S., in Lampong, bij Siring-kebouw (Lapoe-kajas *lamp.*).

Sporobolus R. Brown.

1. Sp. diandrus BEAUV. p. 375. — (1278). — W. S., bij Padang. Eil. Pontjang-ketjil. — Bangka.

Cynodon L. C. Rich.

1. C. Dactylon PERS. p. 382. — S.?

Dactyloctenium Willd.

1. D. aegyptiacum WILLD. p. 384. — (1279). — Bangka, bij Muntok.

Eleusine Gaertn.

1. E. indica GAERTN. p. 385. — (1280). — Bangka, bij Muntok, Batoe-roesak.

2. E. coracana CAERTN. p. 386. — (1281). — W. S., in Priaman. (Rompoet-sereh *mal.*).

Eragrostis Pal. Beauv.

1. E. rubens HOCHST. p. 391 et *var.* α *effusa.* — (1282). — S. S. — Bangka.
2. E. unioloides NEES *l. c.* (1283). — Bangka, bij Batoe-roesak.
3. E. verticillata BL. p. 394. — (1284). — Bangka, bij Muntok.
4. E. plumosa LINK p. 394. — (1285). — W. en N.S. Bangka.

Centotheca Desv.

1. C. lappacea DESV. p. 398. — (1286). — Bangka, bij Batoe-roesak, enz.

Rottboellia Linn. fil.

1. R. muricata RETZ. p. 407. — (1287). — W. S., bij Padang. Bangka, bij Batoe-roesak.

Manisuris Linn.

1. M. granularis SWARTZ p. 409. — W. S., bij Padang.

Phragmites Trin.

1. *Phr. Roxburghii NEES p. 412. — W. S., bij Padang.
2. Phr. disticha BÜSE *l. c.* — N. S., in Loemoet.

Chloothamnus Büse.

1. *Chl. chilianthus BÜSE p. 415. — N. S., in Opper-Angkola.

Bambusa Schreb.

1. B. verticillata BL. p. 416. — S. S., geplant?
2. B. nigro-ciliata BÜSE *l. c.* (1288). — Bangka, bij Batoe-roesak.

Melocanna Trin.

1. *M. humilis RUPR. p. 423. — (1289). — Bangka.

Schizostachyum Nees.

1. Sch. Blumei NEES p. 424. — S.?

Paspalum Linn.

1. P. scrobiculatum LINN. p. 430. — S. S.
2. P. longifolium ROXB. p. 432. — W. S.
3. P. sumatrense ROTH p. 433. — (1290). — W. S., Bangka, bij Muntok, Batoe-roesak.
4. *P. hirsutum RETZ. *l. c.* — N. S., in Padang-lawas.

Digitaria Adans.

1. D. pruriens BÜSE p. 436. — N. S., in Opper-Angkola.
2. D. ciliaris WILLD. *l. c.* — S. S.
3. D. pertenuis BÜSE p. 438. — (1291). — W. S., bij Padang. — Bangka.
4. *D. Pseudo-Ischaemum BÜSE *l. c.* — W. S.

Eriochloa Kunth.

1. *E. sundaica MIQ. (1292). — Bangka, bij Muntok.

Orthopogon R. Brown.

1. O. Burmanni R. BR. p. 442. — S. S.

Panicum Linn.

1. *P. prostratum LAM. *β setigerum* BÜSE p. 447. — N. S., in Opper-Angkola.
2. P. palmaefolium KOENIG p. 449. — W. S.
3. P. miliare LAM. p. 451. — (1293). — S. S. — Bangka, bij Muntok.
4. P. incomptum TRIN. *l. c. β.* **pubescens* BÜSE *l. c.* — N. S., in Tobing.
5. P. campylogrammum BÜSE p. 452. — W. S., bij Padang.
6. P. obliquum ROTH *l. c.* — W. S.
7. P. radicans RETZ. p. 453. — (1294). — Bangka, bij Batoe-roesak.

Hymenachne Pal. Beauv.

1. H. interrupta BÜSE p. 458. — (1295). — S. S. — W. S., bij Padang. — Bangka.
2. H. indica BÜSE *l. c.* — (1296). — W. S. — Bangka.

Isachne R. Brown.

1. I. miliacea ROTH p. 459. — W. S., bij Padang.
2. I. dispar TRIN. p. 460. — W. S., bij Padang.

Echinochloa Pal. Beauv.

1. E. colonum BÜSE p. 463. — (1297). — S. — Bangka, bij Batoe-roesak.

Setaria Pal. Beauv.

1. S. glauca BEAUV. p. 466 et *var.* subtesselata *l. c.* (1298). — S. S. — Bangka, bij Muntok, Batoe-roesak.

Spinifex Linn.

1. Sp. squarrosus LINN. p. 474. — S. S., kuststreken.

Coix Linn.

1. C. lachryma LINN. p. 476. — (1299). — S. S. — Bangka, bij Batoe-roesak.

Zea Linn.

1. Z. Mays LINN. p. 477. — S. S., vooral in N. S. verbouwd. (Djagoeng *mal.*). — (Zie blz. 51 en 56).

Zoysia Willd.

1. Z. pungens WILLD. p. 478. — S. S., kuststreken.

Eremochloa Büse.

1. *E. Horneri BÜSE p. 480. — W. en N. S., bij Padang, Pertibi.

Andropogon Linn.

1. A. Schoenanthus LINN. p. 483. — S.? geplant.
2. *A.? astictus BÜSE p. 487. — W. en N. S., in Padang-lawas, Pertibi.

Chrysopogon Trin.

1. Chr. aciculatus TRIN. p. 490. — W. S., in Padang-lawas.

Heteropogon Pers.

1. H. polystachyus SCHULT. p. 492. — (1300). — W. S., in Padang-lawas. — Eil. Poeloe Pandjang in Straat Sunda

Schizachyrium Nees.

1. *Sch. paradoxum BÜSE p. 495. — W. S., bij Padang.

Ischaemum Linn.

1. I. muticum LINN. p. 496, cum *var.* β. — S. S. — W. S., bij Padang.
2. *I. timorense KUNTH p. 497. — W. S., bij Padang.

Sorghum Pers.

1. S. vulgare PERS. p. 502. — Verbouwd?
2. S. saccharatum PERS. p. 503. — Verbouwd?

Anthistiria Linn.

1. A. ciliata LINN. p. 504 et *var.* Junghuhniana BÜSE *l. c.* — (1301). — S. S. — W. S., in Priaman (Soenting-poetih *mal.*). — Bangka.
2. *A. subglabrata BÜSE p. 505. — W. en N. S , in Padang-lawas, Pertibi.

Saccharum Linn.

1. S. officinarum LINN. p. 507. — S. S., geplant.
2. S. spontaneum LINN. p. 512. — (1302). — S. — Bangka, bij Batoe-roesak.

Imperata Cyrill.

1. I. arundinacea CYRILL. p. 514. — S. S. (Alang-alang *mal.*). (Vergel. bl. 32).

Pogonatherum Pal. Beauv.

1. P. crinitum TRIN. p. 516. — S.

Eulalia Kunth.

1. E. japonica TRIN. p. 518. — S.

Arundinella Raddi.

1. A. tricuspidula BÜSE p. 519. — W. S., in Padang-lawas.

ERIOCAULONEAE.

Eriocaulon Linn.

1. *E. luzulaefolium MART. (1303). — W. S., bij Alahan-pandjang (Sianga *mal.*).
2. *E. longifolium NEES *l. c.* p. 526. — (1304). — Bangka (Rompot-krah *mal.*). — Z. S., in Lampong.

XYRIDEAE.

Xyris Linn.

1. X. melanocephala MIQ. *l. c.* III. p. 528. — (1305). — W. S., in Alahan-pandjang (Aga-mantjik *mal.*), — N. S., in Angkola, in Tobah.
2. *X. Walkeri WIGHT (1306). — Bangka bij Muntok.
3. *X. bancana MIQ. (1307). — Bangka bij Muntok.

COMMELINEAE.

Commelina Linn.

1. C. communis LINN. *l. c.* III. p. 531. — S.
2. C. salicifolia ROXB. p. 532. — (1308). — W. S. — Bangka, bij Batoe-roesak.
3. *C. oligotricha MIQ. *l. c.* — N. S., in Loemoet.

Aneilema R. Brown.

1. *A. herbaceum WALL. p. 536. — W. S., in Bengkoelen.
2. A. Junghuhnianum MIQ. p. 538. — (1309). — W. S., in Padang. — Bangka, bij Batoe-roesak.

Pollia Thunb.

1. P. japonica THUNB. p. 541. — (1310). — W. S., bij Loeboe-sampit (Liujoewang-rimbo *mal.*).
2. P. thyrsiflora ENDL. *l. c.* — S.?

Floscopa Lour.

1. Fl. rufa HASSK. p. 542. — W. S., bij Padang.

Campelia L. C. Rich.

1. C. mollissima BL. p. 546. — (1311). — W. S., bij Loeboe-alang. (Biring-taneh *mal.*).

PONTEDERIACEAE.

Monochoria Presl.

1. M. hastaefolia PRESL *l. c.* III. p. 548. — S.
2. M. vaginalis PRESL *l. c.* — S. S.

LILIACEAE.

Methonica Herm.

1. M. superba LAM. *l. c.* III. p. 550. — S.

Allium Linn.

1. A. sativum LINN. (et A. Cepa LINN.?) gekweekt (zie bl. 52, 60.

MELANTHACEAE.

Disporum Salisb.

1. D. multiflorum D. DON *l. c.* III. p. 552. — (1312). — W.S., bij Batang-baroes (Panawar *mal.*), bij Lolo (Sigarangara *mal.*).

ASPARAGINEAE.

Cordyline Commers.

1. *C. oxyphylla MIQ. (1313). — W. S., in Priaman (Kajoe-ber-nam *mal.*), bij Siboga.
2. C. maculata PLANCH. *l. c.* III. p. 557. — S.
3. *C. rigida MIQ. (1314). — W. S., bij Siboga aan de kust.
4. *C. linearifolia MIQ. (1315). — W. S., bij Soeroemantingi.

Calodracon Planch.

1. C. terminalis PLANCH. p. 558. — S.?

Dianella Lam.

1. D. ensifolia REDOUT. p. 560. — S.
2. *D. bancana MIQ. (1316). — Bangka, bij Muntok.

SMILACINEAE.

Smilax Tournef.

1. *Sm. setosa MIQ. (1317). — Bangka, bij Djeboes. (Akar-bandar *mal.*).

ROXBURGHIACEAE.

Roxburghia Jones.

1. R. javanica KUNTH. *l. c.* III. p. 567. — S.

OPHIOPOGONEAE.

Peliosanthes Andr.

1. P. javanica HASSK. p. 568. — S.

DIOSCOREAE.

Dioscorea Linn.

1. D. sativa LINN. *l. c.* III. p. 570. — Verbouwd.
2. D. Zollingeriana KUNTH p. 571. — (1318). — O. S., bij Moeara-enim. (Banar *mal.*).
3. *D. Diepenhorstiana MIQ. (1319). — W. S., in Priaman. (Akar-kaminjan *mal.*).
4. D. alata LINN. p. 572. — S. S., geplant.
5. D. triphylla LINN. p. 573. — S. S. verbouwd (zie blz. 60).
6. D. pentaphylla LINN. p. 574. — S. verbouwd?
7. D. bulbifera LINN. *l. c.* — S. verbouwd.

TACCEAE.

Tacca Forst.

1. T. pinnatifida FORST. *l. c.* III. p. 577. — S.
2. *T. cristata JACK p. 578. — (1320). — O. S., in Palembang bij Moeara-enim. (Poear-lilipan *mal.*).

IRIDEAE.

Pardanthus Ker.

1. P. chinensis KER *l. c.* III. p. 579. — S.

AMARYLLIDEAE.

Crinum Linn.

1. *Cr. amabile DON *l. c.* III. p. 520. — W. S.
2. Cr. asiaticum LINN. *l. c.* — S.?
3. *Cr. sumatranum ROXB. p. 581. — W. S.

Pancratium Linn.

1. P. zeylanicum LINN. p. 582. — (1321). — S., Bangka.

Polyanthes Linn.

1. P. tuberosa LINN. p. 584. — S., geplant.

BROMELIACEAE.

1. Ananassa sativa LINDL. *l. c.* III. p. 584. — Geplant. (Vergel. bl. 42 en 54).

HYPOXYDEAE.

Curculigo Gaertn.

1. C. latifolia DRYANDR. *l. c.* III. p. 585. — W. S.
2. C. recurvata DRYANDR. *l. c.* — (1322). — Z. S., in Lampong, bij Negri-agong. (Pisi-kembang *lamp.*).
3. C. orchioides GAERTN. *l. c.* — (1323). — Z. S., in Lampong, bij Negri-agong. (Pisi-kembang *lamp.*).

MUSACEAE.

Musa Tournef.

1. M. sapientum LINN. *l. c.* III. p. 587. — S., geplant.
2. M. paradisiaca LINN. p. 588. — S., geplant.
3. *M. species incerta (1324). — Bangka.

ZINGIBERACEAE.

Globba Linn.

1. *Gl. leucantha MIQ. (1325). — W. S., in Padang.

2. *Gl. patens MIQ. (1326). — W. S., bij Loeboe-alang. (Balang-kian-gedang *mal.*).
3. *Gl. aurantiaca MIQ. (1327). — W. S., bij Loeboe-alang. (Koe-mit-tamo-rimbo *mal.*).
4. *Gl. oligantha MIQ. (1328). — Z. S., in Lampong bij Mangala. (Timbang-mas *mal.*).
5. *Gl. uliginosa MIQ. (1329). — Bangka.
6. *Gl. ciliata JACK p. 592. — W. S. (Poear-amoet *mal.*).
7. *Gl. panicoides MIQ. (1330). — W. S., bij Loeboe-sangit. (Balangkian *mal.*).
8. *Gl. aphylla MIQ. (1331). — W. S., bij Loeboe alang.

Strobidia Miq.

1. *Str. sumatrana MIQ. (1332). — Z. S., in Lampong. (Soesoe-poeloen *lamp.*).

Zingiber Gaertn.

1. Z. officinale LINN. p. 593. — S. S., geplant.
2. Z. Zerumbet ROSC. p. 593. — S.?
3. Z. Cassumunar ROXB. *l. c.* — S. S., geplant?

Curcuma Linn.

1. C. longa LINN. p. 595. — S. S., geplant (zie bl. 82). (Koe-njit *mal.*).
2. C. viridiflora ROXB. *l. c.* — S. S.? geplant.
3. *C. sumatrana MIQ. (1333). — W. S, in Priaman. (Koenjit-rimbo *mal.*).

Kaempferia Linn.

1. K. rotunda LINN. p. 597. — S., geplant.
2. K. Galanga LINN. *l. c.* — S., geplant.
3. K. pandurata ROXB. *l. c.* — S., geplant.

Amomum Linn.

1. A. Cardamomum LINN. p. 598. — (1334). — S. S., geplant. — W. S., in Priaman. (Poear-poelaga *mal.*).

Elettaria Rheede.

1. E. Cardamomum WHITE p. 600. — S., geplant.

Alpinia Linn.

1. A. Galanga sw. p. 604. — S., geplant.
2. A. spicata ROXB. p. 605. — W. S., in Bengkoelen.
3. *A. mutica ROXB. p. 606. — (1335). — W. S., bij Si-djoengdoeng.
4. *A. elatior JACK *l. c.* — W. S., bij Aër-bangis.
5. *A. capitellata JACK p. 607. — W. S., in Bengkoelen.
6. *A. punicea ROXB. *l. c.* — W. S., in Bengkoelen.

Hedychium Koenig.

1. H. coronarium KOEN. p. 608. — S., geplant.
2. *H. sumatranum JACK *l c.* — (1336). — W. S., bij Saloema (Gandasoeli-oetan *mal.*). — O. S., in Palembang bij Moeara-doewa (Lentjiouw *mal.*).

Costus Linn.

1. C. speciosus SM. p. 610. — S. S., geplant.

CANNACEAE.

Maranta Plum.

1. M. dichotoma WALL. *l. c.* III. p. 611. — S.?
2. *M. grandis MIQ. (1337). — O. S., in Palembang. (Bamban boeroeng *mal.*).

Phrynium Willd.

1. *Phr. villosulum MIQ. (1338). — Z. S., in Lampong bij Gedong Areta. (Hilemauw *lamp.*).
2. *Phr. sumatranum MIQ. (1339). — W. S., bij Padang, in Loeboe-alang. (Lariang oelar *mal.*).

BURMANNIACEAE.

Burmannia Linn.

1. *B. sumatrana MIQ. (1340). — W. S., bij Alahan-pandjang. (Siani mantji *mal.*).
2. *B. bancana MIQ. (1341). — Bangka.

ORCHIDEAE.

Chrysoglossum Bl.

1. Chr. ornatum BL. *l. c.* III. p. 625 et 739. — S.

Dendrobium Swartz.

1. D. crumenatum SWARTZ p. 638. — S. S.
2. D. secundum BL. p. 641. — W. S.

Bolbophyllum Pet. Thouars.

1. *B. lasianthum LINDL. p. 649. — W. S.

Phreatia Lindl.

1. Phr. carinata LINDL. p. 655. — S.

Eria Lindl.

1. *E. elongata BL. p. 657. — S.
2. E. pauciflora BL. p. 658. — S.
3. *E. sumatrana MIQ. *l. c.* — S.
4. *E. annulata BL. p. 659. — S.
5. E. microphylla BL. *l. c.* — S.

Limatodis Bl.

1. L. pauciflora BL. p. 672. — S.
2. *L. punctata LINDL. *l. c.* — W. S.

Plocoglottis Bl.

1. Pl. acuminata BL. p. 676. — W. S.

Taeniophyllum Bl.

1. T. Zollingeri REICHB. *fil.* p. 741. — (1342). — Bangka.

Phalaenopsis Bl.

1. Ph. amabilis BL. p. 690. — S.

Eulophia R. Brown.

1. *E. emarginata BL. p. 741. — W. S.

2. *E. elongata BL. p. 742. — S.
3. *E. sumatrana BL. p. 743. — S.

Renanthera Lour.

1. R. Arachnites LINDL. p. 699. — S. S.

Thelasis Bl.

1. Th. capitata BL. p. 700. — W. S.

Bromheadia Lindl.

1. *Br. Finlaysoniana LINDL. p. 709. — S.

Calanthe R. Brown.

1. C. pilosa LINDL. p. 711. — W. S.

Gastrodia R. Brown.

1. *G. verrucosa BL. p. 717. — W. S.

Spiranthes L. C. Richard.

1. Sp. australis LINDL. p. 722. — S. S.
2. Sp. pusilla MIQ. *l. c.* — W. S.

Zeuxine Lindl.

1. *Z. purpurascens BL. p. 723. — S.

Hetaeria Bl.

1. H. javanica BL. p. 725. — S.
2. *H. gracilis MIQ. p. 726. — W. S.
3. H. albida BL. *l. c.* — S.

Goodyera R. Brown.

1. G. colorata LINDL. p. 729. — W. S.

Hylophila Lindl.

1. *H. mollis LINDL. p. 746. — W. S.

Tropidia Lindl.

1. *Tr. pedunculata BL. p. 746. — W. S.

Anoectochilus Bl.

1. A. Reinwardtii BL. p. 732. — W. S.
2. *A. uniflorum MIQ. p. 733. — W. S.

Physurus Rich.

1. *Ph. bracteatus BL. p. 734. — W. S.

Corymbis Pet. Thouars.

1. *C. angustifolia MIQ. (1343). — W. S., bij Padang.

APOSTASIEAE.

Apostasia Bl.

1. *A. Wallichii R. BR. p. 748. — (1344). — Z. S., in Lampong bij Siring-kebouw. (Djoekoe pring *lamp.*) *).

---

*) Blz. 141 verbeter: *n.* 2706 = 270*b*.
„ 2706 = 270*c*.

STATISTIEK DER FLORA.

	Soorten.	Daarvan niet op Java gevonden.		Soorten.	Daarvan niet op Java gevonden.
Mimoseae.	23	9	Phytocreneae. . .	2	1
Caesalpinieae . . .	50	24	Chlorantheae. . .	1	1
Papilionaceae . . .	92	28	Viscaceae	2	—
Moringeae.	2	—	Loranthaceae. . .	28	20
Chrysobalaneae . .	6	6	Hamamelidaceae.	2	1
Amygdaleae. . . .	2	—	Juglandeae . . .	1	1
Rosaceae	5	1	Cupuliferae . . .	35	30
Pomaceae	1	1	Myriceae.	1	—
Myrtaceae.	74	42	Casuarineae . . .	2	1
Melastomaceae . .	77	53	Thymelaeaceae . .	11	8
Rhizophoreae . . .	13	—	Laurineae	108	62
Legnotideae. . . .	5	3	Elaeagneae. . . .	2	1
Combretaceae . . .	9	4	Proteaceae	3	2
Lythrarieae	6	—	Nyctagineae . . .	7	2
Onagrarieae. . . .	6	1	Polygoneae. . . .	6	2
Halorageae	3	2	Chenopodeae. . .	2	—
Chailletiaceae . . .	2	2	Basellaceae. . . .	1	—
Rhamneae.	8	4	Amarantaceae . .	8	—
Cucurbitaceae. . .	20	2	Caryophylleae . .	1	—
Begoniaceae. . . .	17	12	Portulaceae . . .	4	—
Papayaceae	1	—	Aristolochieae . .	1	1
Passifloreae	2	2	Nepenthaceae . .	12	12
Illigeraceae. . . .	1	1	Ranunculaceae. .	5	2
Samydeae	5	3	Dilleniaceae . . .	9	5
Homalineae. . . .	4	3	Magnoliaceae . .	12	9
Hensloviaceae. . .	1	—	Anonaceae	38	27
Hydrangeaceae . .	3	—	Myristiceae . . .	18	13
Escallionieis aff. .	5	1	Monimiaceae. . .	2	1
Datisceae	1	1	Menispermaceae .	5	2
Crassulaceae. . . .	2	—	Nymphaeaceae. .	4	2
Umbelliferae . . .	7	2	Nelumbiaceae . .	1	—
Araliaceae.	15	10	Capparideae . . .	4	1
Gunneraceae . . .	1	—	Flacourtianeae. .	12	8
Cornaceae.	4	2	Violaceae	13	11
Santalaceae	6	3	Sauvagesieae. . .	1	1
Olacaceae	2	1	Droseraceae . . .	1	—
Icacineae	8	4	Pittosporeae . . .	1	—

	Soorten.	Daarvan niet op Java gevonden.		Soorten.	Daarvan niet op Java gevonden.
Polygaleae	15	9	Simarubaceae . .	4	1
Trigoniaceae . . .	1	1	Rafflesiaceae. . .	1	1
Balsamineae. . . .	7	7	Compositae . . .	48	7
Oxalideae	5	1	Caprifoliaceae . .	6	2
Hugoniaceae . . .	1	1	Rubiaceae	225	133
Malvaceae.	20	—	Loganiaceae . . .	22	13
Sterculiaceae . . .	25	14	Apocyneae. . . .	47	27
Büttneriaceae . . .	15	5	Asclepiadeae. . .	20	6
Tiliaceae	26	18	Jasmineae	11	6
Celtideae	11	7	Oleineae	12	7
Urticeae.	29	8	Gentianeae. . . .	3	1
Cannabineae . . .	1	—	Campanulaceae .	3	—
Artocarpeae	113	62	Lobeliaceae . . .	2	—
Euphorbiaceae . .	99	65	Goodenovieae . .	1	—
Antidesmeae . . .	17	14	Convolvulaceae .	18	5
Aporoseae.	4	2	Solaneae.	16	—
Piperaceae.	16	5	Scrophularineae .	22	11
Salicineae	2	1	Plantagineae. . .	1	—
Styraceae	4	3	Cyrtandraceae . .	43	36
Symploceae	7	5	Bignoniaceae. . .	6	3
Ternstroemiaceae .	34	29	Sesameae	1	—
Camelliaceae . . .	13	12	Acanthaceae . . .	24	16
Ixionantheae . . .	4	4	Verbenaceae . . .	41	16
Dipterocarpeae . .	24	24	Cordiaceae	2	1
Clusiaceae.	25	22	Heliotropieae . .	3	—
Hypericineae . . .	6	4	Borragineae . . .	2	—
Aurantiaceae . . .	18	5	Labiatae.	20	3
Meliaceae	31	23	Plumbagineae . .	2	—
Cedreleae	2	1	Lentibularieae . .	5	4
Sapindaceae	32	12	Primulaceae . . .	2	—
Acerineae	1	—	Myrsineae	28	19
Erythroxyleae . . .	1	1	Erycibeae	2	1
Malpighiaceae. . .	1	1	Sapotaceae. . . .	22	18
Celastrineae	4	3	Ebenaceae	11	9
Staphyleaceae . . .	1	1	Epacrideae. . . .	1	1
Ilicineae.	3	2	Ericaceae	7	4
Hippocrateaceae. .	3	2	Vaccinieae	5	5
Ampelideae	16	10	Gnetaceae	7	2
Leeaceae	7	6	Abietineae	2	2
Meliosmeae	10	6	Podocarpeae . . .	7	5
Sabiaceae	5	4	Taxineae.	1	1
Anacardiaceae. . .	32	19	Cycadeae.	1	—
Amyrideae	23	20	Palmae.	56	33
Connaraceae. . . .	17	14	Pandaneae	7	—
Diosmeae	7	6	Orontiaceae . . .	11	6
Ochnaceae.	4	4	Aroideae	14	3

	Soorten.	Daarvan niet op Java gevonden.		Soorten.	Daarvan niet op Java gevonden.
Najadeae	2	2	Tacceae	2	1
Hydrocharideae . .	4	—	Irideae.	1	1
Alismaceae	1	—	Amaryllideae . .	5	—
Xerotideae.	2	1	Bromeliaceae. . .	1	2
Flagellarieae . . .	2	—	Hypoxydeae . . .	3	—
Cyperaceae	50	14	Musaceae.	3	1
Gramineae	67	11	Zingiberaceae. . .	29	15
Eriocauloneae. . .	2	2	Cannaceae	4	3
Xyrideae	3	2	Burmanniaceae. .	2	2
Commelineae . . .	9	2	Orchideae	36	17
Pontederiaceae . .	2	—	Apostasieae . . .	1	1
Liliaceae	2	—			
Melanthaceae . . .	1	—	Som	2642	1409
Asparagineae . . .	7	4			
Smilacineae	1	1	Daarvan zijn:		
Roxburghiaceae. .	1	—	GYMNOSPERMAE	18	10
Ophiopogoneae . .	1	—	MONOCOTYLEDONES	339	126
Dioscoreae	7	1	DICOTYLEDONES	2285	1273

In Java zijn tot dusver niet vertegenwoordigd de *Geslachten**): Serianthes, Sindora, Macrotropis, Malaparius, Placolobium, Chaenolobium, Trichocarya, Tristania, Baeckea, Glaphyria, Otanthera, Anerincleistus, Hylocharis, Phyllagathis, Pellacalyx, Haloragis, Chailletia, Digaster, Octomeles, Aralidium, Gonocaryum, Baratranthus, Callaeocarpus, Psilaea, Aquilaria, Skaphium, Inodaphnis, Camphora, Anemone, Parartabotrys, Phaeanthus, Matthaea, Limacia, Hydnocarpus, Neckia, Trigoniastrum, Dapania, Roucheria, Boschia, Carpophylleum, Ptychopyxis, Pyrospermum, Anaua, Sarcochlamys, Stenochasma, Sarcococca, Microsepala, Austrobuxus, Lciopyxis, Coccoceras, Stipellaria, Cnemidostachys, Tetragyne, Samaropsis, Calyptroon, Laplacea, Ploiarium, Ixionanthes, Dryobalanops, Vatica, Shorea, Hopea, Rhinostigma, Milnea, Paranephelium, Erythroxylum, Nothoprotium, Tricholobus, Nothocnestis, Troostwykia, Rhodoleia, Euthemis, Gomphia, Tetramerista, Eurycoma, Rhombospora, Coptophyllum, Lucinaea, Lecananthus, Psilobium, Gonyanera, Helospora, Polyphragmon, Jackia, Tribrachia, Renellia, Lachnastoma,

*) De Familiën zie bl. 36.

Bobea, Antirrhoea, Aphaenandra, Gilsemium, Leuconotis, Lactaria, Urceola, Pentanura, Bilabium, Monophyllaea. Loxonia, Büsea, Filetia, Peronema, Isonandra, Ceratophorus, Maba, Pinus, Dammara, Dacrydium, Cephalotaxus, Bentinckia, Iguanura, Pholidocarpus, Calyptrocalyx, Teysmannia, Lepironia, Ophiopogon, Strobidia, Bromheadia.

Tot hiertoe alzoo 117 geslachten.

DIAGNOSES SPECIERUM ET GENERUM NOVORUM ORDINUMQUE, IN FLORAE IND. BATAV. VOLUMINIBUS PRIORIBUS NONDUM ENUMERATORUM *).

MIMOSEAE.

(I). **Albizzia splendens**. Petioli cum foliolorum costâ puberi; petiolus prope apicem glandulâ ellipticâ compressâ, inter jugum mucronato-exsertus; pinnae unijugae; foliola bijuga, inferiora subopposita vel uti superiora opposita, (glandulâ ellipticâ concavâ inter foliola quae opposita); petiolulata, e basi brevi-acutâ elliptica vel elliptico-oblonga, obtuso-apiculata, superiora paullo majora, inferiora passim ovata, firmiter chartacea, supra lucida, subtus pallidiora ad lentem punctata, venis costalibus utrinque 4—5, inferioribus 3—4 patenti-erectis, summis obsoletioribus patulis, flores .. Ab A. lucidâ differt indumento, glandulis; foliolis brevioribus, venis paucioribus, in sicco fuscescentibus. Foliola $1\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ vulgo circiter 3 poll. longa, in sicco supra atro-fusca admodum splendentia, costâ et costulis venisque ibidem prominulis. — Sumatra orientalis in prov. Lampong ad fl. Tarabangi (T.).

---

*) Specierum nomina vernacula, in praecedente Enumeratione indicata, heic omissa. Collectorum nomina: T. (TEYSMANN), D. (DIEPENHORST), H. (HORSFIELD), K. (KORTHALS), J. (JUNGHUHN), Z. (ZOLLINGER), A. (J. AMMAN), caute annotavi.

(2). **Albizzia? acradena.** Glabra; petiolus communis brevis, immediate infra pinnas uniglandulosus, pinnae unijugae rhachi haud raro apice productâ, antice infra foliola glandulosâ, foliola bi- raro tri- vel uni-juga, brevi-petiolulata, inferiora ovata vel obovalia basi rotundata, superiora elliptico oblonga basi acuta, omnia brevi-apiculata vel acuminata, chartacea, supra lucida, subtus pallida, costulis 3—6 utrinque patule erectis arcuatis tenuibus, flores... Ramuli tenues cylindrici griseo-fuscescentes. Petiolus communis teretiusculus 1—$\frac{1}{2}$ poll., glandulâ suborbiculari planiusculâ prominente; pinnae 1—3$\frac{1}{2}$ poll. longae, ejusdem jugi haud raro inaequales, rhachi tenui antice canaliculatâ; petioluli brevissimi teretiusculi, in sicco rugulosi nigrescentes; foliola 1$\frac{1}{2}$-fere 5 (superiora scil.) poll. longa, costâ et costulis in sicco subcoloratis tenere subreticulatis utrinque distinctis. A. lucidae etiam affinis. — Sumatra occid. prope Lubu-alung (T.).

(3). **Albizzia macrothyrsa.** Ramuli teretes, novelli cum petiolis foliolisque praesertim subtus velutino-puberi; petiolus infra medium, rhachides ad apicem, glandulâ lineari-sulcatâ; pinnae uni-jugae, petiolo aequilongae vel longiores; foliola 2- saepe 3-juga, superiora majora, aequi- vel leviter inaequilatera, e basi rotundatâ ovata vel lato-elliptica nunc obovata, obtuse apiculata, margine recurvula, rigide pergamacea, venis patulis teneris tenerrime venulosis; panicula terminalis ampla composita, ramis subangulatis; flores 1—4-fasciculati sessiles vel brevi-pedicellati, cum bracteolis ellipticis acutis concavis extus velutini; calyx campanulatus acute 5-dentatus corollâ campanulatâ duplo brevior. — Partes rigidae, rami floridi densifolii; foliola supra saturate viridia, in sicco venulosa, subtus pallida in sicco subflavicantia, inferiora $\frac{1}{2}$—1, superiora 1$\frac{1}{2}$—2 poll. longa. Paniculae rami in fasciculis alternis inaequilongi; flores parvi sessiles, pedicellati praesertim qui solitarii vel subsolitarii exstant; calyx in alabastris corollâ circiter duplo, sub anthesi forsan triplo brevior; corollae tubus brevis, parte inclusâ glabrâ; filamenta purpurea? — Bangka (T.).

(4). Pithecolobium bigeminum MART. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-duwa (T.).

Ejusdem *var. β bubalina?* Sterile; glandula in petiolo communi

supra medium orbicularis, concava. Prov. Palembang prope Oganulu (T.):

(5). Pithecolobium lobatum BENTH.? Foliola infima valde abbreviata. — Sumatra occid., in prov. Priaman (D.).

(6). Pithecolobium fasciculatum BENTH. Legumen cochleatum, intus rubello-fuscum, semina nigrescentia. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(7). Pithecolobium angulatum BENTH. Legumen durum, 2—2½ poll. latum. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(8). **Pithecolobium acutangulum.** Ramuli acute submarginatim 5-angulares, rhachidesque 4-angulares, cum foliolis subtus puberulae, glabrescentes; petiolus communis supra basin et immediate infra singulum jugum glandulâ orbiculari prominente concavâ; pinnae (folii superioris) increscenti- 4-jugae, superiores satis elongatae; foliola brevissime petiolulata, inferiorum 2—3-superiorum 5—7-juga, infima infimarum depauperata ovata, reliqua trapezoideo- vel elliptico-oblonga obtusa vel acuta, superiorum pleraque inaequilatero-trapezoideo-oblongata subacuminata, subtus glaucino-pallida venis costalibus patulis; paniculae ex axillis supremis et terminales confertae; legumen cochleatum 6—8-spermum extus lobatum, coriaceum, semina ellipsoidea. — Ex affinitate P. angulati. Pinnae inferiores valde abbreviatae; glandulae in jugis superioribus vulgo completae, foliolorum jugis appositae, rhacheos conformes sed minores, in jugis inferioribus partim deficientes, ad apicem tamen obviae. Foliola in sicco supra fusca nitida, subtus ex carneo glauca, venis satis approximatis teneris, versus margines vulgo bifidule ramulosis, tenere reticulatis; infima 3 lin., summa usque 3¾ poll. longa. Legumen intus cinnabarinum, lobis 4—5 lin. latis suborbicularibus. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim, in monte Gunung Megang (T.).

(9). **Pithecolobium rostratum.** = Albizzia rostrata BL. (I. l. p. 24). Legumen suppetens genus genuinum declarat. Foliola in nostris fructiferis glabrata, in sicco subtus pallide fuscula, superiora majora venis costalibus utrinque 7—9. Legumen circulariter co-

chleatum monogyrum coriaceum, 7-spermum, semipollicem latum, extrorsum obiter subsinuatum, extus nigrescens, intus cinnabarinum; semina ovoidea, nigrescentia. — Sumatra occid. prope Lubualang (T.).

(10). **Pithecolobium oppositum.** Folia (superiora) opposita, ramuli cum petiolis foliolorumque costâ utrinque puberi; petiolus medio vel paullo altius glandulâ ellipticâ; pinnae bijugae, superiores majores patentissimae graciles; foliola inferiorum 2—3-superiorum increscenti-3—4-juga, haec majora, supremaque omnium maxima, infimorum quaedam depauperata, chartacea, subtus subglauca, inferiora ovata vel ovato-oblonga obtuse acuminata, aequilatera vel inaequilatera, superiora elliptico-oblonga vel sublanceolata obtuse acuminata, flores... Rhachis inter jugum supremum mucronato-exserta. Glandulae jugales inter foliola suprema et media vulgo obviae. Foliola basi acuta, supra lucidula, inferiora $\frac{3}{4}$—2 poll. longa, superiora tripollicaria. Prope P. rostratum inserendum videtur. — Sumatra orient. in prov. Lampong prope Kebang (T.).

(11). Pithecolobium Clypearia BENTH. *var.* β. MIQ. Pinnae usque 7-jugae; foliola majora superiora usque 2 poll. longa. Glandulae scutellato-concavae et ad basin petioli, et inter juga et jugales ad foliolorum paria. — Sumatra occid. prope castellum Elout (T.), prope Sungi-bulu (D.). — Bangka, prope Djebus (T.).

(12). Serianthes grandiflora BENTH. Calyx accuratius observatus sub-bilabiatim 5-fidus, crasse coriaceus. „Corolla albo-flava." Legumen oblongum, basi parum latius, lignescens, epicarpio reticuloso, fere 6 poll. longum, 9-spermum. — Insulae Pulu Sangian (vulgo Dwars in den weg) et Pulu Sebessi, fretus Sundae (T.).

(13). Adenanthera pavonina LINN. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(14). **Parkia biglobosa** BENTH. (*P. africana R. Br. l. c.*). Foliorum tum magnitudo tum partitiones pro aetate multum differre videntur. Suppetit folium stirpis forsan juvenilis tripedale, pinnis 42-jugis, foliolis usque 120-jugis; rhachides rufule villosule puberae;

glandula petiolaris 1 ellipsoidea prominens; foliola lineari-falcata acuta ciliata, basi suâ lato-truncatâ et obliquâ tanquam glandulâ lineari sulcatâ marginata (quâ notâ haec a congeneribus differre videtur). — Folium stirpis florentis multo brevius vix pedale, pinnis 24-jugis, foliolis 50—60-jugis; glandula petiolaris elliptico-concava prope basin; pedunculi in pedunculo communi vulgo geminato-approximati; inflorescentia virginea turbinato-obovoidea grisea. — Haec autem species per Indiam orient. totam (an culturâ) dispersa videtur. Stirps africana ultro inquirenda — Sumatra occid., in Priaman, an spontanea? (D.).

(15). **Parkia macrocarpa.** Rhachides subappresse ochraceo-griseo-hirtellae; petiolus supra basin glandulâ ellipticâ convexâ; pinnae 18—16-in summis 11-jugae, oppositae vel subopposítae, glandulis inter superiores orbicularibus; foliola 20—30-juga linearia obtusa, basi oblique truncata, angulo superiore obtuso, inferiore acute producto, ciliolata; legumen stipitatum (stipite superne compresso) lanceolato-elongatum acutum rectum, rufulo-obductum (probabiliter glabrescens) 30-spermum. — Foliolis obtusis rectis a praecedente statim discernitur. Ramuli lenticellosi, novelli rufuli. Folia pedalia vel breviora, petiolo et rhachibus basi tumidis; his dorso convexis, antice bifacialibus, faciebus angulo vulgo sulcato separatis, sulco inter foliola subglanduloso, nunc inter superiora veras glandulas orbiculares proferente; foliola apice obtusa nunc subretusa vel submucronulata (puncto subcalloso), media (quae majora) 3 lin. longa, $\frac{3}{4}$ lata, subtus pallida, nervo submediano, fere recta, densa sed non imbricata, rhachibus passim superne glanduliferis. Luguminis stipes 4 poll. longus, inferne cylindraceus angulatus, sursum sensim compressus, ipsum bipedale, $2\frac{1}{2}$ poll. latum, planum, marginibus incrassatum. Semina pollicaria compressa marginibus obtusis, funiculo gracili. — Sumatra orient. in prov. Lampong prope Mangala (T.).

(16). **Parkia? sumatrana.** Rhachides ferrugineo-tomentellae; glandula supra basin petioli elliptica convexa vel concava; pinnae 5—7-jugae (inferiores vulgo breviores) fere oppositae; foliola 15—18-juga, basi latâ obliquâ et glandulosâ sessilia (angulo superiore resecto, inferiore obtuso), subrecta lineari-oblonga obtusa nunc apice subcallosa,

costâ subexcentricâ, venosâ, venâ lateris inferioris altius adscendente margini parallelâ (e basi ortâ) venulas connectente, marginibus pubero-ciliata, caeterum glabra, subtus pallida, flores... Folia $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ pedis longa; pinnae 3—5-pollicares; foliola 7—4 vulgo 6 lin. longa, 2—$2\frac{1}{2}$ lata, firmula, cicatricem linearem relinquentia; glandulae praesertim ad foliola superiora, immediate iis suppositae. — Sumatra occid., in Priaman (D.).

(17). **Parkia singularis** MIQ. *l. c.* Quemadmodum in aliis hujus ordinis generibus, v. c. Albizziae, species aliae magni-aliae parvifoliolatae offenduntur, sic Parkiis hactenus cognitis, numerosissimis minutisque suis foliolis insignitis accedit jam haec foliaturâ plane abhorrens. Characteri l. c. proposito, examinatis nunc completioribus atque fructiferis speciminibus, haec addenda: Folia (saltem superiora quae suppetunt) opposita, pinnis 1—4-jugis, foliolis 5—3-jugis, subsessilibus, subovatis, acutiusculis vel subobtusis, nitidis, 2 poll. longis, adultioribus glabris, rhachi communi infra pinnas infimas glandulam elliptico-convexam proferente. — Spica densa, bracteolis angustis spathulatis apice concavo obtusis, dorso hirtellis. Calycis tubus sub-4—5-angulatus, angulis praesertim hirtellus, ore subbilabiato, lacinulis dorso convexis hirtellis, 2 posticis obtusis aequalibus, 3 anticis acutiusculis, quarum media productior, laterales subobsoletae. Petala 5 lanceolato-linearia, basi cum tubo staminео connata, apice concavinsculo pubera, parum exserta, subaequalia, 2 anteriora superne distincte concavata et obliqua, posticum et 2 lateralia aequalia acutiora. Filamenta in tubum connata, apice tantum libera. Antherae oblongae obtusae anticae, connectivo lato, loculis pallidis, polline biseriato. Ovarium stipitatum glabrum, stylo glabro. Legumen stipite compresso 4—3 poll. longo suffultum, e basi attenuatâ lanceolatum apice contractiusculo subobtusum, leviter falcatum, compressum, suturis incrassatis, 13—14-spermum (in quibusdam semina pauciora), valvis coriaceis glabris rugulosis, nunc nigrescentibus. — Sumatra occid. prope Kayu tanam (D.).

PAPILIONACEAE.

(18). Phanera albo-lutea MIQ. *l. c.* Innovationes velutino-rufae subvillosae. Stipulae reniformi-orbiculares caducae. Folia e basi cordatâ

lato-obverso-elliptica fere quadrato-rotundata, foliolis (lobis) apice $\frac{1}{3}$ liberis divaricatis ovato-obtusis, sinu mucronato, 11-nervia et nervulo tenui basilari fere 13-nervia, subtus livido-glaucina, juniora appresse velutina, seniora subglabra, $2\frac{3}{4}$—$3\frac{1}{2}$ poll. longa, subpergamacea, supra lucida, antrorsum nunc complicata. Inflorescentia racemosa inferne bracteis stipulaceis vacuis; pedicelli et calyx extus sericeo-velutini; hujus tubus $2\frac{1}{2}$ lin. longus cylindricus, basi leviter tumidus, limbi 6 lin. aequantis laciniae lineari-lanceolatae acutae, sub anthesi reflexae, in alabastris compressis deciduae; petala e basi hastatâ vel cordatâ elliptico-lanceolata acuta, ungue laminâque utrinque in medio velutino-puberis, teste T. albo-flava; ovarium stipitatum oblongum angustum sericeo-velutinum, stylo longiusculo petala superante glabro, stigmate peltato-capitato. — Ex affinitate Ph. stipulosae et semibifidae. — Sumatra occid. prope Surumantingi (T.).

(19). Phanera sumatrana MIQ. *l. c.* „Corolla albo-lutea.”

(20). Phanera stipularis BENTH. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(21). **Phanera bicornuta.** Ramuli obtuso-sub-4-angulares, juniores cum foliis subtus in nervis petiolisque sparse rufo-pilosuli, glabrescentes, folia e basi cordatâ lato-ovato-rotundata, lobis (foliolis) $\frac{1}{6}$ liberis apice obtuso-subacuminatis, introrse leviter concaviusculis, sinu lato subrectangulari mucronulato, chartaceo-pergamacea, lucida, 11-nervia, nervis extrorsum praesertim laxe reticulatis, flores. . . aurantiaci, legumen stipitatum dimidiato-angusto-oblongum, coriaceum, suturis applanatis, circiter trispermum. — Folia 7—4 poll. longa. Legumen nigrescens glabrum, suturis striulatis, dorsali rectâ, seminiferâ convexâ apice mucronatâ, semipedale, medio $1\frac{3}{4}$ poll. latum, nondum maturum, trispermum cum 2 ovulis sterilibus. — Anne Ph. polyanthae affinis, anne cum Ph. lucidâ conferenda? — Sumatra occid. prope Surumantingi (T.).

(22). Phanera integrifolia BENTH. *l.c.* Flores haud vidi, sed reliqua plane congruunt. Folia lato-cordato-rotundata 7—9-nervia subcoriacea, nervis supra impressis, subtus prominentibus laxe reticulatis,

majoribus lateraliter parce piliferis, 3—5¾ poll. longa, apice divaricate emarginata et mucronata. — Sumatra occid. prope Surumantingi (T.).

(23). Phanera catalpaefolia MIQ. *l. c.* Ph. pyrrhaneurae proxima, a sequente, cui proxime etiam accedit, foliis semper perspicue ovatis et acumine breviore, compage firmiore, reticulo laxiore differt. In acuminis emarginaturâ mucronulus etiam observatur.

(24). **Phanera acuminatissima.** Ramuli, cirrhi petioli et nervi foliorum subtus ferrugineo-villosuli partim glabrescentes; cirrhi e ramulis supra basin orti oppositi circinnati; folia longiuscule petiolata, e basi saepe conniventi-cordatâ ovato-rotundata, abrupte acuminata acumine anguste lineari uninervi apice minutissime bidentulo interque denticulos submucronato, firmiter chartacea, lucida, 9-nervia laxeque reticulata, nervis 3 mediis infra acumen coëuntibus, flores... Folia 8—5 poll. longa, utrinque lucida, nervis supra subsulcatis, acumine apice haud raro subsphacelato. Florum fragmenta tantum reperi, sed quae genus satis declarant. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(25). Bauhinia acuminata LINN. — Folia rectius sub-5-nervia dicenda; legumen haud raro rectum, suturis saltem haud parallelis. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(26). Bauhinia tomentosa LINN. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

Adnotatio. Bauhiniearum juvenilium folia ab iis adultarum saepe valde discrepant, minora sunt, foliolis altius separatis nervis paucioribus. Plura ejumodi sarmenta coram sunt, ad species definiendas inutilia, utilia saltem quae doceant, species exinde exstructas in Catalogis expungendas esse.

SINDORA *nov. gen.* Flores ... Legumen brevi-stipitatum (stipite libero) suborbiculare compressum extus aculeatum, valvis subcrustaceo-duris, suturis sulcatis, indehiscens? mesocarpio suberoso-firmo, endocarpio tenui pergamaceo, monospermo. Seminis transversi (funiculo cupulato carnoso) recti globoso-obovoidei testa duro-coriacea nigra, embryi recti (suaveolentis) cotyledones

duro-carnosae, basi emarginatâ radiculam rectam brevem centrifugam recipientes. — Genus admodum distinctum, probobaliter Hymenaeae affine.

(27). **Sindora sumatrana**. Arbor resinosa?; ramuli cum foliis nunc glaberrimi. Folia alterna petiolata pari-pinnata, foliolis 2—3-jugis oppositis brevi petiolulatis, e basi rotundatâ ovatis vel plerumque et superioribus ovato-ellipticis obtuse subapiculatis, pergamaceis margine laevi nerviformi cinctis, subtus costâ prominulâ venisque pluribus teneris patentibus notatis, in sicco ad lentem foveolatis, fuscescentibus, 2-fere 4 poll. longis, petiolulis 1—1½ lin. longis subsemiteretibus nunc rugulosis, rhachi communi 2—3½ poll. adaequante, teretiusculâ. Paniculae ramos et ramulos terminantes parce ramosae, fructiferae adhuc parumper puberulae, floribus alternis. Calycis basis marginis tumiduli specie persistens. Legumina stipite villosulo brevi, lineam circiter longo suffulta, inaequilatero- vix ovato-orbiculata, suturâ seminiferâ breviore, alterâ convexiore, apice brevispinoso-acuta, compresso-plana, suturis magis minusve sulcatis, valvis rigidissimis duris subcrustaceis resinosis, aculeis distantiusculis basi tumidulis brevi-conicis pungentibus rigidissimis durissimisque lineam circiter longis armatis, 1½—1¾ poll. longa et fere totidem lata, epicarpio laevi, mesocarpio tenui suberoso-celluloso. Semen in medio circiter positum, embryo carnoso-subcorneo albido, odoris fere corticis Pruni Mahaleb, plumulâ parvâ. — Arbor indigenis satis nota nomine Sindur, cujus fructus Sarapantu dicti, quotannis medicinae indigenarum causa in Javam exportari TEYSMANNUS annotavit. — Sumatra orient. in regione Palembanica, prope Maranjat, locis arenosis, inundationibus expositis, m. Majo fructiferam invenit T. — Oleo resinoso e truncis incisis stillante Palembanenses utuntur, cum Oleo Dempel mixto, ad sarciendas naves.

(28). Intsia amboinensis THOUARS *l. c.?* Foliola (superiorum) bijuga petiolulata elliptico-ovatove rotundata patule multivenia, pergamacea; panicula corymbiformis contracta, ramis racemosis, cum calycibus pubescens, legumen lanceolato-oblongum rectiusculum. *Paludia insignis* TEYSM. herb. — A specie sequente, cui alioquin conformis, differt foliolis paucioribus, latioribus, inflorescentiâ densâ,

bracteolis minoribus minus lacte herbaceis citiusque deciduis, leguminibus angustioribus magisque rectis. — Rami in siccis subcylindrici flavo-pallidi vel grisei. Foliola basi lato-rotundata vel subtruncata, ad petiolulum nunc leviter protracta, apice rotundata nunc leviter emarginata, haud raro aliquatenus inaequilatera, supra lucida, subtus pallida ad lentem hic illic glandulose punctata, glabra, 3—5 $\frac{1}{3}$ poll. longa. Calycis subincano-pubescentis laciniae 4 conformes elliptico-oblongae obtusiusculae, 2 oppositae plane aequales. Vexillum calycis lobum circiter aequans brevi-unguiculatum ovato-rotundatum, marginibus plicato-undatum, basi subcordatum, apice emarginatum. Filamenta 3 reliquis insigniter longiora, calycis lobis tribus reliquis (quarto vexillum) opposita, valida, elongata, inferne dense hirtella aestivatione contorto-incurva, fertilia, antheris linearioblongis subprismaticis utrinque obtusis, dorsi faciebus duabus convexis longitudinalibus sulco diremtis, cui supra basin filamentum insertum est, loculos simulantibus sed connectivum reapse sistentibus, anticâ facie planiusculâ e 2 loculis sulco diremtis in sicco nigrescentibus, singulis rimâ longitudinali apertis polliniferis. Filamenta 2 vel 3? exilia sterilia vexillo alterna. Stylus aestivatione circinalis, inferne cum ovario hirtellus. Legumen immaturum jam glabratum, 8 $\frac{1}{2}$ poll. longum, 2 latum. — β. Foliis tenerioribus lato-ellipticis brevi-apiculatis inaequilateris, leguminibus leviter arcuatis vel subrectis 9 — 3-spermis. — Insula Pulu Rakata fretus Sundae — β. Insulae Pulu Sangian et Pulu Paudjang fretus Sundae (r.).

(29). **Intsia palembanica.** Praeter inflorescentiam glabra. Ramuli teretiusculi novelli subpuberi. Folia pari-pinnata, rhachi semiteretisubtrigonâ, inter jugum supremum subtruncatim quasi corpusculo glanduloso terminatâ, foliolis 4-jugis breviter petiolulatis, inferiobus minoribus ovatis vel ovato-oblongis, superioribus angusto-sublanceolato-oblongis, plerisque basi rotundatis, apice breviter acute vel obtuse apiculatis, pergamaceis, supra nitidulis, subtus pallidis patule venosis, 2 $\frac{1}{2}$ —4-fere 5 poll. longis. Racemi stricti superne axillares terminalesque, cum bracteis ovalibus calyceque (limbo utrinque) subcano-pubescentes. Calycis tubus circiter semipollicaris basi stipitiformi-contractus, bracteolis 2 suboppositis ovalibus herbaceis

deciduis instructus, pedicellum limbique lobos elliptico-oblongos circiter aequans. Ovarium alte exsertum cum filamentorum stylique basi hirtello-pubescens. Legumen horizontale, 6—9 poll. longum, fere 3 latum, margine seminifero arcuato. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-enim, in austr. prov. Lampong prope Kebang. — Spec. sterile foliolis latioribus insigne prope Sekaju Muri regionis Palembanicae (T.).

(30). **Intsia puberula.** Rhachis cum foliolis subtus puberula, foliola 5-juga e basi rotundatâ elliptica brevi-apiculata, subtus pallida patule plurivenia, legumen brevissime stipitatum lato-oblongum arcuato-deflexum 6—4-spermum. —Foliola firmiter chartacea, supra lucidula, superiora majora, $1\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ poll. longa. Legumen fere I. palembanicae, ex apice rotundato lateraliter brevi-acutum, ligneum, 5—6 poll. longum, 3 latum, suturâ seminiferâ nunc obtusatâ, vix costatâ, nigrescens. Semina ellipsoidea nigra nitida, arillo e funiculo continuato croceo-cinnabarino carnoso uno latere induta, caeterum endocarpio albido-submedulloso sicco inclusa. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

INTSIA THOUARS? Calycis basi herbaceo-bibracteolati herbacei tubus turbinatus, limbus 4-lobus, lobis aestivatione biseriatis, singulae seriei subvalvatis, exterioribus interiores obtegentibus, decussatim imbricatis. Petalum 1 vexillum, calycis lobo postico extimo oppositum. Stamina fertilia antherifera 3, calycis lobis lateralibus et antico opposita, filamentis liberis calycis ori insertis, filiformibus, antheris dorsifixis oblongis ellipticis, rimis longitudinalibus dehiscentibus. Ovarium stipite tubo calycino adnatum, exserto suffultum, dimidiato-ellipticum, pluriovulatum, stylo filiformi. Legumen lato-oblongum compressum leviter arcuatum, suturâ seminiferâ tricostatâ, pergamaceo-coriaceum, 3—9-spermum, semina reniformi-ovata obtusa compressa, funiculo brevi lato inserta. — Arbores ligno admodum durabili, indigenis *Marabau* nomine celebratae, foliis pari-pinnatis, axillis corpusculo uti in Pahudiâ crassiusculo rigido pulviniformi margine superiore acuto instructis, racemis terminalibus, calyce et ovario iis Pahudiae consimilibus, filamenta autem libera. An genus Thouarsianum, secun-

dum spec. madagasc. praesertim constitutum, etiam species nostras indicas jure contineat, ultro inquirendum.

(31). Tamarindus indica LINN. *l. c.* — Bangka (A.).

(32). **Jonesia** (*Saraca*) **palembanica**. Folia sessilia glabra, foliolis 5—3-jugis, (jugi infimi depauperatis), brevi-petiolulatis e basi rotundatâ vel acutiusculâ oblongis vel minoribus obovato-oblongis breviter apiculatis, costulis erecto-patulis utrinque circiter 12; corymbi fasciculati densi a basi ramosi puberuli, bracteolis ellipticis dorso puberulis; calycis lobi apice ciliolati, stamina fertilia 3, ovarium glabrum. — Prope J. macropteram, a quâ indumento distinguitur. Petioluli brevissimi antice canaliculati. Foliola subcoriacea, supra lucida, nervatione utrinque prominulâ, magnitudine valde disparia, 5—13 poll. longa, nunc fere lanceolata. Inflorescentia in sicco flavescens, fere J. macropterae, bracteis bracteolisque obovalibus; calycis faux crenato-lobulata. — *Ludit β* foliolis minoribus acuminatis. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muaraenim (T.).

(33). Cassia alata LAM. *l. c.* — Bangka, locis umbrosis vulgaris (A.).

(34). Cassia occidentalis LAM. *l. c.* — Bangka, prope Muntok, locis sylvaticis (A.).

(35). Cassia glauca LAM. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman, seminibus e Bataviâ allatis, uti fertur exorta (D.).

(36). Cassia timorensis DC. *β. xanthocoma ibid. p.* 99. Species vix non sui juris; in spec. supp. fructiferis idem perstat indumentum foliorum ex griseo aureum. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(37). **Mezoneuron grande**. Inerme?, folia impari-bipinnata, pinnis increscenti-4—3-jugis cum impari terminali, foliolis increscenti-5—6-jugis brevissime petiolulatis, ovatis vel superioribus ovato-elliptico-oblongis, acutis vel brevi-acuminatis, rhachibus petiolulisque novellis tomentellis foliolisque subtus puberis aetate fere glabratis; legumen anguste alatum lanceolatum acuminatum 3—4-

spermum. — Insignis species, in genere suo et aculeorum absentiâ et foliorum singulari conformatione heteromorpha, § 2 adjungenda, arborem excelsam sistit. Innovationes rufo-sericeae, rhachides juniores atque petioluli rubiginoso-tomentelli, rhachis communis semitereti-trigona, inter pinnas antice lineâ densius pilosâ notata, adultior glabrior teretiuscula, basi antice applanata, inter pinnas a lateribus leviter compressa, 11—8 poll. longa, inermis, sed basi nunc hic illic verrucellosa. Pinnae supremae 9—10 poll. longae terminali aequilongae, infimae $1\frac{1}{2}$—4 poll. aequantes. Foliola aequilatera passim inaequilatera, subrhombea, adultiora firmiter chartacea, $1\frac{1}{2}$—4 poll. vulgo $2\frac{1}{2}$—3 poll. longa, costulis 5—6 utrinque distinctioribus, subtus ad lentem maculis orbicularibus notata, vetustiora fere glabra. Racemi fructiferi breves cum calycis basi persistente fulvovelutini, ramulis paucis suboppositis. Legumen stipitatum lanceolatum acuminatum, subpergamaceo-membranaceum, reticulatum, cum stipite semipollicari $2\frac{1}{2}$—3 poll. longum, $\frac{1}{2}$ latum, glabrum, 3–4-spermum, cum ovulis aliis in parte sup. sterilibus. — Sumatra occid. in Solok et prope Batu Sangka (T).

(38). Caesalpinia Nuga AIT. *l. c.* Foliola saepe 4-juga, ovata subacuminata; legumina elliptica utrinque acuta, recta. — Insula Pulu Pisang prope Padang (T.).

(39). **Caesalpinia dasyrhachis.** Inermis, rhachides cum de inflorescentiâ rufo-tomentellae subglabrescentes; pinnae 8—4-jugae, jugo infimo supremis duplo breviore, foliolis increscenti- 10—5-jugis, subsessilibus densis haud imbricatis, e basi inaequali lineari- vel obverso-oblongis, apice rotundato mucronulatis, subtus pallidis appresse puberulis tenere venulosis; racemus terminalis, gracilis, foliis brevior; calycis laciniae oblongo-ellipticae ochrascenti-velutinae, interiores margine extenuato glabrae, petala obovata, postice et antice praesertim versus basin medio villosula, filamenta inprimis basi et ovarium hirtella, legumen planum lanceolatum, circiter 6-spermum, suturâ utrâque subalatâ. Species C. arborescenti et C. ferrugineae affinis videtur (illa enim ex § *Brasillettiâ* remota huic arcte affinis) cum hisce propriam probabiliter generis sectionem efficiat, legumine non solum subalato polyspermo, sed calycis etiam

laciniis subaequalibus distinctam. — Rhachis communis circiter semipedalis; pinnae inferiores $1\frac{1}{2}$- superiores 3 poll. longae; foliola superiora maxima 1 poll., longa, 3 lin. supra medium lata, baseos inaequalis angulo inferiore inserta, firmiter chartacea, supra lucida, costâ utrinque puberâ, subtus obiter venosa, mucrone demum deciduo. Racemi parum ramulosi, bracteis caducis. Calycis subaequalis laciniae 2 exteriores, 3 interiores margine extenuatae, illarum nulla vere galeata. Petala tenera, dorso ad basin et medio, antice ad basin villosula. Stigma calyptratum. Legumen e basi attenuatâ lanceolatum, 4—$4\frac{1}{2}$ poll. longum, medio pollicem latum, utrâque suturâ subalatum, seminiferâ vulgo rectiore, valvis inter semina subunitis in locellos quasi subdivisum. — Sumatra orient. in prov. Lampong, prope Mengala, Kebang (T.).

(40). **Caesalpinia acanthobotrya.** Ramuli, rhachides dorso, pedunculus et racemus (excepto apice) aculeis crebris, recurvis; rhachis folii ad pinnarum insertionem dorso bi- caeterum sparse aculeata; pinnae (folii sup.) 8-jugae, subaequilongae, rhachibus cum communi et petiolulis hirtello-tomentellis; foliola 14—20-juga lincaria, baseos oblique truncatae angulo inferiore inserta, angulo superiore latiore convexo-truncato, apice rotundato parumper nunc oblique retusa, costâ subexcentricâ, marginibus parallelâ, subtus albido-pallida, utrinque minute puberula, racemi seu paniculae axillares et terminales, ramis longiusculis paucis, pubescentes, glabrescentes, bracteis rotundato-concavis; calycis coriacei glabri laciuia postica galeata. — C. cinclidocarpae et C. tortuosae affinis, ab illâ differt calyce glabro, racemo inter flores etiam aculeato, foliolis distantioribus, non emarginatis sed vix tantum retusis, subtus albido-pallidis, a C. tortuosâ pinnarum numero rel. rel. — Aculei omnes basi compressi. Ramuli cylindrici glabri, novelli angulati puberi. Foliorum rhachis communis 8—6 poll. longa, antice acutangula, dorso convexa; pinnae horizontaliter patentes, 2—$2\frac{1}{2}$-pollicares, superiores vix longiores; foliola subsessilia, 4 - 5 lin. longa, $1\frac{1}{3}$ lata, marginibus parallelis, inferiora et suprema minora nunc subobovalia, firmula, supra laete viridia costâ notata, cito glabrata, subtus valde expallida venulosa. Racemi foliis aequales vel longiores, basi pauciramosi, bracteis rotundatis concavis, aculeis crebris, in vertice saltem

deficientibus, floribus pedicellatis. Calycis lacinia postica valde galeata reliquas aestivatione obtegens. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(41). Caesalpinia pulcherrima SW. *l. c.* — Bangka, in horticulo castelli, prope Batu Rusak (A.).

MACROTROPIS DC. Calycis campanulati bibracteolati bilabiati labium sup.- bi-, inf. trifidum, laciniis acutis. Corollae imo calyci insertae vexillum obovato-rotundatum emarginatum, alae lineari-oblongae, carinae petala libera alis subconformia et aequilonga. Stamina cum petalis inserta 10, filamentis liberis, anticis longioribus. Ovarium breviter stipitatum, oblongum 3—4-ovulatum, stylo subulato adscendente. Legumen oblongo-ellipticum, utrinque attenuatum coriaceo-lignosum, 3—4-spermum, isthmis interstinctum, circum semina pulposum, bivalve. Semina rotundato-tetragona, compressiuscula, embryi radicula recta. — Folia impari-pinnata, bi- et tri-juga, foliolis oblongo-obovatis nitidis, paniculis axillaribus et terminalibus. — Generi huic Sophoreo, quod secundum species sinenses divus CANDOLLEUS exstruxit, sequentem, cujus fructum haud vidi, subscribere liceat.

§ 1. *Amacrotropis.* Vexillum reliquis petalis aequilongum. Stylus aestivatione circinalis.

(42). **Macrotropis sumatrana.** Foliola bi- tri-juga cum impari, infima sub-, reliqua exacte opposita, ovata vel ovato-elliptica obtuse apiculata vel subacuminata, paniculae axillares et terminales cum calycibus tomentellae, flores brevi-pedicellati. — Ramuli novelli tomentelli mox glabrati. Foliola juniora praesertim subtus hirsutula, mox glabrata, terminale paullo distans, subcoriacea, supra nitida, subtus costulis teneris pluribus subpatulis notata, 1—3 $\frac{3}{4}$ poll. longa, superiora inferioribus majora. Paniculae e racemis compositae folia superantes multiflorae. Calyx basi acutiusculâ subobconicâ bibracteolatus (bracteolis deciduis), fulvo-tomentellus, cupulato-campanulatus, ore bilabiato, labio antico trifido, dentibus acutis medio productiore, postico paullo longiore bifido, dentibus lato-triangulatis, aestivatione subvalvatâ. Corollae (violaceae?) papilionaceae petala subaequilonga, calycis basi supra partem imam leviter atte-

nuatam inserta, vexillum brevissime unguiculatum orbiculare emarginatum, medio antice maculâ discolore notatum. Alae et carinae petala subconformia inaequilatero-subspathulata obtusa brevissime unguiculata, basi hinc auriculata, carinae quam alae paullo latiora convoluta, libera, omnia sub aestivatione vexillo amplexa. Stamina 10, filamentis $\frac{2}{3}$ compressis, liberis vel lateralibus vix ac ne vix imâ cohaerentibus, anterioribus paullo longioribus, vexillari reliquis manifesto breviore; antheris dorsifixis ellipticis obtusis basi subemarginatis, loculis antice sulco diremtis, lateraliter dehiscentibus. Ovarium dense villosum cum lanâ obovoideum, denudatum oblongum, quam brevissime stipitatum, medio 2- (an et 3-) ovulatum, stylo glabro compressiusculo aestivatione plane circinaliter convoluto, stigmate parvulo. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Batu Radja (T.).

(43). **Macrotropis ? bancana.** Folia impari-pinnata, foliolis 5—3-jugis, oppositis, petiolulatis, ellipticis usque elliptico-oblongis acuminatis vel subacuminatis coriaceis, subtus cum petiolis inflorescentiâque albido-villoso-velutinis, 2—1 poll. longis, rhachi circa petiolulorum insertionem pilorum fortiorum circulo instructâ, foliolo terminali approximato; panicula terminalis (virginea) pyramidata, ramis racemoso-floridis; flores brevi-pedicellati bracteâ ovatâ suffulti; calyx virgineus albido-villosus bibracteolatus; corolla et genitalia generis vel fere Sophorae? — Bangka, prope Djebus (T.).

(44). Dalbergiae species incerta, D. Sissoo et D. Pseudo-sissoo affinis, foliolis utrinque 3 ellipticis vel obovato-ellipticis obtusiusculis vel obtusis et emarginatis, cum rhachi et costâ supra hirtellis alioquin glabris, ob flores et fructus deficientes nimis dubia. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Sekaju muri (T.).

(45). Dalbergia Zollingeriana MIQ. *l. c.* Probabiliter majori jure ad § Solenolobium referenda. — Scandens. Folia speciminum fructiferarum subglabra; legumen brevi-stipitatum fusco-nigrum glabrum compresso-turgidum coriaceum, suturis obtusis, vel monospermum et tunc subrectum vel dispermum et tunc inter semina coarctatum; calycis dens anticus longior ellipticus obtusiusculus. — Sumatra austr. in prov. Lampong ad fl. Tarabangi, in orient. prov.

Palembang prope Ogan-ulu, lignum promens tinctorium, Kaju lakka dictum (T.). — Praecedens idem probabiliter praestat.

(46). Dalbergia discolor BL. *l. c.* Frutex scandens, valde variat foliolorum numero. formâ et magnitudine; superiorum utplurimum 8—9, oblongo-obovata, rarius emarginata. Panicula cymosa dichotoma, ramulis subunilateralibus, ultimis apice conferte subumbellatim floridis. Calyx et bracteolae ovatae praesertim versus apicem hirtellulae, illius labium anticum tridentulum, posticum rotundato-truncatum paullo brevius. Corolla glabra. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Mengala (T.).

(47). Dalbergia tamarindifolia ROXB. *l. c.* Legumina talia qualia secundum sp. javanica l. c. descripsi, sed et haec nondum plane matura. Inquiretur an malaia stirps a ROXB. reverâ differat. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(48). Dalbergia monosperma DALZ. *l. c.* = D. frondosae varietas mihi *l. c.* quoad specimina sumatr. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(49). Pterocarpus indicus WILLD. *l. c.* — Sumatra orient. prope Muara-duwa (T.).

(50). **Pterocarpus? hypostictus**. Foliorum rhachis novella subpuberula, cito glabrata; foliola utrinque 3 cum impari, vel 4 cum impari, subjugatim approximato, brevi-petiolulata, e basi plerumque rotundatâ nunc subacutâ elliptico-oblonga vel infima subovata, terminale maximum, abrupte modice angusteque acuminata, acuminis apice ipso obtuso subtus mucronulum exserente, supra lucida, subtus pallide glauca, venis pluribus subpatulis teneris tenerioribusque interjectis, in venis venulisque puncticulata, (puncticulis ad lentem distinctis quasi cellulae prominulae aeriferae), hinc tactu asperula, $2\frac{1}{2}$—$5\frac{1}{2}$ poll. longa, petiolulis crassiusculis plicatulis rimulosis, rhachi tereti-subcompressâ; stipulae fugaces, flores.... — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Kebang (T.).

Brachypterum, § 2. *Mimosopsis*. Foliola numerosa, parvula.

(51). **Brachypterum microphyllum**. Innovationes fulvo-villosulae;

stipulae lanceolato-lineares subdecurrentes, rhachi antice sulcatâ et stipellatâ cum petiolulis pubescente, foliola multi-(18)-juga cum impari, subopposita et opposita elliptico-oblonga utrinque obtusa, apice mucronulata, puberula; fl. racemosi; legumen elliptico-lanceolatum acutum, membranaceo-pergamaceum monospermum, suturâ seminiferâ rigide alulatum. — Habitu fere Dalbergiae tamarindifoliae, ex leguminis formâ huc collocata, species facile cognoscenda. — Frutex scandens videtur, stipulis stipellisque iisque diutius persistentibus inter hujus tribus stirpes jam singularis. Foliola 7—3 lin. longa, inferiora abbreviata, firmiter chartacea, supra saturate viridia, minutissime puberula, subtus albido-pallida venulosa appresse pubera. Legumina breviter pedunculata, supra calycis basin annuli specie persistentem stipitata, glabra, $1\frac{1}{3}$—$1\frac{3}{4}$ poll. longa, epicarpio demum supra semen deciduo. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Segara Kembang (T.).

(52). **Derris pyrrothyrsa.** Foliola distanter 3-juga cum impari parum distante, secus rhachin a lateribus compressam antice sulcatam subopposita brevi-petiolulata, e basi rotundatâ vel acutiusculâ ovato-oblonga acumine obtuso nunc emarginato terminata, superiora majora, infima fere ovata, 5—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, pergamacea glabra, subtus costulis utrinque 6—4 tenuibus adscendentibus laxe subreticulatis; panicula ampla ramosa pyramidalis cum calycibus tomentello-rufa, ramulis ultimis gracilibus spicaeformi-racemosis, floribus alternis densiusculis brevissime pedicellatis, bracteâ exili caducâ suffultis; calyx campanulatus truncatus, antice obsoletissime unidentulus; vexillum glabriusculum; ovarium fulvo-hirsutum. — Inseratur prope D. acuminatam I. 1, p. 144. — Sumatra occid. prope Siboga (T.).

§ 3. *Macroderris* (*Fl. Ind.* I. 1, *p.* 146 addenda). Legumen basi longe attenuatum, magnum, 2—6-spermum, inter semina magis minusve coarctatum, margine sup. anguste rigideque alulatum, potius acute marginatum.

(53). **Derris macroloba.** Folia impari-pinnata, (superiora) foliolis petiolulatis bijugis lato-ovatis vel subellipticis, obtuse apiculatis, pergamaceis lucidulis, venis costalibus utrinque circiter 8, summis fere obsoletis, utrinque prominulis; paniculae ramos ramulosque termi-

nantes, maturae subglabratae, legumina calyce nunc cupuliformi pubescente suffulta, basi stipitis linearis plani ad instar coarctata oblonga plana coriacea tenuiter reticulata disperma, suturâ superiore margine acuto rigidoque alulata, inter semina nunc moniliformiter nunc parum constricta. — Rhachides 8—5-pollicares, basi altius tumidae, a lateribus leviter compressae; petioluli circiter semipollicares, antice complicato-canaliculati; foliola $4\frac{1}{2}$—$5\frac{1}{2}$ poll. longa, quae paniculis adposita multo minora, supra in sicco viridula lucidula, ad costam inferne complicata, caeterum venis notata, subtus fuscescentia costulis arcuatis patule erectis parum venosis. Legumina 6—5 poll. longa, articulis 12—10 lin. latis, parte interjectâ nunc stipitis ad instar lineari-constrictâ nunc obiter saltem coarctatâ, suturâ inferiore acutâ, superiore (seminiferâ) ante alam angustam rigidam acutam acute prominulâ, epicarpio castaneo fusco nitidulo. Semen pollice longius utrinque obtusum, facie anticâ leviter concavatum, testâ coriaceâ subcinnabarinâ, hilo subapicali parvo elliptico, funiculo brevi. — Sumatra austr. in prov. Lampong (T.).

(54). **Derris polyarthra.** Foliola unijuga cum impari, hinc trifoliolata (sed suprema), ovato-oblonga obtuse apiculata, emarginata, pergamacea, supra lucida, subtus pallida, costulis erectis tenuibus circiter 8 utrinque, 5—4 poll. longa; legumina 2—6-articulata, compressa, articulis suborbiculatis, summo acutato, isthmis valde contractis, suturâ superiore leviter marginatâ hinc fere tricostulatâ. Articuli 10—12 lin. longi coriacei fusci subreticulati. — Sumatra occid. in Priaman (T.).

(55). Padbruggea dasyphylla MIQ. *l. c. var. elliptica.* (Crudyae sp. herb. TEYSM.). Foliola increscenti-6-juga cum impari majore, inferiora ovata obtusa, 1—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, superiora longiora et angustiora, terminale tripollicare, costulis nunc perspicuis erecto-patulis; legumen maximum (nondum plane maturum) totum dense fuligineo-tomentosum turgidum oblongo-clavatum leviter compressum, suturis depressis, indehiscens, nunc fragile, spongioso-molle, mesocarpio crassissimo celluloso, endocarpio tenui, semine unico ellipsoideo obtuso, recto, funiculo abbreviato. — Habitus et partium omnium indoles stirpem hanc singularem speciei olim descriptae subjungendam

esse suadent, quamvis flores haud comparare licitum fuerit. Quod si recte fecerim, genus eximio fructus charactere confirmatum erit, si vero a P. dasyphyllâ diversam stirpem esse ultro constet, tamen generis titulo enumerandam esse vix dubito. Hujus etiam loci esse Crudyam orientalem HASSK. (*Fl. Ind.* I. 1, *p.* 80) admodum probabile videtur. — Porro moneam specimina Horsfieldiana florentia, quibus ductus olim genus proposui, ab illis sterilibus et glabratis Herbarii Leydensis quodammodo abludere, quare de identitate specificâ dubia quaedam mihi superesse fateri oporteat. Sumatrana autem stirps his similior, unice foliolis fere omnibus apice obtuso-protractis nec vere obtusis parumper recedit. Legumen 7 poll. longum, $2\frac{1}{2}$ latum. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Natar (T.).

(56). Aganope floribunda MIQ. *l. c.* Foliola 3-juga; legumina 3—4 poll. longa, passim lineari-lanceolata. — Sumatra occid in distr. Kota Nopau (T.).

(57). **Aganope subavenis**. Folia (sp. fructif.) glabra, foliola trisuprema bijuga cum impari, inferiora ovata breviora, superiora oblonga, breviter obtuseque apiculata, apiculo oblique complicato, basi rotundata, vel rarius suprema acutiuscula, subpergamacea, utrinque lucidula, venis costalibus teneris paucis, infimis alte adscendentibus utrinque parum prominulis subtusque vix reticulatis, costâ subtus acutangulâ; paniculae ramosae ramos ramulosque terminantes, rufo- brevi-villosulae; legumina brevissime pedicellata, lanceolato-oblonga recta vel subobliqua coriaceo-membranacea basi et apice acutiuscula, utrinque angustius alata glabra. — Foliolorum venis inferioribus alte adscendentibus satis distinctis quamvis teneris, in paginâ inferiore laevigatâ subaveniis, leguminibus glabris basi apiceque angustatis inter congeneres satis distincta. Rhachis 5—7 poll. longa, a lateribus praesertim inferne leviter compressa, antice inter foliola subcanaliculata, imâ basi tumida. Petioli in sicco rugosi nigrescentes tumidi 3—2 lin. longi. Foliola basi apiceque subcomplicata, 5—$2\frac{3}{4}$ poll. longa. Legumina fere matura 2—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, 6—7 lin. lata, alia recta alia inaequilatera vel medio leviter coarctata, saturate fusca, lucidula, plana, alia firmula. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Natar (T.).

(58). **Aganope sumatrana**. Foliola 4—3-juga cum impari, praeter petiolulos parce piliferos (in sp. fructif.) glabra, superiora majora obverse sublanceolato-oblonga, inferiora ovato- vel elliptico-oblonga, breviuscule acuminata, acumine vulgo emarginato, pergamacea, lucidula, costulis utrinque 4—5 erecto-patulis; paniculae ramosae cum ramulis petiolisque novellis et leguminibus (haud plane maturis) lanceolato-oblongis obtusis utrinque aequaliter alatis rubiginose dense brevissimeque tomentellae. — Foliis Derri acuminatae, leguminum formâ Ag. marginatae haud absimilis, ab hâc autem jam eorum indumento discernitur. Ramuli in sicco nigrescentes. Foliorum rhachis $\frac{1}{2}$—$\frac{1}{4}$-pedalis tenuis teretiuscula, antice praesertim deorsum planiuscula. Petioluli tumiduli in sicco nigrescentes, ad lentem parcis pilis induti, 2—1 lin. longi. Foliola suprema infimis haud raro duplo majora, quo minora eo magis ad formam ovatam tendentia, omnia in sicco griseo-rubellove viridula, firma, supra costâ leviter sulcatâ, subtus pallidiora, costulis tenuibus parum venosis, $2-4\frac{1}{2}$ poll. longa. Calyx sub fructu subcupulato-reductus sparse rubiginoso-subpuberulus, pedicellis circiter 3 lin. longis subglabris. Legumina monosperma, circiter 4 poll. longa, 10 lin. in medio lata, utrinque obtusa, apice extrorsum styli basi subrostellata, coriacea, alis latiusculis, acutis, plana, circa semen plicata. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Natar (T.).

(59). Milletia sericea W. et ARN. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (D.).

Milletia sericea, *var. major*. Foliola majuscula obovata rotundato-obtusa vel obtuse apiculata, magnitudine varietatem *subcordatam*, formâ *obtusam* referunt. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Natar (T.).

Milletia sericea, *var. aurata*. Foliola e basi rotundatâ lato-elliptica et oblonga obtuse apiculata, terminale obovato-oblongum, subtus in nervis rufule velutina, in parenchymate aurato- dein griseo-splendida; racemi axillares et superne paniculato-conferti, flores omnino speciei, brevissime pedicellati. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Derma-enim (T.).

(60). **Milletia turgida**. Foliola increscenti- 4—2-juga cum im-

pari, petiolulata, e basi rotundatâ vel obtusâ obovato-elliptica vel oblonga obtuse acuminata, coriaceo-pergamacea, supra nitida glabra, subtus argenteo- vel subaurato- metallico-obducta, costâ et costulis (utrinque 10—6) cum petiolis puberis fusculis glabrescentibus, 5—3 poll. longa; inflorescentia... legumen subsessile, e stipite brevissimo inaequilatero-oblongum crassum turgidum obtusissimum suturis obsoletis, hinc concaviusculum, illic subconvexum, crasse coriaceum ochraceo-tomentellum trispermum; semina magna extremitatibus contiguis plana, testis tenuibus connatis, cotyledonibus crassissimis, faciebus secundum planum diagonale contiguis. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(61). Milletia atropurpurea BENTH. *l. c.* Quum specimen authenticum haud viderim, nullo licet charactere repugnante, anne recte nostram huc retulerim, ulterius comprobandum. Species valida, habitu Aganopes. Foliorum rhachis 8-pollicaris, teretiuscula, basi tumida, inter foliola antice planiuscula; foliola quadrijuga cum impari, inferiora non exacte opposita ovata obtuse apiculata, superiora sensim longiora et angustiora, ovato-lanceolata obtuse producta brevimucronata, pergamacea, costulis utrinque 7—8 erecto-patulis subtus reticulatis, supra lucida, 3—7 poll. longa. Panicula alterne ramosa, ramis rigidis racemose subspicatim floridis, velutinis. Calyces virginei brevi-pedicellati basi bibracteolati, bracteolis ovatis acutiusculis, subflavido-velutini, ovoidei, labio antico tridentato, dente medio productiore, postico subtruncato, denticulis 2 obsoletis obtusis. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Batu-radja (T.).

Sectionem propriam exposcit sequens:

§ 2. *Nothomilletia*. Vexillum ad basin laminae bituberculatum. Stamina 7 monadelpha, octavum liberum.

(62). **Milletia paniculata**. Foliola 4—3-juga cum impari, opposita et subalterna petiolulata, e basi acutiusculâ obovato-oblonga, pergamacea, supra nitida subtus pallida, venis costalibus utrinque 7—8 patule erectis arcuatis teneris tenerrime reticulatis; panicula ampla, ramis spicato-racemifloris; calyx cupulatus brevis basi bibracteolatus; legumen breviter stipitatum oblongum oblique acutum, vel dispermum et inter semina constrictum vel monospermum ellipticum, glabrum coriaceum. — Foliorum rhachis 9—6, foliola 2—6

poll. longa, inferiora minora. Flores brevissime pedicellati; calyx virgineus ellipsoideus, floreus cupulatus dilatatus, sericeo-velutinus, labio antico tridenticulato, postico truncato; corollae petala subaequilonga; vexillum ungue lato brevi transverse, ubi reflectitur, subincrassato, laminâ ad basin circiter bituberculatâ, a dorso bifoveatâ, auriculis replicatis vix ullis; alae semisagittatae carinam aequantes. Stamina alterna breviora. Ovarium hirtum, stylo filamenta aequante. Legumina crasse coriacea fusca glabra plana, suturis obtusis, in paniculâ nunc valde incrassatâ formâ satis disparia, quae disperma 5 poll. longa, $2\frac{1}{4}$ lata. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Kebur Lahat (T.).

Genus dubium, Dalbergieis probabiliter accedens.

CHAENOLOBIUM. Flores... Legumen brevi-stipitatum rectum latum mucronatum lenticulari-compressum, lignoso-coriaceum, bivalve, monospermum. — Folia stipulata, impari-pinnata, plurijuga, estipellata, hirsutula, flores racemosi; habitus quodammodo Sophorearum et Padbruggeae, nec non Tricholobi inter Connaraceas.

(63). **Chaenolobium septemjugum**. Ramuli stipulae, rhachides et foliola praesertim novella et in nervis subtus fulvo-tomentosa; stipulae lineari-lanceolatae herbaceae; foliola increscenti-septemjuga cum impari, inferiora elliptica vel subovata, superiora elliptico-oblonga, breviuscule acuminata, costulis 6—12 utrinque, supra demum glabrata. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.). — Stipulae longiusculae, deciduae. Foliola brevissime petiolulata sensim glabriora, supra dein glabra, subcoriacea, marginibus leviter revoluta, costulis erecto-patulis demum venulosis, $1\frac{1}{2}$—5 poll. longa.

(64). **Chaenolobium decemjugum**. Praecedenti simile, indumento partium juvenilium laxiore fulvo-subhirtello-tomentoso; stipulae praecedentis; foliola constanter 10—9-juga cum impari, e basi rotundatâ elliptica, plerumque elliptico-oblonga et sublanceolata abrupte longiuscule acute acuminata, supra glabra, subtus in costulis utrinque 5—10 erecto-patulis demum reticulatis villosule hirtella; racemi superne axillares et terminales, breves?, flores brevi-pedicellati. — Legumina calyce partim superstite suffulta, suborbicularia, fere

pollicaria, facile dehiscentia, seminis funiculo brevi. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Ogan-ulu et Kuripan Lamadjang (D.).

(65). Flemingia strobilifera R. BR. *l. c.* Bracteae inf. rotundatae, superiores ex apice rotundato brevi-acutae. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D).

(66). Cajanus indicus SPR. *l. c.* — Bangka (A.).

(67). Pachyrrhizus angulatus RICH. *l. c.* — Bangka (A.).

(68). Spatholobus ferrugineus BENTH. *l. c.* Inflorescentia nunc ampla pyramidato-fasciculata; calycis labium posticum ovato-triangulare, anticum vix brevius tridentatum. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Natar ad fl. Tarabangi (T.).

(69). **Spatholobus macropterus.** Scandens, ramulis rhachibusque glabriusculis; stipulae brevi-lanceolatae acutae deciduae; foliola lateralia e basi rotundatâ elliptico-oblonga, terminale paullo majus e basi acutiusculâ obverse oblongum, subabrupte acuminata, petiolulis costâque subtus subvelutinis; racemi ramosi axillares; calycis puberuli labium posticum obtusum emarginatum, anticum acute 3-denticulatum; legumen adultum glabratum dimidiato-oblongum, suturâ seminiferâ rectâ incrassatâ, alterâ arcuatâ. — Foliola 3—4½ poll. longa, acumine obtuso mucronato. Racemi rami alterni. Flos 2 lin. parum longior. Calyx subcampanulatus cylindrico-obconicus, labio postico subintegro, conniventi-emarginato. Petala rosea?, subaequilonga; vexillum obovato-orbiculare concavum emarginatum, basi in unguem attenuatum et supra basin subfoveatum; carina bipes obtusa, utrinque supra pedes auriculato-producta, alae lineares obtusae inaequilaterae. Stamina 9 alte connata, vexillare plane liberum et brevius. Ovarium oblongum curvulum, velutino-hirtum, stylo basi hirtello, ½ glabro et compresso, stigma referente. Legumina juvenilia hirsutula, adulta glabra, suturis velutina, 4½ poll. longa, 10—12 lin. lata, apice contracto crassiusculo monosperma, caeterum valde compressa et transverse venosa, reticulata. — Calyx in hoc genere haud omnibus idem, in praesente specie ad Buteae normam ten-

dens. — Sumatra austr.. in prov. Lampong secus flumen Tarabangi (T.).

(70). **Erythrina sumatrana.** Ramuli aculeati cum foliis glabri; petiolus communis apice utrinque glandulâ stipellari urceolato-concavâ; foliola lateralia inaequilatera lato-ovata, terminale deltoideo-lato-ovatum basi rotundatum vel truncatum, omnia obtuse apiculata, utrinque sexcostulata; racemus spicatus longe pedunculatus rhachi calycibusque virgineis pulverulento-puberis; calycis florentis lato-cupulati bilabiati labia integra acutiuscula; legumen longe stipitatum subfalcato-lanceolatum $\frac{1}{2}$ inferne compressum sterile, superne contractum turgidum 4—3-spermum dehiscens. — Aculei breves conici fusci dein nigrescentes. Foliola subpergamacea, lateralia 3—5, terminale $4\frac{1}{2}$—$5\frac{1}{2}$ poll. longa, costulis erecto-patulis, quarum una utrinque e basi. Pedunculi stricti superne axillares, nunc geminati, 4—5 poll. longi; racemus ineunte anthesi bipollicaris conico-densiflorus, calycibus virgineis ellipsoideis subsessilibus, floribus verticillatis densis brevi-pedicellatis, pollice longioribus, roseis. Vexillum convolutum, alae et carina calycem superantes. Stamina submonadelpha. Legumen absque stipite 5 poll. longum, seminibus turgidis reniformibus. — Sumatra occid. in Boudjol (T.). — Prope E. lithospermam inserenda.

(71). Mucuna macrophylla MIQ. *l. c.?* Folia desunt. Scandens, ramis liguescentibus, racemos floridos exserentibus. Calyx extus appresse flavo-setosus, dentibus 3 anticis acutis, medio productiore, postico obtusissimo latiore. Ovarium albo-hispidum. — Sumatra austr. in prov. Lampong (T.).

(72). Mucuna gigantea DC. *l. c.* (l. c. corrige pro pedicellis elongatis: pedunculus elongatus, apice brevi-racemose subumbellatim pedicellifer). — „Corolla albo-flava." — Sumatra occid. in Priaman, ubi Kala-kata minjan (i. e. pruriens) vocatur (D.). — Insulae Pulu Saugian et P. Rakata fretus Sundae (T.).

(73). Canavalia virosa W. et ARN. *l. c.?* Foliola lateralia ovata, terminale ellipticum, brevi-acuta vel subacute apiculata glabra. Le-

gumen dimidiato-oblongum acutum, 5—8-spermum, $4\frac{1}{2}$ poll. longum, $1\frac{1}{2}$ latum. — Sumatra occid. in Prov. Priaman (D.).

(74). Clitoria ternatea LINN. *l. c.* — Bangka (A.).

(75). Desmodium triflorum DC. *l. c.* forma foliolis obovalibus. — Bangka prope Batu-rusak, ad vias et locis graminosis vulgare (A.).

(76). Desmodium polycarpum DC. *l. c.* — Bangka (A.).

(77). Desmodium strangulatum WIGHT et ARN. *var. sinuata l. c.* (nostra *var. in Fl. Ind.* partim huc referenda). Foliola sinuata, foliolum terminale cuneato-obovato-rhombeum, brevi-apiculatum vel obtusum; infl. laxa; calycis dentes longiusculi tubo sublongiores acutati; legumen pauci-articulatum. — Sumatra occid. prope Rau, Padang Pandjang, Lubu-alang (T.).

Nicolsoniae § potius adscribendum videtur sequens:

(78). **Desmodium dasylobum**. Lignescenti-fruticosum, tomentellum, foliola coriacea supra pubescentia, subtus cinereo-incana, crenato-sinuata, terminale majus e basi integerrimâ cuneatâ vel rotundatâ obovato- vel ovato-rhombeum, 2—3-pollicare, lateralia minora inaequilatera vel aequilatera ovata, obtusa, stipellae lineares, stipulae lanceolatae striatae; racemi breviusculi axillares et terminales subdensi hirtelli, pedicelli gemini, flore breviors, calyx campanulatus villosulus, dentibus obtusiusculis tubo brevioribus, ovarium hirsutulum, legumen sessile vel subsessile 6—12-spermum dense glochidiato-subtomentellum, nunc suturâ utrâque parum nunc alterâ sinuatum, inter semina vix constrictum, hinc articulis subquadratis. — Costulae foliolorum utrinque 4—5 arcuato-subadscendentes. Carina falcata alis et vexillo? longior. Tubus stamineus integer. Stylus brevis glaber. — Sumatra occid. prope Batang Barus (T.).

(79). Uraria crinita DC. *l. c.* — Sumatra occid. prope Rau (T.).

(80). **Uraria obcordata**. Incano-pubescens, folia trifoliolata, foliola lateralia deltoidea, margine superiore truncata vel vix retusa, terminale multo majus transverse obcordato-lunatum margine sup.

concavo subbilobum, costulis utrinque 3; racemi elongati; legumina 3- raro 2—1-articulata, articulis subreniformi-rotundatis. — Singularis species, Loureae habitu. — Sumatra orient. prope Muaraduwa (T.).

(81). Crotalaria retusa LINN. *l. c.* — Bangka (A.).

(82). Crotalaria quinquefolia LINN. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

CHRYSOBALANEAE.

(83). Parinarium sumatranum BENTH. *l. c.* Arbor, ut videtur in insulâ Sumatra satis vulgaris, indumento partium, foliorum formâ caet. variabilis. — Ramuli novelli vulgo cum petiolis costâ supra versus basin subtusque in eâ et costulis ochrascenti- vel griseo-villoso-pubescentes. Stipulae lato-lanceatae villosae glabrescentes nervosae petiolo longiores. Folia saepe obtuso-apiculata, nunc plane obtusa vel subrotundata, $2\frac{1}{2}$—$7\frac{1}{2}$ poll. longa, costulis 16—20 utrinque patulis transverse venosis. Calyx dorso superne manifesto gibbus griseo-villosus, laciniis lanceolatis, petalorum dorso puberulorum circiter longitudine. Fructus nascens lepidotus pilosulusque, adultus verrucelloso-lepidotus, quasi crustâ tartareâ griseo-albidâ indutus, semper magis minusve obtusangulo-costatus, nunc oblongus inaequilaterus $1\frac{3}{4}$ poll. longus, nunc brevior latior ellipsoideus utrinque plane obtusus subtruncatus $1\frac{1}{4}$ poll. aequans. — Insuper exstant specimina foliis subtus ochrascenti-tomentellis. — Sumatra occid. in Priaman (D.), Sumatra orient. in reg. Palembanicâ, prope Tubuan in Ogan-ulu, prope Dermo-Enim, Sumatra austr. in prov. Lampong ad fl. Tarabangi, prope Siring-kebau (T.).

(84). **Parinarium polyneurum**. Ramuli petiolique flavido-tomentelli; stipulae caducae; folia brevi-petiolata e basi rotundatâ vel acutiusculâ ovato- vel elliptico- aut lanceolato-oblonga suprema sublanceolata, acutiuscule vel obtuse vulgo perspicue acuminata, coriaceo-pergamacea, novella supra rariter pilosula in costâ hirtella, mox glabra lucida laeviuscula, subtus costulis 25—30 pluribusque (supremis minoribus densioribusque) patulis transverse venosis adultis cum costâ glabris, inter reticulationes cinereo-tomentella senilia

cinereo-albido-glabrata, 4—7 poll. longa; gemmae axillares et terminales ovoideae perulatae; fructus obovoideo-ellipsoideus leviter obliquus haud costatus cinereo-verrucelloso-lepidotus 2 poll. excedens. — Superiore et P. costato proxima species sed tuto distinguenda. — Sumatra orient. et austr. in prov. Palembang prope Muara-duwa, in prov. Lampong in m. Gunung Batin (T.).

(85). **Parinarium asperulum**. Glabrum; folia ovato- vel elliptico-oblonga longiuscule obtuse acuminata, basi rotundata vel ad petiolum brevi-acuta, coriacea utrinque lucida, subtus pallida, punctis verrucellosis et concavo-impressis utrinque praesertim super nervos asperula, 5—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{3}{4}$—1 lata, costulis utrinque 12—20; stipulae rigidulae lanceolato-lineares striulatae glabrae petiolo longiores, novellae basi haud piliferae, gemmae intus hirsutulae; flores... Prope P. scabrum inter Macrocaryas inserendum videtur. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(86). Parinarium multiflorum MIQ *l. c.* Fructus maturus obovoideus praeter basin glaber. — Sumatra austr. in prov. Lampong ad ff. Tarabangi (T.).

AMYGDALEAE.

(87). Pygeum latifolium MIQ. *l. c.* *β glabrius*, P. parvifloro etiam valdopere affine, stipulis novellis pilosulis, ramulis foliisque glabris, his plerumque basi acutis elliptico-suboblongis acute acuminatis, racemis solitariis brevibus, ovario fere ad apicem usque hirtello. — An species hujus generis malayanae plures nimis affines conjungendae? — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Blimbing, ad finem m. Dec. florens (T.).

(88). Prunus Junghuhniana MIQ. *l. c.* *forma* racemis glabriusculis vel parum puberis. — Sumatra occid. prope Padang Sidempuan (T.).

ROSACEAE.

(89). **Rubus sumatranus**. Ramuli, petioli et nervi medii (subtus) aculeis recurvulis, et cum pedunculis calycibusque extus pilis patentibus capitellato-glandulosis hirtelli, pube subtiliore intermixtâ; folia

bi- rarius tri- aut uni- jugo-pinnata cum impari, foliolis petiolulatis elliptico- vel oblongo-sublanceolatis acuminatis vel acutis, terminali majore, serratis, subtus pilis glandulosis simplicibusque, supra pube rariore simplici citius evanescente inspersis; pedunculi axillares solitarii superne nunc subconferti, sepala e basi ovatâ abrupte lineari-acuminata, extus hirta, intus arachnoideo-villosa. — Prope R. rosaefolium inserendus. — Sumatra occid. prope Alahan-pandjang (T.).

(90). Rubus alceaefolius POIR. *l. c.* — Bangka (A.), Sumatra occid. in Priaman (D.).

(91). Rubus moluccanus LINN. *l. c.* — Sumatra occid. prope Padang (J.).

(92). Rosa indica LINN. *l. c.* — Bangka, secus vias plantata et efferata (A.).

MYRTACEAE.

(93). **Tristania sumatrana.** Folia alterna sparsa, e basi cuneato-attenuatâ anguste oblonga sublanceolata brevi-acuminata vel acuta rarius obtusata, glabra, subtus pellucido-glandulosa tenere patule venosa, 5—2 poll. longa; thyrsi paniculati ex axillis supremis et terminales conferti pubescentes; flores in ultimis ramulis aggregati; calycis pubescentis lobi ovati obtusi; ovarium apice albido-sericeum. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Kebang (T.).

(94). Tristania obovata BENN. *l. c.* Ramuli acute trigoni. Folia usque 4 poll longa. Thyrsi parvi plerique axillares. — Bangka (T.).

(95). Melaleuca minor SW. *l. c.* — Bangka (T.).

(96). Leptospermum amboinense REINW. *l. c.* — Bangka, in horto (T.).

(97). Baeckea frutescens LINN. *l. c.* — Sumatra occid. prope Paya Kombo, S. orient. prope Muara Sipongi. — Bangka, prope Plangas (T.) et in hortis plantata v. c. prope Batu-rusak (A.).

(98). Jambosa formosa WIGHT *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Batu-radja (T.).

(99). **Jambosa? perforata.** Ramuli tetragoni mox cylindrici; folia opposita subsessilia, in eodem ramulo magnitudine valde disparia, opposita aequalia, e basi leviter cordatâ vel emarginatâ raro acutâ ovalia vel elliptico- aut obovato-oblonga, obtuso-apiculata vel apice obtusa, rotundata aut emarginata, subcoriacea, perspicue pellucido-punctata (siccata atrofusca), costulis inferioribus partim e basi ortis suberectis reliquis patulis distanter a margine concinne unitis, ultra arcus connectentes tenuiter anastomosantibus, tenerrime reticulatis, $4\frac{1}{2}$—1 poll. longa; flores... — Bangka, prope Djebus (T.).

(100). Jambosa densiflora DC. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(101). **Jambosa subsessilis.** Ramuli teretiusculi; folia opposita brevissime petiolata, e basi rotundatâ nunc leviter emarginatâ elliptico- vel sublanceolato-oblonga obtuse acuminato-attenuata, pergamaceo-chartacea, impunctata, costulis utrinque 12 pluribusque erecto-patulis ante marginem unitis satis distinctis pertensa, 5—3 poll. longa; racemi terminales et superne axillares breves 7—3-flori; bracteae ovatae acutae deciduae; flores stipitati spurie pedicellati; calycis campanulato-urceolati limbus 4-lobus, lobis aequalibus rotundatis margine scariosis, limbi pars indivisa intus cum styli calyce duplo longioris parte inclusâ glandulosa. — Prope J. sumatranam inserenda. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Batu-radja (T.).

(102). Jambosa lanceolata KORTH. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(103). **Jambosa? anastomosans.** Ramuli tenues subteretes; folia opposita distincte petiolata (petiolo $\frac{1}{2}$—1 poll. longo antice canaliculato demum transverse plicato), e basi acutâ elliptico- vel lanceolato-oblonga abrupte longe acute acuminata, subpergamacea, parce pellucido-punctata, costâ supra convexe subtus acute prominente, costulis supra depressis, subtus exsertis patentibus utrinque 20 pluribusque ante marginem arcuato-unitis laxeque reticulatis, 11—8 poll. longa, circiter 3 lata; flores... — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(104). **Jambosa? bisulca.** Ramuli superne compressi mox obtuse inaequaliter tetragoni, faciebus 2 latioribus convexis, 2 angustioribus canaliculato-depressis acute marginatis; folia brevissime petiolata decussate opposita, e basi quidquam attenuatâ sed imâ vulgo rotundatâ oblongo-lanceolata obtuse vel acute acuminata crasse coriacea, costâ supra anguste sulcatâ subtus acute prominente, venis costalibus pluribus erecto-patulis ante marginem unitis tenerrime reticulatis, 5—4 poll. longa; pedicelli inter folia summa terminales terni imâ basi conjuncti; calyx basi minute bibracteolatus urceolato-campanulatus, lobis 4 rotundatis latis nunc partim rescissis, limbi parte indivisâ persistente. — Haec cum superiore et sequente, licet dubiae generis cives, inter Jambosas veras provisorie inserenda. — Bangka (T.).

(105). **Jambosa? tetraëdra.** Ramuli compresso-acuto-tetragoni, angulis productis, vetustiores subcylindrici; folia opposita passim subopposita, petiolis subsemicylindricis antice planiusculis angusteque sulcatis circiter semipollicaribus, lato-elliptica, apice nunc sphacelato-rotundata, rigide coriacea (in sicco subtus fuscescentia), venis costalibus pluribus patulis prope marginem in nervum marginalem unitis, tenere reticulatis, 6—3 poll. longa; flores... — Bangka, prope Djebus (T.).

(106). Jambosa tenuicuspis MIQ. *l. c.* — Bangka, prope Djebus (T.)

(107). Jambosa rubricaulis MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. in regione litoreâ prope Siboga (T.).

(108). Jambosa clavata KORTH. *l. c. var.* foliis acute acuminatis. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Siring-kebau (T.).

(109). **Jambosa puncticulata.** Ramuli obtuso-tetragoni, serius cylindrici, folia opposita modice petiolata (petioli 4—2 lin. longi in sicco nigrescentes) e basi brevi-acutâ elliptico- vel lanceolato-oblonga breviter vel longiuscule acuminata, pergamacea, supra lucidula costâ sulcata, impresso-puncticulata, subtus distincte patule plurivenosa, venis fortiusculis ante marginem perspicue unitis, 4—2 poll. longa; paniculae brachiatae terminales et axillares glabrae, virgineae foliis longiores vel aequales; flores fasciculato-sessiles; caly-

cis virginei obconici limbus brevis 4-lobus, lobis obtusis, 2 exterioribus minoribus. — Folia siccata griseo-viridia, hic illic utrinque nigro-maculata. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-duwa (T.).

(110). Jambosa? bracteata MIQ. *l. c.* — Bangka, prope Djebus (T.). — ?Sumatra occid. in Priaman (D.).

(111). Jambosa tenuiramis MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(112). Jambosa buxifolia MIQ. *l. c.* (= Microjambosa besukiensis HASSK. *mss.*). — Bangka, prope Batu-rusak in sylvis inter frutices, prope Djebus (T.).

(113). **Jambosa** (§ Leptomyrti fl. tetrameris) **tetraptera.** Ramuli tetragoni membranaceo-quadrialati, alis ad petiolos stipulaceo-productis, ramentaceo-rufo-hirti; folia opposita brevissime petiolata, e basi leviter cordatâ ovata vel saepius oblongo-ovata acuminata, rigide pergamacea, costulis patulis distinctis, sublacunosis, nervo submarginali utrinque unitis, costâ subtus spinuloso-scabrâ, 4—2 poll. longa; umbellae axillares sessiles bracteatae; flores sessiles, calyx stipitato-clavato-turbinatus, limbi dentes 4 ovati obtusi crassi. — Bangka (T.).

(114). **Syzygium variifolium.** Ramuli superne compressi, inferne tetragono-cylindrici; folia opposita modice petiolata, obovato-rotundata vel lato-elliptica vel elliptica aut lanceolato-elliptica, basi breviacuta, apice lato-obtuso-apiculata vel retusa, firmiter pergamacea, novella supra lucida subtus pallida tenere patule venosa (siccata fusco- vel olivaceo-viridula) pellucido-punctata, adulta firma haud lucida, subtus costulis distinctis ante marginem unitis tenere reticulatis pertensa, 5—3 poll. longa; thyrsi terminales subsessiles axibus compresso-tetragonis vel tetragonis, floribus ad ramulorum apices fasciculatis (virgineis). — Species foliorum in eodem jam ramo diversâ formâ singularis, a S. obtusifolio WIGHT differt inflorescentiâ terminali et nervorum in foliis situ. — Bangka, prope Djebus (T.). — § *Eusyzygium.*

(115). **Syzygium minutiflorum.** Rami mox teretes, nodis haud

raro tumidis; ramuli subtetragoni oppositi et verticillati; folia opposita breviuscule petiolata, e basi acutâ vel subcuneatâ elliptica vel obovato-elliptica obtuse apiculata vel subacuminata firmiter pergamacea laevia impellucida, subtus (in sicco olivaceo-fusca) costulis circiter 10—14 patulis ante marginem unitis subaveniis, supra (in sicco atro-fusca) costâ costulisque depressis, 3—4 poll. longa; thyrsi terminales sessiles a basi ramosi abbreviati umbellato-fasciculati, pollice breviores, ramulis brevissimis trifidis apice 3-plurifloris; flores sessiles articulati, exiles; calyx lineâ brevior ellipsoideo-obconicus, limbo repando- 4-sinuato, post anthesin prorsus truncato; petala 4 calyptratim conglutinata subrotundata; stamina uniserialia? brevia, antheris ellipsoideis, pallidis. — Sumatra orient. in prov. Palembang in m. Gunung Megang-muara (T.).

(116). Syzygium javanicum MIQ. *l. c.* Sed jam ad § Eusyzygium referendum. Folia in spec. perfectioribus quae jam adsunt, distincte acuminata, majora quam in Horsfieldianis; calycis limbus cum petalorum operculo haud connatus, sed sub anthesi liber truncatus. — Valde variat quoad inflorescentiam, quae nunc amplo-paniculata nunc contracta fere fasciculiformis. — Bangka, prope Djebus (T.).

(117). **Syzygium apodum.** Ramuli superne tetragoni mox teretes validi; folia opposita subsessilia (petiolo crassiusculo brevissimo) elliptica saepe lato-elliptica utrinque obtusa vel rotundata, basi nunc parumper emarginata, apice nunc leviter producta vel subemarginata, margine laevi incurvulo cincta, crasse rigide coriacea, supra nitida, subtus pallida et tenere patule venosa, $3\frac{3}{4}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; thyrsi terminales innovatione axillares brachiato-ramosi, nunc subfoliosi, axibus tetragono-compressis; flores in ultimis ramulis fasciculati sessiles; calyx stipitato-turbinatus ore truncatus striatus, 2 lin. vix aequans; stylus calyce vix duplo longior. — Species perinsignis, prope S. obtusifolium inserenda; § *Eusyzygium*. Folia siccata fusculo-viridia, lucida, rigidissima. Filamenta in sicco flavescunt. Baccae exacte sessiles subglobosae, areâ rasâ, cerasi avium mole. — Sumatra occid. in littus prope Siboga (T.).

(118). **Syzygium avene.** Ramuli juniores tetragoni dein teretes; folia opposita modice petiolata, e basi cuneatâ obovata vel obovato-

oblonga plerumque obtuse apiculata vel apice rotundata aut emarginata, crasse pergamacea, pellucido-punctata, margine praesertim versus basin recurvulo, subtus pallida avenia, supra (in sicco) patule venosa, 3—1½ poll. longa; paniculae axillares et terminales, foliis aequales vel breviores laxae, ramulis ultimis trifloris flore medio sessili, lateralibus pedicellatis, calyx (parvulus juvenilis) limbo truncato. — Prope S. obovatum DC., revolutum, caryophyllaeum WIGHT. — Folia siccata luteo-viridia. — Arbor; lignum optimum durum pulchrum. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(119). **Syzygium subtile.** Ramuli superne angulati mox teretes albi; folia opposita gracilius petiolata, e basi acutâ subcuneatâ elliptico- vel obovato-oblonga, obtusa vel obtuse apiculata, supra lucida, costâ sulcata, subtus pallida patule tenerrime multivenosa costâ rubellâ, coriaceo-rigida, vix hic illic pellucido-punctata, 3—1½ poll. longa; thyrsi paniculati terminales et axillares folia aequantes vel superantes, opposite ramosi, axibus tetragono-compressis, bracteis parvis ovatis; flores in ramulorum apice 3-pluresve sessiles; calyx ½—⅔ lin. subtruncatus; baccae globosae pisi mole. — Foliis ad S. Pseudojambolanam accedit, a S. subcapitulato, cui affine, foliorum formâ et floribus minoribus differt. — Sumatra austr. in prov. Lampong ad fl. Tarabangi (T.).

(120). **Syzygium palembanicum.** Ramuli superne compressi, mox teretiusculi; folia opposita brevi-petiolata e basi latâ ad petiolum abrupte brevi-acutâ ovato- vel lato-elliptica breviter lato-obtuso-apiculata, coriacea, supra lucida, costâ sulcata, subtus pallida ad lentem (haud pellucide) puncticulata, venis costalibus pluribus patentibus teneris ante marginem unitis tenerrime reticulatis, 4¾—4 poll. longa; thyrsi terminales paniculati pauciflori, ramulis saepe trifloris; flores sessiles; calyx stipitato-campanulatus truncato-repandus striatus, 3 lin. longus, petala parva obovato-rotundata. — Prope S. pyrifolium et S. robustum. Folia siccata fuscescentia supra passim nigrescentia. Variat foliis minoribus ellipticis. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-enim, Merangat (T.).

(121). **Syzygium subnodosum.** Ramuli tetragoni, rami cylindrici subnodosi; folia modice petiolata e basi cuneatâ vel acutâ obverse

vel obovato-oblonga saepe obtuse subapiculata (nunc pleraque apice sphacelata) firmiter chartacea, obsolete pellucido-puncticulata, costulis patulis teneris distinctis confertiusculis subaveniis, 4—2 poll. longa; paniculae praesertim ex axillis veteribus 2—1 pollicares laxae strictiusculae opposite ramosae pauciflorae, ramulis plerumque apice trifloris; flores sessiles parvuli; calyx obovoideo-turbinatus, limbo truncato. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(122). **Syzygium euneuron**. Ramuli superne tetragoni, inferne cylindrici; folia opposita petiolata (2—3 lin.), e basi brevi-latoacutâ ovato- vel elliptico-oblonga longe acuminata, pergamacea, dense pellucido-punctata, subtus pallida costulis utrinque 14—12 validis patulis ante marginem unitis tenuioribus hic illic interjectis, inferioribus magis approximatis, $6\frac{1}{2}$—5 poll. longa; cymae axillares et terminales trifidae laxae subgraciles foliis multo breviores; flores in ramulis ultimis fasciculati; calyx lato-turbinatus basi stipitato-attenuatus, limbo truncato, glandulosus, $1\frac{1}{2}$ lin. circiter longus. — A S. nervoso costulis distantioribus numero minoribus, et foliorum formâ discernitur. Haec in sicco griseo-viridia. Flores nunc pallide fusci; calycis limbus alte productus; filamenta in sicco flavida; antherae ellipticae. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(123). Caryophyllus fastigiatus BL. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tubuan in Ogan-ulu, Muara-duwa, S. austr. in prov. Lampong prope Kebang. — Bangka, prope Djebus (T.).

(124). Psidium Guajava LINN. *l. c. pomiferum l. c.* — Nostrum exacte iconem RUMPHII refert. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(125). **Nelitris pallescens**. Ramuli novelli petioli foliaque subtus et in costâ supra subinceno-villosula, folia opposita modice petiolata, e basi acutâ vel subacutâ elliptico-oblonga vel minora ovato-elliptica, acuminata, pergamaceo-chartacea, adulta supra praeter costam glabra (parum lucida), subtus praeter costam pubescentem subglabra, puncticulata, venis subobtectis patulis, $3\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa (siccata utrinque griseo-pallida); paniculae terminales et axillares subgraciles cum calycibus albido-hirsutae, foliis breviores,

bracteis lanceolatis deciduis; flores saepe terni, axillari subsessili ebracteolato, lateralium pedicello 1—2-bracteolato; calycis dentes quinque: 4 subaequilongi quorum 3 ovati acutiusculi, 1 obtusus, quintus reliquis multo minor triangularis. — Prope N. leucocomam et N. pubescentem. — Bangka, prope Djebus (T.).

(126). Rhodamnia cinerea JACK *l. c. var. pilosior.* Ramuli novelli cum foliis subtus cinereo-villosuli, sensim glabriores nec tamen glabrati; nervi vulgo paullo supra basin liberi; flores majores quam sequentis; calyx cum pedicello hirsutus. — Fere transit ad Rh. Nageli. — Sumatra occid. in prov. Priaman (T.).

(127). **Rhodamnia concolor.** Ramuli novelli cum petiolis et nervis subtus tenerrime appresse puberi cito glabrescentes; folia e basi subrotundatâ vel acutâ elliptico-oblonga vel sublanceolata plerumque longiuscule acute acuminata, in acumen usque trinervia, subpergamacea, concolora, glabra, subtus reticulata, $3\frac{1}{2}$—2 poll. longa; pedicelli axillares plures fasciculati petiolo aequales vel paullo longiores cum calyce basi minute bibracteolato rufule albo-villosi; flores exiles; calycis lobi obtusi; petala obovato-spathulata, dorso parce hirsutula; baccae globosae breviter puberae. — A superiore differt foliis inde ab initio concoloribus, floribus multo minoribus. — Sumatra occid. apud Singkara (T.).

(128). Barringtonia racemosa BL. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (T.).

(129). Barringtonia acuminata KORTH. *l. c.* Folia in nostris usque $6\frac{1}{2}$ poll. longa, abrupte acute acuminata, basi cuneata, appresse minute distincte serrulata, perspicue costulata; calycis lobi 4 ovati obtusi. — Sumatra occid. prope Lubu Sikaping (T.).

(130). **Barringtonia sumatrana.** Petioli $2\frac{3}{4}$—2 poll. longi, antice obtusanguli, dorso marginibusque acuti; folia e basi brevi-cuneatâ elliptica vel elliptico-oblonga brevi-apiculata, punctiformi-repando-serrulata, coriacea, supra lucida, costâ costulisque prominulis, subtus his parum distinctis patulis, 8—7 poll. longa; baccae $1\frac{3}{4}$ poll. longae oblongae acute tetragonae, calycis lobis 4 ovatis ob-

tusis coronatae laeves pallidae. — Prope B. sarcostachyn. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Mengala (T.).

Adnot. Incertae speciei specimina sterilia prope Lubu-alang in Sumatra occid. legit TEYSMANN, incolis Balam susun *mal.*

(131). Sonneratia acida LINN. *fil. l. c.* Folia pleraque obovata vel oblongo-obovata. — Sumatra occid. in Priaman (D.). Forma foliis obverse ellipticis vel anguste oblongis: Sumatra occid. prope Djago Djago (T.).

MELASTOMACEAE.

(132). Melastoma sanguineum DON. *l. c.* Huc etiam M. pulcherrimum (KORTH.) *l. c.* quoad sp. sumatranum, cujus nimis juvenilia specimina olim examinaveram. Ambarum magna similitudo sed discrimen certum, facile e calyce, cujus setae in M. sanguineo simplices, dentes lineares, in pulcherrimo setae fasciculatae, dentes lanceolati. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Kebang, in Sumatra orient. prov. Palembang, prope Tubuan in Ogan-ulu (T.).

(133). **Melastoma Teysmanni.** Ramuli... folia opposita petiolata elliptico-lanceolata acuminata, basi acuta, 5-nervia nervis extimis tenerrimis, chartacea, supra glabra laevia, extrorsum setulis innatis ad lentem notata, marginibus appresse setulosa, subtus tenere reticulata, in nervis paleis parvis appréssis scabra, in venis setulosula, $5\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{2}$ poll. longa; flores... calycis tubus ellipsoideus strigis sordide pallide flavescentibus longis simplicibus passim basi bifidis reversis densissime obvallatus, limbi tubo subduplo brevioris dentes triangulari-ovati acuti denticulis interjectis linearibus hispido-ciliatis subaequilongi; hispido-ciliati, corolla purpurea... A specie superiore et M. pulcherrimo calycis limbi indole facile distinguitur. — Sumatra occid. in Kota-Nopan (T.).

(134). **Melastoma trachycaulon.** Ramuli petioli et nervi subtus squamulis numerosis nunc planis nunc incrassatis, coloratis vel pallidis, incisis, serratis vel simplicibus scabrati; folia opposita petiolata magnitudine quidquam inaequalia, elliptica utrinque acuta vel apice brevi-acuminata, sub-5-nervia, nervis extimis tenerrimis, char-

tacea, supra setulis innatis simplicibus vel bifidis, malphigiaceis, striulata, subtus setuloso-scabrata, $4\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; flores terminales subfasciculati 3—5, bracteati; calycis tubus ovoideus, sqnamulis albidis nitidis plerisque elliptico-lanceolatis ciliato-serrulatis densissime imbricatis albicans, limbi aequilongi dentes ovato-lanceolati acuti dorso medio praesertim squamulosi, marginibus ciliati, denticulis interjectis brevissimis ad squamulas albidas fere reductis; petala ciliata, obovalia? — Prope M. polyanthum inserenda. — Insula Pulu Pisang ad Sumatrae littus occidentale prope Padang (T.).

(135). Otanthera bracteata KORTH. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (T.).

(136). **Dissochaeta Diepenhorstii.** Ramuli petioli foliaque subtus tomento tenui denso appresso stellato cinnamomeo-ochrascentia; folia modice petiolata, e basi rotundatâ nunc leviter emarginatâ oblongo-ovata vel ovato-oblonga, vulgo abrupte anguste obtuse acuminata, praeter nervulos imos marginales 5-nervia, nervis 3 mediis ad acumen perductis, transverse recto-venosa, 5—3 poll. longa; panicula terminalis ampla laxa ochrascens; calyx pube albâ stellatâ tenerrimâ adspersus, limbo dilatato integerrimo glabro; petala oblonga acutiuscula (flava?); stamina 4, filamentis planis, antheris ovoideo-oblongis fere medio insertis, regulariter areolato-verrucelosis (tamquam in locellos subdivisis, fuscis) apice abrupte in rostrum pallide flavescens oblique uniporosum (aestivatione inflexum) terminatis, antice membranâ oblongâ tenui erosâ ad filamenti insertionem munitis; baccae ovoideae calycis limbo coronatae. — Proxima certe D. ancipiti NAUD. *l. c.* (ubi legas pro Javâ „Sumatra"). — **Sumatra occid. in Priaman (D.).**

(137). **Dissochaeta palembanica.** Folia brevi-petiolata e basi cordatâ ovata, ovato-oblonga usque sublanceolata, pleraque breviter obtusiuscule acuminata, praeter nervulum utrinque basilarem exilisimum trinervia, subtus transverse venosa, cum petiolis ramulis et inflorescentiâ furfure stellato ochrascentia, aetate glabriora, supra glabriuscula, 4—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; paniculae terminales compositae bracteatae, calycis 2 lineis brevioris tubus subturbinatus tomentellus, limbus brevis glabriusculus truncatus; petala ovata acuta; sta-

mina 4 fertilia, 4 sterilia; illorum antherae ellipsoideo-elongatae rostratae unipores basi utrinque calcaribus 2 conicis brevibus, interjectâ membranulâ exili dorsali, sterilium filamenta angustiora, antherae minores ecalcaratae, sed membranâ dorsum baseos occupante latâ basi apiceque bilobâ (quâ in alabastro coronam singularem efficiunt) auctae. — Prope D. glaucam BL. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Pandandulan-enim, Tubuan in Ogan-ulu (T.).

(138). **Dissochaeta astrosticta.** Folia modice petiolata e basi cordatâ ovata vel oblongo-ovata acuminata, subcoriacea, supra glabra, subtus glauca praeter nervulos basilares exilissimos sub-5-nervia tenuiter transverse venosa, cum calycibus et inflorescentiâ lepidibus minutissimis stellatis centro fuscis puncticulata, $4\frac{1}{2}$—4 poll. longa; thyrsi terminales et superne axillares laxi; calycis limbus truncatus; petala ovata obtusiuscula; stamina 4 fertilia, 4 omnino sterilia abortiva, antheris in filum exile basi membranaceo-appendiculatum conversis; antherae fertiles elongatae rostratae unipores, appendiculis 2 setiformibus linearibus dimidiam antheram longitudine superantibus, connectivo basi in membranam cornutam continuato; baccae ovoideae, calycis limbo coronatae (in sicco pallidae violascentes). — In hâc ut et in aliis speciebus connectivi appendix dorsalis rectius membrana quam cornu appellatur; setae laterales, in § 1 ad processus cornutos breves reductae, e loculorum basi quasi continuatae exstant. — Prope D. biligulatam KORTH. et D. bracteatam BL. collocanda. — Bangka, prope Djebus (T.).

(139). Marumia muscosa BL. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(140). **Marumia Korthalsiana.** Tota praeter foliorum paginam superiorem furfure stellato rubiginoso tomentosa; folia e basi cordatâ elliptico-oblonga breviter acuminata, praeter nervulum utrinque ad imam basin tenuissimum, 5-nervia transverse venosa reticulata, $7\frac{1}{2}$—6 poll. longa; pedunculi axillares $\frac{1}{2}$ folii circiter aequantes graciles spicaeformes 5-rarius 3-flori, floribus oppositis brevissime pedicellatis; calycis tubus ovoideus (fere semipollicaris) setis patentibus apice pauci-radiato-stellatis, furfnre stellato (et in calycis reliquâ superficie obvio) densissime obtectus, limbi dentes ovati

acuti utrinque praesertim extus tomentosi marginibus ciliato-setosi; petala extus velutina. — Prope M. vulcanicam KORTH. collocanda. — Sumatra occid. pro Lubu-sikaping (T.).

(141). Medinilla Hasseltii BL. *l. c.?* Specimen defloratum. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(142). Medinilla Korthalsii BL. *l. c.?* Specimen defloratum. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

XIV^{b}. HYLOCHARIS *nov. gen.* Calycis tubus adnatus angusto-turbinatus, limbus 4-dentatus. Petala 4 latâ basi inserta ovata acuta. Stamina 8, alterna majora, antheris linearibus uniporosis, basi leviter emarginatis, connectivo basi inappendiculato, sed dorso inter loculos membranaceo-subproducto. Ovarium medio tubo calycino (locellis pro antheris majoribus recipiendis infra illud continuatis) adnatum, 4-loculare placentis indivisis. Stigma punctiforme. — Inflorescentia paniculata. — Ab Anerincleisto KORTH. differt: staminibus alternis brevioribus; connectivo basi haud producto, loculis basi imâ leviter divaricatis, unde antherae basi emarginatae.

(143). **Hylocharis macrophylla.** Folia opposita, parum inaequalia, longe petiolata, e basi leviter cordatâ ovata breviter acuminata integerrima coriacea, supra glabriuscula, subtus 7-pli- 5-pli-nervia (nervis inf. tenuioribus e basi vel fere e basi; superioribus ab eâ remotius liberis validis arcuato-convergentibus), praesertim in nervis cum petiolo ramulisque et inflorescentiâ rufo-hirto-tomentosa, transverse venosa sublacunosa, 9—5 poll. longa; panicula terminalis ramosa bracteata incanescenti-tomentosa; flores parvuli; calycis subcolorati squamellis puberis vestiti dentes lineari-lanceolati acuti tubo breviores; petala rosea parva calyce subbreviora apice albo-mucronato-acuta. — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).

(144). Ochthocharis javanica BL. *l. c.* Ramuli novelli et folia subtus rarissimis pilis glandulosis rubellis inspersa; folia perspicue triplinervia; calycis limbus truncatus in fructu 5-puncticulatus (vix nunc denticulatus). Capsula 4-locularis. — Bangka, prope Djebus (T.).

(145). Phyllagathis rotundifolia BL. *l. c.* Ludit foliis aut cordato-

rotundatis aut ovatis. — Sumatra occid. prope Palembayan, Battang taro, Lubu-sampit (T.).

(146). **Sonerila Teysmanniana.** Erecta, ramosa, valida, suffruticulosa?, ramis inaequaliter tetragonis, cum petiolis et nervis subtus furfurello-pulverulentis; folia opposita longe petiolata, altero duplo triplove minore, ovata acuminata, basi saepe oblique rotundata, circiter 5-nervia, membranacea, marginibus brevissime parce ciliolata, supra appresse pubera glabrescentia, usque $4\frac{1}{2}$ poll. longa; spicae unilaterales (i. e. scorpioideae, cymosae) axillares et ramulos foliosos terminantes, fructiferae $2\frac{1}{2}$—1 poll. longae; capsulae sessiles trigono-turbinatae glabrae. — Prope S. obliquam KORTH. et S insignem BL. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muaraduwa (T.).

(147). Sonerila tenuifolia BL. *l. c.* — Sumatra occid. prope Alahan-pandjang (T.).

(148). Sonerila laeviuscula ZOLL. et MOR. *l. c.* (ubi pro Javâ legas „Sumatra"). Furfur ochrascens. Calyx apice ciliatus. Petala in sicco violacea, in dorso et in marginibus glandulis pedicellatis. — Probabiliter subgeneris Sonerilopsis. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Meugala (T.).

(149). Sonerila picta KORTH. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Ipil-battang-lekoh (T.).

(150). Sonerila insignis BL. *l. c.* — Folia novella exsiccata passim laete violacea. — Sumatra occid. prope Lubu-sampit (T.).

§ 3. *Oxycentria*. Stamina 6 aequalia; antherae loculis basi divaricatis subsagittatae, connectivo e medio fere dorso calcar descendens acutum exserente.

(151) **Sonerila magnifica.** Folia opposita parum inaequalia longe petiolata ovata abrupte acuminata glabra, mucroniformi-punctiformi-serrulata, 5- sub- 7-nervia transverseque venosa, glabra, basi antice subverrucellosa, $8\frac{1}{2}$— $6\frac{1}{2}$ poll. longa; paniculae axillares, 4—5-pollicares, racemoso-angustae, ramis distantibus contractis pluriflоris; calycis tubus urceolato-oblongus striulatus, limbo minute 3-dentulo. — Sumatra occid. prope Padang Sidempuan (T.).

(152). Astronia macrophylla BL. *l. c.* — Sumatra occid. in Bondjol (T.).

(153). Ewyckia tuberculata KORTH. *l. c.* — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(154). **Ewyckia Korthalsiana.** Folia ovata vel elliptica acuminata, basi latâ brevi-acuta, 3- vel sub- 5-nervia, subavenia, 6—3½ poll. longa; pedunculi vulgo ad axillas nudas, pedicellis pluribus simplicibus vel passim trifidis, bibracteolatis; calyx obtuso- 4-dentulus areolato-verrucellosus; petala ovata; stigma inaequaliter 2—3-fidulum, lobulis vulgo compictis. Praecedenti affinis. — Bangka (T.).

§ 3. Flores per paniculas bracteatas amplas dispositi.

(155). **Ewyckia paniculata.** Folia ovata vel ovato-oblonga, plerumque acuminata, trinervia, subavenia, in sicco supra venosa, firmiter chartacea, 4—2 poll. longa; thyrsi paniculati terminales et laterales bracteis lanceolatis et linearibus; flores breviter pedicellati, pedicelli bibracteolati, bracteolis connatis; calyx subcupulatus minutissime 4-dentulus; petala ovato-oblonga; stamina 8; stigma oblongum sulcatum, lobulis scil. glutinoso-compictis. — Calyx carnosus, exsiccatione rugosus, vix papillosus. — Bangka (T.).

(156). **Memecylon caloneuron.** Ramuli novelli tetragoni vix marginulati, faciebus 2 angustioribus demissioribus, serius cylindrici; folia brevissime petiolata e basi rotundatâ nunc parumper cordatâ plerumque ovato-oblonga brevi-acuminata, minora fere ovata, coriaceo-pergamacea, subtus valide costulata, costulis ante marginem in nervum communem unitis, 7½—4 poll. longa; thyrsi subpyramidati ex axillis denudatis, folio multo breviores rigidi, ramulis apice capitato- (ex capitulis pluribus confertis) multifloris; calyx brevissime 4-dentulus; baccae globosae pisi mole. — M. costato affine, ramulorum formâ statim dignoscendum. Folia siccata fuscescentia, subtus saepe viridulo-flavida. — A M. paniculato etiam haud longe distat. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Batu-radja (T.).

(157). **Memecylon lampongum.** Rami ramulique teretes albicantes; folia petiolata (petioli circiter 2 lin. cum costâ rubelli) e basi

attenuato-acutâ elliptica obtuso-apiculata, subcoriacea, supra lucida (in sicco venulosa), subtus lutescentia subavenia, $5\frac{1}{2}$—4 poll. longa; paniculae axillares et super folia laterales breves parvulae pedunculatae, ramis verticillatis (verticillis vulgo geminis superpositis) apice umbellato-ramulosis, ramulis apice fasciculifloris, axibus omnibus acute tetragonis cum alabastris juvenilibus flavidis. — Prope M. Horsfieldii. — Sumatra austr. in prov. Lampong in m. Gunung Batin (T.).

(158). Memecylon costatum MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(159). **Memecylon eurhynchum**. Ramuli graciles teretiusculi; folia brevi-petiolata e basi latâ ad petiolum nunc subacutâ ovato-elliptica vel ovato-oblonga abrupte plerumque anguste acuminata, firmiter chartacea, uninervia, subavenia, $4\frac{1}{2}$—4 poll. longa; umbellae axillares (solitariae?) brevi-pedunculatae, pedicellis bacciferis pedunculum circiter aequantibus baccâ subbrevioribus; baccae pisi mole laeves, calycis limbo 4-mucronulato vel subintegerrimo coronatae. — Prope M. laevigatum BL. inserendum. — Folia siccata subtus sordide viridula, supra fuscula. — Sumatra occid. prope Lubualang (T.).

(160). **Memecylon subtrinervium**. Ramuli graciles subteretes ad nodos hic illic subangulati; folia subsessilia, e basi acutâ vel obtusiusculâ lanceolata vel lanceolato-oblonga in acumen apice obtusiusculum longe attenuata, coriaceo-pergamacea, subtus pallidiora, costulis pluribus patulis laxe reticulatis utrinque nervo e basi perspicue adscendente ante marginem unitis, 9—7 poll. longa; pedunculi ad axillas defoliatas et intrafoliacei (e medio internodio) racemulose? vel umbellatim floriferi, pedicellis pedunculo brevi et baccis ovoideis brevioribus. — Affine M. excelso, M. heteropleuro et M. jambosioide. — Folia in sicco viridula, petiolo brevissimo antice canaliculato suffulta, nervis supra depressis, subtus perspicue exsertis. Pedunculi fructiferi $2\frac{1}{2}$ lin. longi, alii apice alii etiam e lateribus (quantum e cicatricibus liquet) pedicellos exserentes, attamen haud multiflori; baccae immaturae ovoideae, juniores superne infra

calycis limbum 4-lobum partim persistentem constrictae. — Sumatra occid. prope Paya Kombo (T.).

(161). **Memecylon luteolum**. Ramuli subangulati mox teretiusculi; folia petiolata (petioli 2 lin. antice canaliculati) e basi rotundatâ in petiolum leviter continuâ oblongo-ovata, latiuscule acute acuminata subcoriacea, costulis subtus parum prominentibus demum obscure laxe venosis ante marginem arcuato-unitis, $4\frac{1}{2}$—5 poll. longa; pedunculi ex axillis veteribus (raro foliatis) et e mediis internodiis et immediate infra ramulos exorti, trifidi verticillato-ramulosi, ramulis brevibus apice umbelliferis, pedicellis crassiusculis brevibus; calycis cupulati-tetragoni limbus membranaceus truncatus vix repandus. — Prope M. prasinum NAUD. pertinere videtur, attamen etiam ad § 1 generis spectat, rectius forsan prope M. Horsfieldii inserendum. Ramuli mox teretiusculi pallescentes. Folia siccata praesertim subtus flavescentia, marginibus recurvulis. Inflorescentiae usque $1\frac{1}{2}$-pollicares, axibus tetragonis et tetragono-compressis, geminae vel solitariae, pedunculo communi secundarios vel oppositos vel geminato-oppositos hinc quasi verticillatos vulgo excedente; umbellae haud multiflorae, pedicellis calycis in sicco laete flavi circiter longitudine. — Sumatra austr. In prov. Lampong prope Siring-kebau (T.).

(162). **Memecylon minutiflorum**. Ramuli juniores acute tetragoni; folia breviuscule petiolata e basi acutâ vel cuneatâ elliptico-oblonga acute vel obtuse acuminata, coriacea, subtus avenia in sicco laete flava, supra (in sicco) obscure venosa, circiter tripollicaria; pedunculi ad axillas defoliatas vel infra ramulos semel vel bis oppositе ramosi, ramis umbellifloris; umbellae pauciflorae; calyx urceolato-campanulatus ore obsolete 4-dentulo 8-sinuato-plicatulo (flavo), pedicello aequilongus vel subbrevior. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

RHIZOPHOREAE.

(163). Rhizophora mucronata LAM. *l. c.* — Insula Pulu-merah fretus sundani (T.). In icone WIGHTII citatâ fructus major et costatus, foliorum venae perspicuae, in nostris fructus laevis quemadmodum in icone RUMPHII; illam vix conspecificam crederem.

(164). **Rhizophora latifolia.** Folia lato-elliptica, basi latâ secus petiolum 1—1½-pollicarem brevi-protractâ, ex apice obtusiusculo convoluto-mucronata, coriacea, venis costalibus densis patulis in sicco utrinque subdistinctis, supra lucida, 7—6 poll. longa, 4⅓—3 lata; bacca bipollicaris ovoideo-oblonga sublagenaeformis superne subangulata, calyce reflexo suffulta, radicula germinans apice vix verrucellosa. — Profecto R. mucronatae, stirpi pervariabili, contermina, attamen foliis latis, venis patentioribus et praesertim baccae formâ satis distincta videtur, quod eo magis crederem quum in eodem sinu maris ac illa collecta, incolis etiam proprio nomine discriminata sit. Sumatra occid. in sinu maris Tapanuli prope Djago Djago (T.).

(165). Rhizophora conjugata LINN. *l. c.* — Sumatra occid. in sinu maris Tapanuli (T.), in Priaman ad littus (D.).

(166). Bruguiera Rumphii BL. *l. c.* Petioli usque 1¾ poll. longi; calyx 13- saepius 14-fidus; radicula germinans subangulata, subtetragona longitrorse sulcato-striulata. — Insula Pulu-merah et in Sumatra occid. sinu maris Tapanuli (T.).

Adnot. Petioli apud RUMPHIUM manifesto breviores; radicula germinans longior et magis acuta quam in nostris. Anne species affines in se transeant, ultro inquirendum videtur.

(167). Bruguiera caryophylloides BL. *l. c.* Folia juniora nunc apice decidue mucronata, adultiora obtusiusculo-producta. — Insula Pulu-pandjang.

(168). **Bruguiera oxyphylla.** Petioli pollicares; folia e basi acutâ elliptica vel obovato-elliptica breviter anguste acute et incurvule apiculata, pergamacea, lucidula, costâ supra caniculatâ subtus prominente, venis teneris patulis densis utrinque subperspicuis, 3½ poll. circiter longa; calycis 10—11 lin. longi turbinati limbi 10—11-fidi laciniae anguste lineares introrse carinatae, tubo costato (costis sinubus respondentibus) satis, in fructu (eo nunc campanulato), vero parum longiores; petala complicata bifida, secus margines a basi ad apicem albo-barbato-hirsuta, sinu uniseta (setâ lobos vulgo exsuperante) lobis setâ unâ manifestâ, alterâ obsoletâ, ex apice lobi acuto sed inflexo progrediente; radicula germinans brevis crassius-

cula obtusiuscule angulata sulcata. — Sumatra occid. in sinu maris Tapanuli haud rara, nec non secus insulam Bangka prope Djebus (T.).

(169). Ceriops Candolleana ARN. *l. c.* — Insula Pulu-pandjang (T.). — Folia subtus opaca, sublepidotule exiliter puncticulata.

(170). **Ceriops lucida.** Arborescens divaricato-ramosa; petioli 1—$\frac{3}{4}$ poll. longi; folia anguste obovato-oblonga, apice rotundata nunc retusa, deorsum subcuneato-angustata, pergamaceo-coriacea, margine incrassato cincta, costâ subtus acute venis costalibus utrinque (in sicco) prominulis, utrinque lucidula, $3\frac{1}{2}$—2 poll. longa, $1\frac{3}{4}$—$\frac{3}{4}$ lata; pedunculi petiolis breviores, apice pluriflori; flores brevi-pedicellati vel subsessiles 2 lin. longi, basi bracteolis 2 oppositis cuneatis suffulti; calyx 5- vel 4-fidus; petala 5 vel 4 apice vulgo e sinu triseta; stamina 10 vel 8, petalorum longitudine. — Radices teste TEYSMANN usque 15-pedales. — Foliis firmis lucidis in sicco venosis, parce sed supra etiam puncticulatis, angustioribus, floribus minoribus (haud raro telrameris) a congeneribus recedit. Generis character ex hâc specie itaque paullo immutandus. — Insula Pulu-merah fretus Sundae (T.).

Ejusdem *var.* β. *latifolia?* folia paullo latiora et majora obovata, elliptico- vel oblongo-obovata, utrinque parce puncticulata, compage omnino speciei; calycis laciniae in fructu patentes. — Sumatra occid. prope Siboga, Djago Djago, materiem tannariam praebens (T.).

Ejusdem *var.* γ. *subspathulata;* folia graciliter petiolata oblongo- vel obovato-subspathulata, minus venosa; calycis laciniae in fructu patentes; radicula germinans fusiformi-clavata acuta valde angulata. — Bangka, prope Djebus (T.). Radicula longior et multo gracilior quam in C. Candolleanae icone Wightianâ.

LEGNOTIDEAE.

(171). Pellacalyx axillaris KORTH. *l. c.* — Sumatra borealis in prov. Angkola sup. regione montanâ (J.). — Petala dorso albotomentella. — Calycis dentes in nostris nondum plane maturis baccis haud reflexi. Semina in locellis pulposis concentrice biseriatis (seriei exterioris circiter 8) nidulantia.

(172). Gynotroches micrantha BL. *l. c.* — Bangka. — Sumatra occ. in Siboga (T.). — Stigma in sp. posterioribus quadriradiatum.

(173). Carallia confinis BL. *l. c. β. latifolia Miq. l. c.* Haec species foliis multo latioribus densius serrulatis et nervis densioribus a C. lanceaefoliâ, nervis minus densis nec adeo concinne parallelis a C. lucidâ differt. Foliorum basis vulgo brevi-subcuneato-acuta. — **Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).**

(174). Carallia confinis, *var. oxyodon*. Folia e basi acutâ imâ integerrimâ elliptica vel saepius oblongo-elliptica acumine acuto integerrimo abrupte terminata, caeterum ubique dense patentim dentato-serrulata, serraturis subfalcatis acutis, chartacea, subtus pallida, parce punctata, venis teneris subpatulis subdensis, $5\frac{1}{2}$—4 poll. longa, $1\frac{1}{2}$—2 lata; flores... Foliorum acumine et dentibus satis insignis, fere species. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope **Muara-duwa (T.).**

COMBRETACEAE.

(175). **Terminalia sumatrana.** Folia sparsa versus apicem ramulorum conferta, petiolis antice planis mox glabris utplurimum eglandulosis, raro infra medium utrinque glandulâ exili instructis, pollicaribus vel brevioribus, e basi cuneatâ ad petiolum productâ obovato-oblonga apice rotundata nunc emarginata nunc brevissime obtuse producta, integerrima, pergamacea, supra lucidula, subtus pallida costulis utrinque 9—6 arcuatis laxe venosis cum costâ pilosulis glabrescentibus, axillis perforatis, 4-fere 8 poll. longa; spicae superne axillares folia fere aequantes villosule puberae; drupae globoso-ellipsoideae utrinque acutiusculae obtusangulae glabrae, pruni mole (immaturae). — Prope T. laurinoidem et T. microcarpam. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Tubuan in Ogan-ulu (T.).

(176). **Terminalia oxyphylla.** Praeter gemmam terminalem puberam glabra; folia versus apices ramulorum confertissima, (haud raro geminato-approximata), petiolis eglandulosis vel rarius obsolete subuniglandulosis, $1\frac{1}{2}$—1 poll. longis, e basi acutiusculâ subcuneatim obovato- vel lanceolato-oblonga anguste acuminata integerrima, margine recurvula, senilia suberosula, pergamacea, supra lucida, sub-

tus pallida costulis utrinque 9—8 patule erectis rectiusculis demum laxe venosis, 7—4½ poll. longa, 2½—1½ supra medium lata; flores... — Sumatra occid. in monte Singalang (T.).

(177). **Terminalia? adenopoda.** Ramuli petioli foliaque praesertim subtus in nervis rufo-hirtulo-subtomentella, petioli breves semiteretes secus margines glandulis utrinque circiter 3; folia cuneato-oblonga ex apice lato abrupte breviter acute apiculata vel subacuminata, integerrima vel superne obiter subrepanda, glandulis raris obsoletis vel nullis in margine subtus hic illic instructa, subcoriacea, lucida, costulis subtus utrinque usque 17 arcuato-patulis ante marginem unitis grosse transverse venosis pertensa, 14—10 poll. longa; flores... — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Batu-radja (T.).

(178). Lumnitzera racemosa WILLD. *l. c.* — Insula Pulu-merah fretus Sundae (T.).

(179). Lumnitzera coccinea W. et ARN. *l. c.* — „Corolla purpurea." — Caeterum L. racemosae adeo similis ut ex siccis fere cum WALLICHIO faciam ambas conjungente. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.), — Bangka, prope Djebus (T.).

COMBRETUM. Species tum ex florum discrimine, qui tetra- atque pentameri, calyce brevi vel altius supra ovarium producto petalis latis glabris vel angustioribus atque pilosis, tum secundum fructus alas aut crasse coriaceas (§ Kaloëdron *mihi*, Embryogoniae genus BL.) aut membranaceo-extenuatas ordinandae. Ut recte hic procedamus, species plures adhuc ultro conferendae. C. latifolium BL. et C. neurophyllum ex fructu (sed flores tetrameri) ad *Kaloëdron* pertinent. Sic et sequens.

(180). **Combretum sundaicum.** Folia e basi latâ ad petiolum vulgo leviter protractâ lato- vel ovato-elliptica vel oblonga breviacuminata (suprema sub inflorescentiâ minora subrotundata) firmule chartacea lucidula minute (lepidotule) puncticulata, costulis utrinque circiter 10—8, axillis perforatis, costâ petiolo ramulisque novellis densius lepidotulis, 5—4½ poll. longa; spicae subglobosae dense in

paniculas amplas terminales confertae cum calycibus lepidotulae; calycis tubus elongatus tubuloso-infundibuliformis laciniis 4 triangulari-lanceatis, fauce hirtellus; petala parva obovata, glabra; drupae acute tetraquetrae coriaceae. — Flores fere 3 lin. longi, calycis tubo longo a reliquis recedentes suaveolentes. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

(181). Combretum trifoliatum VENT. *l. c.* — Sumatra orient. in regione Palembanicâ, prope Dangku, ad fl. Lamattang (T.).

LYTHRARIEAE.

(182). Pemphis acidula FORST. *l. c.* — Insula Pulu Sangian fretus Sundae (T.).

HALORAGEAE.

(183). **Serpicula hirsuta** WIGHT et ARN. *Prodr.* I. *p.* 338 *var. incisa* (vix species). Decumbens hirtella, folia brevissime petiolata e basi cuneatâ vel acutâ obovalia supra basin utrinque vulgo 2-raro 1-inciso-serrata, marginibus utrinque setuloso-pubera, novella subtus praesertim medio pilosa; flores masculi 8-andri, puberi, pedicellis folio saepe duplo longioribus. — Sumatra occid., in regionibus interiore prov. Padang prope Alahan Pandjang (T.).

(183^b). Haloragis disticha JACK. *l. c.* Fructus tomentelli nunc solitarii, sed racemuli spicaeformes simul adsunt breves pauciflori adhuc virginei. — Bangka (T.).

(184). Myriophyllum pusillum BL. *l. c.?* Specimina sterilia, foliis usque 10—12-verticillatis brevibus, 3—2-pinnatifidis, segmentis praesertim superiorum apice obiusis vel obtusiusculis. — Sumatra austr. in prov. Lampong in fossis (T.). — Bangka, in aquis prope Pangkal, Pinang (A.).

CHAILLETIACEAE *).

(185). **Chailletia sumatrana.** Frutex scandens? ramosus; ramuli juniores angulati subtetragoni, cum petiolis foliisque subtus et inflo-

*) Ordo Bixaceis affinior.

rescentiâ villosule puberi; stipulae fugaces? cicatriculâ exili ad petioli latera utrinque fere obviâ: folia alterna petiolata ovato-oblonga vel ovata aut elliptica breviter acuminata integerrima chartacea, subtus costulata, 3—1 poll. longa; cymae subaxillares (petioli axillae excentrice insertae) brevi-pedunculatae vel subsessiles, subdichotomo-pauciflorae, bracteis linearibus; flores in pedicello articulati, parvuli; fructus obovoideo-ellipsoideus. — Calyx 5-partitus, laciniis lineari-lanceolatis, aestivatione valvatis? Petala sepalis alterna subaequilonga hypogyna, subspathulato-lanceolata crassiuscula dorso subcarinata, apice bifida (lobis acutiusculis crassiusculis). Stamina 5, hypogyna, petalis alterna et subaequilonga, filamentis linearibus planis, antheris erectis ovatis obtusis (atro-fuscis) bilocularibus, loculis anticis rimis subanticis apertis. Ovarium ovoideum sulco utrinque notatum (tomentellum) probabiliter biloculare, in supp. fecundatum uniloculare, ovulo prope apicem appenso efuniculato; styli 2 liberi breviusculi decidui, stigmatibus subcapitellatis compressis fere ovatis. Fructus subdrupaceus calyce corollâ et staminibus diutius suffultus, tomentellus ovoideus, monospermus. Semen prope apicem insertum testâ membranaceâ, immaturum. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muaraenim (T.).

Genus imperfecte notum, huic ordine ut videtur affine:

II. DIGASTER. Racemi spicaeformes, (fructiferi e ramis tribiennibus). Drupae calycis basi circumscissâ villosâ suffultae, immaturae subglobosae, maturae transverse oblongae medio constrictae, hinc biventres, uniloculares, epicarpio tenui subsuccoso extus villosulo, styli cicatrice villosiore notatae, endocarpio cartilagineo firmo haud crasso. Semen cavitati conforme, in cavitatis vertice lateraliter (in apice costae obtusae per endocarpii basin continuae) appensum, testâ membranaceâ laxâ, embryi exalbuminosi cotyledones $\frac{2}{3}$-globosae, faciebus planis applicitae, singulae singulo cavitatis loculo receptae subcorneo-carnosae, intus punctis resinosis fuscis notatae, radicula brevis conica supera. — Arbor vel frutex, innovationibus ochrascenti-villosulis. Folia alterna modice petiolata, (stipulis fugacibus lateralibus), e basi rotundatâ vel obtusâ nunc leviter inaequali ovata, ovato- vel elliptico-oblonga ob-

tuse acuminata integerrima coriacea, subtus costulis vix venosis, supra depressis, adulta glabrata, juniora petioli ramulique subtus villosule pubera, 4—3 poll. longa. Spicae fructiferae strictae rigidae villosulae laterales vel ad basin ramulorum, drupis subsessilibus.

(186). **Digaster sumatranus.** — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Kebu-lahat (T.), in Sumatra bor. prov. Angkola sup. (J.).

RHAMNEAE.

(187). **Ventilago lucens.** Ramuli cum inflorescentiâ tomentelli, folia brevi-petiolata e basi inaequali rotundatâ vel acutiusculâ ovato- et lanceolato-oblonga raro subovata subacuminata, sub lente praesertim superne glandulose minutissime serrulata, chartacea, supra lucidâ glabra, subtus nitidula pallida in costâ partimque in costulis cum petiolo hirtella, axillis non barbatis; pedicelli brevissimi cum calycis basi puberi; ala glabra. — Rami teretes glabri. Folia $2\frac{1}{2}$—5 poll. longa, 1-fere 2 lata, costulis teneris 8—9 utrinque, patule erectis. Flores in racemis ramulos axillares oligophyllos terminantibus fasciculati, fructus vero solitarii, alis nitidis pallide fuscis glabris. — Sumatra austr. secus fl. Tarabangi-ilir et Agong (T.).

(188). Zizyphus ornata MIQ. *l. c.* Folia firmiter coriacea, provectiora ad lentem obiter crenulata, mucronibus glandulosis deciduis haud amplius serrulata dicenda; cymae paucirameae oligocarpae; drupae cerasi minoris magnitudine elliptico-obovoideae ochraceo-tomentellae. — Sumatra orient. in interioribus prov. Palembang ad Udjan-maas-enim (T.).

(189). Zizyphus Horsfieldii MIQ. *l. c.* Forma paullo glabrior et foliis plerisque latioribus. — Sumatra austr. in prov. Lampong (T.).

(190). **Zizyphus subquinquenervia**. Ramuli petioli nervique utrinque appresse subochraceo-hirtello-pubescentes, spina recurva brevis ad petiolorum basin unica lateralis, folia e basi aequali vel resecto-inaequali elliptica aequilatera vel deorsum inaequalia saepius obtusiuscule subapiculata vel acutiuscula, minutissime crenato-mucro-

nato-serrulata, mucrone fasciculato-pilosulo deciduo, trinervia sed nervis lateralibus extrorsum pauci-longiusculo-ramosis 5-usque sub-7-nervia vel 5—7-plinervia, foliorum inaequilateralium nervis partim deficientibus; flores in ramulo brevissimo axillari fasciculati brevissime pedicellati; calycis laciniae triangulari-ovato-acutae; styli 2 ad apicem connati. — Rami teretes fusco-nigrescentes. Folia subcoriacea, $1\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, supra lucidula subtus pallidiora, nervo medio indiviso, cum lateralibus venis transversis arcuatis unito. Pedicelli bracteis ovato-lanceolatis teneris pilosulis suffulti cum calyce appresso-puberi. Alabastrum depressum 5-sinuato-angulatum, angulis deorsum subproductis. Stigmata in styli apice 2 capitellata. — Sumatra occid. in distr. Priaman (D.).

(191). **Berchemia trichantha.** Folia brevi-petiolata alterna plerumque homomallo-reflexa, e basi inaequali elliptico-oblonga obtuso-acuminata superne obsolete serrulata, fere glabra, in costâ supra pauci-pilosa, costulis subtus utrinque circiter 5, axillis quarundam pilosulis excavatis, $3\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, pergamacea, lucida; flores axillares fasciculati brevi-pedicellati, pedicellis calyceque extus hirtellis; hujus lobi triangulares intus tomentelli, staminibus paullo longiores. — B. pubiflorae, quam haud vidi, proxima videtur. — Insula Pulu Sangian in fretu Sundae (T.).

(192). Colubrina asiatica BR. *l. c.* — *Syn. l. c.* add. *Rhamnus splendens Bl. Bijdr.* — Sumatra bor. in prov. Tapanuli inferiore (J.).

CUCURBITACEAE.

(193). Coccinia grandis J. M. ROEM. *l. c.* — Bangka, circa Muntok ubique locorum, ad frutices et arbores adscendens (A.).

(194). Trichosanthes coriacea BL. *l. c.?* — Sp. defloratum. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(195). **Trichosanthes Kadam.** Glabra; cirrhi utplurimum bifidi; folia cordato-rotundata margine laevi integerrima, glaberrima, 3-sub- 5-nervia et venosa, triloba, lobis latis acuminatis; pedunculus femineus axillaris uniflorus, cum flore extus rubigineo-tomentello-

pubescens; calycis tubus turbinato-obconicus, limbo brevissimo, subundulato, minute 5-dentulo, sub singulo dente glanduloso. — Prope T. macrocarpam BL. collocanda videtur. Caules angulati striulati laeves. Cirrhi ad petioli latus exorti inferne subtetragoni, novelli vix omnino glabri. Folia crassiuscule chartacea, subtus pallida, trinervia sed ramulo e lateralibus nervis basilari spurie sub- 5-nervia, nervis costulis venisque prominulis in sicco fuscescentibus notata, 7—5½-pollicaria, petiolum superantia. Pedunculus unicus suppetit fere bipollicaris nunc ebracteatus, alabastro fere pollicari. — Sumatra occid. in Priaman (D.). Seminibus oleum exprimunt incolae.

(196). **Gymnopetalum? calyculatum.** Caules petioli pedunculique setis articulatis hirti; cirrhi saepe trifidi, ramis panis introrse glabris caeterum hirtulis; folia utrinque praesertim subtus incano-villosula sensim glabrescentia scabriuscula, cordato-rotundata, in sinu aperto ad petiolum leviter protracta, 3—5-angulata vix sublobata, apice augulisque superioribus acutis, serrulato-denticulata, 3- sub- 5-nervia; pedunculi fem. axillares flore breviores; flos hirtellus bracteis 5 spathulato-linearibus, unâ vulgo apice bifidulâ, involucratus; ovarium (virgineum) ovoideo-elongatum apice constrictum, dentibus 5 angustis acutis. — Petioli 3—2-pollicares. Folia in sicco firmiter chartacea, 4½—3 poll. longa et circiter lata. Involucri phylla pollice parum breviora hirtella introrsum glabra, florem adhuc nimis juvenilem subsuperantia. — Bangka (A.).

BEGONIACEAE.

(197). Diploclinium Hasskarlianum MIQ. *l. c.* Ubi corrige Lolo pro Solok. — Prope D. cordifolium WIGHT inserendum.

(198). Diploclinium atrichum MIQ. *l. c.* — D. repando et D. Lindleyano WIGHT valde affine.

(199). Diploclinium repandum MIQ. *l. c.* Caulis haud raro etiam ramosus.

(200). Diploclinium bracteatum MIQ. *l. c.* Sterile. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(201). Platycentrum robustum MIQ. *l. c. var. hirsutior*, foliis mi-

noribus, paniculis longe pedunculatis, ovarii maturescentis alulis subaequalibus (*Pl. areolati specimen mihi in Fl. Ind.* I. 1. *p.* 1091).

(202). Platycentrum Teysmannianum MIQ. *l. c.* ad § *Nanopteron* (= *Sphenanthera Hassk.*).

(203). Mitscherlichia stictopoda MIQ. *l. c.* Certe hujus generis, cum seqq. foliis haud peltatis a reliquis abludens, sequenti accedit, sed robustior et glabra; folia in junioribus etiam utrinque glabra. Styli rami apice bifidi, ramulis singulis curvulis, apice impressis, fasciâ papillosâ latâ.

(204). **Mitscherlichia? repens.** (*Diploclininm mihi l. c. p.* 686) forma foliis sub- 9-nerviis, 2—3 poll. longis. — Flores fem. nunc non suppetunt, sed hujus generis esse verisimillimum. — Sumatra occid. in m. Singalang (T.).

(205). **Mitscherlichia trichopoda.** (*Begonia mihi l. c. p.* 1093). Probabiliter acaulis. Alae capsularum magnitudine vix multum dispares. Stigma bigyrum si gyrum brevissimum terminalem subconfluentem numeras. Prope M. subpeltatam KL. (*Begonia Wight Icon.* V. *tab.* 1812).

PASSIFLOREAE.

(206). Modecca quintuplinervia MIQ. *l. c.* — Sumatra bor. in sylvis prov. Lumut (J.).

ILLIGEREAE.

(206*b*). **Illigera dasyphylla** MIQ. *l. c.* Ramuli petioli folia subtus in nervis supra in costâ rufo-fulvo-tomentosa; foliola obovato-elliptica, vel elliptica, utrinque obtusiuscula, vel apice acuta. — Sumatra occid. in distr. Solok (T.). — *Conf.* Tab. nostr. I.

SAMYDEAE.

(207). **Casearia microdon.** Ramuli, petioli breves (1—2 lin.), foliaque subtus dense pubescentia; folia densa, e basi leviter cordatâ lanceolato-oblonga breviter acuminata adspectu integerrima sub

lente praesertim deorsum minutissime serrulato-mucronulata, mucronibus deciduis, coriacea, pellucido-rotundo-et elliptico-maculata, supra lucida praeter costam glabra, subtus costulis 12—10 erecto-patulis, 5—4 poll. longa; pedicelli axillares saepe (fructiferi) gemini uniflori petiolo subbreviores; calycis 5-partiti laciniae obtusae vel obtusiusculae; capsulae 6—5?-sulcato-angulatae. — Prope C. truncatam collocanda. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Natar, 28 Dec. (T.).

(208). Casearia glabrata BL. *l. c.* — Pulu Pisang, parva insula prope Padang (T.).

HOMALINEAE.

Praeeunte cl. BENTHAM Blackwelliam cum Homalio conjunxi.

(209). **Homalium sumatranum.** Folia subtus cum petiolis ramulisque tomentello-pubescentia, e basi acutâ elliptico-oblonga obtuso-apiculata serrulato-crenata vel subserrulata supra lucida praeter costam glabriuscula, costulis subtus prominulis utrinque circiter 8—9, laxe venosis, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa; racemi stricti foliis breviores, floribus 5-meris, calycis tubo turbinato angulato limbo paullo longiore, limbi lobis lineari-lanceolatis, uti tubus pubescentibus, petalis conformibus paullo longioribus incanis; stamina ante singula circiter 2; styli 4 hirtelli. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Siring-kebau (T.).

(210). **Homalium obovale.** Folia subtus cum petiolis et inflorescentiâ tomentello-pubescentia e basi acutâ vel obtusâ elliptica vel saepe obovalia obtuse apiculata vel apice rotundata, grossiuscule crenato-serrata vel subcrenata, costulis subtus circiter 6—7 laxe venosis, 3—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; racemi stricti densiflori folio breviores vel vix subaequales; calycis tubus turbinatus laciniis lanceolato-triangularibus paullo longior angulatus patule pubescens; petala incana subelliptica; stamina ante quodvis petalum circiter 3; styli 4—3, inferne hirtelli. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Siring-kebau (T.).

(211). **Homalium grandiflorum** BENTH. *in Journ. Proceed. Linn. Soc.* IV. *p.* 37 *var. heptagyna.* Folia brevi-petiolata obovato- vel

elliptico-oblonga saepius obtuso-apiculata subintegerrima (sub lente latissimis obsoletissimisque crenis vix non integerrima) coriacea glabra, costulis adscendentibus pluribus tenuioribusque basi adproximatis, circiter semipedalia; racemi conferti densiflori cum floribus extus albido-hirsutissimi; flores brevissime pedicellati 7-meri; calycis tubus modicus anguste turbinatus, laciniae lanceolatae stellato-patentes, petalis ovato-lanceatis dense tomentosis arcte super ovarium demum conniventibus duplo longiores; stamina ante singulum petalum 6—7, styli 7 breves. — Calycis laciniae serius circiter 3 lin. longae, tubo longiores et glabriores. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Tega-nennin. 28 Dec. (T.).

(212). Homalium caryophyllaceum BENTH. *l. c. p.* 38? (= Blackwellia ZOLL. *l. c.*). — Baccis elongatis a specimine ZOLL. differt, sed foliis adeo exacte congruit ut quamvis flores nimis juveniles haud liceat investigare, de specie vix dubitandum videtur. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Mengala (T.).

HENSLOVIACEAE.

(213). Henslovia paniculata MIQ. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tuban in Ogan Ulu (T.).

HYDRANGEACEAE.

(214). Hydrangea oblongifolia BL. *l. c.* Folia anguste lanceolata. — Sumatra occid. in regionibus int. prope Palembayan (T.).

(215). Dichroa Cyanitis MIQ. *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Gedong Areta (T.).

(216). Dichroa latifolia MIQ. *l. c.* Specimina nimis exesa. Folia tenuiora, supra pilis raris sed distinctis inspersa; inflorescentia cum calycibus densius appresse pubera quam in spec. Javanis, caeteroquin autem adeo propinqua ut separare non ausus sim. — Sumatra occid. in regionibus interioribus prope Palembayan (T.).

POLYOSMEAE.

(217). Polyosma integrifolia BL. *l. c. excl. quib. varr.? forma* foliis parvis angustis acute acuminatis. — Baccae ellipsoideae utrin-

que acutae. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-enim et Gunung Megang (T.).

(218). Polyosma fragrans BENN. *l. c.* Diagnosis cum specimi-nibus optime congruit. Spica fructifera rariter pilosula, drupae brevissime pedicellatae subglobosae parvulae rostellatae; putamen costatum. — A P. integrifoliâ satis differt druparum majuscularum formâ. Innovationes tamen etiam velutinae, folia senilia glaberrima, reliqua subtus in costâ puberula. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu prope Tubuan (T.).

(219). Polyosma mutabilis BL. *l. c.* Drupae longiuscule pedicellatae, subovoideae basi truncatae sub- 4-vel 8-gono-obtusangulae, juniores puberulae, pedicellis rhachique subhirtellis, majusculae, putamine subfragili. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu, Muara-enim (T.).

DATISCEAE.

OCTOMELES *nov. gen.*. Flores dioici. Masc·.. Fem. Calycis tubus cum ovario connatus obsolete sub-8-gonus, limbo supero 8- (raro 7—6) dentato, dentibus angulos terminantibus. Petala nulla. Ovarium inferum, vertice depresso leviter hians, placentis 8 parietalibus compressis in centro contiguis, undique multiovulatis, ovulis anatropis, funiculo brevi affixis. Styli octo, ex ovarii vertice extrorsum producto exorti, calycis dentibus oppositi, planiusculi, crassi, singuli stigmate peltato-semigloboso subobliquo (facie convexâ extrorsum vergente). — Habitus Tetramelis.

(220). **Octomeles sumatrana**. Innovationes cum inflorescentiâ, calycibusque dense lepidotae squamis membranaceis centrifixis, adultae partes haud glabratae; folia petiolata cordato-ovata acuminata coriacea, basi 5-nerviua caeterumque costata, petiolis acute 5-angulatis, faciebus planis, anticâ latiore; spicae fem. longe pedunculatae axillares ebracteatae. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-enim (T.).

UMBELLIFERAE.

(221). **Torilis Anthriscus** GMEL., MERT. et KOCH *Flor. Germ.* II.

p. 364. — *W. et Arn, Prodr.* I. *p.* 374. Strigosa; caulis erectus ramosus; folia bipinnata, foliolis oblongis inciso-serratis vel incisis, terminali elongato; umbellae longe pedunculatae, in nostris usque 10-radiatae, involucri phyllis setaceo-linearibus 6—4, fere $\frac{1}{2}$—$\frac{1}{3}$ radiorum longitudinis; involucella subulata; fructus aculei incurvuli. — An huc T. scabra ZOLL. *supra l.c. p.* 744?, et ipsius THUNBERGII?. Specimina nostra ab europaeis haud magis discrepant quam haec inter sese diversa deprehenduntur. Species enim variat foliorum formâ, radiorum numero caet. — Sumatra occid. in distr. Lolo (T.).

ARALIACEAE.

(222). Aralia dasyphylla MIQ. *l. c.* Foliola usque $4\frac{1}{2}$ poll. longa. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(223). Paratropia brachybotrya MIQ. *l. c. forma glabrior.* Frutescens; petioli stipulâ axillari lato-ovatâ obtusâ vel emarginatâ parum adnatâ, (superiores) circiter bipollicares; foliola quinata, inferiora brevissime (2—3), superiora longius (4—5 lin.) petiolulata, e basi acutâ vel subcuneatâ elliptico-lanceolata longe acute acuminata, infima parumper inaequilatera, 3—4 poll. longa, crassiuscule chartacea, venulis paucis subtus tenere reticulatis, utrinque 2 infimis adscendentibus; racemi terminales? conferti glabriusculi pedunculati, cum pedunculo pedales, ramulis $\frac{3}{4}$—1 poll. longis subaequilongis apice umbellato-7—5-floris, pedicellis 3—2 lin. longis; flores 5-andri, filamentis longiusculis, stigmatibus 5 raro 4 punctiformi-depressis, disco brevi-conico sulcato insessis. — Bracteae et bracteolae caducae. — Sumatra austr. in prov. Lampong ad fl. Tarabangi, 15 Dec. (T.).

(224). **Paratropia micrantha**. Stipulae axillares fere totae adnatae; folia digitata, foliolis quinatis? (petiolulis $\frac{3}{4}$—$1\frac{3}{4}$ poll. longis) elliptico- vel sublanceolato-oblongis, lateralibus leviter inaequilateris, breviter obtuse acuminatis, subcoriaceis, venis erecto-patulis utrinque circiter 5—4 tenuibus subtus reticulatis, utrinque praesertim subtus verrucellis nigris (tanquam fungoideis) asperatis, $5\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{3}$ poll. longis, supra nitidis siccatis venulosis; racemi (probabiliter

ad apicem ramulorum plures) breviusculi tenues glabri (vix $\frac{1}{2}$-pedales), pedunculis tenuibus vix pollicaribus apice umbelliferis; umbellae 6—8-florae pedicellis 2—$1\frac{1}{2}$ lin. longis; flores parvi; calycis brevi-cupulati limbus repandus 5—6-undulatus; stigmata vulgo 5 disci brevi-conici apici planiusculo impressa. — Prope P. ellipticam. — Sumatra occid. in prov. Priaman (n.).

(225). **Paratropia oxyphylla.** Foliola terna? vel quina? oblongo-ovata acuminatissima pergamacea, costulis utrinque circiter 5 patule erectis subtus tenere reticulatis, utrinque praesertim subtus (cum petiolis et passim ramulis) verrucellis albidis nigrisque (probabiliter fungoideis) asperata, 7—5 poll. longa; racemi terminales 4 pluresve supra ramulos bracteatos dispositi pedunculati tenues graciles parvuli, pubem stellatam cito exuentes, 4—5-pollicares; pedunculi partiales sub anthesi 2—$\frac{1}{2}$ lin. longi, apice umbellati- 4—9-flori; flores brevissime pedicellati exigui 5-meri, filamentis longiusculis. — Superiori inflorescentiâ similis, foliolorum autem formâ valde diversa, eorum autem compage nervatione et verrucis omnino analoga. In ramulis cortice laevi albido obductis pustulae nigrae erineiferae observantur, quae ejusdem indolis videntur ac verruculae in foliis obviae. — Speciminis suppetentis foliola omnia disjuncta, ita ut primo adspectu simplicifolia species videatur. Stipula axillaris $\frac{1}{2}$ adnata longiuscula. Drupae ellipsoideae acute 5-gonae sulcatae. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(226). Paratropia longifolia DC. *β. incurva Miq. l. c.* Foliola subtus stellato-puberula; racemi valde elongati. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

VI*b*. PARAPANAX *n. gen.* Flores polygami umbellati, cum pedicello continui, 7—8—16—17-meri. Ovarium praeter verticem cum calyce connatum, 7—8—16—17-loculare, disco apice contracto in stylum brevem, vertice plano-peltato 7—8-radiatum (e stylis singulis medio unisulcis combinatis), margine 7—8—16—17 stigmata capitellata medio subsulcata (hinc obsolete biloba) albo-papilloso-pubera ferentem. Drupae stylo stigmatibusque coronatae, limbo calycis subtruncato (olim 7—8—16—17? denticulato) marginatae, angulato-sulcatae, 7—8—16—17-pyrenae. — Habi-

tus Paratropiae, sed stigmatis indole discriminatum, inflorescentiae ramis oppositis etiam discrepans. Eodem fere modo ab Agalmate differt, a Macropanace et Nothopanace floribus non articulatis et gynoecei indole recedit.

(227). **Parapanax littorale.** Glabrum; stipulae axillares e basi naviculari adnatâ acuminato-productae rigidae; foliola quina petiolulata, basi rotundata vel obtusa, inferiora breviora ovata, superiora longiora lanceolato-oblonga obtuse apiculata, distanter minutissime decidueque glanduloso-serrulata, crasse coriacea, supra lucida costâ prominente, subtus glauco-pallida venis costalibus pluribus patulis teneris venulosis, $3\frac{1}{2}$—6 poll. longa; inflorescentia subterminalis paullo supra basin trifida petiolo multo brevior, ramis (bipollicaribus) opposite umbelluliferis; umbellularum pedunculi semipollicares vel breviores compressi vel angulati, pedicellis (fructiferis 4—5) 2 lin. circiter longis; drupae ovato-ellipsoideae 7—8-angulato-sulcatae, disco supra calycis limbum sinuato-denticulatum exserto semigloboso sulcato, circa apicem contractum vertice radiato-explanatum extrorsum stigmatibus 7—8 capitellatis puberulis instructo. — Ramuli crassi, glabri, lenticellosi. Folia novella jam glabra. Petioli teretiusculi. Foliola siccata fuscescentia. Umbellarum pedunculi apice fere involucelli cupularis specie marginulati. Pedicelli apice non articulati. Drupae (nondum plane maturae) cum disco profunde sulcatae, vertice, extrorsum secus margines stigmatibus obsito, e stylis subconnatis brevissimis radiato-expansis conflato. — Sumatra occid. in littore prope Siboga (T.).

(228). **Parapanax sessile.** Folia adulta glabra, stipulâ axillari subliberâ; foliola umbellato-septena petiolulata elliptica et elliptico-oblonga modice acuminata, integerrima, coriacea, subtus glauco-pallida venis costalibus utrinque 8—6 patulis validiusculis, $2\frac{1}{4}$—3 poll. longa; inflorescentia? ramus racemiformis (fructifer) pube stellatâ majorem partem dejectâ, tripollicaris, ramulis brevibus solitariis vel geminatis, apice capitato-floridis; drupae in singulo capitulo 8—10 sessiles obovoideae 16—17-sulcatae, disco prominulo stylisque rostellatae, vertice peltato sulcato-radiato extrorsum stigmatibus distinctis quasi crenulato. — Sumatra occidentalis prope Lolo (T.).

ARALIDIUM. Genus admodum singulare, fructu Arthrophyllo affine. Characteri jam adde: Drupa (magna), pericarpio cartilagineo, monosperma, semine pendulo.

(229). **Aralidium dentatum**. Frutex; rami cylindrici crassi lignosi; folia petiolata, petioli basi in cicatricem annularem abeunte, saepe ultrapedalia, oblonga, alia profunde pinnatifida, lobis 3-jugis cum impari, ad basin fere liberis, inferne cuneato-decurrentibus, lateralibus lato-lanceatis, terminali obovato-augusto-oblongo, omnibus acutis vel subacuminatis, apice grosse dentatis, alia e basi cuneatâ oblonga supra basin vel superne grosse dentata, imo passim (florentium) repanda subintegerrima, subcoriacea, glabra (siccata fusconigrescentia) lucidula; paniculae diffusae ramosissimae puberulae, paniculatim compositiae; drupae ellipsoideae utrinque acutae, pruni mole. — Totam habitu et indole A. pinnatifido adeo analogum, ut licet diversum, generis equidem indubius civis videatur. — Sumatra occid. prope Lubu-alang, Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-enim (T.).

NOTHOPANAX. Generis character sic amplificandus: styli 5 usque fere 7. — Flores passim subhexameri.

(230). **Nothopanax tricochleatum.** Fruticosum glabrum; foliola unijuga cum impari distante, foliolis petiolulatis dilatato-rotundatis, latioribus quam longis, basi margineque superiore lato-emarginatis, distanter minuteque spinuloso-serrulatis; umbellae per paniculas amplissimas dispositae; flores in pedicelli apice minutissime bracteolato articulati; fl. fem. styli 5, accedentibus saepe 2 nanis. — N. cochleato simillimum, si foliola (4—8½ poll. lata) cum ejus foliis comparas. Fl. masc. minores, calycis limbo 5—6- (sexto vulgo multo minore) denticulato. Antherae longiusculae. Styli in corpus conicum sulcatum prominens compicti. Fl. fem. perspicue majores. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), Lubu-alang (T.). Odor siccatorum speciminum idem singularis anisato-dulcis ac N. cochleati, quocum ultro comparetur!

(231). Arthrophyllum diversifolium BL. *l. c. var. lanceolata.* Folia superiora pinnata (4-juga cum impari), ramulorum floriferorum

simplicia et alterna, foliolis conformia, e basi acutâ aequali lanceolata vel minora elliptico-oblonga, obtuse acuminata integerrima subcoriacea, glabra, costulis circiter 8 utrinque patule erectis subtus reticulatis; umbellae longe pedunculatae compositae 10—12-radiatae, umbellulis 6—10-carpis; drupae ellipsoideo-ovatae stylo apice subpeltatim stigmatico rostellatae. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(232). **Artbrophyllum serratifolium.** Folia pinnata (probabiliter et bipinnata) summaque simplicia, foliolis 7—8-jugis cum impari, infimis petiolulatis, ovato- vel lato-ellipticis utrinque obtuso-rotundatis, sequentibus ovato-oblongis, superioribus sublanceolatis subsessilibus, acutis vel subacuminatis, omnibus glabris firmiter characeis, patule tenere venosis, distanter incisule imbricatimque serratis; flores... — Prope speciem superiorem, foliolorum incisuris, marginibus hinc subundatis, distinctum. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(233). Arthrophyllum Blumeanum ZOLL. *l. c.* — Bangka (H. herb. n. 10).

CORNACEAE.

(234). Alangium sundanum MIQ. *l. c.* Folia saepe obverse oblonga, abrupte acuminata vel apiculata, basi rotundata, emarginata vel obtuso-subacuta, constanter trinervia, costulis superne numero paullo variabili. Drupae maturiores puberae ellipsoideae, calycis limbo brevi 5—6-dentulo coronatae, parvae avellanae nucis mole. — Insula Pulu Sebesi ab austro Sumatrae vicina in fretu Sundano (T.).

Ejusdem var. β. foliis oblongo-obovatis apice rotundatis vel apiculatis, basi acutis vel imâ truncatis; calyx 5-dentulus. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Tjanti (T.).

SANTALACEAE.

Dendrotrophe Miq.

(234½). Dendrotrophe umbellata MIQ. *l. c.* — Bangka. Sumatra occid. in distr. Siboga (T.).

Ejusdem var. γ. *pauciflora l. c.* — Bangka (T.).

(235). Dendrotrophe varians MIQ. *l. c.?* Specimen parum sufficiens. — Bangka, ad fl. Tjapus (A.).

(236). Dendrotrophe plurinervia MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. ad Sungi-pagu (T.).

(237). Dendrotrophe buxifolia MIQ. *l. c.* — Bangka (T.).

OLACACEAE.

(238). **Olax? sumatrana**. Ramuli minute puberuli (uti rami cortice in sicco flavescente); folia alterna brevissime petiolata ovata vel elliptico-ovata acuminata chartacea, supra lucida nervis demum depressis, subtus pallida costulis utrinque 4 — 5, infimâ e basi, alterâ supra eam exortis alteque perductis 5-plinervia et superne brevivenosa, praeter pilos raros superne nervis vel basi inspersos evanescentes glabra, $2\frac{1}{2}$—2 poll. longa; spicae axillares et laterales fasciculatae sessiles breves nunc subramulosae teretes, bracteis triangulari-ovatis puberis imbricatis (supp. plane virgineae). — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Ogan-ulu (T.).

ICACINEAE.

(238^b). Lasianthera secundiflora MIQ. *l. c.* Ramuli glabri, folia e basi angustatâ vel cuneatâ obovato-oblonga acuminata, novellarum stirpium sublanceolata, 4—6-, illa usque 9-pollicaria, coriacea, striatonervosa glabra; spicae axillares et laterales pedunculatae apice 3—4-fidae; flores unilaterales sessiles; calyx puberus; corolla glabra. — *Forma sumatrana* MIQ. *l. c. p.* 1097, foliis elliptico-oblongis, majoribus tenuioribus, venis subperspicuis. — Sumatra occid. in Priaman. (T.) — Conf. tab. nostram II.

Species putamine haud fibroso sed tenui cartilagineo, stigmate semigloboso 5—6-sulcato abludens, probabiliter genus distinctum constitutura:

(239). **Lasianthera? ovalifolia**. Folia breviuscule petiolata cum petiolis ramulisque novellis et inflorescentiâ (densius) subtus subappresso-pubera, e basi acutâ vel rotundatâ elliptica breviter acuminata membranacea, subtus pallida costulis tenuibus 8—6 utrinque pertensa, 4—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; thyrsulus subterminalis contractus oppositе ramosus, pauciflorus; flores pedicelli apice articulati; fructus

calyci cupulato-explanato suffultus cartilagineo-subdrupaceus ellipsoideus pisi majoris mole longitrorse striulatus (flavidus). — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-enim (T.).

PHYTOCRENEAE.

Genus incertae affinitatis, an hujus ordinis?

GONOCARYUM *n. gen.* Calyx quinquepartitus, lobis ovatis membranaceis ciliolatis. Corolla tubuloso-hypocraterimorpha (calyce multo longior), limbo 5-lobo brevi, lobis aestivatione valvatis apice inflexo. Antherae 5, summo tubo insertae (filamentis totis adnatis) e fauce subexsertae, oblongae biloculares, loculis antice longitrorse apertis. Ovarium hirsutum, biloculare, loculis (inaequalibus?) e vertice uniovulatis? Styli 2 brevissimi apice stigmatosi, persistentes inaequales, altero nano. Drupa sicca suberosa, trigona et angulata, utrinque quidquam attenuata, stylo fertili incurvo nanum obtegente coronata, calyce haud adaucto suffulta, unilocularis, cum loculi efoeti rudimento canalis specie in mesocarpio obvio, epicarpio membranaceo (subglabrato), mesocarpio medulloso-spongioso, endocarpio papyraceo parce pilifero. Seminis nullum vestigium.

(240). **Gonocaryum gracile**. Frutex? glaber; ramuli tenues teretiusculi leviter compressi. Folia alterna brevi-petiolata exstipulata obovato- vel elliptico-oblonga acuminata integerrima, plerumque aequilatera, pergamacea, costulis majoribus utrinque 3—4 erectis venosis subtus exsertis, supra depressis, in sicco pallida, majora 6—8 poll. longa. Spicae racemiformes axillares saepe geminatae (potius basi imâ bifidae) puberulae graciles folio paullo breviores vel aequales, floribus patentibus subdistantibus sessilibus vel pedicello tuberculiformi brevissimo insertis, bracteâ parvâ suffultis, 2 lin. parum excedentibus. Spicae fructiferae elongatae, laxae; fructus nunc viriduli usque bipollicares, omnes steriles. Flores passim 6-meri, in sicco lilacino-flavido decolores, corollâ carnosulâ, laciniis tubo quadruplo brevioribus acutis reflexis. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Lebong Muri (T.).

CHLORANTHEAE.

(241). **Chloranthus sumatranus**. Folia modice petiolata e basi

brevi-cuneato-acutâ ovata ovato-oblonga vel superiora ovato-lanceolata acuminata calloso-serrata membranacea, subtus pallida tumidulo-verrucellosa, patule costulato-venosa laxe reticulata, $7\frac{1}{2}$—3 poll. longa; spicae axillares et superne in paniculam confertae, foliis breviores tenues; bracteae parvae ovatae acutae; baccae obovoideo-globosae. — Prope Chl. officinalem. — Sumatra bor. in regione montanâ Angkolae superioris (J.).

VISCACEAE.

(242). Viscum orientale LINN. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Merangat (T.).

(243). Viscum articulatum BURM. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.). Ins. Pulu Rakata fretus Sundae (T.).

LORANTHACEAE.

(244). Dendrophthoe pentandra BL. *l. c.* — Sumatra occid. prope Siboga. Ins. Pulu Rakata (T.).

(244*b*). Dendrophthoe dasystemon MIQ. *l. c.* Ramuli validi subcylindrici; folia subopposita, petiolis teretiusculis, ovata vel ovato-oblonga acuminata crasse coriacea, costulis utrinque 6—5 adscendentibus, adulta furfure dejecto fere glabra, $7\frac{1}{2}$—6 poll. longa; spicae cum floribus albo-gilvo stellato-tomentosae; flores sessiles subverticillati, singuli bracteâ ovatâ suffulti; calyx $1\frac{1}{2}$ lin. ellipsoideus obtuso- 5-dentatus; corolla $1\frac{3}{4}$ poll. longa glabrescens, tubo supra basin 5-angulato, caeterum cylindrico, laciniis 5 apice brevi-liberis; filamenta albo-lanata. — Sumatra occid. prope Sungi-pagu (T.). Iconem conf. in Tab. nostrâ III.

(245). **Dendrophthoe costulata.** Folia sparsa vel subopposita aut passim subverticillato-conferta breviuscule (2—$2\frac{1}{2}$ lin.) petiolata, cum ramulis teretibus sursum parum compressiusculis glabra, e basi acutâ vel subobtusâ oblongo- vel ovato-lanceolata brevi-subacuminata crasse coriacea, costulis distantibus erectiusculis subtus prominulis aveniis supra depressis, 5—3 poll. longa; racemi sessiles corymboso-contracti densiflori cum floribus rufo-tomentelli; flores

brevi-pedicellati; calyx cylindricus ore repandulus, basi bracteâ parvâ lato-ovatâ planiusculâ suffultus; corollae 5-fidae tubus 5-angularis, fere pollicaris. — Prope D. pentandram, curvatam caet. — Sumatra occid. prope Singkara (T.).

(246). **Dendrophthoe leucobotrya.** Ramuli teretes, novelli albido-stellato-puberi; folia alterna et subopposita, petiolis 3—2 lin. longis, e basi rotundatâ vel acutiusculâ ovata vel ovato-oblonga subacuminata carnoso-coriacea glabra, evenia, $3\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; racemi axillares fasciculati petiolis paullo longiores cum floribus extus albido-subtomentelli; flores brevissime pedicellati; calycis bracteolâ appressâ triangulari-acutâ suffulti limbus truncato-repandus in fructu sub-5- sinuato-plicatus; corollae 6 lin. circiter longae 5-fidae demum 5-partitae laciniae lineares; antherae angusto-lineares; stylus acut-angulus stamina superans; baccae albido-puberae ovoideae. — Folia siccata supra nigrescentia. Calyx in alabastro quam obsoletissime sub- 5- denticulato-repandus. — Prope D. farinosam, a quâ parum differre videtur. D. pentandrae etiam affinis. — Bangka (A.).

(247). Phoenicanthemum pentapetalum ROXB. *l. c. forma* floribus verticillatis. Glabra; rami teretes superne compressi; folia opposita petiolata ovata ovato-oblonga vel sublanceolata obtuse attenuato-acuminata coriacea evenia, 4—2 poll. longa; racemi praesertim ad axillas defoliatas fasciculati 2—4, stricti quadripollicares, furfure rufo subtili obducti; flores parvuli subverticillati brevi-pedicellati; ovarium bracteolâ parvâ ovatâ suffultum; calycis limbus minute 5-dentulus; corollae alabastrum inferne dilatatum pentaquetrum, superne clavulatum; baccae ellipsoideae. — Folia siccata nigrescentia. Ad Ph. xestophyllum aliquomodo adpropinquatur. — Sumatra occid. prope Sidjungdjung (T.).

(248). **Phoenicanthemum longissimum.** Glabrum; rami obtuse 4—3-goni albidi; folia subverticillato-conferta, petiolis pollicaribus vel longioribus, lanceolata acuta crasse carnoso-coriacea subevenia, costâ subtus eminente obtusâ, 8—7 poll. longa; racemi ex apice ramorum plures rigidi stricti circa insertionem perulis linearibus atro-fuscis crinito-sustenti erecti $1\frac{1}{2}$-fere bipedales, cum floribus verticillato-confertis albicanti-obducti; flores subsessiles, bracteâ cupulatâ

basi saccatâ superne subacute productâ suffulti; calycis limbus productus integerrimus; corolla 6-petala 3 lin. longa reflexa; antherae oblongae curvulae. — Ph. setigero profecto intime cognatum. Folia utplurimum 4—5-subverticillata, in sicco cinereo-pallida, venis patulis exsiccatione vix manifestis, basi acutiuscula vel rotundata. Flores densi patentes vel subreflexi, mediante fere bracteolâ inserti. — Sumatra occid. prope Bondjol (T.), in prov. Priaman (D.).

(249). Macrosolen retusus JACK. *l. c.* Definitio vix dubia, licet in nostro ad basin floris tres bracteae ovatae acutae (2 laterales minores seu bracteolae). — Caeterum haec species a M. Jackiano KORTH. vix diversa censenda. In definitione JACKII corollae tubus gibbus statuitur, quo ni fallor angulatus intelligitur. — Bangka (T.).

(250). **Macrosolen? rotundatus.** Rami cylindrici, ramuli subancipiti-compressi, cum petiolis, costâ (dense) foliisque parce sublepidotulo-glandulosi; folia brevi-petiolata alterna distantia, e basi breviacutâ vel subrotundato-latâ rotundato-obovata vel subrotundata, adulta subcoriacea venis costalibus distinctis utrinque circiter 8—7 erecto-patulis, 5—3 poll. longa, in sicco flavescentia, novella tenuiter membranacea; flores ... — Bangka prope Djebus (T.).

HAMAMELIDACEAE.

(251) .Liquidambar tricuspis MIQ. *l. c.* (*Tab.* IV.) Innovationes hirto-villosae; stipulae diutius persistentes; folia lato-rotundata apice lobato-tricuspidata, margine laevi cincta, coriacea, 3- vel sub- 5-nervia; amenta fem. pedunculata 12- (vel pluri-?) flora; bracteae circa capsularum emergentium partem $\frac{1}{2}$ inf. in urceolum pluridentulum connatae. — Sumatra occid. in sylvis m. Talaug (T.).

JUGLANDEAE.

(252). **Engelhardtia palembanica.** Folia increscenti-pinnata, petiolo communi foliolisque supra in costâ et costulis subtus in costâ pilis curvulis subtomentello-pubescentibus; foliola 5—4-juga, subsessilia subopposita aut rarius alterna, e basi rotundato-truncatâ inaequali (terminalis aequali) infima obovata, sequentia ovalia obtusa, suprema elliptico-oblonga brevi-apiculata, omnia crenato-subserrata,

chartacea, subtus pallida punctata, costulis confertis tenuibus patentibus parum venosis, $\frac{1}{2}$ (infima) — $2\frac{1}{2}$ (suprema) poll. longa; flores . . . — Ab E. serratâ foliolorum formâ nec non magnitudine minore, costulisque teneris caet. satis differt. — Sumatra orient. in interioribus regionibus prov. Palembang prope Tubuan, in Oganulu (T.).

CUPULIFERAE.

(253). **Quercus gracilipes.** Ramuli apice angulati glabriusculi; folia distincte (graciliter) petiolata e basi acutâ subdecurrente obovato-elliptica vel obverse elliptico-oblonga modice obtusiuscule acuminata, demum coriacea, utrinque nitida, costulisque utrinque 12—15 tenuibus rectiusculis, prope marginem haud arcuato-unitis sed singulis in reticulum resolutis; amenta (masc.) superne axillaria terminaliaque paniculato-conferta simplicia vel passim basi ramosa, albido-tomentella; florum fasciculi saepe oblongati singuli bracteâ parvâ suffulti. — E. sectione Lepidobalani, Q. spicatae SMITH (Q. eleganti et Q. glaberrimae BL.) quam maxime affinis, cognoscitur petiolis longioribus, tenuibus, foliorum formâ magis obversâ et latiore, costulis haud inter sese unitis caet. Certiores fortassis e fructu nondum explorato characteres repetentur. — Rami sensim nigrescentes lenticellosi cylindrici glabri, novelli vix omnino glabri, ad lentem indumento hic illic pulverulento adspersi. Stipulae lineari-lanceolatae, petiolo multo breviores fugaces. Petioli pro foliorum mole tenues subtrigoni antice leviter sulcati, apice parumper marginulati, basi subincrassati, 7—4 lin. longi. Folia in sicco laete fusca, juniora pergamacea, adultiora rigide coriacea, supra saturatiora et magis lucida, costulis erecto-patulis tenere reticulatis utrinque praesertim subtus distinctis exsertis, 8—$4\frac{1}{2}$ poll. longa, $3\frac{1}{4}$-fere 2 lata, acumine haud angusto, passim subabrupte exserto. Amenta quae satis juvenilia omnino mascula videntur, crassiuscula, recta, foliis aequalia vel breviora, dein equidem longiora, fasciculis saepe oblongis, singulis bracteâ parvâ lanceolatâ fusculâ pubescente suffultis. Perigonium 6-partitum, disco tomentoso; stamina 12? — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Tega-nennin (T.).

(254). **Quercus oxyrhyncha.** Innovationes pilis luteo-griseis sericeo-villosae; folia ad apices ramulorum subverticillato-conferta

petiolata, e basi attenuatâ decurrente lanceolato-oblonga vel elliptico-lanceolata longe anguste acute utplurimum subfalcatim acuminata integerrima, adulta glabrata, firmiter chartacea, supra lucida sublineata, subtus caesio-glauca, costulis erecto-patulis parallelis utrinque 16—13 in sicco flavescentibus lucidulis pertensa, stipulae lineari-lanceolatae exsucco-rigidulae; flores . . . — Habitu Q. lineatae proxime accedens, probabiliter ad sect. Cyclobalani referenda. Rami cortice fuscescente; ramuli tenues apice foliosi. Petioli graciles semitereti-trigoni, 1—$\frac{1}{3}$ poll. longi. Folia $7\frac{1}{3}$—3 poll. longa, $2\frac{1}{8}$—$\frac{2}{3}$ poll. lata, acumine suo perquam distincta. — Sumatra occid. prope Alahanpandjang (T.).

(255). Quercus Bennettii MIQ. *l. c.* Ramus masc. Folia paullo latiora quam in speciminibus Horsfieldianis antea adumbratis. Amenta masc. paniculato-ramosa incano-pubera, strictiuscula, floribus plerumque solitariis, bracteâ lanceolatâ suffultis, floribus autem ternis bractea una lanceolata accedente utrinque alterâ parvulâ. Perigonium extus parce puberum. — Bangka, prope Djebus (T.).

(256). **Quercus lamponga**. Innovationes tenerrime subpulverulentae; folia brevi-petiolata e basi latâ ad petiolum brevissime acute protractâ oblongo-elliptica vel obverse elliptica abrupte acute vel obtuse apiculata, coriacea, subtus cinerascenti-pallida costulis utrinque 9—8, cum costâ utrinque praesertim subtus prominentibus, venis subobtectis; amenta solitaria vel paniculato-ramosa breviuscula, $\frac{1}{2}$ inferne feminea, $\frac{1}{2}$ superne mascula et densiflora; flores fem. solitarii stipitato-turbinati basi bracteâ amplectente caeterum 5 seriebus circularibus bracteolarum partim coalitarum albido-tomentellarum involucrati; stigmata 3 brevi-conica. — Q. nitidae et Q. Bennettii confinis, sed folia exhibet majora, latiora, costulis distinctioribus et magis dissitis, cupularum indole autem Q. Bennettii magis affinis quam Q. nitidae. — Ramuli teretes, cortice mox nigrescente et cinerascente laeviusculo. Petioli antice obiter canalicati, 2 lin. longi vel parum longiores. Folia $7\frac{1}{2}$—6 poll. longa, $3\frac{1}{3}$—$2\frac{3}{4}$ supra medium lata, suprema amentis adstantia multo minora, costâ nunc subrubellâ utrinque praesertim subtus prominente, venis costalibus subobtectis. Amenta densa et densiflora, praesertim parte masculinâ ubi flores rhachin dense obtegunt; fl. sessiles, 6-partiti, 12-andri? disco

centrali lato tomentello. Fem. distantiores, basi contractâ (stipitis crassi specie) bracteâ latâ applicito-circumpositâ amplexi. Perigonium pubescens brevi-exsertum limbo 6-dentato. Stylus brevissimus puberulus, stigmatibus glabris. Cupulae fere maturae e basi stipitatâ biannulatâ subturbinatae acetabuliformes 5—6 lin. latae cinereotomentellae extus circulariter 8-zonatae, zonarum marginibus fere omnino connatis, hic illic saltem (bracteolarum apicibus liberis) denticulatis, zonis superioribus valde approximatis angustatis confluentibus. Glans vix semiexserta semiglobosa acuta fusca, ex apice pubero apiculata. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Natar (T.).

(257). **Quercus Diepenhorstii.** Folia distincte petiolata pleraque e basi latiusculâ imâ brevi-acutâ elliptica vel elliptico-oblonga subabrupte breviuscule obtuse acuminata, coriacea, subtus pallida (novella cum ramulis minutissime subsquamellosa), costulis utrinque 14—12 praesertim subtus prominentibus; costâ utrinque; cupulae sessiles brevi-acetabuliformes, juniores griseo subsquamulosae, sensim glabrescentes, haud crassae, sed firmae, margine acuto integerrimae, extus zonis circiter 7, ob margines fere omnino concretos subtiles strias circulares hic illic saltem exilissime denticulatas relinquentibus; glans abbreviato-semiglobosa, basi tantum inclusa, castaneofusca, e vertice leviter protracto velutino stylum adhuc persistentem exserens. — A superiore specie haud longe distat, foliis pluries costulatis, cupulisque sessilibus discriminata, ad Q. Ewyckii, Q. cyrtopodam et Q. Rassa vario modo etiam accedit. — Rami subcylindrici minute griseo-lenticellosi, novelli angulati. Petioli 4—2 lin. longi, antice obiter canaliculati. Folia $7\frac{1}{2}$—3 poll. longa, $3\frac{1}{3}$—2 lata, siccata pallida, subtus inter costulas erecto-patulas tenere transverse venosa, costâ supra etiam cum costulis distinctâ. Amenta superne axillaria et terminalia, fructifera crassa gilvo-griseo-pubescentia brevia (an pars masc. superior decidua?). Fl. feminei pauciores involucro urceolato zonulato, perigonii apice tubuliformi-protracto stylum amplectente exserto. Cupulae maturae 7—6 lin. latae, $2\frac{1}{2}$—2 altae, extus striis circularibus zonas discriminantibus instructae, striis utplurimum integerrimis. Glandes cum apiculo stylino obtuso 5—6 lin. altae, praeter verticem glabrae, tenere longitrorse striulatae. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(258). **Quercus Rassa.** Ramuli glabri; folia longiter petiolata, e basi brevi-acutâ elliptico-lanceolata longiuscule acuminata, crasse coriacea, integerrima, subtus discolori-pallida, costulis utrinque 10—14 pluribusve patulis teneris fere obtectis, supra subprominulis; amenta fem. terminalia simplicia vel subpaniculata, stricta, albido-pubescentia; flores sessiles solitarii, involucro puberulo e 4 circiter seriebus circularibus bracteolarum concretarum efformato; stigmata 3 brevi-conica obtusiuscula. — Habitu Lithocarpum javensem in mentem revocat, a Q Bennettii et Q. nitidâ affinibusqne differt foliis in universum angustioribus, crassioribus et costulis numerosioribus magisque obtectis. Rami teretes, novelli angulati glabri. Petioli graciles antice canaliculati, basi subincrassati, 6—4 lin. longi. Folia exsiccata ex rubello livido-pallida, supra nitida costâ costulisque parum prominulis notata, subtus pallida costâ admodum distinctâ, margine laevi cincta, majora subovato-lanceolata, quo minora eo magis angustata, denique lanceolata, $4-2\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$ poll. lata. Amenta 5—1 poll. longa, anthesi jam finitâ parce albido-pubera. Involucrum fl. fem. e seriebus circularibus bracteolarum, quae apiculis liberis acutae, sensim obtusiores, seriei superioris fere totae inter se connatae, omnes cum perigonio parum exserto pubescenti-albidae. Stylus brevissimus pubescens, stigmatibus 3—2 brevissimis nitidis. — Sumatra occidentalis prope Payakombo (r.).

(259). **Quercus cyrtorhyncha.** Innovationes subtilissime squamellosae; ramuli graciles teretes superne angulati, novelli cum petiolis et foliorum costis subtus pube stellatâ quam minutissimâ inspersi; folia brevi-petiolata e basi rotundatâ in petioli marginem subprotractâ elliptica vel superiora oblongo-elliptica abrupte breviter anguste acuminata, firmiter chartacea, costulis utrinque 10—11 patulis cum costâ utrinque praesertim subtus prominentibus transverse laxe venosis; stipulae parvae angusto-lineares; flores... — Rami cylindrici cortice fuscescente, passim albido-decolore; ramuli obtusanguli, apice tantum distincte angulati. Petioli $1\frac{1}{2}$ vix 2 lin. longi, dorso tumidi, lateribus leviter compressi, antice planiusculi apiceque marginulati, albido-induti. Folia 7—4 pletumque circiter 6 poll. longa, 3—$2\frac{1}{2}$ lata, siccata pallida, subtus pallidiora subgriseovel et carneoa-lbida, costâ magis carinatâ, supra rotundato-eminente,

venis seniorum tantum distinctis. Stipulae caducae, petiolo breviores. — Habitu Q. cyrtopodae affinis videtur. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-duwa (T.).

(260). **Quercus neurophylla.** Glabra; folia brevissime crassiuscule petiolata, e basi obtusâ vel rotundatâ ovato- vel obverso-oblonga acumine latiusculo mucronulato terminata vel suprema obtusiuscula, integerrima, subpergamacea, supra lucida super nervos leviter prominulos demum depressa, subtus pallida lucidula, costulis utrinque 14—15 arcuato-patulis prominentibus transverse venosis; stipulae lineari-lanceolatae obtusiusculae vel acutae coriaceae; flores... — Speciei affinitas incerta. Rami citius incrassati subcylindrici nigrescentes lenticellosi striulati. Petioli 2 lin. longi, antice planiusculi, dorso tumidi, nigrescentes. Folia sublacunoso-rugosa, $10\frac{1}{2}$—4 poll. longa, 4—2 lata, subtus in sicco ex aurato griseo-pallida lucida, hic illic violascentia. Stipulae 3 lin. aequantes saepe leviter subfalcatae venulosae. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(261). Quercus encleisocarpa KORTH. *l. c.* — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(262). **Quercus oogyne.** Ramuli petiolique (complicato-canaliculati) glabri; folia e basi angusto acutâ elliptico- vel sublanceolato-oblonga subabrupte anguste acuminata, subcoriacea, supra glabra, novella tenerrime squamellosa, subtus indumento brevissimo appressissimo stellato densissimo (non nisi sub fortiore lente perceptibili) argentato-plumbeo-grisea costulisque utrinque 10—12 erecto-patulis tenuibus discoloribus notata; amenta fem. (pars masc. superior probabiliter delapsa) superne pauca vel plura alterna; involucra solitaria sessilia obovoidea, bracteolis crassiusculis albido-tomentellis per 6—7 series circulares subregulariter dispositis; stigmata 3 brevissima ovoidea apice puncto notata. — Superiori speciei proxima, diversa foliis crassis, indumento et foliorum colore subtus haud ad caesium vergente, involucro juvenili distincte bracteis haud omnino connatis formato, stigmatumque formâ. Quamvis maturum fructum haud viderim, prope praecedentem esse inserendam haud dubium videtur. Involucri juvenilis indole Q. Blumeanae magis accedit, quare inter hanc et Q. encleisocarpam collocanda videtur. — Rami

juniores in sicco cum petiolis nigrescentes, seniores epidermide subargenteo-albidâ obducti. Petioli 2—1 lin. longi. Folia in sicco supra nigrescentia, compage crassâ, indumento paginae inferioris tanquam e squamulis mollibus confertissimis, sub augmento fortiore e pilis dense radiato-intertextis efformatis, nudo oculo superficiem glabram exhibente, 5—3 poll. longa, $1\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{4}$ lata. Amenta 4—2-pollicaria, superne pauca axillaria, saepe 2, vel cum terminalibus plura alterna, rami innovatione dein lateralia. Involucra $1\frac{1}{2}$—2 lin. alta subturbinata. Perigonium vix exsertum 6-dentatum puberulum. Stylus brevissimus villosulus, stigmatibus glabris laevibus. — **Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).**

(263). Lithocarpus javensis BL. *l. c.?* — Specimina omnia sterilia. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Ogan-ulu (T.).

(264). **Castanea? furfurella.** Ramuli tenues petioli foliaque in nervis utrinque praesertim subtus amentorumque rhaches (pilis fasciculatis) fuligineo-tomentella; folia petiolata, e basi obtusâ vel subacutâ elliptica vel elliptico-oblonga breviter acuminata vel apiculata, coriacea, supra pube stellatâ puberula praeter costas glabrata, subtus cinereo-subplumbeo-obducta, costulis utrinque 11—12 patulis ochrascentibus, serius transverse venosis; amenta superne axillaria et terminalia paniculato-conferta, superiora superne mascula, inferne inferioraque feminea; involucra fem. 2—3-superiora pleraque 1-flora. Castaneam dixit TEYSMANN, incolarum testimonio fretus, ejusque generis videtur ex involucris haud raro 3—2-floris, sed fructum haud vidi. — Habitus fere C. argenteae. Ramuli teretes, haud crassi, ex ochraceo fuligineo-tomentosi, pilis densis plerisque subfasciculatis subpenicilliformibus brevibus. Petioli 2 lin. circiter longi antice canaliculati. Folia in sicco supra griseo-decolora, costâ prominente costulisque distinctis, subtus griseo-obducta inspersis sub lente pilis fasciculatis fuscis exilissimis punctiformibus, in costis autem detergenti-furfurella, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{3}{4}$ lata. Amenta simplicia, 2—3 poll. longa, floribus fem. plerisque solitariis, inferioribus vero 2—3 in unico involucro simplici vel sublobato obviis. Involucra obovoideo-turbinata, bracteolis albido-tomentellis, per series circulares subimbricatas dispositis. Perigonium vix ex-

sertum puberum. Stigmata 3 brevia. — Sumatra austr. in prov. Lampong, in m. Gununng-Batu (T.).

(265). Castanea Tungurrut BL. *l. c. forma sumatrana*. Folia plerumque ovato- vel elliptico-oblonga, angustiora et minora quam arboris javanae, supra ex fusco-nigrescentia lucida, subtus ex aurato plumbea lucidula, amenta feminea inferne non raro mascula. — Habitu discrepat, sed charactere essentiali nullo. — Sumatra austr. in prov. Lampong secus flumen Tarabangi (T.).

(266). Callaeocarpus sumatrana MIQ. *l. c.* Folia lanceolato-oblonga. Involucra fem. triflora. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope fl. Tarabangi Agong (T.).

(267). **Callaeocarpus rhamnifolia** (= *Quercus rhamnifolia Miq. Fl. Ind.* I. 1, *p.* 853). Fructu jam cognito, genus constat. Rami adultiores nigrescentes, ramuli juniores subangulati, novelli cum foliis nascentibus subtus in nervis supra in costâ pilosuli (furfure nunc stellato subtili) glabrescentes. Folia e basi secus petiolum vulgo anguste et breviter protractâ elliptica breviter acuminata (acumine mucronato), supra nitida subtus pallida, costulis 7—8 utrinque erecto-patulis tenuiusculis tenerrime reticulatis, 4 — $2\frac{1}{2}$ poll. longa. Rami florentes e diversis arboribus carpti. Amenta fem. florentia terminalia, ramulis foliosis suffulta hinc sublateraliter devia, $3\frac{1}{2}$—2 poll. longa, cum floribus villosula, rhachi cito glabrescente. Involucra sessilia sparsa uniflora, perigonii dentibus 6 obtuso-rotundatis, stigmatibus 3—2. Fructifera amenta incrassata; fructus nondum plane maturi inaequilatero-oblique obovoidei, stigmatibus persistentibus omnino ad latus repulsis, undique processubus brevibus brevi-prismaticis albido-tomentellis muricati, crassi duri, nuculâ unicâ omnino immaturâ. — Amenta masc. gracilia stricta paniculato-ramosa, floribus sessilibus confertis et solitariis; perigonia 6-partita, 12-andra?, disco lato tomentoso. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Natar, 28 Dec. cum fructu immaturo; in prov. Palembang secus fl. Tarabangi 18 Dec.; in prov. Lampong in m. Gununng Batiu, fem. florens; in prov. Palembang prope Lahat, masc. florens (T.).

Adnotatio. Quercûs, Castaneae et Callaeocarpi genera, solis floribus haud tuto discernenda, vix fructuum etiam fabricâ diversâ

satis dignoscuntur. Cupula enim in quibusdam Quercubus indicis totam glandem includens, transitum struit ad ipsas Castaneas et Callaeocarpi genus. Profecto si florentia tantum specimina ad manus sunt, certum nullum exstare videtur trium generum discrimen, nam quod Quercu uni-, Castaneae triflorum olim tribui solebut involucrum femineum, nihil valere illae indicae Castaneae probant, quae in eâdem spicâ utramque involucri speciem nobis exhibent. Attamen haec genera haud omnino arbitraria conservanda, hisce praesertim characteribus discernentur:

Cotyledones plano-convexae. Involucrum fem. 1—3-florum. Cupula, nunc in involucrum indehiscens aucta, 1-nucularis:

* pericarpium coriaceum laeve: *Quercus*,

** pericarpium lapideum rugosum: *Lithocarpus*.

Cotyledones intus plicatae cohaerentes, involucrum quadrivalve, nuculis triquetris 2—3: *Fagus*.

Cotyledones tortuosae. Involucrum 3—1-florum.

† fructus involucrum coriaceum, spinis longis echinatum, 3—1-nuculare, quadrivalve: *Castanea*.

†† fructus involucrum lignosum crassum, processubus prismaticis undique extuberantibus, 3—1-nuculare, indehiscens, demum irregulariter ruptum: *Callaeocarpus*.

Callaeocarpi generis character, alterâ specie detectâ, sic emendetur: Involucrum fem. 3—1-florum; — maturum 3—1-nuculare.

CASUARINEAE.

(268). Casuarina equisetifolia FORST. *l. c.* — Bangka, ad littora maris prope Muntok, locis arenosis (A.).

THYMELAEACEAE.

(269). **Wickstroemia? tenuiramis.** Glabra; ramuli tenues graciles epidermide laevi fuscâ; folia plerumque distantia opposita brevipetiolata, e basi acutâ elliptico- vel sublanceolato-oblonga acuminata vel acuta, membranacea, supra saturate viridia, subtus (in sicco) albido-pallida venis costalibus obsoletis, supra tantum subperspicuis, 3—2 poll. longa; flores... — Habitu ad W. Candolleanam accedit, sed folia majora, angustiora caet. Genus vix dubium videtur. — Bangka (T.).

PSILAEA, *n. gen.* Flores hermaphroditi. Calyx subcoloratus hypocraterimorphus, tubo gracili filiformi, limbo subcampanulato 5-partito, laciniis aestivatione imbricatis. Squamae 10 fauci insertae anguste clavellato-lineares carnosulae, apice emarginatae vel integrae, glabrae, staminibus breviores et alternae. Stamina 10, alterna longiora (limbum haud superantia), filamentis superne incrassatis, antheris erectis ovatis, loculis connectivo latiusculo utrinque adnatis, longitudinaliter dehiscentibus. Ovarium stipitatum, stipite imâ basi annulo carnoso brevi circumdato, oblongum hirtum, stylo filiformi glabro, stigmate peltato-plano. Ovulum ad loculi verticem insertum. — Frutex debilis? glaber, ramis laevibus teretibus ramulisque regulariter oppositis (folii magni bipinnati ad instar) extremis passim alterni-ramulosis; foliis oppositis vel suboppositis brevi-petiolulatis ovali-obovatis vel subrotundatis ellipticisve vulgo apiculo subdistincto, nunc emarginatis, firmulis, glabris, subtus pallidis uninerviis venis numerosis patulis immersis, $\frac{1}{2}$-fere 1 poll. longis, floribus axillaribus solitariis vel paucis, pedunculo bracteis duabus oppositis foliaceis venosis membranosis oblongis acutis, ad vel supra medium, munito (hinc parte superiore potius pedicellum exhibente). Calycis in sicco subolivaceo-decoloris laciniae deorsum quidquam attenuatae, tenere trinervulae tubo breviores, tubus inferne praesertim intus albido-hirtus uti ovarium ipsum. Stigma ad staminum altitudinem pertingens, stylo tenuissimo. Annulus basin stipitis cingens crassiusculus subintegerrimus brevissimus, nunc uno latere productior, introrse pauci pilosus. — Inter Dicranolepidem PLANCH. et Linostoma WALL., in toto ordine habitu heterogeneum.

(270). **Psilaea dalbergioides.** — Sumatra occid., ad littus prope Siboga (T.).

(270*b*). **Aquilaria? bancana.** Gemmae albido-velutinae; folia modice petiolata elliptica vel elliptico-oblonga, breviter obtuse acuminata vel apiculata, basi rotundata vel obtusa, margine laevi incurvula, pergamaceo-coriacea, rigida, utrinque lucidula, alia obversa, alia magis ovata, venis costalibus densis prope marginem unitis, $3\frac{3}{4}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; flores ... — A. secundariae prae reliquis accedit. — Bangka, prope Djebus (T.).

(270c). **Aquilaria? macrophylla**. Gemmae flavido-griseo-sericeo-villosae; folia adulta glabra (petiolis pollicaribus in sicco rugosis) e basi acutâ vel subacutâ elliptico-oblonga vel sublanceolata subabrupte breviuscule acuminata, coriaceo-pergamacea, margine laevi extenuato angusto cincta, venis costalibus numerosis densis patulis prope marginem unitis utrinque distinctis, 6 poll. longa, 3—2$\frac{1}{3}$ lata; flores... — Vix non hujus generis, eodem nomine ac Aq. Agallocha insignita, eodem etiam usui inservit. Ab hâc autem differt foliorum mole et formâ. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(271). **Aquilaria malaccensis** LAM. *l. c.* — A. ovata CAV. foliis basi perspicue attenuatis fere obovatis insignis excludenda videtur, si iconi fides tribuenda. — A. chinensis SPR. autem a specie Lamarkianâ probabiliter haud separanda. — Aq. Agallocha omnino sui juris foliis fere lanceolatis haud abrupte acuminatis, venis omnibus aequaliter teneris, pedunculis brevioribus septemfloris caet. — Specimina nostra Sumatrana autem ad A. malaccensem retuli, licet non omnibus numeris cum definitione et icone auctoris congruentia. Innovationes griseo-subsericeo-villosae. Ramuli teretes, sterilium graciles internodiis saepe elongatis, sensim glabrescentes, sed vix demum omnino glabri. Petioli 1—1$\frac{1}{2}$ lin. longi teretiusculi villosuli vix omnino glabrescentes. Folia formâ satis ludentia, chartacea, nunc firmula, margine tenuiore cincta, exsiccata saltem utplurimum undata, lucida, subtus pallida, venis subpatulis, distinctioribus, interjectis venulis horizontalibus sub lente discernendis densis, villosule pubera, seniora fere glabrata, supra cito glaberrima, nunc e basi rotundatâ ovato-oblonga abrupte vel subabrupte longiuscule et acute acuminata, 4$\frac{1}{3}$—3$\frac{1}{2}$ poll. longa, 2—1$\frac{1}{3}$ lata; nunc e basi acutâ elliptico-oblonga, propemodum lanceolata longe acuminata, alioquin consimillima, 4—4$\frac{1}{2}$ poll. longa, 1—1$\frac{1}{3}$ lata. Ramorum florentium multo minora, firmiora, rigida, magis nitentia, e basi acutâ elliptico-oblonga, brevi-acuminata, nunc fere obovata abrupte longeque acuminata. Pedunculi haud axillares (quod et de A. Agall. valet), sed laterales, inter folia, 2—1$\frac{1}{2}$ lin. longi, apice (dejectis nunc floribus) in tubercula cicatricifera 12-fere 20 truncata in capituli speciem composita desinentes, villosuli. Capsulae in pedunculis vulgo solitariae brevi-pedicellatae, flore emarcido suffultae obovoideae leviter

compressae parce pilosae, perfecte biloculares, nunc alterius loculi abortu fere completo uniloculares, loculicide et septicide bivalves, loculo singulo monospermo. Semen ovatum acutum, testâ puberulâ, rhaphe lineari glabrâ descendente introrsâ, sub dehiscentiâ superne partim solutâ, chalazâ basin loculi occupante orbiculari impressâ. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang ad fl. Tarabangi. — Bangka, prope Djebus (T.).

(272). Drymispermum Blumei DECAISN. *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tjanti (T.).

Genus dubium, an prope Drymispermum?

SKAPHIUM, *n. gen.* Calyx tubulosus pubescens, limbo 5-lobo? Antherae 10 aequales? e fauce subexsertae... Bacca globosa coriacea, mesocarpio sicco suberoso, endocarpio laevi tenui chartaceo firmulo, basi disco annulari brevi integro suffulta. Semina 2, semiglobosa, testâ membranaceâ; embryi cotyledones crassae subnaviculares dorso subcarinato convexae, antice excavatae, lateribus subcompressae, vix maturae.

(273). **Skaphium lanceatum**. Rami graciles, glabri; folia alterna brevi-petiolata e basi acutâ lanceolata acuta vel subacuminata, firmiter chartacea, subtus pallida, patule venosa, $2\frac{1}{2}$—2 poll. longa; racemi pubescentes longiusculi axillares, superne subconferti, spicaeformes; floris fragmentum tantum difforme reperi; drupae pedicello brevissimo crasso suffultae, cerasi majoris usque nucis juglandis fere mole. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Meranjat (T.).

Genus dubium, an Hernandieis, praesertim Inocarpo affine?

INODAPHNIS, *n. gen.* Inflorescentia racemosa. Drupa sicca, epicarpio membranaceo, mesocarpio fibroso, endocarpio crustaceo uniloculari monospermo. Seminis testa membranacea, embryi cotyledones crassae plano-convexae carnosae.

(274). **Inodaphnis lanceolata**. Frutex vel arbor? Folia alterna breviuscule petiolata, cum ramulis et inflorescentiâ, praesertim subtus pube subtili plerâque stellatâ adspersa, e basi cuneatâ vel acutâ

brevi-trinerviâ oblongo-lanceolata brevi-acuminata pergamacea lucida, costulis 7—6 arcuatis tenuibus instructa, majora cum petiolo fere semipedalia; racemi terminales, folio supremo quo suffulti, breviores, oligocarpi; drupae obovoideae deorsum attenuatae, pollicares. — Sumatra occid. prope Paja-kombo (T.).

LAURINEAE.

(275). Cinnamomum sulphuratum NEES *l. c. forma grandifolia.* Folia e basi acutâ elliptico-oblonga acuminata, inter indumentum subtus caesio-glauca, supra lucida in nervis hirtella, pede longiora. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(276). **Cinnamomum lampongum.** Ramuli tetragoni cum foliis novellis subtus petiolis et inflorescentiâ (haec densius) subpatule puberi glabrescentes; folia subopposita distincte petiolata e basi acutâ nervis marginatâ lanceolato-oblonga vel elliptico-lanceolata acuminata pergamacea, supra lucida, subtus glauca seniora carneo-decolora, ad acuminis basin usque trinervia, venis transversis non nisi serius perspicuis, exteriorum ante marginem unitis accedente passim ramo venoso distinctiore altius adscendente, 6—3 poll. longa, 2—1 lata; paniculae terminales pyramidatae axibus angulatis; baccae ellipsoideae perigonii lobis ovatis persistentibus intus et extus appresse velutinis suffultae. — Ramuli petioli et nervi seniores in sicco fusco-rubelli. — Sumatra austr. in prov. Lampong, in m. Gunung-Batin (T.).

(277). Cinnamomum eucalyptoides FR. NEES *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Ogan-ulu, Tega-nennin (T.). Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(278). **Cinnamomum calyculatum.** Ramuli leviter compressi cum petiolis et foliis junioribus subtus, inflorescentiâ floribusque albido-pubescentes; folia subopposita distincte petiolata e basi latâ subrotundatâ vel acutâ ovato- vel elliptico-oblonga aut rarius sublanceolata subacuminato-attenuata pergamacea, supra lucida, subtus glauca tripli- vel trinervia, nervis lateralibus ad acuminis basin perductis, seniora transverse venulosa, 7—$3\frac{1}{2}$ poll. longa, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{3}$ lata; paniculae terminales opposite ramosae; baccae oblongae pollicares

perigonii lobis ovatis acutis persistentibus coriaceis utrinque appresse pilosulis suffultae. — Foliis C. eucalyptoides satis refert sed fructo distinctissima species, hâc ratione ad C. lampongum accedens. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(279). **Phoebe lamponga.** Gemmae parce pilosulae; ramuli tenues angulati glabri; folia modice ($\frac{1}{2}$—$\frac{1}{4}$ poll.) petiolata, e basi acutâ vel cuneatâ obverse elliptico-oblonga vel sublanceolata obtuse breviter acuminata vel apiculata pergamacea, glabra vel subglabra, subtus costulis 9—6 utrinque teneris subobsoletis, glaucescentia? 4—2 poll. longa; paniculae axillares, folio breviores vel subaequales pauciflorae, maturae glabrae; baccae (pisi mole) globosae glabrae, perigonii 6-partiti laciniis oblongo-linearibus suffultae, pedicello parum incrassato. Folia siccata fuscescentia. — Sumatra austr. in prov. Lampong, secus fl. Tarabangi (T.).

(280). *Adnot.* Phoebae species videtur stirps quam T. misit tanquam Perseae speciem, quae prope Sungi Pagu Sumatrae occid. incolis Pinting-kaju *mal.* dicta.

(281). Parthenoxylon porrectum BL. *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.). — Bangka (A.).

(282). Parthenoxylon Pseudo-Sassafras BL. *l. c.* Folia adulta nunc subtus haud glauca. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), prope Singkara (T.).

Var. imperforata, foliis subtus ad axillas haud perforatis; perigonii laciniis intus in totâ superficie pubescentibus. — Padang, secus vias publicas plantata (T.).

(283). Endiandra? cuneata MIQ. *l. c.?* Sterilis. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Gedong herta (T.).

(284). **Cryptocarya palembanica.** Ramuli petioli folia subtus in nervis densius, supra vix nisi in costâ pube brevi simplici et stellatâ ochrascentia dein griseo-tomentella vel pubera; folia e basi acutâ elliptico- vel obovato-oblonga brevi-acuminata vel acuta, chartacea, subtus costulis arcuato- erecto-patulis tenerrime denseque reticulatis pertensa, subglauca, majora semipedalia; paniculae superne axil-

lares pedunculatae laxiflorae pubescentes; perigonii extus albido-velutini laciniae ellipticae subaequales; antherae piliferae. — Prope C. diversifoliam et C. reticulatam. Folia siccata utrinque fuscescentia. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(285). **Cryptocarya Teysmanniana.** Ramuli petioli folia subtus in nervis venisque et inflorescentia rufo-tomentella; folia e basi acutâ vel passim subcuneatâ raro rotundatâ elliptico-oblonga vel subcuneiformia acuminata acuta vel apice rotundata, subcoriacea, adulta supra glabra lucidula costâ sulcatâ costulis depressis, subtus caesio-glauca costulis utrinque 10—9 erecto-arcuato-patulis prominenter reticulatis tomentellis glabrescentibus (in sicco fuscescentibus), 5—3 poll. longa; paniculae ramos ramulosque terminantes 4—5-rameae, maturae subglabratae; baccae globoso-ellipsoideae cerasi minoris mole, glabrae. — Prope C. impressam. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tubuan in Ogan-ulu (T.).

(286). Cryptocarya crassinervia MIQ. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(287). Cyanodaphne cuneata BL. *l. c.* — Bangka, prope Djebus (T.).

(288). Cyanodaphne tomentosa BL. *l. c.* Folia provectiora subtus fere glabrata, unde unice fere compage firmiore crassiore a superiore specie differre videtur, ergo probabiliter conspecifica. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Siring-kebau (T.).

(289). **Cyanodaphne glabra.** Folia anguste cuneato-oblonga vel subobovato-oblonga brevi-acuminata, subtus glauca, glabra, 8—4 poll. longa; corymbi superne axillares longe pedunculati pauciflori. — **Sumatra bor. in Angkolâ sup. (J.).**

(290). Haasia elongata BL. *l. c. Var. angustifolia.* Folia obovato-lanceolata acuta raro subobtusa. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(291). Haasia caesia BL. *l. c.* Nostra etiam sterilis. An potius Cyanodaphne? — Folia minus caesia et costulae patentiores quam

in sp. olim descriptis. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Kebang (T.).

(292). **Haasia? subcaesia.** Gemmae parce pilosulae; rami albicantes; ramuli graciles; folia versus eorum apicem nunc confertiora nunc sparsa modice petiolata (petioli subsemiteretes antice planiusculi), e basi acutâ vel subcuneatâ elliptico-oblonga vel saepius sublanceolata plerumque obtuse acuminato-attenuata, subpergamacea, supra lucida, subtus caesia (sensim ex rubello fuscescentia in siccis) glabra, costulis utrinque 10 – 8 erecto-patulis teneris tenerrime reticulatis (in siccis fusco-rubellis), $6\frac{1}{2}$—3 poll. longa; flores... A superiore differt foliis angustioribus, haud adeo obversis, minus caesiis, in sicco supra olivaceo-fusculis, haud nigrescentibus. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Marassa (T.).

(293). Cylicodaphne obtusifolia NEES *l. c.* ubi adde: costulae foliorum 10—6 utrinque. — Sumatra austr. in prov. Lampong, in m. Gunung-batin (T.).

(294). Lepidadenia rubra BL. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Panandunan, in Ogan-ulu (T.).

(295). Lepidadenia diversifolia BL. *l. c.?* Sterilis. — Sumatra (T.).

(296). **Lepidadenia? Seloang.** Ramuli novelli angulati mox teretes tenues (in sicco fuscescentes); folia per intervalla confertiora modice petiolata, e basi acutâ vel cuneatâ lanceolato oblonga vel obverse lanceolata acuminata pergamacea, supra lucida glabra, subtus praeter costam deorsum acute prominentem appresse puberula, costulis utrinque 9—5 teneris erecto patulis et patulis subreticulatis, 6—3 poll. longa, 2—$1\frac{1}{2}$ lata, (in sicco fuscule grisea); flores... — Sumatra orient. in prov. Palembaug, prope Muara-duwa. — Prope L. tuberculatam collocanda.

(297). Tetranthera lancifolia ROXB. *l. c.* Sterilis, foliis chartaceis acute acuminatis insignis. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

Ejusdem varietas minor. Folia omnia opposita vel subopposita lanceolato-oblonga vel sublanceolata dein glabrata, subtus glauca tenuiter costivenia, $3\frac{1}{2}$—$1\frac{3}{4}$ poll. longa; umbellulae in pedunculo

communi brevi racemulosae brevissime pedunculatae, 4-florae; involucrum 4-phyllum extus fulvo- dein griseo-velutinum; perigonium basi imâ hirtellum; filamenta laxe haud dense floccoso-pilosula — In T. variantem BL. omnino transire videtur. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(298). Tetranthera capitulata MIQ. *l. c.?* Sterilis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(299). Tetranthera amara NEES *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Lampong (T.).

Ej. var. faginea Miq. l. c. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

(300). **Tetranthera? Merawas.** Ramuli teretiusculi; folia alterna modice petiolata e basi acutiusculâ vel subrotundatâ anguste ovato- vel elliptico-oblonga sublanceolata breviter submucronato-acuminata vel acuta coriacea, supra praeter costam hirtellam mox glabra, subtus costulis utrinque 14—10 erecto-patulis parallelis ante marginem arcuatis sed non unitis, transverse venosis et perspicue reticulatis, ubique praesertim in nervis molliter pubescentia, 5—2½ poll. longa, 1½—1 lata (in sicco fuscescentia, subtus subrufa); flores...— Sumatra austr. in prov. Lampong (T.). — Prope T. bancanam inserenda.

(301). Tetranthera lucida HASSK. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(302). **Tetranthera? subobovata.** Folia sparsa vel saepe per intervalla confertiora modice petiolata (petioli ¾—½ poll. subcylindrici antice canaliculati), e basi cuneatâ oblongo-obovata vel subobovata vel subcuneato-oblonga, ex apice lato abrupte breviter acute apiculata, coriacea, supra glabra, costis depressis, subtus pallida (in siccis carnea) cum petiolo et ramulis appresse in nervis pulverulento-pubera, sensim glabrescentia, costulis utrinque 10—8 validis erecto-patulis non nisi serius laxe venosis, 9—4 poll. longa; umbellulae axillares fasciculato-paucae brevi-pedunculatae; involucri tetraphylli phylla elliptica, extus cum pedunculis brevi-tomentella; flores...

T. angulatae quodammodo accedere videtur. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in m. Batu-radja (T.).

(303). **Tetranthera? ochrascens.** Folia brevi-petiolata (petioli basi incrassati) per intervalla confertiora, e basi acutâ vel obtusâ obovato-oblonga vel oblonga obtuse acuminata, pergamacea, supra lucida in costâ costulisque, subtus cum ramulis et petiolis ochrascenti-fulvo-tomentosa, costulis utrinque circiter 12 patulis arcuato-adscendentibus laxe reticulatis, inferioribus magis approximatis et tenerioribus atque patentioribus, 11—7 poll. longa, $5\frac{1}{2}$—3 lata, in sicco utrinque fuscescentia; flores ... — Bangka, prope Djebus (T.).

(304). **Tetranthera Diepenhorstii.** Folia alterna modice petiolata, e basi acutâ elliptico-lanceolata longe acute acuminata firmiter chartacea, supra lucida praeter costam glabrata, subtus appresse villosule cinereo-pubescentia, costulis utrinque 11—9 in sicco ochrascentibus, 5—3 poll. longa; umbellae in pedunculo communi brevissimo pubescente plures, subfasciculatae, pedunculis partialibus pubescentibus; involucri phylla 4 rotundato-ovata subacuta subglabra; flores masc. 5 brevissime pedicellati, pedicello albido-hirtello; perigonium brevi-campanulatum 6-partitum, lobis obtusis membranaceis, basi extus villosulis, fundo cum filamentis hirtellum; antherae 9, exteriores latiores majoresque, caeterum conformes, glabrae, valvulis subrotundis pallidis. — *E* § *Omphalodaphne.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(305). Polyadenia lucida NEES *β. sumatrana Miq. l. c.?* Sterilis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(306). Actinodaphne heterophylla BL. *l. c.* Folia adulta praeter costae basin subtus pubescentem glabra, venulis subnullis manifestis. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(307). Actinodaphne pubescens BL. *l. c. var.* foliis septenis, costulis utrinque usque 15. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(308). **Actinodaphne gracilis.** Glabra; ramuli teretes tenues; folia per intervalla longiora subverticillato-conferta, 5—7, longius-

cule ($1\frac{1}{2}$—1 poll.) petiolata, e basi acutâ vel subcuneatâ oblongo-lanceolata vel lanceolata sensim acuminato-attenuata, marginibus (in sicco) undulata, chartacea glabra, supra lucidula costâ leviter prominente, subtus pallidiora, costulis utrinque circiter 12—10, quarum 1 utrinque e basi orta reliquis sublongior et magis erecta, 10—$5\frac{1}{2}$ poll. longa, 3—$1\frac{3}{4}$ lata; flores... Species equidem haud dubia sed affinitas adhuc incerta. Folia in sicco utrinque griseo-pallida, subtus paullo pallidiora, vix autem discolora. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Pandan-dulu-enim (T.).

(309). Litsaea latifolia BL. *l. c.* — Bangka, prope Djebus (T.).

(310). Daphnidium caesium NEES *l. c.* — Sumatra occid. prope Battang-barus (T.).

(311). Cassytha filiformis LINN. *l. c.* — Bangka (A.).

ELAEAGNEAE.

(312). Elaeagnus ferruginea RICH. *l. c.* In supp. sp. perigonii limbus tetragonus, lobis brevibus ovatis intus etiam lepidotis; olim E. latifoliae formam habui (*Pl. Jungh.* I. *p.* 173). — Sumatra bor. in Tobah, regione montanâ 3—4000′, ubi frutex 5-pedalis, floribus odoratis (J.).

PROTEACEAE.

(313). **Helicia sumatrana.** Folia brevi-petiolata (petiolo dorso tumido), e basi attenuatâ obverse sublanceolato-oblonga breviter obtuse acuminata integerrima coriacea glabra, e costulis distantibus praesertim subtus laxe reticulata, 3—7 poll. longa; racemi axillares subsessiles, stricti, foliis sublongiores, pedicellis geminatim, ternatim quaternatimve inferne connatis vel subliberis, singulis medio unibracteolatis; flores circiter semipollicares; squamulae hypogynae ovatae obtusae carnosulae glabrae liberae. — Prope H. Bennettianam inserenda. — Sumatra orient. prope Ipil Batang-leko (T.).

NYCTAGINEAE.

(314). Pisonia excelsa BL. *l. c.* — Sumatra bor. in Angkolâ sup., Tobing (J.).

POLYGONEAE.

(315). **Polygonum erythrodes.** Caulis erectus (angulatus?) rubellus glaber; ochreae longae ore obliquae, uno latere nunc sublanceolato-productae demum altero fissae, appresse sordide ochrascentivillosae ore longe setosae; folia ochreae basi inserta breviter petiolata anguste lanceolata utrinque praesertim versus apicem attenuata, firmula, supra minute decidueque pilosula, subtus appresse villoso-pubescentia in costâ convexâ dense appresse hirsuta glabrescentia; spicae superne 6—3-paniculato-confertae inferiores pedunculatae superiores sessiles, 2—1 poll. longae, bracteis contiguis rubellis ovatis supra medium setoso-ciliatis 3-floris, pedicellos superantibus, flore medio serotino; perigonium rubello-carneum? sub lente cum bracteis tenerrime puncticulatum. — Prope P. Donii MEISNER. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

AMARANTACEAE.

(316). Celosia cristata MOQ. TAND. *l. c.* — Bangka, v. c. prope Batu-rusak, in hortis culta, locis graminosis spontanea (A).

(317). Aërva lanata JUSS. *l. c.* Folia rotundata brevissime acuta (minus recte mucronata dicenda). — Bangka, prope Muntok, locis graminosis, secus vias (A.).

(318). Achyranthes aspera LAM. *l. c.* Forma aristis bractearum lateralium has aequantibus vel demum subsuperantibus. — Bangka, prope Muntok ubique inter segetes (A.).

(319). Alternanthera nodiflora R. BR. *l. c.* — Bangka, prope Batu-rusak (A.).

(320). Alternanthera sessilis R. BR. *l. c.* Folia elliptico-lanceolata, majora quam in icone WIGHT. — Sepala 3 reliquis quidquam longiora. — Bangka (A.).

(321). Gomphrena globosa LINN. *l. c.* — Bangka, prope Muntok locis aridis (A.).

NEPENTHACEAE.

(322). Nepenthes Rafflesiana JACK *l. c.* — Bangka, locis paludosis (T.).

(323). Nepenthes gracilis KORTH. *l. c.* — Bangka, in paludibus. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(324). Nepenthes Korthalsiana MIQ. *l. c.* Specimen masc. racemi pedunculati elongati rufo-velutini, pedicellis saepe geminato-approximatis; flores iis N. Teysmannianae similes, sepalis lato-ellipticis extus rufo-velutinis, intus glandulosis. — Bangka (T. et A.).

(325). Nepenthes Reinwardtiana MIQ. *l. c.* — Bangka (T.).

(326). Nepenthes ampullacea JACK *l. c.* — Bangka (T.).

MAGNOLIACEAE.

(327). Talauma mutabilis BL. *l. c. var. β.* foliis spathulato-lanceolatis adultis glaberrimis. — Sumatra occid. prope Battangtaro (T.).

(328). Talauma gigantifolia MIQ. *l. c.* Magnificae stirpis (foliis bipedalibus) jam perfectiora specimina in orientalibus et australibus Sumatrae provinciis collecta prostant. Rami novelli petioli (qui nunc breves nunc longiusculi, $\frac{1}{2}$-fere 2 poll.) costa et pedunculus cum bracteis et stipulis sericeo-fulvo-hirsuta; folia subtus appresse hirsuta, dein glauca, demum omnino fere glabrata, in sicco marginibus undulata, latitudine satis diversa, pleraque obverse oblonga suprema fere lanceolata. Pedunculus cicatricibus circularibus circiter 8, usque 5-pollicaris, basi bracteis irregularibus parvis obsitus. Sepala 3 ovata, 2—$2\frac{1}{2}$ poll., dorso tomentella. Petala 6? coriaceo-carnosa, auguste oblonga acuta. Carpella numerosa ochrascenti-tomentella. — „Arbor." — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim, Kebur Lahat, Muara-duwa. — Sumatra austr. in prov. Lampong secus fl. Tarabangi. — Sumatra occid. bor. in Sungi-pagu (T.).

(329). **Talauma villosa.** Folia novella utrinque praesertim in nervis cum ramulis petiolis stipulis et alabastris fulvo- et griseo-villoso-hirsuta; petioli inferne incrassati areâ stipulari fere ad apicem continuatâ (petioli parte liberâ antice canaliculatâ marginibus in folii basin continuâ); folia e basi cuneatâ vel acutâ lanceolato- vel

subobovato-oblonga abrupte acuminata adulta firmiter pergamacea glabriora, costulis patulis 15—12 utrinque, 10—4 poll. longa; pedunculus virgineus 6?-cicatrisatus. — A T. rubrâ differt indumento, foliorum acumine et costulis patulis nec patule erectis, reticulo interjecto haud denso sed laxo, pedunculis haud sericeo-velutinis pilis appressis sed villosis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(330). **Talauma Sebassa.** Ramuli stipulae petioli et folia utrinque in costâ sub innovatione griseo-rufule villosa, dein fere glabrata; petioli basi valde incrassati, cicatrice stipulari ad $\frac{1}{3}$—$\frac{1}{2}$ alt. perductâ; folia e basi acutâ vel subcuneatâ obverse et anguste vel sublanceolato-oblonga, acute brevi-acuminata vel acuta, rigide coriacea, supra splendentia, juniora subtus glauca, mox pallide viridia costâ costulisque utrinque 17—13 validis patulis ante marginem unitis lacunoso-reticulatis cum costâ rubellis notata, 1—$\frac{1}{2}$-pedalia; pedunculus terminalis villosus, cicatricibus 3? (nisi incompletus); petala 6?, e basi angustiore ad $\frac{1}{2}$ long. subabrupte dilatata, exteriora $1\frac{3}{4}$ poll. longa. — De ovulorum numero dubia sunt, unde ultro cum Manglietiâ conferatur. Habitu autem ad T. mutabilem et speciem praecedentem spectat. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim, Gunung Megang (T.).

(331). Manglietia Oortii KORTH. *l. c.* (= *M. Macklottii nobis ibid. quoad locum natalem* Haleban). M. glaucae proxima sed folia longius petiolata, areâ stipulari ad imam basin; folia subtus vix glauca, sed pallida, costulis paucioribus 11—10, nec usque 17; pedunculus glaber; specimen de quo p. 14 mentionem feci, pertinet ad M. Macklottii. — Sumatra occid. prope Haleban (T.).

(332). **Manglietia sumatrana.** Ramuli novelli petioli et folia subtus pube rufo-fulvâ appresse subsericea; petioli ad imam tantum basin cicatrice stipulari, nunc fere nullâ; folia e basi acutâ vel obtusâ ovalia vel ovali-oblonga acuta vel brevi-subacuminata, coriacea, subtus pallidiora adulta glabra costulis 14—10 validis patulis prope marginem in reticulum commune resolutis ubique tenerrime venosis, $7\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{2}$ poll. longa; pedunculus 6 cicatricibus annularibus rufovelutinus; sepala oblongo-spathulata $1\frac{1}{2}$ poll. longa; petala angus-

tiora. — *M. Oortii mihi l. c.* quoad l. nat. „Bukit Silit" et pedunculum. — Sumatra occidentalis prope Bukit Silit, ubi Madang Kladdi *mal.* (T.).

(333). **Michelia ecicatrisata.** Petioli fere absque cicatrice, stipulâ lanceolatâ parvulâ marginibus chryseo-pilosulâ imae ejus basi vix adhaerente; folia e basi acutâ elliptico- vel obovato-oblonga abrupte brevi-acuminata chartacea, glabra, lucidula, costulis utrinque 15—12 erecto-patulis, majora $\frac{3}{4}$-pedalia; pedunculi axillares glabri petiolo breviores 2—3-cicatrisati novelli chryseo-subvelutini, glabrescentes; sepala petalaque linearia, ovaria 3. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Natar, Tega-nennin (T.).

ANONACEAE.

(334). Uvaria purpurea BL. *l. c.* Ludit formâ foliorum atque indumenti copiâ pro stirpis aetate, vegetationis periodis atque stationum discrimine. — Specimina etiam suppetunt alabastrifera foliis obtusis, alioquin omni modo congrua sed quibus „corolla alba" tribuitur. — Sumatra prope Sidjungdjung (T.). — Specimen sterile, **foliis basi non cordatis, sed fere acutis.**

(335). Uvaria purpurea, *var. subbiflora;* bracteis sub anthesi persistentibus lato-ovalibus minori gradu tomentosis vulgo 2, quarum inferior alabastrum non ultro efformandum recondit. — Sumatra austr. secus flumen Tarabangi (T.). — Pili stellati in hâc pariter **ac in specie ipsâ pauciradiata.**

(336). Uvaria macrophylla WALL. *l. c. var. glabrior.* Folia e basi rotundatâ ovato-oblonga vel angusto-oblonga acuta vel acute apiculata, supra praeter costam glabrata (novella hic illic pilis teneris inspersa), subtus costulis 10—12 pertensa, adulta in costâ tantum, novella in costulis etiam furfure stellato inspersa; pedunculi 2—3-flori, bracteis rufo-tomentellis. — Bangka (T.).

(337). **Uvaria acrantha.** Folia breviuscule petiolata, e basi saepius lato-rotundatâ oblonga vel elliptico-oblonga breviuscule acute acuminata vel acuta, pergamacea, utrinque in costâ cum petiolis et ramulis stellato-furfurella, subtus praesertim lucida costulis utrinque

14—10 erecto-patulis ante marginem subunitis laxeque reticulatis sensim glabratis; pedunculus ramulorum folio supremo oppositus solitarius brevissimus triflorus, sub pedicellis brevibus lato-bracteatus, his ad medium bracteolâ latâ amplectente; calyx breviter acute tridentatus ochraceo-tomentellus; petala ovalia, extus praesertim dense pubescentia. — Prope U. Lobbianam HOOK. *fil.* et TH. inserenda. — Rami dein glabrati teretes striulato-rugulosi. Petioli antice obiter sulcati, dorso incrassati, fere glabrati, 2—3 lin. longi. Folia 6 poll. longa, 3 lata, alia minora, in sicco supra nigrescentia, juniora pube stellatâ, in costâ vel costulis etiam diutius persistente inspersa, subtus fuscula, pube in costâ verrucellas ad lentem relinquente. Pedicelli pedunculo longiores, 3 lin. circiter longi. Calyx margine sinuato-tridentatus. Petala $\frac{1}{2}$ poll. parum longiora, imâ basi subconnata, extus densius intus minus pubescentia. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Kebang (T.).

(338). **Uvaria Laha**. Folia breviter petiolata e basi rotundatâ vel vix emarginatâ obverse oblonga abrupte breviuscule acuminata coriacea, subtus costulis 22—15 utrinque pertensa, stellato-tomentella scabrescentia demum glabrata; pedunculi terminales conferti? carpella oblique ellipsoidea oblique inserta, pedicello gracili parumper breviora dense tenere pubescentia, monosperma, seminis ellipsoidei testâ atrofuscâ laevi nitidâ. — Prope U. hirsutam, U. Larep, foliorum costis et florum situ distincta. — Habitus hujus et U. Larep omnino Unonae heterocarpae. Rami cortice nigrescente ruguloso, juniores cum petiolis (2—$1\frac{1}{2}$ lin. longis) foliisque praesertim subtus in nervis indumento stellato tomentelli, glabrescentes. Folia mox latiora, mox angustiora, utplurimum obversa, latitudine supra medium pertingente, juniora supra pube subtili stellatâ inspersa, demum subglabrata, in sicco atrofusca, costâ leviter canaliculatâ, subtus in sicco pallide fusca, costulis patulis vel erecto-patulis (infimis et supremis magis approximatis), prope extremum marginem arcuatis, tenere transverse venosis, provectiorum subglabratis pertensa, 6—$2\frac{1}{2}$ poll. longa. Pedunculus fructifer unus prostrat, ex pluribus probabiliter racemose confertis superstes, carpellis 6 toro parum incrassato insertis, 4—5 lin. longis ellipsoideis leviter obliquis utrinque obtusis, tomento fusco-cinereo subtilissimo obductis, subchartaceis, pedicello

suo parum brevioribus, vel aequilongis, raro longioribus.— Sumatra orient. in prov. Palembang prope Tubuan in Ogan-ulu (T.).

(339). **Uvaria Larep.** Ramuli foliaque praesertim subtus et in nervis supra in costâ subscabriuscule stellato-pubescentia, haec brevissime petiolata e basi leviter emarginatâ obverse oblonga breviuscule acuminata vel apiculata, membranacea, subtus lucidula costulisque utrinque 12—13 tenuiusculis; pedunculi laterales interfoliacei graciles, bracteis 2, unâ ad basin, alterâ infra medium, subrotundatis; sepala lata brevia rotundata; petala elliptico-oblonga acutiuscula praesertim supra albido-subarachnoideo-tomentosula; antherarum connectivum rufule tomentellum. — Ex affinitate U. auritae, U. hirsutae et sequentis. — Ramuli tenues teretes, juniores cum petiolis (lineam longis) et costis subtus rufo-ochraceo-tomentelli. Folia deorsum utplurimum quidquam attenuata, basi ipsâ rotundata emarginata, acumine obtuso, tactu utrinque scabriuscula, supra praeter costam citius glabrata, subtus discolora, demum inter costulas tenere transverse venosa, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa, $2\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{2}$ lata. Pedunculi tenues, 6—8 lin. longi, uniflori; petala subaequalia plana, obiter venosa, 6 lin. circiter aequantia. Antherae dorso et apice rufo-tomentellae, extimae dilatatae. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Mengala (T.).

(340). **Uvaria astrosticta.** Folia cum ramulis petiolis pedunculisque utrinque, supra scabriuscule, subtus molliter, in nervis densius et ochracescenti-, pubescenti-tomentosa, breviter petiolata, e basi rotundatâ leviter emarginatâ ovali-oblonga acuminata, inferiora ramulorum florentium multo minora ovalia vel rotundata, costulis majorum utrinque 10—12 patulis; pedunculi oppositifolii vel interfoliacei breves 3- vel sub-4-flori, bracteis ovato-rotundatis majusculis ad bifurcationes et supra medium pedicellorum; calyx cupularis repando-3-dentatus cum petalis stellato-tomentosus; stamina numerosa, ovaria 5—15. — Habitu superiorem refert, sed foliis infimis diminutis, singulari paginae superioris indumento, inflorescentiâ, antheris minus tomentellis extimisque valde dilatatis, parco carpellorum numero (unde species ipsa inter congeneres fere heterogenea) facili negotio cognoscitur. Ramuli cito glabrati nigrescentes teretes. Petioli $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ lin. longi. Indumentum petiolorum nervo-

rum et axium ochrascens, caeterum flavido-cinerascens, pilis omnibus stellatis. Folia chartacea, majora acumine modico acuto terminata, in sicco supra nigrescentia, scabrida ubique pilis exiguis albidis verrucellas relinquentibus inspersa, in costâ longioribus ochrascentibus, subtus pilis longioribus et densioribus mollius sericeo-cinerascenti-tomentosa, costulis distinctis sed tenuibus, reticulo obsoleto, marginibus versus apicem leviter undatis, 4—5½ poll. longa, 1¾—2¼ lata, ramulorum semper breviora, infima floriferorum rotundata 1½ poll. longa. Pedunculi in ramis et ramulis inter folia, haud exacte oppositifolii, 2 lin. circiter longi, inferne lignescentes, in pedicellos aequilongos vel paullo longiores subumbellatim divisi. Alabastra ovoideo-globosa nuclei cerasorum magnitudine. Sepala latotriangularia brevia ½ vel altius connata, anthesi ad finem vergente vulgo magis discreta. Petala 3½ lin. longa elliptico-oblonga, obtusiuscula, indumento tenui obducta. Stamina arcte imbricata, extus pulverulento-pubera, extima valde dilatata complanata. Carpella velutina. Torus hispidulus. — Sumatra austr. in prov. Lampong, secus fl. Tarabangi, prope Tega-nennin (T.).

(341). **Goniothalamus Tapis.** Ramuli teretiusculi; folia brevipetiolata e basi obtusâ vel acutiusculâ angusto-oblonga, abrupte breviuscule angusteque acuminata, chartacea, adulta glabra, subtus pallidiora costâ convexâ, venis costalibus plurimis patulis tenerrimis subobsoletis; pedunculi axillares, florentes petiolo aequilongi, fructiferi eo triplo longiores sursum incrassati; carpella numerosa ellipsoidea obtusa stipite brevi longiora. — A. G. macrophyllâ differt foliis basi haud angustatis ubique fere aequilatis (quod alii lineari-oblongum dicunt), acuminis indole, florum situ. Scandens. Ramuli apice angulati. Petioli canaliculati. Folia haud raro brevissime abrupte acuminata, in sicco subtus fuscescentia. Flores in axillis foliorum solitarii, pedunculo petiolum sub anthesi aequante, basi bracteis suffulto. Sepala triangulari-ovata crassa subpilosa. Petala exteriora triangulari-lanceolata, 10 lin. longa puberula. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), prope Lubu-alang (T.).

(342). **Goniothalamus sumatranus.** Ramuli foliaque novella subtus sparse pubera, citius glabrata; folia brevissime petiolata lanceolata acuminata, subtus (in sicco) aurato-subnitida, venis patulis

tenerrimis; pedunculi axillares solitarii petiolo parum longiores supra basin paucibracteati, (bracteâ supremâ nunc parum infra medium), cum sepalis et petalis sparse villosuli; sepala triangulari-acuta; petala exteriora e basi latiusculâ attenuato-acuminata uninervia; styli apice subcapitato-incrassati. — Frutex elatior. Ramuli teretes, fusci, seniles pallescentes. Petioli crassiusculi antice canaliculati, transverse rugulosi. Folia novella pellucido-punctata, adulta subcoriacea, supra costâ sulcata, venis subtus subprominulis sed distinctis teneris erecto-patulis, margine recurvula, e basi acutâ vel acutiusculâ vario gradu lanceolata, abrupte longiuscule acuminata, acumine ipso apice obtusiusculo, $7\frac{1}{2}$—6 poll. longa, 2—$1\frac{3}{4}$ lata. Pedunculi axillares vel subsupraaxillares, solitarii, $2\frac{1}{2}$ lin. circiter longi, sursum leviter incrassati. Petala exteriora 6—7 lin. aequantia, praesertim versus basin uninervia, sursum acute acuminata, interiora densius ochraceo-villosa, basi lato-unguiculata, caeterum triangularia, $2\frac{1}{2}$ lin. longa. Ovaria villosula, stylo glabro basi tereti, sursum antice canaliculato, versus apicem dilatato carnoso-concavo papilloso-stigmatico, nunc concavato quasi calyptrato. Carpella juvenilia elliptico-globosa. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-enim (T.).

(343). **Goniothalamus oxycarpus** = *Guatteria? oxycarpa Miq. Fl. Ind.* I. 2, *p.* 49.

(344). **Goniothalamus costulatus.** Ramuli cum petiolis foliisque subtus in costâ costulisque subfuligineo-tomentelli, folia distincte petiolata, e basi acutâ obverse, saepe anguste nunc lanceolato-oblonga, subabrupte modice vel breviter acuminata, lucida, subtus pallidiorapubescentia, costulis tenuiusculis distincte prominulis utrinque 13—11 subaveniis; pedunculi axillares brevissimi; sepala cordato-lato-ovata acutiuscula subherbacea venosa hirtella; petala albo-villosa. — Rami serius glabrati cortice nigrescente nitidulo ruguloso. Petioli 7—3 lin. longi teretiusculi antice sulcati. Folia crassiuscule chartacea, supra in sicco nigrescentia, costâ costulisque nunc leviter depressis, marginibus recurvulis, pilis puncta relinquentibus, tenere pellucido-punctata, costulis patulis extrorsum leviter arcuatis et ante marginem magis minusve unitis, $7\frac{1}{2}$—5 poll. longa, $2\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{2}$ lata. Flores nondum aperti sed satis efformati, pedunculo brevissimo cum bracteis, ad basin paucis vel unâ supra basin, ellipticis rufo-villoso.

Sepala parce hirtella. Petala exteriora albo-villosa. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Tega-nennin (T.).

(345). **Goniothalamus? lanceolatus.** Ramuli petioli foliaque subtus praesertim in costâ appresse pilosula glabrescentia; folia brevissime petiolata e basi acutâ lanceolata acute acuminata, chartacea, supra glabra secus costam complicato-canaliculata, subtus pallida nitidula, costulis utrinque circiter 10 erecto-patulis teneris tenerrime subreticulatis; pedunculus fructifer lateralis brevis bracteis ovatis villosulis, nunc uniflorus, pedicello supra medium unibracteato, toro parum incrassato oligocarpo; carpella (4) stipitata, stipite pedicellum paullo superante cum eo appresse pilosulo; sepala 3 persistentia oblongo-triangularia sublanceolata parce pilosula. — Rami cylindrici rugulosi. Petioli lineâ parum longiores, antice canaliculati. Folia in sicco fuscescentia, subtus pallidiora, $7\frac{1}{3}-7\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{3}{4}-1\frac{1}{2}$ lata, alia minora. Pedunculus 3 lin. longus, pedicelli et stipites 3—4 lin. longi. Carpella ipsa diffracta. — **Sumatra, probabiliter bor. in prov. Angkola (J.).**

(346). Pseuduvaria reticulata MIQ. *l. c.* Stirps femina mari a cl. BLUME in *Flor. Javae l. c.* exhibitae vix non conspecifica, foliis saltem paullo majoribus insignis. Haec e basi obtusiusculâ vel acutâ elliptico- vel lanceolato-oblonga vel suprema sublanceolata, modice acuminata, acumine obtusiusculo vel acuto, pergamacea, costulis utrinque 14—10, supra depressis, subtus prominentibus erecto-patulis, demum transverse venosis, 9—6 poll. longa, $4\frac{1}{2}-2$ lata, in costâ subtus cum petiolis ramulisque novellis pilosa, pilis longiusculis. Pedunculi in axillis vulgo e tuberculo communi orti, fructiferi nunc 2—4— vulgo 3, superstitibus tamen cicatricibus e communi insertione delapsorum pluribus, stricti, graciles, glabri, medio vel infra aut supra medium unibracteolati. Sepala adhuc persistentia lata abbreviato-rotundata nunc glabriuscula. Torus parvus, grani piperis mole, carpellis 3—7. Haec globosa vel ellipsoideo-globosa, nuclei cerasorum circiter mole, passim hic illic leviter compressa, cum pedicello pube brevi ochraceo-cinerascente tomentella, superposite bilocularia, loculo singulo monosperino, sed semina nondum matura. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Batu-radja (T.).

Adnot. Generis characteri l. c. adde: Fl. fem. Pistilla... Ovaria e suturâ bi-ovulata? — Carpella superposite bilocularia disperma.

(347). **Melodorum mollissimum.** Folia e basi obtusiusculâ vel rotundatâ elliptico-oblonga vel elliptico-lanceolata apice rotundata vel emarginata, utplurimum subobversa, subcoriacea, costulis utrinque circiter 15 patule erectis, utrinque molliter villosula, subtus cinerascentia costulis rubiginosis; flores plerumque racemosi; racemi axillares et terminales 3—6-flori, passim accedente flore uno alterove laterali; pediccIli rufo-tomentelli medio vel infra medium unibracteati. — Folia $6\frac{1}{2}$—2 poll. longa, $2\frac{1}{2}$—1 lata, costulis utrinque villosulis. Alabastra trigona rufule villosula. Sepala ovata acutiuscula; petala exteriora 5 lin. longa, triangulari-lanceata, basi intus excavata ibique glabra, interiora duplo breviora; carpella hirsuto-velutina. — § 1. hujus generis inserenda, ad M. verrucellosum H. *f.* et TH. et M. latifolium accedens. — Polyalthia cinnamomea Herb. TEYSM. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Natar (T.).

PARARTABOTRYS *n. gen.* Sepala 3 inferne connata. Petala 6 biseriatim valvata, e basi dilatatâ elongata, interiora parum minora. Torus planiusculus. Antherae plurimae lineares complanatae cuneatae, loculis lateralibus marginalibus in locellos constrictis, connectivo compresso truncato superatis. Carpella 5—4, in conum stamina superantem conniventia, ovario e basi uni-ovulato, stylo elongato glabro sursum clavaeformi-incrassato antice sulcato. Fructus... — Folia et flores Artabotryos, sed hi axillares fasciculati; petalis ad apicem usque in alabastro arcte conniventibus jam primo adspectu discernitur.

(348). **Parartabotrys sumatranus.** Arbor vel frutex. Rami ramulique teretes, novelli cum petiolis et costâ subtus pube rarissimâ (sub fortiore lente) inspersi, citius glabri. Petioli 2 lin. circiter longi, antice canaliculati, dorso convexi, rugulosi in sicco nigrescentes. Folia e basi acutâ vel acutiusculâ ovato-elliptica vel saepius elliptico-suboblonga, obtusiuscule acuminata, firmiter pergamacea, utrinque lucidula, subtus pallidiora, e costâ prominente ad extremum usque acumen perductâ patule tenere venosa, $2\frac{1}{3}$—$4\frac{1}{2}$ poll.

longa, $1\frac{1}{2}$—$1\frac{3}{4}$ lata. Flores axillares, e pedunculo communi brevissimo vel subnullo 3—4 rarius 5, subfasciculati, quam brevissime pedicellati, pedunculo pedicellis bracteisque (ad basin pedunculi et pedicellorum ovalibus obtusis vel subacutis) rufule subvillosulis. Sepala 3 triangulari-ovata acutiuscula vel nunc subobtusa dorso appresse griseo-rufescenti-velutina, fere ad medium in calycem cupulatum connata, lineam circiter longa. Corollae alabastrum albido- vel rufulo-villosulum obtuse 6-angulatum, 3—$3\frac{1}{2}$ lin. longum, angustum. Petala carnosula, exteriora paullo latiora atque longiora, basi haud valde dilatata, caeterum linearia antice et dorso subcarinata, interiora basi dilatatâ antice concavâ genitalia amplectentia, caeterum lineari-subtetragona appresse subalbido-puberula, praefloratione exterioribus tota inclusa. Torus planiusculus. Stamina pluriserialia dense imbricata (exteriora quidquam latiora et breviora), filamentis distinctis brevissimis, antheris linearibus, connectivo antice plano, dorso inter loculos prominulo, vertice complanato producto repando-truncatoque tenerrimeque puberulo, loculis (nondum maturis) lateralibus connectivum quasi marginantibus, per intervalla quasi in locellos 8—10 constrictis. Carpella 4—5, ovario ellipsoideo albo-hirsuto, ovulo basilari acuto unico, stylo elongato glabro, clavellato, antice sulcato, apice obtuso, toto stigmatoso? — Sumatra orient. in prov. Palembang, circa Gunung Megang, prope Muara-enim (T.).

(349). **Artabotrys sumatranus.** Ramuli novelli foliaque subtus praesertim in costâ pubera cito glabrata, haec e basi acutâ vel subrotundatâ elliptica vel oblongo-elliptica acute vel obtuse apiculata, chartacea, utrinque lucida tenere costivenia; inflorescentia et flores propemodum A. suaveolentis, petalis aequilongis, e basi dilatatâ linearibus, interioribus angustioribus, ovariis 12—16 ovoideis. — Proxima certe A. suaveolenti sed foliis minoribus brevioribus valde lucidis, 3—$4\frac{1}{2}$ poll. longis, $1\frac{1}{2}$—2 latis (venis utrinque 8—9) jam recedens, inflorescentiâ multiflorâ atque majore carpellorum numero cognoscitur. Fructum haud vidi. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Tega-nennin (T.).

(350). **Artabotrys parviflorus.** Ramuli nascentes cum foliis novellis praesertim subtus ad costam pilis appressissimis perraris in-

spersi, mox glabri; folia e basi brevi-acutâ elliptica vel elliptico-oblonga subabrupte breviuscule apiculata, firmiter chartacea, lucida, venis costalibus (utrinque circiter 8—9) parum conspicuis; pedunculi glabriusculi 2—5-flori; flores parvi, petalis aestivatione basi dilatatâ saltem clausis, albido-velutinis; carpella 3—4, matura parva obovoideo-ellipsoidea apice obtuso-rotundata. — Specimen unum florens in prov. Lampong, alterum fructiferum in regione Padang lectum, ambo verisimillime conspecifica; diagnosis secundum florens praesertim descripta. — Rami deinceps cortice nigrescente, tenere ruguloso. Petioli $1\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ lin. longi, antice canaliculati, vetustiores transverse rugosi. Folia 3—2, in specim. fructifero $4\frac{1}{2}$—3 poll. longa, illa $1\frac{1}{2}$—1, haec $1\frac{1}{3}$—$1\frac{3}{4}$ lata. In pedunculis bracteae quaedam vacuae inferne obviae. Sepala lato-subtriangulari-ovata acuta. Petala e basi dilatatâ angusta lineari-subtetragona, vix semipollicem longa (nondum florida). Antherarum connectivum apice satis incrassatum. Ovaria 3 vel 4 ellipsoideo-ovoidea. Torus circa gynoecum hirtellus, extrorsum et centro glaber. — Carpella nondum plane matura glabra semipollicaria. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Kebang, spec. florens. Sumatra occid. in interioribus prov. Padang prope Lubu-alang (T.).

(351). Unona discolor VAHL. forma vulgaris. — Sumatra occid. in Priaman (D.). — *Var. parviflora Miq.* foliis ovato-ellipticis vel lanceolato-oblongis, $4\frac{3}{4}$—$\frac{2}{3}$ poll. longis, petalis 4—5 lin. longis. — Ins. Pulu Pisang prope Padang (T.).

(352). Unona dasymaschala BL. *l. c.* foliis basi minute conniventi-auriculato-cordatis, diversiformibus, mox sublanceolatis, majoribus 10-pollicaribus. — Sumatra occid. in Priaman (D), Sum. or. in prov. Palembang prope Pandan-dulan-enim (T.).

(353). **Unona costata**. Folia novella subtus albido-tomentosa (pilis etiam substellatis), adulta glaberrima, breviter petiolata, e basi rotundatâ passim leviter inaequali elliptico-oblonga vel oblongo-elliptica, obtuse apiculata, subcoriacea, subtus pallida, costulis 10—14 utrinque patule erectis rectiusculis; pedunculi axillares solitarii elongati medio parvâ bracteolâ muniti; sepala lato-ovata acuta; petala lanceolato oblonga magna glabra, exteriora paullo majora; ovaria

sericeo-hirsutula puberula. — Rami vetustiores cylindracei, cortice griseo ruguloso. Petioli transverse rugulosi antice canaliculati, 2 lin. longi. Folia siccata pallide viridia, parum nitentia, subconcolora, costâ costulisque supra depressis, subtus exsertis, nunc pallide fuscescentibus, venis vix distinctis, subcoriacea, sparse pellucido-punctata, apiculo haud raro sphacelato, alia elliptica, alia (majora) obverse oblonga, $7\frac{1}{2}$—5 poll. longa, $3\frac{1}{2}$—2 lata, quaedam autem minora. Pedunculi axillares vel paullo supraaxillares, $1\frac{1}{2}$—$1\frac{3}{4}$ poll. longi tenues recti stricti subtetragoni, medio circiter bracteolâ parvâ appressâ puberulâ ovatâ instructi. Sepala imâ basi connata. Petala 2—3 poll. longa. Torus ubi androeceum profert, glaber, in vertice autem planiusculo circa insertiones ovariorum hirtellus. Ovula in ovario circiter 4. — Fructu incognito affinitas inter congeneres incerta. — Sumatra occid. prope Padang Sidempuan (T.).

(354). Unona virgata BL. *l. c.* Specimina sterilia. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Mangala (T.).

(355). **Unona sumatrana.** Ramuli petioli foliaque subtus appresse puberula; haec brevissime petiolata, e basi acutiusculâ elliptica obtuse apiculata vel obtusa aut emarginata, subcoriacea, supra lucida, subtus pallida, tenere transverse plurivenosa et reticulata (parvula?); pedunculi axillares solitarii, fructiferi breves crassi, e toro depresso-globoso carpella subsessilia teretia leviter compressa elongata 7—3-sperma inter semina vix subcoarctata exserentes. — Specimina incompleta, sed de genere et specie vix dubium. Ramuli teretiusculi tenues. Folia praesentis parva, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$-pollicaria, vulgo basi imâ in petiolum subprotracta et revoluta, costâ subtus acute prominente, supra planâ, venis costalibus in provectioribus etiam foliis teneris, costularum nomine haud adpellandis. Pedunculus fructifer pollice brevior, toro glabro; carpella nunc 7 subverticillatim disposita, coriacea, nigrescentia, nondum plane matura, acuta, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, medio 3—4 lin. crassa. — E § Pseudo-Unonae. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(356). **Guatteria Bemban.** Ramuli novelli subtetragoni cum petiolis foliisque subtus in nervis primariis supra in costâ sordide puberi; folia modice petiolata e basi acutiusculâ vel acutâ elliptico-

vel lanceolato-oblonga breviuscule acuminata, firmiter chartacea, costulis utrinque 12—13; pedunculi oppositifolii? fructiferi validi liguosi; torus hemisphaericus verrucellosus minutissime puberus cicatricibus circiter 40—50; carpella ellipsoideo-pruniformia stipite subaequilonga. — Flores nondum vidi, ergo genus nondum satis definitum. — Petioli antice canaliculati usque fere 3 lin. vulgo $2\frac{1}{2}$ longi. Folia in sicco griseo-fuscula, subtus praesertim lucida, costulis rectis patenti-erectis, ante marginem leviter arcuatis vix unitis, prominulis, quam tenerrime reticulatis pertensa, his supra depressis, $5\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ poll. longa. Pedunculi pollice parum breviores, tori fructiferi diametro fere pollicari. Carpella $1\frac{1}{3}$ poll. longa. — Habitus fere Unonae virgatae. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(357). **Guatteria Teysmanni.** Ramuli petioli cum costâ costulisque foliorum subtus pedunculisque hirsutule pubescentes, ramuli citius glabrati subtetragoni; folia breviter petiolata, e basi obtusiusculâ elliptico- vel lanceolato-oblonga, suprema sublanceolata, acuminata, chartacea, lucida, supra glabra, subtus demum punctata, costulis utrinque circiter 8; pedunculi axillares vel ad dichotomias laterales petiolo longiores solitarii ebracteati; petala lineari-lanceolata subaequalia, dorso villosa, interiora basi magis angustata. — Habitu, foliis florumque adspectu quodammodo Unonam virgatam in mentem revocat, reverâ autem G. macrophyllae magis propinqua. Ramulorum cortex nigrescens, hic illic expallescens, rugulosus. Petioli 2—$1\frac{1}{2}$ lin. longi, antice vix canaliculati, in sicco nigrescentes. Folia 9—5 poll. longa, $3\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ lata, acumine acutiusculo, in sicco fuscescentia, subrugosa, costulis subtus praesertim prominentibus patulis arcuatim erectis, laxe reticulatis. Pedunculi 3—4 lin. longi. Sepala ovato-triangularia. Petala 1—$1\frac{1}{3}$ poll. longa, exteriora latiora paullum breviora. Antherae cuneatae connectivo apice subpeltato, loculis albidis. Ovaria villosula angusta, ni fallor e basi uniovulata. Carpella immatura brevissime stipitata oblique ovoidea, stylo rostellata, appresse pilosa, monosperma. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Batu-radja, Muara-enim (T.). ?Sumatra occid. in Priaman (D.).

(358). Guatteria Parveana MIQ. *l. c.* (= *Uvaria canangioides*

Reichb. fil. et Zoll. in herb. Teysm.). — Gemmae terminales fulvo-velutinae. Ramuli graciles tenues cum foliorum costâ subtus et partim cum costulis pubescentes glabrescentes. Petioli 2—3 lin. longi antice obiter applanati, rugulosi. Folia e basi obtusâ vel acutiusculâ elliptico- vel sublanceolato-oblonga, acuminata, chartacea, siccata viridia, supra lucida in costâ depressâ pubera, margine leviter recurva, subtus lucidula, costulis utrinque 8—10 erecto-patulis, valde distinctis, haud crassis, in axillis nunc barbellatis, vix manifesto reticulatis, $6\frac{1}{2}$—4 poll. longa, $2\frac{1}{3}$—$1\frac{1}{2}$ lata. Pedunculi axillares vel ex axillis veteribus, utplurimum solitarii, petiolo parum usque duplo longiores, rufo-tomentelli, vulgo infra medium bracteolâ ovato-dilatatâ acutiusculâ naviculari instructi. Sepala ovato-oblonga dorso velutina, vulgo reflexa. Petala oblongo-lanceolata velutina, $1\frac{1}{2}$—2 poll. longa vel longiora, 3 interiora paullo majora. Antherarum connectivum apice producto rhombeo-tetragonum acutiusculum. Ovaria numerosa hirsutula, e basi uniovulata, ovulo longiusculo. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Batu-radja (T.). — Prope G. membranaceam inserenda videtur.

(359). **Guatteria? palembanica.** Innovationes fulvo-tomentellae; folia brevissime petiolata, e basi obtusâ lanceolato-oblonga longiuscule acuminata, membranacea, supra demum glabra, subtus praesertim in nervis cum petiolo ramulisque pilis stellatis simplicibusque tomentella glabrescentia, costulis utrinque circiter 5—7 arcuato-erectis ante marginem unitis, tenuibus, distincte laxe reticulatis; pedunculi triflori? sepala rotundata, torus maturus oligocarpus? pubescens. — Specimina incompleta, sed habitu G. Teysmanni persimilis. Rami teretiusculi cortice ruguloso nigrescente, juveniles tenues densissime subaureo-tomentelli pilis patentibus. Petioli $1\frac{1}{2}$—1 lin. longi, demum subglabrati transverse rugulosi nigrescentes, antice parumper depressi. Folia in sicco lucidula, supra fusca, costâ parum sulcatâ, nunc glabrata, subtus pallidiora demum praeter costam fere glabrata, aequilatera, acumine longiusculo vix acuto in minoribus abbreviato terminata, magnitudine valde diversa, nunc supra, nunc infra medium latiora, pleraque ad formam lanceolatam tendentia, 5—2 poll. longa, fere 2—$\frac{3}{4}$ poll. lata. Pedunculi adsunt vetusti, alii uniflori, alii et plerique tri- vel biflori, medio flore ses-

sili. Gemmae adsunt fulvo-hirsutae probabiliter florales. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(360). **Guatteria? eupoda**. Innovationes griseo-subvelutinae; folia brevi-petiolata, e basi acutâ elliptica vel elliptico-oblonga abrupte acuminata, tenuiter membranacea, subtus costulis utrinque 8—12 erecto-patulis tenerrimis, cito glabrata; pedunculi axillares solitarii, fructiferi graciles elongati, toro vix incrassato glabro; carpella 6—1, subellipsoideo-globosa, pisi mole, glabra, pericarpio semini arcte adhaerente, stipite gracili duplo usque quadruplo breviora — Ramuli tenues, laeves. Petioli antice canaliculati 1 lineâ parum longiores. Folia supra glabra, in sicco fuscescentia, subtus cito glabrata, ad lentem in costâ verrucellosa, parenchymatè glanduloso-puncticulato, $6\frac{1}{3}$—$4\frac{1}{2}$ poll. longa. Pedunculi fructiferi fere bipollicares, stipitibus 6—8 lin. longis, gracilibus. — An petiori jure Polyalthia? — **Sumatra bor. in prov. Tobing (J.).**

(361). **Guatteria Pondok**. Folia brevi-petiolata, e basi rotundatâ vel obtusâ latiuscule lanceolata, acuminata, pergamacea ramulique glabra, subtus costulis utrinque 16—12 tenuibus parallelis patulis notata; pedunculi fructiferi longiusculi, toro valde incrassato semigloboso, carpella numerosa longe graciliterque stipitata ellipsoideo-oblonga (pruniformia) obtusa glabra, endocarpio ligneo-chartaceo, semine ellipsoideo utrinque obtuso. — Inter congeneres habitu singulari insignis, cum Goniothalami speciebus in posterum conferendus. Rami seniores teretes, cortice sensim griseo-decolore; ramuli angulati. Petioli dorso rugosi, antice canaliculati, $1\frac{1}{2}$ vix 2 lin. longi. Folia in sicco flavescentia, supra costâ sulcatâ, subtus hâc prominente et in sicco bisulcâ, costulis leviter arcuatis, ad lentem tenerrime dense reticulatis, 8—7—4 poll. longa, 3—2—1 lata. Pedunculi fere lignosi glabri, $2\frac{3}{4}$ poll. longi, pennam olorinam crassi, tori diametro ultrapollicari. Carpella stipite 2—$2\frac{3}{4}$ poll. longo gracili suffulta, laevia, pollice nunc longiora. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(362). **Guatteria sumatrana**. Folia e basi acutiusculâ lanceolata breviuscule acuminata coriacea, subtus glauca subavenia, uti petala pube quam brevissimâ appressâ inspersa; pedunculi ex axillis de-

foliatis solitarii; petala anguste lanceolata conformia, interiora paullo longiora, pedunculum curvulum ebracteolatum excedentia; carpella ellipsoidea acutiuscula, stipite aequilonga vel breviora. — Sumatra occid. in Lubu-alang (T.), in Priaman (D.). — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-enim, ad Gunung Megang, Batu-radja (T.). — Rami cortice ex gilvo cinerascente. Petioli crassi antice sulcati, $2\frac{1}{2}$—2 lin. longi. Folia lanceolata vel obverse latiuscule lanceolata, acumine utplurimum breviusculo acutiusculo, supra saturate viridia glabra, margine laevi incurvulo, subtus costâ in sicco fuscescente, venis costalibus densis patulis subobtectis, caeterum glauca, ad lentem fortiorem pilis exilissimis puncta relinquentibus inspersa, seniora nigro-puncticulata, 7—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, $2\frac{1}{2}$—1 lata. Sepala ovata acuta. Petala utrinque attenuata (interiora basi magis quam apice), planiuscula. Ovaria glabra apice pilosa, basi uniovulata. Carpella circiter pollicaria. Torus convexus. — Haec et sequens G. glaucae nec non G. pallidae confines.

(363). **Guatteria hypoleuca**. Ramuli angulati; folia breviuscule petiolata, elliptico-oblonga vel elliptico-sublanceolata, subabrupte breviuscule obtusiuscule acuminata, subtus glauca, adulta glabra, costâ pilis exilibus deciduis nigro-punctatâ, venis costalibus teneris subtus fere obtectis, supra subdistinctis; flores ex axillis veteribus fasciculati pedunculati; carpella globosa vel ellipsoideo-globosa cerasiformia stipite subaequilonga. — Superiori valde affinis, carpellorum formâ autem abunde differt, G. glaucae etiam accedens. Folia basi passim inaequilata, 4—$5\frac{1}{2}$ poll. longa. Carpella in toro 10—1, cerasi minoris magnitudine. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

§ *Trivalvaria*. Florum indole nimis recedens, fructu cognito verisimiliter genus. Petala brevissima crassissima.

(364). **Guatteria brevipetala**. Folia distincte petiolata, e basi acutâ anguste obverse oblonga acuminata, pergamacea, supra glabra, subtus costulis utrinque 15—10 puberulis glabrescentibus; flores laterales subsessiles solitarii, basi bracteâ latâ suffulti; sepala latoovata apiculata subfulvo-sericeo-villosa; petala calyce vix longiora conformia acuta crassissima valvaeformia, interiora saltem subangustiora et dorso leviter carinata, extus albido-, exteriora subfulvo-

sericeo-villosa, intus glabra, ovato-triangularia. — Ramuli sensim nigrescentes. Petioli semipollicares dorso convexi nigrescentes. Folia supra costulis subsulcata, subtus pallida, costulis erecto-patulis parallelis demum transverse venosis, 8—3 poll. longa, 3—1½ lata. Flores inter folia vel suboppositifolii, vix nuclei cerasorum mole. Antherae numerosae, connectivi vertice peltato-rhombeo glabro. Carpella hirtula, verisimiliter uniovulata. — Insula Pulu Pisang ad oram occid. Sumatrae prope Padang (T.).

(365). **Anaxagorea sumatrana**. Ramuli tenues petioli (brevissimi) fŏliaque praesertim in costâ rufule tomentella; haec e basi obtusiusculâ elliptico-oblonga obtusiuscule acuminata chartacea lucida tenerrime venulosa; pedunculi oliganthi; pedicelli bracteâ latâ amplectente; sepala basi imâ connata lato-ovata brevissime acutiuscula; petala conformia triangulari-ovata; ovaria plura tomentella; stamina sterilia nulla. — Staminibus sterilibus deficientibus A. zeylanicae, carpellis numero haud paucis A. javanicae accedit, ab utrâque distincta. Folia 2½—3½ poll. longa, marginibus leviter incurvulis, juniora etiam hirsutula, passim sublanceolata. — Sumatra austr. in Lampong prope Tega-nennin (T.).

(366). **Phaeanthus sumatrana**. Folia e basi acutâ vel acutiusculâ elliptico- vel saepius obverso-oblonga abrupte longe acuminata, in costâ utrinque, in costulis (utrinque 12—14) appresse pubescentia; pedunculi interfoliacei solitarii breves, cum rudimentis non effor-maturis florem unum longe pedicellatum exserentes; sepala linearia brevissima, cum petalis exterior. parumper longioribus conformibus lanceolato-linearibus hirtella, petala interiora triangularia plana. — Ramuli teretes graciles multifolii, innovantes ochrascenti-villosuli, demum cum petiolis pube patulâ tomentelli, serius glabrati. Petioli 2½—3 raro fere 4 lin. longi. Folia novella utrinque pubera et in nervis villosula, adultiora supra glabrata, pube subtus in nervis diutius persistente, 4¾—8 poll. longa 1½—2½ supra medium lata, membranacea, pellucido-punctata, subtus olivaceo-decolora, lucidula, costulis parallelis erecto-patulis distinctis, venis transversis tenerrimis. Pedunculi 1—2 lin. longi, cum pedicello fertili (steriles flores pauci caduci globosi vel clavati ochraceo-villosi) 1½-fere 2-pollicari hirsutuli, glabrescentes. Petala exteriora lineâ quidquam breviora.

Alabastrum petalorum internorum trigonum, 5—6 lin. longum, extus hirsutulo-pubescens pilis simplicibus et quibusdam stellatis; petala ipsa triangularia basi subemarginata. Torus apice convexus brevi-hirtellus pro gynoeceo, deorsum abrupte constrictus pro androeceo, unde fere contracto-agariciformis, margine undulato pileum circumdante. Ovaria (plus quam 40) hirtella linearia subobliqua, apice brevi-stigmatoso inaequali. Stamina in inferiore tori parte glabrâ inserta; antherae subcuneatae compressae latiusculae, loculis dorsalibus valde remotis, hinc fere marginalibus, connectivo apice complanato subpeltato producto, nunc subsinuato. — Sumatra occid. v. c. in districtu Priaman (D.). — Succo foliorum novellorum indigenae oculis mederi solent.

MYRISTICEAE.

(367). Myristica calocarpa MIQ. *l. c.* Rectius inter Eumyristicas, prope M. inertem. Fructus $2\frac{1}{2}$ poll. ovoideus; arillus lacerus reticulato-intertextus. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(368). **Myristica bancana**. Folia modice petiolata (petioli antice anguste canaliculati) e basi subacutâ vel obtusâ oblonga (saepe subobverse) acuminata vel obtusata, chartacea, supra glabra, subtus (in nervis densius) cum petiolis ramulisque et fructu indumento stellato denso subtili ochracentia, costulis utrinque 15—12 patulis, venis transversis subobtectis, 11—9 poll. longa; fructus axillares? brevi-pedunculati ellipsoidei pollicares vel paullo majores; arillus fenestrato-lobatus. — Habitu ad M. litoralem accedit. Ramuli tenues mox glabrati; folia siccata utrinque fusca. — Bangka, prope Djebus (T.).

(369). **Myristica subglobosa**. Innovationes tomentellae; folia brevi-petiolata (2—3 lin.) lanceolata brevi-acuminata vel acuta subcoriacea glabra, costulis 12—15 teneris subaveniis (in sicco utrinque fuscescentia subtus pallidiora), $7\frac{1}{2}$—5 poll. longa, fere 2—$1\frac{1}{2}$ lata; paniculae rufo-tomentellae, plerumque ex axillis defoliatis, masc. multiflorae alternirameae pyramidatae, $2\frac{1}{2}$-poll., bracteis ovatis acutis rufis deciduis; fl. glabri depresso-globosi 3—4-angulati, 3—4-fidi glaucescentes; paniculae fem. multo breviores contractae, fl. bi-

fidi; fructus globosus brevi-apiculatus glaber, ceraso major; arillus completus. — *M. laevigata mihi Fl. Ind. quoad sp. sumatranum.* — M. glabrae, laevigatae et globulariae affinis, ab omnibus autem tum indumento, tum foliis atque fructu distincta. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-enim (T.).

(370). Myristica amygdalina WALL. *l.c.* — Sumatra (MARSDEN).

(371). Myristica Hookeriana WALL. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Ogan-ulu.

(372). **Myristica Mandaharan.** Innovationes ochraceo-furfureae; folia modice petiolata (petioli antice canaliculati pollicem vix excedentes), e basi rotundatâ leviter emarginatâ lanceolato- vel obverso-oblonga breviter acuminata coriacea, supra nitida nervis prominulis, furfure mediani diutius persistente, subtus glauca, in costâ costulisque (utrinque 26—28 patentibus) cum petiolo ramulisque rufule tomentella, caeterum glabra nervis transversis parum perspicuis, $1\frac{1}{2}$—1 ped. longa, $\frac{1}{2}$—$\frac{1}{3}$ lata; fructus ex axillâ defoliatâ breviter pedunculatus ovoideus dense ochraceo-tomentosus, bipollicaris. — M. Hookerianae WALL. profecto intime cognata, indumento, foliorum formâ et fructu ut videtur diversa. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D).

(373). Myristica corticosa HOOK. *f.* et TH. *l. c.* Fructus tandem glabri. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Derma-enim et Ogan-ulu (T.).

(374). Myristica corticosa HOOK. *f.* et TH. *l. c. var. sumatrana.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(375). Myristica corticosa, *var. lanceolata.* Folia sublanceolata usque 10 poll. longa; fructus ovoideus glabriusculus, pruni minoris mole. — Arbor 80—100-pedalis. — Sumatra borealis in prov. Angkola (J.).

(376). **Myristica palembanica.** Ramuli novelli petiolique pedicellique cum perigonio minute puberi; folia modice petiolata, e basi rotundatâ vel acutâ oblongo-lanceolata vel saepius lanceolata acuta

vel subacuminata, firmiter pergamacea, supra lucida (in sicco fusca), subtus plumbeo-glauca, costulis utrinque 18—10 erecto-patulis subaveniis, 7—3 poll. longa; pedunculi axillares gemini vel solitarii rigidi petiolo breviores; pedicelli breves, flore femineo trigono-depresso-globoso trifido longiores, bibracteolati; fructus ellipsoideus pollicaris vel minor glaber, stigmate plurifisso coronatus; arillus completus. — M. intermediae primâ fronte simillima. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Derma-enim (T.).

(377). Myristica laurina BL. *l. c.* Folia usque 10-pollicaria. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Ogan-ulu (T.).

(378). Myristica laurina BL. *l. c.* β. *longifolia Miq. l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(379). **Myristica geminata.** Folia modice petiolata (petioli conniventi-canaliculati semipollicares), e basi rotundatâ vel acutiusculâ elliptico- vel oblongo-lanceolata oblongave acute acuminata firmiter chartacea, supra glabra, subtus glauca, in costâ costulisque (utrinque 18—14 tenuibus) cum petiolis ramulis pedunculis floribusque rufo-furfurella, 6—4 poll. longa; pedicelli geminati vel quaternati, axillares et laterales, bracteolâ margini formi obsoletâ, floris subcampanulati trifidi circiter longitudine vel paullo longiores, e basi communi tuberculiformi consociato-exorti; fructus ellipsoideus rufo-tomentellus pollicaris glabrescens, pericarpio tenui; arillus completus. — M. laurinae affinis, staturâ et habitu M. intermediae similis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Batu-radja, Keburlahat (T.).

Adnot. Alia sterilia adsunt specimina specierum probabiliter novarum, sed haud tuto definienda.

(380). **Myristica? leucoxyla.** Rami cortice albicante; folia brevipetiolata ovata vel elliptica breviuscule acuminata utrinque viridia glabra, costulis 5—8 subtus prominulis, ad lentem cum ramulis minute elevato-puncticulata, 5—3 poll. longa; pedunculi racemulosi breves ex axillis veteribus pedetentim plures, gregem majusculam formantes, successive egressi, fasciculati, floribus fem. brevissime pedicellatis glabris; bracteae lanceolatae; calyx obconicus trifidus, lobis

acutis valvatis; ovarium semiexsertum oblongum glabrum, basi uniovulatum, stigmate convexo integro sessili; bacca (immatura) calyce demum evanescente rupto suffulta ellipsoidea, stigmate nondum deciduo coronata, minoris glandis quercinae mole et figurâ, pericarpio coriaceo-subcartilagineo; semen basi insertum ellipticum, testâ tenui membranaceâ, arillo ramuloso brevi incompleto, albumine fusco nunc haud ruminato. — Habitus inter congeneres alienus, characteres tamen generis, excepto albumine, quod juvenile aequabile fuscum aromaticum adparet. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Ogan-ulu (T.).

MONIMIACEAE.

(381). Kibara coriacea ENDL. *l. c.* Folia subtus cum inflorescentiâ pube stellatâ et simplici inspersa. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

MENISPERMACEAE.

(382). Coscinium Blumeauum MIERS *l. c.* — Sp. sterilia. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(383). Tinospora crispa MIERS *l. c.* ubi forsan RUMPHII syn. excludendum. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(384). **Limacia microphylla.** Frutex volubilis; ramuli petioli cum inflorescentiâ appresse pubescentes; folia breviuscule petiolata mox glabrata, e basi rotundatâ vel acutâ elliptico-lanceolata acutiuscula firmiter pergamacea lucida patule venulosa denseque reticulata, $2\frac{1}{2}$—1 poll. longa; racemuli masc. breves corymbiformes axillares foliorumque lapsu paniculati, pedicellis gracilibus; petala exteriora sepalis interioribus sublongiora; stamina 9, filamentis leviter compressis, antheris extrorsis brevibus. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

NYMPHAEACEAE.

(385). Nymphaea stellata WILLD. *l. c. var.* α. — Sumatra occid. in Solok (T.).

(386). **Nymphaea sumatrana.** Folia ovato-rotundata profunde sagittato-cordata coriacea glabra integerrima multinervia et venosa (semipedalia); sepala lato-lanceolata acutiuscula tenuiter nervosa intus alba et cum petalis exterioribus striis brevibus coloratis (purpureis vel violaceis?) notata; petala alba sepalis subaequilonga; stamina haud numerosa, filamentis basi valde dilatatis, antheris apice appendiculatis. — Sumatra occid. in Priaman (T.).

(387). Species probabiliter nova, sed sterilis, parvula, in prov. Palembang prope Ipil, Battang-lekoh lecta, Ati-aër dicta; rhizoma et petioli et foliorum juniorum margines pilis patentibus rigidulis dense hirti subtomentosi; folia ovato-rotundata basi leviter cordata vel subtruncata, integerrima, costulis utrinque paucis, infimâ e basi, supra sub exsiccatione papillosa, majora bipollicaria.

CAPPARIDEAE.

(388). Crataeva magna DC. *l. c.* Fusior HASSKARLII adumbratio satis quadrat. Foliola compagis firmioris, subcoriacea. Petala elliptico-obovalia, in sicco flavidula, minora et firmiora quam sequentis. Ovarium longe stipitatum, oblongo-ovale. Ad Cr. Nurvalam HAM. accedit, sed hujus partes florales minores, foliola angustiora atque magis discolora. — Sumatra bor. prope Sibualoh (T.).

(389). **Crataeva membranifolia.** Foliola brevissime petiolulata tenere membranacea lucida (ad lentem puncticulata), basi imâ abrupte contractâ quasi decurrente, apice breviter subacuminato-acutissima, lateralia ovato-elliptica basi parum inaequalia, medium elliptico- vel saepius lanceolato-oblongum, $5\frac{1}{2}-2\frac{1}{2}$ poll. longa; sepala oblonga obtusiuscula venosa; petala inaequimagna distincte unguiculata obovata, minora $\frac{1}{2}$, majora 1 poll. longa (in sicco pallide flavidula leviterve rubella); stamina 15? plurave? ovarii brevi-cylindrici stipes longissimus ($2\frac{3}{4}$ poll.). — Floribus majoribus a reliquis indicis differt. — Sumatra occid. prope Surumantigi (T.).

Adnot. Cr. Tapia BL. cum Cr. Roxburghii R. BR. conferenda, a quâ vix differre videtur.

FLACOURTIANEAE.

(390). **Flacourtia tomentella.** Ramuli petioli cum costis prae-

sertim subtus nec non pedunculi et calyces rufule tomentelli; folia breviter petiolata, e basi leviter cordatâ ovato- vel elliptico-oblouga obtusiuscule apiculata grosse serrato-crenata, crenaturae singulae apice subtus glanduloso, utrinque lucida, subtus costulata; calyx (fem.) 5-partitus; stigmata circiter 8; discus hypogynus planus brevis margine subundulatus. — Ramuli supp. inermes; folia $7\frac{1}{2}$—4 poll. longa. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(391). **Flacourtia? camptoceras.** Glabra; spinae axillares circinato-convolutae; folia e basi acutâ obverse lanceolato-oblonga vel sublanceolata acuminata, crenato serrata, chartacea, costulis tenuibus utrinque usque 12 praesertim extrorsum venulosis, 5—2 poll. longa; flores... — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

Phoberos Lour. — Genus quod, cl. CLOS duce, incaute cum *Scolopiâ* SCHREB. confudi, restituendum.

(392). **Phoberos maritima.** Folia glabra coriacea ovata vel elliptica acuminata vel apiculata lato-crenulata, tenere sub-7—5-plinervula et caeterum venosa, 4—2 poll. longa; racemi axillares tomentelli; pedicelli cum calycis basi puberi; calycis 6—4-lobi lobi ovati ciliolati, 3—4 exteriores minores; antherarum appendix glabra. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), in Solok (T.). — Sumatra bor. in prov. Tapanuli inferiore (J.). — Variat foliis angustioribus. — Filamenta numerosa persistentia. Stigma capitellatum sulcis 3 in tria singula planiusculo-orbiculata (ad lentem) subdivisum.

(393). Phoberos Roxburghii BENN. *l. c.* Folia abrupte anguste obtuse acuminata, basi sub-5-plinervia; flores nascentes rotato-orbiculares puberi; stamina nunc stylo breviora. — Sumatra orientalis in prov. Palembang, prope Ogan-ulu (T.).

(394). **Hydnocarpus laevis.** Ramuli angulati cum foliis (sp. fructiferi) glabri; haec modice petiolata, e basi inaequali rotundatâ vel subacutâ ovato- vel elliptico-oblonga obtuse acuminata vel apiculata, margine laevi integerrimo ad lentem hic illic exilibus glandulis impressa, firmiter chartacea, costulis erecto-patulis subtus parum prominulis venis subobtectis, laevia, lucida, $5\frac{1}{2}$—4 poll. longa; baccae axillares solitariae depresso-globosae vertice subconcaviusculae, lae-

ves, pulverulento-puberulae, pruni armeniaci mole. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.). — Fructus edulis praedicatur.

(395). Taraktogenos Blumei HASSK. *l. c.* Petioli $\frac{1}{2}$ parte superiore incrassati. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Ogan-ulu (T.).

BERGSMIA BL. — Characteri adde: antherae cordatae vel oblongae. Fructus Taraktogeni.

(396). **Bergsmia sumatrana** Ramuli petiolique novelli aureo-tomentelli; petioli $\frac{1}{4}$ parte superiore incrassati; folia diversiformia oblonga, elliptica, obovato-oblonga, sublanceolata, basi obtusiuscula vel rotundata, apice saepe brevi-apiculata, integerrima, pergamacea, costulata et venosa, subtus praesertim ad costam parce pilosula vel prorsus glabra, 9—4 poll. longa; flores masc. e cymis brevibus axillaribus longiuscule pedicellati, pedicellis cum sepalis extus fulvo-tomentellis; stamina 4?, filamentis crassiusculis basi unitis, antheris oblongis; fructus haud perfecte globosus, pomi aurantii mole, tenuiter rufule tomentellus; semina angulata. — Flores omnino perfectos haud vidi, sed ob sepala masc. 3 exteriora valvato-composita et androecei indolem genus haud dubium videtur. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Batu-radja (T.).

(397). **Bergsmia? acuminata.** Ramuli petioli cum foliis subtus praesertim in costâ puberi glabrescentes, folia modice petiolata (petioli antice obiter canaliculati), e basi rotundatâ usque acutiusculâ nunc leviter inaequilaterâ elliptico-oblonga usque sublanceolata subabrupte anguste acuminata integerrima, chartacea, lucida, costulis utrinque 10—12 parallelis patule erectis subtus tenere venosis, $5\frac{1}{2}$—4 poll. longa (siccata undata fuscescentia); pedunculi fructiferi vulgo gemini breves monocarpi; bacca subglobosa, pomi minoris mole ochraceo-pubescens. — Sumatra orient. in Lampong, prope Tega-nennin (T.).

VIOLARIEAE.

(398). **Viola sumatrana.** Longe sarmentosa serpens; stipulae

subscarioso-fuscae lanceolatae pectinato-pinnatifidae, segmentis subdistantibus linearibus, parce pilosulae; folia inferiora petiolis multo breviora, superiora sublongiora, e basi plerumque conniventi-cordatâ lato-ovata acuta incurvo-subcrenato-serrata, majora $1\frac{3}{4}$-pollicaria, membranacea, decidue pubera, costulis utrinque circiter 6 patulis teneris; pedunculi graciles elongati petiolis vulgo longiores medio vel altius bracteis 2 approximato-alternis linearibus scariosis puberis; sepala lanceolato-linearia acuta obsolete trinervia praeter raros pilos medii dorsi et baseos glaberrima, integerrima, appendice brevissimâ; calcar saccatum appendices perspicue excedens; corolla calycem superans (flavida); capsulae ellipsoideae subglanduloso-maculatae. — **Sumatra occid. in m. Talang (T.).**

(399). Alsodeia echinocarpa KORTH. *l. c.* Folia in hâc specie brevissime petiolata. — Sumatra orient. in regione Palembanicâ prope Muara-duwa, in Sumatra austr. prov. Lampong, ad fl. Tarabangi. — Bangka, prope Plangas (T.).

(400). **Alsodeia chrysodasys.** Ramuli petiolique cum nervis subtus et costâ supra pedunculis calyceque fulvo-tomentosi; folia modice petiolata elliptico-oblonga acuminata, basi brevi-acuta, remote denticulata, chartacea, utrinque lucida, tenere venosa, circiter tripollicaria; pedicelli e cymâ contractâ breves; sepala lanceolata; petala linearia dorso albido-pubescentia; capsulae fragiles subglobosae sparse appresse pilosae, circiter cerasi mole. — Sumatra bor. in prov. Angkolâ superiore (J.).

(401). **Alsodeia rugosa.** Ramuli petiolique pubescentes; folia breviuscule petiolata, elliptico- vel lanceolato oblonga acuminata, appresse mucronato-serrulata, deorsum attenuata, imâ basi obtusiusculâ in petiolum antice canaliculatum submarginatum continua, chartacea, adulta glabra, costulis utrinque 14—10 supra depressis, subtus prominentibus transverse venosis demum lacunosis, $8—4\frac{1}{2}$ poll. longa; pedunculi ex axillis superior. vel subterminales, bifidi, ramis brevibus subcymoso-racemulosis plurifloris, cum bracteis ovatis calycibusque extus appresse villoso-pubescentibus; sepala ovato-oblonga obtusa; petala linearia obtusiuscula dorso medio vel apice parce velutina. — Rami pallidi, glabrati; folia in sicco griseo-viri-

dula, prae reliquis lacunoso-rugosa. Antherae ovatae, apiculo membranaceo brevi. Stylus subexsertus. — A. glabrae et A. sclerocarpae affinis videtur. — Sumatra orient. in regionibus interioribus prov. Palembang, prope Battang-lekoh, Ipil (T.).

(402). **Alsodeia? grandis.** Ramuli novelli petioli costa utrinque et costulae subtus (subfulve) villosule tomentella; stipulae foliaceae inaequilatero-oblongae serrulatae deciduae; folia longe petiolata, e basi attenuatâ elliptico- vel sublanceolato-oblonga, longiuscule acute acuminata, distanter mucronulato-serrulata, costulis utrinque 14—11 patulis tenuibus, sensim glabrescentia, firmiter chartacea, seniora lucida, 11 – 5 poll. longa; flores ... — Sumatra orient. in regionibus interioribus prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(403). **Alsodeia dasypyxis.** Ramuli tenues teretes cito albescentes; folia breviuscule petiolata, e basi acutâ elliptico-lanceolata vel lanceolata acuminata appresse dense mucronulato-serrulata, serraturis seniorum obtusatis, chartacea utrinque lucida, novella subtus in nervis pilosula denique fere glabra, costulis teneris erecto-patulis utrinque 16—12 obsolete transverse venosis, 6—3 vulgo circiter 5 poll. longa; pedunculi axillares iteratim bifidi, ramis racemoso-paucifloris cum calycibus extus hirtello-pubescentibus; sepala oblongo-ovata obtusiuscula intus glabra; petala lanceolata acuta dorso medio appresse subincano-pilosula; capsulae ellipsoideae 3 lin. circiter longae ochrascenti- vel griseo-tomentellae. — A. rugosae affinis. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kabagusan (T.).

(404). **Alsodeia dasycaula.** Ramuli petiolique dense, folia subtus praesertim in costâ, supra in eâ rarius, pilis brevibus patentibus ochrascenti-subtomentella; folia modice petiolata, e basi acutâ elliptico-oblonga acuminata, supra basin subcalloso- vel mucronato-serrata, membranacea, costulis erecto-patulis utrinque 12—10, 6—4 poll. longa; pedunculi axillares 2 — 1 brevissimi subnulli, pedicellos paucos in fructu glabros breves exserentes; sepala petalaque dorso medio appresse pilosa glabrescentia, marginibus ciliata, ovato-oblonga, illa obtusiuscula, haec acutiuscula; capsulae ellipsoideae praeter pilos raros patulos glabrae. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Gedong Areta (T.).

PITTOSPOREAE.

(405). Pittosporum densiflorum PUTT. *l. c.* Folia majora quam in javanicis, indumento diutius persistente. — Sumatra occid. prope Muara Sipongi (T.).

POLYGALEAE.

(406). Polygala venenosa JUSS. *l. c.* — Sumatra occid., prope Padang-pandjang (T.).

(407). **Polygala Simassan.** Glabra; ramuli teretiusculi; folia brevi-petiolata ovalia vel ovali-oblonga acute acuminata, subtus pallida, conferte patenti-costulata, costulis arcuato-unitis venosis, $3\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; racemi stricti patentes, ad petioli basin solitarie laterales rigidi multiflori, $1\frac{1}{2}$—$2\frac{3}{4}$ poll. longi, pedicello alis obovato-oblongis (semipollicaribus subenerviis) breviore; sepalum posticum naviculare, anticaque (colorata) evanido-ciliolata; carina apice calloso-cristata, callis undulatis; capsulae latae apice emarginatae subimmarginatae, marginibus ipsis subsulcatis. — Prope P. venenosam, P. arillatam HAM. e sectione Chamaebuxi, pariter ac sequens. — Sumatra occid. in distr. Alahan-pandjang (T.).

(408). *Ej. var.? β. lanceolata;* foliis tenuioribus lanceolatis, 5—3-pollicaribus, racemis arrectis vel deflexis. — Sumatra occid. in m. Talang (T.). — Ludit eadem *pauciflora*, foliis variantibus obovato-oblongis usque lineari-lanceolatis, in m. Talang (T.).

(409). **Polygala sumatrana.** Ramuli teretiusculi; folia alterna subgraciliter petiolata, e basi acutâ elliptico-lanceolata acuminata, 4—2-vulgo circiter 3-pollicaria, membranacea, tenere dense patenti-costulata, adulta glabra, novella cum ramulis pubera et viscosa?; racemi puberi tenues pauciflori, inter folia nunc subopposito-approximata vel fere ex alterius axillâ orti, foliis breviores, cum sepalis glabrescentibus puberuli; sepalum posticum lato-ovatum leviter concavum anticaque subconformia quidquam minora ciliolata; alae oblongo-obovatae vix semipollicares; carina apice callosa, callo utrinque subsecuriformi papilloso; capsulae alâ duplicatâ anguste

marginatae. — Habitu praecedentis vel fere P. venenosae. — Sumatra occid. prope Alahan-pandjang (T.).

(410). **Salomonia cantoniensis** LOUR. *l. c.* — Sumatra occid. prope Muara Sipongi. — Bangka, prope Djebus (T.).

(411). **Xanthophyllum paniculatum.** Folia parvula (4—2 poll. longa) e basi acutâ subtus utrinque nunc concavo-glandulosâ elliptico-oblonga plerumque acute brevi-acuminata rigida subcoriacea, supra lucida, costâ subtus acutangulâ supra tenui convexiusculâ, costulis teneris venosis; racemi in paniculas terminales fulvo-velutinas combinati; sepala minute subgriseo-pubera, 2 interiora paullo majora; carina dorso appresse griseo-pubescens; ovarium flavescenti-villosum, loculis biovulatis. — Prope X. vitellinum BL. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

(412). **Xanthophyllum adenopodum.** Ramuli cylindrici; stipulae deciduae; folia breviuscule petiolata, e basi acutâ elliptico- vel obovato-oblonga, breviter saepe acute acuminata vel obtuso apiculata, infra basin vel in ipso petiolo utrinque glandulâ prominente concavatâ aucta, coriacea lucidula glabra, costâ subtus (acute) et supra minus prominulâ, costulis erecto-patulis secus marginem defluis, 8—5 poll. longa, $3\frac{1}{3}$—2 lata (in sicco flavescentia); racemi (fructiferi) axillares solitarii et terminales stricti foliis breviores vel vix aequales puberuli; fructus brevi-pedicellati globosi, nucis juglandis minoris mole. — Prope X. Arnottianum WIGHT. — Sumatra occid. in distr. Rau, Priaman (D.).

(413). **Xanthophyllum adenotus.** Stipulae spinescentes semiteretes; folia brevi-petiolata e basi biauriculatim rotundatâ antice concavatâ postice convexâ utrinque glandulosâ, nunc dorso utrinque concavo-glandulosâ, elongato-lanceolato-oblonga attenuato-acuminata, acumine saepe obtusiusculo, $1\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{4}$ pedes longa, 5—$4\frac{1}{2}$ poll. lata, pergamacea glabra, utrinque lucidula, marginibus leviter undata, costâ utrinque convexâ, costulis ante marginem arcuato-confluentibus reticulatis, subtus magis quam supra prominentibus; flores . . .; fructus subglobosus laevis glaber, pedicello brevi velutino. — Ramuli laeves subcylindrici, cicatricibus petiolorum (antice obiter sulcatorum)

suborbicularibus notati. Folia siccata flavescenti-viridia. Species inter congeneres utut haud satis discriminatas nova videtur, X. flavescenti ROXB. proxima. — Ludit foliis magis contractis $\frac{3}{4}$-pedalibus firmioribus, costulis densioribus. — Pulu Pisang ad littus occ. prope Padang (T.).

(414). **Xanthophyllum glaucescens.** Ramuli superne angulati; stipulae spinescentes parvae compressae; folia breviuscule petiolata e basi eglandulosâ acutâ vel acutiusculâ ovali-oblonga superne in breve acumen attenuata, tenuiter pergamacea, glabra, costâ supra parum, subtus (in sicco acute) prominente, subtus glaucescentia costulis arcuatis erecto-patulis ante marginem in rete commune defluis transverse venosis pertensa, 15 – 10 poll. longa, 6 —$4\frac{1}{3}$ lata (supra in sicco flavescentia); flores... — Pulu Pisang ad littus occ. prope Padang (T.).

(415). **Xanthophyllum ancolanum.** Folia brevi-petiolata ovato- vel elliptico-oblonga acuminata, 7—5 poll. longa, chartacea, basi haud porosa, costulis tenuibus patulis confertis, supra cum costâ parum, subtus perspicue prominulis, costâ praesertim subtus cum petiolo superne marginulato ramulisque et inflorescentiâ tomentello-pubescente; racemi axillares solitarii vel gemini folio multo breviores; fructus globosi puberuli, nuclei cerasorum mole (flavido-viriduli) 1—2-spermi. — Sumatra bor. in prov. Angkolâ (J.).

TRIGONIACEAE.

TRIGONIASTRUM, *n. gen.* Sepala 5, aestivatione imbricata, 2 lateralia exteriora paullo latiora, decidua. Petala 5 inaequalia, aestivatione imbricata: posticum (inter sepalum 1 posticum ac 1 lateralium) naviculare basi gibboso-saccatum, lateralia 2 aequalia anguste unguiculato-spathulata obtusa, 2 anteriora basi extrorsum auriculato-semicordata margine anteriore altius connata, carinam simulantia, genitalia excentrica obvelantia. Ovarium dense hirtum triloculare, loculis e vertice uniovulatis ovulo pendulo, stylo glabro simplici, stigmate parvulo. Corpuscula 2 subrotundo-lenticularia, antice hirta, ovario a latere postico vicina et aequialta, petali postici basi saccatâ arcte recepta. Stamina 5, filamentis majo-

rem partem in vaginam postice fissam gynoeceum partim amplectentem connatis, antheris ellipsoideis anticis, loculis connectivo antrorse adnatis confluentibus, hinc unilocularibus. Capsulae tres, lateribus valde compressae, membranaceae, dorso in alam expansae, suturis in unam tripteram connatae, axi centrali libero nullo, septifrage solutis, maturae antice apertae monospermae. Semina in loculis solitaria pendula, hirtella (immatura non foecunda).

(416). **Trigoniastrum hypoleucum.** Frutex. Rami graciles teretiusculi, ramuli novelli puberi. Stipulae laterales lineares appressae parvae. Folia alterna brevi-petiolata, e basi acutâ vel subacutâ elliptico- vel subobovato-oblonga acuminata subcoriacea, subtus patule costulata venosa, indumento subtili cinerascenti-albida, juniora submetallico nitore suffusa, supra glabra, 4—5 poll. longa. Paniculae ramos ramulosque terminantes pubescentes graciles, ramis primariis elongatis, pedicellis brevibus, fasciculatis. Bracteae vario gradu, primariae subfoliaceae margine glandulosae, quae floribus suppositae multo minores lineares rigidulae, secus margines crasso-glandulosae. Flores circiter $1\frac{1}{2}$ lin. longi, pedicellos vulgo aequantes. Petalum posticum basi ventricoso-gibbum ubique satis firmum, superne tenuius et naviculari-complicans; lateralia convergentia, anteriora $\frac{1}{2}$ connata carinae specie composita, superne extrorsum obliqua reflexa, genitalia omnino obvelantia. Stylus stamina aequans, apice minute capitellato-stigmatosus. Filamenta apice tantum libera. Antherae ellipsoideae obtusae connectivo dorsali plano lato, antrorsum loculos confluentes circummarginante. Capsulae loculi 2—3 semiorbiculares, endocarpio tenui laevi subcartilagineo, singuli extrorsum in alam reticulosam pallidam membranaceam, $1\frac{1}{2}$ poll. longam parallelimargineam oblongam obtusam divaricatim expansi. Semina in singulo loculo solitaria, prope apicem angulo interiori inserta pendula. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

BALSAMINEAE.

Specimina nostra complura haud satis completa vel exsiccatione nimis laesa. In iis definiendis et disponendis HOOKERI et THOMSONII enumerationem (*Journal of the Proceedings of the Linnean Society* IV. *p.* 106 *seqq.*) secutus sum.

(417). **Impatiens sumatrana.** Caules elongati ramosi radicantes, internodiis elongatis, cum foliis pedunculique undique hirti; folia opposita breviuscule petiolata ovata subacuminato-acuta, crenulata, subtus glauca, pauci-costulata, $1\frac{3}{4}$—$\frac{3}{4}$ poll. longa; petioli basi stipulis linearibus exilibus; pedunculi superne axillares solitarii graciles uniflori, folio longiores; calcar filiforme adscendens, flore parvulo subglabro multo longius. — Sumatra in reg. littorali prope Padang, m. Aug. (J.). — Prope I. rufescentem inserenda.

(418). **Impatiens Teysmanni.** Glabra; folia opposita distincte petiolata (petiolo basi subulato-stipulato), elliptico-lanceolata vel ovato-oblonga acuminata mucronato-serrulata, subtus pallida, 2—3 poll. longa; pedunculi axillares gemini graciles folio breviores vel aequales; sepala lateralia lato-ovata mucronato-cuspidata; labellum concavum apice subglanduloso-apiculatum, calcare longissimo arcuato-reflexo; vexillum apice subtriangulari? mucronatum; alae obovatae exsertae; capsula immatura ellipsoidea utrinque attenuata oligosperma. — E grege oppositifoliarum, ex aff. I. chinensis. — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).

(419.) Impatiens Balsamina LINN. *l. c. var. rosea Hook. f. et Th. l. c.* Caulis simplex vel subsimplex; folia lineari lanceolata; flores rosei, modici, calcare breviusculo. — Bangka, locis cultis in solo limoso circa Muntok (A.).

(420). **Impatiens albo-flava.** Folia alterna vulgo longe petiolata (petiolo nunc basi utrinque substipulaceo-glanduloso), e basi acutâ vel attenuatâ vulgo glandulis pedicellatis marginalibus munitâ elliptica pleraque acute breviuscule acuminata, setis brevibus apice subglanduloso-incrassatis ciliolato-serrulata, subtus pallida, 5—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; pedunculi gemini axillares, basi pedunculo communi brevissimo nunc subnullo uniti, folio breviores; sepala lateralia subovato-rotundata lateraliter mucronato-apiculata, cum labello concavo subaequilongo viridula; calcar brevissimum tenue; corolla albo-flava; capsula immatura stipitata suboblique clavata. — Sumatra occid. prope Lolo (T.). — E grege uniflorarum, prope I. Henslovianam ARN. inserenda.

(421). **Impatiens pyrrhotricha.** Ramosa erecta, radicans? folia

alterna superne dense conferta longiuscule petiolata, e basi attenuatâ integerrimâ ovalia vel obovalia apiculata vel obtusiuscula, 4—1 poll. longa, grossius serrato-crenata, crenis antice obtuso-mucronulatis, supra sparse, subtus praesertim in nervis cum petiolis pedunculis ramulis et floribus extus pilis flaccidis incrispanti-emorientibus partim deciduis fuscis hirtella, petiolo superne utrinque (nunc etiam folii imâ basi) glandulis 2—4 stipitatis aucto; pedunculi axillares demum elongati 3?-2—1-flori, bracteis lanceolato-ellipticis; sepala lata; calcar calycis longitudine teres horizontale (alabastri); corolla flava, alae obovatae. — Folia subtus inter pilos fuscos pallida. — Variat glabrior. — Sumatra occid. prope Palembajan et in m. Singalang (T.). — Prope I. puberulam DC inter laterifloras.

(422). **Impatiens Diepenhorstii.** Humilis simplex vel pauci-ramosa; folia alterna, inferiora distantia, suprema dense conferta brevipetiolata lanceolata acuta, 2—1 poll. longa, serrato-crenata crenis breviter decidueque mucronulatis, basi petioloque superne stipitato-glandulosa, subtus pallida glabra vel glabriuscula, supra setulis breviconicis deciduis inspersa; pedunculi axillares solitarii graciles sed folia non excedentes, superne contracto-racemoso-3—6-flori, bracteis deciduis lanceolato-ellipticis; flores graciliter pedicellati flavi; labellum breve oblique infundibuliforme ore extrorsum longe mucronatoproducto, basi in calcar conicum inferne filiformi-attenuatum descendens rectum continuatum; vexillum et alae alte exsertae. — E grege umbellatarum et capitatarum. Sepala lateralia parva ovalia viridula. — Sumatra occid. in reg. Padang, prope Batang-barus, Bukit-silit (T.).

(423). **Impatiens eubotrya.** Simplex vel ramosa; folia alterna superne conferta, longe petiolata (petiolo nunc pedicellato-glanduloso), e basi attenuatâ vel acutâ ovato- vel lato-elliptica abrupte acuminata, serrato-crenata, crenis unisetulis, setis versus basin magis minusve in glandulas pedicellatas conversis, glabra, subtus pallida, $4\frac{1}{2}$—2 poll. longa; racemi superne axillares longe pedunculati graciles folium excedentes, bracteis ellipticis concavis abrupte subulatis, pedicellis gracilibus; flores flavi; labellum infundibuliforme obconicum, in calcar longum rectum vel inferne arcuatum extremo minute tumidulum continuatum, apice extrorsum setoso-productum;

sepala lateralia oblique ovata setiformi-producta. — Prope I. leptoceras DC. inter racemosas. — Seta sepalis imposita fere glandula stipitata. Flores pollicares. Capsula linearis? — Sumatra occid. prope Bukit-silit. (T.).

OXALIDEAE.

(424). Dapania racemosa KORTH. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.). — Capsulae potius baccatae, 5, singulae folliculi specie dehiscentes.

(425). Oxalis corniculata LINN. *l. c.* — Bangka (A.).

MALVACEAE.

(426). Sida cordifolia LINN. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(427). Sida carpinoides DC. *l. c.* — Bangka (A.).

(428). Sida retusa LINN. *l. c.* — Sumatra bor. in Tapanuli ad ripas fl. Lumut (J.).

(429). Sida rhombifolia LINN. *l. c.* — Bangka (A.).

(430). Sida Stauntoniana DC. *l. c.* Pedicelli fructiferi supra medium articulati. — Bangka, in pratis locisque graminosis (A)..

(431). Abutilon indicum G. DON. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(432). Urena lobata LINN. *l. c.* — Bangka, prope Batu-rusak undique (A.).

(433). Abelmoschus moschatus MÖNCH. *l. c.* — Sumatra, prope Padang (J.).

(434). Hibiscus venustus BL. *l. c.* Involucelli phylla 8 linearia, quâ re ab H. mutabili vix distinguendus? calycis laciniae autem non uti in hoc elongatae, sed lato-ovatae. — Bangka, prope Batu-rusak in hortis (A.).

(435). Hibiscus rosa sinensis LINN. *l. c.* Varietas utraque, flor. purpureis atque fl. albis, in hortis insulae Bangka (A.).

STERCULIACEAE.

(436). Durio zibethinus LINN. *l. c.* — Sumatra bor., in prov. Angkolâ, in sylvis circa Huraba, Tobing (J.).

(437). **Sterculia chrysodasys.** Folia modice (2—1½ poll.) petiolata, petiolo utrinque incrassato, e basi leviter cordatâ lato- saepe obovato-elliptica abrupte brevi-acuminata, 8—5 poll. longa, coriacea, supra glabra, subtus costulis utrinque 11—9 validiusculis obsolete transverse venosis parum reticulatis et cum petiolo indumento stellato implexo molli fulvo-tomentosa; paniculae fructiferae erectae graciles foliis longiores, superne masc. inferne femineae? hirtellae; folliculi elliptico-ovoidei utrinque acuti coriacei subochraceo-tomentelli bipollicares. — Eadem probabiliter St. rubiginosa ZOLL. herb. n. 104 (haud alior.), cujus calyx patens videtur, quare ad St. guttatam maxime accedere videtur, sed flores (in sp. ZOLL.) multo minores. Caeterum foliis sequenti etiam aliquatenus similis apparet. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(438). **Sterculia crassinervia.** Folia longiuscule (4—3 poll.) petiolata, e basi truncatâ subcordato-emarginatâ elliptico- vel obovato-oblonga apiculata (margine in sicco undulata) coriacea, supra glabra nervis sulcata, subtus costulis utrinque circiter 10 patentibus validis grosse transverse venosis et reticulatis, indumentoque stellato scabriusculo ochrascente hirto-tomentosa, parenchymate ipso subglaucescente, majora fere pedalia; racemus ramulosus brevis e ramulo vetustiore ortus, cum calycibus extus rufo-tomentellus; flores plerique masculi pedicellati; alabastra ellipsoidea 5-angularia; feminei ad inflorescentiae basin glomerati? majores, 2½ lin. longi, laciniis lanceolatis acuminatis apice conniventibus intus albido-hirtulis. — Sumatra occid. prope Bataug-barus (T.). — Prope St. rubiginosam VENT. collocanda videtur, St. guttatae ROXB. tamen, obstantibus licet sepalis apice conniventibus, accedit.

(439). **Sterculia hyposticta.** Folia e basi acutâ vel subcuneatâ

elliptico-lanceolata vel suboblonga abrupte anguste acute acuminata, subpergamacea, utrinque lucida, subtus in nervis subscabriuscule pulverulenta, glabrescentia ad lentem puncticulata, costulis distinctiusculis teneris, $7\frac{1}{2}$—3 poll. longa; paniculae erectae; folliculi coriacei ellipsoidei acuti, extus ochrascenti-pubescentes, intus laeves, nitidi, subrubelli, secus suturam hirtelli, circiter bipollicares. — Flores incogniti. Folia siccata pallide griseo-viridula, fere chartacea, sed firma, hinc fere pergamacea. — Ob flores incognitos affinitas adhuc dubia, praesertim tamen ad St. Blumei accedere videtur. — Baugka, prope Djebus. — Sumatra occid. prope Lubualang (T.).

(440). Sterculia nobilis SM. *l. c.?* Specimina supp. sterilia. Foliorum costae axillis minutissime barbellatae. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang (T.).

(441). **Sterculia spectabilis.** Petioli longi apice abrupte et perspicue incrassati, 6—3-pollicares; folia e basi truncato-rotundatâ oblonga vel obovato-oblonga subacuminata subpergamacea glabra lucidula subconcolora, costulis utrinque 12—9 erecto-patentibus, transverse venosis, $1\frac{1}{3}$—$\frac{3}{4}$ pedis longa; pedunculi fructiferi laterales breves oligocarpi; folliculi subligneo-coriacei subrotundato-ellipsoidei $2\frac{1}{2}$ pollicares, tomentelli, intus laeves rubelli. — Variat foliis duplo minoribus. — An St. nobili affinis? — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(442). **Sterculia geniculata.** Glabra; petioli per intervalla conferti teretiusculi stricti utrinque sed apice geniculatim tumentes, $5\frac{1}{2}$—2 poll. longi; folia e basi acutâ vel acutiusculâ lanceolato-oblonga vel lanceolata acuminata chartaceo-subpergamacea impunctata, costâ subtus et supra prominente, costulis utrinque 20—15 patulis, supra tenuibus, subtus validioribus et altius exsertis, transverse venosis, $1\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ pedis longa, $4\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. lata, siccata viridula; flores... — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(443). **Sterculia cuneifolia.** Folia e basi acutâ anguste alto-cuneato-oblonga subabrupte acuminata firmiter chartacea, utrinque lucida, supra glabra, subtus patule costulata, praesertim in costâ

puberula, scabriuscula, ad lentem rariter puncticulata, circiter pedalia; flores..... — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(444). Sterculia rubiginosa VENT. *l. c.* — Sumatra occid. prope Lubu-alang, in Bondjol (T.).

(445). **Sterculia gilva.** Innovationes stellato-rufulo-tomentellae, ramuli teretes cito glabrati; folia per intervalla conferta, petiolis gracilibus utrinque leviter incrassatis, $1\frac{1}{2}$—1 poll. longis, e basi rotundatâ elliptico- vel lanceolato-oblonga, abrupte breviter obtuse acuminata, crassiuscule chartacea, supra glabra, subtus indumento appresso subtili denso gilvo-obducta, in petiolis nervisque furfure stellato detergente conspersa, costulis 9—11 utrinque patulis distinctis tenuibus prominulis, infimâ e basi erectâ, 5—3 poll. longa; flores... — Indumento Pterospermi quibusdem speciebus accedit. — Affinitas dubia. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

CARPOPHYLLIUM *nov. gen.* Flores masc.? — Fem. Calyx turbinatus apice 4-fidus, lobis valvatis lanceolato-ellipticis (intus glabris).... Folliculi (geminati?) stipitati longe ante maturitatem aperti, tenuiter membranacei nervosi, antrorsum toti aperti naviculari-expansi, basi imâ monospermi. Semen oblongo-obovoideum, testâ coriaceâ. Embryon Sterculiae. — Firmianae affine.

(446). **Carpophyllium macropodum.** Innovationes ochrascenti-stellato-tomentellae; stipulae lanceolato-lineares parvulae deciduae; petioli usque pedales subteretes striati, utrinque, apice ellipsoideo-incrassati; folia sparsa e basi lato-cuneatâ costulâ imâ utrinque marginatâ elliptica vel elliptico-oblonga, apiculata? coriaceo-pergamacea, adulta glaberrima, costulis utrinque 14—16 patulis prope marginem abrupte arcuato-arrectis validis tenere transverse venosis, imâ utrinque e basi basinque ipsam marginante magis erectâ, pleraque pede longiora vel $\frac{3}{4}$ pedis longa, 8—5 poll. lata, in sicco fuscescentia; corymbus parvulus contractus densus multiflorus hirtello-pubescens. — Flores plerique decidui (excsi). Folliculi semipedales. — Sumatra austr. in prov. Lampong prope Gedang Areta, ad fl. Tarabangi (T.).

(447). **Tarrietia sumatrana**. Ramuli petioli petioluli foliola sub-

tus ubique supra cum costâ fuligineo-subochraceo-stellato-tomentella; foliola 9na—7na, obverse anguste sublanceolato-oblonga acuminata. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muaraduwa (T.).

(448). Heritiera littoralis DRYANDR. *l. c.* — Sumatra occid. prope Djago-djago (T.).

Genera affinate dubia, an Sterculiacea?

PTYCHOPYXIS *nov. gen.* Capsula subbaccata unilocularis? globosa, extus plicis excrescentiisque variis rugosissima rufo-tomentella, stylo brevi stigmatibusque 3 lineari-lanceolatis supra papillosis subtus tomentellis coronata, mesocarpio subsuberoso-succoso, endocarpio membranaceo (nucis juglandis mole). — Semina....

(449). **Ptychopyxis costata.** Folia per intervalla, ad ramulorum praesertim apicem, verticillato-conferta, petiolis brevibus basi apicisque dorso tumidis, e basi rotundatâ leviter emarginatâ anguste obovato-oblonga, nunc subcuneata, ex apice lato abrupte acute apiculata vel lato-rotundata, integerrima, firmiter pergamacea, supra praeter costam glabrata, subtus cum petiolis ramulisque praesertim in nervis pilis brevibus setulosis scabriuscule hirtello-pubescentia, senectute glabrescentia, costulis patulis arcuatis utrinque 17—15 prominentibus transverse venosis pertensa, 10—6 poll. longa; capsulae in pedunculis brevibus axillaribus (ad axillam defoliatam) nunc solitariae, sed cicatricibus inflorescentiam brevi-racemosam indicantibus, floribus subsessilibus. — Affinitas propter flores incognitos et capsulae interiorem fabricam incertam nimis dubia. Folia Shoreis quibusdam similia; stipulae vero nullae. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

PYROSPERMUM. Capsula coriaceo-carnosa obovata apice bi- tri-loba, bi- tri-cocca, coccis axi communi connatis, endocarpio cartilagineo dispermo. Semina e basi erecta collateralia obovoidea, hilo basilari ovali inserta, singula membranâ tenui arilliformi inclusa, testâ coriaceâ. Stigmata 2—3,

(450). **Pyrospermum calophyllum.** Stipulae lanceolatae laterales

convolutae majusculae, in gemmam terminalem compositae deciduae. Folia sparsa, per intervalla confertiora, longiuscule petiolata, petiolo apice tumido, e basi rotundatâ vel obtusâ elliptico-oblonga brevi-apiculata integerrima pergamacea lucida glabrata, squamulis lepidotis subtus superstitibus, e costulis erecto-patulis pluribus (15—17) eleganter oblique venoso-striulata, 10—7 poll. longa; racemi superne axillares paniculatim conferti tenues graciles elongati subsimplices pulverulenti distantiflori, floribus subsessilibus per intervalla confertis. Capsulae immaturae pollice breviores nigrescentes glabrae, lobis apice divaricatis. Semina circiter figurâ Pyri. — Sumatra austr. in prov. Palembang, prope Kebur Lahat (T.).

BÜTTNERIACEAE.

(451). **Commersonia echinata** FORST. *l. c.* Forma inter var. latifoliam et javanicam intermedia. — Sumatra occid. in prov. Padang (T.), in Priaman (D.). — Forma foliis ovatis. — Bangka, frequentissime in sylvis prope Batu-rusak (A.).

(452). Abroma denticulata MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), prope Lubu-alang (T.).

(453). Abroma fastuosa R. BR. *l. c.* — Ramuli dense aculeolati. An haec satis ab A. molli DC. differt? — Sumatra austr. in Lampong (T.).

(454). Riedleia corchorifolia DC. *l. c.* — Bangka (A.).

(455). **Pterospermum? parvifolium.** Folia brevi-petiolàta, e basi oblique rotundatâ subemarginatâ inaequilatero-ovata vel ovato-oblonga, utplurimum breviuscule obtusiuscule acuminata, integerrima vel superne repanda, coriacea, supra glabra, subtus cum ramulis petiolis stipulisque (lineari-lanceolatis crassiusculis deciduis) densissime ochraceo- vel ochraceo-griseo-stellato-tomentosa, praeter basin trinerviam utrinque 6—4-costulata, $2\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{3}$ poll. longa; flores.... — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(456). **Pterospermum subsessile.** Folia brevissime petiolata, immediate supra basin cuneato-truncatam vix excentrice petiolo in-

serta, ovato-oblonga abrupte acute acuminata aequilatera integerrima, membranacea, supra glabra, sed supra petioli insertionem tomentella, subtus densissime implexo-gilvo-tomentosa, costulis utrinque circiter 7 patule erectis, unâ vel duabus (infimâ tunc parvâ) e basi ortis tri- vel sub- 5-nervia, serius transverse venosa, $6\frac{1}{2}$—3 poll. longa, 3—$1\frac{1}{2}$ lata; stipulae caducae; flores.... — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(457). **Pterospermum subinaequale.** Folia breviuscule (3—2 lin.) petiolata, haud peltata, e basi leviter inaequali vel aequali rotundatâ elliptico-oblonga versus basin parumper inaequilatera breviuscule acuminata integerrima, coriacea, adulta supra glabra, subtus cum stipulis lanceolato-linearibus petiolisque tomento ochraceo-gilvo brevi implexo obducta, costulis utrinque 5—6 patulo-erectis serius saltem transverse venulosis, infimâ utrinque e basi, accedente in latere majore venâ tenui basilari, 5—$3\frac{1}{2}$ poll. longa, 2—$1\frac{1}{2}$ lata; flores.... — Ramuli tenues teretes; innovationes dense rufo-furfureo-tomentosae; folia supra viridia costâ costulisque sulcatis. — Pt. parvifolio forsan magis affine quam praecedenti, quocum autem foliis plane integerrimis congruit. — Sumatra occid. in distr. Lolo (T.).

TILIACEAE.

(458). Corchorus capsularis LINN. *var.* Ramuli (graciles) inferne glabrati, superne pilis setulosis recurvis aliisque arrectis albido-hirtelli; petioli antice hirtelli; folia ovata acuta vel subacuminata serrata, serraturâ ad basin utrinque infimâ subsagittatim recurvâ setâque terminatâ, trinervia membranacea, supra sparsim, subtus praesertim in nervis pilosula; stipulae lineari-lanceolatae scariosae rariter piliferae; pedunculi axillares solitarii brevissimi uniflori, bracteolis linearibus suffulti; sepala glabra apiculata. — Bangka, in pratis umbrosis circa Muntok (A.).

(459). Grewia acuminata JUSS. *l. c.?* Forma foliis basi rotundatâ subcordatis; sterilis. — Sumatra occid. in Kota Nopan (T.).

(460). Grewia abutilifolia JUSS. *l. c.?* Folia saltem in nostris superne haud sinuata. — Culta in horto Padang (T.).

(461). **Grewia? subcordata.** Stipulae parvae pubescentes deci-

duae; folia modice petiolata (petiolo pollicari vel breviore), e basi rotundatâ nunc leviter subcordatâ lato- vel rotundato-ovata breviapiculata vix subacuminata, glanduloso-crenulata (crenaturae totae glandulosae) subcoriacea, subtus pallida, praeter basin trinerviam (costulâ scil. infimâ utrinque e basi) utrinque 5—6-costulata transverse venosa, praesertim juniora in nervis cum petiolo minute pubera, 5—4, vulgo 3 poll. longa; flores..... — Gr. tiliaefoliae JUSS. accedere videtur, sed majore costularum numero diversa; attamen nou nisi habitus similitudine huic generi adscripta; ex nominibus vernaculis Artocarpea fere credenda, foliorum formâ Mori species in mentem revocans. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim, Batu-radja (T.).

(462). **Grewia florida.** Folia modice petiolata, e basi rotundatâ vel acutâ oblonga usque sublanceolata brevi-acuminata integerrima vel vix repandula, chartacea, alte trinervia et superne pauci-costulata transverse venosa, subtus cum petiolis ramulis et inflorescentiâ stellato-pubera, supra pube subtilissimâ stellatâ quasi punctata, majora septempollicaria; paniculae axillares nunc ramulum unifoliatum terminantes et terminales; flores in ramulis inflorescentiae fasciculati involucrati; sepala lineari-lanceolata albido-tomentella; petala iis duplo vel fere triplo breviora parce pubera. — E sectione Microcos. — Sumatra occid. (J.).

(463). **Grewia** (Omphacarpus) **palembanica**. Ramuli tenues foliaque utrinque praesertim subtus scabriuscule stellato-pubera, haec breviuscule petiolata, e basi subrotundatâ elliptico-vel obovato-oblonga acuminata superne subrepanda membranacea, praeter basin nunc alte nunc breviter trinerviam costulata venosa, majora semipedalia; pedunculi intrafoliacei et subexcentrice axillares breves dichotomi pauciflori dense pubescentes; torus brevis apice hirtellus et filamentis? superstitibus; drupa obovoidea subpyriformis scabro-pubescens, mesocarpio fibroso, monopyrena, pollicaris. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(464). Diplophractum auriculatum DESF. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Sikaju-muri et Danoh-tjaloh-muri (T.).

(465). **Elaeocarpus subpuberus.** Innovationes ochraceo- et griseo-tomentellae; stipulae sublanceolatae deciduae; folia longiuscule petiolata (petiolo $1\frac{1}{2}$—1 poll. longo utrinque incrassato apiceque glanduloso) ovata vel oblongo-ovata breviuscule acuminata subglandulose serrulata vel repanda, firmiter pergamacea, supra glabra, juniora subtus in nervis petioloque pubera glabrescentia, costulis utrinque circiter 10 arcuato-patulis dein transverse venosis, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa; racemi axillares folio breviores, cum pedicellis calyceque extus appresse puberi; sepala 5 elliptico-lanceolata intus glabra, marginibus tomentello-albida; petala obovata superne fimbriato-multifida, marginibus inferne ciliata; ovarium albido-hirsutum. — Prope E. serratum collocandus. — Sumatra occid. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(466). **Elaeocarpus macrocarpus.** Glaber (fructifer); folia longiter petiolata (petiolo utrinque tumido apice subglanduloso $1\frac{1}{2}$- fere 2 poll. longo), e basi acutâ vel acutiusculâ elliptica vel oblongo-elliptica modice et obtusiuscule acuminata distanter serrulato-repanda, pergamacea, glabra, costulis utrinque circiter 7—5 (supremis fere obsoletis) patulis tenuibus parce venosis, axillis passim excavatis, $5\frac{1}{2}$—4 poll. longa; racemi axillares breves (fructiferi) glabri, in supp. sp. versus basin monocarpi, superne steriles et haud incrassati; drupa obovoideo-globosa, $1\frac{1}{2}$ poll. longa, dura, obsolete tuberculata (in sicco nigrescens). — Sumatra occid. prope Pajakombo (T.).

(467). **Elaeocarpus ovalis.** Glaber (fructifer); petioli utrinque incrassati 2—$1\frac{1}{2}$-pollicares (in sicco nigrescentes), folia lato- vel ovato-elliptica breviter obtuso-acuminata repando-subserrulata, juniorum crenis subglandulosis, coriacea, supra lucida, subtus pallida costulis 9—7 parce venosis, axillis quarundam glandulosis, semipedalia vel paullo minora; racemi axillares maturi stricti, folio breviores; drupae ovato-ellipsoideae laeves glabrae, (nunc) grossulariae fere mole. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(468). **Elaeocarpus hypadenus.** Innovationes albo-villosae; stipulae latae rotundatae petiolo brevi apice haud incrassato aequales

vel longiores integerrimae foliaceae villosulae subcaducae; folia e basi acutâ lanceolata usque elliptico-oblonga acuminata, glanduloso-serrulata, subpergamacea, juniora (petiolique) supra in costâ subtus in nervis pubescentia, glabrescentia, supra nitida, subtus pallida glandulosa costulisque 7—10 utrinque patule erectis; racemi axillares solitarii sub anthesi breves albido-villosuli, maturi glabrati elongatiores; bracteae lanccolatae inferiores pauciserratae deciduae; alabastra ovoidea albo-hirta; sepala 5 lineari-lanceolata villosula; petala basi puberula, superne fimbriato-incisa; glandulae hypogynae 5 crassae angulatae puberae; antherae obtusae glabriusculae; ovarium hirtum; stylus superne glaber; drupae ellipsoideae acutiusculae (nigrescentes). — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), Lubu-alang (T.).

(469). **Elaeocarpus submonoceras**. Innovationes subvillose pubescentes; stipulae caducae, lineares?; folia breviuscule petiolata (petiolo apice haud incrassato), e basi acutâ lanceolata acuminata subglandulose crenato-serrulata, praeter costam cito glabrata, subtus pallida glanduloso-puncticulata costulisque 10—9 erecto-patulis teneris, supra lucida, 5—3 poll. longa; racemi axillares graciles remotiflori cum calyce appresse pubescentes, bracteis caducis; alabastra ovoideo-pentagona acuta; sepala 5 lato-lanceolata intus glabra; petala basi villosa, superne fimbriato-incisa; antherae brevi-filamentatae appresse puberae, valvis 2 parumper inaequilongis, valvulâ alterâ obtusâ, alterâ subacutâ pilorumque fasciculo barbellatâ inde specie longiore; ovarium hirsutum disco brevi subdenticulato cinctum; stylus praeter apicem villosus. — Precedenti foliis similis, sed racemi longiores graciliores, flores majores, antheris valde insignis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Danoh-tjaloh-muri (T.).

(470). **Elaeocarpus tomentosus** BL. *l. c.* Folia siccata specimenum javanicorum fuscescentia, sumatranis vero grisco-viridula firmiora. — Sumatra occid. prope Paja-kombo (T.).

(471). **Elaeocarpus integripetalus**. Folia cum petiolis elongatis (5—4 poll.) apice tumidis caeterumque hic illic glandulosis glabra, e basi rotundatâ ovato-oblonga subabrupte acuminata, cum acumine subcalloso-crenato-serrulata, pergamacea, utrinque lucida, costulis utrinque 11—10 erecto-patulis parallelis transverse venosis, 10—7

poll. longa; racemi axillares et laterales petiolis multo breviores cum calycibus tetrasepalis velutini; petala calyce subaequilonga ovato-oblonga integerrima rufo-sericeo-villosa. — Sumatra occid. prope Paja-kombo (T.).

(472). **Elaeocarpus subdenticulatus**. Folia longiter petiolata (petioli utrinque incrassati 3—1½ poll.), e basi acutiusculâ vel obtuso-subcuneatâ ovato- vel elliptico-oblonga breviter obtuso-acuminata glandulose repando-subdenticulata, coriacea, glabra, costâ subtus acutâ supra obtusâ et subprominulâ, costulis utrinque circiter 8 patule erectis tenuibus subaveniis, 6—4 poll. longa; racemi axillares, fructiferi folio breviores; drupae pedicello subbreviores globoso- vel ovoideo-ellipticae, grossulariae minoris mole. — Sumatra occid. prope castellum de Kock (T.).

(473). **Monoceras? palembanicum**. Ramuli graciles; petioli graciles antice sulcati utrinque tumidi apice magis minusve glandulosi, 1-fere 2 poll. longi; folia e basi acutâ vel acutiusculâ elliptico-oblonga vel sublanceolata, saepius longiuscule acuminata, subrepande serrulato-crenata, firmiter chartacea, glabra, supra lucidula, subtus costulis utrinque circiter 8 arcuatis subaveniis, 5—3½ poll. longa (siccata griseo-viridula); stipulae caducae, cicatricem exilem relinquentes; racemi axillares graciles puberuli, maturi folia fere aequantes, pedicellis fructiferis patentibus curvulis drupâ ellipsoideâ laevi nitidâ (nuclei avellanae circiter mole) subbrevioribus; putamen ellipticum abortu uniloculare. — Anne cum Elaeocarpo nitido JACK. conferendum? — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(474). **Monoceras cyrtostachyum**. Innovationes villosulae; ramuli tenues graciles; stipulae parvae lanceolatae dorso villosulae, deciduae; folia modice petiolata (petioli tenues utrinque parum incrassati), e basi acutâ lanceolata longe acuminata subglandulose crenato-serrulata, pergamacea, supra lucida, subtus pallida cum petiolo ramulisque appresse pubera, costulis utrinque 8—6 patule erectis tenuibus laxe subvenosis deorsum pubescentibus, 3—2 poll. longa; racemi axillares fructiferi folio multo breviores tenues angulati pauciflori glabri (fructiferi); drupae ovoideae vel ellipsoideae nitidae pisi

majoris mole, putamine laevi monospermo. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(475). **Monoceras leucobotryum.** Folia longe petiolata (petiolo utrinque tumido), e basi acutâ obovato- vel elliptico-oblonga subabrupte breviter acuminata vel apiculata, distanter repanda, coriacea, supra lucida, subtus pallida costulis utrinque 6—7 patule erectis (in sicco fuscescentibus axillis imperforatis), majora semipedalia, alia minora angustioraque fere lanceolata; racemi superne axillares terminalesque plures conferti, in amplam paniculam folia excedentem compositi cum calycibus sericeo-albicantes; sepala 5 lanceolata; petala sepalis subconformia dorso albo-tomentella apice glabriusculo paucidentulo-incisa; stamina villosa, antheris unisetis. — Bangka, prope Djebus (T.).

(476). **Monoceras odontopetalum.** Petioli apice parum incrassati ramuli foliaque glabra, haec lato- vel ovato- vel oblongo-elliptica abrupte acuminata repanda, crenis obsoletis minute glandulosis, pergamacea, nitida, subtus modice costulata axillis excavatis, $4\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; racemi axillares foliis longiores cum sepalis petalisque extus incano-velutini; flores pedicello breviores; sepala 5 petalaque subaequilonga subconformia lanceolata, haec apice pauciden-tulo-incisa; stamina praeter rostrum elongatum luteum gracile apice bisetum appresse villosa; drupae ellipsoideae laeves nitidae. — Folia sub innovatione vix glabra, sed citissime glabrata. — *β oblongata*, foliis elliptico-oblongis 4—2 poll. longis. — Sumatra occid. in prov. Priaman (T.).

(477). **Monoceras cuneifolium.** Folia breviter vel breviuscule petiolata(petiolo haud incrassato), e basi cuneatâ integerrimâ oblongo-obovata apice rotundata, serrato-crenata, coriacea, glabra, supra lucida, subtus pallida, costulis 9—7 utrinque erecto-patulis tenuibus, axillis saepe glaudulose excavatis, laxe tenere venosis, 5—4 poll. longa; racemi axillares folio breviores laxi, pedicellis gracilibus distantibus (axi cito glabrato) cum sepalis 5 lineari-lanceolatis coriaceis (margine tomentello-albidis intus glabris) extus appresse tenere pilosulis; petala sepalis paullo longiora obovata dorso inferne hirsutula, apice inciso-erosa; antherae cum rostro minute puberae; ovarium to-

mentellum. — Pedicelli petiolo longiores. — Affine M. obtuso HASSK. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

ANAUA *n. gen.* Calyx... deciduus. Discus hypogynus brevis integerrimus persistens. Drupa ellipsoidea subangulata, stigmate securiformi subsessili coronata, mesocarpio tenui, endocarpio cartilagineo, latere altero costato longitrorsum in cavitatem producto, costâ prope verticem seminiferâ. Semen pendulum, testâ membranaceâ, raphe concavatâ sulciformi, putaminis costam recipiente, micropylâ superâ. Albumen carnosum bipartitum, embryo centrali viridulo, cotyledonibus plano-foliaceis, radiculâ brevi superâ.

(478). **Anaua sumatrana**. Stipulae triangulari-lanceolatae parvae fugaces; folia brevi-petiolata, e basi obtusâ vel subacutâ leviter obliquâ (latere altero scil. angustiore) ovato- vel elliptico-oblonga acuminata crenato-serrata, callis conicis brevibus pallidis deciduis serraturas discriminantibus, pergamacea, utrinque lucida (in sicco olivaceo-viridia) subtus pallidiora, in costâ praesertim subtus petiolo ramulisque pilosula glabrescentia, costulis utrinque 12—6 teneris patulis, axillis non perforatis, 5—2 poll. longa; flores.... — Rami cortice rugoso, ramulis patulis subdistiche alternis; folia in sicco margine undulata. — Sumatra austr. in prov. Lampong (T.).

CELTIDEAE.

(479). **Sponia velutina** PLANCH. *l. c.* — Bangka (A.), Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(480). **Sponia virgata** PLANCH. *l. c.* — Bangka (A.).

(481). **Sponia acuminatissima**. Undique scaberrima asperrima; stipulae filiformi-lineares petiolo longiores; folia brevi-petiolata, c basi aequali rotundatâ ovato-lanceolata longiuscule angustissime acuminata, ad apicem usque argute dense serrulata, firmiter chartacea, supra aspero-punctata, subtus trinervia pauci-costulata reticulato-venosa, in nervis venisque cum petiolis ramulisque gracilibus scabra ochracea, parenchymatis indumento glaucino dein carneo, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; cymae brevissimae glomeruliformes paucifiorae androgynae petiolum vix superantes, floribus appresse pubero-scabris; drupae

ovoideae parum compressae obsolete brevissime puberae resinoso-puncticulatae. — Prope S. angustifoliam PLANCH. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(482). **Parasponia eurhyncha.** Folia e basi subaequali leviter cordatâ vel oblique subtruncatâ ovata vel ovato-oblonga acumine angusto longiusculo apice obtusiusculo submucronato terminata, appresse dense serrulata, chartacea, supra scabro-aspera, subtus reticulata appresse velutina sensim scabrata, 3—2 poll. longa; stipulae ovato-lanceolatae; cymae petiolo paullo longiores hirtellae; sepala ciliolata pubera; drupae adultae ovoideae glabrae. — Bangka (A.).

(483). **Solenostigma sumatranum.** Innovationes ochrascenti-villosulae; stipulae subovatae acutae parvulae caducae; folia e basi rotundatâ nunc secus petiolum brevi-protractâ ovata abrupte acuminata, integerrima, passim inaequilatera, adultiora supra asperula scaberulaque, subtus villosula scabro-glabrescentia costisque utrinque 3—2 (unâ e basi alte perductâ) erectis ramosis transverse venosis reticulatisque; pedunculi axillares oligo- vel *monocarpi*, breves; drupae ellipsoideae scaberulae putamine osseo. — Petioli antice canaliculati, 3—2 lin. longi. Folia firmula, supra nigrescentia, subtus fuscescentia, pleraque ovata, acumine breviusculo nunc obliquo, adspectu trinervia, nervis supra sulcatis, subtus cum reticulo satis prominentibus, indumento juvenili molli densiore, senili majorem partem deterso scabratoque, $4\frac{3}{4}$—$3\frac{3}{4}$ poll. longa, 3—2 poll. lata. Drupae basi brevi-constrictae, ellipsoideae, exsiccatae rugosae subobliquae, stigmatibus coronatae. — Sumatra bor. in prov. Angkolae superioris regione sylvaticâ (J.).

Adnot. Specimen superiori proximum (*Ipu* mal.), glabrius, sterile vix non congenerum, forsan conspecificum in prov. Priaman Sumatrae occid. (D.).

(484). **Solenostigma rigescens.** Ramuli petioli folia utrinque sed praesertim subtus cum inflorescentiâ achaeniisque pubescenti-scabrata; folia lato- vel ovato-elliptica subacuminata integerrima coriacea rigida (fragilia), supra lucida scabro-aspera nervis depressis subbullosa, subtus praeter nervum utrinque basilarem paullo supra medium perductum costulis 2—3 illi et inter se parallelis (hinc

submultiplinervia) transverse venosis sublacunosa, 4—3 poll. longa; pedunculi axillares breves oligocarpi; drupae ovoideo-tetragonae stigmatibus $\frac{1}{2}$ persistentibus coronatae, putamine osseo extus costulato. — Foliorum nervatione inter congeneres insignis species, putaminis formâ abludens. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(485). **Solenostigma angustifolium.** Innovationes subvillosule rufae; ramuli graciles; folia breviuscule petiolata, e basi acutâ vel obtusâ oblongo-lanceolata vel lanceolata saepe longe acuminata, praesertim superne repando-serrulata, chartacea, supra glabra, subtus tota trinervia transverse venulosa praesertim in nervis cum petiolo appresse (haud scabro-) setuloso-pubera, majora $7\frac{1}{2}$ poll. longa; stipulae fugaces ovatae pubescentes; flores.... — Siccata folia lacte viridia, fere Grewiae alicujus habitu. — Sumatra occid. in Priaman (D.), Lubu-alang (T.).

486. **Celtis cinnamomea** LINDL. ap. PLANCH. in *Ann. Sc. nat.* 3me *sér.* X. *p.* 308. Ramuli cum foliis novellis secus nervos rufo-pilosuli, glabrescentes; folia pleraque ovato-oblonga acuminata, supra basin grosse et obtuse crenato-serrata, coriacea, nitida, siccata subtus cinnamomea; cymae laxiusculae, petiolo 3—4-plo longiores; stigmata linearia, ovario glabro oblongo longiora. — Sumatra occid. in Solok (T.).

(487). Gironniera nervosa PLANCH. *l. c.* Masc. Folia pleraque ovato-oblonga, costulis utrinque circiter 12. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.). — Fem. fructifera foliis lanceolato-oblongis: Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.); foliis minoribus costulis utrinque 15: Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

URTICEAE.

(488). **Fleurya? rugosissima.** Frutescens; folia (et rami) opposita conformia inaequimagna ovata et lato-ovata acuminata, basi rotundata, serrato-dentata, firmiter chartacea, supra nitida setuloso-scabra, subtus trinervia et costulata lacunoso-reticulata albido-pubescenti-tomentosa, rugosissima; glomeruli fem. subglobosi axillares

et laterales sessiles saepe solitarii ; perigonium hispidulum; achaenium obovoideum obliquum hinc compressum et styli rudimento e latere mucronatum, laeve. — Flores masc. haud vidi, foliis Boehmeriae rugosissimae simillima. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(489). Fleurya cordata GAUDICH. *l. c.?* — Sterilis. — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).

(490). **Pilea pyrrhotricha.** Ramuli petioli folia subtus in nervis dense, supra rariter ac decidue rufo-hirta, pilis articulatis crispo-flaccidis; folia opposita conformia inaequimagna petiolo longiora ovata acuminata exserte acute serrata, firmula, utrinque rhaphidosa, grosse trinervia et transverse venosa, majora bipollicaria; cymae masc. axillares parvae glomerulatae; perigonium glabriusculum. — Prope P. hygrophilam inserenda, sed frutescens videtur. — Sumatra occid. prope Alahan-pandjang (T.).

(491). **Elatostema lepidotulum.** Ramuli laeves glabri albidi; folia alterna brevi-petiolata oblongo-sublanceolato-elliptica parum inaequilatera abrupte acuminata, supra medium minute repando-denticulata, siccata chartacea, utrinque fusiformi-rhaphidosa, subtus pallida costulis 7—6 patulis aequalibus (nullâ adscendente) subaveniis, squamellis orbicularibus membranaceis fuscis adspersa, $5\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; glomeruli axillares solitarii globosi glabri; achaenia pallide rubiginoso-punctata. — Sumatra occid. in Prov. Padang (T.). — Prope E. lancifolium collocandum videtur.

(492). Boehmeria sumatrana MIQ. *l. c.* — Sumatra bor. in planitie altâ Sipirok prope Warseh, m. Nov. (J.).

(493). Boehmeria nivea GAUDICH. *l. c.* *). — Sumatra occid. in Priaman (D.), prope Padang (K.—J.); Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Sekaju ad fl. Musi (T.).

Var. Gohni; folia longe petiolata petiolum subaequantia, e basi latâ ad petiolum leviter protractâ ovato-rotundata acumine integerrimo acuto abrupte terminata caeterum dense lato-acute dentata,

---

*) In *Fl. Ind. l. c.* errore inter oppositifolias enumerata.

membranacea, supra asperulo-punctata et sparse setuloso-scabra, subtus indumento caesio-niveo obducta, triuervia et pauci-costulata, 6—4½ poll. longa; stipulae lineari-filiformes hirtellae; paniculae axillares parvae. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim, ubi *Gohni* nomine incolis eodem usui ac ipsa species inservit, varietati *β* tenacissimae proxima.

(494). Leukosyke javanica ZOLL. et MOR. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(495). Pipturus velutinus WEDD. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(496). Pipturus propinquus WEDD. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Padang (K.).

(497). Pipturus repandus WEDD. *l. c.* — Sumatra occid. prope Padang (J.).

(498). Oreocnide sylvatica MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(499). Stenochasma ancolanum MIQ. *l. c.* — Sumatra bor. in prov. Angkolâ (J.), Sumatra occid. in distr. Lolo (T.). — Genus Urticeis forsan magis affine quam Artocarpeis, sed embryo incognito dubiae affinitatis.

ARTOCARPEAE.

(500). Morus indica RUMPH. *l. c.* — Sumatra occid. prope Lubu-Sampreh (T.).

§ Mori sectio altera: Macromorus; amenta fem. elongata. — Huc etiam M. atropurpurea ROXB. *).

(501). Morus macroura MIQ. *l. c.* Folia, quae in speciminibus l. c. olim descriptis (de quibus haud satis constat utrum in Javâ aut in Sumatrâ lecta sint) novella atque compagis membranaceae tenerae erant, in supp. crasse coriacea lato-ovata basi truncata vel

*) *Morus paniculata Roxb.* (*Botrymorus mihi in Fl. Ind.* I. 2, *p.* 282) secundum exemplar auth. est *Pipturi* species.

vix cordata serrulata (serraturis primum obtuso-glandulosis serius acutioribus), utrinque scabro-aspera, alte trinervia et utrinque 5—6-costulata. Flores desunt. — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).

(502). **Morus? altissima.** Stipulae inaequilatero-ovato-lanceolatae; folia novella membranacea utrinque praesertim subtus et inprimis in nervis molliter hirtello-pubescentia obtuso-glanduloso-denticulata, pleraque integra e basi leviter cordatâ vel oblique rotundatâ ovata, elliptica vel obovata acuminata, basi breviter trinervia et utrinque 5—6-costulata, alia triloba, lobis acuminatis, medio inferne constricto ibique saepius lateraliter lobulato, senilia rigide coriacea scabro-aspera dentato-serrulata, demum fere glabrata et laeviora; flores.... — Praecedentis habitu, differt foliis nunc etiam trilobis, nervis basilaribus brevibus haud alte perductis (ita ut vix trinervia sint folia). *Artocarpus herb. Teysm.* Petioli $\frac{1}{3}$—$\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$, senilium $1\frac{1}{2}$ poll. longi, folia 7—3 poll. longa. — Sumatra orient. in regione Palembanicâ prope Muara-duwa, Batu-radja, Sekaju, Muara; Sumatrae austr. in prov. Lampong (T.).

(503). **Morus? leucophylla.** Folia cum petiolis ramulisque subtus molliter incano-pubescentia, longe petiolata, e basi leviter subcordatâ ovato-oblonga acute acuminata, margine integerrimo undata, coriacea, supra praeter costam glabra minute puncticulata, praeter costulas 1—2 utrinque e basi ortis costulis 12—14 utrinque patulis subtus transverse venosis; stipulae ovato-lanceolatae extus villosae, caducae; flores... — Ramuli teretes laeves mox glabrati. Petioli 1—3 poll. longi, antice sulco angusto exarati; folia in sicco supra virentia, $8\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ poll. longa. Stipulae circiter 3 lin. longae, cicatricem annularem relinquentes. — Sumatra orient. in prov. Palembang, caet. (T.).

BROUSSONETIA VENT. Flores dioici. Masc. spicati bracteati. Perigonii 4-partiti laciniae aestivatione valvatae. Stamina 4 laciniis opposita, filamentis circa pistillum nanum insertis, aestivatione incurvis, antheris introrsis dorsifixis. Fem. super receptaculum globosum dense conferti, floribus abortivis intermixtis. Perigonium tubulosum, 3—4-denticulatum. Ovarium uni-

loculare, gynophoro demum elongato suffultum, ovulo unico parietali, stylo subexcentrico filiformi longissimo indiviso, rarissime apice bifido, undique stigmatoso. Achaenium monospermum longe stipitatum, perigonio baccato obtectum, stylo excentrico terminatum. Seminis testa dura fragilis, embryo intra albumen carnosum circinato, cotyledonibus planiusculis incumbentibus, radiculâ adscendente. — Arbores vel frutices Asiae australioris, Japonicae et Oceanicae, foliis integris vel lobatis.

(504). **Broussonetia papyrifera** VENT. (505) forma **sumatrana.** Rami albicantes laeves ; ramuli novelli cum petiolis puberi ; folia membranacea, novella utrinque praesertim subtus pubera mox utrinque scabro glabrescentia asperulaque, e basi truncatâ secus petiolum leviter protractâ ovato-subrotundata profunde triloba, lobis lateralibus extrorsum 2— 3-lobulatis, medio 3- vel pinnatifido- 5-lobo, lobis omnibus serratis, anguste acuminatis; stipulae caducissimae ; flores... — Arbor Br. papyriferae proxima, foliis subtus etiam scabris, multo minus pubescentibus, partitionum numero et formâ abludens. Gemmae perulaceae ovoideae. Petioli laeves 2—1 poll., folia $7\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, utrinque supra saturatius viridia. — Sumatra orient. in Palembang, prope Muara-duwa, culta? (T.).

(505). Cephalotrophis javanica BL. *l. c.* Folia firmula, abrupte acuminata. — Sumatra occid. in prov. Padang, prope Sidjungdung (T.).

(506). **Cephalotrophis? puberula**. Ramuli graciles inermes, cum petiolis foliisque subtus parce puberi; stipulae fugaces; folia anguste ovato-oblonga vel sublanceolata acuminata repanda chartacea, supra nitida, subtus parallele costulata, tripollicaria ; spicae masculae fasciculatae saepe ramosae singulae tunc pedicellatae, subglomeruliferae, bracteis membranaceis glabriusculis inter florum greges ; perigonium pubescens 4-fidum.— Frutex scandens.— Sumatra occid. prope Muara-sipongi (T.).

(507). Conocephalus suaveolens BL. *var. β pubescens Miq. l. c.*, sed folia supp. glabrata, fere pedalia; peduuculus communis partialibus longior, pnbescens. — Mire autem ludit haec species. — Su-

matra orient. in prov. Palembang. — *Var. ovata l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (T.).

(508). **Conocephalus subtrinervius**. Glaber; folia e basi acutâ vel lato-cuneatâ elliptica et ovato elliptica breviuscule obtusiuscule acuminata integerrima subcoriacea utrinque rhaphidose brevi-striulato-puncticulata, subtus pallidiora praeter basin trinerviam utrinque tenere 7—4-costulata subavenia; stipulae parce puberae; pedunculus fem. glaber distachyus, ramis secundariis longior; perigonia tomentella. — Ramuli laeves cum petiolis solutâ nunc epidermide squamellosi. Petioli 1—2 poll., folia $4\frac{1}{2}$—5 poll. longa, $2\frac{1}{2}$ circiter lata, in sicco supra glauco-plumbea, supra fuscescentia. — Styli in supp. breves, an adulti? — Sumatra bor. (J.).

(509). Artocarpus incisa LINN. *fil. l. c.* Forma foliis subglabris sublaevibus profunde pinnatifidis, laciniis lanceolatis. — Sumatra occid. in Padang Sidëmpuan (T.).

(511). **Artocarpus varians.** Ramuli petioli folia supra in costâ subtus in nervis omnibus scabro-pubescentia, haec brevi-petiolata e basi cuneatâ vel rotundatâ oblonga breviter acuminata pergamacea, repanda, repando-dentata, alia integra alia sinuata vel pinnatifida, lobis mediis vulgo longioribus, costulis utrinque 26—20 transverse venosis; stipulae lanceolatae acuminatae incano-villosulae; receptacula... — E sectione Jacae. Petioli semipollicares vel breviores. Folia 3—$9\frac{1}{2}$ poll. longa, demum sublacunose rugosa. Stipulae 6—7 lin. longae. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

(511). **Artocarpus dimorphophylla.** Ramuli petioli folia utrinque praesertim subtus pube brevi rigidâ subappressâ scabrata hâc deciduâ puncticulato-aspera; folia rigide chartacea, costulis patulis ante marginem unitis subtus valde prominentibus et transverse venoso-reticulatis utrinque 24—15, supra depressis, diversiformia, ramea e basi latâ subcuneatâ vel rotundatâ lato-oblonga pinnatifido-3—5-loba, ramulorum axillarium e basi acutâ vel acutiusculâ elliptico-oblonga integra vel terminale lobatum, brevi-acuminata, integerrima; stipulae terminales deciduae convolutae petioli longitudine vel lon-

giores flavido-villoso-velutinae; receptacula ... Sectio Jacae. — Rami teretes. Petioli 1—$\frac{1}{2}$ poll.; folia ramea circiter pedalia, ramulorum $6\frac{1}{2}$—$8\frac{1}{2}$ poll. longa, $2\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{3}$ lata. Stipulae ovato-lanceolatae. — Bangka, prope Djebus (T.).

(512). Ejusdem *var. macrophylla?* Folia distanter pinnatifido-3—5-loba, usque $1\frac{1}{3}$-pedalia. — An *A. elastica Reinw.?* (quam non vidi). — Sumatra occid. in Priaman (T.).

(513). **Artocarpus Kemando.** Ramuli petioli nervique subtus adpressissime minuteque setulosi; stipulae lanceolatae acuminatae dorso villosae petioli fere longitudine, deciduae; folia modice petiolata, e basi acutâ elliptico-oblonga obtuse apiculata integerrima pergamacea, supra praeter costam glabrata, subtus discolora costulisque utrinque 8—9 erecto-patulis tenuibus tenere transverse venosis, sensim glabrioribus; receptacula masc. axillaria gemina pedunculata (pedunculus patulo-hirtellus petiolo $\frac{1}{2}$ brevior) cylindrica, ebracteolata? floribus densissimis per greges oblongas collectis, bifidulis. — Foliis parvis inter reliquas Jacas insignis, eorum texturâ A. echinatae et rigidae quodammodo similis. Petioli semipollicares, cicatrices suborbiculares relinquunt. Folia in sicco fuscescentia, subtus subochrascentia, $4\frac{1}{2}$—2 poll. longa. Pedunculi $2\frac{1}{2}$ lin., receptacula (masc.) $\frac{3}{4}$ poll. longa. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang (T.).

(514). Artocarpus echinata ROXB. *l. c.* Sequenti simillima, perigoniis fem. alte exsertis et non nisi minute et parce muriculatis discernenda, sed comparentur adhuc specimina utriusque speciei plane coaetanea! — Sumatra austr. in prov. Lampong (T.).

(515). Artocarpus rigida BL. *l. c.* Folia quaedam etiam basi acuta. — Sumatra occid. prope Singkara (T.).

(516). **Artocarpus Teysmanni.** Stipulae lanceolatae, dorso praesertim secus nervum medium appresse fulvo-hirtellae; folia cum ramulis glabra longiuscule petiolata ovata vel ovato-elliptica, basi rotundata vel acutiuscula, apice obtuso-subproducta vel rotundata, crasse coriacea, integerrima, costulis utrinque 11—9 obsolete venosis; receptacula feminea terminalia et subterminalia nunc gemina

longe pedunculata cylindrico-oblonga; styli tenuiusculi apice leviter incurvulo obtusiusculo stigmatosi. — Prope A. integrifoliam pertinet, differt glabritie, foliorum et receptaculorum fem. formâ et stylis. — Stipulae $1\frac{1}{2}$ poll., folia $6\frac{1}{2}$—5 poll. longa, 4—$2\frac{1}{2}$ lata. Receptacula fem. $2\frac{1}{2}$ poll. longa, $\frac{3}{4}$ lata, pedunculum circiter aequantia. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang locis paludosis (T.).

(517). **Artocarpus elongata.** Ramuli novelli cum stipulis (parvis ovatis acuminatis) pubescentes cito glabrati; folia breviuscule petiolata, e basi obtusiusculâ elliptico- vel lanceolato-oblonga acuminata, passim inaequilatera, firmiter pergamacea, costulis pluribus patentibus cum costâ utrinque prominentibus, laxe reticulatis, lucidula; receptacula masc. axillaria brevissime pedunculata elongata tenuia, bracteolis peltatis membranaceis ciliolatis caeterum glabris. — Ad sect. Jacae referenda, nam stipulae quae parvae, cicatrices annulares relinquunt. Rami teretiusculi cortice nigrescente, sensim albescente. Petioli $\frac{1}{2}$—$\frac{1}{4}$ poll. longi, trigoni, antice canaliculati. Folia siccata pallida, margine recurvulo nunc crispulo, $8\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{2}$ poll. longa, 3—$1\frac{3}{4}$ lata. Receptacula masc. subfiliformia bipollicaria et longiora. — Sumatra bor. prope Lumut et in regione occid. prope Siboga ad littus (T.).

(518). **Artocarpus biformis.** Ramuli novelli puberuli citius glabrati laeves tenues teretiusculi; stipulae parvae ovatae acuminatae cinereo-villosulae; folia subtus sparse scabrescenti-pubera, seniora cinerascenti-glaucina, breviuscule petiolata, chartacea, biformia, ramorum e basi rotundatâ vel lato-cuneatâ oblonga acuminata, pinnatifido- 3—7-lobata, lobis súbfalcato-oblongis, integerrimis, ramulorum et ramorum superiora e basi acutâ vel obtusâ lanceolato-oblonga acuminata integra et integerrima, costulis utrinque 15—12 erecto-patulis transverse venosis, supra laevia lucida; receptacula... Quoad folia integra A. tephrophyllae similis, caeterum foliorum dimorphismo A. dimorphophyllam in mentem revocat, a quâ autem reapse pariter ac sequens longius distat, nam stipularum indole ad sectionem Pseudo-Jacae pertinet. Folia passim inaequilatera vel obversa, acumine vulgo longiore angusto et acuto abrupte terminata. — Sumatra austr. in prov. Lampong, secus fl. Tarabangi (T.).

(519). **Artocarpus mollis**. Ramuli (tenues) petioli folia subtus in costis venisque supra in costâ stipulaeque (quae laterales parvae ovato-lanceolatae) ex ochraceo fuligineo-griseove tomentella; folia brevi-petiolata in eodem ramulo diversiformia, e basi obtusâ vel rotundatâ supra petiolum obiter emarginellâ obverso- vel elliptico-oblonga acnminata, superne obsolete repandula, alia integra, alia supra medium utrinque sinu lato excisa, alia sinubus 2—3 utrinque pinnatifida, firmiter chartacea, supra lucida praeter costam glabrata, subtus pallidiora costulis utrinque 14—12 patulis ante marginem unitis transverse venoso-reticulatis, demum leviter scabriusculis; receptacula... Petioli 2—3 lin., folia $10\frac{1}{2}$— 6 poll. longa, $4\frac{1}{2}$—$2\frac{3}{4}$ supra medium lata, deorsum vulgo attenuata, acumine angusto vel latiore terminata, senilia margine sphacelato-erosula. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang (T.).

(520). **Artocarpus rufescens**. Ramuli petioli costa et pedunculi fulvo-tomentelli; stipulae parvae ovato-lanceolatae tomentellae; folia brevi-petiolata, e basi lato-subtruncatâ vel emarginato-rotundatâ ovata vel lato-elliptica aut ovato-oblonga, brevi-apiculata, novella minute obtuse denticulata, denticulis adultiorum subobsoletis, subpergamacea, costulis patulis 13—12 utrinque distinctioribus interjectis venis tenerioribus parallelis, subtus molliter pubescentia, supra puberula glabrescentia, vix asperula; receptacula axillaria longius pedunculata (pedunculo petiolum duplo triplove superante) solitaria subglobosa, masc. et fem. in eodem ramulo obvia, bracteolis peltatis hirtellis; fl. masc. monandri?, fem. stylo brevi crassiusculo apice stigmatoso. — Habitu A. Cheplasma imitatur, longe tamen distat. Folia maxima semipede parum longiora, $3\frac{3}{4}$ poll. lata, pleraque minora. Receptacula utriusque sexus globosa, sub anthesi cerasi vel nuclei cerasorum mole. — Sumatra orient. in regione Palembanicâ, prope Derma-enim (T.).

(521). **Artocarpus Dadah**. Folia e basi rotundatâ, obtusiusculâ vel minorum acutiusculâ obovato- vel elliptico-oblonga acutiuscule apiculata vel subacuminata superne obsolete crenato-repandula, rigide pergamacea, supra praeter costam glabra lucida, subtus in costâ costulisque (14—8 utrinque patulis tenere transverse venosis) cum petiolis ramulisque puberula scabriuscula; stipulae parvae ovatae

dense pubescentes; receptacula fem. axillaria subglobosa (haud lobata), pedunculo petiolum duplo superante. — Ab A. Lacoocha differt v. c. foliis non reticulatis, receptaculis indivisis, minoribus. Petioli $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ poll., folia 9—$4\frac{1}{2}$ poll. longa. Receptacula submatura nucis juglandis mole. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

(522). **Artocarpus Tampang.** Ramuli petioli pedunculique cum stipulis (ovato-lanceolatis) ferrugineo-tomentelli; folia brevi-petiolata, e basi rotundatâ ad petiolum vulgo subauriculatim emarginellâ elliptica vel oblongo-elliptica obtuse subacuminata vel apiculata aut obtusa rotundatave, integerrima, novella supra in costâ puberula, laevia, subtus in costâ costulisque appresse pubescentia, in venis scabro-puberula, rigide pergamacea lucida, subtus costulis utrinque 14—11, tenere reticulatis; receptacula axillaria brevi-pedunculata (pedunculo quam petiolus breviore) globosa, utriusque sexus conformia in eodem ramulo obvia, bracteolis peltatis pubescentibus; perigonium fem. apice tomentellum; stylus breviusculus apice obtusato-stigmatosus. — Ex affinitate superioris nec non A. Lacoocha. Rami dense cicatrisato-tuberculati. Stipulae 2 lin. longae. Folia vix distícha, petiolis 4—2 lin. longis, adspectu iis A. *rigidae* et A. *echinatae* similia, in sicco castaneo-fuscescentia, costâ et costulis molliter pubescentibus, interjecto reticulo scabro, 4—6 poll. longa, $2\frac{3}{4}$—2 lata. Receptacula florentia pisi mole, in axillis sublateralia solitaria, adjectâ gemmâ foliaceâ. — Sumatra orient. in regione Palembanicâ, prope Panan-donan, in Ogan-ulu (T.).

(523). **Artocarpus Limpato.** Ramuli novelli puberi; stipulae parvae ovato-triangulares incano-velutinae; petioli breves subpuberi cito glabri; folia e basi obtusâ vel subacutâ supra petiolum emarginellâ oblonga vel obverse oblonga abrupte anguste acuminata integerrima, superne lato-undato-repanda, glabra, coriacea, costulis subtus prominulis utrinque circiter 24—20 (infimis multo tenuioribus) patentibus prope marginem arcuato-unitis tenerrime et regulariter reticulatis; receptacula masc. longe pedunculata subglobosa, cerasi mole, bracteolis peltatis margine pubero-subciliolatis, fem. (submatura) perigoniis fecundis altius exsertis (circa apicem verrucis conicis muriculatis) quasi echinata. — Petioli $\frac{1}{2}$, folia 8—10 poll.

longa, supra lucida, subtus lucidula, venis distinctis sed vix prominulis, in sicco pallide fuscescentia margine recurvula. Pedunculi masc. glabri, $2\frac{1}{2}$ poll. longi, secus ramulum foliatum e vetustiore ramo protrusum disposita. Pedunculi fem. fructiferi solitarii ex axillâ sublateraliter orti (adjectâ gemmâ), $1\frac{1}{3}$ poll. longi; receptacula cerasi majoris mole, globosa. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(524). **Artocarpus petiolaris.** Ramuli novelli cum petiolis costâque supra glabrescenti-puberi; stipulae parvae oblique ovatae albido-pubescentes; folia longe petiolata, e basi rotundatâ vel obtusâ secus petiolum breviter protractâ elliptica, ovato- vel obovato-elliptica abrupte apiculata integerrima, rigide pergamacea, glabra, subtus costulis utrinque circiter 10 erecto-patulis tenuibus et tenere reticulatis; receptacula masc. secus ramulos axillares paucifoliatos vel aphyllos subracemose disposita subglobosa vel obovoideo-subglobosa, bracteolis peltatis orbiculatis ciliolatis. — Rami glabri, cortice nigrescente. Petioli $2\frac{1}{2}$—2 poll. longi. Folia $7\frac{1}{2}$—6 poll. longa, $4\frac{1}{4}$—$2\frac{3}{4}$ lata, in sicco olivascenti-viridula, nitidula, petiolis cum ramulis nigrescentibus. Pedunculi $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ poll. longi. Receptacula nondum florentia pisi usque cerasi mole. — Sumatra bor. in prov. Baros (T.).

(525). **Artocarpus tephrophylla.** Ramuli innovantes cum petiolis rariter puberi; stipulae ovatae acuminatae aureo-velutinae; folia longiuscule petiolata, e basi rotundatâ vel acutiusculâ elliptico- vel sublanceolato-oblonga abrupte acuminata integerrima glabra, subtus cinerascenti-pallida, costulis 13—10 utrinque erecto-patulis tenere venosis; receptacula masc. axillaria solitaria brevissime pedunculata cylindrica vel clavato-cylindrica, petiolo breviora, bracteis peltatis ciliolatis. — Prope A. glaucescentem inserenda. Petioli antice clauso-canaliculati, pollicares. Folia firmule pergamacea, subtus tactu scabriuscula sed pube nullâ, plumbeo-cinerea, $8\frac{1}{2}$—6 poll. longa, $3\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ lata. Receptacula masc. 6—4 lin. longa. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Siring-kebau (T.).

(525^b). **Artocarpus ?? anisophylla.** Ramuli cylindrici validi, cicatricibus stipularum annularibus notati; stipula axillaris oblonga coriacea sericeo-rufo-hirsuta gemmam terminalem includens; folia amplissima pinnata, rhachi et costis subtus glanduloso-punctato-pu-

beris glabrescentibus asperulis ; foliola utrinque plura (14 cum terminali bilobo) saepe longiuscule petiolulata distantia, majora minorave nunc subregulariter alternantia, haec ovata illa oblonga usque ultropedalia, basi latâ inaequali, apice subabrupte acuminata, costulis utrinque 20—8 validis transverse venosis, in sicco praesertim subtus pallidis; flores.... — Stirps perquam singularis quae primo adspectu Canarii alicujus habitum referre videtur, sed stipularum indole Artocarpeis analoga, foliis pinnatis licet valde repugnantibus. — Sumatra orient. in Palembang, prope Batu-radja (T.).

(526). Cudranus obovatus TRÉC. *l. c.* Forma foliis elliptico-obovatis ex apice obtuso distinctissime mucronatis, spinis validis. — Sumatra austr. in prov. Lampong, secus fl. Tarabangi (T.).

(527). Antiaris toxicaria LESCHEN. *l. c.* Specimen adultum foliis provectioribus coriaceo-chartaceis, supra lucidis, subtus venarum intercostalium reticulo mox distincto mox subobtecto. Speciminis junioris folia oblongiora, majora usque 8 poll. longa, 3 lata, iis A. rufae similiora, integerrima vel non nisi apice repandula aut subdenticulata, chartacea, lucida; ramuli novelli medullosi, citius inanes. — Sumatra occid. in Priaman (D.), in distr. Kota-nopan, ad Surumantigi (T.).

(528). **Antiaris rufa**. Innovationes flavido-villosae ; ramuli elongati petiolique dense, folia utrinque praesertim subtus in nervis fulvo-rufove tomentello-hirta, glabrescentia, haec brevi-petiolata e basi rotundatâ vel leviter subcordatâ oblonga brevi-acuminata, praesertim superne repando-denticulata, membranacea, utrinque lucida, subtus pallidiora, costulis utrinque 14—8 (infimâ e basi) patulis tenuibus; stipulae lanceolato-lineares petiolo quidquam longiores dorso hirtae, deciduae. — Ramuli teretes ligno albido, medullosi. Petioli 3—1 lin. longi. Folia 7—$4\frac{1}{2}$ poll. longa, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ lata, in sicco ex flavido viridula, venis ultimis in denticulos subpenicillatim decidueque pilosulos terminatis. — Sumatra orient. in prov. Palembang prope Muara-duwa, Sumatra occid. in Kota-nopan (T.). — De proprietate venenatâ nihil constat, sed ex nomine malaio haud improbabili conjecturâ statuitur.

Ejusdem forma juvenilis? Folia in ramulis longis subdisticha, e

basi rotundatâ leviter emarginatâ aequali vel subaequali anguste obverse oblonga abrupte acute longiuscule acuminata, dense denticulata, compage et indumento iis ipsius speciei consimilia, infima 4, superiora 7 poll. longa, $1\frac{1}{8}$—$2\frac{1}{4}$ poll. lata. — Sumatra occid. in Priaman (D.). — Haud venenata statuitur, nescio quo jure.

(529). **Antiaris? palembanica**. Innovationes pilis ochraceo-griseis hirtello-tomentosae; folia brevi-petiolata, e basi rotundatâ oblonga vel anguste oblonga nunc sublanceolata aequilatera, subabrupte acuminata, superne subdenticulato-repanda, firmiter chartacea, supra praeter costam glabrescentia scabriuscula lucidula, subtus hirtello-tomentosa, senilia glabriora, costulis 15—10 utrinque patentibus vel erecto-patentibus arcuatis secus marginem subunitis, grossius transverse venosis; stipulae lineari-lanceolatae parvulae; flores... Arbor, quam Antiaris speciem TEYSMANN dixit in schedulâ, congenerum etiam habitu, indigenis autem haud Ipu vocatur. Ramuli teretes medullosi, glabrescentes; petioli teretiusculi dense hirto-tomentosi, 5 — 3 lin. longi. Folia magnitudine valde disparia, plerumque distincte, sed haud longe acuminata, subtus pallidiora et sublacunoso-reticulata, 1—$\frac{1}{2}$ pedis longa, $5\frac{1}{2}$—$2\frac{3}{4}$ poll. lata, siccata fragilia. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muaraduwa (T.).

(530). Specimen adhuc exstat sterile, Antiaris vel Ficus habitu, sed illi generi similius, innovationibus griseo-rufo-hirtello-tomentosis, ramulis teretiusculis cum petiolis (usque $1\frac{3}{4}$ poll. longis) nervisque praesertim subtus dense rufo-griseo-tomentosis; foliis ovatis vel lato-ellipticis basi rotundatis vel leviter emarginatis, apice brevi-acuminatis, integerrimis vel superne obsoletissime repandulis, chartaceis, costulis utrinque 12—10 arcuato-patulis laxe transverse venosis pilosis, (supra sparse), $7\frac{3}{4}$—4 poll. longis, stipulis linearibus parvulis hirtellis deciduis. — Sumatra orient. in regione Palembanicâ, prope Pandan-dulan, Enim (T.).

(531). Ficus alba REINW. *l. c.* Sterilis et forma integrifolia fructifera, foliis e basi cuneatâ ellipticis. — Bangka, inter frutices circa Batu-rusak (A.). — *Forma* foliis profunde trilobis, basi rotundatis vel obtusis. — Sumatra occid. in distr. Siboga (T.).

(532). **Ficus Mappan.** Ramuli ex rubello fuscescentes cicatricibus annularibus, novelli cum petiolis foliis praesertim subtus in nervis puberi cito glabrati; folia longiter petiolata, e basi acutâ vel acutiusculâ elliptica vel oblongo-elliptica acuminata aut integra supra medium serrata, aut triloba praeter basin sinusque serrata, subcoriacea, supra laeviuscula saturate viridia, subtus tenere dense albido-tomentosa, basi trinervia (accedente passim imâ basi nervulo marginali) et utrinque 3—4-costulata, tenere transverse venosa, nervatione ipsâ glabrâ; stipulae ovato-lanceolatae acutae sericeo-velutinae; receptacula axillaria et ad axillas defoliatas sessilia urceolato-globosa parce pilosula, praeter bracteas glabrata. — F. albae et F. gossypinae affinis, ab illâ indumento, receptaculis minoribus, ab hâc receptaculis sessilibus caet. discernenda. — Petioli $1\frac{1}{2}$—1 poll. longi, folia $5\frac{1}{2}$—4 poll. longa; receptacula pisi majoris mole, apice bracteolis pluribus, quarum 3 exteriores sericeo-velutinae glabrescentes, prominnle umbilicata, basi bracteis 3 ovato-rotundatis sparse velutinis suffulta. Perigonii phylla rubello-fusca; achaenia pallida verruculosa. — **Bangka** (T.).

(533). Ficus gossypina WALL. *l. c.* Forma foliis trilobis, basi lobulis accessoriis subauriculaeformi-hastatis. Stipulae subscariosae glabriusculae; receptacula novella minute pubera. — Sumatra austr. in prov. Lampong, in m. Gunung Batin (T.).

(534). **Ficus suborbicularis.** Folia modice petiolata rotundata acquilatera, basi leviter cordata, ex apice subtruncato apiculum brevissimum dentiformem exserentia, undique inaequaliter denticulata, 3- sub- 5-nervia et utrinque 3—4 costulis pertensa, subtus pallida, transverse venosa et reticulosa, petiolo costâ costulisque ochraceo- vel in venis subgriseo-hirtello-tomentosa, supra in costis dense vel sparse scabro-setulosa demum asperata; stipulae.... receptacula... Sectio Trichosyceae, prope F. pungentem inserenda. Petioli teretiusculi $1\frac{1}{2}$—$1\frac{3}{4}$ poll., folia $7\frac{3}{4}$ poll. longa, 8 lata, versus basis sinum apertam leviter subcontracta, subcoriacea, rectius trinervia, venis infimis prope basin liberis specie 5-nervia; costulae remotius a basi exortae. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(535). **Ficus Tampang.** Folia densa alterna brevi-petiolata, e basi

rotundatâ vel obtusiusculâ obovato- vel lato-elliptica breviter acutiuscule apiculata, integerrima, subpergamacea, supra nitida praeter costam glabra, costulisque depressis, subtus pallida (nunc albicantia), costulis utrinque 14—13 validis patulis densis transverse venosis demum lacúnosis, praesertim in iis et petiolo dense scabro-hispido-pilosa; receptacula axillaria, sessilia? solitaria? globosa albido-hirta. — Vix habet consimilem in toto genere, probabiliter inter Trichosyceas collocanda. Ramuli glabri, cicatricibus semiorbicularibus petiolorum et orbicularibus receptaculorum notati. Petioli vix $\frac{1}{2}$ poll. Folia rigida fragilia marginibus recurvula, costulis subtus satis prominentibus, 5—$5\frac{1}{2}$ poll. longa, $2\frac{3}{4}$—$3\frac{1}{3}$ lata. Receptaculum suppetens juvenile nuclei cerasorum mole. — Sumatra occid. prope castellum de Kock, in Kota-nopan (T.).

(536). Ficus biglandulosa BL. *l. c.?* — Sterilis. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(537). Ficus politoria (LAM.) MIQ. *l. c.* Forma foliis integerrimis, basi subtus glandulosis; prope Singkara Sumatrae occid. (T.).

(538). **Ficus densiserra.** Innovationes fulvo-hirsutae; ramuli teretes petioli folia utrinque subtus densius praesertim in nervis et venis ochrascenti-hirtello-tomentella; folia breviuscule petiolata, e basi rotundatâ vel obtusâ elliptico- vel sublanceolato-oblonga, saepe subobverse acute breviuscule acuminata, dense dentato-serrata, firmiter chartacea, supra praeter costulas hirtellas sparse pubera glabrescentia laete viridia, subtus pallidiora, praeter basin trinerviam costulis utrinque 5—6 patulis venisque ochrascenti-picta; stipulae lanceolatae villosae caducae, petioli circiter longitudine; receptacula... Petioli 4—2 lin. longi; folia 4—7 poll. longa, $1\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{2}$ lata, indumento sensim scabriusculo. — Bangka, in sylvis prope Baturusak, m. Julio, sterile (A.). Prope F. polycarpam inserenda.

(539). **Ficus Gilapong.** Innovationes albido-villosulae; ramuli fistulosi glabriusculi; folia modice petiolata, e basi latâ leviter cordatâ aequali ovato-oblonga breviter acuminata, integerrima, submembranacea, juniora utrinque subtus magis quam supra tomentello-pubescentia, scabriuscule glabrescentia, supra demum asperulo-gla-

brata, praeter basin 5-nerviam utrinque costulis 7—8 patule erectis arcuatis transverse venosis; stipulae lanceolatae acuminatae villosae; receptacula... Ramuli subtiliter striulati cylindrici, internodiis elongatis, cicatricibus stipularum cincti. Petioli $3\frac{1}{2}$—1 poll. longi. Folia usque ultropedalia, 3 poll. lata, in sicco nigrescenti-viridia. Stipulae $\frac{1}{2}$ poll. longiores. — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.). — Ad F. melinocarpam et F. obscuram quodammodo accedit.

(540). Ficus chrysocarpa REINW. *l. c.* Forma major foliis usque 8 poll. longis. — Sumatra orient. in reg. Palembanicâ, in Oganulu (T.).

(541). Ficus melinocapa BL. *l. c.* *Forma glabrior, asperior.* Ramuli vetustiores laeves glabri, juniores asperrimi; caeterum tota pilis rigidis in costâ foliorum paullo diutius persistentibus scabra, mox asperata. Stipulae ovato-lanceolatae 3 lin. longae. Petioli pollicares vel breviores. Folia siccata nigrescentia aspera, supra lucida, subtus pallidiora, 6—3 poll. longa, e basi rotundatâ, saepe leviter obliquâ elliptica vel ovato-elliptica acutiuscula vel obtuso-apiculata, nunc rotundata, integerrima, rigide membranacea, subtus pallida, ad axillas nervorum basilarium glandulosa, costulis utrinque 5—7 erecto-patulis transverse venosis; receptacula axillaria gemina brevi- (2—3 lin.) pedunculata, basi tribracteata, globosa, cerasi vel nuclei cerasorum mole, non stipitata. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tandjong-ratu-udik (T.).

Adnot. Specimen sterile sarmentoso-repens, foliis cordato-ovatis paucicostulatis, probabiliter praecedentis status juvenilis. — Bangka, in sylvis (T.).

(542). **Ficus lasiophleba**. Ramuli petioli folia supra in costâ et costulis subtus etiam in venis stipulaeque dorso marginibusque tomentoso-hirta; stipulae lanceolatae acuminatae elongatae, petiolo brevissimo multoties longiores; folia e basi inaequali leviter cordatâ obverse oblonga subabrupte acuminata, praesertim superne glanduloso-denticulata, subcoriacea, praeter basin sub- 5—7-nerviam costulis utrinque 6—7 patule erectis superne juxta marginem adscendentibus subunitis, subtus transverse venosis et reticulatis; receptacula... Prope F. obscuram aliasque affines pertinere videtur. Sti-

pulae pollicares et longiores. Petioli $1\frac{1}{2}$ lin. circiter aequantes. Folia supra nitida in sicco subnigrescentia, costis leviter depressis, subtus pallidiora, fortiter venosa, basi obiter dimidiato-cordata, apice in acumen angustum subabrupte terminata, supra medium praesertim denticulata, dentibus in acumine distinctis, singulis venulam terminantibus, 11—$10\frac{1}{2}$ poll. longa, 4—$3\frac{3}{4}$ supra medium lata. — **Sumatra occid. prope Lubu-alang** (T.).

(543). **Ficus serraria.** Ramuli petioli folia subtus praesertim in nervis stipulaeque dorso subrubiginoso-hirta; folia petiolata, e basi leviter inaequali hic rotundatâ illinc subresectâ elliptico-oblonga acuminata, dense denticulata, superne et ipso acumine serrulata, subtus pallida, costulis infimis e basi ortis (hic 3—4, illic 2) plurinervia caeterumque utrinque 12—7-costulata (costulis supremis subobsoletis), supra sparse pubescentia, asperiuscula; stipulae lanceolatae acuminatae diutius persistentes, petiolum aequantes; receptacula axillaria (pedunculata? stipitata?) ellipsoidea pubera vertice exserte pluribracteolata. — Superiori accedit, F. asperiusculae tamen magis affinis, foliis latioribus et receptaculorum formâ distinctissima. Ramuli teretes fistulosi. Stipulae semiamplexicaules dorso praesertim versus basin hirtae, pollicares. Petioli antice sulcati, nunc pollice paullo longiores nunc breviores. Folia coriacea, in sicco supra nigrescentia, costulis paullo prominulis, subtus fuscescentia, $8\frac{1}{2}$—7 poll. longa, 3—$2\frac{3}{4}$ lata. Receptacula vix semipollicaria. — **Sumatra occid. prope Batang-barus** (T.).

Ejusdem varietas membranacea?, habitu ad F. Gilapong accedit; pili laxiores; stipulae usque ad apicem sed parce hirtae; folia basi ubi latiora trinervia (accedentibus scil. ramulis 2 fortioribus e nervi basilaris ipsius basi), majora, fere pedalia, membranacea. — **Sumatra occid. prope Savarna-tingi** (T.).

(544). **Ficus microtus.** Ramuli petioli folia subtus et receptacula pube minutâ patulâ scabriuscula; stipulae lanceolatae acuminatae dorso carinato hirtellae, basi latâ dense hirtae, indumento simili ramulum ipsum infra eas obducente; folia brevissime petiolata e basi obsolete subsemicordatulâ (lobulo rotundato petiolo adnato) hinc bi- trinervulâ illic uninervulâ anguste oblonga subfalcata acuminata, praesertim superne repando-lato-crenata, sinubus submucro-

nulatis, coriacea, subtus pallida costulis utrinque circiter 6 patule adscendentibus nunc bifidis laxe reticulatis, interjectis venis tenuioribus magis patentibus, supra glabra laeviuscula; receptacula ad axillas defoliatas glomerata ellipsoideo-globosa, matura subpuncticulata, ore subpervio, basi in stipitem ipsis breviorem dense pilosum constricta, vix grani piperis mole. — Prope F. brevipedem et F. Remblas. — Rami glabrati griseo-luteoli teretes lignosi. Stipulae semipollice vix longiores diutius persistentes. Petioli ad folii latus resectum $1\frac{1}{2}$— vix 2 lin. longi. Folia 9—8 poll. longa, 3—2 lata. Receptaculi stipes imâ basi bracteolatus. — Sumatra occid. prope Padang Sidempuan (T.), in prov. Priaman (D.).

(545). Ficus Remblas MIQ. *l. c.* Folia usque $7\frac{1}{2}$ poll. longa. — Species F. brevipedi maxime affinis. — Sumatra occid. in Kotanopan (T.).

(546). Ficus obtusidens MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).

(547). **Ficus lasiocarpa**. Ramuli petioli folia subtus in nervis villoso-subtomentosa, partim glabrescentia, demum scabriuscula; folia brevi-petiolata, e basi rotundatâ vel acutiusculâ elliptica saepe obverse elliptica vel elliptico-oblonga utplurimum abrupte longe angusteque acuminata, aequi- vel inaequilatera, integerrima vel superne paucidentata, rarius apice lato-truncato grossius dentata, coriacea, supra glabra lucida, subtus pallida, glauca? basi trinervia costulisque utrinque 5—3 patule adscendentibus valide sublacunose transverse venoso-reticulatis; receptacula axillaria gemina sessilia dense subintricate griseo-villosissima. — Insignis species, gregi cuspidatarum, prope F. radicantem v. c. adjungenda. Stipulae lato-lanceolatae 5 lin. longae. Petioli 4—$2\frac{1}{2}$ lin., folia 5—9 poll. aequantia, subtus in axillâ nervorum infimorum paullo supra basin egressorum glandulosa. Receptacula ceraso paullo majora hirsutissima, ore bracteolis glabris exilibus occlusa. Perigonia et achaenia pallida. — Ludit foliis haud abrupte sed attenuato-acuminatis. — Sumatra occid. in Bondjol, nec non prope Sidjungdjung (T.).

(548). Ficus urophylla WALL. *l. c.* — Sumatra orient. in reg. Palembanicâ? (T.).

(549). **Ficus Tabing.** Ramuli novelli pilis longioribus albidis et brevioribus fuscis hirtelli; gemma terminalis stipulacea ovata acuta villosula; folia brevi-petiolata, e basi acutiusculâ vel obtusiusculâ ovato- vel elliptico-oblonga modice obtusiuscule acuminata, pergamacea, supra lucida laevia nervis depressis, subtus basi trinervia costulisque utrinque 2—3 vix 4 validis sublacunose transverse venoso-reticulatis, cum petiolis scabro-pubera et puncticulata; receptacula secus ramulum vetustiorem disposita, stipite (vel pedunculo?) dense scabro-pubescente suffulta, scaberula, cerasi majoris mole. — Petioli circiter semipollicares nigrescentes scabro-squamellosi. Folia margine recurvula, supra nunc fuscescentia, subtus pallidiora novella probabiliter magis pilosa, sensim in acumen terminata, $8\frac{1}{2}$—$7\frac{1}{4}$ poll. longa, $2\frac{3}{4}$—$2\frac{1}{2}$ lata. — Sumatra orient. in regione Palembanicâ prope Panan-donan, in Ogan-ulu (T.).

(550). Ficus parietalis BL. *l. c.* Forma foliis amplis aequilateris. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(551). **Ficus phlebophylla.** Ramuli trigoni petioli folia subtus in nervis et receptacula pubescenti-scabra; folia sensim glabrescentia, modice petiolata, e basi acutâ elongato-oblonga abrupte longe acuteque acuminata, margine laevi integerrima, coriacea, supra lucida, subtus glaucescenti-pallida, ad alt. $\frac{1}{2}$ usque trinervia (praeter nervulum imae basi proximum tenuissimum) et utrinque costulis 4 adscendentibus transverse venosis et reticulatis; receptacula axillaria, gemina? vel solitaria, ellipsoidea, basi in stipitem tenuem longiusculum circa et supra basin bracteolatum constricta, ore prominulo pervia. — Ramuli glabrescentes sensim teretes facti. Petioli subsemiteretes 5—6 lin. longi, in sicco nigrescentes. Indumentum superne sordide rufescens, scabrescens. Folia 11—6 poll. longa, $3\frac{1}{3}$—$2\frac{1}{2}$ lata, supra nunc fuscescentia, nervis depressis, subtus fuscula. Receptacula circiter semipollicaria, stipitem suum parum excedentia. Affinis F. parietali et F. cerasiformi. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(552). Ficus gibbosa BL. *l. c.* Species prae reliquis varians. — a. *Varietas unigibba.* Ramuli graciles trigoni, angulis uti foliorum margines verrucellis subconicis asperuli; folia e basi longe attenuatâ

oblique lanceolata acuminata nunc subfalcata, nunc e margine altero ad medium circiter in angulum gibbosum producta, rarius utroque margine angulata, $7\frac{1}{2}-2\frac{3}{4}$ poll. longa, 10—4 lin. lata. — Sumatra occid. prope Panti. et prope Padang Sidempuan (T.). — b. *Pygmaea*. Omnibus partibus multo minor, foliis vix bipollicaribus. — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).

(553). **Ficus inconstantissima.** Ramuli teretes petioli folia supra in costâ subtus in omnibus nervis ochrascenti- vel griseo-tomentosa scabrescentia; haec brevi-petiolata, e basi rotundatâ nunc leviter obliquâ lanceolato-oblonga vel lanceolata acuminata, rarius integra et vix integerrima (ad lentem hic illic obsolete glanduloso-denticulata), pleraque admodum irregulariter pinnatifido-sinuata, lobis valde disparibus, acutis, subfalcatis, aliquibus passim multo majoribus, superiore folii parte nunc valde angustatâ obtuso-sinuosâ jam ad costam usque deficiente, subcoriacea, supra nitida, subtus pallida patule multicostulata venoso-reticulata scabraque; stipulae lineari-lanceolatae petioli circiter longitudine tomentellae deciduae; receptacula... Affinis F. angulidenti MIQ. et F. heterophyllae ROXB. (non alior.). — Folia 9—5 poll. longa, firmula, viridula, quandoque subpandurata. — Sumatra orient. in regione Palembang, prope Batu-radja (T.); in Sumatrâ bor. inter Tobing et Huraba (J.).

(554). Ficus subulata BL. *l. c.* In sp. supp. receptacula solitaria et fasciculata, hic illic bracteâ adspersa, stipite hirtello-pubescente. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(555). Ficus scleroptera MIQ. *l. c.* Folia saepius brevissime abrupte acute apiculata. — Sumatra occid. in regione prov. Padang superiore (T.).

(556). **Ficus lamponga.** Ramuli teretiusculi petioli foliaque utrinque praesertim subtus in nervis appresse scabriuscule minute setuloso-pubera, haec longiuscule petiolata, e basi rotundatâ trinervia anguste oblonga acuminata integerrima membranacea, supra fugaciter pubera, subtus pallidiora costulis utrinque 6—7 tenuibus patule adscendentibus distincte transverse venosis; receptacula... — Prope F. balicam pertinere videtur. Ramuli in sicco atro-fusci cica-

tricibus circularibus stipularum notati. Petioli $2\frac{1}{2}$—1 poll. longi. Folia $10\frac{1}{2}$—9 poll. longa, $3\frac{1}{2}$—3 lata, passim minora, subtus pallida ex grisco virentia, nervis basilaribus $\frac{1}{4}$ alt. vix attingentibus. — Sumatra australis in prov. Lampong, secus flumen Tarabangi-Agong (T.).

(557). Ficus recurva BL. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.). — *Ejusdem forma parvifolia* in Sumatrae austr. prov. Lampong, secus fl. Tarabangi-Agong. — *Ejusdem forma glabrior?* ramulis petiolis et costâ subtus tenere appresse pilosis; sterilis. — Bangka, prope Djebus (T.).

(558). **Ficus crininervia**. Ramuli radicantes compressi cum petiolis nervisque utrinque pilis longis albis barbato-hirti; folia petiolata, e basi subsagittato-cordatâ ovato-oblonga abrupte acuminata, cum acumine ipso dense minutissime punctiformi-subdenticulata, subcoriaceo-chartacea, subtus pallida, praeter basin sub-5-nerviam utrinque 9—7-costulata et transverse venosa, supra glabrescentia laeviuscula; receptacula axillaria, gemina? pedunculata subglobosa glabrata parvula, basi tribracteata. — Inter Trematosyceas collocanda videtur. — Stipulae sublanceolatae acuminatae puberae, pollice paullo breviores, in gemmâ terminali convolutae, deciduae. Petioli $1\frac{1}{3}$—$1\frac{1}{2}$ poll., folia 8—$10\frac{1}{2}$ poll. longa, 4—$4\frac{3}{4}$ lata, vulgo acute acuminata, acumine saepe distincte serrulato. Receptacula obovoideo-globosa glabriuscula longitudinaliter striata, pisi minoris mole, basi bracteis 3 ovatis suffulta, pedunculum circiter aequantia. — Sumatra occid. in Bondjol (T.).

(559). Ficus subracemosa BL.? *l. c.* Satis congrua sed sterilis. — Sumatra austr. in prov. Lampong, ad fl. Tarabangi (T.).

(560). **Ficus Tetangis**. Glabra; rami cylindrici, ramuli angulati; folia longiuscule petiolata, e basi rotundatâ vel attenuato-obtusâ supra petiolum emarginatâ ovato-oblonga subabrupte acuminata integerrima crasse coriacea, usque $\frac{1}{2}$ alt. trinervia, utrinque 4—3-costulata, laxe venosa, venulis ultimis reticulatis ad lentem variegato-picta; stipulae lanceolatae; receptacula axillaria gemina pedunculata, (pedunculo cum bracteis 3 ovatis pubescente), e stipite longiusculo obovoidea glabra, ore haud prominulo nunc perforata. — Rami

cortice laevi. Petioli exsiccatione rimosi, $2\frac{1}{4}$—1 poll. longi; folia $10\frac{1}{2}-5\frac{3}{4}$ poll. longa, $5-2\frac{1}{2}$ lata. Stipulae 6 lin. longae, cicatricem circularem relinquentes. Receptacula pollice sublongiora, stipiti subaequalia, pedunculo ipso 1 lin. saltem aequante. Achaenia pallida luteola obovoidea saepe obliqua; perigonii phylla rubello-fusca. — Bangka, prope Plangas (T.). — Probabiliter e sectione Sycomori.

(562). **Ficus subrigida.** Stipulae lanceolatae tenere puberae deciduae; folia novella in costis dorso appresse pilosa cito glabrata, modice petiolata, e basi rotundatâ vel subcordatâ ovato-oblonga acuminata, margine nunc subcrispulo hic illic obsolete suberosula, crasse coriacea, praeter basin 3—5-nerviam utrinque 6—7-costulata, costulis erecto-patulis, tenere transverse venosis, arcu venoso subimperspicuo ante marginem connexis; receptacula gemina inter folia lateraliter exorta brevi-pedunculata, globosa, basi in stipitem constricta, ad stipitis basin bracteata, glabra. — Probabiliter Sycomorus. — Petioli antice sulco exarati, $1-\frac{3}{4}$ poll. longi. Folia $5\frac{1}{2}-4\frac{1}{2}$ poll. longa, $2\frac{1}{4}-2$ lata, fuscescentia lucidula. Receptacula vix nuclei cerasorum mole, floribus fusco-rubellis. — Receptacula probabiliter ex axillâ stipulae aphyllae orta. — Sumatra occid. prope Sungi-pagu (T.).

(563). **Covellia aurata.** Ramuli ochrascenti-hirtelli; folia subtus et receptacula ex flavido aureo-villoso-tomentosa, illa alterna brevi-petiolata, e basi obliquâ subobverse lanceolato-oblonga subacuminato-acutissima, obtusiuscule serrato-denticulata (denticulis subpenicillatim pilosis), subcoriacea, supra viridia, praeter costam hirtellam glabrescenti-pubera, serius subasperula, subtus indumento fulvo-renitente nunc glaucescente, praeter basin trinerviam utrinque costulis 4—5 suberectis venosis; receptacula axillaria gemina subsessilia urceolato-ovoidea demum subglobosa, basi bracteis 3 ovatis rufo-villosis suffulta, dense hirto-villosa; fl. fem. nudi, pilis densis albis amplexi. — Species singularis inter Eucovellias, ad genus Pogonotrophe spectans propter pilos densissimos inter flores (sed hi nudi absque ullo perigonio) dispositos. — Stipulae lineares membranaceae dense villosae, petioli circiter longitudine, deciduae. Pe-

tioli $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ poll., folia 2—5- raro $7\frac{1}{2}$ poll. longa. Receptacula nuclei cerasorum mole. Achaenia lenticularia suborbicularia margine incrassato cincta, lateribus verruculosa, albida, stylo gracili, stigmate lineari subobliquo unilaterali. — Habitu F. hirtam in mentem revocat. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kiring-kisemai, Sumatra orient. in regione Palembanicâ, in Ogan-ulu. Bangka, prope Djebus (T.).

(564). **Covellia grandifolia.** Ramuli innovantes petiolique puberuli (pube simplici et stellatâ); stipulae laterales triangulari-ovatae dorso medio hirtellae; folia alterna longiuscule petiolata cito glabra, rotundato-ovata vel rotundato-obovata brevi-acuminata, aequilatera vel parumper obliqua, integerrima, submembranacea, costulis utrinque 15—13 patulis arcuatis distanter transverse venosis; receptacula... Manifesto ad C. rapiformem accedit, utriusque discrimen tamen indubium. — Ramuli superne angulati. Stipulae nunc fere triangulares nunc paullo angustiores, acutae, basi subcordatae, praeter nervum dorso appresse hirtellum glabrae, in sicco rubello-fuscae, 4—7 lin. longae. Petioli subtrigono-teretes, in supp. $6\frac{1}{2}$ poll. longi apice probabiliter utrinque subglandulosi. Folia in sicco pallide fuscula, praeter raros pilos secus marginem et petiolum omnino glabra, laeviuscula, nervis hic inde verrucellosis, costâ mediâ subtus versus basin valde prominente, costulis haud crassis sed perdistinctis, $1\frac{1}{2}$—1 pedem longa, 1—$\frac{3}{4}$ lata. — Sumatra occid. in prov. Bondjol (T.).

(565). Covellia Ribes MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(566). **Covellia? albipila.** Ramuli petioli folia subtus et stipulae dorso albo-hirsuto-tomentella; folia petiolata e basi concavo-truncatâ vel rotundatâ lanceolato-oblonga acute acuminata integerrima vel erosule subrepandula, firmiter chartacea, supra glabrescentia laeviuscula, subtus pallida costulis teneris pluribus patentibus serius transverse venosis; stipulae lanceolatae deciduae; receptacula... — A Cov. molli differt foliis basi non trinerviis, densius pilosis caet. Rami glabrati teretes. Petioli $\frac{1}{2}$—1 poll., folia $4\frac{1}{3}$—$2\frac{1}{2}$ longa,

1—1½ lata. Stipulae vix semipollicares. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(567). Covellia subopposita MIQ. *l. c.* — Bangka, in sylvis circa Batu-rusak (A.).

(568). Synoecia diversifolia MIQ. *l. c.* Duae exstant hujus speciei, quae foliis valdopere ludit, formae, una receptaculis pyriformibus crassiuscule breviuscule pedunculatis, altera gracilipes, receptaculis minoribus obovoideis longe graciliterque pedunculatis, — Bangka (T.—J.). — Sumatra austr. in Prov. Lampong prope Mangala; Sumatra orientalis in regione Palembanicâ prope Ponan-donan, in Ogan-ulu; in occid. ad littus prope Siboga, prope Batang-barus, Lubu-sikaping (T.). in prov. Priaman (D.).

(569). **Pogonotrophe flavidula.** Ramuli petioli nervique praesertim subtus brevi-setulosi scabriuscule pubescentes ochraceo-flaviduli, illi mox glabrati; folia longiuscule et breviuscule petiolata e basi rotundatâ vel subrotundatâ ovata vel oblongo-ovata breviacuta vel subapiculata, praesertim superne serrulata, subtus praeter basin ad ½ alt. fere trinerviam costulis utrinque 5—4 patule erectis transverse venosis pertensa, luteolo- vel glauco-pallida, in costis setulosa et verrucellosa, supra sparse pubera subasperula, subcoriacea; receptacula ad axillas foliosas et nudas gemina subglobosa basi tribracteata, pedunculo brevi scabriusculo ochraceo-hirtello. — A P. javanâ differt foliis majoribus acutis, receptaculis brevius pedunculatis. — Rami glabrescentes pallescentes, cicatricibus petiolorum semiorbicularibus notati. Petioli 2 poll. — 2 lin. longi. Folia magnitudine valde disparia, 7½—2¾ poll. longa, versus basin utplurimum leviter contracta, ipsâ autem obtusa aut omnino rotundata, siccata supra pallide fuscescentia, subtus subgrisea. Receptacula nucleo cerasorum majora, ore leviter protracto bracteis pubescentibus occlusa, pedunculum nunc superantia, basi bracteis 3 ovatis velutinis. Pili interiores floribus breviores. Perigonii phylla linearia fuscula. Achaenia pallida. — Sumatra occid. prope Siboga (T.).

(570). **Pogonotrophe pyrrhopoda.** Ramuli petioli nervique primarii subtus rufo-hirto-tomentelli; folia petiolata, e basi cordatâ lato-

vel rotundato-ovata breviter obtuse acuminata, integerrima, crasse coriacea, supra scabra et asperrima nervisque subsulcata, subtus glaucino-pallida trinervia et utrinque tricostulata transverse venosa reticulata molliterque pubera, serius scabra, 5—4 poll. longa, petiolis 10—6 lin. longis; receptacula... Prope P. phaeopodam accedit. — Sumatra occid. prope Djongon-djongon (T.).

(571). **Pogonotrophe sumatrana.** Ramuli novelli petioli costa utrinque stipulae et pedunculi rubiginoso-hirto-tomentosa; folia modice petiolata, e basi rotundatâ vel obtusiusculâ elliptica, obovato-elliptica vel ovata, abrupte modice acuminata, integerrima, trinervia et utrinque circiter 6-costulata, subcoriacea; receptacula axillaria gemina pedunculata subglobosa (nunc pisi majoris mole) adultiora glabra, basi tribracteata, aliquando super bracteas stipitato-constricta. — Pertinet prope P. glanduliferam. — Ramuli biennes cortice subnigrescente, cicatricibus petiolorum lunatis et stipularum subcircularibus notati. Petioli $\frac{3}{4}$-fere 1 poll. longi, indumento persistente, in nervis vero subevanescente. Folia circiter tripollicaria vel majora viridula laevia, costulis erecto-patulis parum venosis. Pedunculi 2 lin. aequantes. — Sumatra austr. in Gunung Batin; Sumatra orientalis, in regione Palembanicâ, prope Derma-enim (T.).

(572). Urostigma flavescens MIQ. *l. c.* — Sumatra austr. in Prov. Lampong, secus fl. Tarabangi; Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Derma-enim (T.). — Receptacula matura lato-ovoidea 10—12 lin. longa, bracteis baseos persistentibus vel deciduis glabris vel villosulis, pedunculo aliquando satis distincto. Folia basi nunc etiam acutâ passim biverrucellosa.

(573). **Urostigma biverrucellum.** Ramuli crassi pallidi cicatrisato-tuberculati et annulati, novelli subappresse hirtelli; folia modice petiolata, e basi rotundatâ vel acutiusculâ supra petiolum utrinque leviter tumidulâ oblonga vel obverse oblonga abrupte breviter obtusiuscule acuminata crasse coriacea, supra glabra, subtus costulis utrinque 14—12 patulis ante marginem arcuato-unitis interjectis passim venis alternis tenuibus, serius reticulatis, costulâ infimâ paullo supra basin ortâ nunc quidquam erectiore, subtilissimâ venâ ad

imum marginem obviâ, adulta subglabra praeter costam costulasque parce hirtellas; gemma terminalis stipulacea conico-acuta brevis aureo-sericea; receptacula brevi-pedunculata obovoideo-subglobosa, vertice bracteis 3 parvis crassiusculis occlusa, basi 3 ovatis acutis cum pedunculo trigono dense hirtello-velutinis suffulta. — Superiori speciei proxima, differt: indumento, stipulis et receptaculis, sed primo adspectu simillima. — Sumatra occid. in Priaman (D.). — Petioli antice lato-canaliculati 2—1 poll. longi. Folia $6-7\frac{1}{2}$ poll. longa. Pedunculi 3 lin. aequantes. Receptacula pruni mole, hic illic praesertim deorsum nunc subpubera, bracteis baseos versus basin aureo-sericeis.

(574). Urostigma procerum MIQ. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(575). Urostigma validum MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. in Solok (T.).

(576). Urostigma consociatum MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).

(577). Urostigma glabellum MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Solok, gummi elasticum fundens (T.).

(578). Urostigma sumatranum MIQ. *l. c.* Sterile, foliis latioribus elliptico-oblongis, nervis basilaribus distinctioribus. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tega-nennin (T.).

(579). Urostigma Hasseltii MIQ. *l. c.* Var. foliis nunc subellipticis. — Insula Pulu Pisang ad oram occid. Sumatrae prope Padang (T.).

(580). Urostigma lucescens MIQ. *l. c.?* Specimen valde provectum. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(581). **Urostigma monadenum**. Glabrum; folia breviuscule petiolata, e basi acutiusculâ lanceolata abrupte vel subabrupte longe acute et saepe subfalcatim acuminata, coriacea, subtus discolora pallidiora, basi breviter trinervia venisque costalibus pluribus erecto-patulis teneris tenerrime reticulatis subobtectis, costâ validiusculâ

prope basin uniglandulosâ; receptacula... — U. virgato et U. peracuto affine, ab utroque foliorum acumine discrepat. Petioli antice anguste sulcati, $\frac{1}{2}$ poll. longi vel breviores. Folia 5—$2\frac{3}{4}$ poll. longa, 10—4 lin. lata, margine laevi cincta, basi supra petiolum (ad lentem) minute subbiauriculata, subtus et passim etiam supra in sicco livide ex fusco subrubella, venis ad lentem ante marginem unitis. — **Sumatra occid.** prope Lubu-alang (T.).

(582). **Urostigma oligoneuron**. Glabrum; ramuli validi angulati; folia brevi-petiolata, e basi acutâ vel subacutâ lato-obovata subrotundata vel lato-ovata, apice rotundata vel vix obtuse producta, coriacea, praeter nervulum basilarem margini proximum superne in anastomoses deliquescentem utrinque costulâ unâ arcuatâ instructa, vetustiora reticulata; receptacula axillaria gemina brevi-pedunculata, superne secus ramulos conferte disposita, depresso-urceolato-globosa, basi tribracteata. — Inter subvalida, ex U. pseudo-rubri consortio, Synoeciae diversifoliae folia et nervationem in mentem revocans, sed longe magis robustum. Petioli antice subsulcati, 2—1 lin. longi, cicatricem semiorbicularem relinquentes. Folia $4\frac{1}{3}$—2 poll. Pedunculi 2 lin., glabri, bracteis submembranaceis lato-ovatis ciliolatis. Receptacula laevia, ore protracto multibracteolata. Perigonii phylla linearia rubello-fusca inaequalia. Achaenia alia sessilia, alia stipitata, pallide luteola, stylo brevi apice obliquo terminata. — **Sumatra occid.** in Bondjol (T.).

(583). **Urostigma cycloneuron**. Glabrum; ramuli crassiusculi subcylindrici apice angulato-compressi; stipulae lanceolatae acuminatae coriaceae in gemmam terminalem convolutae; folia brevi-petiolata, e basi vix cordatâ rotundato-ovata obtusiuscule apiculata, crasse coriacea, praeter venam tenuem imae basi utrinque proximam, paullo supra basin costulâ valdiusculâ cum margine parallele adscendente et in arcum marginalem venas patulas plures tenues connectentem delitescente instructa; receptacula..... — Superiori speciei affinis, inter subvalidas foliorum formâ perquam insignis. Stipulae pollicares. Petioli fere semipollicares, antice lato-canaliculati. Folia margine laevi crassiusculo cincta, praesertim basi recurvula, siccata subfuscescentia, $3\frac{1}{4}$—$4\frac{1}{3}$ poll. longa. — **Sumatra occid.** prope Batang-barus (T.).

(584). **Urostigma acamptophyllum.** Ramuli stricti superne angulati rubelli, cum petiolis pube rufulâ tenerrimâ conspersi; folia breviuscule petiolata, e basi obtusiusculâ vel obtusâ anguste saepe obverse oblonga apice brevissime obtuso-apiculata vel rotundata, crasse coriacea, praeter costam novellorum pube pulvereâ adspersam glabra, subtus costâ supra basin uniglandulosâ venisque costalibus pluribus erecto-patulis (inter quas quaedam distinctiores) tenerrime reticulatis pertensa; stipulae terminales lato-lanceolatae rigidulae apice subsericeo-puberae; receptacula axillaria gemina sessilia subglobosa glabra, apicc bracteis 3 exilibus convexis occlusa, basi 3 majusculis lato-ovatis obtusis dorso tenere velutinis suffulta. — Species distincta, e subvalidorum grege, ad benjamina spectans. Rigida, densifolia, ramis mox subcylindricis, cortice sensim cinerascente, annulato-cicatrisato. Petioli conniventi-canaliculati hinc quasi teretes, 4—3 lin. longi. Folia $3\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{4}$—1 lata, basi passim obsolete subtrinervula, rubello-pallida. Stipulae semipollicares. Receptacula adhuc juvenilia, grani piperis mole. — Bangka (T.).

(585). Urostigma Tjiela MIQ. *l. c* Exacte cum speciminibus Indiae continentalis congruit. — Sumatra occid. prope Kajutanen (T.).

(586). Urostigma nitidum MIQ. *l. c.* Sterile. — Sumatra occid. prope Padang-sidempuan, in ins. Pulu Pisang ad littus occid. Sumatrae, prope Padang (T.).

(587). Urostigma benjaminum MIQ. *l. c.* Receptacula piso paullo majora, bracteis partim persistentibus vix omnino glabris. Alioquin autem non differt. — Sumatra occid. prope Padang-sidempuan (T.), prope Padang (J.).

(588). Urostigma nudum MIQ. *l. c.* Rectius equidem inter benjamina collocandum. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.). Pulu Pisang, prope Padang, sterile foliis majoribus discrepans (T.).

(589). **Urostigma Diepenhorstii.** Glabrum; ramuli modicae crassitiei, subtrigoni; folia breviuscule petiolata anguste subobverse oblonga, basi nunc suboblique rotundata, apice abrupte anguste

acuminata, membranaceo-coriacea, lucidula, subtus costulis 24—22 utrinque patentibus parallelis ante marginem arcu communi unitis, tenere transverse venosis tenerrimeque reticulatis; receptacula...— Insignis species, probabiliter inter Conosyceae sectionem recipienda. Petioli $\frac{1}{2}$ poll., folia 15 poll. longa, $4\frac{1}{2}$ supra medium lata, praesertim supra lucida, in sicco fuscescentia; costulae haud crassae sed perquam distinctae, costâ mediâ supra etiam prominente. — Sumatra occid. in regionibus superioribus prov. Padang, prope castellum Elout (T.).

(590). Urostigma pruniforme MIQ. *l. c.* Sed pedunculi receptaculo paullo breviores et crassiusculi. — Sumatra occid. in Bondjol (T.).

(591). Urostigma annulatum MIQ. *l. c.* Innovationes pube exilissimâ et furfure subtili rubigineo-fuscâ obductae. Folia supra petiolum leviter emarginata, subobverse vel parallelo-oblonga abrupte acute acuminata, costulis 10—8 (interjectis hic illic aliis tenuioribus) horizontalibus ante marginem unitis, 6—4 poll. longa, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ lata, costâ mediâ subtus supra basin glandulosâ. Receptacula versus apicem ramulorum densa gemina, brèvi-pedunculata subconico-obovoidea, vertice depresso bracteis 3 convexis parvis occlusa, glabrescentia, erecta, pedunculo suo longiora; flores utriusque sexus permixti; perigonii phylla rubella margine lato pallido. — Sumatra austr. in prov. Lampong, in m. Guning Batin; in insulâ Pulu Pisang ad littus occidentale prope Padang, specimina sterilia fruticosa, foliis usque 3 poll. latis (T.).

Sectionem generis propriam efficit sequens:

§ *Apiosycea.* Receptaculum pyriforme, floribus mixtis, masc. perigonia diphylla.

(592). **Urostigma apiocarpum.** Praeter petiolos novellos antice hirtellos et pulvinaria bracteasque receptaculi appresse pilosulas glabrum; rami validi, annulato-cicatrisati; folia longe petiolata, e basi rotundatâ ovata, elliptico- vel oblongo-ovata, abrupte vulgo acute apiculata, rigide coriacea, praeter basin trinerviam utrinque circiter 4 costulis transverse venulosis pertensa, glabra, in axillis costularum praesertim inferiorum glandulosa; receptacula axillaria erecta, soli-

taria? longe pyriformia basi in stipitem longum constricta, revera sessilia, basi bracteis 3 ovatis rigidulis suffulta, apice 3 parvis occlusa. — Petioli antice sulcati, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longi. Folia subrugosa aequilatera, margine nunc incurvula, subtus fuscescentia, supra viridula, nitida, 7—$4\frac{1}{2}$ poll. longa. Receptacula cum stipite tripollicaria, vertice leviter protracta. Flores utriusque sexus permixti; masc. monandri, filamento basi 2 phyllis (perigonii?) amplexo, antherae connectivo dorsali lato; feminei jam maturi perigonio 3-partito? — Sumatra occid. in Siboga (T.).

EUPHORBIACEAE.

(593). Flüggea microcarpa BL. *l. c.* Specimina omnino cum aliis ex Hort. bogor. missis congruunt. Folia obovata vel subovalia acutiuscula nunc mucronata, subtus glauca integerrima. A F. leucopyro differt foliis majoribus nec emarginatis. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

PIERARDIA. Hujus generis species sibi satis similes absque speciminibus authenticis et completis vix tuto definiendae.

(593*b*). Pierardia dulcis JACK. *l. c.* — Sumatra austr. in Prov. Lampong (Z. *herb. n.* 3948), in sylvis prope Nega-agong, Natar, secus fl. Tarabangi; Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu, Panan-donan. — Bangka (T.). — Folia integerrima, magnitudine variabili. Stipulae ovato-lanceolatae glabrae deciduae. Racemi (fem.) e ramis veteribus ad axillas defoliatas solitarii erecti, circiter bipollicares; pedicelli flore breviores, bracteâ lanceolatâ carinatâ suffulti, bracteolis 2 exilibus hâc subinclusis; alabastra ovoidea; calyx 4-sepalus, sepalis oblongis obtusis arrecto-incurvis extus flavido-incanis; ovarium glabrum ovoideum. Baccae immaturae ellipsoideae sensim magis globosae.

(594). **Pierardia macrocarpa**. Ramuli petioli et nervi subtus sub innovatione appresse tenere pilosuli, glabrescentes; folia sparsa et superne conferta longiuscule petiolata (petiolo utrinque incrassato), e basi obtusiusculâ elliptica, elliptico- vel subobovato-oblonga, ut-plurimum abrupte modice acuminata, integerrima, coriacea, costulis

7—8 utrinque arcuatis transverse venosis, 6½—4 poll. longa; stipulae parvae caducae; racemi (fem.) e ramis vetustis; baccae brevipedicellatae calyce 5-partito partim persistente suffultae, stigmatum reliquiis coronatae, globosae, pollice majores. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.); Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(595). Pierardia racemosa BL. *l. c.* Fem. Petioli utrinque incrassati; folia usque 10-pollicaria, oblonga obtuse brevi-acuminata, superne repandula, pergamacea, subtus pallida costulata, secus costam sparse appresse pubera; racemi axillares ochrascenti-tomentelli, alii penduli, alii erecti; flores distantes solitarii (fem.). Sepala 4 ovata acuta extus pilosula. Ovarium grossificans puberum ellipsoideum, 3-loculare, loculis 2 vulgo obliteratis; stigmata 3 ad basin bipartita, unde quasi 6 stigmata ovoidea acuta papillosa. — Sumatra austr. prope Tega-nennin in prov. Lampong (T.). — Masc. Folia elliptica vel obverse oblonga repando-crenulata; racemi 1—2-pollicares subtomentello-incani, floribus fasciculatis vel racemuloso-pedicellatis, virgineis rotato-globoso-depressis 4-lobis. — Sumatra occid. prope Sungi-pagu. — Specimen sterile, dubium: Bangka, prope Djebus (T.).

(596). **Pierardia? pubera.** Innovationes dense subfulvo-puberae; folia sparsa et conferta longe vel modice petiolata, oblonga vel ovata aut elliptica acuminata, basi rotundata vel obtusa, firmiter pergamacea, costulis utrinque 10—7, novella subtus in nervis villosa, adulta subglabrata, in margine pulvinulis pilosis distantibus quasi subdenticulata, 8—3 poll. longa; stipulae lato-lanceatae puberae deciduae; flores... — *Var.* β *tomentella*, pube utrinque densiore diutiusque persistente. — Bangka, prope Djebus, colonis „wijnvrucht" (fructus vinosus); — *var.* β Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(597). **Pierardia pyrrhodasya.** Innovationes castaneo-villoso-tomentosae; folia superne conferta, nunc brevi-petiolata, obovato-oblonga, basi obtusiuscula, ex apice rotundato brevissime apiculata, integerrima, multi-(26 utrinque) costulata, subtus diutius villoso-tomentosa; racemi axillares elongati versus anthesin glabrati, erecti,

graciles, floribus masc. fasciculatis, intus albo-tomentellis, extus glabris. — Sumatra bor. in Angkolae sup. reg. montanâ (J.).

(598). Ryparia caesia BL. *l. c.* (syn. adde: Aspidandra fragrans HASSK.; mihi *l. c.* p. 411). Folia vetustiora subtus prorsus glabrata, pleraque abrupte acuteque acuminata. Spicae potius rufo-villosae quam tomentosae dicendae. Androeceum glabrum. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(599). Leiocarpus fruticosus BL. *l. c.* Folia nunc angustiora quam in javanicis. Innovationes patenti-pilosulae; ramuli tenues; folia e basi obtusâ vel acutiusculâ oblongo-lanceolata vel anguste elliptico-oblonga longe acuminata, firmiter chartacea, supra lucida, subtus costulis distinctis 9—8 utrinque patule erectis (infimâ e basi ortâ) tenere reticulatis, $5\frac{1}{2}$—2 poll. longa, adulta glabra; stipulae deciduae, in ramulis quibusdam inferne aphyllis obviae foliaceae majusculae falcato-lunares pilosulae; pedunculi vulgo geminati; capsulae subglobosae glabrae, pericarpio crasso-suberoso, vertice stigmatibus immersis nunc longitrorse fissis nigrescentibus quasi 8—6-radiatis notatae, cerasi avium fere mole, flavido-violascentes, intus trilocu-lares, suturis extus vix distinctis. — Plerumque capsulae in apice pedunculi communis bracteolati solitariae, sepalis 5 ovatis acutis ciliolatis suffultae. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in m. Gunung Megang, prope Muara-enim in Ogan-ulu (T.).

(600). Leiocarpus arboreus BL. *l. c.?* Spicae masc. sessiles aggregatae vel solitariae, ex axillis defoliatis vel et interfoliaceae laterales. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(601). **Leiocarpus quadrilocularis.** Folia petiolata elliptico- vel ovato-oblonga aut elliptica acuminata chartacea, costulis 5—7 utrinque subtus distinctis laxe reticulatis, $4\frac{1}{2}$—2 poll. longa; pedunculi breves gemini axillares cicatrisati vulgo monocarpi; capsulae subglobosae, cerasi avium mole glabrae (nunc flavescentes), pericarpio crasso suberoso, intus quadriloculares, loculis 2 vacuis (non obliteratis), apice stigmatibus 4 triangularibus depressis fissis coronatae. — Characteri generis gynoecei numerus quaternarius addendus. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

MICROSEPALA *nov. gen.* (Anne Adenocrepi BL. affinis?). Flores racemosi apetali, dioici? Calyx exilis 5-partitus, dentibus ovatis acutis ciliolatis diutius persistentibus. Discus nullus. Ovarium 2- raro 3-loculare, loculis ex apice anguli interioris collateraliter biovulatis, ovulis pendulis ovoideis acutis. Stigmata 2 sessilia latiuscula subbiloba papillosa, in fructu subevanida, in papillas fissurâ separatas conversa. Capsula subbaccans ellipsoidea, suturis 2—3 leviter sulcatis, epicarpio subherbaceo (flavescente), endocarpio tenui-cartilagineo, matura unilocularis monosperma, seminis ellipsoidei testâ coriaceâ, albumine carnoso. — Stipulae parvae; folia alterna.

(602). **Microsepala acuminata.** Ramuli novelli cum petiolis pube perrarâ adpressâ; stipulae caducae; folia alterna, petiolo antice canaliculato utrinque tumido, novella tenere membranacea pellucido-punctata, adulta pergamacea, e basi rotundatâ usque acutâ ovato- vel elliptico-oblonga aut sublanceolata, acuminata, margine laevi nunc superne repandulo, costulis 7—5 utrinque, 6—4 poll. longa; racemi axillares et laterales, maturi 3—4-pollicares, pedicellis distantibus; capsulae subbaccantes ellipsoideae vel obovoideae, epicarpio ruguloso, semipollicares. — Species per totam insulam dispersa videtur. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), prope Lubualang. — Sum. austr. prope Siring-kebau in prov. Lampong. — S. or. in Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(603). Bischofia javanica BL. *l. c.* Petioluli multo longiores (v. c. folioli medii $1\frac{3}{4}$ poll.) quam in icone laud. WIGHTII (*Microeli Roeperiani*, quem haud conspecificum habet cl. BAILLON); alioquin autem non differre videtur. — Sumatra occid. in Priaman (D.), prope Sungi-pagu (T.).

AUSTROBUXUS *nov. gen.* Flores dioici? Pedunculi fem. (ad axillas praesertim defoliatas) e communi basi bracteatâ terni vel plures brevissimi, bracteis convexis decussato-oppositis (supremis subternis) obtecti (si mavis „calyx polyphyllus"), apice uniflori. Ovarium bracteis supremis amplexum, caeterum nudum obovoideum obtuse triangulare, apice contracto tribus stigmatibus exilissimis obtusis in unum trisulcum conniventibus coronatum,

triloculare, loculis collateraliter biovulatis. — Frutex vel arbor? foliis oppositis breviuscule petiolatis exstipulatis, ellipticis, basi acutis, apice obtuso-apiculatis vel obtusatis, rigide coriaceis, glabris, subtus pallidis, supra lucidis, venis costalibus patulis hic distinctioribus, majoribus 3½ poll. longis. Pedunculi brevissimi fragiles floresque exiles juniores pube floccosâ adspersi glabrescentes; bracteae ipsae arcte applicitae carnoso-coriaceae pallide viridulae, dorso convexae subcarinatae, marginibus extenuatae.

(604). **Austrobuxus nitidus.**— Sumatra occid. in littore prope Siboga (T.).

(605). Briedelia tomentosa BL. *l. c.?* Specimina cum phrasi breviore satis congrua. Ramuli cito glabrati rubescentes; folia oblonga, elliptica vel sublanceolata, utrinque acuta vel obtusiuscula, supra puberula, subtus cano-griseo-tomentello-pubescentia, 2½—1 poll. longa; flores parvuli; calycis glabri laciniae ovatae acutae; petala ovalia acutiuscula membranacea; baccae ellipsoideae grani piperis mole, biloculares. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(606). Briedelia stipularis BL. *l. c.* Phrasis nimis etiam brevis satis quadrat. Folia e basi rotundatâ nunc leviter emarginatâ ovalia vel ovata acutiuscula vel obtusa, in sicco subtus fuscescentia molliter pubescentia, costulis utrinque circiter 12 transverse venosis; fl. fem. axillares 1—3 conferti. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(607). **Briedelia? rugosa**. Folia alterna disticha breviter crasseque petiolata, e basi rotundatâ oblonga rigide coriacea, margine laevi incurvulo integerrima, costulis utrinque 12—10 subtus valide exsertis grosse transverse venosis lacunosa, supra iis depressis subbullata, subtus pallida in nervis cum petiolo ramulisque et inflorescentiâ hirtello-pubescentia, supra nitida glabra, 7—6 poll. longa; spicae abbreviatae axillares paucifloraе; baccae immaturae ovoideae, juniores inferne pilosulae, mox glabrae, stylis 3 validis bifidis coronatae. — Arbor, a congeneribus habitu recedens. — Sumatra austr. in prov. Lampong (T.).

LEIOPYXIS *nov. gen.* Flores axillares fasciculati (fasciculis

androgynis?). Masc.... Fem. Calyx coriaceus basi brevi-turbinatâ indivisus, caeterum 5-partitus, laciniis triangulari-lanceolatis, aestivatione subvalvatis, persistentibus. Discus fundus calycis investiens membranaceus 4-lobus, lobis 2 alterni- 1 subalterni-, quarto oppositi-sepalis, ovarium amplectentibus. Ovarium hirsutum ovoideum triloculare, loculis ex apice anguli interioris superposite (?) biovulatis, ovulo superiore abortiente. Stylus tripartitus, ramis tenuibus linearibus brevi-bifidis, ramulis (in fructu) apice subincrassato obtusiusculis. Capsula calyce et disco suffulta, crustaceo-cartilaginea, laevis nitidula, parce puberula, tricocca, septicide et loculicide dehiscens, endocarpio secedente, coccis superne bivalvibus. Semina in loculis solitaria conformia. — Ammanoae et Nanopetalo affinis videtur.

(608). **Leiopyxis sumatrana.** Frutex vel arbor? rami valde ramosi glabri, ramuli tenues subtetragoni. Stipulae parvae deciduae rigidae lineares. Folia alterna breviter petiolata, elliptico- vel sublanceolato-oblonga, pergamacea, lucida, subtus pallida, costulis teneris vix venosis, 6—1 poll. longa; ramuli florentes vulgo microphylli, nunc hic illic aphylli, unde fasciculi spicati. Pedicelli vix ulli, hirtelli; capsulae pallidae, nuclei cerasorum mole, profunde tricoccae. — Petala haud reperi, sed flores omnes deflorati. — Sumatra austr. in prov. Lampong, in m. Gunung Batin, prope Tega-nennin (T.).

(609). **Sauropus spectabilis.** Glaber; ramuli graciles teretiusculi utrinque lineâ elevatâ notati; stipulae lanceolato-lineares rigidae (decolores, basi mediâ nigrescentes); folia breviter petiolata, e basi subrotundatâ vel latâ ad petiolum brevi-acutâ ovato-oblonga attenuato-acuminata, inferiora minora fere ovata, aequilatera, membranacea, costulis tenuibus utrinque 9—6 arcuato-subpatulis, 6—3 poll. longa; fructus (unicus immaturus) longiuscule pedicellatus solitarius depresso-globosus, nuclei cerasi mole. — Sumatra austr. in prov. Lampong, in m. Radja-bassa 2—3000′ (T.).

(610). **Sauropus sumatranus.** Glaber; ramuli breviusculi stricti superne tereti-subtetragoni, lineâ decurrente utrinque notati; stipulae rigidae parvae triangulari-subulatae; folia brevissime petiolata, e

basi rotundatâ vel superiorum acutiusculâ oblonga acuta, inferiora breviora subovato-elliptica, superiora sublanceolata, chartacea, subtus glauca tenere patule venosa, 3—1 poll. longa, 1—½ lata; flores breviuscule pedicellati, ex eâdem axillâ mares et feminei, nunc solitarii, pedicellis longiusculis, femineis apice angulatis incrassatis; calycis fem. 6-partiti basi angulati lobi obovati, in fructu obovato-orbiculares (rubri?) 1½ lin.; capsula globosa nuclei cerasorum mole; calyx masc. cupuliformis, limbo brevi-sexlobo, lobis latis retusis, fundo obtuso-denticulato; antherae parvae. — Floribus ad S. albicantem accedit, discernitur formâ foliorum; calyx fem. 1½ lin. diam. subcupulato-angulatus. — Sumatra occid. in distr. Rau (T.).

(611). **Sauropus rostratus.** Ramuli tenues stricti vulgo triangulares, lineâ decurrente utrinque perspicue marginati, facie unâ (unde flores) cum petiolis (brevissimis) et costae basi (subtus) puberuli, glabrescentes; folia e basi brevi-acutâ vel subrotundatâ ovato-lanceolata ab ⅓—½ sursum sensim in acumen usque attenuata, membranacea, subtus pallida, venis distantiusculis teneris patulis, 3—1½ poll. longa, infima minora subovata; stipulae triangulares glabrae petiolo breviores; flores axillares fasciculati vel per racemulum brevem dispositi, masc. et fem. successive ex eâdem axillâ, pedicellis flore brevioribus; calyx fem. 6-fidus, 1½ lin. diam., lobis 3 ext. obovato-subspathulatis obtusiusculis, 3 int. latioribus obovato-triangularibus apice brevi-acutis, post anthesin obtusioribus, firmulis (in sicco fuscis); masc. minor tenerior cupulatus 6-partitus, caeterum conformis; antherae ellipsoideae crassiusculae subexsertae (fuscescentes); capsula immatura brevissime pedicellata, pisi mole, calyce vegeto nunc semigloboso brevi-sexlobo (parte inferiore scil. magis adauctâ) fere inclusa. — Sumatra orient. in prov. Palembang, secus fl. Lamattang, ad Kuripan, florens; in Sumatra austr. prov. Lampong, ad Pager-dewok, fructif. (T.).

(612). **Agyneia? glomerulata.** Stipulae ovato-subulatae; folia brevi-petiolata, e basi acutâ sublanceolato-oblonga brevi-acuminata, inferiora minora ovata vel ovalia obtusiuscula, pergamacea, supra lucida, subtus pallida in costâ costulisque appresse pubera, 4—1½ poll. longa; flores fem. axillares densissime glomerulati subsessiles; calycis brevis glabri 5-partiti laciniae ovatae acutae; ovarium de-

presso-globosum praeter verticem incano-pubescens, triloculare, vertice tridentato-trifoveolatum; styli 3 immersi, bifiduli?; capsula basi pubera trilocularis sexsulcata, loculis dispermis. — Vix hujus generis, sed quum nec fl. masc. nec capsulam satis integram examinare licitum fuerit, unice ob stylos ovarii apici immersos huc retuli. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(613). Phyllanthus Niruri LINN. *l. c.* — Bangka, circa Muntok abundans (A.).

(614). **Phyllanthus oxyphyllus.** Ramuli graciles inaequilatero-tetragoni canaliculati, novelli praesertim uno latere cum petiolis pube brevi patulâ obtusiusculâ pubescentes; stipulae triangulari-subulatae, petioli brevissimi longitudine vel breviores; folia e basi rotundatâ vel obtusâ lanceolata longe acuteque acuminata, firmiter pergamacea, subtus pallida venis costalibus plurimis ante marginem unitis, adulta glabra, 3—1 $\frac{3}{4}$ poll. longa; flores axillares et paullo supraaxillares; masc. in cymulae contractae ramis bracteatis, pedicellis articulatis; fem. solitarii vel inflorescentiae masc. appositi breviter pedicellati, calycis sexlobi lobis anguste oblongis obtusis; capsula depresso-globosa tricocca, superne pubera, basi nunc stipitato-constricta, stigmatis ramis profunde bifidis. — Calyx serius deciduus. — Ph. acutissimo affinis. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(615). **Phyllanthus diversifolius.** Ramuli elongati subtetragoni puberuli; stipulae subulatae parvae deciduae auriculam relinquentes; folia brevi-petiolata, valde increscentia, inferiora plura multo minora e basi brevi-acutâ ovata obtuso-apiculata, $\frac{3}{4}$—1$\frac{1}{2}$ poll. longa, superiora elliptico-oblonga breviter obtuso-acuminata, subcoriaceo-pergamacea, lucida, subtus venis costalibus 7—6 teneris vix reticulatis, margine incurvulo; flores axillares fasciculati breviter pedicellati; calycis 6-partiti laciniae lineares; columna antherarum 6-sulcata, apice prominulo verrucellosa. — Praecedenti affinis. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

(616). Phyllanthus anceps VAHL *l. c.* (*Melanthesa l. c. p.* 371). — Sumatra occid. in prov. Padang (T.).

(617). Reidia gracilis MIQ. *l. c.* — Sumatra austr. in m. Radja Bassa, prope Ketimbang, 3000' (T.).

(618). **Reidia? singalensis.** Rami foliosi teretes, ramulos angulatos graciles polyphyllos alternos exserentes; stipulae rigidulae lanceolato-lineares persistentes; folia alterna brevi-petiolata, e basi rotundatâ utplurimum aequali ovato-elliptica vel suboblonga acute acuminata, integerrima, chartacea, novella rubella membranacea, subtus costulis tenuibus utrinque 7—6 patulis reticulatis pertensa pallida, 1½—1 poll. longa, petiolis costâ subtus ramulisque dense pubescentibus; flores... Habitu omnino congenerum, R. ovalifoliae WIGHT proxime accedens. — Sumatra occid. in m. Singalang (T.).

(619). **Anisonema hypoleuca.** Arborea glabra; ramuli graciles; folia brevi-petiolata, e basi rotundatâ saepe leviter obliquâ ovata vel ovato-oblonga, praesertim superiora longiuscule acuminata mucronata, subtus glaucescenti-albida, venis costalibus utrinque 8—7 teneris ad lentem distincte reticulatis, 3½—1½ poll. longa, in sicco supra cum ramulis petiolis baccisque nigrescentia; capsulae baccatae brevi-pedicellatae pisi mole depresso-globosae, vertice concavatae, hexacoccae, sepalis linearibus obtusis suffultae.— Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

(620). **Anisonema glaucina.** Glabra; stipulae subfalcato-lineares patentes rigidulae; folia brevi-petiolata, e basi rotundatâ passim parumper obliquâ ovata obtuso-apiculata submucronulata, chartacea, supra nigrescentia, subtus glauca, venis costalibus tenuibus utrinque 5, haud venosis, 2—1 poll. longa; flores... Praecedenti certe affinis, sed foliis distincta. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(621). Anisonema Zollingeri MIQ. *l. c.* Pedunculi fem. longiusculi axillares solitarii, masc. fasciculati axillares vel superne ramulos racemose terminantes. — Bangka (A.).

(622). Glochidion littorale BL. *l. c.* Folia brevissime petiolata ovalia vel lato-ovalia utrinque rotundata; calycis fem. laciniae breviovatae obtusae coriaceae, margine extenuatae; capsulae depresso-globosae 12—11-loculares et sulcatae, usque cerasi mole; semina in loculis 2 oblique superposita. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.). — Bangka (A.).

(623). **Glochidion cyrtophyllum.** Glabrum; stipulae lineari-subulatae parvae; folia brevi-petiolata, ovata breviter lato-acuminata vel apiculata, mucronulata, basi rotundatâ leviter obliqua, pergamacea, subtus glauca, $2\frac{1}{4}$—1 poll. longa; flores axillares breviter pedicellati; capsulae depresso-globosae glabrae 6-loculares et sulcatae, calycis laciniis ovatis acutiusculis glabris coriaceis subaequalibus suffultae; semina ovoidea obliqua laete fusca nitida. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(624). **Glochidion sumatranum.** Glabrum, ramulis gracilibus; folia brevi-petiolata, lanceolato-oblonga utrinque acuta vel subacuta, basi leviter inaequilatera, pergamacea, lucida, costulis 10—7 utrinque erecto-patulis vel suberectis teneris, 3—6 poll. longa, inferiora minora ovalia obtusa bipollicaria; flores utriusque sexus in eâdem axillâ fasciculati glabri, feminei pedicellis brevioribus et crassioribus; calycis laciniae oblongo-ovatae; ovarium hirsutum, stigmatibus 6—5 brevibus trigonis conniventibus, basi unitis; calycis maris laciniae elliptico-sublanceolatae uninerviae; antherae in columnam apice connectivis globoso-coronatam unitae; capsulae (nunc pisi majoris mole) depresso-globosae 6-loculares et sulcatae puberulae. — Habitu refert Gynoon triandrum WIGHT *Icon.* V. *tab.* 1908. — **Sumatra occid. in Priaman (D.).**

(625). **Glochidion varians.** Glabrum; folia brevissime petiolata, e basi obliquâ latâ subtruncatâ vel leviter cordatâ ovato-lato-elliptica saepe obtuse lato-apiculata, inferiora suborbicularia minora, coriacea, subglaucescentia, venis costalibus utrinque 8—6 parum perspicuis patulis; flores sessiles vel subsessiles; calycis laciniae elliptico-lanceolatae, fructiferae ellipticae; fl. masc. triandri; capsulae depresso-globosae parce puberulae 6—3-coccae sub-12—6-sulcatae; semina pallide fusca nitida. — Gl. obliquo affine, fere ad § *Megastylis* propter stylos basi connatos erectos acutos diutius persistentes. Frutex foliis varians, quae saepe obtuse sed tamen etiam acute longiusculeque acuminata. — Sumatra occid. prope Padang in monticulo Apenberg (J.), in prov. Priaman (D.), in insulâ Pulu Pisang (T.).

(626). **Glochidion bancanum.** Ramuli petioli folia subtus in

nervis, supra in costâ hirtello-pubescentia; haec brevi-petiolata, e basi rotundatâ leviter recurvulâ ovato-oblonga brevi-apiculata, magis minusve inaequilatera, infima et suprema minora ovata vel ovato-rotundata, nunc basi leviter emarginata, coriacea, costulis utrinque 9—6 arcuato-subpatulis teneris laxe reticulatis; flores axillares fasciculati breviter pedicellati, pedicellis calyceque pubescentibus, hujus laciniae 3 ovatae diutius persistentes; capsulae depresso-globosae 4—5-loculares vix sulcatae, stigmatibus brevissimis basi puberis nunc coronatae; baccae piperis nigri mole. — E § *Gynoon*. — Bangka (T.).

(627). **Glochidion? cinerascens.** Folia sparsa haud bifaria, modice petiolata, e basi acutâ elliptico- vel lanceolato-oblonga acute acuminata integerrima chartacea, supra nitida glabra, subtus tomento denso glauco-incano costulisque 10—8 utrinque tenuibus notata, $4\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; pedunculi fem. axillares gemini; capsulae tenuiter baccatae obovoideae trisulcae tricoccae, basi calycis truncati plano-cupulari suffultae, vertice depressae, coccis chartaceis. — Sumatra occid. prope Paja-kombo (T.).

(628). **Glochidion dasyphyllum.** Ramuli ochraceo-tomentosi; folia disticha brevissime petiolata, e basi latâ obiter cordatâ ovato-oblonga brevi-acuta, integerrima, coriacea, supra scabriuscule hirtella, subtus costulis utrinque circiter 13 arcuato-patulis transverse venosis reticulatis pertensa, hirtello-tomentosa, $8\frac{1}{2}$—$7\frac{1}{2}$ poll. longa; stipulae parvae lanceolatae rufo-tomentosae; capsulae (immaturae) in racemulis parvis dichotomis dense fasciculatae, calyce parvo 6-sepalo suffultae, sepalis lineari-lanceolatis, subappresse villosulae obovoideo-globosae, tricoccae, stigmatibus tribus brevissimis coronatae. — Ex dispositione artificiali certe Gynoon, sed habitu tantopere a congeneribus recedit, ut proprium genus exhibere videatur, florum masculorum examine ultra explorandum. — Bangka, prope Muntok juxta cimeterium chinense (A.—T.).

(629). **Croton diadenum.** Folia cum ramulis glabra, sparsa vel varie approximata, petiolo apice utrinque glandulâ concavâ scutelliformi instructo, e basi acutâ vel subacutâ elliptica vel lanceolato-oblonga acuminata, integerrima vel obsolete repandula, subcoriacea,

costulis utrinque 10—7 teneris patulis, 6—4 poll. longa; racemi subterminales gemini vel terni, stricti, foliis breviores vel aequales; calyx et ovarium pube stellatâ lepidotâ adspersa. — Prope Cr. laevifolium BL. pertinebit. Flores brevi-pedicellati. Calyx 5-lobus, lobis brevi-lanceatis. Stylus haud ad basin usque tripartitus, ramis profunde bifidis. — Bangka, prope Djebus (T.).

(630). Croton denticulatum BL. *l. c.* Folia e basi cordatâ lato-ovata breviter acute acuminata, basi et secus marginem glandulis cylindricis apice scutellato-concavatis flavis nitidis ornata, supra stellato-pubera, in nervis densius, subtus griseo-tomentosa, 3—1 poll. longa. Capsulae obtusangulo-trigonae, ochrascenti-tomentosae, cerasi circiter mole. — BLUMEI specimen authenticum haud vidi. — Sumatra occid. prope Singkara (T.).

(631). Croton argyratum BL. *l. c.* Folia basi conniventi-subcordata, ibique ad costam utrinque glandulosa, haud „subpeltata" dicenda; petioli apice saepius biglandulosi. Lepides argenteae sub lente centro papilloso fuscae. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(632). Spathiostemon salicinus HASSK. *l. c. p.* 389 (ubi *Adelia nereifolia* WIGHT). *Var. β angustifolia*, foliis lanceolato-linearibus. — Sumatra occid. in Priaman (D.), prope Lubu-alang. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

(633). **Gelonium obtusum.** Folia subsessilia vel brevissime petiolata, elliptica, lato- vel oblongo-elliptica, diversiformia, utrinque obtusa vel rotundata, nunc brevi-apiculata, integerrima vel in aliis speciminibus irregulariter crenato-repanda aut subsinuosa, seniora firmiter pergamacea glabra lucida, subtus pallida, costâ venisque utrinque prominulis, $3\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ poll. longa; stipulae breves; capsulae depresso-globosae triloculares; semina nigra. — Arbor; ramuli novelli subpuberi; folia basi passim inaequalia. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin et Kaba-gusan (T.).

(634). **Gelonium? oxyphyllum.** Folia breviter petiolata, e basi inaequali elliptico- vel ovato-oblonga, suboblique acute acuminata, integerrima, coriacea, subtus pallida, costulis arcuato-erectis utrinque 9—7 praesertim subtus distinctis reticulatis; stipulae ovato-

lanceolatae acutae coriaceae, petioli circiter longitudine, laterales subaxillares; flores.... — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).

(635). Rottlera acuminata JUSS. *l. c.* Folia novella subtus indumento tenui stellato-albicantia, provectiora glauca, nec tamen omnino glabra. Spicae masc. in nostris basi haud femineae.— Bangka, ad littora maris prope Muntok (A).

(636). **Rottlera flavigutta.** Rami mox glabri colorati teretes, superne angulati; folia sparsa graciliter petiolata supra basin peltata, e basi rotundatâ ovato-oblonga acute acuminata distanter calloso-denticulata, supra glabriuscula, subtus trinervia et venosa, cum inflorescentiâ stellato-pubentia glandulisque vitreo-flavis inspersa, quadripollicaria; racemus fem. terminalis angulatus, floribus pedicellatis; bracteae elongato-lineares pauci-dentato-incisae et verrucis paucis crassis munitae; staminum filamenta plana sub capsulâ persistentia; antherarum connectivum latum; capsula globosa 3—4-locularis minute muricata, coccis bivalvibus crasso-cartilagineis intus stellato-puberis; semina subglobosa maculata. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(637). Rottlera alba ROXB. *l. c.* Prope R. paniculatam JUSS. collocanda videtur, a quâ foliis dentatis et infl. fem. multiflorâ differt. In supp. speciminibus folia nulla lobata. Capsulae secus axim longiusculum brevissime pedicellatae, calyce inaequaliter quadripartito (sepalo quarto minore) suffultae, cum rhachi echinisque sparsis longis patentibus spinoso-subrigidis stellato-tomentosae. Flores masc. paniculati trisepali, sepalis ellipticis, circiter 25-andri. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(638). **Rottlera rufidula.** Ramuli petioli folia subtus et pedunculi rufule stellato-furfurelli; folia opposita inaequimagna, e basi rotundatâ ovato-oblonga acuminata vel acuta integerrima, alte trinervia et inde a medio utrinque paucicostulata, valide transverse venosa et reticulata, 11—8-pollicaria; pedunculi (fem.) terminales innovatione axillares 1—2-flori; ovarium echinis mollibus hirtellis dense obtectum, triloculare, stigmatibus 3 ovatis acuminatis dense hirtis. — Prope R. oblongifoliam collocanda. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(639). **Rottlera macrostachya.** Folia alterna, passim opposita et inaequalia, petiolo longiora, dilatato- vel rotundato-ovata, acuta vel brevi-acuminata, minute decidue distanter denticulata, passim margine utroque acute producto sub- 3-cuspidulata, novella densissime stellato-rufo-tomentosa, adultiora supra indumento cito deterso glabrata viridia, subtus costulis utrinque 7-6 (infimâ altius perductâ), transverse venosa et ochraceo-cinnamomeo-tomentosa, majora 6—7 poll. longa, petiolo paullisper supra basin rotundato-truncatam inserta; racemi (fem.) axillares longissimi, maturi 1—1½-pedales, floribus fasciculatis; calyx (4-lobus?) deciduus; capsulae trigono-rotundatae (nucleo cerasorum majores) echinis aequilongis densissimis pube stellato-setosâ hirtellis omnino obvallatae. — Propter echinos aequilongos et maxime confertos capsulae ipsae extus aequabiles apparent. — § *Eurottlerae, dioicae?* — Bangka, prope Djebus et Plangas (T.).

(640). **Rottlera rhynchophylla.** (*Mappa mihi l.c. p.* 403). Adde et corrige: Pedunculi fem. axillares solitarii vel plures brevissimi, toti bracteis tomentellis ovalibus usque lanceolatis integerrimis eglandulosis instructi, apice uniflori. Calyx fem. e sepalis 5 lineari-lanceolatis acutis elongatis ovario longioribus utrinque albo-tomentellis, bracteis similibus. Ovarium triloculare, echinis setiformibus firmulis setuloso-albido-hirtellis dense obsitum. Styli 3 longissimi, ovario et calyce multo longiores, pollicares. — § *Eurottlerae dioicae*, fere genus sistens, sed flores masc. adhuc latent. — Specimen ZOLL. *l.c.* descriptum probabiliter e prov. Lampong Sumatrae, nec e Javâ. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tubuan in Ogan-ulu; austr. in prov. Lampong, in m. Gunung-batin (T.).

(641). Rottlera tinctoria ROXB. *Fl. Ind.* III. *p.* 827 (*Rottlera affinis* HASSK.; *mihi l. c. p.* 397). Species inde ab Himalaiâ per insulas Philippinas ad Chinam orient. usque dispersa (cf. BENTHAM in HOOK. *Kew Gard. Misc.* VI. *p.* 5). Ramuli novelli et petioli cum inflorescentiâ fusco-pulverulento-puberi; folia juniora subtus in nervis minute stellato-furfurella. — Sumatra occid. prope Batusangka. Lignum fabrile bonae indolis (T.).

(642). **Rottlera sphaerocarpa.** Folia opposita inaequimagna, e

basi lato-truncatâ vel lato-cuneatâ ad petiolum antice utrinque glandulosâ ovata vel oblongo-ovata brevi-acuminata callose subdenticulata, pergamacea, supra glabra, subtus costulis utrinque 7—8 (infimâ e basi, extrorsum pinnato-ramosâ), transverse venosa, stellato-incano-pubescentia, in nervis petiolis ramulis capsulisque dense cinereo-furfurello-tomentosa, 11—6 poll. longa; inflorescentia... Capsulae cerasi minoris mole, aequabiles globosae, intus septis tenuibus triloculares. — An potius Plagianthera? — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(643). **Melanolepis angulata.** Ramuli petioli cum foliis praesertim subtus in nervis et inflorescentiâ pube stellatâ pulverulenti; folia petiolo saepe breviora rotundata irregulariter dentata superne acute angulata, vulgo utroque margine acute producta, basi supra petiolum multiglandulosa; racemus (terminalis?) basi ramulosus. — A M. multiglandulosâ cui perquam affinis, differt foliorum formâ constanter angulatâ, floribus paullo majoribus. — Inflorescentia hujus et reliquarum propter flores pedicellatos haud spica nuncupanda. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(644). **Melanolepis? diadena.** Stipulae parvae brevi-lanceolatae deciduae; petioli folio vulgo longiores, (more congenerum) teretes flavido-incano-tomentosi; folia cordato-rotundata abrupte acuminata integerrima, membranacea, novella supra sericeo-villosula, subtus lanata, adulta supra scabriuscule nitidulo-pilosa, subtus praesertim in nervis hirtello-pubescentia, pallida, haud punctata, 7—9-nervia et paucicostulata, ad basin utrinque glandulâ ovoideâ crassiusculâ glabrâ munita, majora $\frac{3}{4}$-pedalia; flores... Petioli exsiccatione basi et apice constricti. — Habitus fere generis, sed foliis integerrimis et pilis stellatis abhorret. — Sumatra occid. in Lubu-alang (T.).

COCCOCERAS *nov. gen.* Flores dioici? Fem. racemosi. Sepala 5 (vel raro 4?) lanceolata parva. Ovarium triloculare, loculis uniovulatis. Stigmata 3 elliptico-lanceata (parvula) supra villosa, sessilia. Capsula tricocca, coccis centro unitis, extrorsum in longum cornu acutum extenuatis patentissimis, supra demum hiantibus, probabiliter bivalvibus, monospermis. Semen subglobosum, testâ laevi nitidâ subfragili, carunculâ parvâ. — Habitu, foliis oppositis,

coccorum formâ ab Rottlerâ cui alioquin conterminum, satis diversum videtur.

(645). **Coccoceras sumatranum**. Ramuli tetragoni mox albicantes; folia opposita, cum petiolis et partibus floralibus, praesertim subtus lepidoto-glandulosa, e basi obtusâ leviter emarginatâ ellipticо- vel obovato-oblonga breviter acuminata vel obtusata, integerrima vel vix subrepandula, praeter basin trinerviam utrinque 5—6-costulata, chartacea, majora semipedalia; racemi axillares maturi foliorum longitudine, pedicellis distantibus oppositis. — Cocci singuli fere pugioniformes extrorsum subangulati parce verrucellosi, $1\frac{1}{3}$—1 poll. longi. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Siringkebau (T.).

(646). Trewia nudiflora LINN. *l. c.?* Sterilis; folia oblongo-ovata, basi obscure glandulosa. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang (T.).

(647). Mappa tanaria SPR. *l. c.* Specimina nostra exacte cum icone et descriptione RUMPHII congruunt, sed in auctorum diagnosi bracteae femineae integrae et glabrae profecto haud recte statuuntur, nam concavae ovales acutae pectinato-serratae tomentosae offenduntur, quales et RUMPHIUS statuit. Calyx ad basin tripartitus, sepalo uno latiore lanceato; stigmata (styli rami) lineari-lanceolata. Ovarium et capsulae immaturae materie granulosâ glandulosâ ex viridi flavidâ dense obductae. Capsulae bilocularis loculus unus haud raro paullo minor, sub dehiscentiâ haud exacte bivalvis, unde capsula tota in icone Rumphianâ trivalvis adparet, echinis etiam rigidis longis paucioribus circuli fere ordine capsulae circumpositis, uti exacte in nostris. Folia novella supra etiam pubera. Stipulae magnae lato-lanceolatae acuminatae fuscescentes, partim incano-villosulae. Pubes partium novellarum brevis, pilis longioribus teneris interjectis. — Sumatra occid. in prov. Priaman; radix arti tanariae inservit (D).

Var. β rotundata. Ramuli petiolique novelli pruinâ glaucâ obducti et simul pube brevissimâ intermixtis pilis teneris longioribus instructi, glabrescentes; folia subtus non glauca ut in ipsâ specie, sed pallida, rotundata, brevi-acuminata; bracteae fem. inferiores, quod in ipsâ etiam specie, integerrimae, caducae, reliquae cristato-

serratae. — Huc fere M. tomentosa BL. *l. c.* proposita. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(648). **Mappa pruinosa.** Ramuli petiolique glabri, pruinâ glaucâ obducti; stipulae latae subrotundae ventricosae glabrae subcoriaceae fuscae; folia alterna longiter petiolata peltata, e basi latâ truncato-concavâ rotundata ultra $\frac{1}{2}$ trilobata, lobis latis subovatis acutis, repandula simulque costulis in margine glandulâ concavâ terminatis denticulata, coriacea, supra furfure rufo detergente praesertim super nervos inspersa, subtus trinervia et costulata pube simplici pubescentia, 10—8 poll. aequantia; paniculae (fem.) axillares et ex axillis defoliatis, foliis breviores, rufo-furfureae; flores pedicellati; calyx repando-quadrilobus; capsulae dicoccae, vix grani piperis mole, glauco-glandulosae quasi verniceae; semina compresso-ovoidea nigrescentia. — Haec et quaedam sequentium bracteis fem. integerrimis citoque deciduis inter Eumappas distinctae, sectionem fere peculiarem exposcunt. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.). — Bangka, prope Djebus (T.).

(649). **Mappa Zollingeriana**: Frutex?, stipulae lineares obtusae deciduae; folia alterna vel subapproximata petiolo longiora, e basi rotundatâ vel lato-cuneatâ ovata vel oblongo-ovata acuminata, minute denticulata, subcoriacea, supra pubescentia, subtus molliter subtomentosa (pilis simplicibus) glaucina, glanduloso-puncticulata, costulis utrinque 9—8 (infimâ e basi altius adscendente) transverse venosis, $5\frac{1}{3}$—3 poll. longa; racemi fem. axillares breves pauciflori; calyx 4-fidus lobis parvis ovatis acutis puberis; capsula bilocularis, echinis elongatis pubescentibus et albido-setulosis dense obvallata. Prope M. trichocarpam insereuda. — Monendum autem *Eumappis* etiam competere bracteas integerrimas, sed semper latiusculas et concaviusculas, quâ notâ a § 2 *Adenoceratis* differunt. — Bangka, prope Djebus (T.):

(650). **Mappa Diepenhorstii.** Folia petiolo subaequalia peltata, e basi rotundatâ vel concavo-truncatâ ovata vel lato-ovata breviter obtuse subabrupte acuminata vel apiculata, costulis calloso-productis distanter subdenticulata, pergamacea, supra glabra, subtus luteo-glandulose puncticulata, in nervis et petiolo pubescentia glabres-

centia, basi trinervia (nervis extrorsum ramosis quasi multinervia), costulisque utrinque circiter 7 e costâ ortis, 10—7—6 poll. longa; paniculae (fem.) axillares laxae petiolos subsuperantes; bracteae ovales acutae concavae integerrimae deciduae; capsulae pedicellatae, calyce nunc repando-brevi-cupulato serius plane evanescente suffultae, dicoccae glanduloso-viscidae, inermes, vix hic illic verrucellosae, grani piperis mole, nunc stigmatibus 2 ovatis acutis plumoso-hirtellis superatae. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(651). **Mappa gummiflua.** Ramuli laeves glabri subpruinosi; folia novella subtus glauca adpresse tenerrime stellato-tomentella in nervis ochrascenti-pubera, adulta glabrata subtus depresso-punctata, ad $\frac{1}{2}$ poll. a basi peltata, e basi truncatâ vel cuneato-rotundatâ subdeltoideo-ovata breviter acute acuminata, pergamacea, subintegerrima, costulis glandulose exsertis vix denticulata, costulis utrinque circiter 10 (infimâ e basi extrorsum pinnatim ramosâ), $\frac{3}{4}$—$\frac{1}{2}$-pedalia; paniculae masc. ramosae pyramidatae, folio breviores, griseo-incano-furfurellae; calyx 3—2-fidus, usque octander. — Bracteae caducae lanceolatae serratae. — Sumatra occid. in prov. Priaman, gummi Getah fundens (D.).

(652). Mappa? hypoleuca R. *f.* et ZOLL. *l. c. excl. syn. Roxb.* — Stirps singularis; folia alterna passim opposita, novella e margine glandulas cylindricas apice excavatas majorem partem deciduas exserentia, tota furfure fuscescente obducta, adulta supra glabra et viridia lucida, subtus materie e violascente albâ quasi amorphâ obducta, ad lentem subtiliter fusco-puncticulata. — Si folia opposita, alterum minus et brevius petiolatum, alterum longo suo petiolo brevius offenditur; folia alterna majora etiam et minora sunt.

(653). **Mappa bancana.** Innovationes ochraceo-tomentosae, juniores partes pube stellatâ floccosâ albidâ et ochrascente furfureae; stipulae lanceolatae caducae; folia alterna, petiolo breviora parumper supra basin ferè subpeltatim inserta, e basi lato-truncatâ vel subcuneatâ oblongo-ovata subabrupte breviter acuminata vel acuta, subintegerrima, coriacea, supra glabrata nitida, subtus discolora ad lentem dense punctata, costulis utrinque circiter 9 (infimâ e basi magis erectâ) tenerrime venosis, furfurellis, $4\frac{1}{2}$—4 poll. longa; pa-

niculae fem. raceniformes axillares folio breviores, floribus fasciculatis, bracteis sublanceolatis remote dentatis; calyx tripartitus; ovarium pubescens et glanduloso-lepidotum, biloculare, stigmatibus 2 ovatis acutis villoso-fimbriatis. — M. denticulatae habitu satis accedit, quamvis ob bracteas, siquidem dentes haud glandulas praedicare velis, ab illâ remotius inter Eumappas foret inserenda. Capsula dicocca, hic illic verrucellosa, punctata, glaucescens. Semina atrofusca, puncticulata. Inflorescentia masc. (in diversis ramis, probabiliter e diversis speciminibus) ramosior, floribus oligandris. — Bangka, prope Muntok in sylvis, Oct. florens (A.). — Bracteis haud latis nec concavatis, dentatis inter ambas generis Sectiones fere vaccillat.

(654). **Mappa costulata.** Innovationes cum petiolis et foliis subtus in nervis stellato-furfurellae, pilis aliquot longioribus interpositis; folia sparsa densiuscula, petiolo utrinque incrassato longiora, e basi acutâ antice glandulosâ elliptica vel obverso-ellipticove-oblonga, plerumque breviter lato-acuminata, integerrima, coriacea, adulta glabra, subtus depresso-puncticulata, costulis utrinque 7—5 adscendentibus prominentibus tenere venosis, $7\frac{1}{2}$—3 poll. longa, novella rubra?; paniculae masc. axillares et laterales graciles folia aequantes, cum calycibns extus furfurellae, bracteis caducis ellipticolanceolatis integerrimis? concaviusculis; calyx tripartitus lobis elipticis; stamina pauca. — Habitus fere Rottlerae rhynchophyllae. Paniculae parvulae, e ramis veteribus plane laterales, caeterum axillares. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tubuan in Ogan-ulu (T.).

(655). **Acalypha boehmerioides.** Erecta suffruticulosa, simplex; caulis angulatus super facies duas dense caeterum parce pilosulus, pilis curvulis; folia longiuscule et graciliter petiolata, e baai acutiusculâ vel obtusâ elliptico-ovata acuminata serrata, membranacea, trinervia, supra setulis brevibus e verruculâ ortis inspersa, subtus puncticulata, in nervis pubera, circiter $2\frac{1}{2}$-pollicaria; spicae sessiles interruptae androgynae, parte superiore masculâ breviore; bracteae fem. foliaceae rotundatae serratae pilis curvulis aliisque rectis et apice capitellatis; capsulae appresse pilosulae; bracteae masc. mem-

branaceae decolores lineares ciliolatae. — Prope A. paniculatam inserenda. — Bangka (A.).

(656). Stipellaria Zollingeri BAILL. *Etud. p.* 451 (*Bleekeria mihi l. c. p.* 407). — Stipellariae genus a BENTHAMO constitutum, idem ac BLEEKERIA nostra, prioritatis jure conservandum. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

CNEMIDOSTACHYS MART. Fl. monoici spicati. Masc. superiores. Calyx tripartitus, imbricatus. Stamina 3 alternisepala. Fem. Calyx maris. Ovarium triloculare, glabrum, hispidum vel muricatum, loculis alternisepalis. Stylus tripartitus, ramis simplicibus reflexis, apice revolutis canaliculatis, facie interiore stigmatosis. Capsula tricocca laevis vel echinulata aut cornuta, coccis bivalvibus monospermis. — Arbusculae vel herbae, foliis alternis bistipulatis integerrimis vel serrulatis penninerviis, bracteis biglandulosis.

(657). **Cnemidostachys linearifolia**. Fruticulus humilis subhumifusus; stipulae parvae subulatae; folia linearia obtusiuscula dense minutissime serrulata; flores fem. ad basin spicae masc. brevis solitarii subsessiles; sepala 3 membranacea elliptica ciliolata persistentia; capsulae tricoccae cocci singuli biserialiter aculeolati. — Bangka, in pratis aridis ad rivulum Muntok (A.). — Habitu omnino Phyllanthum ancipitem refert.

(658). Elateriospermum Tapos BL. *l. c.* Floris masc. receptaculum inter stamina dense hirtum. — Sumatra bor. in prov. Angkolâ sup. (J.).

ELAEOGENE. Flores paniculati, dioici? Fem. Calycis 5-partiti persistentis lobi ovati (acuti) dorso inferne gibboso-incrassati. Stigmata sessilia? Baccae crasso-coriaceae sublignosodurae globosae tricoccae, loculis monospermis, pericarpio oleaginoso. — Genus vix dubium, sed affinitas non satis cognita.

(659). **Elaeogene sumatrana**. Arbor; ramuli novelli cum inflorescentiâ calyceque puberi; folia alterna petiolata, adulta pergamacea glabra, juniora subtus pube rarâ minutâ stellatâ adspersa, supra

lucida, subtus pallida, ovato- vel elliptico-oblonga obtuso-apiculata, integerrima, tenere venosa imperspicue reticulata, $7\frac{1}{2}$—3 poll. longa; paniculae superue axillares et ramulos terminantes; baccae longiuscule pedicellatae alte tricoccae, griseo-decolores verrucellosae scabriuscule subpuberae durissimae, cerasi circiter mole, pericarpio crassissimo materiem sebaceam albam continente; loculi singuli semine imperfecto pleni. — Sumatra austr. in prov. Lampong, secus fl. Tarabangi. — Capsulis oleum exprimunt incolae (T.).

(660). **Stillingia** (*Sapium*) **paniculata.** Glabra; folia longiter petiolata, e basi acutâ vel subacutâ subtus utrinque depresso-glandulosâ elliptica vel ovata aut saepius oblongata, acuminata, integerrima, supra lucida, subtus glauco-pallida, costulis teneris 9—7 utrinque, firmiter chartacea, $6\frac{1}{2}$—3 poll. longa; flores dioici; spicae subterminales paniculato-ramosae; masc. bracteis plurifloris, floribus brevi-pedicellatis et sessilibus, calyce bilobo vel lobis incisulis subdentato, antheris 2 (an et 3) subsessilibus; baccae obovoideo-compressae, stigmatibus 2 revolutis coronatae. — Variat *β contracta*, foliis subtus vix perspicue glandulosis, inflorescentiâ contractiore. — Sumatra orient. in prov. Palembang, inter Kebus et Lahat, in austr. prov. Lampong, prope Mangala (T.). — Sumatra occid. in Priaman (D.). — Prope Sapium baccatum ROXB. pertinet.

(661). **Stillingia** (*Sapium*) **diversifolia.** Folia petiolata basi biglandulosa, lanceolata vel oblongo-lanceolata aut ovata, acuminata vel acuta, serrato-crenata, 4—2 poll. longa, supra lucida; spicae masc. distantiflorae, bracteis glandulosis 4—3-floris, pedicellis exsertis racemuli specie combinatis; calycis trifidi lobi acuti subciliolati; antherae 3, (nunc) non exsertae; capsula obtuso-trigono-globosa. — Prope Sapium indicum. — Sumatra austr. secus flumen Tulang-bawang (T.).

(662). **Stillingia** (*Sapium*)**? lanceolaria.** Glabra, ramulis tenuibus gracilibus; stipulae lineari-lanceolatae scarioso-tenerae supra basin latam firmulam persistentem deciduae; folia sparsa, longe petiolata, (petioli graciles angulati apice glandulis 2 ovoideis arcte appositis), e basi acutâ elliptico-lanceolata obtuso-producta, integerrima, membranacea, subtus glauca, venis teneris patulis parum (in

sicco fusculis) conspicuis, 4—2 poll. longa, $1\frac{1}{3}$—$\frac{3}{4}$ loba; flores...— An potius Carumbium? — Insula Pulu Pisang (T.).

(663). Carumbium populifolium REINW. *l. c* Spicae masc. bracteis 3—2-floris, basi flores fem. 2—3 longe pedunculatos solitarios proferunt, vel flores fem. superne in racemulis pauci absque masculis. — An itaque C. pedicellatum satis distinctum? Specimina nostra ex insulâ Bangka foliis minoribus (3 poll. vix aequantibus) praedita. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D). — Bangka, prope Batu-rusak (A.).

(664). **Pseudotrewia? cuneifolia.** Ramuli folia subtus in nervis stipulaeque setuloso-hirtellae; hae lineares parvulae caducae; folia densa brevi-petiolata anguste cuneato-oblonga abrupte breviuscule acuminata integerrima ciliolata, coriacea, subtus demum scabriuscula, costulis numerosis arcuatis densis demum transverse venosis, pleraque ultropedalia; racemi spicaeformes axillares solitarii graciles foliis multo breviores pedunculati hispiduli, bracteis linearibus, pedicellis trifloris, flore medio praecociore, lateralibus bracteolâ laterali munitis; calyx extus setuloso-hirtellus, an masc.? (nimis virgineus).— Genus propter florum penitiorem structuram incertam nimis dubium— Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Batu-radja (T.).

(665). **Pachystemon bancanus.** Folia $\frac{2}{3}$ poll. supra basin peltata, e basi lato-truncatâ ovato-oblonga triloba glandulose denticulata, lobis acuminatis, terminali altiore, subtus praesertim in nervis cum petiolo pubera; paniculae masc. axillares petiolum circiter aequantes, ramis alternis, oppositis vel fasciculatis. — A P. trilobo differt foliis haud adeo alte peltatis, longioribus, nec fere rotundatis, lobis lateralibus demissioribus, inflorescentiae ramis haud verticillatis. — Caeterum cum hâc specie sectionem generis propriam efficit: § 1 *Eupachystemon*, fl. masc. fasciculis paniculatim dispositis. — Bangka, prope Djebus (T.).

§ 2. *Stachyella*. Fl. masc. in spicam solitariam pedunculatam dense conferti.

(666). **Pachystemon populifolius.** Glaber; stipulae ovato-lanceatae acutae fuscae semipollicares; folia longe petiolata, nunc omnia

peltata, nunc omnia haud peltata, e basi latâ truncatâ vel subrotundatâ deltoideo-ovata acuminata integerrima, pergamacea, supra lucida, subtus glauca, ad lentem depresso-punctata, costulis circiter 7 utrinque (infimâ extrorsum pinnato-ramosâ), 4—5 poll. longa; paniculae masc. axillares et ex axillis veteribus glabrae, ramis alternis oppositis, geminis vel verticillatis, spicâ conoideâ brevi verniceâ terminatis, bracteis imbricatis latis coriaceis, margine superiore pectinato-serratis, pluriflоris. — Habitu omnino Carumbio populifolio simillimus, ab reliquis speciebus inflorescentiâ masc. valde recedens, memorabilis insuper foliorum quoad petioli insertionem dimorphismo, unde tamen discrimen specificum non derivandum, quum reliquae partes omnes perfecte congruant. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tubuan, in Ogan-ulu.

(667). Euphorbia laevigata VAHL. *l. c.* — Insula Pulu-sangian fretus Sundae (T.). — Tota Cassythâ filiformi amplexa.

(668). Euphorbia thymifolia LINN. *l. c.?* — Sterilis. — Bangka, ad fortificationes Batu-rusak (A.).

(668*b*). **Euphorbia bancana.** Caules herbacei stricti erecti simplices, nunc e radice plures, mox alterne ramosi teretes patentim pilosi juniores flavido-hirti; folia opposita brevi-petiolata e basi obliquâ oblongo- nunc subrhombeo-elliptica acutiuscula vel obtusiuscula, a basi ad apicem serrulata, subquintuplinervia membranacea pellucido-punctata, $1\frac{1}{2}$—1 poll. longa, supra mox glabra, subtus praesertim in nervis pilosa; cymae axillares capituliformes brevi-pedunculatae vel subsessiles; capsulae calyculo impositae (pedicello incluso) parvae flavescenti-pallidae cum calyculo pilosulae; semina ellipsoidea fusco-rubella. — Bangka, locis graminosis prope Muntok m. Octobris 1858 (A.).

Genus dubium, an Aporoseis potius affine?

TETRAGYNE, *nov. gen.* Flores dioici? fem. axillares e tuberculo exili bracteolato, (nunc) solitarii, brevi-pedicellati. Calyx 5-phyllus, sepalis triangulari-ovatis, uno paullo exteriore. Ovarium ovoideum glabrum obtuse tetragonum, 4-loculare, loculis ex angulo superiore uniovulatis, stigmatibus 4 linearibus

puberis, omnino reflexis. — Frutex vel arbor? ramuli graciles teretiusculi vel leviter compressi, cum petiolis stipulis foliisque praesertim in nervis subtus puberi glabrescentes. Stipulae laterales lanceolato-lineares appressae parvae deciduae. Folia breviuscule petiolata, e basi acutiusculâ nunc leviter inaequilatâ elliptico-oblonga acute angusteque acuminata, repandula, membranacea, costulis utrinque 8—5 laxe venosis, majora semipedalia, inferiora in ramlo vulgo minora; pedicelli petiolo breviores; florae exiles; calyx puberulus.

(669). **Tetragyne acuminata.** — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

Genus Euphorbiaceum? an Mappae affine?

SAMAROPYXIS, *nov. gen.* Flores fem. racemosi. Capsula bilocularis samaroideo-compressa (transverse deltoideo-elliptica margine sup. et inf. subtruncata vel lato-cuneata), loculis interjecto axi communi unitis, pericarpio rigide subcartilagineo-pergamaceo nitido reticulato-venoso, monospermis. Semen ex loculi angulo superiore pendulum loculo conforme compressum obovoideum, testâ minute striulato-areolatâ, funiculo nullo distincto (immaturum). — Frutex vel arbor? Innovationes flavo-lepidotae. Stipulae lineares parvulae caducae, cicatricem punctiformem relinquentes. Folia alterna modice petiolata, elliptica vel subovata apiculata, integerrima, chartacea, lepidibus glandulosis flavis subtus cum petiolis caet. flavidis punctata et in nervis pilosula axillisque venarum subbarbellata, glabrescentia, 3—1½ poll. longa. Racemi fructiferi nunc ex axillis defoliatis breves oligocarpi, patentes. Capsulae brevi-pedicellatae, perigonii vestigio nullo superstite, fuscae, nitidae fere verniceae, ad lentem puncticulatae, aliae seniores pallide viridulae, latiores quam longae, ¾ poll. latae, per axin atque secus margines (propter suturas perspicuas) probabiliter dehiscentes, basi utrinque brevissime productae, apice circa cicatricem stylinam quadri-tuberculato-prominulae. Semina nigra, subtiliori examini haud sufficientia, nimis juvenilia, paullo oblique obovoidea, valde compressa.— Habitus singularis, ex fructu primo adspectu fere Polygalea vel Dodonaea, sed stipulae, lepidesque singulares potius ad Euphorbiaceas ducunt.

(670). **Samaropyxis elliptica**. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Masala (T.).

ANTIDESMEAE.

(671). **Antidesma palembanicum**. Ramuli petioli costa foliorum utrinque praesertim subtus griseo-pubescentes; stipulae parvae deciduae; folia brevi-petiolata, e basi obtusiusculâ elliptico-oblonga vel minora elliptica, acumine modico vel abbreviato obtusiusculo vel obtuso mucronato terminata, firmiter chartacea, costulis teneris utrinque circiter 6; spicae fem. ramulos parvulos terminantes solitariae vel geminae dense griseo-pubescentes, floribus densis subverticillatis brevissime pedicellatis; calyx griseo-velutinus campanulatus semitrifidus; ovarium apice attenuatum, stigmatibus saepe 4, nunc 3 vel 5, inaequalibus, uno alterove bifidulo. — Calycis indole A. heterophyllae accedit. Partes omnes aetate glabriores, ramis exceptis autem haud plane glabratae. Folia 4—2 poll. longa, lucidula, subtus pallidiora costulis vel venis costalibus erecto-patulis pertensa. Spicae fem. florentes 2 — $2\frac{1}{3}$ poll. longae, bracteis pedicellum aequantibus vel superantibus ellipticis concavis hirtellis. Flores $\frac{1}{2}$ lin. breviores. Calyx pedicellum circiter aequans, dentibus acutiusculis, ovarium $\frac{1}{2}$ arcte includens; perraro 4-dentulus; disco glabro truncato intus ad $\frac{1}{2}$ alt. usque vestitus. Ovarium ovoideum apice styli crassi ad instar contractum, stigmatibus longiusculis recurvo-patulis teretiusculis, si 3 uno semper latiore emarginato vel bifido, saepe 4 subaequalibus, sed 5 etiam inaequalibus. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(672). **Antidesma leucopodum**. Petioli breves citius cum ramulis glabrati et albido-expallidi; folia e basi acutâ vel obtusâ obverse lanceolato-oblonga et sublanceolata, abrupte acuminata, supra in costâ pubera, subtus in costulis (utrinque 8—10) costâque appresse pubescentia, lucida; spicae fem. in pedunculo commnni axillari bracteis aliquot stipulatis vacuis instructo geminae graciles elongatae laxae subpuberae, floribus dissitis subsessilibus; calyx hirtellus 5-dentulus; stigmata 6 subulata inaequalia parva reflexa. — Petioli 1 lin. longi vel paullo longiores, crassi, puberi cito glabri citoque eodem modo ac ramuli epidermide albidâ obducti. Folia firmiter

chartacea, splendore renitente praesertim paginae inferioris insignia, costulis distinctis erecto-patulis, venarum anastomosi oculo nudo parum conspicuâ, siccata fusco-olivacea, 3—7½ poll. longa, acumine mucronato. Pedunculus communis dense pubescens, bracteis aliquot oblongis majusculis concavis vacuis, utrinque stipulâ subaequilongâ munitis (quasi bracteae tripartitae) instructus. Spicae ipsae elongatae, bracteis fertilibus exiguis membranaceis ovatis acutis; pedicelli ad tuberculum fere reducti. Calycis discus integerrimus adnatus. Stigmata decidua; in unico tantum flore reperi. Drupae inaequilatero-ellipticae lenticulari-compressiusculae. — Specimina adsunt ovariis montrosis, ubi druparum loco corpora tereti-angulata siliquaeformia 1-fere 3 poll. longa, nunc nigrescentia, plerumque varie curvata imo circinnatim convoluta, in superiore spicarum parte offenduntur. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(673). **Antidesma neurocarpum.** Ramuli petioli foliorum nervi subtus cum spicis ferrugineo-tomentosi; stipulae foliaceae sessiles ovatae vel ovato-oblongae attenuato-acutatae rigidulae persistentes petiolo longiores; folia breviter petiolata, e basi acutâ elliptico- vel obovato-oblonga abrupte acuminata, supra glabra, subtus utrinque 7—8 costulis teneris; spicae fem. breviusculae axillares solitariae vel superne subgeminatae, floribus brevi-pedicellatis; calycis parvi quadripartiti lobi acuti, mox transverse abscissi, discus truncatus adnatus; drupae (immaturae) oblique ellipsoideae, epicarpio inter nervum utrinque marginem perpendicularem occupantem transverse venoso, stigmatibus 4 brevibus teretiusculis acutis. — Folia 5—2½ poll. longa, utrinque praesertim supra lucida. Drupae tumidulae glabrae, epicarpio venis spuriis transversis utrinque nervo perpendiculari unitis insigni. Putamen adhuc fragile subchartaceum et aequabile. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Siringkebau, Mangala (T.).

(674). **Antidesma Diepenhorstii.** Glabrum; stipulae subaequilaterae foliaceae ovatae acuminatae petiolo longiores, passim absque folio; folia breviuscule petiolata, e basi acutâ vel acutiusculâ lanceolato- vel obverso-oblonga vel lanceolata, obtuse acuminata vel apice obtusata, chartacea, utrinque lucida, costulis erecto-patulis tenuibus pluribus, usque 8-pollicaria; spicae (fem.) axillares et superne ter-

minales, fructiferae graciles folia fere aequantes; calyx 5-partitus; drupae oblongo-ovoideae oblique acutiusculae lenticulari-tumidae reticulato-rugosae, inter congeneres majusculae. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(675). **Antidesma salicifolium**. Ramuli teretiusculi albidi glabri, novelli subtetragoni cum petiolis foliisque novellis subtus praesertim in costâ fulvescenti-griseo-hirtello-velutini glabrescentes; folia brevipetiolata, e basi acutâ elliptico-lanceolata acute obtuseve acuminata, firmiter chartacea, venis arcuato-patulis ante marginem unitis subimperspicuis; spicae femineae ramulos axillares paucifoliatos terminantes, puberulae; drupae brevi-pedicellatae suboblique ovoideae, stigmatibus 3 simplicibus vel 2 bifidis vel sub-4 coronatae, paucirugosae. — Ramuli multiramulosi dense foliati, cito, pilis dejectis, epidermide griseo-albidâ laxius adhaerente obducti. Stipulae parvulae brevi-lanceolatae velutinae, deciduae. Petioli lineam vix aequantes tenues. Folia pleraque elliptico-lanceolata, passim potius elliptica, nunc fere lanceolata, distincte acuminata, acumine angusto, siccata pallide viridia, lucidula, venis costalibus sub lente tantum satis distinctis, $1\frac{3}{4}$—$3\frac{3}{4}$ poll. longa, $\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{4}$ lata. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(676). Antidesma salaccense ZOLL. *l. c.* Characteri adde: folia longiuscule petiolata, petiolo (pollicari) apicis dorso incrassato; stipulae potius ovato-rotundatae, utplurimum reflexae. Ludit foliis basi obtusiusculis nec rotundatis. — Sumatra occid. prope Lubualang (T.), in Priaman (D.).

(677). **Antidesma lunatum**. Ramuli cum foliis subtus in nervis spicisque ferrugineo-tomentelli; stipulae subsessiles foliaceae e basi semicordatâ dimidiato-ovatae acute apiculatae, petiolum apice incrassatum vix superantes, persistentes; folia e basi rotundatâ supra petiolum levissime emarginatâ elougato-oblonga abrupte acuminata, haud raro sphacelato-obtusata, supra glabra, subtus costulis utrinque circiter 12—15 erecto-patulis fortiterque sublacunose reticulatis; spicae axillares fasciculatae (novellae), bracteis hirtulis, masculae?. — In hâc specie quemadmodum et in superioribus ramuli innovantes passim stipulis pluribus efoliatis tanquam ramentis ob-

siti. — Caeterum haec species inter affines insignis habitu valido, foliis magnis coriaceis, supra lucidis, costâ in sulco prominulâ costulisque sulcatis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(678). **Antidesma puncticulatum.** Ramuli novelli cum stipulis caducis parvis griseo-subvelutini; folia adulta glabra modice petiolata, e basi acutiusculâ vel subrotundatâ elliptico-oblonga subabrupte breviuscule acute acuminata, utrinque puncticulata, subtus costulis utrinque 7—8 teneris notata; spicae fem. axillares fasciculatae folio breviores hirtello-puberae, floribus brevissime pedicellatis; calyx brevissimus hirtellus 4—5-dentulus, in fructu circumscissus, disco basi intus adnato obsoleto glabro; drupae subglobosae obliquae lenticulari-compressae, stigmatibus 4 inaequalibus. — Ramuli mox albicantes teretes. Stipulae ovatae breves? Petioli antice subcanaliculati apice incrassati, 3 lin. longi. Folia 4—5 poll. longa, chartacea, praesertim supra lucida, utrinque ad lentem punctata, punctulis aliis prominulis aliis depressis, aliis nigrescentibus, vix morbosis, costulis subtus vix prominulis. Spicae nunc $1\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longae, rectae vel arcuatae, drupis quam brevissime pedicellatis. Stigmata inaequalia, alia acuta, alia emarginata. Discus in calyce vix satis manifestus, tanquam stratum glabrum coloratum hic atque illic tumidulum ejus basin investiens. — Sumatra austr. in prov. Lampong, ad flumen Tarabangi (T.).

(679). **Antidesma diversifolium.** Ramuli cum stipulis petiolis foliis subtus in nervis supra in costâ racemique griseo-hirtelli; stipulae lineares subpersistentes; folia mole et acuminibus ludentia, e basi acutâ elliptico-lanceolata, lanceolata vel lanceolato-oblonga, majora sensim acute acuminata, minora obtuso-producta vel saepe apice ipso emarginata, subtus costulis utrinque circiter 8; spicae fem. ramulos axillares unifoliatos terminantes solitariae; calyx subhirtellus 4-dentatus, dentibus tribus acutiusculis, quarto obtuso; stigmata 4—5 inaequalia. — Pili patuli. Stipulae petiolo brevissimo (1 lin. circiter) longiores vel subaequales. Folia $1\frac{1}{2}$—4 poll. longa, firmiter chartacea, subtus pallida, costulis utrinque circiter octonis erecto-patulis tenuibus sed distinctis. Spicae bipollicares erectae, floribus brevissime pedicellatis, calycis limbo demum evanido, disco cupuli-

formi subtruncato. Drupae inaequilatero-ellipsoideae rugosae glabrae, stigmatibus aliis subulatis aliis emarginatis vel subbifidis. — Sumatra austr. in prov. Lampong, secus fl. Tarabangi, 18 Dec. (T.).

(680). Antidisma paniculatum BL. *l. c.* Folia demum subtus perquam glabrata. Indumentum rectius hirtello-pubescens quam tomentosum praedicandum. Drupae immaturae pilosulae. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang. Sumatra occid. prope Sidjungdjung (T.).

(681). **Galearia splendens.** Ramuli ultimi et folia subtus in costâ pulverulento-subpubera mox glabra; haec e basi oblique rotundatâ ovato-oblonga obtuse apiculata vulgo inaequilatera, costulis utrinque circiter 8, eximie lucida, grandia; spicae fem. folio breviores strictae subpuberae, floribus brevissime pedicellatis vel subsessilibus; calyx appresse pubescens 5-dentatus; petala elliptica glabra axi intus elevato; ovarium depressum 10-sulcatum; stigmata 5 brevia bifida. — Ramuli superne angulati. Folia brevi-petiolata firma, costulis erecto-patulis, 11—6 poll. longa, in sicco olivaceo-fuscula. Spicae rhachis angulata, floribus modice dissitis solitariis. Petala crassiuscula parum concavata. Ovarii anguli albo-hirsutuli. — Gal. Finlaysoni accedere videtur. — Insula Pulu Pisang (T.).

(682). **Galearia sumatrana**. Folia in ramulis gracilibus angulatis ex axillâ folii depauperati exortis apice spicigeris bifaria alterna, breviter petiolata, e basi inaequali-obtusâ elliptico-oblonga vel oblonga obtusiuscule subacuminata, subinaequilatera, subtus costulis utrinque 6—8 cum ramulis spicisque puberis, patule erectis transverse venosis; spicae terminales fem.? breves tenues dissitiflorae. — Ramuli florentes in hâc specie folium alternepinnatum referunt, ex apice spicam exserentes, basi folio rameo depauperato suffulti, an peractâ fructificatione decidui? — In aliis hujus generis speciebus similem, adspectum prae se ferunt et constans fere foliorum numerus in singulis ramulis floridis observatur. — In nostrâ specie elongati plurifolii; petioli brevissimi; folia 5—7½ poll. longa, supra saturate viridia, subtus pallidiora. Spicarum flores nulli superstites. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang (T.).

(683). **Galearia elliptica.** Folia in ramulis ex axillâ folii rudi-

mentarii linearis nunc prorsus deficientis exortis pauca alterna disticha, e basi leviter inaequali rotundatâ elliptica vel oblongo-ovata, subinaequilatera protracto-obtusa, novella cum ramulis spicisque obiter praesertim in nervis subpubera, mox glabrata, lucida, costulis utrinque 5—7; spicae elongatae, fem. longissimae, floribus fasciculatis, fem. sessilibus, masc. distincte pedicellatis; petala (masc.) apice obtusiusculo albido-pubera, concava, axi elevato; antherae apice parce pilosulae; ovarii rudimentum vertice griseo-hirsutum. — G. pedicellatae affinis. Ramuli spiciferi breviusculi angulati, non omnes basi folii rudimento exili lineari subfiliformi sustenti, foliornm dispositionc et numero determinato folii pinnati imaginem exhibent. Folia 2—4 in singulo ramulo, distincte petiolata, costulis erecto-patulis arcuatis tenere transverse venosis, $3\frac{1}{2}$—$5\frac{1}{3}$ poll. longa. Spicae fem. ramulis suis longiores, 8—10-pollicares, graciles, flaccidae, distanter glomeruliflorae, glomerulo singulo bracteâ lineari hirtellâ suffulto, floribus sessilibus vel nunc cicatricem prominulam in rhachi relinquentibus; calycis dentes obtusiusculi? (reliquae partes desunt). Specimina masc. foliis paullo elongatioribus diversa, in Sumatrâ orient. lecta. Spicae florentes 1—$\frac{1}{2}$ poll. longae graciles rectiusculae strictiusculae; florum fasciculi distantes multiflori. Calyx villosulus semi-5-fidus, dentibus ovatis acutiusculis. Corollae alabastrum globosum obtuse 5-angulare sub- 5-lobum, petalis satis concavatis. Filamenta planiuscula, antheris ellipsoideis pallide luteolis, apice inter loculos satis discretos parce minuteque pilosulis. Ovarii rudimentum peltatum stamina aequans, vertice planiusculo hirsutum. — Insula Pulu Pisang (*masc.*); Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (*fem.*) (T.).

(684). **Galearia angustifolia.** Folia in ramulis spiciferis vulgo 6 alterna bifaria, e basi acutâ vel subacutâ aequali vel vix inaequali oblongo-lanceolata vel lanceolata, inferiora minora elliptico-oblonga, breviter obtuse acuminata vel obtusa, adulta cum ramulis glabrata, lucida, chartacea, costulis utrinque 5—7; spicae fem. longissimae gracillimae, floribus remotis solitariis passim geminis sessilibus; ovarium villosum 5-angulare, stigmatibus 5 filiformibus elongatis bifidis acutis; capsulae pedicellatae transverse sublunatae compressae. — Ramuli graciles. Folia petiolata, 2—$7\frac{1}{2}$ poll. longa, utrin-

que lucida, in sicco olivaceo-fuscescentia, costulis arcualis erecto-patulis vix reticulatis. Spicae glabrescentes, fructiferae usque fere bipedales. Ovarium obovoideo-globosum sordide villosum. Capsulae durae epicarpio verrucelloso. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(685). **Galearia? aristifera.** Ramuli, stipulae (filiformi-lineares petiolo sublongiores) folia in nervis utrinque, praesertim subtus, rufo-tomentella; haec breviter petiolata, e basi obtusâ elliptico-oblonga abrupte acute acuminata, chartacea, costulis utrinque 7—8 patule erectis transverse venoso-reticulatis, subtus pallida, 8—9 poll. longa, $3\frac{1}{3}$—$3\frac{1}{2}$ lata; spica terminalis sessilis erecta stricta 9 poll. longa, tota bracteis aristaeformibus pallide viridulis $\frac{3}{4}$ poll. longis rigidis hirtellis utrinque simili sed breviore auctis appressis obtecta; flores in earum axillis noudum visibiles. — Stirps admodum singularis, quam omittere nolui, quum facili negotio recognosci posset; genus autem valde dubium. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

APOROSEAE.

(686). Tetractinostigma microcalyx HASSK. *l. c.* — Genus Aporosae valde affine. — Bangka (A.).

(687). **Tetractinostigma lucidum.** Folia lanceolata longe acuminata, pergamacea, lucida, margine laevi incurvulo hic illic distanter glanduloso-depresso, costâ versus basin utrinque prominente, venis teneris; spicae brevissimae 3—1-carpae; capsula baccata subglobosa inferne parce pubera, stigmatibus coronata, baccae piperis mole, 2—1-locularis, sepalis 4 ovatis acutis pilosulis suffulta. — Petioli apice biglandulosi. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

CALYPTROON *nov. gen.* Flores dioici? Masc.... Fem. in racemulis spicatis. Calyx brevis crassiusculus obliquus inaequaliter 5-lobus, lobis obtusis utrinque tomentellis, 3 majoribus posticis. Ovarium alte exsertum, (puberulum), biloculare, loculis biovulatis, ovulis corpusculo placentari communi conico compresso septo tenui superne adnato insertis, subimmersis. Bacca bilocula-

ris, pericarpio carnoso crassiusculo, septo tenui, — immatura. — Stigmata 2 lata brevia subbiloba, fimbriato-lacera, partim persistentia. — An Aporosae affine?

(688). **Calyptroon sumatranum.** Glabrum; folia sparsa, nunc subopposita, superne saepe opposita, petiolo antice canaliculato, e basi acutâ elliptico-oblonga acuminata, subintegerrima, pergamacea, costulis teneris 10—8 utrinque, majora semipedalia. Stipulae caducae. Racemuli spiciformes axillares simplices vel parce ramulosi ochraceo-tomentelli; flores brevissime pedicellati, pedicello bracteâ partim adnatâ suffulto oblique inserti, novelli introrsum incurvuli. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

DAPHNIPHYLLUM BL. = *Gyrandra Lindl. apud Wall. ined.* = *Goughia Wight.* — *Benth. l. c.*

(689). Daphniphyllum glaucescens BL. *l. c.* Stirps polymorpha, foliis in sicco saepe parum glaucinis. Stirps fem. Racemi axillares et inter folia laterales conferti vel solitarii, pedicellis versus apicem racemi confertioribus subumbellatis. Calyx subcupulatus, ovarii basi arctissime applicitus, inferne crassulus, limbo diversiformi, ut videtur typice 4-fido, lobis acutis membranaceis, uno alterove nunc subdiviso, dentato vel crenulato, unde v. c. limbus 6-dentatus adparet; dentes mox decidui vel truncati. Ovarium subtetragono-cylindricum, mox rotundatum, demum ellipsoideum vel obovoideum. Stigmata 2, divaricata, antrorsum papilloso-pubera, apice concavo-truncata, angulis subincrassatis, unde stigmatis tetrameri imago adparet. — Baccae pedicello breviores, saepius longiores, quâ in re tantum singulorum speciminum discrimen, ut sine completâ eorum serie vix conspecifica crederes. Folia a formâ oblongâ ad lanceolatam usque variant. *Goughia laurina Benth. in Hook. Kew. Gard. Misc.* VI. *p.* 9. — Sumatra occid. prope Sidjungdjung; Sumatra orient. in Ogan-ulu. Bangka (T.).

PIPERACEAE.

(690). Chavica Betle MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).

(691). Chavica miniata MIQ. *l. c.* β *hirtella*, ramulis novellis petiolisque rufo-hirtis, foliis subtus in nervis appresse (albido-) pilosulis; bracteis masc. medio pulverulentis. — Sumatra occid. in distr. Panti (T.).

(692). Chavica sarmentosa MIQ. *l. c.* — Sumatra occ. prope Padang (J.).

(693). Chavica densa MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. in distr. Siboga, prope Batu-sangka, Sungi-pagu (T.).

(694). **Chavica subseptemnervia.** Fruticosa scandens; ramuli teretes striulati; folia longiuscule petiolata membranacea glabra minute pellucido-puncticulata, inferiora majora lato-subrotundato-ovata subacuminata, aequilatera vel vix inaequilatera, 7-nervia, nervo medio saltem ad apicem perducto, passim superne unicostulato, infimis basilaribus exilibus, parum venosa, $4\frac{1}{2}$—4 poll. longa, superiora e basi obtusâ vel acutâ inaequilatâ ovata vel elliptica, acuta vel acute apiculata, 5-nervia vel accedente nervulo basilari in latere latiore sub-7-nervia; amentum virgineum tenue distincte pedunculatum, bractearum peltis exilibus centro verrucellosis glabris, ambitu subpuberis. — Ch. Pseudo-Melamiris proxima. — Pulu Pisang (T.).

(695). **Chavica multinervia.** Ramuli petioli folia subtus in nervis versus basin densius villosula; folia breviuscule petiolata subcoriacea impunctata, e basi rotundatâ leviter emarginatâ aequali ovata vel oblongo-ovata acuminata usque 11-nervia, nervis 3 mediis ad acumen perductis, infimis parvis, transverse venosa, 6—5 poll. longa; amenta fem. longiuscule vel breviter pedunculata (pedunculo petiolum superante) 4—3 poll. longa, rectiuscula, baccis bracteisque glabris. — Sumatra occid. in prov. Priaman (T.).

(696). Chavica majuscula MIQ. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang (T.).

(697). Cubeba phyllosticta MIQ. *l. c.* Baccae globosae pedicello quidquam longiores. — Sumatra orient. in prov. Priaman (D.).

(698). Muldera cordata MIQ. *l. c.?* Sterilis; folia saltem 4-pollicaria. — Sumatra occid. prope Lubu Sampit (T.).

SALICINEAE.

(699). Salix Horsfieldiana MIQ. *l. c.* Folia saepe elliptico-oblonga vel oblongo-lanceolata, adulta firmiter pergamacea concolora calloso-serrata. — Sumatra occid. ad lacum Singkara, coccum laccifera etiam nutriens (T.). — Rami firmiores strictiores et folia majora quam sequentis.

(700). **Salix sumatrana.** Amenta feminea axillaria solitaria, breviuscule pedunculata (pedunculo nudo vel 3—1-parvifolio) leviter curvula vel recta, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, gracilia laxiflora, cum squamis elliptico-lanceolatis cinereo-griseo-villosa; nectarium pedicello quadruplo brevius; ovarium ovoideum pulverulento-subadspersum, stylo brevi, stigmatibus divaricatis deltoideo-dilatatis bilobis; folia longiuscule petiolata, novella subtus incano- supra sparse villosa, glabrescentia, subtus demum subconcolora, lanceolata attenuato-acuminata, minutissime subcalloso-serrulata, 4—3 poll. longa; stipulae oblique ovatae herbaceae reflexae diutius persistentes. — Sumatra occid. in distr. Lubu-alang, aliisque locis regionis litoreae occidentalis haud rara (T.).

STYRACEAE.

(701). Styrax Benzoin DRYAND. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa; Sumatra occid. prope Batang-barus in prov. Priaman (D.).

(702). **Styrax subdenticulatum.** Ramuli petioli folia utrinque (subtus densius) subscabro-stellato-furfurea, sensim glabriora; haec breviter petiolata, e basi lato-rotundatâ aequali vel obliquâ ovata acuminata, quaedam inaequilatera, callis exilibus e venis secus marginem repandum minute denticulata, subpergamacea, costulis utrinque circiter 6 erecto-patulis subtus oblique transverse venosis reticulatis, 4—3 poll. longa; flores... — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.). — An etiam benzoiferum? quod ex nomine vernaculo fere probabile.

SYMPLOCEAE.

(703). Symplocos fasciculata ZOLL. *l. c.* — Sumatra occid.

in Priaman (D.). — *β. minor ibid.* Differt a genuinis hort. bogor. speciminibus foliis multo minoribus ovato-oblongis sublanceolatis perspicue acuminatis, serrulatis, tenere venosis. — Bangka (HORSFIELD *Monop.* n. 38).

(704). **Symplocos repandula.** Folia modice petiolata (petioli semiteretes cum ramulis colorati), e basi latâ ad petiolum nunc abrupte brevi-acutâ elliptica vel majora elliptico-oblonga, obtuso-apiculata vel subacuminata undato-repanda glandulisque exilibus in margine impressa, firmiter pergamacea, utrinque lucida glabra, costulis utrinque 7—6 distinctis patule erectis tenere venosis, 3—6 poll. longa; racemi axillares simplices vel ramosi, superne in paniculam terminalem conferti, cum calycibus ochraceo-velutini, floribus brevi-pedicellatis vel subsessilibus, bracteis deciduis; calyx lineam circiter longus turbinato-campanulatus, dentibus 5 parvis ovatis obtusiusculis; ovarium triloculare. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(705). **Symplocos lachnobotrya.** Ramuli novelli petiolique cum costâ subtus ochraceo- vel griseo-villosi vel subtomentosi ; folia breviuscule petiolata, e basi acutâ vel acutiusculâ elliptica vel saepe elliptico-oblonga saepius acuminata, callose denticulata, coriacea, subtus conferte patule costulata, 9—3 poll. longa; paniculae axillares sessiles contractae folio breviores, cum bracteis ovatis acuminatis bracteolisque ovatis, calycem fere aequantibus calyceque villoso-hirtae; calycis sessilis vel subsessilis tubus brevis, limbi dentes ovati obtusi majusculi ; petala oblonga obtusa glabra ; stamina 5-adelpha (imâ basi tantum) ; ovarium triloculare. — Sumatra occid. in Priaman (D.). — Forma glabrior. Insula Pulu Pisang (T.). — Prope S. ferrugineam ROXB.

(706). **Symplocos Horsfieldiana.** Ramuli petioli folia subtus in nervis densius et inflorescentia rufo-hirtello-tomentella; folia modice (1 poll.) petiolata, e basi acutâ obovato-elliptica vel oblonga apiculata vel acuminata, calloso-denticulata coriacea, supra nitida glabra, subtus glauca, costulis coloratis utrinque 12—10 patule erectis venosis, 6—4 poll. longa; paniculae axillares foliis breviores, ramis spicifloris; flores sessiles, bracteolis 2 bracteáque subconformibus

ovatis villosis; calycis tubus brevis, limbi dentes 5 ovati; drupae ovoideae glabrae. — A superiore parum differt indumento, foliis obversis, bracteis non acuminatis; a S. ferrugineâ foliis latioribus recedit. — Bangka (HORSFIELD *Monop.* n. 40.).

(707). **Symplocos iteophylla.** Ramuli petiolique fugaciter et detergenti-, racemi calycesque persistenti-rubiginoso-tomentelli; folia brevi-petiolata (2— vix 3 lin.), e basi acutâ lanceolata, lanceolato-elliptica, anguste obtuseque acuminata, praeter basin et acumen glandulis margine impressis quasi serrulato-denticulata, glabra, subcoriacea, venis subobtectis 3—2 poll. longa; racemi spicaeformes axillares folio breviores vel subaequales, vulgo e basi trifidi; flores brevissime pedicellati vel subsessiles, bracteâ exili obtusâ suffulti; calycis lineâ brevioris dentes ovati obtusi; drupa oblonga glabra. Prope S. adenophyllam WALL. — Racemi fructiferi fere glabrati. — Bangka (T.), inter frutices locis sylvaticis circa Muntok frequens, m. Oct. fructifera (A.).

Ej. *var. β. rostrata,* foliis auguste lineari-lanceolatis longe attenuato-acuminatis, racemis abbreviatis. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

Ej. *var. γ. elliptica,* foliis fere omnibus elliptico-oblongis. — Sumatra occid. prope Paja-kombo (T.).

(708). **Symplocos bancana**. Ramuli petiolique glabrescenti-, racemi calycesque subpersistenti-furfureo-rufo-tomentelli; folia brevi- (2—4 lin.) petiolata, e basi acutâ vel obtusiusculâ elliptica usque lanceolata aequi- vel inaequilatera longe anguste obtuseque acuminata coriacea, tenere venosa, glandulis secus margines et petiolum dispositis quasi repando-crenulata, $2\frac{1}{2}$—2 poll. longa; racemi axillares spicaeformes foliis subaequales, plerique e basi trifidi; flores sessiles vel subsessiles, bracteâ bracteolisque 2 lateralibus subconformibus ovatis obtusis imâ subunitis suffulti; calycis lineam circiter longi dentes ovati obtusi; petala (concava) et genitalia (in sicco) flava. — S. iteophyllae proxima. — Bangka (HORSF. n. 39).

TERNSTROEMIACEAE.

(709). Ternstroemia patens CHOIS. *l. c.* Sepala 5 vel et 6 bise-

rialia, marginibus denticulato-subciliata. Petala acute denticulata. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(710). **Ternstroemia aneura**. Folia verticillata vel subverticillata aut subopposita breviter vel modice petiolata, e basi cuneatâ obovato- vel cuneato-oblonga obtuso-apiculata vel obtuso-rotundata aut emarginata, integerrima sed sub lente in margine incurvo punctis callosis distantibus impressa, crasse coriacea, subtus pallida subglauca avenia, supra viridia (in sicco cinereo-viridia), $4\frac{1}{2}$—2 poll. longa; pedunculi axillares et laterales breves glabri; bacca ellipsoidea bilocularis disperma, calycis lobis ovatis obtusis inaequalibus suffulta. — A sup. foliis crassis habituque statim discernitur. — Bangka, prope Plangas. — Sumatra occid. ad littus Sibogae (T.).

(711). **Ternstroemia bancana**. Ramuli crassi laeves albidi; folia verticillato-conferta, petiolis pollicaribus, e basi acutâ vel cuneatâ elliptico- vel obovato-oblonga obtuso-apiculata, callis exilibus margine recurvulo impositis quasi subdenticulata, crasse coriacea, subtus pallida, venis costalibus 9—6 utrinque patule erectis teneris laxe subreticulatis, 5—$3\frac{1}{2}$ poll. longa; pedunculi secus ramos annuos foliosos laterales nunc quasi racemosi $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$-pollicares patentes, tetragono-subcompressi sursum incrassati, infra calycem bibracteolati; sepala rotundata, exteriora minora. — Inter T. micrantham et T. penangianam collocanda. — Bangka, prope Plangas (T.).

(712). Eurya virens BL. *l. c.* Planta masc., vix satis ab E. nitidâ differt. Flores in tuberculis 1—2 simul obvii, sed plures esse, pedicellorum cicatrices monent. — Sumatra occid. in prov. Palembang, prope Pandan-dulu-enim (T.).

(713). Ejúsdem *var. β elliptica*, foliis minoribus ellipticis vel lanceolato-ellipticis, subtus venulosis; styli 3 usque supra medium uniti; forma ni fallor inter E. nitidam et E. virentem media. — Bangka (T.), circa Muntok (A.).

(714). **Eurya hirsutula**. Ramuli teretiusculi, cum petiolis brevissimis costâque subtus hirsutule villosuli; folia e basi acutâ lanceolata vel elliptico-lanceolata acuminata, summo apice nunc emarginata, supra basin minute calloso-serrulata, subpergamacea, supra

costâ sulcata, lucida, subtus pallida, costulis patulis (coloratis) venosis, villosule pubera glabrescentia, 3—2 poll. longa; pedicelli 1—3 lineas longi sub flore bibracteolati; calycis phylla ovali-rotundata apice emarginata vel retusa, extus parce intus rariter appresse pubera, 2 extima minora; baccae glabrae ovoideo-globosae, stylis 3 fere ad basin liberis coronatae. — *β* foliorum venis non coloratis; flores fasciculato-plures, stylis basi unitis. — *γ* foliis minoribus ellipticis. — Sumatra occid. distr. Supajang. — *β* prope Kaju-tanem, prope Lubu-alang (T.), in Priaman (D.). — *γ* prope Lubu-alang et in Priaman (D.). — Prope E. rostratam inserenda videtur.

Adnot. Euryae, in Javâ monticolae, in Sumatrâ jam in regionibus demissioribus, 500′ supra maris aequor, crescunt.

(715). **Adinandra cyrtopoda.** Folia breviter (2—1 lin.) petiolata, e basi acutâ vel acutiusculâ elliptica vel elliptico-oblonga breviacuminata, acumine pubero-mucronato dein emarginello glabro, marginibus praesertim superne brevi-lato-crenulata crenis novellis mucronuliferis, coriacea, subtus punctata novella in costâ hirsuta, adulta glabra, subavenia, $5\frac{1}{2}$—4 poll. longa; pedunculi axillares solitarii, ramusculo nano altero latere gemmam hirsutam utplurimum proferenti inserti, 6—3 lin. longi, sursum incrassati, praesertim post anthesin nutantes; calycis bibracteolati phylla ovato-rotundata crasse coriacea ciliolata, caeterum subglabra; petala glabra; filamenta basi, ubi vix connata, glabra, caeterum cum antheris oblongis acutis dorso sericeo-hirsuta. — Sumatra occid. ad littus, prope Siboga, Paja-kombo (T.).

(716). **Adinandra stylosa.** Praeter acumen novellorum foliorum apice puberum glabra; folia densa brevi-petiolata, e basi acutâ elliptica vel obovato-elliptica obtuso-apiculata, obsolete crenulata, coriacea, subtus cum petiolis verrucelloso-punctata, avenia glabra (vel costâ sed parcissime piliferâ), $3\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, inferiora vulgo multo minora; pedunculi axillares solitarii ramusculo nano tuberculiformi, passim ex apice gemmam proferenti inserti, fructiferi arcuato-recurvi sursum incrassati, 5—4 lin. longi; calycis bibracteolati phylla ovato-rotundata minute ciliata, glabra; petala glabra;

stamina numerosa pluriserialia interiora breviora, filamentis basi liberis vel subliberis, totis cum antheris postice hirsutis; bacca ovato-globosa stylo longo rostrata; semina nitida fusca foveolata reniformi-hippocrepiformia. — Praecedenti non minus quam sequenti affinis. Staminum filamenta pro floris aetate diversâ magis minusve connata deprehenduntur. — Sumatra occid. prope Supajang (T.). Bangka, circa Muntok sylvulas formans (A.). — *Var.* β. foliis latioribus. Sumatra australis in prov. Lampong, in m. G. Batin, prope Tega-nennin (T.).

(717). **Adinandra lamponga.** Gemmae albo-sericeae; folia breviter vel brevissime petiolata, novella cum ramulis subtus praesertim in costâ appresse pilosula, glabrescentia et cum petiolis in costae basi verrucellosa, e basi vulgo acutâ elliptica vel elliptico-oblonga aut obovalia, obtuse apiculata, supra basin minutissime calloso-subserrulata, subcoriacea, venis patulis densis subtus perspicuis teneris, 5—2 poll. longa; pedunculi axillares basi articulati subgraciles nutantes, superne leviter incrassati et verrucellosi, bracteolis 2 exilibus a calyce subdistantibus; calycis phylla obovato-rotundata subciliolata, petalaque glabra; stamina polyadelpha, fasciculis basi inter se leviter unitis, filamentis antherisque dorso sericeo-hirsutis; ovarium appresse pubescens. — Sumatra austr. in prov. Lampong, in m. Gunung Batin (T.).

(718). **Adinandra glabra.** Gemma terminalis glaberrima; ramuli cum petiolis et costâ in sicco rubelli; folia brevi-petiolata, e basi acutiusculâ oblongo-elliptica vel oblonga brevi-apiculata vel subacuminata, minutissime crenulata, crenulis novellis subcalliferis, coriacea, avenia, subtus (in sicco flavescentia) puncticulata, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa; pedunculi axillares solitarii raro gemini, ramusculo tuberculiformi appresse piloso vulgo ex apice gemmam hirsutam proferenti inserti, saepe suberecti, sursum incrassati, circiter semipollicares; bracteolae calyci appressae rotundatae majusculae; calycis phylla rotundata subciliata; petala glabra; filamenta ima basi glabra fere libera, caeterum cum antheris dorso sericeo-hirsuta; ovarium ovoideum glabrum. — Praecedenti et A. cyrtopodae consimilis. Species fere omnes non nisi accuratiore examine distinguendae. — Sumatra occid. in distr. Singkara; Sumatra orient. in prov.

Palembang, prope Tubuan in Ogan-ulu; Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

(719). **Saurauja oxyphylla**. Ramuli validi angulato-cylindrici fistulosi, glabri; folia alterna sparsa, cum petiolis bipollicaribus subtus in costis squamulis rotundatis ovatis convexiusculis adspersa, e basi longe attenuatâ anguste obovato-oblonga acute acuminata distanter minute calloso-serrulata, pergamacea, glabra, subtus costulis 18—20 utrinque arcuato-patulis teneris tenere transverse venosis pertensa, pedalia vel longiora, 4—3 poll. supra medium lata, (in sicco supra nigrescentia subtus fuscula, nervis petiolisque atro-fuscis); flores.... Prope S. euryolepidem et S. nigrescentem pertinebit. — Sumatra occid. in Lubu-alang (T.).

(720). Saurauja ferox KORTH. *l. c.? var. β. latifolia;* foliis obovatis vel elliptico-obovatis acutis setoso-serratis, supra minute setulosis, subtus sordide ochrascenti-tomentellis et setosis setisque raris duris validioribus adspersis; pedunculi virginei breves axillares apice corymboso-pauciflori; sepala appresse villosa. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(721). Ej.? *γ. angustior;* foliis e basi obtusâ emarginatâ attenuato-obovato-oblongis subacute acuminatis, costulis utrinque 19—12 patule erectis. — Foliis 10—6 poll. longis, tenuioribus, angustioribus, costulis minus patulis, a specie abludit. Sed haec et sequens ad generis sectionem insigniter variantem pertinent. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(722). Saurauja singalensis KORTH. *l. c.* — Sumatra occid. prope Alahan-pandjang et in m. Singalang (T.). — A S. feroci differt foliis latioribus basi rotundatis vel subcordatis, abrupte acuminatis, novellis utrinque setosis, subtus villosis, adultis supra glabratis.

(723). **Saurauja polytricha**. Ramuli petioli ($1\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ poll.) et nervi subtus setis patentibus elongatis firmulis fuscis pubescentibus simplicibusque tenerioribus dense hirti; folia e basi attenuatâ cuneatâ obovata vel obovato-oblonga abrupte acuminata, exiliter calloso-denticulata, supra setis basi tumidulis hirtella, subtus pallida costis

14—12 utrinque erecto-patulis transverse venosis pertensa, 8—6 poll. longa; flores... — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).

(724). **Saurauja setidens.** Ramuli petioli ($1\frac{1}{3}$ poll.) folia subtus raris minutisque squamulis adspersa, mox glabra; haec sparsa, e basi latâ leviter cordatâ ovata vel lato-elliptica acute apiculata, serrata, serraturis superne grossis, setâ rigidulâ diutius persistente terminatis, pergamacea, subtus pallide viridula, costulis 16—14 utrinque patentibus oblique transverse venosis pertensa, 8—7 poll. longa, 5—$4\frac{1}{2}$ lata; flores... Ramuli angulati, fistulosi. — An prope S. subcordatam collocanda? — Sumatra occid. prope Lubu-sampit (T.).

(725). **Saurauja inflexidens.** Ramuli inferne subteretes, superne subtrigoni, novelli cum petiolis et costâ densius caeterum in foliorum paginâ utrâque squamulis griseis puberulis adspersi, nunc parce furfurelli puberi; folia alterna, petiolis $\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{4}$-pollicaribus, superiora majora, e basi acutiusculâ vel obtusâ obovata vel oblongo-obovata abrupte breviuscule acuminata, duplicato- superne grosso-serrata, serraturis apice calloso incurvis, pergamacea, costulis utrinque 10—7 arcuato-patulis transverse venosis, $6\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, $3\frac{1}{2}$—2 lata, in sicco supra nigrescentia, subtus pallide fusca; flores... — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(726). **Saurauja Teysmanniana.** Folia versus apicem ramulorum confertiora, subtus in nervis cum ramulis et petiolis (3—1-pollicaribus) sparse squamellosa, squamulis ellipticis vel rotundatis subciliolatis, e basi attenuatâ elliptico- vel obovato-lanceolata subabrupte acuminata, callis exilibus conicis e venulis exsertis subdenticulata, pergamacea, subtus costulis pluribus patentibus prope margines subadscendentibus venoso-subreticulatis parum prominulis (in sicco fuscis) pertensa, majora 16 poll. longa, $3\frac{1}{3}$—$2\frac{1}{2}$ supra medium lata; pedicelli pauci axillares graciles petiolo breviores squamellosi et cum calyce rufulo-puberi uniflori; calycis 2 lin. vix longi phylla ovalia arcte convoluta; styli 3. — β. *polyneura;* foliis magis firmis, costulis numerosioribus utrinque circiter 22 validiusculis. — Species prope S. leucophloeam inserenda, a quâ foliis longioribus, costulis

patentibus caet. differt. — Sumatra occidentalis, propé Lubu-alang (T.). — *β*. in prov. Priaman (D.).

(527). **Saurauja camptodonta**. Ramuli et petioli densius, folia subtus praesertim in nervis supra rariter squamellosa (squamulis tumidulis pallidis); haec modice petiolata, e basi acutiusculâ vel obtusâ oblongo-elliptica vel elliptico-obovata brevi-acutata, supra basin grossius inaequaliter calloso-serrata, serraturis incurvis majoribus subcircinato-involutis, firmiter pergamacea, subtus discolora costulis utrinque circiter 12 patulis ante marginem suberectis, tenere transverse venosis, supra nitida, nervis demum subdepressis, $5\frac{1}{2}$—4 poll. longa; pedicelli e tuberculis axillaribus vel supra axillas nudas obviis plures fasciculati flaccidi tenues unibracteolati squamellosi et subpuberi, petiolo breviores, uniflori; flores parvuli; calycis phylla juniora inferne pubera glabrescentia ovalia obtusa aequalia; petala iis parum longiora obovalia subcrenulata glabra; ovarium puberulum, stylis 3. — Anne S. cauliflorae affinis? — *Var. β*. foliis magis obovatis, pedicellis brevioribus. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.), in prov. Priaman (D.).

CAMELLIACEAE.

(728). **Laplacea buxifolia.** Folia sparsa brevi-petiolata, e basi acutâ ovalia vel oblongo-ovalia obtusiuscula vel obtuso-producta plerumque emarginata, marginibus incurvis integerrima, rigide coriacea, subavenia, 2—1 poll. longa, supra lucida (siccata pallide viridia); flores axillares solitarii subsessiles; ovarium albido-velutinum, stylis 5 brevissimis apice obtuso et lateribus recurvulis stigmatosis; capsula anguste oblonga appresse puberula, 5—6 lin. longa. — Sumatra occid. in distr. Paja-kombo (T.).

(729). **Laplacea aromatica.** Ramuli novelli petioli et folia subtus praesertim in costâ appresse pilosula; haec densa brevi-petiolata, e basi acutâ vel cuneatâ elliptico-oblonga obtuse acuminata, saepiusque emarginata, minutissime subcallose serrulata, coriacea, venis patulis extrorsum subreticulatis, supra subdepressis, subtus obtectis, 3—$1\frac{1}{2}$ raro 4 poll. longa; alabastra subglobosa albido-velutina; sepala intus basi albido-sericea; petala glabra; capsulae pollicares. —

β. *longifolia;* gemmis foliaceis albo-velutinis; foliis lanceolato-oblongis, 5—4 poll. longis. — γ. *minor;* parvifolia, foliis elliptico-lanceolatis. — Prope L. vulcanicam, a quâ foliis universe minoribus, serrulatis, floribus capsulisque minoribus differt. — Sumatra occid. in prov. Priaman, ubi incolis aroma (D.); Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala. — β. et γ. Sumatra occid. in Priaman (D.).

(730). **Laplacea subintegerrima.** Folia e basi acutâ vel attenuatâ lanceolato- vel obovato-oblonga obtuso- vel subemarginato-apiculata, supra basin distanter obsolete subcallose serrulata vel subintegerrima, coriacea, margine revoluta, glabra, venis obtectis, $4\frac{1}{2}$—2 poll. longa; flores brevissime pedicellati; sepala spiralia in gyro terna inaequalia rotundata coriacea, extus sericeo-albida; ovarium sericeo-velutinum: styli 5 brevissimi apice obtusiusculo lateraliterque stigmatosi; capsula pollicaris. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Kebu-lahat (T.).

Adnot. Laplaceae in insulâ Sumatra jam in regionibus demissioribus inveniuntur, in Javâ vero e montanâ regione vix descendere videntur.

(731). Ploiarium elegans KORTH. *l. c.* Corolla alba et rosea. — Sumatra occidentalis, in rupestribus ad littus prope Siboga. — Bangka (T.).

(732). **Ploiarium? oblongifolium.** Ramuli validi glabri; folia brevissime petiolata (petiolus crassus cicatricem inverso-ovatam relinquens), e basi attenuatâ imâ subcordatâ obverse vel lanceolato-oblonga acuta vel subacuminata, repando-subserrulato-crenulata (serraturis subcallosis), saepe marginibus sphacelata, coriacea, glabra, costâ subtus validâ convexâ, supra canaliculatâ, costulis teneris erecto-patulis, 1—$\frac{1}{2}$ pedis longa, $4\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{2}$ lata; gemmae (florales?) ovoideae, squamis interioribus albo-velutinis; flores... Praecedenti simile sed omnibus partibus multo majus, robustius; genus autem dubium, forsan cum Gordoniâ conferendum. — Sumatra occid. prope Bukit-silit, juxta castellum de Kock (T.).

(733). Schima crenata KORTH. *l. c.* Folia rigida grossius crenato-

serrata, evidentius quam in icone laud.; capsularum columella apice plano subpeltato acute 5-angulata, ad formam Sch. Noronhae vergens, quare ambas fere conspecificas haberem. — Sumatra occid. prope Paja-kombo (T.).

(734). Ejusdem *var. β. pedicellosa*. Folia tenuiora breviuscule acute acuminata, subtiliter crenato-serrulata; pedunculi graciles elongati superne racemoso-conferti. — Inter Sch. crenatam et S. antherisosam media. — Sumatra occid. in distr. Singkara (T.).

(735). Schima Wallichii CHOIS. *l. c.* Forma foliis acute acuminatis cito glabratis. — Haec species ultra cum Sch. Noronhae conferatur. — Bangka (T.).

(736). **Schima hypoglauca.** Ramuli petioli folia subtus appresse pubescentia glabrescentia; haec graciliter petiolata, e basi acutâ vel acutiusculâ anguste elliptico-oblonga acute acuminata integerrima pergamacea, subtus (in sicco) plerumque caesio-glauca costulisque utrinque 12—10 erecto-patulis subaveniis, supra depressis, 6—4 poll. longa; pedunculi axillares crassi breviusculi superne incrassati cum calyce pilosuli; capsula depresso-globosa sericeo-villosula. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(737). **Pyrenaria villosula**. Ramuli petioli folia subtus in nervis cum bracteolis sepalisque subappresse villosule hirtella; folia brevi-petiolata, e basi integerrimâ subcuneatâ elliptico- vel obovato-lanceolata breviter acuminata serrulata, subtus pallida costulis utrinque 14—10 subpatulis laxe reticulatis, $4\frac{1}{2}$—3 poll. longa, supra glabra lucida; bracteolae lineari-lanceolatae; sepala lato-lanceata; capsula coriacea obovoidea apiculata, praesertim versus apicem appresse pubescens. — Sumatra occid. prope Sungi-pagu (T.).

IXIONANTHEAE.

(738). Ixionanthes petiolaris BL. *l. c.* — Sumatra occidentalis, prope Tandjong-ampalo (T.).

(739). **Ixionanthes cuneata**. Folia breviuscule petiolata, e basi cuneatâ in petiolum decurrente spathulato-oblonga vel lanceolato-

aut elliptico-obovata, apice obtuse apiculata vel rarius rotundata, distanter serrulata, lucida, transverse venosa, subtusque tenere distincte reticulata, $2\frac{1}{2}$-fere 6 poll. longa; pedunculi graciles axillares folia superantes, pedicellis cymoso-corymbosis petiolo longioribus. — Sumatra orient. in regionibus interioribus prov. Palembang, prope **Muara-enim** (T.).

DIPTEROCARPEAE.

(740). **Dipterocarpus eurhynchus.** Ramuli teretes petioli folia subtus in costis (praesertim mediâ) stipulaeque appresse subhirsutula (pilis longis tenuissimis) glabrescentia; folia brevi-petiolata, e basi lato-subcuneatâ lanceolato-oblonga abrupte longiter acuminata, superne undato-repanda, costulis utrinque 16—18 rectis parallelis erecto-patulis; stipulae caducissimae membranaceae haud magnae; flores.... — De genere vix dubium superest. Ramuli haud crassi, cicatricibus annularibus stipularum notati. Petioli antice canaliculati, $\frac{1}{2}$ parte sup. tumidâ, 3—4 lin. longi. Stipula terminalis caduca pollicaris, extus praesertim superne albido-hirsutula. Folia novella hirsuta, cito glabrescentia, inter costulas plicâ obsoletâ notata, in sicco fuscula, supra opaca, subtus pallidiora nitidula, 7—10 poll. longa, 2—3 supra medium lata. — Bangka (T.).

(741). Dipterocarpus Baudii KORTH. *l. c.* Species magnifica; folia in nostris ultropedalia atque acute breviter acuminata. — Sumatra occid. prope **Lubu-alang** (T.).

(742). **Anisoptera ? palembanica.** Ramuli petioli costulae foliorum subtus et costa media supra pilis plerisque stellatis ochrascenti-furfurella; folia modice petiolata, e basi rotundatâ ad petiolum obiter emarginatâ elliptico-oblonga acuminata integerrima, pergamacea, subtus costulis utrinque 22—28 erecto-patulis transverse venosis pertensa; flores.... — Stipularum cicatrices parvae in basi petioli. Petioli teretiusculi circiter pollicares, apice leviter tumidi. Folia 9—$11\frac{1}{2}$ poll. longa, $4\frac{1}{2}$- fere 3 lata, utrinque lucida, supra laevia quidquam plicata, costulis rectis ad margines sursum curvatis, superne leviter undata. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope **Batu-radja** (T.).

(743). **Vatica? eximia.** Ramuli tenuiusculi, cum petiolis et foliis praesertim subtus in costis supraque in costâ mediâ stellato-setuloso-hirtelli; folia brevissime petiolata ampla, e basi rotundatâ plerumque obverse sublanceolato-oblonga acuminata integerrima, subpergamaceo-chartacea, subtus costulis utrinque 20—16 arcuato-patulis transverse venosis; stipulae triangulari-ovatae acutiusculae dorso pilosae petiolo longiores, diutius persistentes; flores.... Ramuli teretiusculi, novelli acutanguli. Petioli tumidi, in sicco nigrescentes rugosi, 3—2 lin. longi. Folia utrinque nitida, supra laevia nervis sulcata, subtus costulis haud crassis sed prominentibus distincteque transverse venosis, 6—11½ poll. longa, 2—3 lata. Stipulae subcoriaceae, ramo appressae nervosae. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(744). **Vatica? sublacunosa.** Ramuli, petioli, stipulae foliaque subtus in costis et supra in costâ mediâ pilis stellatis simplicibusque hirtella; folia brevissime petiolata ampla, e basi rotundatâ elliptico- vel lanceolato-oblonga abrupte acuminata, integerrima, pergamacea, subtus costulis validis utrinque circiter 22 arcuato-patulis pertensa, utrinque praesertim supra nitida; stipulae triangulari-lanceolatae petiolo longiores, coriaceae, circiter 7-nerviae, demum glabrae, diutius persistentes; flores.... Ramuli teretiusculi, glabrati fusculi, superne subtetragoni. Petioli 2 lin. longi, tumidi, in sicco rugosi, nigrescentes, demum glabrati. Folia 11—4 poll. longa, 4—2 lata, supra laevia, costulis et venis transversis depressis, subtus pallidiora, prominenter arcteque transverse venosa. — Bangka, prope Plangas (T.). — Resinam Damar fundit.

(745). **Vatica? stipulosa.** Ramuli cum petiolis foliisque supra in costis stellato-griseo-flavido-tomentelli, folia brevi-petiolata, e basi rotundatâ lanceolato-oblonga acuminata vel saepe obtuso-apiculata, integerrima, chartacea, subtus costulis utrinque circiter 18 glabris, inter eas pube stellatâ exilissimâ inspersa; stipulae lato-lanceolatae acutiusculae basi 7- apice 3-nerviae subcoriaceae, subglabrae, diutius persistentes, petiolo multo longiores; flores.... — Ramuli teretes. Petioli 2—3 lin. longi. Stipulae ½—1 poll., superiores in eodem ramulo longiores. Folia 1½—5 poll. longa, 1¼—2½ lata, supra lucida, subtus pallidiora nitidula, costulis haud crassis, tenere trans-

verse venosis. — Foliis minoribus, subtus non lacunoso-reticulatis, indumenti distributione ac stipulis longioribus differt. — Sumatra occid., in distr. Priaman (D.).

(746). **Shorea leprosula.** Innovationes stellato-leprosae; folia e basi obtusâ vel rotundatâ elliptico-oblonga vel oblonga brevi-acuminata vel sphacelato-obtusata, coriacea, supra nitida, adulta glabra, novella pilis stellatis tenerrimis inspersa, subtus ochraceo-cinerascentia cum petiolis furfure denso brevi subtilissimo stellato obducta (pilis stellatis validiusculis fuscis intermixtis), costulis utrinque circiter 14; paniculae paucirameae, floribus sessilibus; calycis maturi alae 3 majores spathulatae obtusae, basi imâ dilatatâ fructum imbricatim amplectentes. — Shoreae lepidotae affinis. — Petioli subteretes, antice leviter sulcati vel planiusculi, seniles transverse rimosi semipollicares. Stipulae fugaces. Folia 4—3 poll. longa, $1\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{2}$ lata, integerrima, supra costâ sulcata, costulis erecto-patulis leviter arcuatis. Calyx maturus parce stellato-puberus, alarum 2 reliquae nanae. Paniculae ramulos oligophyllos terminare videntur. — In speciminibus sterilibus folia magis obversa, basi subacuta, petiolis 5 lin. longis. — Sumatra occid. prope Sidjungdjung, Sum. orient., et austr. in distr. Lampong, secus fl. Tarabangi (T.).

(747). **Shorea? palembanica.** Ramuli cum petiolis foliisque praesertim in nervis subtus, supra in costâ, furfure stellato ochrascente et griseo obducti, sensim glabrescentes; stipulae deciduae latiusculae (ovatae?); folia distincte petiolata, e basi rotundatâ ovato-oblonga apiculata, pergamacea, supra lucida (in sicco fusco-nigrescentia), subtus discolora (in sicco castaneo-fusca), costulis patulis parallelis utrinque 20—18 prominentibus, venis oblique transversis tenerrimis subobtectis, 10—8 poll. longa, 4—3 lata; ramuli axillares, probabiliter pedunculi, apice bracteis ovatis dense tomentellis (inflorescentiam prolaturis?) instructi. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Dangku secus flumen Lamatang (T.).

(748). **Shorea lucida.** Ramuli petiolique cum inflorescentiâ calycibusque fructiferis pilis stellatis furfurelli, mox glabrati; folia e basi rotundatâ vel suboblique subtruncatâ elliptica vel ovato-oblonga obtusiuscule subapiculata, pergamacea, subtus pallida parallele valide

costulata, costis glabris, parenchymate tenuissime reticulato-venoso quam exilissime lepidotulo ; calycis maturi sepala lineari-spathulata, basibus attenuatis fructui valvatim circumsessa, tria lougiora subaequilonga, 2 multoties minora. — Sepalorum basibus non imbricatis ad Vaticae genus accedit, alis autem inaequilongis Shorea est ; attamen flores examinare haud licuit. Folia 3—5 poll. longa, supra nitida, subtus pallida discolora. Inflorescentia fructifera gracilis, axibus angulatis. Calycis alae firmiter chartaceae nervosae et transverse reticulatae, adultae subglabrae. Capsula subobliqua obovato-globosa brevi-rostellata. Inflorescentiae rami passim per totam longitudinem incrassati, cornu specie, ex insectorum ictu. — Sumatra occid. in distr. V Kota et Priaman (D.).

(749). **Shorea? nitens.** Folia cum ramulis novellis praesertim subtus et supra in costâ pube stellatâ subtili inspersa glabrescentia, modice petiolata, e basi rotundatâ vel subtruncatâ ovato-oblonga breviter obtuse apiculata, integerrima, subcoriacea, supra nitentia, subtus costulis utrinque 13—12 erecto-patulis transverse venosis, inferioribus ad axillas perforatis, pertensa; stipulae glabrae lanceolatae, diutius persistentes, petiolo longiores; flores.... — An rectius Vatica? — Petioli 4—5 lin. longi teretiusculi, antice leviter concaviusculi, dein transverse rimosi. Folia $5\frac{1}{2}$—4 poll. longa, 2—$2\frac{1}{2}$ lata, in sicco fuscescentia, subtus discolora. Stipulae 4—6 lin. longae, basi pluri- apice 5—3-nerviae, acutae, nunc quidpiam obliquae, coriaceae, appressae. — Sumatra occid. prope Siboga (T.).

(750). **Shorea? furfuracea.** Ramuli cum petiolis foliisque praesertim subtus furfure elevato stellato ochrascente pilisque simplicibus fasciculatisque dense scaberuleque leprosi; stipulae parvae fugaces griseo-furfurellae ; folia brevi-petiolata, e basi rotundatâ vel cuneato-rotundatâ ovato-oblonga vel sublanceolata obtuse acuminata, firmiter chartacea, costulis subpatulis transverse venosis pertensa; flores.... Folia $5\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ poll. longa, $2\frac{1}{3}$—$1\frac{1}{2}$ lata, siccata subfuligineo-fuscescentia. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(751). **Shorea? subpeltata.** Folia brevissime subpeltata, e basi rotundatâ vel subtruncatâ ovata, ovato-oblonga, summa angustata, subabrupte longe acuteque acuminata, integerrima, firmiter chartacea,

subtus pallida discolora, costulis tenuibus tenerrimeque transverse venosis, subimperspicue lepidotula; stipulae caducissimae; ramuli tenues petiolique adulti glabri; flores.... Folia 9—6 poll. longa, supra nitidula, costulis parallelis. Ramuli atque petioli novelli ad lentem fugaciter puberuli. — Sumatra occident in distr. Priaman (D.).

Sectio I. *Euhopea*. Folia distincte costulata.

(752). **Hopea? Singkawang**. Ramuli trigono-compressi vel tetragoni, cum stipulis (lanceolatis vel ellipticis coriaceis?) foliis novellis subtus et supra in costâ furfure stellato minuto griseo-obducti; folia diversiformia, basi obtusiuscula vel rotundata, alia lato-elliptica vel obovato-oblonga, alia lanceolato-oblonga, obtuse apiculata, pergamacea, subtus costulis utrinque 10—11 ante marginem arcuatis pertensa; flores.... — An rectius Vatica? — Folia firmula, utrinque nitidula, costulis erecto-patulis prominulis non validis, tenere transverse venosis, 4—6 poll. longa, adulta praeter furfurem rarum in costâ et squamulis in parenchymate ad lentem discernendis glabra. Gemmae adsunt subdiformes terminales, quae forsan foliigenae, griseae, in quibus stipulas adesse conjicio. — Axillas costularum nec glandulosas nec perforatas vidi. — Sumatra occid. ad Sidjungdjung (T.). — E fructibus materies oleosa exprimitur, similis quam quae ex arbore *Tangkawan* Borneei colligitur.

(753). **Hopea? Maranti.** Innovationes stellato-furfurellae; folia brevissime petiolata, e basi rotundatâ vel obtusiusculâ ovato- vel elliptico-oblonga subabrupte modice acuminata, integerrima, chartacea, costulis utrinque 15—13 tenuiusculis tenerrime transverse venosis, axillis costularum saepiusque costâ ipsâ utrinque glanduloso-tumidis, supra in costâ leviter pubera, caeterum adulta subglabrata; stipulae caducae elliptico-lanceolatae vel lanceolatae dorso puberae membranaceae, petiolo quidquam longiores; flores.... — Ramuli adulti tenues, inferne teretes, superne subangulati, pube simplici et stellatâ sparsâ. Petioli $1\frac{1}{2}$—2 lin. longi, tenues, puberi. Folia cito subglabrata, ad lentem subtus cicatriculis furfuris delapsi notata, costulis erecto-patulis, tenuibus sed distinctissimis, axillis vero et costâ mediâ saepe per totam fere longitudinem utrinque

bulluloso-glanduloso-inflatis, passim dein excavatis, ut fere de insecti ictu sit cogitandum, 3—6 poll. longa, $1\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ lata. Stipulae $2\frac{1}{2}$—3 lin. longae. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa. Bangka, prope Plangas (T.).

Adnot. I. Ramuli foliiferi qui plures unâ innovatione efformati, foliis suis complicatis et cinereo-indutis omnino referunt Dammarae selanicae iconem quam RUMPHIUS dedit *Herb. Amb.* II. *tab.* 56. Species autem Rumphiana, quam ad Shoream retulit ROXBURGHIUS (cf. *Flor. Ind. nostr.* I. 2. *p.* 504) manifesto duas species continet, quarum unam marem (ad quam icon laud. etiam spectare videtur), alteram feminam dixit. Probabiliter autem plures alias species Dipterocarpearum resiniferas his nominibus confudit, Vaticae, Shoreae et Hopeae species, quas per omnes insulas majores dispersas statuit, quae vero vix extricandae, si de magno specierum simillimarum resiniferarum numero cogites. — De genere autem vix dubium esse videtur, si perpendas quae de calycis sepalis 3 in fructu majoribus et alaeformibus narrat.

Adnot. II. In speciminibus quibusdam prope Muara-duwa lectis singulares insident supremis ramulorum foliis depauperatis gallae, globosae, undique echinatae, echinis angulatis regularibus, adeo concinne fructus echinati vel inflorescentiae cujusdam veluti Naucleae vel Artocarpeae stirpis specie compositis, ut vix de morbosâ progenie cogitare posses.

(754). **Hopea? fagifolia.** Glabra; folia brevi-petiolata, e basi vulgo oblique rotundatâ ovato-elliptica vel elliptica aut magis oblongata, pleraque longiuscule acuminata, chartacea, costulis circiter 10 utrinque, subtus prominulis, subimperspicue transverse venosis, ad axillas raro leviter subperforatis; stipulae fugaces; flores.... Ramuli teretiusculi, fuscescentes. Petioli $1\frac{1}{2}$—2 lin. longi, teretiusculi, nunc transverse rimosi, in sicco nigrescentes. Folia chartacea, praesertim subtus lucidula, supra costulis erecto-patulis ante marginem leviter arcuatis quidquam depressis, ad lentem fortiorem utrinque punctulis lucidis notata, $3\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{4}$ lata. — Bangka, prope Plangas (T.). — Resinam fundit.

(755). **Hopea? gracilis.** Ramuli tenues superne angulati, novelli cum petiolis et costâ utrinque subtusque in nervis parce pilo-

suli; folia brevi-petiolata, e basi acutâ elliptico- vel sublanceolato-oblonga acuminata membranacea pellucido-punctata, supra mox glabra nervis depressis, subtus costulis 17—14 erecto-patulis paralelis subaveniis ad axillas passim excavatis costâque acute exsertâ notata, 10—6 poll. longa; gemmae axillares rufulo-hirtellae; flores.... — Sumatra occid. in prov. Padang int. (T.).

(756). **Hopea? diversifolia.** Ramuli novelli cum petiolis et foliorum costâ supra versus basin pilosuli; folia brevi-petiolata, in eodem ramulo magnitudine et formâ disparia, pleraque et praesertim inferiora e basi acutiusculâ vel obtuso-subrotundatâ ovato-lanceolata sensim acuminata, alia majora ovato-oblonga acuminata, chartacea, cito omnino glabra, subtus costulis teneris (venis costalibus) utrinque 8—10 subreticulatis, axillis hic illic glandulosis et demum perforatis; stipulae fugaces; flores.... Ramuli teretiusculi tenues. Folia supra in sicco opaca, subtus parumper nitidula, costulis erecto-patulis vix concinnis, venis tenuioribus hic illic interjectis, glandulisque nigris planis irregulariter dispersis quasi fungoideis, minora 3—$3\frac{1}{2}$ poll. longa, 7—9 lin. lata, majora 5 poll. longa, $2\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{3}$ lata. — Sumatra austr. in prov. Lampong, ad Kebang (T.); in sylvis lampongis arbor altissima (z. herb. propr. n. 764).

(757). **Hopea? Siranda.** Ramuli graciles, cum petiolis brevissimis et costâ subtus pilis inaequilongis rufulo-tomentelli; folia e basi acutâ vel acutiusculâ elliptica vel saepius elliptico-oblonga longiuscule nunc subabrupte obtusiuscule acuminata, chartacea, tenere patule vel subpatule costivenia, ad lentem laxiuscule venuloso-reticulata, venis quibusdam magis manifestis, $3\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, in sicco margine undata, subopaca, subconcolora; flores.... Folia subtus haud perforata; stipulae exilissimae lineares angustissimae patentim pilosulae. — Sumatra occid. in Priaman (L.).

Sectio II. *Dryobalanoides.* Folia mole haud magna, venis teneris transverse striulata, haud costata. iis Dryobalanopsis Camphorae consimilia. — Arbores resinifluae, habitu a congeneribus satis remotae, fructu (flores nondum vidi) vero congruae.

(758). **Hopea Mengarawan.** Glabra; ramuli tenues; folia brevi-petiolata, e basi lato-rotundatâ vel lato-cuneatâ ovato- vel ovato-oblonga, acumine lineari obtuso abrupte terminata, integerrima, fir-

miter chartacea, costâ supra planiusculâ, subtus prominulâ, venis arcuato-patulis densis parallelis subindistinctis non nisi provectiore aetate hic illic distinctioribus (sed axillae haud perforatae); stipulae fugaces; flores... Dryobalanopsi Camphorae foliis adeo similis ut primo adspectu nullum iuvenias discrimen. At arbor ipsa resinam fundit nec camphoram, foliaque fert in universum paullo latiora, basi nunquam prorsus acuta longiusque acuminata; monendum autem steriles ramos arboris camphoriferae etiam latiora folia proferre. — Ramuli teretiusculi fusculi nitidi tenues. Petioli 1½—2 lin. longi teretiusculi, antice leviter applanati, sursum parumper inflati; demum transverse rimosi. Folia 2½—4 poll. longa, 1½—2 lata, in sicco griseo-viridula, ad lentem praesertim supra lucido-punctata, subtus corpusculis nigris glandulosis planis nudo oculo distinctis vix morbosis passim induta. — Sumatra orient. prope Muara-duwa (T). Lignum optimum fabrile.

Adnot. Huic affinis species videtur arbor in Angkolâ ab JUNGHUHNIO detecta, e cujus ramis singulares excrescentiae progrediuntur, quas in *Linnaeae vol.* XXVI, *p.* 285, *tab.* III. olim descripsi.

(759). **Hopea dryobalanoides**. Glabra; folia brevissime petiolata, alia (praesertim ramorum fructiferorum) e basi brevi-acutâ elliptica, alia e basi rotundatâ ovato-elliptica, omnia subabrupte (passim longiuscule) obtuse acuminata, firmiter chartacea, venis erecto-patulis densis tenerrimis subobtectis, paucis passim distinctioribus atque ad axillas tumidulis rarius subperforatis, costâ mediâ utrinque prominulâ; calyx fructifer (sed vix jam maturus) coriaceus, alis 2 lineari-spathulatis, basi dilatatâ capsulam amplectentibus. — Et haec species Dryobalanospi Camphorae perquam similis, resinam autem fundit flavido-hyalinam eximiam fructuque satis genus suum comprobat. — Ramuli tenues, novelli sub fortiore lente aeque ac petioli pulvere pallido conspersi, mox uti reliquae partes omnes glaberrimi. Folia utrinque punctis lucidis ad lentem imbuta, in sicco griseo-viridula, sp. fructiferi 2—2½ poll. longa, 1 circiter lata, sterilis 3 poll. longa, 10 lin. lata, iis superioris speciei satis similia. Inflorescentia axillaris? Calycis alae 8 et 10 lin. lougae, 6—8-nerviae, venulosae, coriaceae, viridulae, tres nauae concavae. — Sumatra occid. in Priaman et prope Sungi-pagu (T.).

(760). **Hopea? myrtifolia.** Ramuli petiolique cum foliis praesertim supra in costâ subgriseo-puberi ; folia brevi-petiolata, e basi rotundatâ ovato-oblonga obtuse breviuscule acuminata, chartacea, subtus pallidiora, venis crebris patulis vix manifestis, seniorum passim distinctioribus axillisque subdepressis vel subperforatis ; stipulae fugaces ; flores... Ramuli tenues teretiusculi, pube patulâ brevi. Folia $2\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{1}{3}$—$\frac{3}{4}$ lata, supra laete viridia, in sicco griseo-viridula. — Sumatra austr. in prov. Lampong, ad Kebang (T.).

CLUSIACEAE.

GARCINIA LINN. § 1. *Fl. Ind. bat.* I. 2. *p.* 506.

(761). **Garcinia rigida.** Glaberrima rigida; rami cylindracei quadrangulares; ramuli tetragoni; folia distincte et crassiuscule petiolata (petiolis antice canaliculatis transverse plicatis plerisque tortis), e basi rotundatâ vel latâ et ad petiolum brevissime protractâ ovata, ovato-elliptica oblongave, obtuse vulgo oblique apiculata, margine laevi angusto cincta, rigide coriacea, supra lucida costâ prominulâ, subtus pallida costâ acute exsertâ venisque patulis densis seniorum prominentibus sub lente ante marginem unitis, $\frac{1}{2}$—$\frac{1}{4}$-pedalia ; bacca in ramuli axillaris apice diphyllo sessilis, subglobosa, pruni majoris mole, basi sepalis 4 obtusis convexis coriaceis suffulta, apice stigmate sessili suborbiculari peltato laeviusculo centro concaviusculo coronata (intus nimis destructa). — Ex affinitate G. Mangostanae esse videtur. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(762). **Garcinia Klabang.** Glabra; rami subcylindrici laeves, novelli acutangule compresso-tetragoni, ad nodos omnino complanati; folia subdecussato-opposita, petiolis trigonis vix canaliculatis, e basi acutâ anguste oblonga, apice obtuso-apiculata, vel saepius obtusa vel rotundata, tenuiter coriacea, costâ supra planâ, subtus acute exsertâ, venis teneris densis erecto-patulis ad extremum marginem unitis sub lente venulosis, 9—5 poll. longa, fere 3—$1\frac{1}{4}$ lata; flores... Rami ramulique cortice in sicco fusco laevi, hi basi imâ superne dilatati. Folia in sicco livide rubella, flexibili-mollia, haud splendentia. — Ex affinitate G. corneae L. et G. longifoliae BL. — Bangka, prope Djebus (T.).

(763). **Garcinia oxyedra.** Rami acute tetragoni, angulis in alulam rigidam angustam productis; ramuli compresso-tetragoni; folia modice petiolata, magnitudine valde disparia, e basi acutâ elliptico-oblonga vel elliptica aut anguste oblonga, apice aut obtuse apiculata aut rotundata, nunc in aliis speciminibus acute acuminata, tenuiter coriacea, costâ supra planâ, subtus acute exsertâ, venis erecto-patulis densis teneris, ad marginem in sicco revolutum unitis, tenere subreticulatis, 8—$6\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; flores ... A superiore, cui foliorum texturâ et colore totoque adspectu valde affinis, differt ramorum formâ, foliis brevioribus, latioribus, minoribus. Rami ramulique ex rubello fusci laevigati nitidi. Folia haud rigida, nec lucida. — Sumatra occid. in littore prope Siboga (T.), in Priaman (D.). — An potius Rhinostigma?

? § 2. *Cladogynos Bl.* — *Miq. l. c. p.* 507. An gynoecei rudimento in fl. masc. nullo a genuinis speciebus differunt?

(764). **Garcinia lamponga.** Glabra; ramuli tetragoni laeves; folia distincte petiolata, e basi attenuatâ subcuneatâ obovato- vel elliptico-oblonga, apice obtuso-producta vel rotundata nunc emarginata, coriacea, costâ supra planâ, subtus acute prominente venis densis erecto-patulis subimmersis, $4\frac{1}{2}$—3 poll. longa; baccae in axillis defoliatis nunc solitariae subsessiles, sepalis 4 rotundatis firmulis suffultae, obovoideo-ellipsoideae, pruni mole, stigmate evanido. — Affinis videtur G. ellipticae WALL. WIGHT *Icon.* I. *tab.* 120, a quâ foliis angustioribus longioribus magis cuneiformibus, densius venosis, fructu majore discernitur. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Maranga (T.).

(765). **Garcinia bancana.** Glabra; folia distincte petiolata, e basi acutâ vel cuneatâ obovata vel obovato-oblonga, apice lato-rotundata nunc emarginata, subcoriacea, supra lucida, venis teneris erecto-patulis pluribus, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa; tubercula florifera ex axillis veteribus et inter eas densissime bracteata, floribus masculis numerosissimis brevi-pedicellatis, pedicellis basi articulatis; sepala 2 exteriora ovato-rotunda crassiuscula, 2 interiora teneriora; petala 4 his subconformia; filamenta basi supra torum quadrangularem aequaliter unita, absque gynoecei rudimento. — Bangka (T.). — An G. lateriflorae BL. affinis?

(766). **Garcinia? oxyphylla.** Glabra; ramuli compressiusculi demum subtetragoni; folia modice petiolata, e basi latiusculâ subacutâ ovato-elliptica vel ovato-ellipticove oblonga acute acuminata, membranacea, lucidula, venis densis patentibus ad marginem unitis et reticulatis, costâ tenuiusculâ subtus prominente, 6—4 poll. longa, 3—1½ lata, petiolis antice obsolete canaliculatis; flores.... Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

RHINOSTIGMA, *nov. gen.* Flores hermaphroditi? Calyx 5—4-partitus, laciniis inaequilongis imbricatis. Petala 4. Staminum phalanges 4 alternipetalae, singulae e staminibus 5—2-imo 1, filamentis liberis vel basi tantum unitis. Glandulae nullae. Ovarium 4—8-loculare, stigmate subsessili persistente peltato orbiculari vel angulato, facie superiore papillis minutis densis (conicis) obsito (adspectu scabrato). Bacca.... Semina compressa? — Genus inter Garciniam et Stalagmitem medium; nomen stigmatis superficiem asperatam (ῥινη) spectat.

(767). **Rhinostigma macrophyllum.** Glabrum; ramuli superne tereti-compressi, inferne subangulati; folia petiolata opposita, e basi angustato-rotundatâ vel subacutâ ovato-elliptica vel elliptica, obtusiuscule brevi-acuminata, chartacea, costâ costulisque supra depressis, illâ subtus validâ, costulis utrinque 20 pluribusve patulis haud parallelis vix venosis pertensa, 14—12 poll. longa, 7—5½ lata; flores axillares e tuberculo brevissime pedicellati 3—2; sepala 5, 2 exteriora minora, unum demissius, an forsan bracteola? ovarium ellipsoideum tetragonum, 4? loculare, stigmate 4-angulari. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

(768). **Rhinostigma parvifolium.** Ramuli novelli subcompressi, rami teretes; folia distincte petiolata, e basi acutâ elliptico-lanceolata vel lanceolata longiuscule obtuse acuminata, passim elliptica, crassiuscule chartacea, subtus patule subarcuato-venosa et subreticulata, 4½—2½ poll. longa; flores laterales brevissime pedicellati vel in ramulo axillari brevi terminales subsessiles; calyx 4-partitus persistens; sepala petalaque 4 rotundata; stigma orbiculare dense papillosum; baccae ellipsoideae angulatae 8?-loculares. — An huc

Garcinia dioica BL.? — Sumatra occid. in prov. Priaman, (D.). — Bangka, prope Djebus (T.).

(769). **Stalagmites lamponga.** Ramuli subtetragono- vel compresso-teretes; folia modice petiolata elliptico-rotundata vel lato-elliptica abrupte brevi-apiculata, pergamaceo-coriacea, supra lucida, venis costalibus densis patulis utrinque perspicuis ante marginem anastomosi vulgo duplici unitis, 5—3 poll. longa; pedunculi axillares (saepe cum ramulo vegetativo superiore), petiolo parum longiores, apice vulgo trifidi, floribus in apice pedicellorum paucis consociatis, tetrameris vel pentameris; stigma 7—5-sulcatum. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Marasa (T.).

(770). **Stalagmites? nervosa.** Ramuli tetragoni, angulis 2 productioribus submarginatis, superne compressi; folia opposita brevipetiolata (petiolis crassis tortis transverse plicatis, in sicco a lateribus compressis probabiliter trigonis), e basi rotundatâ vel contractâ supra petiolum brevissime auriculatâ elongato-ovato- vel elliptico-oblonga obtuse vel subobtuse brevi-apiculata, coriaceo-pergamacea, supra nitida costâ prominulâ costulis sulcato-depressis, subtus costâ validâ acutâ costulisque numerosissimis densissimis patulis haud parallelis crassiusculis, prope marginem nervo marginali unitis, reticulatis demum sublacunosa, 2—1½ pedes longa, 8—6 poll. lata; flores... — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), in Lubu-alang (T.).

(771). **Discostigma fabrile.** Rami tetragoni; folia longiuscule petiolata, e basi longe vel breviter acutâ elliptica elliptico-oblonga vel sublanceolata, apice lato-obtuso-apiculata vel rotundata, pergamacea, costâ utrinque praesertim subtus prominente, venis pluribus densis erecto-patulis subtus distinctis passim bifidis ad lentem ante marginem unitis, 6—2 poll. longa; flores fem. axillares solitarii et terminales terni brevi-pedicellati (pedunculis tenuiusculis); calycis laciniae subconformes rotundatae coriaceae; petala 4 subaequalia; phalanges 4 antherarum sterilium? numerosissimarum curvularum alternipetalae, ovarii lateribus applicitae et insessae, oblongae, filamentis nullis; ovarium bi?-loculare, stigmate subsessili orbiculari

laevi. — Folia pleraque supra (fungillis?) nigro-punctato-asperula. — Sumatra occid. in prov. Priaman, ubi lignum optimum fabrile profert (D.).

(772). **Calophyllum cymosum.** Ramuli superne acute tetragoni, novelli cum petiolis et costâ praesertim subtus rufule furfureo-tomentelli; folia modice petiolata, e basi latâ imâ nunc subacutâ ovata, ovato-oblonga, suprema sublanceolata, apice obtuso-apiculata obtusa vel rotundata, pergamacea, utrinque lucida, venis patentibus superne arcuatis tenerrimis densissimis utrinque ad extremum usque marginem striulata, costâ utrinque prominente, $\frac{1}{2}$—$\frac{1}{4}$-pedalia; cymae axillares vel ramulos 1—2-phyllos axillares terminantes subsessiles pluriflorae, pedicellis elongatis, inferioribus saepe verticillatis, reliquis oppositis trichotomisque; baccae immaturae ellipsoideae. — Foliorum formâ C. Inophyllo LINN. accedit, inflorescentiâ C. spectabili WILLD. magis simile. Folia in sicco splendentia viridia, margine subundulata. Bracteae lanceolatae caducae. Flores tetrapetali parvuli. — Sumatra borealis, in Tapanuli inferiore (J.). Sumatra occid. in Priaman, prope Paja-kombo (T.).

(773). **Calophyllum Diepenhorstii.** Gemmae terminales angustae acutae appresse puberae; ramuli acute tetragoni, novelli cum petiolis et costâ subtus furfurello-pubescentes; folia distincte petiolata, e basi subacutâ ovato- vel elliptico-oblonga plerumque obtuse apiculata coriacea nitida, costâ subtus crassâ supra anguste prominente, transverse venoso-striulata, margine laevi vix incurvulo, majora usque semipedalia; pedunculi axillares 2—3-fidi, pedicellis pedunculo longioribus; baccae maturae subglobosae, cerasi avium mole. — Superiori affine, inflorescentiâ pauciflorâ, foliorum formâ, indumento haud difficili negotio distinguendum. — Folia siccata margine undulata. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(774). **Calophyllum rigidum.** Ramuli tetragoni, juniores cum petiolis gemmis costâ subtus versus basin pedunculisque rufule hirtello-furfurelli, partim glabrescentes; folia distincte petiolata, e basi subrotundatâ vel acutâ ovato- vel elliptico-oblonga apice obtuso-producta vel apiculata, crasse coriacea, venis tenerrimis transversis subobtectis, margine laevi cincta, lucidula, subtus pallida, costâ va-

lidâ, supra planiusculâ, $4\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; pedunculi axillares cymoso- 3—5-flori, pedicellis breviusculis pedunculo communi longioribus; baccae globosae cerasi mole. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(775). **Calophyllum gracile.** Glabrum; ramuli tenues graciles, novelli acute tetragoni; folia breviuscule petiolata, e basi acutâ elliptico-oblonga vel sublanceolata, acumine lato longiusculo obtuso terminata, margine angusto laevi (in sicco undulato) cincta, pergamacea, lucida, utrinque densè tenere striato-venosa, $3\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; racemi axillares subsessiles folio multum breviores pauciflori, pedicellis oppositis gracilibus, bracteis caducis; flores parvuli; calycis sepala 4, duo exteriora obovata obtusa, 2 interiora ovato-oblonga; petala 4. — Accedit ad C. tetrapterum, foliorum formâ C. tomentoso WIGHT similius. — Sumatra occid. prope Paja-kombo (T.).

(776). **Calophyllum lanigerum.** Gemmae cum ramulis novellis (tetragonis) petiolis et costâ subtus rufo-griseoque lanatae glabrescentes; folia brevi-petiolata, e basi rotundatâ vel obtusâ elliptica vel ovato-elliptica, apice obtusa, rotundata vel emarginata, nunc breviter obtuso-apiculata, firmiter pergamacea, lucida, margine laevi plana, venoso-striata, senilia glabra, $3\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; pedunculi axillares breves pauciflori, fructiferi nunc monocarpi; baccae (immaturae) subglobosae, cerasi avium mole, juveniles rostellatae. — Bangka, prope Djebus (T.).

(777). **Calophyllum obovale.** Glabrum; ramuli obtuse tetragoni, rami teretiusculi; folia breviuscule petiolata, e basi acutâ obovalia vel elliptica apice rotundata vel emarginata, rarius obtuso-producta, crasse pergamacea, margine laevi cincta, venis transversis teneris utrinque distinctis, 3—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; racemi axillares et superne terminales graciles pauciflori, bracteis ovalibus concavis deciduis, passim parvi-foliosi; flores parvuli; sepala 4 ovali-rotundata, duo exteriora paullo firmiora; petala 4 sepalis paullo oblongiora; baccae immaturae subglobosae. — Staturâ et habitu ad C. Burmanni et C. decipiens WIGHT accedit, floribus minoribus, petalis haud orbiculatis et inflorescentiâ discernitur. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(778). **Calophyllum bancanum.** Praeter gemmas parvas pulverulento-adspersas glaberrimum; ramuli superne acute tetragoni, stricti; folia brevi-petiolata, e basi acutâ vel cuneatâ elliptico- vel lanceolato-oblonga, apice obtuso-subacuminata, obtusiuscula vel rotundata, rigide pergamaceo-coriacea, margine laevi leviter incurvula, lucida, tenerrime densissime transverse striulata, venis subtus subimperspicuis, 3—2 poll. longa; racemi axillares pauciflori, pedicellis tenuibus; baccae (immaturae) parvae obovoideo-globosae pisi mole. — C. obovali affine, foliorum formâ C. gracili aemulum, sed ramuli crassiores foliaque firmiora cact. — Bangka, prope Djebus (T.).

(779). **Calophyllum plicipes.** Praeter gemmas puberulas glabrum; ramuli ultimi tetragoni; folia saepius haud exacte opposita brevi-petiolata (petioli antice canali omnino clauso, transverse plicati), e basi acutâ elliptica vel lanceolato-elliptica obtuso-apiculata vel obtusiuscula, firmiter pergamacea, lucida, margine laevi plano cincta, costâ supra convexe prominulâ (in sicco tenuiter unisulcâ), subtus vero depresso-applanatâ, $2\frac{1}{3}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; flores... A superiore specie cui sine dubio proxime accedit, foliorum charactere satis distinctum. — Bangka, prope Djebus (T.).

(780). **Calophyllum Teysmanni.** Ramuli juniores tetragoni, cum petiolis et inflorescentiae basi obsolete puberi; folia brevi-petiolata, e basi acutâ vel subcuneatâ obovato-elliptica vel oblonga, apice rotundato vulgo retusa, firmiter coriacea, margine laevi plano cincta, utrinque tenerrime transverse striulata, lucida, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; racemi axillares et superne terminales pauciflori, pedicellis oppositis elongatis pedunculum communem superantibus; sepala 4 subrotundata concava, duo exteriora firmiora; petala 4 oblongo-elliptica. — C. Burmanni et C. decipienti WIGHT proximum, illi simillimum staturâ et partium formâ, sed sepalorum et petalorum numero quaternario differt. Florum magnitudine C. decipienti simile, sed inflorescentia minor (quâ inter illa medium tenet), folia angustiora cact. — Sumatra occid. prope Paja-kombo (T.).

Admotatio. Calophylli inflorescentia, quae cyma vel passim racemus oppositiflorus statuitur, definita semper habenda, nam racemus cui pedicelli oppositi, thyrsulus depauperatus est.

(781). **Calysaccion obovale.** Folia breviter petiolata, e basi attenuatâ obovata vel oblongo-obovata, apice plerumque lato-rotundata, 7—4 poll. longa, rigide coriacea, tenere patule costivenia tenerrimeque reticulata; flores laterales; drupa lignosa dura oblique ellipsoideo-oblonga acutata, tripollicaris et longior, monosperma. — Insula Pulu Sangian in fretu sundano (T.).

HYPERICINEAE.

(782). Brathys japonica WIGHT *l. c.* Sepala in supp. anguste elliptica et lanceolata, acuta vix mucronata. — Sumatra occid. prope Padang (J.), Lubu-alang in oryzetis (T.).

(783). **Cratoxylon lanceolatum.** Folia distincte petiolata elliptico-lanceolata acuminata, raro elliptica utrinque acuta, chartacea, subtus subglaucescentia pallida, tenere venosa, $3\frac{1}{2}$—2 poll. longa; pedicelli saepe racemoso-conferti 1—3-flori breves; squamae hypogynae oblongo-obovoideae obtusissimae cucullatae. — Flores inter congeneres majusculi. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tubuan, in Ogan-ulu (T.).

(784). **Cratoxylon microphyllum.** Humile suffruticosum; folia elliptica utrinque acuta vel ovalia, obovata aut ovata, nunc basi nunc apice obtusa, firmiter pergamacea, subtus pallida, subavenia, $1\frac{1}{2}$—$\frac{2}{3}$ poll. longa; pedicelli 3—1-flori nunc axillares nunc racemum paniculatum terminalem pedunculatum sistentes; squamulae hypogynae exiles obovato-cuneatae, apice subtruncato leviter recurvulae. — Bangka (T.).

(785). Tridesmis formosa KORTH. *l. c.* — Bangka (T.).

AURANTIACEAE.

(786). **Limonia curvispina.** Spinae solitariae arcuato-recurvae; folia trifoliolata, foliolis brevi-petiolulatis obovalibus, lateralium margine interiore resecto, apice rotundatis, integerrimis coriaceis, creberrime glandulosis, $3\frac{1}{2}$—3 poll longis; flores axillares et terminales racemosi?; calycis basis persistens; ovarium 5-loculare?; bacca ellipsoideo-globosa, pollice brevior, epicarpio verrucoso, monos-

perma; seminis cotyledones plano-convexae haud omnino aequales. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(787). **Limonia spectabilis.** Spinae axillares solitariae rectae; petioli longi, articulatim unifoliolati, foliolo breviter petiolulato, e basi acutâ vel obtusiusculâ lanceolato-oblongo (grandi) breviter acuminato, integerrimo, submembranaceo; thyrsus terminalis (ad folii terminalis axillam) spinâ suffultus sessilis contractus robustus, ramulis 2—3-fidis; baccae calycis cupulâ nunc obtuse 5-dentatâ suffultae, cerasi mole, dispermae. — Rami validi; spinae patentes longiusculae sed haud crassae. Petioli teretiusculi, antice facie angustâ planâ utrinque leviter elevatâ, 3—6 poll. aequantes. Foliola nisi vehementer fallor solitaria, subtus tenere patule venosa, costâ utrinque praesertim subtus eminente, glanduloso-punctata, 6—13 poll. longa, 2—3$\frac{1}{3}$ lata. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(788). Glycosmis chlorosperma SPRENG. *l. c.?* Specimen saltem sterile prostat, foliis increscenti-alterno-pinnatis, foliolis 5, quorum terminale maximum, omnibus brevi-petiolulatis, e basi acutiusculâ vel cuneato-acutâ elliptico-lanceolatis sensim breviter obtuse acuminatis, membranaceis, patule venosis, integerrimis glabris, pellucido-glandulosis, 3-fere 7 poll. longis, 1—2$\frac{1}{4}$ latis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(789). **Glycosmis subopposita.** Innovationes tenere puberulae, demum fere omnino glabratae; folia increscenti-pinnata, foliolis brevissime petiolulatis, lateralibus subopppositis, rarius dissitis subalternis, e basi acutâ vel subacutâ obovato- elliptico- vel lanceolato-oblongis, apice nunc in apiculum protractis vel rotundato-emarginatis, integerrimis, pergamaceis, glanduloso-pellucidis, subtus patule reticulato-venosis; racemi axillares solitarii pubescentes, adhuc virginei. — Praecedenti affinis sed foliola vulgo subjugata, crassiora, obtusa, emarginata, 3—4$\frac{3}{4}$ poll. longa, 1$\frac{1}{2}$—2 lata. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(790). Clausena excavata BURM. *l. c.?* Sterilis. Folia in costâ subtus etiam puberula. — Sumatra occid. prope Sidjungdjung (T.).

(791). Clausena sumatrana W. et ARN. *l. c.* (*Amyris sumatrana Roxb. Fl. Ind.* II. *p.* 250). Ramuli petioli inflorescentia foliola utrinque praesertim in nervis pilis curvulis hirtello-pubescentia; foliola petiolulata alterna vel saepius subjugato-approximata, 6—12-juga, subdimidiato-inaequilatera elliptica vel oblongo-sublanceolata, acuminata, inferiora minora breviora obtusa vel obtusiuscula, acumine obtuso vel emarginato, 2—1 poll. longa, membranacea, integerrima; paniculae terminales; ovarium hirtellum, stylo brevi, stigmate subintegerrimo, maturescens tetragonum angulis hirtellum; baccae brevi-stipitatae ellipsoideae impresso-punctatae glabrae monospermae. — Diagnosis ROXB. satis quadrat. — Sumatra occid. ad vias publicas Padang (T.), et in prov. Priaman (D).

(792). **Clausena chryso gyne.** Ramuli petioli foliolaque subtus in nervis supra in costâ hirtello-pubescentia; foliola 5—3-juga cum impari opposita vel subopposita petiolulata, e basi leviter inaequali rotundatâ vel acutiusculâ ovata vel saepe elliptico-ovata breviacuminata pergamacea impellucida, subtus obsolete punctata, costulis utrinque circiter 7 prominentibus supra depressis, $4\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; corymbuli in ramulis parvis axillaribus, ramis trifidis puberulis; baccae immaturae brevi-stipitatae subtetragono-ellipsoideae chryseo-tomentellae brevissime apiculatae 4-loculares, loculis monospermis. — Semen loculi vertici appensum compressum oblongum extremitate inferiore obtusum; ovuli alterius nullum vestigium. Flores non vidi. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tubuan, in Ogan-ulu (T.).

MELIACEAE.

(793). Azadirachta indica A. JUSS. *l. c.* — In hortis Padang ob **virtutem febrifugam plantata.**

(794). **Turraea trichostylis.** Ramuli (graciles) petiolique cum foliis novellis subtus pedunculisque stellato-puberi; folia ovato- vel elliptico-oblonga abrupte longe acuminata integerrima membranacea; racemuli axillares breves pauciflori; calyx 5-lobus; petala linearia extus tomentella; stylus filiformis hirtellus; capsulae griseo-tomentellae 4—5-loculares, loculis monospermis; seminum testa ni-

tida, nigra, arillus cinnabarinus. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa, in Ogan-ulu (T.).

(795). Amoora Aphanamixis R. S. *l. c.?* — Sterilis. — Bangka, prope Djebus (T.).

(796). **Amoora Teysmanniana**. Ramuli petioli paniculaeque ochrascenti-stellato-tomentellae; foliola 7—8 alterna, tribus superioribus ad verticem petioli confertis, brevi-petiolulata, e basi inaequali rotundatâ vel aequali acutâ lanceolato-oblonga, anguste obtuseque acuminata, pergamacea, subtus pallida multi-costulata, praesertim in costulis stellato-furfurella; paniculae masc. axillares cymoso-ramosae; calyx cupulatus 4—5-lobus lobis obtusis, extus stellato-tomentellus; petala ovata 3 (raro cum quarti rudimento); staminum tubus subglobosus 6-dentatus. — Calyce a congeneribus recedit, nec tamen e genere rejiciatur. — Sumatra austr. in prov. Lampong, ad fl. Tarabangi (T.).

(797). **Dysoxylum lampongum.** Petiolus (acutangulus) petioluque basi tumidi; foliola opposita et subopposita 4—3-juga, e basi acutâ subaequali vel aequali elliptico-oblonga et lanceolata plerumque obtuse lato-acuminata, chartacea, superiora majora, costulis utrinque 11—8, glabra; racemi axillares et subterminales breves, fructiferi crassi oligocarpi; capsula obovoidea glabra trilocularis. — Ludit β. costulis validioribus. — A D. alliaceo foliolis longioribus (quae in sicco fuscescunt) et costulis numerosioribus differt. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang, Siring-kebau (T.). — β. in Priaman Sumatrae occid. (D.).

(798). **Dysoxylum acutangulum**. Petiolus communis acute tetragonus; foliola 3—5-vulgo 4-juga opposita vel subopposita, e basi aequali vel subaequali acutâ vel rotundatâ elliptico vel ovato-oblonga vix acuminata, crasse coriacea, venis costalibus densis tenuibus subobtectis; capsula magna obovoidea trilocularis. — Siccatum griseoviridulum. — Bangka, prope Djebus et aliunde; lignum fabrile (T.).

(799). Dysoxylum macrocarpum BL. *l. c.?* Satis congruit, sed BLUMEI phrasis nimis brevis nec specimen vidi authenticum. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(800). **Dysoxylum? cyrtobotryum**: Foliola 7—4 juga opposita vel subopposita petiolulata, e basi inaequilatâ rotundatâ oblonga breviuscule acuminata, infima perspicue minora saepe subovata, subpergamacea, costulis utrinque 17—15 teneris; racemi axillares breves stricti haud crassi; capsulae immaturae obovoideae carnosulae glabrae (in sicco nigrescentes). — Sumatra occid. prope Panti (T.).

(801). **Chisocheton diversifolium**. Petioli et foliola subtus in nervis appresse pubera; haec 19—6-juga, infima alterna et subopposita, superiora opposita, illa multo minora ovalia, haec elongatiora lanceolato-oblonga acuminata; paniculae axillares, axi brevi, ramis paucis gracilibus cum floribus extus tenere puberis; calyx campanulatus truncatus; petala calyce duplo longiora; stylus inferne hirtellus; tubus stamineus intus hirsutus, antheris 6? — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(802). **Hartighsea acuminata** Glabra; petiolus communis acutangulus; foliola 4—3-juga cum impari opposita vel subopposita petiolulata, e basi cuneatâ vel acutâ obovato oblonga vel superiora sublanceolata, abrupte anguste et obtuse acuminata, tenere patule costivenia evenia; paniculae foliis breviores paullo supraaxillares; calyx parvus 5 partitus membranaceus, lobis rotundatis ciliolatis puberis; petala linearia extus parce appresse pilosula; tubus staminеus liber cylindricus 10-dentulus, 10 ander; ovarium annulo subcrenulato amplexum; stylus pilosulus, stigmate e tubo quidquam exserto discoideo vertice concavo. — β. Foliolis paucioribus latioribus. — Insula Pulu-rakata in fretu Sundae; — β. Sumatra occid. prope Padang-sidempuan (T.).

(803). Hartighsea mollissima A. JUSS. *l. c.?* Foliola in nostris acuminata. — Sumatra occid. prope Tandjung-ampalo (T).

(804). **Hartighsea angustifolia**. Ramuli racemique breves axillares cum capsulis immaturis, foliorum rhachi petiolulis et costis subtus rufo-stellato-tomentosi; folia pari-pinnata, foliolis subsessilibus oppositis 10—7-jugis elongato-lanceolatis, basi subbiauriculato-cordatis subcoriaceis tenere costiveniis, subtus stellato-puberis glabrescentibus, 1—$\frac{3}{4}$ pedalibus et longioribus; racemi basi ramulosi

pollicares; capsulae immaturae triloculares. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(805). **Hartighsea costulata.** Folia paripinnata, foliolis 4-jugis plerumque exacte oppositis brevi-petiolulatis, e basi acutâ vel acutiusculâ saepe leviter inaequali elliptico oblongis subabrupte obtuse acuminatis, pergamaceis, glabris, subtus distincte costulatis subaveniis, ad costam sublepidoto-glandulosis vel glabris; paniculae axillares breves parvae glabrae; calyx cupulatus 4-denticulatus; alabastrum corollae tetragonum; petala 4 linearia glabra; tubus stamineus 8-dentulus, extus glaber, intus hirtus; stigma tubi faucem obturans. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Siring-kebau (T.).

(806). **Hartighsea sumatrana.** Glabra; foliola increscenti-3—2-juga cum impari, opposita vel subopposita brevi-petiolulata, e basi acutâ vel cuneatâ obovato- vel elliptico-oblonga abrupte acuminata membranacea, subtus costulis 9—8 teneris arcuatis subaveniis pertensa, $5\frac{1}{2}$—2 poll. longa; paniculae superne axillares et terminales appresse puberulae, pedicellis saepe aggregatis; calyx brevissimus puberulus acuto- 5-partitus; petala linearia extus parce pilosula: tubus stamineus cylindricus brevi- 10-crenatus glaber, intus sub apice antheris 10; ovarium hirsutum cupulâ crenatâ ad $\frac{1}{2}$ alt. amplexum, stylo glabro, stigmate discoideo. — Specimen examinatum alabastriferum, alabastris clavato-cylindricis obtusis. Tubus staminеus corollae perquam adglutinatus vix adnatus? quare ad Didymochiton haud retuli. — Sumatra bor. in Angkolâ sup. (J.).

(807). **Epicharis macrocarpa.** Glabra; petiolus basi tumidus, antice applanatus; foliola 5—4-juga cum impari longiuscule petiolulata, e basi acutiusculâ plerumque subaequali elliptico- vel obovato-oblonga acuta vel obtusa, coriacea, subconcolora, costulis teneris 12—8 utrinque subpatulis subaveniis, superiora majora usque semipedalia, terminale longius petiolulatum; capsula obovoidea crasse corticata trilocularis. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(808). **Heynea sumatrana.** Glabra: foliola trijuga cum impari, petiolulata, e basi acutiusculâ aequali lanceolato-oblonga anguste longiter acuminata, acumine apice obtusiusculo, chartacea, subtus

glauca, costulis teneris patulis utrinque circiter 10, 5—3½ poll. longa; paniculae superne axillares et terminales brachiatae; calycis laciniae ovato-rotundatae; filamenta imâ tantum connata introrse hirtella; capsulae coriaceae ad basin fere bivalves monospermae. — Sumatra occid. prope Batu-sangka (T.).

(809). **Aglaia ancolana.** Foliola 10-juga cum impari, suboppositа vel opposita, brevissime petiolulata, e basi inaequali rotundatâ subemarginatâ aequilato-lanceolata, apice brevi-acuta vel rotundata aut emarginata, costulis utrinque 21—12 patulis, supra depressis, subtus prominulis, supra glabra, subtus gilvo-lepidoto-obducta, 6—3 poll. longa; panicula pyramidata magna ramosa densa, fuligineo-tomentella; calyx dense pubescens. — Sumatra bor. in prov. Angkolae sup. regione sylvaticâ 1—3000′ (J.).

(810). **Aglaia eximia.** Foliola 10—9-juga opposita vel subopposita brevi-petiolulata, e basi leviter inaequali rotundatâ vel subemarginatâ lanceolata abrupte brevi-acuminata, subtus patule costulata pube simplici et furfure stellato dense gilvo-tomentella, rhachi ultrapedali tetragono-tereti; paniculae paullo supraaxillares et superne confertae pyramidatae compositae tomentellae, ramulis dense glomerulato-fasciculiflоris. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(811). **Aglaia Ganggo.** Foliola 14—10 alterna petiolulata, e basi inaequilatâ rotundatâ vel subacutâ lanceolato-oblonga vel sublanceolata acuminata chartacea, subtus distincte tenuiter costulata et cum paniculâ elongatâ rubiginose dense minute lepidota; drupae compresso-bilobae. — Sumatra occid. in Bondjol (T.).

(812). **Aglaia Sipannas.** Foliola subopposita vel opposita 9—6-juga brevi-petiolulata, elliptico-oblonga vel saepe sublanceolata longe angusteque acuminata, subtus cum rhachibus sparse lepidota et pilis fasciculatis exilibus rufis punctato-adspersa; paniculae pyramidatae patentes dense rufo-tomentellae; calycis lobi rotundati tenuiter puberi glabrescentes; ovaria foecunda tomentella. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Derma-enim, austr. in prov. Lampong, prope Negri-Agong.(T.).

(813). **Aglaia palembanica**. Foliola subopposita vel opposita, terminalia perspicue majora, 8—4-juga petiolulata, e basi inaequali rotundatâ vel subaequali acutâ elliptico-oblonga vel saepe lanceolata modice acuminata, subtûs pallida, rufo-stellato-piloso-punctata; paniculae dense pubescentes pyramidatae; calycis puberi lobi ovato-rotundati. — Praecedenti affinis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Batu-radja (T.).

(814). **Aglaia? hypoleuca.** Foliola bijuga cum impari vel trinunc etiam 1—2-foliolata, e basi attenuatâ imâ emarginatâ leviter inaequali subsessili obverse oblonga vel sublanceolata plerumque acuminata, patule costulata, chartacea, subtus cum petiolis densissime albo-lepidota, lepidibus passim etiam rufescentibus, 4—14 poll. longa; flores ... — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(815). **Aglaia lepidota.** Ramuli novelli rhachides et inflorescentia ochrascenti-lepidota; foliola opposita vel subopposita distincte petiolulata 2- raro 1-juga cum impari, e basi aequali vel inaequali acutâ vel acutiusculâ elliptica vel elliptico oblonga obtuse breviacuminata vel apiculata, coriacea, subtus praesertim lepidota patule costivenia; paniculae plerumque paullo supraaxillares magnae elongatae laxae ramosae laxiflorae, micranthae. — *β. paupercula*, foliolis inferior. ovatis, paniculis parvis. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Pulu Lebuaku. — *β.* Pulu Sangian fretus Sundae (T.).

(816). **Aglaia Diepenhorstii**. Foliola opposita bijuga cum impari brevi-petiolulata, e basi attenuatâ lanceolata vel anguste elliptico-oblonga subabrupte anguste acuminata, chartacea, costulis tenuibus erecto-patulis subaveniis, utrinque 7-fere 10, praesertim subtus in costâ petiolisque parce fusco-glanduloso-lepidotula, 6—4 poll. longa; paniculae axillares compositae alterni-ramcae, folii fere longitudine, furfure stellato rubiginoso sublepidoto conspersae; flores exiles; calyx dense pubescens. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(817). **Aglaia oligophylla.** Foliola bi- unijuga cum impari, raro unifoliolata, petiolulata, e basi acutâ vel acutiusculâ elliptica obtuse acuminata, firmiter chartacea, costulis 8—7 utrinque, subtus dis-

tincte arcuato-patulis, glabra, in costâ subtus passim fuscoverrucellosa, 6—3 poll. longa; paniculae axillares glabrae densae, folio vulgo breviores; calycis lobi rotundati ciliolati glabri. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(818). Milnea montana JACK *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(819). Lansium domesticum JACK *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(820). Xylocarpus obovatus A. JUSS. *l. c.* — Sumatra occid. prope Djago-djago (T.).

CEDRELEAE.

(821). **Cedrela serrulata.** Folia glabra elongata, foliolis 14—10-jugis petiolulatis suboppositis vel plerumque oppositis, e basi inaequali latiusculâ lanceolatis anguste acuminatis serrulatis, subtus glauco-pallidis dense patentim costiveniis, chartaceis, majoribus usque semipedalibus; paniculae elongatae glabrae? ; capsulae oblongae; semina utrinque alata. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.). — Indigena, sed etiam plantata videtur.

SAPINDACEAE.

(822). Sapindus montanus BL. *l. c.* — Sumatra bor. in Angkolâ superiore (J.).

(823). Nephelium mutabile BL. *l. c.* — Sumatra occid. in Solok (T.).

(824). **Nephelium eriopetalum.** Foliola circiter 7 raro 8 alterna vel subopposita, e basi rotundatâ elliptico-oblonga apiculata vel apice rotundata aut emarginata, coriacea, supra lucida, subtus dense costulata et reticulata cum petiolis ramulis et inflorescentiâ ex glauco ochrascenti-tomentella; paniculae rami subspiciflori; calyx 5 partitus, lobis ellipticis acutiusculis aestivatione valvatis apice subimbricatis, uno vulgo magis interiore, extus tomentellis ; petala lineari-spathulata dense hirsuta ; filamenta cum florum disco hirtella ;

fructus muricato-criniti. — Sumatra bor. in Angkolâ (J.). Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala, ad fl. Tarabangi. Sumatra orient. in prov. Palembang, in m. Megang ad Muara-enim, in Ogan-ulu. (T.) Ludit foliolorum magnitudine et indumento nunc densiore fere chryseo, inflorescentiâ aut vere terminali aut ramulum lateralem monophyllum terminante.

PARANEPHELIUM *nov. gen.* Flores polygami. Calyx cupulatus 5-partitus, laciniis aestivatione valvatis apice leviter imbricatis. Discus crenulatus, cum centro floris hirtellus. Petala 5 abbreviata squamaeformia biloba. Stamina 10, filamentis brevibns, antheris ovatis acutis. Styli 3 in unum connati? Capsula lignosa trivalvis, valvis extus crasso-muricatis, crassis, monosperma. Semen pelliculâ tenui (arillo) obductum, testâ subcoriaceâ. Embryi conduplicati cotyledones crassae.

(825). **Paranephelium xestophyllum**. Foliola 3—2-juga cum impari opposita vel subopposita, petiolo petiolulisque inferne tumidis, inferiora vulgo breviora et latiora basi nunc subobtusa, reliqua e basi acutâ lanceolato-oblonga brevi-acuminata pergamaceo-coriacea, supra lucida nervis depressis, subtus lucidula (in sicco ex flavo fuscescentia) costulis utrinque 16—14, in nervis et petiolulis pilosula cito glabrata; paniculae racemosae axillares et subsupraaxillares dense tomentellae; flores pedicellati, calyce extus tomentello, intus hirsutulo; capsula nucis juglandis mole. — Sumatra occid. in Lubu-alang; austr. prov. Lampong, in m. Gunung-batin et ad fl. Tarabangi; or. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(826). Cupania pleuropteris BL. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tubuan, in Ogan-ulu (T.).

(827). Cupania sumatrana MIQ. *l. c.* Foliola usque 5-juga, subalterna et subopposita. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(828). **Cupania erythrorhachis**. Foliola 6—3 alterna et subopposita petiolulatn, e basi acutâ vel latâ imâ brevi-acutâ oblongo-elliptica vel ovato-oblonga breviter acute vel obtuse acuminata pergamacea, supra lucida, subtus costulis teneris patulis ad axillas per-

foratis notata, glabra, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa, rhachi trigono-tereti coloratâ (in sicco rubro-fuscâ); racemi in paniculam corymbosam conferti puberuli; flores brevi-pedicellati apetali; calyx puberus 5—4-lobus, lobis triangularibus acutis; discus profunde crenatus glaber; filamenta fl. masc. circa pistillum nanum hirtellum 8—7 filiformia elongata glabra; fl. fem. ovarium longe stipitatum trigonum puberulum, stylo stigmatibus 3 linearibus terminato. § *Mischocarpus*. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nemnin (T.).

(829). **Arytera Silaka.** Foliola 4—2-juga opposita vel subopposita petiolulata, e basi inaequilatâ elliptico-oblonga vel sublanceolata acuminata subcoriacea, supra sparse subtus dense subgrisco-pubescentia, venis costalibus tenuibus imperforatis, 3—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; racemi cum ramulis novellis ochraceo-velutini; capsulae trilobae. — Sumatra occid. in distr. Singkara (T.).

(830). **Arytera Karang.** Foliola 6—2-juga opposita vel saepe subopposita nunc etiam alterna petiolulata, e basi inaequilatâ acutâ elliptico-oblonga vel sublanceolata acuminata coriacea, adulta subtus in costâ costulisque supra in costâ puberula, costulis patulis ad marginem adscendentibus, ad axillas perforatis reticulatis, 5—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; paniculae subfasciculatae racemosae axillares (nunc ad axillas veteres), appresse villosulae; calycis lobi ovati acuti puberi ciliolati; capsulae patenti-trilobae lobi cuneati obtusi. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(831). Arytera montana BL. *l. c.?* Lobi capsulae 3 obovati compressi bivalves. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

Adnotatio. Aryterae superiores quoad fructum Mischocarpo arcte conterminae, a veris Cupaniis capsulae valvulis medio non septiferis tuto discernendae. — Perinsignis est sequens, quae genus probabiliter novum in posterum exposcat.

(832). **Arytera? macrocarpa.** Foliola 3—2-juga cum impari opposita vel subopposita petiolulata, ovata vel ovato-oblonga abrupte acuminata vel brevi-apiculata, subcoriacea utrinque lucida glabra, costulis patulis tenuibus reticulatis; capsulae $2\frac{1}{2}$-fere 3-pollicares rigide coriaceae nitidae ovatae acuminatae tripterae, lobis seu loculis compressis loculicide bivalvibus, inter se probabiliter etiam dissol-

vendis; endocarpio subcartilagineo. — Sumatra australis in prov. Lampong, juxta fl. Tarabangi (T.).

(833). Harpulia cupanioides ROXB. *l. c.* — Sumatra occid. ad Sidjungdjung (T.).

(834). Schmidelia mutabilis BL. *l. c.* β. *subglabra*, foliolis plerumque ovatis acute acuminatis firmis lucidis, subtus in costâ rariter puberis; inflorescentiae rhachis parce pilosula. — Sumatra occidentalis, in Priaman (D.).

(835). Cardiospermum microcarpum H.B.K. *l. c.* — Bangka (A.).

(836). Dodonaea Burmanniana DC. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(837). **Dodonaea? lamponga.** Glabra; folia brevi petiolata, e basi acutâ obovato-elliptica obtuse acuminata chartacea, pauci-costivenia; corymbi terminalis pedicelli graciles; sepala 5 lanceolata ciliolata membranacea basi imbricata; capsulae orbiculares extrorsum tenuimembranaceae, medio nervosae. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Siring-kebau (T.).

ACERINEAE.

(838). Acer laurinum HASSK. *l. c.* Forma foliis trinerviis basi rotundatis vel acutis. — Sumatra occid. in Batang-barus (T.).

Ordo CXIX^{b}. ERYTHROXYLEAE KUNTH.

Arbores vel frutices, foliis alternis raro oppositis, simplicibus integerrimis, stipulatis. Flores axillares. Calyx 5-partitus, aestivatione imbricatus, persistens. Petala 5 hypogyna, lata, basi intus squamulis 2 sibi impositis aucta, aestivatione imbricata leviter contorta. Stamina 10 hypogyna, filamentis basi unitis, antheris supra basin dorsifixis, bilocularibus, rimis lateralibus dehiscentibus. Ovarium tri- raro biloculare, loculis 1—2 saepe nanis, ovulis anatropis in loculis solitariis pendulis. Styli tres apice stigmatosi, liberi vel magis minusve connati. Drupa ovata angulata monosperma, semine angulato pendulo. Embryi linearis in axi albu-

minis parci cornei recti radicula teres hilo proxima, cotyledones lineares foliaceae. — Pleraeque americanae, paucae gerontogaeotropicae.

1. ERYTHROXYLUM LINN. — Genus unicum. Species indicae subgenus Sethiam (KUNTH.) sistunt, calyce 5-fido, stylis fere ad apicem connatis.

(839). **Erythroxylum sumatranum**. Glabrum; folia alterna brevipetiolata, e basi acutâ elliptica obtusiuscula vel obtuso-apiculata, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, pergamacea, supra lucida, subtus pallida, venis costalibus patentibus reticulatis, subobsoletis, in sicco supra distinctioribus; pedicelli axillares 1—3, petiolo duplo longiores; calyx 5-fidus lobis ovatis acutis; styli 3 (rarissime 2?), fere ad apicem connati, stigmatibus inaequali-clavatis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T).

MALPIGHIACEAE.

(840). **Hiptage sumatrana**. Folia e basi obtusâ vel acutâ biglandulosâ ovato- vel elliptico-oblonga longe acuminata coriacea, supra lucida, subtus cum petiolis ramulisque, in costâ densius, appresse pubescentia utrinque 5—6-costulata; racemi cum calycibus tomentelli; samarae deorsum puberae subdistincte cristatae ala superior lanceolata obtusa vel acuta, lateralibus subconformibus obtusioribus duplo longior. — Folia $6\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{2}$ poll. longa, costulis supremis ab apice distantibus. Alis longioribus angustioribus ab II. Madablota, indumento foliorum caet. ab H. javanicâ differt. — Sumatra occid. prope lacum Danau Manindjoh (T.).

CELASTRINEAE.

(841). Evonymus javanicus BL. *l. c.?* Specimen incompletum; folia subintegerrima. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(842). Evonymus sumatranus MIQ. *l. c.* ubi corrige ita: Capsulae 5-quetrae elongato-turbinatae $1\frac{1}{3}$ poll. longae. Folia saepe basi cuneatâ integerrima, superne crenato-serrata, rarius basi acuta et et tum fere tota crenato-serrata, 6—4 poll. longa. — Sumatra bor. in prov. Angkola sup. regione sylvaticâ 1—3000′ (J.).

(843). **Evonymus bancanus.** Folia brevi-petiolata (petioli antice distincte canaliculati), e basi acutâ elliptica vel elliptico-oblonga breviter obtuse vel subacute acuminata, supra medium pauci-lato-serrato-crenata, minora subintegerrima, chartacea, glabra, paucivenia, 3—4½ poll. longa; flores axillares fasciculati; capsulae longiuscule pedicellatae brevi-turbinatae acute 5-angulae semipollicares. — Staturâ ad E. Goughii HOOK. herb. accedit. — Bangka, prope Plangas (T.).

(844). **Evonymus recurvans.** Folia breviuscule petiolata, e basi acutâ vel acutiusculâ elliptica breviter acuminata vel apiculata, a medio remote lato-crenatim appresse serrulata subcoriacea, venis costalibus paucis utrinque subobtectis, 4—2½ poll. longa; pedunculi axillares vel basi ramulorum axillarium inserti, simplices vel trifidi, sed illi etiam articulati (i. e. pedicelli e pedunculo communi orti), graciles utplurimum arcuato-recurvi; flores 4—5-meri; petala orbiculato-concava superne ciliato-denticulata. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

STAPHYLEACEAE.

(845). **Turpinia pomifera** DC. *l. c.* Foliola 3—7, ovata acuminata serrata 5—6 poll. longa; paniculae rami omnes oppositi. *Dalrymplea Roxb. Corom.* III. *p.* 276, *tab.* 279. — Specimina cum iis in Sikkim ab HOOKERO *fil.* lectis congrua, flores saltem paullo minores, foliola latiora. — Sumatra bor., in sylvis Angkolae superioris (J.).

ILICINEAE.

(846). **Prinos lacunosa.** Folia densa brevi-petiolata, novella cum ramulis petiolisque subtus et secus marginem puberula, ovalia utplurimum utrinque obtusa integerrima rigide pergamacea, supra lucida, subtus pallida patule costulata laxe venosa, inter costulas supra bullosa, subtus lacunosa, 2½—1 poll. longa; cymae pedunculatae laterales ad basin innovationum et axillares, nunc inter bifurcationes paniculato confertae, pubescentes; flores conferti brevi-pedicellati calycis 6-partiti laciniae ovatae ciliolatae; corollae laciniae lineares; drupa globoso-depresso-ovoidea 8- (semel 12-) pyrena. — Arbuscula 15-pedalis. — Sumatra bor. in prov. Batak regione montanâ, prope Tana-hurung 3000′, Goedarim-baru 3—4000′ (J.).

(847). Prinos cymosa HASSK. *l. c.* — Sumatra bor. in prov. Angkolâ sup. (J.). Sumatra occid. in Priaman (D.). Sumatra austr. in Lampong v. c. prope Kebang et Mangala (T.). — Specimina illa masc. angustifolia, lampongana fem. foliis latioribus elliptico-ovatis, eorumque masc. foliis angustioribus insignia; costae subtus in omnibus rubellae.

(848). *Ejusdem var. β. minor.* Folia teneriora (pergamacea) elliptica vel saepe elliptico-oblonga, circiter tripollicaria; inflorescentia masc. minor, minus ramosa. — Sumatra occid. prope Pajakombo (T.).

(849). **Prinos hypoglauca**. Folia remotiuscula modice petiolata, e basi acutiusculâ elliptica plerumque obtuso-apiculata margine integerrimo recurvula, coriacea, supra lucida nervis depressis, subtus glaucescentia venis costalibus teneris erecto-patulis, adulta glaberrima (innovationes obiter pulverulento-puberae), 5—3 poll. longa; cymae multiflorae axillares et laterales; flores tetrameri; calycis lobi majusculi ciliolati; filamenta longiuscula. — Bangka (H. *Polypetal.* 21).

HIPPOCRATEACEAE.

(850). Salacia prinoides DC. *l. c.* Foliorum forma ludit ab oblongâ angustiore ad lato-ovatam et ellipticam; quo majora haec et latiora, eo minus serrulata. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(851). Salacia exsculpta KORTH. *l. c.?* Flores axillares plures e tuberculo bracteolato, sed calycis lobi alii obtusi alii acuti. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

AMPELIDEAE.

(852). **Cissus dichrothrix.** Ramuli petiolique pilis patentissimis rubellis hirti, interjectis pilis multo brevioribus decoloribus; cirrhi longi apice bifidi; folia trifoliolata, foliolis utrinque griseo-villosulis, minute obtusiuscule denticulatis, acuminatis, crassiuscule chartaceis, lateralibus brevissime petiolulatis inaequilatero-ovato-oblongis, terminali majore cuneato-oblongo, basi obtusis; cymae subfolia-

ceae solitariae pedunculatae divaricatae dichotomae, bacciferae subglabrae; baccae cerasi mole, siccatae angulatae, saepe 2—3-pyrenae. Petioli 2—2½ poll., petioluli 1—7 lin. longi. Foliola 5½—3 poll. longa. — Cymae pedunculus prope basin articulatus bistipulatus, parte infimâ rubro-hirtâ, reliquâ ramulisque griseo-tomentellis. Probabiliter C. thyrsiflorae BL. accedit. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Batu-radja (T.).

(853). Cissus cinerea LAM. *l. c.* Foliola in supp. fere omnia rotundato-ovata vel rotundata, praeter petiolos perfecte glabrata. Ramuli alii compressi, alii angulati, nunc subtetragoni. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(854). **Cissus Diepenhorstii.** Glabra; ramuli superne compressi; folia longiuscule petiolata, trifoliolata, foliolis crassiusculis glabris late callose serratis, venis costalibus utrinque 8—9 patulis subtus prominulis teneris subaveniis, foliolo terminali longe, lateralibus multo brevius petiolulatis, illo e basi obtusiusculâ lato-elliptico, his inaequilatero-ovatis acutis; cymae breves subsessiles di- trichotomae, fructiferae petiolo multo breviores glabrae; baccae brevi-pedicellatae elliptico-obovales monopyrenae. — Rami cylindrici cortice griseo papilloso-lenticelloso. Petiolus communis 4½—3 poll. longus teretiusculus, antice obiter applanatus. Petiolulus folioli terminalis 2¼—2 poll. longus, lateralium vix semipollicares. Foliola 6—4 poll. aequantia. Baccae saepe quidquam obliquae, probabiliter passim etiam dipyrenae, fere semipollicares. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(855). **Cissus Darik.** Ramuli teretiusculi cum foliis glabri; folia ternata, foliolis petiolulatis (terminali longius) petiolo multo longioribus, carnosulo-chartaceis oblongis acuminatis distanter callose obtusiuscule serratis, lateralibus basi semicordato-inaequalibus, terminali aequali acuto, 6½—3 poll. longis, venis costalibus distantibus arcuato-patulis teneris; cymae cum floribus virgineis pulverulento-furfurellae parvae densae, petiolo breviores; cirrhi simplices. — Ex affinitate praecedentis, C. lanceolariae, caet. Baccae dipyrenae. — Sumatra occid. in Priaman (L.).

(856). **Cissus pubiflora.** Rami lignosi crassi cylindrici lenticellosi; cirrhi validi apice bifidi; folia trifoliolata, foliolis brevi-petiolulatis elliptico-oblongis ellipticisve acuminatis calloso-serrulatis, lateralibus inaequilateris, utrinque praesertim subtus in costâ costulisque pubescentibus, glabrescentibus; cymae e ramis defoliatis cum ramulis foliiferis pullulantes paniculatae ramosae, ramulis ultimis subumbellato-confertis, cum calyce petalisque extus leprosule pubescentes; flores exiles; calyx explanatus evanescenti- acuto- 4-dentulus; alabastrum tetragonum apice 4-apiculatum, petalis sublanceolatis concavis acutis (apicibus in alabastro exsertis); stamina 4 sterilia filiformia apice clavata, gracilia; discus altiusculus; ovarium tetragono-ovoideum, stylo brevissimo, stigmate 4-cuspidulato. — Insignis species, propriam forsan generis sectionem efficiens. Folia in nostris male conservata. Baccae immaturae obovoideo-globosae, grano piperis minores biloculares 4-pyrenae. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(857). **Cissus Teysmanni.** Ramuli teretiusculi striulati vel subangulati, novelli cum petiolis foliisque subtus praesertim in nervis pilis rubello-rufis patentibus hirtelli; cirrhi inferne stricti caeterum vulgo bis bifidi; folia pedato-quinata (ternata petiolulis lateralibus bifidis diphyllis), foliolis carnosulis (siccatis coriaceis) adultis fere glabris, calloso-exserte serrulatis, venis costalibus subobtectis dimidio circiter serraturarum numero, petiolulatis, terminali majore e basi cuneatâ vel acutâ obovato- vel elliptico-oblongo apice acuto, vel rotundato, lateralibus subconformibus, pedetentim minoribus obtusioribus, extimis vix inaequilateris; cymae pedunculatae oppositifoliae, divaricato- tri- bifidae ochrascenti-hirtellae; baccae subglobosae (immaturae) pisi mole, 4-pyrenae? — Foliola majora $1\frac{1}{2}$ poll. longa. Cymae folio supremo oppositae, innovatione laterales, bacciferae pedunculo $1\frac{3}{4}$-pollicari suffultae, patenti-explanatae. Baccae calycis margine suffultae. — Sumatra occid. in prov. Padang, prope Batang-barus (T.).

(858). **Cissus triternata.** Glabra; folia triternata vel saepe partitione reductâ opposite pinnata cum impari, foliolis ovatis acuminatis (parvis) serratis, subtus glaucis; pedunculi oppositifolii apice

bifidi; calyx cupulatus truncatus; petala saepe 5; discus amplus sinuosus plicatus; baccae 2?-pyrenae, pyrenis ovoideis rugosis. — Sumatra occid. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (D.).

(859). **Cissus hastata.** Glabra; rami ramulique tetragoni quadrialati; cirrhi graciles apice bifidi; stipulae scarioso-membranaceae (coloratae) latae; folia modice petiolata, e basi truncato-hastatâ usque hastato-cordatâ deltoideo-oblonga acuminata calloso serrulata, firmiter chartacea, subtus glaucescentia?, basi 5-nervia; cymae oppositifoliae pedunculatae, floriferae folio breviores, pedicellis cymoso- vel subumbellato-confertis; flores 4-meri; baccae parvae obovoideae dipyrenae. — Prope C. quadrangularem, a quâ foliorum formâ abunde differt. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(860). **Cissus pyrrhodasys.** Rami lignosi teretes glabrati, ramuli fulvescenti-velutini; folia petiolo longiora, cordata, acuminata setoso-serrulata, praeter basin 5-nerviam pauci-costulata, membranacea, supra indumento laxo citius liberata, subtus arachnoideo ochraceo-fusco-tomentosa, sensimque glabriora, $3\frac{1}{3}$—2 poll. longa; cymae parvulae folio breviores tomentosae, trifidae, ramis secundariis umbelluligeris, pedicellis florem aequantibus vel brevioribus; calyx brevis truncatus, cum petalis extus puberulus. — C. adnatae accedit. Mira est primo adpectu foliorum cum iis C. (Pterisanthis) arancosae similitudo, indumenti praesertim indole, sed folia exacte cordiformia, illius vero potius ovata. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(861). **Cissus involucrata** SPRENG. *l. c.* (*Pterisanthes cissoides* BL. *l. c.*) *forma minor*. Folia exacte speciei sed minora; receptaculum parvum pauci-laminatum, superne simplex, anguste lanceolatum, baciferum, fl. sterilibus nullis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(862). **Cissus** (Pterisanthes) **araneosa.** Folia e basi leviter cordatâ ovata mucronato-acuta distanter mucronato-serrulata, supra pilis laxe araneosis albidis evanescentibus, subtus densissimo tomento araneoso-intertexto ochracea, basi 5—7-nervia caeterumque paucicostulata; receptacula anguste lanceolato-linearia utrinque atte-

nuata, floribusque omnibus sessilibus. — Species perquam singularis, quâ omne etiam Pterisanthis et Cissi discrimen tollitur. Flores enim pedicellati steriles marginales nostrae speciei omnino deesse videtur. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muaraduwa (T.).

(863). **Vitis? imperialis.** Folia conniventi-cordata ovato-rotundata brevi-acuta denticulata, chartacea, supra viridia, floccis arachnoideis albidis cito detersis, subtus trinervia, nervis lateralibus ad basin bifurcis, ramo singulo extrorsum pinnato-ramoso, costâ mediâ opposite vel subopposite costulatâ, tota cum nervis et petiolo tomento tenui densissimo super nervos floccoso ochracea, pedalia vel majora; stipulae lato-triangulares; cirrhi oppositifolii; flores... Stirps manifesto Ampelidea, magnifica, cui (quod fortuito) fructus adjacet Susi anthelmintici. — Sumatra occidentalis, prope Lubusikaping (T.).

LEEACEAE.

(864). **Leea biserrata.** Ramuli cylindrici petiolique verrucellosi; folia inferne bi- superne simpliciter pinnata, pinnis 3—1-jugis cum impari, foliolis petiolulatis, e basi cuneato-obtusâ vel subacutâ integerrimâ ellipticis (infimis), plerisque ovato-elliptico-oblongis, foliorum superiorum sublanceolatis, angusto-acuminatis, grossiuscule duplicato-serratis, glabris, coriaceis; thyrsi ad folium supremum pinnatum vulgo gemini, pedunculati laxe trichotomi praeter florum insertionem glabri, ramulis ultimis cymose racemulose floriferis; flores brevi-pedicellati, (siccati), ex rubro albidi; calycis dentes triangulares acuti. — Foliola siccata pallide viridula vel subrubella, costulis subtus utrinque 11—7 erecto-patulis demum transverse venosis, adulta glabra, in costâ hic illic obiter puncticulata, terminalia majora et angustiora, 7—3 poll. longa. — Baccae obovoideae, obtuse 5-angulares, vertice applanatae, basi calyce nunc in lobos 5 ovatos obtusos diviso suffultae. — Prope Leeam rubram inserenda. — Bangka (T.).

(865). **Leea fuliginosa.** Ramuli obtuse trigoni, cum reliquis partibus indumento dejecto puncticulato-asperuli; folia (sup.) longe

petiolata, inferne tri- medio bi- apice simpliciter impari-pinnata, novella praesertim subtus petioli et inflorescentia ochraceo-hirtello-tomentosa, supra imprimis in nervis brevi-hirtella, pinnulis infimis pinnarum infimarum vulgo trifoliolatis, reliquis simplicibus 5-jugis, pinnis reliquis terminalique simpliciter pinnatis, foliolis brevi-petiolulatis e basi rotundatâ vel leviter emarginatâ ovato-oblongis, oblongis, supremis lanceolatis, abrupte longe angusteque acuminatis, inaequaliter subduplicato-serrulatis, membranaceis, costulis majorum utrinque circiter denis, erecto-patulis; thyrsi juxta folium supremum gemini breviuscule pedunculati iteratim dichotomi densi, densiflori; calycis puberi dentes breves acutiusculi. — Prope L. hirsutam et L. hirtam. — Foliola majora usque 8 poll. longa, siccata supra ex rubello fuscescentia nitidula, costulis subtus distinctioribus teneris, reticulo transverso subtili serius subperspicuo. Inflorescentiae corymboso-densae, cum pedunculo 4 poll. altae. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(866). **Leea palembanica.** Glabra (adulta); ramuli teretes; stipula axillaris petiolo $\frac{1}{2}$ longior eique tota adnata; folia simplicia, e basi rotundatâ vel saepius truncatâ ovato- vel obverse oblonga breviacuminata inaequaliter subduplicato-serrato-dentata, chartacea, costulis pluribus patule erectis transverse venosis, vulgo ultrapedalia; thyrsi superne juxta folium supremum gemini?; flores parvi, calycis denticulis ovato-triangularibus obtusiusculis. — Prope L. macrophyllam ROXB. et L. simplicifoliam ZOLL., ab utrâque abunde diversa. — Specimen suppetens incompletum. — Sumatra orient. in prov. Palembang (T.). — „Coccineam" inscripsit indefessus TEYSMANN, an quoad flores vel fructus?

(867). Leeae species, sterilis, L. javanicae proxima, foliis bipinnatis, foliolis ellipticis et elliptico-oblongis acuminatis, dense incurvule serrulatis, glabris, membranaceis, viridibus, majoribus usque 7 poll. longis. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

MELIOSMEAE.

(868). **Meliosma petiolaris.** Folia longe petiolata elliptico-oblonga breviter acuminata, obtusiuscule et subcallose deorsum grossius ser-

rata, pergamacea, glabra, subtus costulis pluribus erecto- vel arcuato-patulis transverse venosis, 10—7 poll. longa, quae ad inflorescentiae basin conferte obvia depauperata; paniculae superne confertae pulverulentae, ramulis ultimis cicatriculis et lenticellis verrucellosis, apice monocarpis; calyx plane deciduus; drupae glabrae (immaturae) grani piperis mole, fragiles, castaneo-nigrescentes, septo basilari subobsoleto. — M. pungenti WALL. (WIGHT *Icon.* III. *tab.* 964) affinis. — Sumatra bor. in Angkolae superioris regione sylvaticâ (J.).

(869). Meliosma lanceolata BL. *l. c.* — Sumatra bor. in prov. Angkolâ superiore (J.).

(870). **Meliosma polyptera.** Folia elongata, foliolis oppositis suboppositis et saepe alternis brevi-petiolulatis, utrinque 25—12, e basi acutâ lanceolatis, infimis brevioribus et latioribus, superioribus brevioribus et angustioribus, acute acuminatis integerrimis, pergamaceis, novellis cum petiolulis praesertim subtus in costâ puberis, 5—2 poll. longis, subtus patule costulatis venosis; paniculae terminales et superne axillares patentes pubescentes, ramulis fasciculato-spicifloris; petala nana spathulata apice truncato erosula; ovarium fulvo-velutinum. — Prope sup. inserenda sed foliis jam longe distans. Folia siccata margine incurva, rigida, supra pallida griseo-viridula, nervis depressis, subtus fuscescentia. Paniculae rami elongati graciles, in sicco fuscescentes. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), prope Lubu-alang (T.).

(871). Meliosma confusa BL. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(872). Meliosma nitida BL. *l. c.* — Arbor 50—70-pedalis. — Sumatra bor. in prov. Batak, in sylvis regionis montanae (J.).

SABIACEAE.

(873). **Sabia densiflora.** Folia e basi cuneatâ obovato-oblonga abrupte brevi-apiculata pergamacea, subtus costulis 17—15 erecto-patulis axillis barbellatis pertensa, spithamea; racemi superne axillares, cum paniculâ terminali in unam densam confluentes, appresse pubescentes; flores brevissime pedicellati; sepala 5 ciliolata, 2 ex-

teriora minora. — Sumatra bor. in prov. Angkolae superioris regione sylvaticâ (J.).

(874). **Sabia elliptica**. Folia in costâ subpubera glabrescentia modice petiolata, e basi rotundatâ vel acutiusculâ elliptica vel oblongo-elliptica brevi-acuminata firmiter chartacea venoso-reticulata, 5—3 poll. longa; racemi axillares compositi foliis vulgo breviores, graciles, hirtelli, ramulis racemuloso- vel subcymoso- 3-paucifloris; flores pedicellati, bracteolâ a calyce subdistante; sepala 5 ovata membranacea hirtella subciliata; drupae compressae. — Sumatra occid. in prov. Rau (T.).

(875). **Sabia? floribunda**. Folia obovato-oblonga brevi-acuminata, spithamea et majora, subtus in axillis costularum barbellata; racemi compositi superne paniculato-conferti pubescentes; flores brevi-pedicellati; calyx 5-phyllus, phyllis ovatis ciliolatis membranaceis; drupae solitariae obliquae ovoideo globosae, disco brevi-dentulo suffultae; — putamen osseum rugosum intus processu cavo intrusum. — Hâc notâ a congeneribus recedit et Menispermaceas in mentem revocat; sed disci indole ad Sabiam accedit, flores autem haud vidi. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

ANACARDIEAE.

(876). Gluta Benghas LINN. *l. c.* Panicula florens glabra, sed novella ad partitiones obsolete pubescens; calyx vero glaberrimus. — Sumatra orient. in interioribus prov. Palembang, in Oganulu (T.).

(877). Gluta velutina BL. *l. c.* Folia rigidiora, longiora, lanceolato-spathulata vel oblonga. Panicula cum calycibus cinereo-velutina. — Sumatra austr. in prov. Lampong, ad fl. Tulong Bawang. — Bangka, prope Djebus (T.).

(878). Semecarpus heterophylla BL. *l. c.* Costulae foliorum utrinque usque 18. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

Adnot. S. heterophylla BL., *mihi* in *Herb. Horsf.* potius ad S. Cassuvium pertinet.

(879). **Mangifera Langong**. Ramuli acute angulati (colorati);

petioli semiteretes graciles usque bipollicares basi tumidi; folia e basi acutâ vel subcuneatâ oblongo-lanceolata vel lanceolata breviapiculata, pergamacea, costulis densis numerosis subarcuato-patulis, utrinque subtus magis distinctis parum reticulatis, subtus pallidiora, 9—6 poll. longa; drupae orbiculares compressae. — Prope M. Taipan inserenda. Folia siccata subtus lucida in sicco flavescentia, supra griseo-viridia obscura. — Sumatra occid. in prov. Rau (D.).

(880). **Mangifera Gedebe**. Ramuli validi cylindrici parum angulati; petioli pollice paullo longiores vel breviores semiteretes, basi tumidi, graciles; folia e basi acutiusculâ elliptico-lanceolata, obtusiuscule nunc subabrupte brevi-acuminata, coriaceo-pergamacea, costâ utrinque prominente, costulis densis patentibus teneris supra magis quam subtus prominulis, reticulo interjecto denso tenerrimo, supra lucida, (sicca utrinque griseo-fusca subtus pallidiora), $7\frac{1}{2}$—3 poll. longa; drupa compressa orbicularis tres poll. lata. — Sumatra austr. in prov. Lampong, ad Marassa (T.). — Prope M. Parih inserenda.

(881). Mangifera similis BL. *l. c.?* Specimen parum completum. Petala a basi ad medium nervis 3—5 pluribusve flabellatis sursum incrassatis et papillosis munita. Panicula autem glabra, quae in sp. laud. puberula. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Merangat (T.).

(882). **Bouea diversifolia**. Innovationes puberulae; folia e basi acutâ vel rotundatâ elliptica, obovato-elliptica vel oblonga, summa passim lanceolata, apice obtuso-apiculata vel rotundata, rigide coriacea, adulta glabra, costâ utrinque prominente, costulis patulis teneris utrinque subdepressis vel subtus parumper prominulis, 3—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; thyrsuli saepe terminales parvi pulverulento-puberuli glabrescentes; drupae ellipsoideae. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tjampaka (T.).

(883). **Buchanania oxyphylla**. Ramuli teretes non nisi apice innovante appresse pubescente angulati; folia distincte petiolata, e basi cuneatâ in petiolum continuâ cuneato-oblonga, ex apice lato abrupte acute acuminata, pergamacea, costulis pluribus patulis subtus reticulatis, adulta glabra, subtus secus costam rariter pilosula,

8—4 poll. longa; thyrsuli superne axillares laxi foliis parum longiores, fructiferi glabriusculi; drupae lenticulares ellipticae oblique acutae. — Folia siccata fusco-nigrescentia. Prope B. longifoliam inserenda. — Sumatra bor. in Angkolâ superiore (J.).

(884). Speciem novam, superiori proximam, foliis longioribus, angustioribus acuminatis diversam, sed sterilem, prope Djebus insulae Bangka T. detexit.

(885). Buchanania lucida BL. *l. c. var. β. palembanica Miq. l. c.* — Sumatra austr. in prov. Palembang, prope Kebang (T.).

(886). **Buchanania bancana.** Glabra; folia longiuscule petiolata, e basi cuneatâ in petiolum continuâ obverse angusteque oblonga apice obtuse apiculata vel rotundata, firmiter pergamacea, costulis pluribus patulis tenuibus tenere reticulatis cum costâ utrinque prominulis, subconcolora, 6—2 poll. longa; paniculae superne axillares plures confertae glabrae laxae graciles, foliis duplo longiores. Prope B. lucidam collocanda. — Bangka (T.).

(887). Buchanania sessilifolia BL. *l. c.* Nostra foliis plerisque obtuse apiculatis paullisper recedit, sed certe conspecifica. Ramuli modice crassi, innovantes ochraceo-griseo-hirtello-tomentelli; folia brevissime petiolata vel sessilia, e basi cuneatâ obovato-oblonga obtuse (perraro acute) apiculata vel subacuminata, firmiter pergamacea, supra lucida, subtus discolora (*in sicco* fuscescentia), patentim dense costulata, in costâ costulisque hirtello-pubescentia, $8\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; paniculae superne axillares cum calycibus griseo-pubescentes dichotomae laxae, foliis parum longiores, glabrescentes; drupae lenticulari-ellipsoideae oblique acutiusculae. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim, in prov. Lampong ad fl. Tarabangi (T.).

(888). Buchanania macrophylla BL. *l. c.* — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.), in Priaman (D.).

(889). **Buchanania racemiflora.** Innovationes rufo-stellato-tomentosae; folia longiuscule petiolata (petioli subtrigoni antice canaliculati et marginibus submarginati, basi imâ quidquam dilatati),

e basi cuneatâ vel acutâ obovato-oblonga apice apiculata vel lato-rotundata, cito glabrata (costâ supra et subtus passim adhuc pilosulâ), rigide coriacea, subtus dense patenti-costulata interque costulas tenere reticulata, majora pede longiora, minora usque 4-pollicaria (siccata fusca); racemi superne axillares spicaeformes, folio breviores, rufo-tomentelli; flores plerique 4-meri; petala dorso pubera. — Foliorum adspectu B. macrophyllae simillima. — Bangka, prope Djebus (T.).

(890). Buchanania auriculata BL. *l.c.* In sp. a DIEPENHORST lecto folia juniora subtus cum petiolis ochrascenti-furfurella et leviter lepidota, senilia subglabra; paniculae basi ramosae. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(891). In sp. a TEYSMANNO lectis folia glabra, pede saepe majora, et superiora rectius basi auriculatâ sessilia quam petiolata dicenda. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Batu-radja (T.).

(892). **Buchanania splendens**. Innovationes rufo tomentellae; ramuli haud crassi, teretiusculi, cito glabrati; folia brevi-petiolata, e basi acutiusculâ vel obtusâ elliptica, oblongo-elliptica vel obovato-oblonga obtuse nunc emarginato-apiculata, margine laevi incurvulo, rigide coriacea, utrinque lucida, costulis utrinque 12—14 arcuato-patulis validis subtus prominentibus et reticulatis, supra depressis, 5—3 poll. longa; paniculae inter folia suprema terminales iis parum longiores hirtellae; calyx villosulus; petala recurva; styli steriles 4, 1 fertilis. — B. lucidae forsan magis affinis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tubuan, in Ogan-ulu (T.).

(893). **Buchanania? oryrhachis**. Folia basi auriculatâ sessilia, alto-cuneata brevi-apiculata, glabra, pergamacea, e costâ subtus acute exsertâ costulis utrinque circiter 40 patentibus ante marginem unitis utrinque prominulis haud validis, subtiliter venosis, subtus lucida fere vernicea (in sicco fuscescentia), ultra-bipedalia, supra medium $\frac{1}{2}$ pedis lata; flores... — Sumatra occid. in distr. Siboga, prope Padang-sidempuan (T.).

(894). **Dracontomelum puberulum**. Foliola 6—3-juga opposita et alterna (impari passim deficiente), e basi inaequali rotundatâ ovato-

vel elliptico-oblonga modice acute vel obtuse acuminata coriacea lucida, subtus inter costulas validiusculas tenere denseque reticulata in costâ costulisque cum petiolis et ramulis pulverulento-pubera, axillis non barbatis, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa; paniculae amplae griseo-puberae; calyx extus appresse puberus. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Natar. Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

AMYRIDEAE.

(895). **Canarium odontophyllum.** Stipulae foliaceae coriaceae rotundatae dentatae; foliola 7-juga cum impari, distincte petiolulata, opposita, e basi rotundatâ leviter cordatâ ovato-oblonga breviter abrupte acuminata, tota cum acumine inaequaliter obtuse dentata, crasse coriacea, inferiora multo minora, majora usque 8-pollicaria, costulis patulis utrinque 20 grosse transverse venosis subtusque molliter puberis, in sicco ochrascentibus; flores ... — Ad § 1. — Sumatra occid. in distr. Rau (T.).

(896). **Canarium fissistipulum.** Stipulae supra petioli basin insertae lineari-lanceolatae bi-tri-fido-incisae serratae pulverulentae; foliola 3—2-juga cum impari, petiolulata, inferiora breviora ovata, superiora elliptico-oblonga subabrupte acuminata, integerrima, coriacea lucida, costulis validis patentibus utrinque 11—8 ante marginem regulariter unitis tenere venosis, supra subdepressis, supra glabra, subtus punctata glabriuscula, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa; paniculae cum calycibus rubiginoso-tomentellae; drupae ellipsoideae subtrigonae, calyce coriaceo (lobis ovatis) suffultae. — Species insignis prope C. sylvestre collocanda; foliola exsiccata ex rubello fusca. — Sumatra austr. in prov. Lampong, secus fl. Tarabangi (T.).

(897). **Canarium subrepandum.** Stipulae nullae; foliorum rhachis gracilis, inferne teres, superne teretiuscula, cum foliolis subtus tenere puberula; foliola 5—4-juga cum impari, petiolulata, e basi rotundatâ saepe leviter obliquâ ovato-oblonga acuminata, integerrima vel superne in acumine etiam repanda nunc fere subserrulata, pergamacea, glabra, costulis utrinque 14—12 patulis ante marginem unitis oblique transverse laxe venosis, subtus prominentibus

pertensa, superiora semipedalia, inferiora breviora; flores... — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.). — Prope C. oblongifolium collocandum videtur.

(898). **Canarium Mahassan.** Foliola 6—3-juga cum impari, opposita vel subopposita, subtus cum petiolis et ramulis patenti-puberohirtella, petiolulata, e basi saepe obliquâ rotundatâ vel brevi-acutâ ovato- vel elliptico-oblonga sublanceolata acuminata, integerrima vel vix superne subrepandula, chartacea, supra lucida, praeter costam glabra, subtus pallida lucidula, costulis 12—8 utrinque patulis haud crassis tenere transverse venosis pertensa, 7—3 poll. longa; flores... — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Baturadja (T.).

(899). **Canarium rostriferum.** Foliola 5—3-juga cum impari, petiolulis longiusculis utrinque incrassatis suffulta, e basi rotundatâ plerumque leviter obliquâ oblongo-ovata vel elliptica, acumine lineari angusto apice obtuso nunc etiam dilatato abruptissime terminata, integerrima, coriacea, subtus pallida, costulis utrinque 6—7 validis supra depressis, subtus arcuato-suberectis prominentibus transverseque venosis pertensa, in costâ rariter puberula, majora usque semipedalia; panicula rigida terminalis; drupae anguste ellipsoideae jam pollicares. — Folia rigide coriacea, subtus in sicco rubello-fusçula, rhachi communi pedem excedente. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.). — Prope sequens vel prope C. montanum collocandum videtur.

(900). Canarium eupteron MIQ. *l. c. var. puberula;* foliola subtus in nervis pubera, costulis utrinque usque 20. — Petiolus communis in hâc specie supra basin antice concavo-canaliculatus acuteque marginatus est. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(901). **Canarium patentinervium.** Foliola 3—2-juga cum impari passim deficiente, opposita, longiuscule petiolulata (petiolulis utrinque tumidis), e basi acutâ vel rotundatâ elliptica vel oblongo-elliptica plerumpe abrupte brevi-acuminata, integerrima, rigide coriacea, utrinque lucida (in sicco fusçescentia), costulis utrinque 11—

10 patentissimis ante marginem unitis haud validis, subaveniis, $4\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; drupa $1\frac{3}{4}$ poll. longa elliptico-ovoidea superne attenuata, obtuse trigona. — Prope C. montanum pertinet. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(902). Canarium rugosum MIQ. *l. c.* β. *sumatranum*. Drupa abortu unilocularis; an species distincta? — Sumatra australis in prov. Lampong, ad fl. Tarabangi (T.).

(903). Canariopsis hispida BL. *l. c.?* Sp. mancum, foliolis rigidis insigne. — Sumatra occid. prope Batang-barus, resinam copiose fundens (T.).

(904). Canariopsis decumana BL. *l. c.* Specimen sterile, sed satis congruit. — Sumatra orient. in prov. Palembang (T.).

(905). Canariopsis angustifolia BL. *l. c.* Foliola utrinque usque 50 plurave; sed specimina sterilia. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

Genus novum Amyrideum?

NOTHOPROTIUM. Calyx cupularis 5-dentatus. Petala 5 obovato-oblonga concava, aestivatione valde imbricata, sub disco perigyno inserta, per anthesin patentia. Stamina 10, petalis multoties breviora, brevissima, disco perigyno glanduloso 10-crenato extus ad basin inserta, filamentis ejus sulcis impressis, alternis brevioribus anantheris, antheris ellipsoideis parvis bilocularibus. Ovarium (sterile?) parvum globosum sub-5-angulare, — loculis stylisque indistinctis.

(906). **Nothoprotium sumatranum**. Foliola 4—3-juga cum impari, brevissime petiolulata, ovato-oblonga obtuso-acuminata integerrima rigide pergamacea, lucida, impunctata, praeter costam subtus tomentellam glabra, subtus pallida, patenti-costulata (siccata fuscescentia); paniculae subterminales folia fere aequantes, glabrae, ramosae, pyramidatae; pedicelli basi bracteâ parvâ et lateraliter saepe bracteolis 2 exilibus suffulti; flores parvi, albi?; stamina ovario adpressa. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

CONNARACEAE.

(907). **Rourea florida.** (*Cnestis florida Jack. l. c.*). Bourea humilis BL. *l. c.*? Foliola pergamacea lucida, saepe longiuscule subabrupte obtusiuscule acuminata, 2—3½ poll. longa; racemi axillares fasciculati; calycis 5-lobi lobi 2 exteriores, ovato-rotundati, unus acutus, alter obtusiusculus, capsulam cylindrico-clavatam apice obtuso rostellatam 6 lin. longam rigidam fuscam basi amplectentes. — Sumatra orient. prope Muara-duwa (T.).

(908). **Rourea acutipetala.** Foliola 3—2-juga cum impari, subopposita vel subdisjuncta, brevi-petiolulata, e basi acutâ vel obtusiusculâ elliptico- vel lanceolato-oblonga apice obtuso-producto emarginata, coriacea, glabra, lucida, costulis utrinque 6—4 adscendentibus supra impressis subtus prominulis et reticulatis, infima minora, 1½—5½ poll. longa; racemi axillares conferti, basi ramulosi, laxi, griseo-pubescentes; calycis laciniae lineari-oblongae obtusae puberae dorsi apice hirtulae; petala elongata lanceolato-linearia acutata, dorso praesertim superne et margine puberula vel demum glabra; stamina 10 brevia antherifera, alterna breviora; antherae ovatae; pistilla 5 hirtella aequilonga. — Calyx aestivatione parum imbricatus. — Sumatra orient. in regione Palembanicâ, prope Muara-énim (T.).

(909). **Rourea diversifolia.** Foliola unijuga cum impari majore, opposita vel subopposita, firmiter pergamacea glabra, supra lucida, subtus glaucescentia costulisque utrinque 5—6 inter alias teneras haud parallelas distinctioribus subtiliter reticulatis, lateralia ovata vel ovato-oblonga, terminale elliptico-oblongum, obtuse acuminata, 1½—6 poll. longa; paniculae ramulos superne terminantes pubescentes, subpyramidatae, ramulis brevibus, pedicellis saepe aggregatis; calycis laciniae ovato-rotundatae obtusae acutiusculae et emarginatae; petala glabra obovata, breviuscula; stamina 10, alterna multo breviora, omnia antherifera; ovaria 5 hirtella, stylis elongatis. — Sumatra occid. in regionibus littoralibus prope Siboga (T.).

(910). **Rourea dasyphylla.** Ramuli petioli foliolaque indumento denso in his longiore et villosiore ochrascenti-tomentosa; petiolus

communis basi tumidus caeterum angulato-teres, saepe pedem longior, foliolis brevissime petiolulatis densis 20- pluri-jugis, e basi rotundatâ emarginatâ nunc obliquâ lanceatis plerumque obtuso-apiculatis, majoribus $2\frac{3}{4}$ poll. longis, inferioribus brevioribus, subtus costulis utrinque circiter octonis; racemi plerumque ex axillis defoliatis (adhuc virginei). — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope **Muara-enim** (T.).

§ I. Species genuinae, decandrae; folliculi antice solum hiantes, semine demissius inserto suberecto.

(911). **Connarus Diepenhorstii.** Foliola unijuga cum impari, brevi-petiolulata, e basi rotundatâ vel brevi-acutâ elliptica, ovato- vel elliptico-oblonga obtuse brevi-acuminata, coriacea, glabra, costulis utrinque 6—4 erecto-patulis tenuiter venosis, 7—3 poll. longa; racemi axillares et juniores ejusdem rami laterales (nunc virginei) breves, novelli subfulvo-tomentelli, fructiferi breves rigidi 1—2-pollicares glabriusculi; folliculi subsessiles, vix stipitati, oblique ellipsoidei vix compressi, puberuli, rugosi et hic illic verrucosi tuberculatique, antice hiantes, pericarpio crasso, semine nigro, arillo inferne amplexo. — Folia siccata fuscescentia, subtus pallidiora. Calycis laciniae persistentes lineari-lanceolatae obtusae puberulae; petala glabra lanceolata obtusiuscula; filamenta alterna breviora sed omnia antherifera. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(912). **Connarus polyphyllus.** Foliola utrinque 15 plurave, alterna et subopposita brevissime petiolulata, e basi inaequali rotundatâ subemarginatâ lanceolata acuta vel breviacuminata, subtus cum rhachi hirsuta, $4\frac{1}{2}$—4 poll. longa; folliculi cauli inserti, ex axi brevi longiuscule pedicellati solitarii vel gemini, calyce 5-partito, petalis parvis et staminibus 10 partim persistentibus suffulti, oblique clavato-obovoidei deorsum valde attenuati, subcarnosi, bipollicares, puberi, ventre hiantes, monospermi. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Negri-agong, 24 Dec. (T.).

§ II. Subgenus *Erythrostigma* (HASSK. genus; — cf. *Fl. Ind.* I. 2. *p.* 656). Stamina alterna castrata, nunc fere plane abortiva. Carpellum unicum. Folliculus subchartaceus suturâ utrâque perspicuâ, anticâ hiante, posticâ facile solubili, probabiliter demum etiam aperiundâ, valvis coriaco-chartaceis, intus saepe pilis glandulosis inspersis. Semen suturae medio insertum, basi arillatum.

(913). Connarus semidecandrus JACK *l. c.* Specimen fructiferum

et aliud alabastriferum, illud folliculis paullo minoribus pollice brevioribus abludens, attamen conspecificum. Foliola utriusque costulis subtus satis perspicuis instructa. Florens panicula densissima fructifera elongata laxa. — Sumatra occid. prope Lubu-sikaping (T.), in Priaman (D.).

(914). **Connarus pyrrhocarpus**. Foliola 2—1-juga cum impari, opposita vel subopposita, brevi-petiolulata, e basi rotundatâ nunc emarginatâ ovata vel elliptica obtuso- vel retuso-apiculata, subtus utrinque costulis 6—8 cum costâ villosule pubescentibus glabrescentibus, supra glabra, pergamacea, $1\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ poll. longa; panicula terminalis multiflora coarctata dense rufo-tomentella (nunc jam fructifera); calycis (sub fructu) laciniae lineari-lanceolatae obtusae dorso puberae; petala spathulato-linearia glabra; folliculi stipitati oblique obovati lenticulari-compressi, rufo-tomentelli, facile bivalves, valvis intus argentato-fibroso-obductis pubeque patulâ brevi glandulosâ rariore inspersis. — Praecedenti intime cognata. Folliculi consimiles. — Sumatra occid. in Priaman (D.)., prope Padang, in Duku (T.).

(915). Connarus lucidus JACK. *l. c.?* Specimen sterile haud sine errandi periculo huc referre ausus sum. — Foliola 4- raro 2-juga cum impari, petiolulata, e basi rotundatâ supra petioli insertionem quidquam protractâ aequali vel leviter inaequali ovata, elliptica vel suboblonga obtuse apiculata, raro emarginata, pergamacea, lucida, subtus pallida et costulis utrinque 6 teneris arcuato-erectis tenerrime reticulatis instructa, glaberrima, 8—$2\frac{1}{2}$ poll. longa, superiora quidquam majora, rhachi $\frac{3}{4}$—$\frac{1}{2}$ pedali. — Pulu Pisang (T.).

(916). Tricholobus fulvus BL. *l. c.* Partes omnes provectiore aetate satis glabrescunt. Foliola (quae passim sublanceolata) nunc etiam subopposita, praesertim inferiora basi inaequali-obtusa, novella supra etiam tomentosa, semper distincte petiolulata. — Frutex scandens TEYSMANNO, arbor BLUMEO praedicatur. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Batu-radja, in Ogan-ulu (T.). — An huc fortassis Connari species quaedam Jackianae, veluti C. ferruginea?

NOTHOCNESTIS *nov. gen.* Calyx 5-partitus? pro parte per-

sistens, parte residuâ irregulariter plurifidâ. Discus annularis integer, cui stamina (5?) extus inserta, filamento uno alterove superstite. Folliculus rigidule coriaceus oblongus laevis (ovarium probabiliter e suturâ ventrali superposite biovulatum), ventre dehiscens, semine uno fertili suturae paullo infra apicem appenso, oblongo-cylindraceo, deorsum attenuato, altero prope basin inserto folliculi fundum tenente, ellipsoideo truncato. Seminum testa coriacea nitida, hilum parvum, arillus membranaceo-succosus fere completus.

(917). **Nothocnestis sumatrana.** Arbor; folia cum ramulis glabra alterna petiolata (petioli apice incrassati nec vere articulati) elliptico-oblonga apice obtusa, rotundata, raro brevi-apiculata, integerrima, coriacea, utrinque, praesertim supra, lucida, subtus pallida, costulis 10—12 teneris erecto-patulis parallelis subaveniis, $4\frac{3}{4}$—3 poll. longa; spicae axillares sessiles solitariae, glabrae, fructiferae strictae tenues folio parum breviores; folliculi subsessiles solitarii $1\frac{1}{3}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longi, ovoideo-oblongi, superne attenuati, longitrorse striati, nunc leviter obliqui, rubello-fuscescentes, decolores. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Merangat (T.).

TROOSTWYKIA *nov. gen.* Calyx 4- raro 5- vel 3-sepalus, sepalis aestivatione valvatis. Petala sepalorum numero iisque alterna et longiora. Stamina petalorum numero et iis alterna, filamentis filiformibus basi liberis, antherarum loculis subdiscretis globosis transverse dehiscentibus. Ovaria plerumque 4 biovulata, staminibus alterna, stylis recurvis apice emarginato-stigmatosis. Folliculus solitarius oblongus rugosissimo-muricatus, ventre dehiscens, monospermus.

(918). **Troostwykia singularis.** Innovationes ochraceo-fulvo-tomentosae; folia ternata, foliolis brevi-petiolulatis, terminali distantiore, ovato- vel elliptico-oblongis acuminatis integerrimis, supra glabrescentibus, subtus tomentosis, subquintuplinerviis superneque paucicostulatis; paniculae parvae hirtellae laterales; flores pedicellati; sepala utrinque pilosula lanceolato-linearia; petala lineari-subspathulata; ovaria hirta; folliculi pubescentes. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

DIOSMEAE.

ACRONYCHIA FORST. *l. c.* (non BLUME, uti ibidem scripsi).

(919). **Acronychia apiculata.** Folia e basi acutiusculâ elliptico-oblonga apiculo lato obtuso nunc emarginato terminata, venis costalibus horizontalibus praesertim subtus prominulis extrorsum reticulatis. — Sumatra austr. in Lampong, prope Kebang (J.).

(920). **Acronychia pedunculata.** (*Cuminosma DC. Prodr.* I. *p.* 722. *W. et Arn. Prodr.* I. *p.* 146, *excl. quib. syn.*). In nostrâ folia obverse lanceolata vel suboblonga acuta et subacuminata; inflorescentia foliis brevior. Drupae obovoideae obtuso-tetragonae, brevi-subrostellatae. An huc A. laurifolia BL.? — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim, Gunung-megang (T.).

(921). Rhodoleia Teysmanni MIQ. *l. c.* Floris organisationem speciei primae chinensis descripsit cl. HANCE in *Walp. Annal.* III. *p.* 843, sed pariter ac cl. BENTHAM singularem inflorescentiam pro flore unico habuit. — Sumatra occid., etiam prope Paja-kombo, Sumatra bor. prope Limu-pulu (T.).

(922). **Zanthoxylon enneuron.** Ramuli petiolique ochrascenti-tomentelli; foliola terna subtus in costis supra in costâ pube simplici et stellatâ pubescentia glabrescentia, brevi-petiolulata, petiolo communi longiora, lato-elliptica vel obovata ex apice lato brevi-apiculata integerrima, firmiter pergamacea, supra nitida, costulis depressis, subtus argenteo-pallida iis valide exsertis pluribus confertis arcuato-patentibus ante marginem unitis laxe reticulatis demum sublacunosa, $5\frac{1}{2}$—$8\frac{1}{2}$—10 poll. longa, 3—$4\frac{1}{2}$—5 lata; paniculae trichotomae axillares, ramulis apice umbellulato-densiflоris; calyx quadripartitus lobis ovato-triangularibus puberis demum evanidis; petala ovalia, staminibus fl. masc. breviora; capsulae majusculae tetracoccae griseo-tomentosae, coccis 1—2 nunc abortivis; endocarpium maturitate solutum prope suturas hirtellum. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Batu-radja, in Oganulu, Muara-enim (T.).

(923). **Zanthoxylon lucidum.** Foliola terna brevi-petiolulata, e

basi acutâ elliptico- vel obovato-oblonga acuminata integerrima coriacea impunctata utrinque lucida, supra ad lentem impresso-punctata, subtus tenere patule costivenia, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa; paniculae superne axillares, fructiferae petiolo longiores puberulae brachiatae subpyramidatae, ramis oppositis inferne nudis superne densifloris; calycis 4-partiti glabriusculi lobi ovato-triangulares persistentes; cocci 4 basi connati, quorum 2 steriles incano-tomentelli, 2 fertiles capsulam dicoccam sistentes glabriusculae glandulosae bivalves, monospermae, endocarpio partim soluto; semina nigra rugulosa compressa, funiculo brevi filiformi-rigido inserta. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Derma-enim (T.).

(924). **Zanthoxylon Marambong.** Innovationes obsolete puberae; foliola glabra petiolulata terna, petiolo communi vulgo longiora, pergamacea pellucido-punctata, obovato- vel elliptico-oblonga breviapiculata, subtus pallida tenuiter patule utrinque 12—15-venosa, 4—$1\frac{1}{2}$ poll. longa (in sicco pallida, haud lucida); paniculae axillares puberae, petiolo saepe longiores, ramis suboppositis et alternis, apice subumbellato-densifloris; calyx parvus puberulus 4-partitus; petala oblonga uninervia glandulosa; stamina (infl. masc.) petalis longiora, circa gynoecium astylum tomentellum inserta; cocci 4 omnino liberi parvuli nunc glabri glandulosi ellipsoide-globosi, suturâ prominulâ ventrem et dorsum occupante. — Simillimum Z. triphyllo JUSS. *Wight Icon.* I. *tab.* 204, a quo differt venis costalibus multo numerosioribus densioribus, staminibus longioribus. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.); prope Kaju-tanem (T.).

(925). Toddalia aculeata PERS. *l. c.* Foliola acuminulata obtuso-serrulato-denticulata; racemi simplices. Forsan huc etiam T. micrantha BL. — Sumatra occid. in distr. Lolo (T.).

OCHNACEAE.

(926). Euthemis leucocarpa JACK *l. c.* — Bangka, prope Djebus (T.). — Folia in hâc specie cum aliis comparatâ lato-lanceolata dicenda.

(927). *Ejusd. var. latifolia.* Folia longius petiolata, majora, latiora. — Bangka, prope Plangas (T.).

(928). Euthemis minor JACK *l. c.* Folia rectius lanceolata dicenda; serraturae exiles sub lente iis praecedentis consimiles sed magis appressae. Stipulae in nostris lanceolatae tenere acuminatae ciliatae. Racemi laterales, pedunculo foliis depauperatis instructo, graciles laxiflori. — Specimen auth. Jackianum haud vidi, sed nostra vix non eadem. — Bangka, prope Plangas (T.).

(929). Gomphia sumatrana JACK *l. c.* Folia majori jure mucronato-serrulata, mucronibus deciduis obtuso-serrulata, statuenda. — Sumatra orient. in regionibus inter. prov. Palembang, prope Baturadja, in Ogan-ulu. Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Natar (T.).

Genus Ochnaceum?, ad Ixionantheas vergens?

TETRAMERISTA *nov. gen.* Calyx 4-sepalus, sepalis lanceolatis persistentibus, aestivatione biserialiter imbricatis. Petala 4 latâ basi inserta, sepalis paullo minora sed conformia et cum iis persistentia. Stamina 4 hypogyna, ovarii angulis (sepalisque?) opposita, filamentis basi dilatatis carnosulis superne filiformibus, antheris ovato-oblongis bilocularibus, loculis undique omnino discretis (connectivo centrali), versus basin extrorsum muriculis albidis quasi serrulatis, rimâ? dehiscentibus. Ovarium ellipsoideo-tetragonum, 4-loculare (septis membranaceis), loculis 1—2? ovulatis. Stylus centralis breviusculus superne stigmatosus angulato-sulcatus. Bacca coriacea tetrasperma, septis evanidis. Semina oblonga. — Frutex vel arbor? Adinandris quibusdam similis, glabra, foliis sparsis exstipulatis (petiolis marginatis breviusculis cum laminâ confluentibus) obovato-oblongis apice apiculatis vel rotundatis, integerrimis, coriaceis, venis costalibus in sicco supra distinctioribus subpatulis densis parum venulosis, majoribus semipedalibus. Racemi superne axillares pedunculati, sursum conferte subverticillato-floridi; pedicelli bracteis suffulti, prope calycem bibracteolati, rigidi angulati. Sepala rigidula subcoriacea, nervosa, patentia. Fructus globosus, calyce petalisque et partim filamentorum basibus suffultus, nucis juglandis fere mole.

(930) Tetramerista glabra. — Sumatra occid. in distr. Siboga (T.).

SIMARUBACEAE.

(931). Picrasma javanica BL. *l. c.* — Sumatra (J.), occid. prope Lubu-sikaping (T.).

(932). Philagonia sambucina BL. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(933). Brucea sumatrana ROXB. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.). Sumatra occid. in prov. Priaman, ubi Buah malur *mal.* (D.), (in ins. Celebes prope Macassar Tambarah marijar, in Javâ Kendung pentjang vocatur). — Baccae amarissimae, celebris indigenarum contra dysenteriam medicina.

(934). Eurya longifolia JACK *l. c.* Folia ibi elliptica dicta, potius lanceolata sunt. — Sumatra occid. in Priaman (D.), in Sibogae regione litorali. Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala. Bangka (T.).

COMPOSITAE.

(935). Vernonia javanica DC. *l. c.* — Arbor, per totam Sumatram, ut videtur, dispersa, in borealis prov. Angkolâ sup. (J.), in occidentalis prov. Priaman (D.), prope Barus, in orient. prov. Palembang, prope Batu-radja (T.). — *Var. β. oblongata Miq. l. c.* in Sumatra occid. in distr. Sipajang (T.).

(936). Vernonia parviflora REINW. *l. c.* — Bangka, prope Batu-rusak undique in pratis et ad vias (A.).

(937). **Vernonia** (Cyanopis) **subsimplex.** Pedalis herbacea simplex erecta, glabra; folia infima subrosulata pauca brevi-petiolata ovata acuta exserte calloso-denticulata, caulina pauca distantia minora conformia sessilia, suprema sublanceolata exserte dentata, membranacea, glabra, subtus pallida; corymbulus terminalis, ramis paucis, apice subdense capituliferis, capitulis 8—12 in singulo ramo, pedicellatis; involucri phylla scariosa uninervia flaccide exserte mucronata, exteriora brevia lanceata, interiora sublinearia multo lon-

giora, basi cum pedicellis vix non glabra; achaenia glabra 5-gona, pappo panciseto albo. — Sumatra occid. prope Muara-sipongi (T.).

(938). Elephantopus scaber LINN. *l. c.* — Bangka, circa Muntok vulgaris (J.).

(939). Ageratum conyzoides LINN. *l. c.* — Bangka, prope Batu-rusak (A.).

(940). Adenostemma viscosum FORST. *l. c.? Var. triseta.* Folia ovata vel oblongo-ovata acuta, praeter basin inaequaliter dentato-serrata, subtus in venis puberula; involucri squamae herbaceae elliptico- vel ovato-oblongae acutae vel obtusiusculae; achaenia trigono-compressa glandulosa, triseta. — Sumatra bor. in prov. Tapanuli inf. (J.).

(941). Conyza riparia BL. *l. c.* — Sumatra occid. (D., T.). — *Forma glabrior*, laevior. Sumatra occid. in prov. Priaman. — Bangka, prope Djebus (T.), in sylvis umbrosis prope Muntok m. Oct. (A.).

(942). Conyza macrophylla BL. *l. c. Var. β. glabrata Miq. l. c.* forma foliis longe petiolatis. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(943). Spilanthes oleracea JACQ. *l. c.* — Bangka, prope Batu-rusak in sepibus. (A.).

(944). Enhydra longifolia DC. *l. c.* — Sumatra occid. in distr. Rau (T.).

(945). Gynura sarmentosa DC. *l. c.* Forma foliis omnibus lanceolatis acuminatis grossiuscule dentatis. — Characteri *l. c.* adde: inflorescentia pubera. — Bangka, in fruticetis inter Kimok et Djurung, prope Batu-rusak, m. Aug. 1858 (A.).

(946). **Gynura sumatrana.** Pube patulâ pubescens; rami glabrescentes striati; folia pubem densiorem sensim exuentia et dein puncticulata, distincte petiolata, ovata acuta vulgo paucidenticulata, subcoriacea, exauriculata; panicula terminalis, ramis pleiocephalis hic illic parvifoliis (foliis elliptico-oblongis exserte dentatis) glau-

duloso-puberis; involucri phylla 12 glabriuscula. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

CAPRIFOLIACEAE.

(947). Viburnum sambucinum REINW. *l. c.* — Sumatra occid., bor. et orient. v. c. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.). — Folia 2 parva involucrantia vulgo exilia bracteaeformia cito evanida.

(948). Viburnum sundaicum MIQ. *l. c.* et (949) *α. macrodon l. c.* — Sumatra bor. in prov. Angkolâ sup. (J.).

(950). **Viburnum sumatranum.** Ramuli tetragoni glabrescentes; folia opposita magnitudine quidquam inaequalia, e basi rotundatâ ad petiolum brevi-acute subcuneatâ ovata abrupte acute acuminata integerrima, subcoriacea, supra lucida glabra nervis depressis, subtus costulis utrinque 5—6 erecto-patulis ante marginem confluentibus transverse venoso-reticulatis pertensa, cum petiolis $\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longis pilis stellatis subtomentosa, 6—4 poll. longa; corymbi umbelliformes terminales pedunculati, stellato-pubescentes, radiis primariis 7, centrali breviore, superne umbellatim et bi- trichotome ramulosis; baccae compressae, calycis dentibus acutis ciliatis puberulisque coronatae. — Probabiliter prope V. sambucinum inscrendum, indumento persistente insigne. — Sumatra bor. in regione montanâ Sipirok (J.).

(951). Lonicera chinensis WATS. *l. c. excl. syn. Wall.* — Bangka (A.). — Folia subciliolata, adultiora subtus glabrata.

(952). **Lonicera sumatrana.** Folia breviuscule petiolata, e basi acutâ elliptica vel saepe oblongo-elliptica acute acuminata firmiter chartacea venis patulis demum subtus subdistinctis, cum ramulis pedunculisque glaberrima, 3—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; pedunculi axillares vel ramos ramulosque parvos bifolios terminantes (potius pedunculi apice bracteârum loco bifolii) bi- vel cymoso-pauciflori; bracteae nullae vel lineares; flores saepe gemini liberi, bracteolis exilibus triangularibus parvis basi suffulti; calycis dentes acuti novelli apice raro-ciliolati; corollae bilabiatae tubus gracilis circiter pollicaris; filamenta et stylus pilosula; antherae anguste lineares. — Prope

L. orientalem LAM. inserenda, cum nullâ confundenda. — Sumatra occid. prope Alahan-pandjang (T.).

RUBIACEAE.

(953). Sarcocephalus subditus MIQ. *l. c.* Folia obtuso-apiculata, satis crassa. — Sumatra occid. in Lubu-alang. Sumatra orient. in Palembang, prope Kebu Lahat (T.).

(954). **Sarcocephalus dasyphyllus.** Folia ovato-elliptica vel elliptica obtuso-apiculata, 4—3 poll. longa, subtus utrinque 8—10-costulata et subgriseo-tomentello-pubescentia; pedunculi terminales solitarii breviusculi; receptaculum subglobosum, cerasi mole. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

(955). Nauclea purpurascens KORTH. *l. c.?* Calyx extus tomentellus, intus hirsutus; corollae caeterum glabrae lobi in alabastro secus margines puberi. — Sumatra occid. in Priaman (D.), in Duku (T.).

(956). Nauclea grandifolia BL. *l. c.?* Sed folia basi rotundata nec acuta, costis utrinque 7—8 distantibus. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(957). **Nauclea? oxyphylla.** Stipulae parvae lanceolatae deciduae; folia distincte petiolata, e basi acutâ vel cuneatâ obverse elliptica vel obovato-oblonga, abrupte longe acute nunc falcatim acuminata, chartacea, costulis utrinque 14—10 parallelis cum venis pilosulis glabrescentibus, utrinque lucidula, majora semipedalia; flores .... — Rami ramulique compresso-subtetragoni, provectiores teretes. — Variat foliis omnino glabris. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim; *variet.* in Sumatrae austr. prov. Lampong, prope Kebang (T.).

(958). Nauclea aralioides MIQ. *l. c.* Stylus superne conico-incrassatus, vertice convexo papilloso-stigmatosus. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in m. Gunung Megang, in Muara-enim; in Sumatrae austr. prov. Lampong, secus fl. Tarabangi (T.).

(959). Uncaria ferruginea DC. *l. c.* — Sumatra occid. in prov.

Rau; Sumatra bor. in Tobing; Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(960). *Ej. var.? β. mollis;* folia subtus dense castaneo-rufo-tomentosa. — Sumatra occid. in distr. Solok (T.).

(961). Uncaria pedicellata ROXB. *l. c.* — Sumatra occid. in distr. Lubu-alang (T.), in Priaman (D.).

(962). Uncaria glabrata DC. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Padang, prope Pantir (T.).

(963). **Uncaria eurhyncha.** Ramuli compresso-tetragoni; stipulae anguste lanceolatae attenuato-acuminatae, apice breviter divaricato-bifidae; folia petiolata, e basi acutâ elliptico- vel lanceolato-oblonga longe acuminata chartacea, subtus conferte patule costulata, in nervis petioloque subhirtello-pubera, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa; flores.... — Bangka, prope Djebus (T.).

(964). Rhombospora Commersonii KORTH. *l. c.* — Sumatra occid. h. c. (T.).

(965). **Argostemma microcnide.** Palmaris, fruticuloso-lignescens, erecta, ramulosa, caulibus petiolis foliisque supra sparsim subtus praesertim in nervis villoso-hirtellis (pilis pluriarticulatis crispulis), partim glabrescentibus; stipulae lineari-lanceolatae; folia opposita breviuscule petiolata inaequimagna, ovata acuminata, subtus pallida venis costalibus utrinque 9—6, maxima vix pollicaria; pedunculi terminales solitarii (an innovatione etiam axillares?) breviusculi hirtelli, apice fasciculato-pauci- (4-) flori; antherae 5 oblongae obtusae connatae. — Prope A. inaequale inseratur. — Sumatra occid. prope Alahan-pandjang (T.).

(966). Ophiorhiza quadrifida BL. *l. c.* — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).

(967). Hedyotis capituliflora MIQ. *l. c.* — Bangka, in sylvis prope Batu-rusak (A.).

(968). Scleromitrion tetraquetrum MIQ. *l. c. var. β. tenella*, foliis

minoribus angustioribus revolutis, margine scabris, supra cum calycis fructiferi parte inferiore hirtello-puberis. — Bangka (T.).

(969). **Scleromitrion caespitosum**. Prostratum dense ramosum; ramuli tetragoni laeves; vagina stipularis glabra utrinque 5—3-seta; folia anguste linearia acuta margine revoluta superne versus marginem scaberula; capsulae axillares sessiles vel subsessiles solitariae et in ramulorum apice binae vel quaternae, ovoideae, calycis tubo hispidulo, dentibus lineari-lanceolatis scabro-puberis; semina laevia fusca. — Superiori manifesto cognatum, sed minus, ramosius; ab hoc nec non a Scl. paucifloro vaginarum setis tuto ni fallor discerni potest. — Bangka (A.).

(970). Oldenlandia brachypoda DC. *l. c.* — Bangka, circa Batu-rusak (A.).

(971). Oldenlandia trinervia ROXB. *l. c.* — Bangka (A.).

(972). Oldenlandia ramosa ROXB. *l. c.* — Bangka, prope Muntok, v. c. prope cimeterium chinense (A.).

(973). Oldenlandia Horneriana MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. prope Muara-sipongi (T.).

(974). Oldenlandia Teysmanniana MIQ. *l. c.*, ubi legas nomen malaium: **Asam kasambi**.

(975). Stylocoryna fragrans BL. *l. c.?* Flores desunt, et quum folia specierum omnino diversarum simillima deprehendantur, difinitio incerta. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(976). Stylocoryna polycarpa MIQ. *l. c.?* Folia coriacea, costulis utrinque 16—14 subtus appresse puberis. Absque floribus a St. costatâ aegre discernenda. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(977). **Stylocoryna grandifolia**. Stipulae ovato-lanceolatae; folia distincte petiolata, e basi attenuatâ obverso-oblonga acuminata membranacea, costulis utrinque 10 pluribusque erecto-patulis tenuibus, supra glabra, subtus pube fugaci adspersa, pedalia; paniculae terminales vel axillares foliis multo breviores ovoideae puberae, brac-

teis deciduis, praesertim inferioribus marginem villosum relinquentibus; baccae pedicellatae, cerasi minoris mole. — Folia siccata supra nigrescentia lucida, subtus lurido-viridia. — Arbor 50-pedalis. — Affinitas inter congeneres dubia. — Sumatra bor. in Tobing (J.).

(978). **Stylocoryna lucida.** Glabra (baccifera); stipulae triangulari-lanceolatae deciduae; folia modice petiolata, e basi acutâ vel obtusiusculâ oblongo-elliptica vel oblonga apiculata coriacea, supra lucida laevia, subtus lucidula pallidiora, costulisque utrinque 10—7 tenuiusculis erecto-patulis subaveniis, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa; cymae terminales compositae sessiles e basi tripartitae (i. e. tres e rami singuli vertice) trichotomae corymbiformi-dilatatae; calycis lobi 5 ovales; baccae polyspermae. — Bangka, prope Djebus (T.).

(979). Stylocoryna dasyphylla MIQ. *l. c.* *Var. hirsutior*, pilis patulis. — Quomodo haec, St. hirsuta KORTH. et St. tomentosa BL. differant, ultro inquirendum. Auctorum phrases nimis incompletae. — Sumatra occid. in Solok (T.).

(980). **Stylocoryna albituba.** Folia elliptica utrinque attenuata subcoriacea, costulis utrinque circiter 7 erecto-patulis subtus cum costâ appresse puberis; cymae compositae corymbiformes; calycis puberuli dentes obtusiusculi; corollae tubus gracilis $\frac{3}{4}$-pollicaris albo-velutino-pubescens, limbi lobis angusto-oblongis patentibus quadruplo longior. — An St. penangensi affinis? — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(981). **Griffithia? palembanica.** Stipulae rigidulae triangulares acutatae; folia breviuscule petiolata elliptica vel oblongo- aut ovato-elliptica attenuato-subacuminata vel acuta, coriacea, costulis tenuibus utrinque 5—6, glabra, majora bipollicaria; baccae in pedunculo terminali trifido ternae subdistantes (immaturae) ellipsoideae, cicatrice calycinâ notatae, biloculares, endocarpio medulloso intus laevi; semina in loculis plura angulata. — Floribus incognitis genus dubium, speciei habitus parvifolius ramulosus rigidus inter congeneres singularis. Fructus autem characteri generis haud repugnat. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Merangat (J.).

(982). Mussaenda rufinervis MIQ. *l. c.* — Bangka (A.).

(983). Mussaenda frondosa, *var. γ. glabra Miq. l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (D.), Lubu-alang (T.).

(984). Urophyllum corymbosum KORTH. *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Gedong-herta (T.), — Forma foliis longioribus costulis usque 16 utrinque: Sumatra occid. in Priaman (D.).

(985). **Urophyllum umbellulatum.** Ramuli cum petiolis foliis subtus in nervis stipulisque (lanceolatis petioli circiter longitudine) subappresse griseo-pubescentes; folia breviuscule petiolata, e basi acutâ lanceolato-oblonga subabrupte angusteque acuminata, chartacea, costulis utrinque 10—9 patule erectis parum venosis, supra praeter costam glabra, 6—4 poll. longa; pedunculi axillares breves vel subnulli, pedicelli hinc subumbellulati, baccis ovoideo-globosis disco prominulo umbilicatis puberulis 5-locularibus aequales vel parum longiores. — *Var. β.* foliis minoribns, pube densiore subtomentosâ. — U. strigoso KORTH. prae reliquis accedere videtur. — Sumatra orientalis in Palembang, in Ogan-ulu, prope Muaraduwa (T.).

(686). **Urophyllum coriaceum.** Stipulae parvae lanceatae acuminatae coriaceae glabrae; folia breviuscule petiolata, e basi acutâ elliptico-oblonga acuminata coriacea cum ramulis obtuso-tetragonis glabra, subtus costulis 10—7 erecto-patulis plerisque prope marginem unitis parum reticulatis pertensa, majora semipedalia; cymae axillares sessiles ramosae (fem.) maturae glabriusculae; baccae glabriusculae subglobosae, calycis limbo integerrimo coronatae, pisi minoris mole, 5-loculares; semina cuneiformi-angulata verrucoso-inaequalia. — Habitus in genere heteromorphus, Gynopachidis. Folia siccata fuscula. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Kebu-lahat (T.).

(987). **Urophyllum peltistigma.** Ramuli tetragoni; stipulae anguste lanceolatae petiolo longiores; folia brevissime petiolata, e basi rotundatâ vel obtusâ oblonga brevi-acuminata subcoriacea, praeter pubem fugacem teneram costis subtus adspersam glabra, costulis densis patulis, 8 poll. longa; cymae axillares corymboso-trichotomae pedunculatae puberulae; calyx semiglobosus margine minute 6-den-

tulo; corolla urceolato-campanulata, limbi lobis 6 tubo subaequilongis; discus epigynus semiglobosus 6-sulcatus albidus; stylus teretiusculus, stigmate peltato vertice excavato, brevi- 6-lobulo. — Ad § 1 generis, floribus licet hexameris, referenda. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(988). Gardenia resinifera KORTH. *l. c.* = *G. lucida nob. ibid. p.* 230 *quoad specimen sumatranum.* — Speciei a cl. KORTHALS minis breviter descriptae specimina nostra, serie completâ nunc comparatâ, verisimiliter adscribenda. A G. lucidâ ROXB. calycis limbo, floralium partium numero octonario, capsulâ 5-valvi satis abhorret, licet foliis ac indole resinosâ consimilis sit. — Huc etiam G. glutinosa TEYSM. et BINNEND. *mss.* — Stipulae connatae; folia distincte petiolata cuneato-oblonga magnitudine variabili, abrupte apiculata, concinne denseque costulata, lucida, subtus tenerrime hic illic in axillis densius puberula, glabrescentia, materiem resinosam exsudantia. Flores prope apicem solitarii sed axillares vel terminales innovatione axillares. Corollae tubus 4 pollices longus gracilis, limbi 8-lobi lobi cuneati obtusi. Stamina 8. Capsulae subglobosae durae 5-valves, calycis limbo coronatae. — Sumatra austr. in prov. Lampong, in m. Gunung Batin; Sumatra occid. prope Sidjungdjung (T.), in prov. Priaman (D.); Sumatra orient. in prov. Palembanicae distr. Ogan-ulu (T.).

(989). Jackia ornata WALL. *l. c.* Specimen sterile, haud dubium. Ramuli digitum crassi; vagina stipularis intrafoliacea (petiolos haud connectens) arcta cylindrica colorata, setis planis elongatis circiter 12, pubera; folia decussato-opposita brevi-petiolata cuneato-oblonga breviter apiculata, firmiter coriacea, subtus utrinque costulis 16—15 validis erecto-patulis oblique transverse venosis, cum petiolo in nervis setuloso-appresso-pilosa, supra praeter costam glabra, 13—9 poll. longa, $4\frac{1}{2}$—3 supra medium lata. — Sumatra occid. in Siboga (T.).

(990). Scyphiphora hydrophyllacea GAERTN. *l. c.* — Sumatra occid. ad littus in distr. Siboga (T.).

(991). Morinda citrifolia LINN. *l. c.* — Sumatra occid. in distr. Singkara (T.).

(992). Morinda tetrandra JACK *l. c.* — Bangka (H.).

(993). Morinda rigida MIQ. *l. c. Var. β.* foliis latioribus et majoribus. — Sumatra orient. in Palembang, prope Tubuan, in Ogan-ulu (T.).

(994). **Vangueria palembanica**. Glabra; ramuli obtuso-tetragoni; stipulae ovatae acuminatae (parvae); folia breviuscule petiolata, e basi acutâ vel latâ ad ipsum tantum petiolum brevi-acutâ ovato-, elliptico- vel lanceolato-oblonga breviter acuminata, firmiter chartacea, subtus costulis utrinque 5- vix 6 distantibus tenuibus parum venosis ad axillas haud vel nisi obsoletissime excavatis, majora fere semipedalia; pedunculi axillares brevissimi cymoso-subumbellato-floriferi, pedicellis hirtellis apice unilateraliter vulgo-bibracteolatis; calyx 4-dentatus; baccae brevi-pedicellatae subglobosae, calycis detruncati marginé discoque primum convexo-prominulo seruis demerso umbilicatae, 1—2-spermae, mesocarpio nunc suberoso-sicco. — Habitu Canthio glabro et C. sumatrano similis, sed ovarium calycis tubo villosulo obductum manifesto quadriloculare; loculi 2 oppositi jam praematurе deliquescunt, 2 reliquis oppositis vel saltem uno eorum focundis; vacuorum nulla in fructu vestigia relicta. — Baccae supp. immaturae glabrae laeves, nuclei cerasorum fere mole. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in m. Gunung-megang, prope Muara-enim, in Ogan-ulu, prope Batu-radja; — *forma latifolia* in Sumatrâ austr. secus fl. Tarabangi-Agong; — *forma angustifolia*: Bangka, prope Djebus (T.).

(995). **Vangueria lucidula**. Glabra; rami ramulique oppositi cylindrico- vel compresso-tetragoni; stipulae parvae glabrae triangulari-lanceolatae acuminatae, oppositae paullo inaequales, inferior angustior sublinearis; folia breviter petiolata, e basi rotundatâ ad petiolum ipsum nunc brevi-acutâ ovata vel oblongo-ovata plerumque subabrupte acuminata, pergamacea, supra lucida (saturate viridia), subtus pallida, costulis utrinque 7—5 tenuibus subaveniis ad axillas excavatis; flores...., fructus suppetit unicus destructus, baccatus dispermus?— Succum in gummi coalescentem hic illic e ramis exsudat. — Ex habitu prope V. leiophyllam pertinet. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in m. Gunung-megang, prope Muara-enim (T.).

(996). **Canthium glomerulatum.** Inerme; ramuli tetragoni; stipulae parvae ovatae acuminatae; folia distincte petiolata, e basi acutâ vel subacutâ lanceolato-oblonga subacuminata firmiter membranacea, glabra, costulis utrinque 4- vix 5 teneris patule erectis subaveniis, subtus ad axillas excavatas rigidule barbellata, supra lucidula, 4—3 poll. longa; flores axillares glomerulati; baccae ellipsoideae compressae utrinque subattenuatae, brevissime pedicellatae, (carne in sicco colorato) dispermae. — Prope C. sumatranum collocandum. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu, prope Tubuan (T.).

(997). **Canthium polyanthum.** Glabrum inerme; ramuli tetragoni; stipulae parvae ovatae acuminatae; folia brevi-petiolata elliptico-oblonga vel fere lanceolata subacuminata, costulis 10—8 utrinque, ad axillas earum subtus subexcavata; pedunculi axillares glomerulato-plures, 3—1-flori, breves; calyx brevi-tubulosus truncatus vel obsoletissime 4—5-denticulatus; corollae brevis tubus ellipsoideus intus hirtus, limbi lobi 4—5; stylus brevis, stigmate globoso-ellipsoideo peltato 4-angulato-sulcato; ovarium biloculare. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(998). Canthium horridum BL. *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

(999). Canthium scandens BL. *l. c. var. xanthocaulon l. c.* — Sumatra bor. prope Tobing (J.).

(1000). Bobea sericantha MIQ. *l. c. forma glabrior*, pedunculis fructiferis indivisis. — Sumatra orient. in Palembang, in Ogan-ulu (J.).

(1001). **Bobea inaequisepala.** Folia ovato-elliptica vel elliptica brevi-acuminata subpergamacea, subtus pallida costulis utrinque 7—6 patule erectis cum costâ appresse puberis, 4—2 poll. longa; pedunculi axillares trichotomi pluriflori appresse villosuli, floribus alaribus plerumque sessilibus; flores hermaphrodito-masculi steriles basi 2—1-bracteolati; calycis limbus intus et extus villosulus tubo longior 4-partitus, lobis oblongis obtusis 2 exterioribus paullo majoribus; corollae tubus appresse velutinus gracilis, limbi lobi 4 lan-

ceolato-elliptici; stylus sterilis villosus. — Bangka, prope Djebus (T.).

(1002). Pavetta amboinica BL. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(1003). **Pavetta? subcuneata.** Rami albido-pallidi; stipulae triangulari-lanceolatae; folia longiuscule petiolata anguste cuneato-oblonga vel lanceolata acuminata pergamacea glabra, subtus pallida costulis utrinque circiter 10 patulo-arcuatis discoloribus, venis tenuioribus interjectis, 9 poll. longa; pedunculus terminalis brevis racemulosus; baccae cerasi minoris mole pedicelli circiter longitudine, dispermae; semina semiglobosa antice concava. — Sumatra bor. in distr. Lumut, in sylvis, m. Oct. (J.).

(1004). Pavetta nigricans R. BR. *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Lampong, secus fl. Tarabangi (T.)

(1005). Chasalia robusta MIQ. *l. c.* Specimina grandifolia, foliis pedalibus, costulis usque 20 utrinque. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(1006). Chasalia lurida MIQ. *l. c.* ubi locum natalem corrigas: Kota Nopan. — Sumatra occid. in Priaman (D.), prope Lubualang; insula Pulu Pisang (T.). — *Ej. var. megacoma l. c.* in prov. Priaman (D.).

(1007). **Chasalia perforata.** Glabra; stipulae coriaceae, ramulorum inferiores rotundatae brevicuspidulatae, superiores longiores; folia brevissime petiolata elliptico- vel lanceolato-oblonga subobversa abrupte brevi-acuminata, coriacea glabra, costulis utrinque 12—10 aveniis tenuibus, ad earum axillas perforato-excavata, 6—5 poll. longa; thyrsus terminalis innovatione lateralis pedunculatus trichotomo-paucirameus; flores in ramulorum apice fasciculato-sessiles; calycis limbus productus 5—4-denticulatus, denticulis obsoletis, in alabastro praesertim distinctis; corolla brevis 4—5-dentata. — Prope superiorem inserenda. — Bangka (T.).

(1008). **Chasalia sangiana.** Ramuli obtuso-tetragoni, stipulae

submembranaceae ovato-oblongae inferne vaginanti-connatae, sero deciduae cicatricem pilosam relinquentes; folia plerumque longe petiolata, e basi cuneatâ elliptico-oblonga breviuscule lato-acuminata membranacea, costulis tenuibus distantibus arcuato-subpatulis laxe parceque venosis, ad axillas pilorum fasciculo denso deorsum secus costam etiam continuato instructis, 8—3 poll. longa; cymae laxae corymbiformes pedunculatae terminales oppositae, innovatione axillares, foliis breviores; flores pedicellati parvi; calycis limbus minute quadridentulus; discus epigynus (albidus) convexus extuberans; baccae obovoideo-globosae. — Insula Pulu Sangian in fretu sundano (T.).

(1009). Psychotria laxiflora BL. — „Scandens." — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Gedong-herta, 22 Dec. (T.).

(1010). Grumilia polycarpa MIQ. *l. c.* — W. S., in Priaman, prope Sungi-pagu (T.).

(1011). Grumilia aurantiaca MIQ. *l. c. Var. polyneura*, costulis utrinque usque 20. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang (T.).

(1012). **Grumilia morindoides.** Ramuli inferne teretiusculi, superne tetragono-compressi, glabri; stipulae deciduae marginem villosum relinquentes; folia modice petiolata, e basi acutâ elliptico-oblonga acuminata chartacea, glabra (petioli juniores saltem margine pilosuli), costulis utrinque circiter 12 teneris subaveniis, subtus nigro-puncticulata, 5—3 poll. longa; pedunculi terminales vel subterminales folio breviores trifidi, ramulo singulo apice capitulifloro; capitulum pluriflorum bracteis lanceolatis; flores sessiles; calycis limbus 5-dentatus, dentibus oblongo-ovatis; baccae pedicellatae obovoideo-globosae, disco convexo et cicatrice calycinâ notatae. — Ex § 1, Psychotriae confertiflorae valde accedit, quare hanc cujus baccas nondum vidi, Grumiliam esse crederem. — Sumatra orient. in Palembang, prope Muara-enim (T.).

(1013). **Grumilia Teysmanniana.** Stricta (haud scandens), ramulis tetragonis glabris; stipulae lanceolato-triangulares acuminatae puberae deciduae; folia breviuscule petiolata lanceolato-oblonga vel

lanceolata, basi acuta vel attenuata, apice subacuminata acuta vel obtusa, coriacea, supra glabra, subtus costulis 9—7 erecto-patulis tenuibus, praesertim in costâ patule brevi-pubera, majora $3\frac{1}{2}$ poll. longa; thyrsi cymosi terminales subsessiles parvi contracti, foliis breviores; flores in ultimis ramulis fasciculato-subsessiles; baccae elliptico-oblongae. — Baccis haud subglobosis a Gr. viridiflorâ, inflorescentiâ a Gr. divergente discernenda, alioquin ambabus contermina. — Bangka, prope Djebus (T.).

(1014). **Coffea lepidophloia.** Rami ramulique (oppositi) cortice sordide flavescente laevi regulariter rimoso squamoso-soluto; stipulae breves caducae; folia brevissime petiolata, e basi acutâ elliptico-lanceolata acuminata coriacea, novella jam glaberrima, subtus pallida, majora tripollicaria; flores axillares fasciculati brevissime pedicellati vel in ramuli apice subsessiles glomerati; calycis limbus brevis 5-dentulus, dentibus margine minute glandulosis; corollae alabastrum pentagonum ellipsoideum acutum, laciniae lineares; baccae ellipsoideo-oblongae. — § *Paracoffea.* — Bangka, prope Plangas (T.).

(1015). Gynochtodes coriàcea BL. *l. c.* Volubilis; folia firma minora quam in javanis, subtus axillis perforata, sed non barbellata; baccae tetrapyrenae, pyrenis tenuiter cartilagineis. — Stipulae intrafoliaceae, utrinque basi connatae. — Sumatra occid. prope Siboga in littore (T.).

(1016). **Gynochtodes sublanceolata.** Suffruticosa, pauci-ramea gracilis subvolubilis glabra; stipulae ovatae acuminatae subcoriaceae basi utrinque connatae; folia breviuscule petiolata, e basi acutâ vel obtusâ elliptico-lanceolata subabrupte modice acuminata, herbaceo-chartacea, costulis teneris ad axillas nunc subexcavatis, 4—3 poll. longa; flores axillares fasciculati bracteati; baccae ellipsoideo-globosae, piperis majoris mole. — Folia siccata ex violaceo nigrescentia. — Bangka, inter frutices et in sylvis caesis prope Muntok, m. Sept. 1858 (A.).

(1017). Lasianthus oculus cati REINW. *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang (T.).

(1018). Lasianthus cyanocarpus JACK *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (T.).

(1019). **Lasianthus acutatus.** Folia brevi-petiolata, e basi oblique rotundatâ elliptico-lanceolata acute acuminata, chartacea, subtus costulis utrinque 12—10 patule erectis parallelis transverse venosis pertensa, et cum petiolis ramulis stipulisque (lanceolato-linearibus inaequalibus? petioli fere longitudine) appresse villoso-pubescentia, supra sparse pilosula, 7—5 poll. longa; baccae axillares subsessiles obovoideo-globosae, calycis coronantis lobis 5 lanceolatis hirtellis circiter aequilongae, 6-pyrenae. — Prope L. obscurum collocandus. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(1020). Lasianthus densifolius MIQ. *l. c.* — Bangka (T.).

(1021). **Lasianthus firmus.** Stipulae (magnae) triangulari-lanceolatae acuminatae glabrae, petiolo longiores; folia breviter-petiolata, e basi brevi-cuneatâ anguste oblonga abrupte modice acuminata, coriacea, cum ramulis obtuso-tetragonis glabra, subtus costulis utrinque 16—14 arcuato-patentibus subvenosis (pallidis) pertensa, 8—7 poll. longa, supra lucida; flores axillares plures glomerulati (virginei), bracteolis linearibus cum calycibus appresse villosulis stipati; calycis lobi lanceolati tubi longitudine? — Species satis distincta, L. stipulari et L. rigido affinis; folia exsiccata supra olivaceo-decolora, subtus fuscescentia. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(1022). **Lasianthus palembanicus.** Ramuli graciles deorsum mox teretes, cum petiolis foliisque subtus in nervis supra praesertim in costâ, stipulis, calyce baccisque immaturis appresse puberuli; stipulae parvae quidquam inaequales, superior brevior triangularis, inferior angustior sublanceolato-acuminata; folia breviuscule petiolata, e basi cuneato-acutâ aequi- vel subaequilatâ elliptico-lanceolata acuminata membranacea lucida, costulis utrinque 14—12 patentibus tenuibus patule venosis, circiter quadripollicaria; baccae axillares sessiles globosae, calycis denticulis 5 exilibus densius puberulis coronatae, 8-pyrenae, nunc grani piperis mole. — Prope L.

sylvestrem inserendus. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(1023). **Lasianthus subsessilis.** Stipulae triangulares acuminatae parvae villosulae parum inaequales, inferior angustior et magis acuta; folia brevissime petiolata, e basi acutâ lanceolata acuta, pergamaceo-chartacea, supra lucida adulta glabra, subtus pallidiora costulis 7—5 utrinque erecto-patulis, venis transversis horizontalibus inter costulas quasi transverse striata, et in nervis cum petiolo ramulisque appresse villosule pubescentia, $5\frac{1}{2}$—3 poll. longa; flores axillares glomerulato-sessiles, appresse villosuli, calycis limbo lato-brevi-acuto-4-dentulo. — Prope Las. stercorarium. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

(1024). Knoxia corymbosa WILLD. *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Gedong-herta (T.).

(1025). Spermacoce scaberrima BL. *l. c.* — Bangka (A.).

(1026). Spermacoce articularis LINN. *fil. l. c.* — Bangka (A.).

LOGANIACEAE.

(1027). Fagraea volubilis WALL. *l. c.* — *forma* thyrso spicato-racemiformi. — Sumatra orient. in regionibus int. prov. Palembang (T.).

(1028). Fagraea obovata WALL. *l. c. var. latifolia;* foliis plerisque obovatis vel oblongo-obovatis, majoribus — F. coromandelinae valde accedit. — Sumatra occid. in Bondjol (T.).

(1029). Fagraea tubulosa BL. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(1030). Fagraea fragrans ROXB. *l. c.* Folia saepe longiuscule petiolata et perspicue acuminata. — Sumatra orient. in reg. Palembanicâ, prope Muara-enim, Ogan-ilir, in prov. Lampong (T.).

(1031). Fagraea elliptica ROXB. *l. c.?* — Spec. sterilia, prope Kebang in prov. Lampong Sumatrae austr. lecta, satis quoad folia congruunt cum icone Blumeanâ; in nostris saltem quidquam majora.

(1032). **Strychnos palembanica.** Scandens; ramuli petioli et nervi subtus patule sparse (ad axillas densius) pubentes, glabrescentes; cirrhi? —, folia brevi-petiolata diversiformia firmiter pergamacea, supra lucida, subtus pallida subglaucina, 5-plinervia (nervis sup. validioribus) laxe venosa, pleraque e basi lato-cuneatâ elliptica vel oblongo-elliptica distincte acuminata, 3—4 poll. longa, alia minora breviora et latiora ovata vel suborbicularia; cyma terminalis brevis pauciflora; fl. 5-meri; calycis laciniae orbiculares. — Str. malaccensi BENTH. quam non vidi, satis affinis videtur. — Sumatra orient. in prov. Palembang, apud Muara-enim (T.).

(1033). **Strychnos lanceolaris.** Scandens; cirrhus (bifidus) uncinatus spinosus; folia petiolata, e basi acutâ elliptico-lanceolata pleraque longe acuminata, firmiter chartacea, supra splendentia, subtus pallidiora lucidula, paullo supra basin tri- (sub- tripli-) nervia accedente sub lente nervulo utrinque marginali subtilissimo, tenere transverse venosa, 4—2 poll. longa, minora nunc ovato-elliptica; bacca depresso-globosa, 4 poll. diam. crasse corticata, polysperma, epicarpio nigrescente albido-verrucelloso. — Species fructu valde insignis, Str. Tieute praesertim affinis videtur. Rami ramulique pallidi cinerascentes, lenticelloso-verrucellosi, cylindrici vel angulato-cylindrici, foliiferi graciles fuscescentes cum foliis glaberrimi; petioli breves antice canaliculati. Nervi supra depressi, subtus prominentes in acumen continuati; anastomoses sub lente utrinque reticulatae. — Sumatra or ent. in regione Palembanicâ interiore prope Derma, Enim (T.).

(1034). Gaertnera Junghuhniana MIQ. *l. c.* In sp. supp. foliorum costulae paullo numerosiores. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang. — Bangka (T.).

APOCYNEAE.

(1035). Willughbeia firma BL. *l. c.* — ubi corrig. locum natalem: Sidjundjung. — Ludit foliis angustioribus et longioribus, **Tandu Tandu mal. inscripta.**

(1036). **Willughbeia apiculata.** Ramuli obtuse tetragoni (nodosi); folia gracilius petiolata, e basi acutâ elliptica vel elliptico-

oblonga obtuse apiculata, pergamacea, subtus transverse venosa (et demum nigro-punctata), utrinque praesertim supra lucidula, 3—2 poll. longa, $1\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$ lata, margine leviter incurva; fructus brevissime et crassissime pedunculatus, pomi aurantii mole. — Folia senilia subtus tenere reticulata, supra per costam sulcata. Caeterum habitu fere Melodini orientalis, sed fructus, (qui edulis praedicatur), genus declarat. — Getam pertjam fundit. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

CHILOCARPUS BL. — Cl. auctor fructum baccam dicit corticatam, tandem lateraliter hiantem. Vereor autem ne fructus nondum satis maturos examinaverit, nam sequentis fructus folliculum sistit, valvis crassis lignosis perfecte bivalvem.

(1037). **Chilocarpus Diepenhorstii.** Scandens, glaber, ramis obtuso-subtetragonis; folia e basi cuneato-decurrente oblongo-elliptica oblongave apice producto obtusa pergamacea, supra lucida, subtus pallida, punctata, costulis 12—6 utrinque patulis ante marginem unitis, juncturis nervulum antemarginalem continuum efficientibus; fructus oblongo-ellipsoideus lignosus aurantiaco-fuscus, pericarpio crasso. — Ramulorum cortex laevigatus. Petioli 6—3 lin. longi. Folia $4\frac{3}{4}$—3 poll. longa, $1\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{4}$ poll. lata, marginibus in sicco recurvulis, supra saturate viridia, nervis distinctis sed vix prominulis. Pedunculus fructifer crassus bipollicaris, suppetens dicarpus, pedicellis brevissimis. Folliculi juniores oblongo-obovoidei, calycis residuis suffulti, maturi 3 poll. longi, fere 2 lati, pericarpio 2 lin. crasso, endocarpio albido laevigato seminum impressionibus notato. Semina per series regulariter ordinata. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(1038). Melodinus orientalis BL. *l. c.* — Sumatra occid. prope Batang-barus, ubi Geta-gitan gedang *mal.* (T.). — Ejusdem forma angustifolia = *Vahea? angustifolia Miq.* (II. *p.* 394); in prov. Priaman (D.).

(1039). Leuconotis cuspidata BL. *l. c.* (huc specimina nostra sumatrana L. eugenifoliae l. c.). — Sumatra occid. in Solok et Muara-Sipongi; Sumatra orient. in prov. Palembang, ad Lahat (T.).

vissimo sustenta, suturâ centrali multiovulata. Stylus ovariorum longitudine glaber, teres, sursum leviter tumidus, apice lamellis 2 linearibus brevibus obtusiusculis applicitis terminatus. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(1045). **Tabernaemontana tenuiflora.** Folia petiolata opposita aequalia, e basi acutiusculâ vel subobtusâ obverse vel elliptico-oblonga abrupte apiculata crasse coriacea, subtus pallida costulis utrinque 14—10 patulis subaveniis; paniculae terminales thyrsoideae brachiatae foliis breviores laxae tenellae, ramulis ultimis apice subcymoso-floriferis; flores exiles; calycis 5-partiti extus subpuberi laciniae ovales acutiusculae margine extenuatae ciliolataeque; corollae tubus calyce parum longior, limbo brevior, hujus laciniis angustis obliquis obtusiusculis introrse et marginibus albido-hirtellis. — Rami ramulique oppositi validi, cortice ex rubello fuscescente. Petioli 4—6 lin. longi, antice obiter canaliculati. Folia crassa firma, siccata pallide viridia vel nigrescentia (praesertim supra), ex apice rotundato brevi-apiculata, apiculo acuto vel obtuso, costulis patentibus validis non nisi provectiorum paucivenosis, 6—4 poll. longa, $2\frac{2}{3}$—$1\frac{1}{2}$ supra medium lata. Inflorescentiae terminales, innovatione probabiliter demum laterales, tenues, opposite ramosae, axibus compressulis, bracteis parvis ovatis. Flos $1\frac{1}{2}$ lin. circiter longus. Calycis glandulae basi insertae circiter 5 compressae latae. Corollae tubus ellipsoideo-oblongus, medio staminifer, limbi 5-partiti lacinias circiter aequans. Pili huic introrsum inserti, pro flore longi validi albissimi. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1046). Tabernaemontana Cumingiana A. DC. *l. c.?* Phrasis satis congrua, exceptis in nostrâ calycis laciniis brevi-lanceolatis, tenerrime denticulato-ciliolatis. Glandulae 5 truncato-obtusae, planae, basi adnatae, subalterni-sepalae. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

(1047). **Tabernaemontana? ovalis.** Ramuli glabri; folia opposita aequalia brevi-petiolata, e basi rotundatâ ad petiolum canaliculatum quam brevissime acutâ ovalia brevi-acuta, coriacea, supra glabra, subtus pallida, costulis 14—16 arcuato-patentibus obsolete venosis, pubescentia; inflorescentia axillaris? — Ramuli cylindrici

superne subcompressi, cortice rubro-fusco, nitidulo, minute lenticelloso. Petioli 3—4 lin. longi, prope basin antice in sulco papillis conicis plurimis obsessi. Folia in sicco supra nigrescentia, subtus griseo-pallida, praesertim in nervis minute pubescentia, 8-fere 9 poll. longa, $4\frac{1}{2}$—5 lata. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1048). Vinca rosea LINN. *l. c.* — Bangka, prope Muntok in sepibus, prope Batu-rusak inter frutices (A.).

(1049). Alstonia scholaris R. BR. *var. γ. l. c.* — Specimen sterile. Ramuli mox omnino cylindrici laeves. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(1050). **Alstonia eximia**. Glabra; ramuli angulati laeves; folia plerumque quaterna, ejusdem verticilli inaequalia longiuscule petiolata, e basi attenuatâ acutâ obverse anguste oblonga elongata, minora oblongo-lanceolata breviter acute apiculata, membranacea, subtus glauca (specie rorida) venis costalibus circiter 25 utrinque patentissimis nervo marginali ipsum marginem tenente unitis, 10—$7\frac{1}{2}$ poll. longa, $3\frac{1}{4}$—$2\frac{1}{4}$ supra medium lata. — Flores incogniti. — A. costatae WALL. et A. calophyllae praesertim affinis, ab hâc differt ramis angulatis crassioribus, foliis latioribus acute apiculatis nec obtuse acuminatis, venis costalibus paucioribus utrinque circiter 25 nervulo marginali jungente ipsum marginem occupante, nec 60 pluribusque utrinque, nervulo uniente a margine adhuc quidquam distante. — **Bangka, prope Djebus (T.).**

(1051). **Alstonia grandifolia.** Ramuli (crassi) vulgo 5-angulati (epidermide laevi nunc squamelloso-solutâ); folia saepe quina et sena, ejusdem verticilli inaequalia longiuscule petiolata, e basi acutâ obovato- vel passim elliptico-oblonga saepe obtusiuscule apiculata, pergamacea, subtus albido-glauca, costulis (venis scil. costalibus fortioribus) utrinque circiter 25 praeter infimas erecto-patulis, nervulo uniente ipsum marginem occupante, 12—$13\frac{1}{2}$ (raro saltem 7) poll. longa, $4\frac{1}{2}$—$5\frac{1}{6}$ supra medium lata; flores.... Praecedenti proxima, staturâ robustiore, foliis constanter majoribus, costulis fortioribus et sursum spectantibus, venulis denique etiam distinctis haud diffi-

(1040). Cerbera Odollam GAERTN. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(1041). Lactaria salubris RUMPH. *l. c.* Folia pleraque apiculo brevissimo obtuso terminata. — Insula Pulu Merah Sumatrae vicina, nec non ad oram Sumatrae (T.). — *Var. β. grandis*, foliis obovato-elongatis ultrapedalibus, longius petiolatis. — Insula Pulu Taman ad littus occid. Sumatrae (T.).

(1042). Lactaria calocarpa HASSK. *l. c.* Folia spathulato-lanceolata, paullo angustiora quam speciminum in Hort. Bogor. cultorum. Drupae geminae, basi vel fere ad medium connatae. Calyx 5-angularis, lobis ovatis carinatis. — Sumatra austr. in prov. Lampong, in Pulu Sebuku (T.).

(1043). Orchipeda foetida BL. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(1044). **Orchipeda sumatrana.** Ramuli superne acute tetragoni; folia petiolata, opposita inaequimagna, e basi acutâ elliptico-oblonga breviter acute vel obtuse apiculata, coriacea, subtus pallida et patentim multicostulata; cymae inter folia summa saepe quaternae longe pedunculatae; calyx tubuloso-urceolatus, basi tumidus 5-angularis, ultra $\frac{1}{2}$ longitudinis 5-fidus; stigma bilamellatum. — Characteribus haud levioribus a specie typicâ recedit, et quum fructum haud viderim, de genere dubia supersunt. TEYSMANNUS autem, qui vivam observavit, Orchipedam dixit. — Petioli basi concavatâ ab utrâque parte cohaerentes, 4—10 lin. longi. Folia 10—4-pollicaria, suprema multo minora, costulis subtus exsertis utrinque 21—14, subaveniis, supra impressis. Cymae foliis (ineunte anthesi) breviores corymboso-multiflorae. Calycis coriacei basi dilatati et obtuso-5-angulati lobi imbricati ovati obtusi inaequilongi, duobus, gradu inaequali, manifesto brevioribus, glabriusculi, margine minutissime puberi. Corollae tubus calyce duplo longior, latiusculus, medio subdilatatus, limbi lobis in alabastro ovoideo 5-angulato convolutis. Alabastrum adultum pollice longius. Stamina $\frac{1}{3}$ a basi tubi inserta, filamentis subnullis, antheris lincaribus basi emarginatis, apice ad orificium tubi corollini constricti pertingentibus. Ovaria 2 in corpus ovoideum arcte apposita, semiovata, glabra, annulo bre-

cili negotio discernenda. — Arbor excelsa. Folliculi elongati lignosi. — Sumatra orient. in prov. Palembang (r.).

(1052). **Alstonia polyphylla.** Ramuli validi angulati, epidermide ochrascente transverse rugosâ quasi squamellosâ; folia sena—octona, modice petiolata, ejusdem verticilli inacqualia, e basi cuneatâ obovata vel obovato-oblonga apice lato-rotundata, nunc retusa, rigide coriacea, margine laevi incurvulo, subtus glauco-pallida, costulis (validiusculis) utrinque 24—20 arcuato-patulis, ad marginem usque perductis ibique nervo perinde obsoleto unitis, $7\frac{1}{2}$—3 poll. longa, 4—$1\frac{3}{4}$ supra medium lata; flores... — Costulis fortioribus, foliis majoribus et numero eorum in eodem verticillo ab A. spectabili abunde differt. — Bangka (T.).

(1053). **Alstonia? costulata.** Glabra, (gummifera), gemmâ terminali obtusâ, ramulis angulatis; folia plerumque quina, raro quaterna modice ($1\frac{1}{2}$—1 poll.) petiolata, e basi rotundatâ elliptico-oblonga apiculata, firmiter pergamacea, supra lucida, subtus glaucescenti-pallida, costulis 16—14 utrinque patulis tenere venosis, supra etiam distinctis pertensa, 7—$4\frac{1}{2}$ poll. longa; flores.... — Rami ramulique validi angulati. Folia in sicco supra fuscescentia, subtus praeter nervos glaucina, magnitudine in eodem verticillo haud valde disparia. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1054). Strophanthus dichotomus DC. *l. c.?* Specimen sterile foliis magis ellipticis, quae minora basi acutis, quae majora obtusis vel rotundatis. — Sumatra occid. prope Lubu-sikaping (T.).

(1055). Chonemorpha mollis MIQ. *l. c.* Calycis dentes mox parum mox praesertim sub anthesi provectiore profundius liberi. Folia acuta breviter anguste apiculata. — Caeterum cum javanicis speciminibus exacte congruit. — Sumatra austr. in prov. Lampong, ad fl. Tarabangi (T.).

(1056). Ichnocarpus frutescens R. BR. *l. c.* Folia basi exacte acuta, apice acute producta, lucida, fere glabra. — Sumatra austr. in prov. Lampong, ad fl. Tarabangi Agong (T.).

(1057). Ichnocarpus bantamensis MIQ. *l. c.* Folia ovata vel sae-

pius oblongo-ovata, basi aequali rotundata. Calyx dense griseo-rufule pubescens, laciniis anguste triangularibus. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Siring-kebau (T.).

(1058). **Ecdysanthera pedunculosa.** Frutex volubilis glaber; folia opposita longiuscule petiolata, ovato- vel lato-elliptica acute apiculata, membranacea, glabra, in axillis venarum subtus vesiculoso-excavatis barbata; thyrsi corymbosi terminales et axillares longe pedunculati. — Petioli tenues antice sulcati. Folia circiter bipollicaria, siccata tenuiter membranacea, pallide viridia. Inflorescentia opposite ramosa, multiflora. Alabastra perfecta 1 lin. longa. Calyx cum pedicello puberulus, campanulatus, 5-partitus, lobis ovatis acutis minutissime ciliolatis, basi imbricatis, uno interiore. Glandulae circiter 5 distinctiores planae lanceolatae acutae, calycis lobis basi lateraliter insertae. Corolla (in sicco pallide rosea) virginea ovoidea acuta convoluta, lineâ brevior, tubo anguste ellipsoideo, intus medio staminifero ibique superiusque pubescente. Filamenta brevissima, antherae lineares rigidae, apice truncato vacuae, loculis anticis distinctis, basi in 2 calcara acuta usque ad corollae basin descendentia desinentibus. Ovaria 2 semiglobosa arcte sibi adpressa dense pubescentia, disco cupulato truncato glabro aequialto amplexa. Stylus $\frac{1}{2}$ inferne teres glaber, $\frac{1}{2}$ superne ovoideo-conico-tumens, ex apice lamellas 2 lineares parvas exserens. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

ASCLEPIADEAE.

(1059). Dicerolepis paludosa BL. *l. c.* Forma paullo major. In insulis fretus Sundae Pulu Pandjang et P. Merah (T.).

(1060). **Secamone insularis.** Folia modice petiolata, e basi minute conniventi-biauriculatâ et in sinu glandulosâ lato- vel ovato-elliptica abrupte brevi-acuminata firmiter chartacea, subtus pallida patule costulata, cum ramulis utrinque glabra, 3—2-pollicaria; cymae longe pedunculatae diffusae foliis multo longiores gracillimae, inferne glabrae, superne pubescentes; calyx virgineus pubescens, florentis phylla elliptica ciliolata; corollae laciniae lineares basi intus tubusque albido-puberae; coronae stamineae phylla lineari-cultrifor-

mia gynostegio paullo longiora; stigma productum. — Insula Pulu Sangian fretus Sundae (T.).

(1061). Marsdenia parviflora DECAISN. *l. c.*? — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1062). Heterostemma javanicum HASSK. *l. c.* Quamvis speciei specimen authenticum nondum viderim, stirpem sumatranam conspecificam esse vix dubium videtur. Folia $3-3\frac{1}{2}$ poll. longa, haud coriacea, nunc glabra. Corolla extus puberula, lobis acutis. Coronae phylla crassiuscula nigrescentia, angustato-ovata, ad medium antice processu tridentato, dente medio corniformi erecto, lateralibus brevibus. Folliculi basi imâ brevi-stipitati, $4\frac{1}{2}$ poll. longi, acuminati. — Insula Pulu Sangian fretus Sundae (T.).

JASMINEAE.

(1063). Jasminum grandiflorum LINN. — Bangka, in horticulo prope Batu-rusak, vix spontaneum (A.).

(1064). Jasminum distichum BL. *l. c.* — Sumatra occid. in distr. Singkara (T.).

OLEACEAE.

(1065). **Visiania phyllothyrsa.** Ramuli subtetragoni pilis incurvulis obtecti; folia modice petiolata, e basi acutâ oblongo-elliptica vel oblonga obtuso-acuminata vel apiculata, subpergamacea, subavenia, $4\frac{1}{2}-2$ poll. longa, glabra, subtus prope basin glandulosa; paniculae terminales pubescentes compositae, bracteis foliaceis decrescentibus subtus glandulosis pubescentibus, ramis bracteolatis, ramulis spicato-densifloris? — Flores nondum evoluti; bracteae inferiores foliis subconformes subpetiolatae, deinceps cum bracteolis tandem exilibus regulari passu decrescentes. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Natar (T.).

(1066). **Chionanthus palembanica.** Petioli tenues circiter pollicares; folia e basi attenuatâ vel acutâ elliptico-oblonga usque lanceolata apiculata vel acumine lato brevi terminata, subcoriacea, subtus costulis patulis utrinque circiter 16 subaveniis notata, $8-4\frac{1}{2}$ poll.

longa; paniculae axillares et laterales confertae tenues glabrae, foliis breviores; calycis glabri lobi triangulares acuti obsolete ciliolati; petala acutiuscula lanceolata. — Ch. montanae haud absimilis, sed gracilior, et floribus glabris (illius calyx cum inflorescentiâ pubescit) statim discrepat, inter congeneres petiolo gracili insignis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Panan-donan, in Oganulu (T.).

(1067). **Chionanthus insignis**. Petioli $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$-pollicares semiteretes crassiusculi; folia e basi cuneatâ cum petiolo confluâ obverse lanceolato- vel subobovato-oblonga brevi obtuso-apiculata, obtusa emarginatave, coriacea, subtus pallida costulis erecto-patulis validiusculis aveniis utrinque 14—10 pertensa, 11—7 poll. longa; racemi axillares et laterales nunc foliis depauperatis instructi, fructiferi vix 4-pollicares puberuli oligocarpi; drupae ellipsoideae calycis lobis partim persistentibus non adauctis puberis suffultae. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Batu-radja (T.).

(1068). **Chionanthus litorea**. Petioli 3-fere 4 lin. longi; folia e basi acutâ oblongo- vel lineari-lanceolata, haud abrupte longiuscule acuminata, pergamaceo-coriacea, subobtectivenia, glabra, 6—$3\frac{1}{2}$ poll. longa, $1\frac{3}{4}$—$\frac{3}{4}$ lata; racemi axillares parvi abbreviati subsessiles solitarii, ramulis brevibus saepe trifloris; drupae (parvae) globoso-ellipsoideae. — Prope Ch. dichotomam. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(1069). **Chionanthus diversifolia.** Petioli 3—2 lin. longi; folia e basi brevi-acutâ elliptica, elliptico-oblonga, summa sublanceolata, haud abrupte plerumque acute acuminata, coriacea, costâ supra obtuse subtus acute prominente, costulis erecto-patulis (in sicco) utrinque prominulis subdistinctis subaveniis, 7—$3\frac{1}{2}$ poll. longa, $2\frac{1}{4}$—1 poll. lata; racemi glabri axillares sessiles abbreviati, ramulis brevibus saepe trifloris. — Praecedenti certe satis affinis, foliorum formâ et nervis distinctioribus diversa. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

CAMPANULACEAE.

(1070). Codonopsis cordata HASSK. *l. c.* — Sumatra bor. in prov. Tapanuli (J.).

LOBELIACEAE.

(1071). Lobelia affinis WALL. *l. c.* Nostra satis pubescens, praesertim calycis tubus. Corollae laciniae inferiores setuloso-ciliatae, superiores introrsum setulosulae. — Bangka, secus aquas stagnantes undique (A.).

CONVOLVULACEAE.

(1072). Argyreia mollis CHOIS. *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Natar (T.).

(1073). **Lettsomia tomentella** Scandens? volubilis? (ex nomine malaio), ramis rectis, sublignescentibus, tota indumento stellato tenui denso (flavescente) obducta, foliis supra demum glabris, sepalis obtusis brevibus pilis etiam simplicibus villosioribus; corolla semipollicaris extus hirsuta; ovarium dense (lutescenti-) hirtum; folia petiolata ovata modice acuteque acuminata, membranacea, subtus distincte distanter costulata, 3—4-pollicaria vel minora; corymbi terminales dense multiflori. — Species perquam insignis, aliquomodo Poranae habitu. — Sepala ovato-rotundata $1\frac{1}{2}$ lin. longa obtusa; genitalia corollâ subplicatâ anguste campanulatâ omnino inclusa; filamenta basi dilatatâ pilosa. Stigmata 2 crassa in styli apice arcte apposita. Ovarium distincte biloculare, loculis 2-ovulatis. — Sumatra occid. in regione interiore prov. Padang, prope Muara Sipongi, in Bondjol (T.).

(1074). **Lettsomia sumatrana.** Frutescens? volubilis glabra; folia e basi cordatâ (sinus subaperti lobis rotundatis) ovata subacuminato-acutissima membranacea, costulis tenuibus patulis densis pluribus, $4\frac{1}{4}$—3 poll. longa, petiolo longiora; racemi axillares solitarii pedunculati longiusculi, pedicellis breviusculis inferioribus 2—3-floris, reliquis unifloris, bracteis caducis; sepala brevia ovato-rotundata subaequalia, exteriora paullo breviora; corolla subtubulosa $1\frac{1}{3}$-pollicaris; genitalia inclusa; filamenta basi dilatata glabra vel passim rariter pilifera; ovarium ovoideum biloculare, annulo carnoso 5-lobo altius cinctum; stigmata 2 crassa in styli vertice. — Habitus omnino Ipomoeae campanulatae, quae forsan etiam hujus ge-

neris. — Sumatra occid. in regionibus interioribus prov. Padang, prope Sungi-pagu (T.).

(1075). **Lettsomia bancana.** Volubilis; folia breviuscule petiolata, e basi conniventi-cordatâ ovata breviter acute acuminata membranacea, supra glabra ad lentem punctis lucidis inspersa, subtus in costâ costulisque (utrinque 6—7 patulis) appresse pubescentia caeterumque pube punctiformi brevissimâ lucidâ sericantia, 3—5¼ poll. longa; pedunculi pluriflori? pedicellis brevibus; calycis villoso-pubescentis sepala 2 exteriora ovata acuta, interiora obtusiora; corolla infundibuliformi-campanulata fere bipollicaris; genitalia ejus parte ½ inferiore inclusa; stigmata (capitellata generis) antheras superantia. — Argyreiae tiliaefolia WIGHT similis, sed omnibus partibus minor. Ovarium autem haud exacte examinare potui. — Bangka (H).

(1076). Ipomoea tridentata ROTH. *l. c.* Perennis videtur, habitu fere Evolvuli. Folia suprema saepe apice integerrima. Stigmata 2 acuta. — Bangka (T.).

(1077). Ipomoea filicaulis BL. *l. c.* — Bangka (A.).

(1078). Ipomoea linifolia BL. *l. c.* Anne huc I. philippinensis CHOIS. (*Fl. Ind. l. c. p.* 610)? — Ramuli omnes graciles magis minusve volubiles, novelli uti petioli patentim sparse longiuscule hirtelli; folia utrinque secus margines appresse pubescentia, senilia ibi scabra, ad lentem serrulato-scabra, distincte petiolata, inferiora e basi sagittatâ vel subcordatâ lanceata obtusiuscula mucronulata, superiora basi vulgo acuta, et universe angustiora. Pedunculi 3—1-flori, basi imâ hirtelli; sepala inaequalia obtusa, coriacea, subcarinata; corolla parvula campanulata, in sicco albida. Semina laete fusca glabra, hic illic piloso-floccifera. — Bangka (A.).

(1079). Ipomoea peltata CHOIS. *l. c.* Sepala capsulam involventia nunc acutiuscula. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

SOLANEAE.

(1080). Solanum nigrum LINN. *var. paludosum* DUN. *l. c.* forma minor. — Bangka, locis umbrosis graminosis circa Muntok (A.)

(1081). Capsium fastigiatum BL. *l. c.* — Bangka, circa Muntok cultum et efferatum (A.).

SCROPHULARINEAE.

(1082). Pterostigma villosum BENTH. *l. c.* — Bangka, prope Djebus (T.).

(1083). Pterostigma capitatum BENTH. *l. c.* Pili subappressi. — Bangka, ad margines viarum prope Muntok frequens (A.).

(1084). **Pterostigma hirsutum.** Folia densa subsessilia ovata vel elliptica serrata, cum caule bracteisque utrinque dense villoso-hirsuta subtusque punctata et subrugoso-venosa; spicae oblongae terminales saepe ternae plerumque pedunculatae, bracteis arcte imbricatis hirsutis; capsula ovata abrupte rostrata. — Sumatra occid. in distr. Rau (T.).

(1085). **Limnophila bancana.** Repens, ramis erectis, praeter eorum apices subpulverulento-puberos glaberrima; folia opposita sessilia internodio breviora ovata vel elliptica praeter basin serrata, subtus glandulose pellucidoque punctata, $\frac{3}{4}$—$\frac{1}{3}$ poll. longa; flores axillares solitarii sessiles; calycis lobi lanceolati acuminati integerrimi; corolla calyce duplo longior. — Prope Limn. serratam. — Bangka, prope Djebus (T.).

(1086). Artanema sesamoides BENTH. *l. c.* Flores haud oppositi sed bini saepe et nunc subopposite approximati. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

Torenia. § *Pentaptera.* Calyx 3-dentatus 5-alatus.

(1087). **Torenia lamponga.** Caulis ramosus gracilis decumbens radicans, cum petiolis et foliorum nervis calyceque juniore magis minusve pubescens; folia ovata vel rotundato-ovata serrata, $\frac{3}{4}$—$\frac{1}{2}$ poll. longa; pedunculi axillares gemini spurie verticillati, basi imâ bracteolati, vel terminales medio bibracteolati; calycis alae brevidecurrentes. — Sumatra austr. in prov. Lampong (T.). — An cum T. alatâ conferenda?

(1088). **Torenia coerulea.** Erecta hirsutule pubescens, subfasti-

giato-ramosa, caule ramisque marginato-tetragonis; folia opposita petiolata ovata crenato-serrata glabrescentia, majora pollicaria; racemi pauciflori terminales et alares; calyx pubescens oblongus, basi aequalis, 5-costatus costis submarginatis, junior apice bilabiatus, maturus acute 5-dentatus capsulam aequans; corolla coerulea, calycem superans. — Bangka, prope Plangas (T.).

(1089). **Vandellia stemodioides**. Erecta ramosa tota hirtella; folia opposita, basi in petiolum planum constricta, ovata acuta grosse serrata, majora cum petiolo pollicem longa; flores superne axillares plerique in racemum brevem oppositiflorum conferti, bracteis lanceolatis; pedicelli calyce breviores vel fructiferi subaequales; calycis fructiferi subaequalis 5-partiti laciniae lineares capsulâ oblongâ longiores; stylus basi tumidus, sursum compressus, stigmate bilamellato. — Prope V. scabram et V. hirsutam collocanda. — Bangka, prope Plangas (T.).

(1090). Bonnaya verbenaefolia SPR. *l. c. Wight Icon.* IV. *tab.* 1412; quae satis congruit sed nostra tenerior, glabra (an ita in icone laud.?) et folia magis spathulata. — Bangka, ad fossas et aquas stagnantes, in solo argillaceo, prope viculum Batu ad Baturusak, m. Jul. (A.).

(1091). Microcarpaea muscosa R. BR. *l. c.* — Bangka (A.).

CYRTANDRACEAE.

(1092). Aeschynanthus volubilis JACK. *l. c.* Corolla haud alte exserta. Calyx laxe subcampanulato-tubulosus. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1093). **Aeschynanthus lamponga**. Praeter ramulos novellos nunc parce pilosulos glabra; folia brevi-petiolata, e basi rotundatâ vel acutiusculâ elliptico- vel ovato-lanceolata obtusiuscula vel obtuso-producta, margine laevi incurvulo integerrima, crassa avenia, $2\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{4}$ poll. longa; pedunculi axillares et terminales conferti, saepe 3—2-flori; calyx glaber coloratus campanulato-tubulosus ore subbilabiatim brevi- obtuso- 5-dentulus (dentibus latis brevibus), circiter pollicaris; corollae bipollicaris vel paullo longioris tubus supra basin

constrictus, labium anticum majus 3-lobum, posticum minus erectum obtuso-bifidum, lobis omnibus margine postice pilosulis; stamina majora labium posticum attingentia; ovarium gynophoro gracili (basi annulo cyathiformi amplexo) pubescente suffultum puncticulatum. Prope A. radicantem et A. parvifoliam. — Sumatra austr. in prov. Lampong monte Radja-bassa, alt. 3000′ (T.).

(1094). **Didymocarpus ternata.** Suffrutescens; ramuli cum foliis subtus petiolis pedunculisque appresse griseo-pubescentes; folia terna longe petiolata, ejusdem verticilli conformia sed magnitudine quidquam disparia, e basi acutâ vel cuneatâ elliptica vel oblongo-elliptica, obtusiuscula, versus apicem subserrato-crenulata; pedunculi axillares conferti superne laxe 5—10-flori; calycis hirtuli 5-partiti laciniae lineares. — Flores incogniti sed ex fructu hujus generis. Flores parvi. Calyx persistens basi parumper dilatatus, lineam circiter aequans. Stigma concavum orbiculare, transverse subsulcatum. Capsula angustissima, fere $1\frac{1}{2}$ poll. longa. Folia usque 3 poll. aequantia. — Sumatra bor. in sylvis prov. Lumut, m. Oct. (J.).

(1095). **Chirita spectabilis.** Folia opposita inaequalia, unum longissime, alterum breviter petiolatum, e basi subcordatâ leviter inaequali oblongo-elliptica vel subovata, breviter acuminata, denticulata, subtus pubescentia costulis 15—12 utrinque arcuato-patulis reticulatis demum sublacunosa, supra cum petiolis inflorescentiâ calycibus et capsulis scabro-pubescentia; pedunculi axillares oppositi (nunc in axillâ folii majoris nulli) cymoso-pauciflori, bracteis rotundato-ovatis acutis; calyx subcampanulatus subaequaliter 5-dentatus. — Sectio Euchiritae. Folium majus pedale, petiolo semipedali, minus semipedale, petiolo $\frac{3}{4}$-pollicari. Pedunculi 1—$1\frac{3}{4}$-pollicares; pedicelli calyce fere semipollicari aequales, breviores vel longiores. Capsulae leviter curvulae, 3—2 poll. longae. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(1096). **Monophyllaea hirtella.** Folium cordato-ovatum perspicue costatum amplum, praesertim versus basin et utrinque versus margines hirtello-pubescens; pedunculi plures longiusculi, apice brevissime ramulosi ramulique subunilateraliter densiflori, cum calycibus hirtelli. — Folium pede longius. Pedunculi apice ob

ramulos contractissimos pedicellosque confertos quasi fasciculo umbelliformi multiloro terminati. Calycis laciniae ovatae, pilis patentissimis. — **Sumatra occid. in distr. Lolo** (T.).

(1097). Whitia oblongifolia BL. *l. c.* Specimina cum javanicis exacte congrua. — Ramuli novelli cum foliis subtus rufo-villosuli. Folia senilia saltem glabra. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Sikaju-muri (T.).

BIGNONIACEAE.

(1098). Millingtonia hortensis LINN. *fil. l. c.* — Sumatra occid. in Padang Sidempuan (T.).

(1099). **Spathodea macroloba.** Glabra; folia impari-pinnata, foliolis 5—3-jugis brevissime petiolulatis, e basi attenuatâ secus petiolulum decurrente oblongis acuminatis integerrimis firmiter chartaceis distincte costulatis, terminali distante; capsulae elongatae teretiusculae rectae coriaceae laeves parce lenticellosae ultrobipedales, digitum vix crassae; semina ad utriusque suturae latus circiter tristiche imbricata utrinque anguste et tenuiter alata. — Septum firmum compressum, seminum impressionibus superficialibus notatum, nitidum. Semina transverse elongata, testâ laevi duriusculâ hinc convexâ, illic concavâ. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1100). **Stereospermum glandulosum.** (*Spathodea glandulosa Bl. Miq. Fl. Ind.* II. *p.* 755). — Foliola usque 4-juga (in superioribus) cum impari, subtus utrinque ad basin areâ glanduloso-punctatâ (e confertissimis exilibus glandulis conflatâ) notata, $4\frac{1}{2}$—$6\frac{1}{2}$ poll. longa; calyx truncatus cupulatus persistens; capsulae 5—9 poll. longae, anguste sublanceolato-lineares sursum attenuatae, valvis firmiter chartaceis laevibus post dehiscentiam planis, septo teretiusculo spongioso albido. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1101). **Stereospermum hypostictum.** Glabrum; folia simpliciter? pinnata, rhachidibus trigonis antice acutangule canaliculatis, foliolis 3—2-jugis cum impari distincte petiolulatis, e basi attenuatâ obovato-oblongis vel oblongo-ellipticis apice obtuso-apiculatis vel rotundatis nunc emarginatis, integerrimis, subcoriaceis, subtus, versus basin magis perspicue, minutissime glanduloso-puncticulatis, $2\frac{1}{2}$—5 poll. longis; thyrsus paniculatus terminalis strictus opposite

ramosus, ramis secundariis saepe quaternis; flores pedicellati; capsula (immatura) longissima tereti-compressa membranaceo-coriacea; semina utrinque late et tenuiter alata. — Foliorum partes omnes a se invicem solutae, unde eorum compositio haud exacte eruenda. Rhachidibus folioliferis intermixtas vidi fortiores nudas antice obiter sulcatas, quas pro communi rhachi folii bipinnati fere habuissem. — Capsulae $1\frac{1}{2}$—1-pedales, calamum scriptorium crassae, rectae vel superne leviter incurvae, septo valvis quoad seminum insertionem more generis contrario, sed sectione transversâ valvis parallele compressiusculo. Urceolus carnosus obsolete sinuatus ovarii basin cingens, in fructu persistens. — Sumatra occid. in regionibus prov. Padang interioribus, prope Batang-taro (T.).

ACANTHACEAE.

(1102). **Ebermayera nelsonioides.** Herbacea subsimplex semipedalis erecta, caule acute tetragono; folia latâ basi sessilia elliptico-lanceata acuta, supra partem $\frac{1}{2}$ inferiorem angustiorem serrulata, superne versus margines scaberulo-pubera glabrescentia, subtus impresso-glandulosa; racemi spicaeformes caulem et ramulos paucos terminantes foliorum pari vulgo suffulti; flores brevi-pedicellati, bracteâ cordatâ ovatâ uti calyx venoso-reticulatâ pilosulâ ciliolatâ pedicello insertâ; calycis 5-partiti lacinia postica bracteis conformis, 2 anticae ovales acutae plane liberae, interiores 2 lineares breviores; capsula ovoidea acuta polysperma; semina foveolata. — Bangka (T.).

(1103). **Ebermayera? spiciflora.** Caulis basi radicans adscendens glabriusculus; folia longiuscule petiolata lato- vel oblongo-elliptica acuminata, basi attenuata, integerrima, subtus pallida patule costivenosa, majora semipedalia; spicae axillares folio aequales vel breviores; flores alterni sessiles bracteâ brevi-lanceatâ suffulti; calyx 5-fidus, lobis acutis lanceatis, posticis paullo longioribus; corollae glabrae tubuloso-infundibuliformis tubus curvulus; capsula obtuso-tetragona acuta, bisulca. — Sumatra bor. in sylvis prope Tobing, m. Oct. (J.).

(1104). Graptophyllum hortense NEES *l. c.* — Bangka, locis umbrosi prope Muntok (A.).

(1105). **Rungia sumatrana.** Opposite ramosa e ramis radicans, caulibus scabro-patulo-hirtellis lineolatisque; folia brevi-petiolata opposita aequalia ovato- vel elliptico-oblonga sublanceolata acutata, venis costalibus utrinque 6—4, firma, utrinque pilis e basi tumidâ ortis scabro-pubescentia, 2—1 pollicaria; spicae breves inter folia suprema; bracteae conformes herbaceae lanceolatae ciliatae; corollae limbus campanulatus e tubo tenuiusculo, lobo inferiore brevi-trilobo. — Sumatra austr. in prov. Lampong (T.).

(1106). **Peristrophe montana,** *var. β. sylvestris* NEES *l. c. p.* 493. Folia oblonga utrinque attenuata lineolata caulisque glabra; umbellae axillares terminalesque quinquefidae; capitula 3—5-flora; involucri diphylli foliola aequalia ovato-elliptica obtusa mucronulata. — In var. nostrâ folia basi acuta, apice acuminata, umbellae terminales solitariae ternaeve 3—5-fidae radiis trifidis, capitulis 2—3-floris, involucri diphylli foliolis oblongis obtusis mucronulatis, calyce multo longioribus. — Nostra ab sp. auth. HOOK. differt bracteis ad rubellum vergentibus. — An huc etiam P. pallida NEES? — Bangka (A.). — India continent.

VERBENACEAE.

(1107). Vitex bicolor WILLD. *l. c.* — Bangka, ad littora maris prope Muntok (A.).

(1108). **Vitex pteropoda.** Glabra; petioli crassi a lateribus compressi lato- foliaceo-alati, alâ inferne latiore, 10—7 poll. longi; foliola 5—7 sessilia cuneato-oblonga $1\frac{3}{4}$—$\frac{3}{4}$-pedalia, integerrima, rigida, valide costulata, glabra (tactu subtus asperula, epidermide stomatoso-bullulosâ); flores.... — Vix dubia generis species, perquam spectabilis, a V. alatâ HEYNE, cui certe analoga, valde distincta, gigantei adspectu. — Sumatra orient. in interioribus prov. Palembanicae regionibus, secus flumen Dangku Lamatang (T.).

(1109). Vitex heterophylla ROXB. *Var. β. l. c.* Exacte eadem ac javanica l. c. descripta. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(1110). **Vitex sumatrana.** Ramuli tetragoni; folia longe petio-

lata, foliolis plerumque quinis petiolulatis (medio longius) oblongo-obovatis abrupte modice acuminatis aequilateris, integerrimis, extimis minoribus basi paullo obliquis, chartaceis, supra praeter costam glabratis, subtus praesertim in nervis cum petiolis subfuligineo-tomentello-pubescentibus glandulisque peltatis flavidis punctatis, costulis 7—9 utrinque patule erectis, $4\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longis; thyrsi angusti graciles in paniculam terminalem combinati, cymiferi, cymis per anthesin subsessilibus, postea pedunculatis, cum calyce et corollâ extus ochrascenti-tomentellis; calyx subcampanulatus repando- 5-dentulus, vix lineam longus, corollâ duplo brevior; drupae nuclei cerasorum majoris mole obovoideae glabrae punctatae, calyce explanato suffultae. — Prope V. pubescentem probabiliter inserenda; folia in sicco supra nigrescentia. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Natar, 29 Dec. fructif. (T.).

(1111). Vitex vestita WALL. *l. c.* — Sumatra occid. prope Lubu-alang; forma glabrior in Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(1112). Clerodendron serratum SPRENG. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (D.), prope Batang-barus (T.).

(1113). **Clerodendron Diepenhorstii.** Rami subcylindrici, ramuli ..., folia opposita modice petiolata anguste cuneato-oblonga abrupte acuminata integerrima membranacea glabra, costulis paucis distantibus erecto-patulis aveniis tenuibus, $1\frac{1}{4}$—1 pedem longa; thyrsus (terminalis?) paniculatus densus tomentello-pubescens, ramis oppositis dichotomis; calyx fere semipollicaris 5-partitus, laciniis lanceolatis acuminatis pubescentibus; ovarium albido-hirtum. — Prope Cl. phyllomega collocandum, calyce multo majore foliorumque costulis paucis teneris jam distinctum. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1114). Clerodendron paniculatum LINN. *l. c.* — Bangka (T.).

(1115). **Clerodendron singalense.** Folia (profunde) cordato-rotundata acute brevi-acuminata distanter calloso-denticulata membranacea, supra setulis abbreviatis deciduis inspersa, subtus cum petiolo angulato in nervis pulverulenta, caeterumque squamellis pel-

tatis inspersa, marginibus pubera, 9—10 poll. longa et circiter lata; thyrsus fructifer glaber, ramis primariis oppositis, inferioribus bracteâ cordatâ acuminatâ foliaceâ suffultis, superne cymoso-floridis, bracteolis linearibus; calyx glaber 5-partitus $\frac{3}{4}$-pollicaris, laciniis lanceolatis drupam superantibus (coloratis, in sicco ochraceo-fuscis). — E sectione *squamatorum*, forsan haud procul a Cl. urticifolio. — Sumatra occid. in m. Singalang (T.).

(1116). Callicarpa pentandra ROXB. *l. c.?* sterilis. — Sumatra austr. in prov. Lampong, juxta fl. Tarabangi (T.).

(1117). Callicarpa cana LINN. *l. c.* — Sumatra austr. prope fl. Tarabangi, in prov. Lampong (T.).

(1118). Callicarpa sumatrana MIQ. *l. c.* Superiori nimis forsan affinis in genere adeo variabili. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(1119). Callicarpa longifolia LAM. *l. c.* Petioli saepe pollicares; ludit glabrior nec non foliis ellipticis. — Bangka, in sylvis prope Batu-rusak (A.). Sumatra occid. in Priaman (D.).

(1120). Callicarpa Wallichiana WALP. *l. c.* Petiolorum et pedunculorum longitudo valde variat, qui nunc fere aequales, nunc hi longiores, caet. Hujus et C. arboreae ROXB. discrimen haud satis liquet, nec valent characteres a cl. SCHAUER in *Prodr. DC.* propositi. Nostra C. Wall. specimina, variâ aetate et diversis stationibus carpta passim C. arboreae adeo accedunt, ut de definitione dubius fere haeream. — Sumatra bor. in sylvis montanis Tapanuli inf., prope Lumut caet. (J.); in Sumatrae occid. prov. Priaman (D.), prope Lubu-alang (T.); in Sumatrae orient. prov. Palembang, prope Batu-radja, in Sumatrae austr. prov. Lampong, prope Kebang (T.).

(1121). **Premna rufidula.** Folia opposita longiuscule petiolata, e basi acutâ elliptico- vel oblongo-elliptica brevi-acuminata, integerrima, chartacea, costulis subtus 6—4 patule erectis parce venosis, utrinque praesertim subtus cum petiolis ramulis et inflorescentiâ rufule hirtello-pubescentia, 4—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; cymae corymbiformes trichotomae ramos ramulosque paucifoliatos terminantes; calyx ellip-

soideus puberulus sub anthesi minute subaequaliter 4-dentulus, in fructu cupulato-dilatatus subintegerrimus. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Tega-nennin (T.).

(1122). **Premna populifolia.** Ramuli petioli folia utrinque in costâ et partim in costulis subappresse pilosa glabrescentia; folia opposita inaequimagna inaequaliter petiolata (petiolo majore 2—1-pollicari) conformia, e basi rotundato-truncatâ vel obiter cordatâ subdeltoideo- vel suboblongo-ovata longe acute acuminata praesertim superne distanter serrato-dentata, firmiter chartacea, supra lucida, subtus costulis utrinque 5—3 (infimâ e basi) patule erectis laxe venosis pertensa, axillis barbellatis glabrescentibus, 5—3 poll. longa; ramuli tetragoni, rami teretes; flores.... — Prope Pr. thyrsoideam et Pr. cordifoliam ROXB. — Sumatra occid. in prov. Priaman (T.).

(1123). **Premna flavida.** Ramuli petiolique cum foliis novellis subtus praesertim in nervis inflorescentiâque furfure stellato ochrascenti-fulvo dense obducti, sensim glabriores; folia opposita longe ($\frac{1}{2}$—3 poll.) petiolata, altero saepe paullo brevius petiolato et minore, e basi plerumque latâ subtruncatâ vel rotundatâ oblonga subacuminata, integerrima, 10—6 poll. longa, coriacea, subtus pallidiora minute glandulosa, costulis utrinque 8—5 validis perspicue transverse venosis; thyrsus terminalis amplus opposite ramosus; calyx campanulatus albido-stellato-tomentellus subaequaliter acutiuscule 5-dentatus, in fructu glabrior bilabiatim fissus; drupae globosae glabrae, putamine 4-loculari. Prope Pr. tomentosam collocanda. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1124). Lippia nodiflora RICH. *l. c.* — Insula Pulu Pantjang-ketjil in sinu maris Tapanuli, locis arenosis graminosis, m. Oct. (J.).

(1125). Stachytarpha indica VAHL. *l. c.* — Bangka, ad sepes et locis graminosis circa Muntok (A.).

(1126). **Peronema heterophyllum.** Ramuli petioli folia subtus inflorescentia et calyces gilvo-tomentella; folia impari- (opposite et alterne) pinnata, foliolis utrinque 7—6 subsessilibus secus petiolum

communem in alam perangustam decurrentibus, inferioribus multo minoribus ellipticis acutis, superioribus sensim multo longioribus lanceolatis acuminatis, integerrimis, coriaceis, costulis patentibus densis numerosis parum venosis, $7\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ (in eodem folio) longis; inflorescentiae rami elongati divaricati. — Sumatra occid. prope Batu-sangka. Lignum ad vaginas cultrorum fabricandas incolis inservit (T.).

CORDIACEAE.

(1127). Cordia subcordata LAM. *l. c.* Folia in axillis costularum subtus tomentoso-hirsuta et partim etiam ad latera costae et costularum. Calyx ore bifidulus, quasi bilabiatus, maturus fructum includit apiceque contractus exsuperat, imâ basi tumidulus, quod icone Rumphianâ, (si descriptionem etiam conferas de fructus dehiscentiâ) ita adparet ac si cupula calycina fructus basin cingeret. — *Novellae* (RUMPH.) titulo § sistit in genere peculiarem. — Insula Pulu Merah fretus Sundani (T.).

(1128). **Cordia subdentata**. Folia modice petiolata, adulta praeter costularum axillas subtus barbato-tomentosas glabra, lato-ovata, obtuso-apiculata, basi concavo-truncata nunc ad petulum leviter protracta, lato-obtuso-dentata, coriaceo-chartacea, subtus pallida, costulis utrinque 6—4 (infimâ e basi), 3—4 poll. longa; cymae ramulos laterales paucifolios terminantes vel axillares breves, (maturae glabrae); calyx fructifer semigloboso-cupulatus coriaceus ore irregulariter crenato-dentatus (dentibus circiter 7—8), extus glaber, intus appresse brevi-pilosulus, drupâ ovoideâ mucronatâ multo brevior. — Probabiliter ad § *Sebestenoides*. — Rami cinerascenti-albidi. Folia densa, in sicco supra nigrescentia, subtus palida, petiolis $\frac{3}{4}$ poll. circiter longis. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

LABIATAE.

(1129). Ocymum sanctum LINN. *l. c.* Caules inferne frutescentes ramosi adscendentes. — Bangka, locis umbrosis circa Batu-rusak (A.).

(1130). Coleus scutellarioides BENTH. *l. c. var. gracilis*, cymis singulis fere in racemulos graciles resolutis. — Bangka (A.).

(1131). Leonurus sibiricus LINN. *l. c.* — Bangka (A.).

(1132). **Leucas bancana.** Herbacea erecta, pauci-ramea; caules hispidi; folia opposita brevi-petiolata lanceolata utrinque attenuata integerrima vel supra medium distanter serrulata, venis erectis utrinque circiter 5, membranacea, supra sparse, subtus praesertim in nervis hispidulo-pilosa, viridia, subtus dense puncticulata, majora $2\frac{1}{2}$ poll. longa; verticilli capitato-terminales globosi pluriflori foliis involucrati; bracteae bracteolaeque lanceolatae usque lineares herbaceae, in nervo et marginibus setoso-pilosae, calyce subaequales; calyx brevi-tubulosus subcampanulatus, laevis glaber, apice hispidus rectus, ore obliquo postice paullo productiore brevi-spinoso-10-dentulo, dentibus alternis paullo minoribus, posticis aliquantum majoribus, intus pilosulo; corollae tubus brevi-exsertus labiumque posticum albo-hirta, anticum subtus medio hirtellum. — Bangka (A.). — L. asperae SPR. affinis videtur, sed ob calycis orificium parum obliquum et dentes alterne regulariter inaequales distincta videtur. — Sect. *Plagiostoma*.

LENTIBULARIEAE.

(1133). **Utricularia punctata** WALL. *Catal. n.* 2121. Scapus $\frac{1}{3}$—1-pedalis et altior pauci-multiflorus saepe elongatus, cicatricibus minutis pedicellorum bractearumque delapsarum nonnunquam notatus, pedicellis gracilibus fructiferis adscendenti-patentibus apicem versus erectis, bracteis basi-volutis suffultis; calycis lobi subaequales ovato-rotundati, superior corollae labio superiore brevi rotundato integro brevior, lobus inferior calcari crasso subcylindrico obtuso corollam vix excedente dimidio brevior; capsula ovato-oblonga vel ovata obtusa calycem denique superans; semina peltata suborbiculata circumalata, margine profunde dentato-laciniato. *Wight Icon.* IV. *tab.* 1570. *Oliver in Journ. Proc. Linn. Soc.* III. *p.* 175. — Hab. in Indiae continentalis regionibus Tavoy, Rangoon, Mergui. — Bangka (T.). — Prope U. fasciculatam inserenda.

(1134). **Utricularia affinis** WIGHT *Icon.* IV. *tab.* 1580. *Oliv. l. c. p.* 178. Scapus pauci-multiflorus, pedicellis brevibus plus minus arcuato-adscendentibus vix patentibus nunquam deflexis; caly-

cis lobi subacquales, superior late ovatus vel orbiculato-ovatus acutissimus vel cuspidatus, inferior ovatus calcari subfalcato-dependente conico-subulato acuto vel acutiusculo valde brevior; calycis fructiferi lobi plus minus rotundati apiculati acutiusculi vel obtusi, lobus major saepe suborbiculatus vel orbiculato-cuspidatus; corollae violaceae vel coeruleae labium superius obovato-cuneatum subobovatum vel late oblongum integrum vel emarginatum calyce paullo brevius vel longius, labium inferius integrum vel emarginatum calcar saepe subaequans; semina scrobiculata. — Species perquam variabilis, de cujus formis cf. doctam OLIVERI disputationem. Inter majores pertinet U. Griffithii WIGHT, nobis supra p. 999, cui nostra specimina fere adnumeranda. — Bangka in paludosis (T.), in solo paludoso in sylvis prope Batu-rusak, m. Jul. 1858 (A.).

MYRSINEAE.

MAESA. § 2. *Paramaesa*. Flores tetrameri.

(1135). **Maesa macrothyrsa**. Folia glabra ovato-elliptica, elliptica vel suboblonga acuminata, integerrima, epunctata chartacea; panicula terminalis densa composita (fere pedalis) pulverulento-pubescens; flores brevissime pedicellati; calycis basi bibracteolati dentes 4 acuti; baccae ellipsoideae parvae, stylo brevi stigmateque capitellato-planiusculo nunc rostellatae. — Sumatra occid. prope Siku-dingo (T.).

(1136). **Embelia dasythyrsa**. Folia brevi-petiolata (petioli antice canaliculati $1\frac{1}{2}$—1 lin., demum transverse fissi), e basi rotundatâ ovato-oblonga abrupte acuminata, integerrima, subcoriacea, impellucida, subtus pallida obsolete puncticulata tenere transverse venosa, in costâ petioloque pilis simplicibus hirtella glabrescentia, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; panicula terminalis longissima longiramea furfure stellato tomentella; flores exiles pedicello subaequales; calycis lobi ovati acuti pube simplici subglandulosâ hirtelli, ciliolati; petala obovalia concava eâdem pube inspersa — Bangka, prope Djebus (T.). — Prope E. canescentem inserenda. — Folia siccata supra nigrescunt, costâ sulcatâ.

(1137). **Embelia oblongata**. Petioli antice canaliculati 5—2

lin. longi, nunc integerrimi; folia cum ramulis glabra, e basi rotundatâ vel obtusiusculâ ovato-oblonga vel elliptico-lanceolata breviter acuminata, integerrima coriacea impellucida, subtus pallida obsolete punctata, venis densis tenerrime reticulatis (sub lente), ante marginem unitis sed fere obtectis, 7—4 poll. longa, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{3}$ lata; paniculae axillares? dense glandulose albido-puberae; flores brevi-pedicellati; pedicelli bracteâ lineari longiores, flore circiter aequales; calycis glandulose puberi lobi ovati acuti; corolla extus albido-pulverulenta. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(1138). **Myrsine sumatrana**. Folia e basi cuneatâ subspathulato-oblonga vel lanceolato-obovata omnia apice lato-emarginata, subcoriacea, pellucido-punctata, margine recurvula, subtus pallida demum venosa, $3\frac{1}{3}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa; tubercula florifera bracteis concavis rotundatis coriaceis margine extenuato eroso-fimbriolatis dense obvallata, axillaria et lateralia; baccae globosae glanduloso-punctatae, pedicello aequales vel vix breviores, nunc 1 lin. circiter crassae. — Prope M. rawacensem. — Sumatra occid. ad littus in regione Siboga (T.).

(1139). Myrsine avenis A. DC. *l. c.* — Bangka (T.).

(1140). Ardisia fuliginosa BL. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Tubuan, in Ogan-ulu (T.).

(1141). **Ardisia chrysophylloides**. Ramuli graciles, novelli petioli folia subtus lepidibus peltatis orbiculatis fuscis sericantia; folia e basi brevi-acutâ elliptica vel elliptico-oblonga breviter saepe obtusiuscule acuminata, integerrima (margine nunc incurvulo), firmiter chartacea, subtus subavenia, supra (in sicco) reticulato-venulosa, 6—$2\frac{1}{2}$ poll. longa; paniculae vel ramulos laterales paucifoliatos terminantes vel axillares aut laterales, parvae graciles, foliis breviores; flores pedicellati in ramulis umbellato-conferti; calycis 5-partiti parvi lobi ovati obtusiusculi glandulosi, margine extenuato ciliolati vel erosuli; corolla calyce quadruplo longior glandulosa 5-partita, laciniis oblongis obtusis; antherae filamento longiores oblongae acutatae, corollâ parum breviores; baccae (immaturae) obovoideae. — **Bangka, prope Plangas (T.).**

(1142). **Ardisia palembanica.** Ramuli validi, innovantes vix non puberi; folia modice petiolata (petioli conniventi-canaliculati), e basi attenuatâ obovato-lanceolata vel sublanceolata breviter plerumque acute acuminata, integerrima, coriacea impellucida obsolete punctata, glabra, novella hic illic pulverulento-adspersa, venis crebris patulis subobtectis, $6\frac{1}{2}$—5 poll. longa, $1\frac{1}{2}$—1 lata; pedunculi inter folia laterales et axillares, fructiferi petiolo sublongiores puberuli glabrescentes, apice umbellato-pauciflori, pedicellis pedunculo subaequilongis; calycis 5-partiti lobi ovato-rotundati crassiusculi dorso subpuberi ciliolati, sub baccâ globosâ piso majore laevi patentes. — Prope H. luridam collocanda. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in m. Gunung Megang, prope Muara-enim (T.). — Folia siccata fuscescunt.

(1143). Ardisia attenuata WALL. *l. c.* Calycis lobi ciliati. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang (T.).

(1144). **Ardisia pubicalyx.** Ramuli novelli cum petiolis et foliorum novellorum costâ subtus rufule tomentelli; folia petiolata, e basi longe cuneatâ obovata vel obovato-oblonga subacuminata integerrima, firmiter chartacea, impellucida, subtus tenere arcuato-costulata subreticulata versus margines verrucellosa, $4\frac{1}{2}$—3 poll. longa; racemi axillares pedunculati folio longiores, pedunculo glabro, racemum 15—10-florum laxum juvenilem puberum subaequante, pedicellis patentibus arcuatis sursum incrassatis, flore plus duplo longioribus; calycis ad basin usque 5-partiti, corollam dimidiam fere aequantis, lobi ovati acuti prominenter glandulosi striulati puberi, ciliati, pilis articulatis; corollae laciniae ovatae acutae. — A praecedente haud longe distat, A. laevigatam etiam quodammodo aemulans. Folia in sicco fuscula. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Siring-kebau (T.).

(1145). **Ardisia densa.** Glabra dense ramulosa, ramulis apice confertifoliis; folia subsessilia, e basi cuneatâ integerrimâ elliptico-lanceolata acuta vel obtusiuscula, lato-crenata, chartacea, in sicco utrinque venosa et praesertim subtus puncticulata, impellucida, 4—2 poll. longa, 9—6 lin. lata; racemi terminales (an dein laterales) sessiles brevissimi densi pluriflori, pedicellis axi multo longioribus

5—3 lin. longis apice incrassatis; calycis 5-partiti parvi lobi ovati acuti glandulosi, margine vix erosuli; corollae calyce triplo longioris profunde 5-partitae alabastrum ovatum acutum, laciniae ovatae acutae (carneae?) nigro-glandulosae. — Cum sequente ad A. crispam accedit. — Folia in sicco fuscula. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Natar (T.).

(1146). **Ardisia polysticta.** Glabra; ramuli graciles aequabiliter foliosi; folia distincte petiolata, e basi acutâ lanceolata acute acuminata margine crispulo lato-crenata interque crenas glandulosa, praesertim subtus (nigro-) glanduloso-punctata et majoribus maculis glandulosis notata, tenere transverse venosa, 5—3 poll. longa, $1\frac{1}{3}$—1 lata; pedunculi terminales folio supremo breviores apice subumbellato-pluriflori, pedicellis pedunculo brevioribus flore triplo longioribus; calycis 5-partiti lobi lineari-oblongi obtusiusculi corollâ triplo breviores, glabri, glandulosi; corollae glandulosae 5-partitae laciniae ovatae acutae; antherae acuminatae corollâ paullo breviores. — **Sumatra occid. prope Batang-barus (T.).**

(1147). Ardisia humilis VAHL. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. **Priaman (D.).**

(1148). **Ardisia confinis.** Innovationes tenere lepidoto-furfurello-ochrascentes cito subglabratae; rami teretiusculi albicantes, ramuli superne subcompressi; folia brevi-petiolata (petioli 3—$1\frac{1}{2}$ lin. longi antice canaliculati, marginibus nunc undulati), e basi acutâ elliptico-lanceolata longiuscule attenuato-acuminata, integerrima, tenuiter chartacea, adulta supra glabra puncticulata, subtus pallida lepidibusque exilibus orbiculatis substellato-erosis centro fuscis inspersa, pellucido-punctata, patule dense tenere costulata, 6—4 poll. longa, 2-fere 1 lata; paniculae ramulos terminantes inferne parce ramosae folio breviores; flores fasciculati brevi-pedicellati; calycis lobi ovati vix acuti parvi dorso glandulosi, margine subextenuato subciliato-erosuli; baccae grani piperis mole globosae striulatae subglandulosae. — Prope A. complanatam WALL. probabiliter apte inserenda. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(1149). **Ardisia fertilis.** Glabra; folia modice petiolata, e basi

acutâ elliptico- vel lanceolato-oblonga obtusiuscule subacuminata, subcoriacea, subtus pallida, costulis pluribus erecto-patulis secus marginem subunitis tenere reticulatis,utrinque versus margines parce verrucellosa, impellucida, $6\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{2}$ poll. longa; paniculae ramulos laterales terminantes sessiles foliis breviores densae abbreviatae, ramis racemose densiflоris; flores pedicellati parvuli; calycis 5-partiti lobi ovato-rotundati, glandulosi, margine extenuato denticulato-subglanduloso-ciliolati; corollae calyce duplo longioris alabastrum brevi-ovoideum acutum, tubus brevissimus, laciniae ovatae acutae; antherae subsessiles corollâ quidquam breviores ovato-oblongae acutatae; baccae (numerosae) globosae laeves, grani piperis mole, calycis dein evanidi reliquiis suffultae. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), prope Lubu-alang, Manindjo (T.).

(1150). **Ardisia lamponga.** Folia modice petiolata (petioli antice conniventi-canaliculati), e basi attenuatâ acutâ subcuneato-elliptico-oblonga saepe subobverse lanceolata, acuminata, integerrima subcoriacea, subtus pallida costulis numerosis patulis ante marginem subarcuatis subaveniis, supra (nigro-) punctata, 11—7 poll. longa, 3—$1\frac{3}{4}$ lata, glabra; paniculae elongatae terminales et superne axillares compositae; flores secus rhachides sessiles, bracteis ovatis acutis suffulti; calycis turbinato-campanulati glabri 5-fidi lobi ovati acuti. — Prope A. jambosioidem et A. eximiam. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Siring-kebau (T.).

(1151). **Ardisia linearifolia.** Folia glabra lanceolato-linearia acuminata, basi acutâ in petiolum antice canaliculatum attenuata, integerrima vel superne levissime repandula, chartacea, supra lucida, subtus pallida dense tenere transverse venosa, 7—5 poll. longa, 9—4 lin. lata; paniculae terminales axibus compressis furfurello-squamellosis; calycis 5-fidi lobi ovati ciliolati; corollae calyce duplo longioris laciniae ovatae acutae. — Prope A. complanatam forsan inserenda, valde tamen discrepans. Flores parvuli; alabastra ovoidea, corollae laciniis vix contortis, sed convoluto-imbricatis, tubo brevissimo; antherae sessiles angusto-ovoideae connectivo acutatae. — Sumatra occid. in regione Paja-kombo (T.).

(1152). Ardisia rubiginosa MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. prope Padang-sidempuan (T.).

(1153). **Climacandra pergamacea.** Ramuli petioli cum foliis subtus inflorescentiâ et calycibus pilis patulis brevissimis rubellis inspersi, glabrescentes; folia petiolata, e basi brevi-acutâ vel subobtusâ elliptica vel obverse elliptica obtuso-subapiculata integerrima pergamacea, marginibus incurvula, subtus subobtectivenia (venis sub lente distinctis, unâ utrinque e basi), subpuncticulata, impellucida, $3\frac{1}{2}$—2 poll. longa; racemi pedunculati umbelliformi-contracti, superne axillares et terminales paniculato-conferti, foliis breviores vel subaequales; calycis 5-partiti lobi ovati obtusiusculi vel acuti, margine extenuato pilis rubellis ciliolati; corollae alabastrum anguste oblongum angustatum acutum. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(1154). Aegiceras majus GAERTN. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman, ubi ad retia subigenda inservit (D.), ad littus prope Siboga (T.).

ERYCIBEAE.

(1155). Erycibe paniculata ROXB. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Danoh-tjaloh, Muri (T.).

(1156). **Erycibe camptobotrya.** Ramuli superne angulati cum petiolis (2 lin.) costâ subtus racemisque ochrascenti-tomentosi; folia e basi obtusâ leviter emarginatâ elliptica vel obovato-elliptica breviter acuminata, crassiuscule chartacea, supra lucida, subtus pallidiora glabrescentia costulisque teneris 6—7 utrinque patule erectis parum venosis pertensa, 4—3 poll. longa; racemi pauciflori axillares solitarii et superne conferti arcuato-recurvi, cum calycis basi rufi. — Prope E. Princei. — Bangka, prope Djebus (T.).

SAPOTACEAE.

(1157). **Chrysophyllum sundaicum.** Folia longe petiolata, e basi cuneatâ obovato-oblonga vel oblonga, acuminata, membranacea, costulis patulis utrinque 11—8, subtus in costâ costulisque cum petiolis et ramulis parce pubera caeterum concolora, 8—5 poll. longa; pedicelli multi-fasciculati breves, cum calyce extus appresse puberi, fasciculis axillaribus vel saepe lateralibus secus ramulorum superne

vulgo oligophyllorum partem inferiorem racemose dispositi; calycis laciniae 5 rotundatae; corolla parvula. — Insula Pulu-Sangian fretus Sundani (T.).

(1158). **Chrysophyllum firmum.** Folia densa sparsa longiuscule petiolata, e basi acutâ elliptico-obverso-oblonga vel sublanceolata brevi-apiculata vel apice obtusa, rigide coriacea, supra nitida nervis depressis, subtus costulis utrinque 15—12 patulis validis pertensa, rufo-tomentella glabrescentia, margine laevi incurvulo, 7—5 poll. longa; pedicelli axillares fasciculati cum calyce utrinque rufo-tomentosi; calyx coriaceus 5-partitus., lobis 3 exterior. ovatis, 2 interior. paullo brevioribus rotundatis; corolla brevis glabra; ovarium hirtum 5-loculare, stylo brevi glabro apice obtuso 5-angulato; bacca ovoidea glabra, immatura inaequaliter 5-locularis, stylo rostellata; alii flores monstrosi majores, intra calycem corollae et genitalium loco squamis tomentosis 9 circiter triseriatis. — Bangka, prope Plangas (T.).

(1159). **Chrysophyllum sumatranum.** Ramuli petioli foliaque subtus in costâ supra sparse rufo-velutino-pubescentia glabrescentia; haec brevi-petiolata, e basi subacutâ lanceolata acuminata, coriacea, margine laevi cincta, supra lucida, subtus pallidiora, utrinque venis costalibus pluribus patulis prope marginem unitis pellucidis notata, 4—3 poll. longa, 7—6 lin. lata; alabastra axillaria fasciculata pedicellata rufo-velutino-hirsutula; calycis deflorati 5-partiti laciniae rotundatae puberae ciliolatae, 2 exteriores; ovarium hirsutum. — Sumatra occid. prope Batang-barus (T.). — Folia siccata olivaceo-fuscescentia margine undata. — Corolla calycis longitudine, lobis 5 ellipticis margine albido-tomentellis. Filamenta brevia, glabra. Ovarium 5-loculare, stylo brevi crasso.

(1160). **Chrysophyllum? bancanum.** Ramuli tenues graciles, juniores cum petiolis costâque praesertim subtus rufule hirtelli; folia breviter petiolata, e basi rotundatâ vel acutiusculâ saepe leviter inaequali elliptico-lanceolata et lanceolata acumine lineari obtuso saepe longo terminata, chartacea, margine crispulo-undata, utrinque splendentia, ad lentem dense transverse venoso-striulata, reticulata, venis ante marginem confluentibus, $4—3\frac{1}{2}—2\frac{1}{2}$ poll. longa; flores....

Stirps distinctissima, ex habitu huic generi adscripta, inter reliquos ordines unice Aquilariae speciebus aliquatenus similis, Chrysophyllis tamen similior. — Bangka, prope Djebus (T.).

(1161). **Sapota? spectabilis**. Folia modice petiolata, obovato-oblonga breviter obtusiuscule acuminata, majora fere pedalia, ramulorum floridorum quaedam multo minora, chartacea, firmula, glabra, costulis 22 — 24 patulis parallelis haud validis, venis reticulatis interjectis subobsoletis, areolis exilibus; drupae axillares brevipedunculatae saepe solitariae, calyce 5-lobo (lobis ovatis) suffultae, anguste ellipsoideae, utrinque leviter attenuatae, basi obiter 5-angulatae, apice styli parte brevi subdemersâ notatae, typice (e maculis superstitibus) 5-loculares, nunc monospermae, semine (vel pyrenâ) osseo, pericarpio crassiusculo, glabro. — Sumatra bor. in sylvis prope Tobing, arbor 50-pedalis, m. Oct. fructu immaturo (J.).

(1162). Sideroxylon attenuatum A. DC. *l. c.* Folia in sp. javanicis semper latiora et breviora; in sumatranis vero iis iconis Wightianae similiora sed apice magis rotundata. — Sumatra occid. prope Batu Sangka (T.), in Priaman (D.). Bangka (T.).

(1163). **Sideroxylon glabrescens.** Ramuli teretes glabri, superne angulati, novelli cum foliis nascentibus velutino-rufi; folia modice petiolata irregulariter sparsa, saepe geminato-subapproximata aliquando subopposita, e basi acutâ vel subacutâ lanceolata haud raro subobovato-oblonga, acuminata, apiculata vel apice rotundata, adulta glabra, subcoriacea, opaca, subtus pallida, venis costalibus densis patentibus cum costâ utrinque prominulis prope marginem unitis, 6—4½ poll. longa; flores... — Bangka, prope Djebus (T.).

(1164). **Sideroxylon? oxyëdrum**. Innovationes rufule sericeo-villosulae; ramuli mox glabri superne trigoni faciebus planis; folia sparsa longiuscule petiolata, e basi attenuatâ elliptico-lanceolata longe acuminata, in sicco margine undulata, firmiter pergamacea, glabra, subtus nitore metallico subaurato-grisea, costulis patulis ante margiuem arcuatis tenuibus utrinque 19 — 15 pertensa, usque 9-pollicaria; gemmae axillares (floriferae?) ovoideae parvae squamellosae

rufo-ochraceo-tomentellae; flores.... — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(1165). Isonandra Gutta HOOK. *l. c. et var.* β, quae invicem transeunt. Ramuli novelli cum petiolis et foliis subtus appresse velutino-rufo-subsericei, haec adulta appressissime sericanti-obducta. — Sumatra occid. in interioribus regionibus prov. Padang, prope Lubu-alang (T.). — β. ibidem prope Batang-barus (T.).

(1166). **Isonandra? acuminata.** Innovationes aureo-sericeae; folia modice petiolata, e basi acutâ vel subcuneatâ elliptico- vel sublanceolato-oblonga, modice vel abrupte longe angusteque acuminata, pergamacea, supra glabra, subtus juniora aureo-sericea, adulta glabrata costulis 14—12 patulis tenuibus subaveniis pertensa, majora $7\frac{1}{2}$ poll. longa; flores... Habitus fere Isonandrae Guttae. — Sumatra occid. in distr. Bondjol (T.).

(1167). **Isonandra? rostrata.** Ramuli validiusculi, juniores petiolique (folia subtus non nisi rariter) subgriseo-velutini; folia subdensa brevi-petiolata, e basi cuneatâ obovato-oblonga vel rarius obovata, abrupte anguste et longiuscule acuminata, pergamacea, utrinque lucidula, patenti-costivenosa interque venas densas subtiles tenere subreticulata, in sicco praesertim subtus fuscescentia, costâ mediâ subtus deorsum acutâ, supra planiusculâ, 6—3 poll. longa; flores.... — I. Guttae consimilis. — Bangka, prope Djebus (T.).

(1168). **Isonandra? lamponga.** Ramuli tenues, novelli petioli et costa subtus rufo-velutina; folia brevi-petiolata subdistantia, e basi acutâ obovato-oblonga abrupte et plerumque longe acuminata, membranacea (siccata viridia), supra glabra, subtus pallidiora venis costalibus patulis ante marginem unitis tenere venuloso-reticulatis pertensa, $7\frac{1}{2}$—4 poll. longa; flores.... — A praecedente differt ramulis gracilibus, foliis basi haud adeo cuneatis, longius acuminatis, compage multo tenuiore, indumenti indole et colore. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang (T.).

(1169). Ceratophorus Leerii HASSK. *l. c.* — Bangka, prope

Djebus. — Sumatra orient in prov. Palembang, prope Batu-radja (T.).

(1170). **Payena? sumatrana.** Folia brevi-petiolata ovato-oblonga abrupte breviuscule acuminata, basi rotundata, costulis utrinque 20 pluribusve patulis subtus prominulis ante marginem unitis, supra glabra ad costam convexam cum petiolo velutina vel glabra, subtus indumento appressissimo subaurato lucidissima, pedalia; flores... An rectius Bassia? — Sumatra occid. prope Sungi-pagu, haud copiose Guttam percham fundens. Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(1171). **Bassia? Balem.** Folia modice (5—4 lin.) petiolata, e basi acutâ vel subobtusâ aequali vel leviter inaequali oblongo-elliptica latiuscule et obtusiuscule acuminata, subpergamacea, supra lucida, praesertim secus costam adpresse villosule pubescentia glabrescentia, subtus venis costalibus utrinque circiter 15 patulis tenerrimis notata, et indumento appressissimo sericco subaurato-lucida, seniora glabriora pallidaque nitorem simul exuentia, margine leviter incurvula, majora usque $\frac{1}{2}$-pedalia, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. lata; flores.... — Bassiae sericeae quodamodo similis, quare provisorie huc retuli. — Sumatra orient. in prov. Palembang, in Ogan-ulu (T.).

(1172). **Bassia? elongata.** Folia alterna sparsa cuneato-oblongo-lanceolata acuminata, basi in petiolum circiter pollicarem continua, subpergamacea, supra glabra viridia lucidula nervis depressis, subtus venis costalibus 20—16 suberecto-patulis tenuibus distinctis serius subvenulosis pertensa auratoque indumento appressissimo non nisi serius subdeterso lucida, 10—7 poll. longa, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ supra medium lata; ramuli sero glabrati graciles teretes; flores.... — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(1173). **Bassia? hypoleuca.** Ramuli validi, novelli cum petiolis pollicaribus costâque subtus appresse puberi glabrescentes; folia e basi cuneatâ vel acutâ obovata vel obovato-oblonga, apiculata vel subacuminata, coriacea, subtus in sicco cinereo-pallida et ad lentem minutissimâ pube adspersa, costis 12 circiter utrinque erecto-patulis parallelis subaveniis pertensa, $7\frac{1}{2}$—6 poll. longa; flores... — Sumatra occid. in Priaman (D.).

EBENACEAE.

(1174). **Diospyros pyrrhocarpa.** Ramuli novelli cum petiolis costâque subtus pubescentes glabrescentes; folia e basi rotundatâ usque acutiusculâ elliptico-oblonga pleraque breviter obtuso-acuminata, coriacea, glabra, supra secus costam canaliculata, subtus pallida costulis 9—7 tenuibus arcuato-patulis a margine leviter incurvo distanter unitis, dense tenere reticulatis; flores secus ramulos inferne laterales solitarii brevi-pedunculati, cum calyce 4—5-partito (lobis ovatis acuminatis coriaceis) utrinque rufo-tomentosi; baccae cerasi majoris mole depresso-globosae, calyce adaucto reflexo (lobis antice convexis) suffultae, rufo-ochrascenti-tomentosae. — Locus inter congeneres incertus. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1175). **Diospyros Diepenhorstii.** Gemmae hirsutulae; folia cum ramulis glabra, brevi-petiolata (petioli teretiusculi), e basi rotundatâ vel obtusâ oblonga vel obverse oblonga superiora sublanceolata, brevi-acuminata, firmiter pergamacea, supra laevia costulis vulgo depressis, subtus pallida iis prominentibus pluribus patulis ante marginem unitis laxe reticulatis, 9—10 poll. longa; flores e ramis vetustis dense aggregati, pedicellis brevibus bracteisque hirtellis, parvuli? (destructi); ovarium grossificans calyce coriaceo cupulato extus parce appresse pubero patente obtuso-5-lobo suffultum, basi abrupte stipitato-constrictum, ovoideum heptagonum, glabrum, apice foveis et denticulis 7 notatum, 14—(?16)-loculare. — Perspicua est D. ramiflorae ROXB. necessitudo, sed discrimen certissimum. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1176). **Diospyros Teysmanni.** Ramuli (qui steriles graciles laxifolii, fertiles densifolii) glabrescentes, cum foliis supra demum nitidi; folia brevi-petiolata, e basi obtusâ vel acutiusculâ ovato- vel elliptico-oblonga, superiora et ramulorum florentium sublanceolata acuminato-attenuata vel obtuso-producta, firmiter chartacea, subtus pallida, tenuiter 6—5-costulata parum venosa, novella cum ramulis petiolisque utrinque in costâ subpatule ochraceo-hirsuta, marginibusque et subtus sparse pilifera, $3\frac{1}{2}$—2 poll. longa; flores masc. axillares subsolitarii e gemmâ quasi perulatâ subsessiles, toti extus rufo-hir-

suti parvuli; calycis 4-partiti laciniae lanceolatae, corollae tubum aequantes; corollae hypocraterimorphae tubus angustus intus glaber, limbi quadripartiti laciniae anguste lanceolatae acuminatae; stamina 15 diversâ altitudine inserta, interiora breviora circa pistilli rudimentum glabrum exilissimum connata; antherae lineares acutae. — Habitus omnino Mabae, fere M. Ebeni. Folia siccata supra fuscescentia, nervis depressis, subtus glauco-fuscula. — Sumatra austr. in prov. Lampong, ad littora et prope Kabagusan (T.).

(1177). **Diospyros? cystopus.** Innovationes fulvo-villoso-tomentosae; ramuli teretes praesertim superne cum petiolis foliisque subtus maxime in nervis rufule pubescentes, glabrescentes; folia brevissime petiolata, e basi rotundatâ ovato- vel parallelo-oblonga abrupte acuminata subcoriacea, supra glabrata ad lentem verrucellosa, subtus costulis patentibus utrinque 18—12 tenuibus venulosis pertensa, in sicco glauco-fuscescentia, 9—6 poll. longa; flores... Petioli dorso tumidi antice conniventi-canaliculati; costa subtus valide exserta. — Sumatra aust. in Lampong, prope Kebang (T.).

(1178). Leucoxylon buxifolium BL. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman, lignum praebens tenacissimum, colonis belgice „Bendi-hout" (D.).

(1179). **Maba? lamponga.** Gemmae velutinae; folia novella subtus minute appresse pubera, cito glaberrima, petiolis brevibus subtrigonis, e basi acutâ vel subcuneatâ obovata, obovato-oblonga vel elliptica, plerumque apice lato-rotundata et retusa, coriacea, nitidula (in sicco griseo-pallida) subavenia, senilia tenere venoso-reticulata, $3\frac{1}{2}$—2 poll. longa; flores dioici?, axillares; fem. solitarii subsessiles vel brevi-pedicellati; calyx coriaceus cupulato-subglobosus tridentatus, dentibus triangulari-acutis, extus appresse puberus; corollae brevis subcampanulatae tubus glaber calycis altitudine, lobi elliptico-oblongi acuminati dorso medio dense hirsuti; ovarium ovoideum glabrum, stylo brevissimo crasso, stigmatibus 3 patulis antice canaliculatis; — masc. (omnes monstrosi?) axillares, supraaxillares et laterales, nunc brevipaniculati, nunc fasciculati vel umbellati, passim solitarii, pedicellati; calyx uti femineorum; corollae loco squamae

3 ovatae basi unitae calycis dentibus alternae, pubescentes; caeterum interiora occupant squamulae sensim angustiores numerosae pluriseriales, liberae vel geminato-unitae, magis minusve praesertim dorso hirsutulae, arcte imbricatae (stamina monstrosa?).— Sumata austr. in provinciae Lampong littoribus marinis (T.).

EPACRIDEAE.

(1180). Leucopogon malayanus JACK. *l. c.* Calycis lobi potius ovato-oblongi acuti quam lanceolati dicendi. Folia saepius bipollicaria. — Bangka, locis sylvaticis (A), prope Djebus (T.).

ERICACEAE.

(1181). **Rhododendron Teysmanni**. Folia cum ramulis glabra, verticillato-terna plurave auf subverticillata crasse breviterque petiolata (petiolo esulco), ovato- vel saepius elliptico-lanceolatoque-oblonga, acuta vel subacuminata, coriacea, costâ praesertim versus basin utrinque convexâ, venis subobtectis, subtus rariter glanduloso-verrucellosa et ad lentem raris exilissimisque lepidibus pallidis adspersa, 5—2 poll. longa; flores terminales umbellati, e gemmâ perulatâ (perulae deciduae) foliorum verticillo obvallatâ, pedicellis capsulisque pubescentibus; calyx brevissimus obsolete crenulatus; corollae sulfureae firmulae infundibuliformis $1\frac{1}{2}$ pollicaris laciniae obovato-oblongae tubo parum breviores; stamina 10; capsulae $1\frac{1}{2}$—$1\frac{2}{3}$ poll. longae angustae, pedicellis vulgo longiores, 5-loculares. — Sumatra occid. in m. Singalang (T.). — *Ad* § 4 *Monogr. Hookerianae*. — Stylus gracilis longus diutius persistens, stigmate peltato crenato.

Adnot. Specimen sterile, vix non conspecificum, in rupibus littoreis prope Siboga lectum, foliis majoribus subtus paullo densius sed minutissime lepidotulis insigne.

(1182). Rhododendron javanicum BENN. *l. c.* — Sumatra austr. in provinciae Lampong monte Radja Bassa 4000′ (T.).

(1183). **Rhododendron lampongum**. Folia verticillato-aggregata petiolata (petioli sulco antico angusto in folii sulcum continuato), e basi acutâ vel angustatâ elliptica vel elliptico-oblonga acuta usque

attenuato-acuminata, coriacea, supra viridia ad lentem nigro-lepidotulo-puncticulata, subtus cum petiolis densissime pedicellis capsulisque styli basi minus dense lepidibus fuscis centro atro-fuscis castaneo-obducta, costâ alte prominente, venis obtectis, 4—1½ poll. longa; pedunculi terminales umbellati, cum capsulâ 6 lin. circiter longâ stylo suo duplo longiore 5-loculari angustâ inter lepides parce patule pilosuli. — Calyx partim persistens membranaceus brevissimus obtuso- 5-sinuatus? — Probabiliter e § 5 *Monogr. Hookerianae*. — Sumatra australis in provinciae Lampong monte Radja Bassa, alt. 4500′ (T.).

(1184). Rhododendron citrinum HASSK. *l. c.* — Sumatra occid. in monte Talang, epidendrum, 4000′ (T.).

(1185). Rhododendron retusum BENN. *l. c.* Forma angustifolia. — Sumatra occid. in m. Talang, 5000′, et altius, locis qui arboribus jam orbati (T.) *).

(1186). **Rhododendron multicolor.** Gracile, glabrum exceptis lepidibus exilissimis super folia raris (lente fortiore saltem indagandis); folia per intervalla pluri-verticillata brevi-petiolata lanceolata utrinque attenuata coriacea, costâ utrinque prominente, subavenia, 2¾—2½ poll. longa; flores e gemmâ terminali foliis suffultâ perulaceâ umbellati, perulis deciduis, exterioribus oblongis subcoriaceis fuscis, interioribus sensim angustioribus et tenerioribus; pedicelli glabri flore vix aequales; calyx exilis planus, integer; corolla 6 lin. alta infundibuliformi-campanulata, limbi lobis obovato-rotundatis tubo aliquid longioribus; genitalia inclusa; stamina 10; stylus mox lateraliter devius, stigmate capitellato 5-verrucoso, styli margine circulari suffulto; capsulae 5-loculares horizontales glabrae, stylo recurvulo vel revoluto diutius coronatae, 2—3 lin. longae Mire ludit florum tum pro stationum discrimine tum pro indivi-

---

*) Duas adhuc alias species ibi vidit TEYSMANN, in montis parte ubi Solfatarae erumpunt solumque igne vulcanico calefactum, arboribus orbatum, humilibus Melastomaceis et Rhododendris obtectum, ericeti europaei adspectum fere prae se fert. Eodem fere modo in altioribus montis Talang regionibus, ubi sylvae igne vulcanico dirutae erant, Rhododendron retusum luxuriat.

duorum naturâ vel florationis periodis coloribus diversis. — Sumatra occid. in regione montanâ interiore, in m. Singalang (fl. albis et sulfureis), prope castellum de Kock (fl. roseis), ibid. (fl. flavis), prope Batang-barus, sterile (T.).

VACCINIEAE.

(1187). **Vaccinium** (§ Epigynium) **malaccense** WIGHT *Icon.* IV. *tab.* 1186, *var. bancana*. Frutescens, ramulis teretibus gracilius foliisque glabris; haec brevi-petiolata, e basi brevi-acutâ subdecurrente oblongo-ovata, elliptica vel anguste oblonga acuminata usque acuta, ex imâ basi vel petioli apice appresse serrulata, infimis serraturis et passim petioli dorso costâque mucronuliferis; racemi superne axillares et subterminales solitarii multiflori puberi; flores cernui bracteâ lanceolatâ majusculâ deciduâ suffulti; pedicelli cum calyce dense pubescentes supra basin minute decidueque opposite bibracteolati; calycis dentes acutati; corolla ellipsoideo-oblonga, extus pubescens, intus deorsum puberula; filamenta piloso-hirtella; antherae glabrae haud setosae; discus epigynus pubescens; baccae maturae praeter apicem dentiferum glabrae. — Differt a specie antheris basi haud puberis; pedicellis non medio uni- sed basi vel infra medium bibracteolatis. Sed in his error facilis. — Bangka, locis arenosis sylvaticis circa Muntok, etiam ad littora maris (A. et T.).

(1188). **Vaccinium** (Epig.) **littoreum.** Glabrum; folia distincte petiolata, petiolo utrinque vulgo uniglanduloso, e basi in petiolum acute continuâ ovato-elliptica vel elliptica perspicue acuminata integerrima coriacea, supra lucida, venis e basi vel prope basin ortis erectis teneris 7-pli—9-plinervia, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{3}{4}$ poll. longa; racemi axillares solitarii foliis longiores, maturi stricti; baccae pedicello sublongiores obovoideo-globosae, denticulis conniventibus et disco epigyno glabro extrorsum subtuberculato, medio circa styli cicatricem producto coronatae. — Prope V. coriaceum MIQ. inserendum. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(1189). **Vaccinium** (Epig.) **bancanum.** Folia brevi-petiolata, e basi acutâ vel acutiusculâ elliptica, obovato- vel oblongo-elliptica, plerumque obtuso-apiculata, coriacea, margine recurva, venis costa-

libus tenuibus subobtectis patule erectis, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$ poll. longa, cum ramulis racemisque elongatis gracilibus distantifloris glabra; calyx brevi-5-dentulus ciliolatus, disco sub anthesi sulcato-gibboso in fructu planiusculo convexo; stylus hirsutulus. — Bangka, prope Plangas (T.).

(1190). **Vaccinium? corymbiferum.** Folia versus apices ramulorum conferta longiuscule petiolata, ovata vel ovato-oblonga acuminata, basi rotundata, crenato-serrata, pergamacea, glabra, costulis utrinque 10—8 erecto-patulis-subtus prominentibus tenere transverse venosis pertensa, 5—3 poll. longa; racemi ad verticem ramulorum axillares terminalesque in corymbum conferti, ramis singulis paucifloris glabris cum baccis lenticelloso-verrucellosis; baccae ellipsoideae, nuclei cerasorum et grossulariae mole, 5?-loculares, circa verticem obtuso-hemisphaericum laevem (disco adnato?) cicatrice latâ calycinâ? notatae; semina numerosa angulata inaequalia foveolata. — Sumatra bor., in distr. Sipirok, in regione montanâ 3000', arbor 30-pedalis, m. Nov. fructifera (J.).

GNETACEAE.

(1191). **Gnetum acutatum.** Scandens?, folia modice petiolata, e basi acutâ vel subacutâ elliptico- vel ovato-oblonga longiuscule vel modice acuminata, membranacea, siccata viridia, costulis utrinque circiter 9 tenuibus patulis, remote a margine arcuato-unitis extra arcum venosis, 10—7 poll. longa; spicae fem. axillares solitariae breves; baccae ellipsoideae. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1192). Gnetum cuspidatum BL. *l. c.* Amenta fructifera elongata valde crassa. Folia coriacea nitida in sicco atro-fusca. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

ABIETINEAE.

(1193). Pinus Merkusii JUNGH. et VR. *l. c.* — Sumatra bor. in distr. Sipirok (T.).

(1194). Dammara alba RUMPH. *l. c.* — Sumatra occid. in distr.

Solok (T.). — Dammar-mata-kutjing putih *mal.* vulgo vocari statuitur.

PODOCARPEAE.

(1195). Podocarpus latifolia WALL. *l. c.* — Bangka, prope Djebus (T.).

(1196). Podocarpus Teysmanni MIQ. *l. c.* Venae seu nervi secundarii tenuissimi non nisi lente distincti numerosissimi obtecti simplices, quâ notâ a sequente statim dignoscenda.

(1197). **Podocarpus palembanica.** Ramuli teretes, novelli subangulati et cum petiolis puberulo-adspersi; perulae ramentaceae lanceolato-lineares; folia densa versus apicem ramulorum densiora, e basi attenuatâ in petiolum brevem semiteretem continuâ anguste elongato-lanceolata, pleraque recta leviter acuminata, modice coriacea, margine leviter incurvo, costâ supra in sulco tereti-emersâ, subtus acutangule prominente, venis numerosis patentibus ante marginem unitis reticulatis prominulis, pedalia, pollicem supra medium lata vel angustiora raro latiora; flores..... — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(1198). Podocarpus eurhyncha MIQ. *l. c.* Venae tenuissimae obtectae, parallelae, indivisae.

(1199). Podocarpus cupressima R. BR. *l. c.* — Sumatra occid. prope Alahan-pandjang (T.).

TAXINEAE.

(1200). Cephalotaxus sumatrana MIQ. *l. c.* — „Tjumaroh" *mal.*

PALMAE.

(1201). **Areca? erythropoda.** Petiolus 2 brachia circiter longus, parte $\frac{1}{2}$ inf. vaginans, caeterum dorso convexus, antice concavus? bifacialis, rubescens, squamellis sparsis crassiusculis adnatis asperulus; rhachis $6\frac{1}{2}$—5-pedalis dorso obtusa, antice acutangule prominens, segmentis distantibus alternis utrinque decrescentibus, basi brevi-inaequali-auriculatâ oblique subreduplicate insertis, linear-

lanceolatis, mediis 2½-pedalibus, pollicem circiter latis, attenuato-acuminatis, omnibus indivisis, crassiuscule chartaceis, lucidulis, subtus pallidioribus, praeter costam subtus convexam supra acute prominentem plurinerviis, in costâ utrinque (passim in nervis lateralibus etiam) squamulis fuscis membranaceis oblongatis erosulis longitrorse adnatis sparsis instructis, iisque caducis cicatrisatis; flores.... fructus.... — Pinangae purpureae nomine in *Hort. Bog.* introducta. — A. calappariae (Ptychospermae) affinis videtur. — Bangka, prope Djebus (T.).

(1202). **Ptychosperma polystachya.** Caudex elatior; frondes brevi-petiolatae breviusculae, segmentis 8—6 circiter utrinque, lineari-lanceolatis attenuato-acuminatis, terminalibus ambobns vel altero reliquis latiore; spadix brevi-pedunculatus ramosus, ramis primariis subumbellato-confertis, in ramulos filiformes complures unilateraliter resolutis, ramulis basi (fere e primario ramo) florem femineum caeterum serialiter flores masculos numerosos proferentibus; spatha lanceolata naviculari-carinata, pede longior. — Bangka, prope Djebus (T.).

(1203). Ptychosperma noxa MIQ. *l. c.?* vel certe species affinis, sed spadix saltem semimaturus suppetit. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(1204). Ptychosperma disticha MIQ. *l. c.* Caudex circiter 6-pedalis, crassitiei digiti. Frondes vix ad ½ bilobae. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(1205). **Ptychosperma simplicifrons.** Caudex gracilis aliquot pedum altitudinis, pennae olorinae crassitiei, inferne radicans; frondes paucae, vaginis petiolis laminâque subtus praesertim fusco-squamelloso-punctatis, laminâ petiolo longiore e basi acutâ lanceato-obverso-oblongâ versus apicem brevi-acuto-bilobum serratâ; spadices versus caudicis inferiora vaginas frondium emortuarum perforantes brevissimi reflexi oligocarpi; spatha lanceolata oblonga coriacea; drupae elongato-conico-cylindricae curvulae. — Prope Pt. disticham inserenda. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muaraenim (T.).

(1206). Pholidocarpus Ihur BL. *l. c.* = *Livistona Diepenhorstii* TEYSM. *in Itin. p.* 9 *et in litteris, teste ipso in litt.* postquam in itinere per insulas Moluccas pulchram stirpem recognoverit. — Sumatra orient. in prov. Palembang (ubi frondibus tuguria teguntur). Sumatra occidentalis in distr. Padang, haud procul a fluvio Anei (T.).

(1207). **Licuala amplifrons.** Petioli graciles usque prope apicem spinosi, intervallis quibusdam inermibus, aculeis parvis patulis leviter recurvulis; lamina ad imam basin usque circiter 12-partita, segmentis firmiter chartaceis lucidulis, mediis latioribus angusto-cuneiformibus apice rectis, $2\frac{1}{2}$ pedes longis, exterioribus sensim angustioribus lanceolatis apice obliquis, illis apice usque 7- (medio 12-lobulo?), his usque 3-lobulis, lobulis apice bilobellatis; spadix longissimus strictus? novellus rubiginoso-obductus, tubuloso-spathatus, ramis (inferne adnatis) distantibus alterno- (quasi subdichotomo-) ramosis, rubiginoso-furfurellis glabrescentibus, floribus remotiusculis. — Prope L. spinosam. — Sumatra occid. prope Teku (D.).

Adnot. Licualae speciem incertam in paludibus maritimis prope Djago-djago Sumatrae crescentem commemorat TEYSMANN in Itinerario. Alteram parvam speciem (Serdong hajan *mal.*) in Sumatrâ orient, in distr. Muara-enim observavit.

(1208). **Korthalsia Teysmanni.** Frondes breves (ipse apex deest), rhachi inferne canaliculato-compressâ, caeterum trigono-semiterete, dorso redunco-valido-aculeatâ, segmentis utrinque circiter 9—10 ansatis plerisque alternis pergamaceis concoloribus cuneato-rhombeis acutis vel subacuminatis, supra medium duplicato-serratis multinerviis, majoribus fere semipedalibus; spadix magnus ramosus, partiales $\frac{1}{2}$—$\frac{1}{4}$-pedales; calyx fem. extus intusque hirsutulus. — Sumatra orient. in interioribus regionibus prov. Palembang, prope Muaraduwa (T.).

(1209). **Korthalsia flagellaris.** Frondes elongatae longe loratae, rhachi loroque uncis reversis brevibus saepe compositis armatis, segmentis anguste cuneato-oblongis (pedalibus) apice triangulari-acuminato inaequaliter serratis, subcoriaceis, supra nitidis; amenta

(masc.) in spadicibus magnis paniculaeformibus prope caudicis apicem pluribus (per frondes depauperatas interstinctis) denique caudicem terminantibus racemi specie disposita. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1210). **Plectocomia sumatrana.** Froudes...; spadicis axis crassus ultropedalis, spathis vaginantibus firmo-coriaceis inferne albido-obductis, ex ore truncato extrorsum brevi-lanceato-productis; rami (spadices proprii) usque 9 (adhuc virginei) stricti cylindrici leviter compressi; spathellae ovatae subrhombeae acuminatae margine fusco irregulariter laccro-fimbriatae, caeterum griseo-subfurfuraceo-obductae. — Aculei adjacent (an frondium?), 5 per series connati, leviter compressi recti, inferne fusco-furfurelli.— Sumatra occid. prope Paya-kombo (T.).

(1211). Zalacca Wallichiana MART. *l. c.* — Sumatra occid. prope Panti; et Duku? (T.).

(1212). **Daemonorops longipes.** Ecirrhosus et eloratus; caudex subnullus; petioli graciles bipedales, basi vaginae subcoriaceae nigro-setosae adnati, caeterum subtetragono-compressi usque ad laminam aculeis rectis subulato-compressis ternatis et subverticillatis patentibus pallidis armati; frons perbrevis fere flabelliformi-contracta, rhachi circiter semipedali inermi, segmentis utrinque circiter 6 dense approximatis, lanceolatis acutis, membranaceis plurinerviis (3 nervis reliquis validioribus), in nervo medio utrinque, supra in 3 et secus marginem nigro-setulosis, setulis marginalibus superne geminatis, venis transversis perspicuis subflexuosis, majoribus pedem longis, 10—5 lin. latis; — spadix (separatus exstat) parvulus glabratus inermis (spathis omnibus dejectis) alterni-brevi-ramosus, ramis simplicibus vel subramulosis oligocarpis; corollae laciniae sublanceolatae obtusiusculae calyce longiores; drupae (immaturae) ovoideae brevi-obtuso-rostellatae nunc fusculae materie resinosâ subobductae, squamis in serie perpendiculari (adjectis summis depauperatis) circiter 10 rhombeis medio depressis, dorso subbigibbis. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1213). **Daemonorops trichrous.** Frondes...; spadicis fem. pe-

dunculus compressus, cum spathâ communi persistente subcoriaceâ elliptico-lanceolatâ leviter naviculari longe acuminatâ intus rubello-fusco-nitidâ extus atro-obductâ aculeis compressissimis (in spathae medio dorso majoribus) armatus; spathae partiales diutius persistentes conformes minores inermes; spadix ramosus coarctatus, spathâ fere duplo brevior, maturus glaber; calycis corollaeque conformis laciniae ovatae lanceatae subaequilongae; cupulae stamineae 6-partitae lobi ovati; drupae cerasi minoris mole subglobosae stylo rostellatae, nitidae, squamis in serie perpendiculari (adjectis supremis nanis) 10 rhombeis alutaceo-flavidis, medio longitrorse depressis, marginibus tenerrime crenato-erosulis bicoloribus, extrorsum lato-albidis, versus medium atro-fuscis apiceque inferiore vulgo subatris. — A D. fisso differt spathae communis (pedalis) persistentis (in quibusdam tamen dejectae) indole, druparum colore caet. — Sumatra orientalis in prov. Palembang, prope Muara-duwa atque Batu-radja (T.).

(1214). Daemonorops hirsutus BL. *l. c.* Aculei pedunculi per series transversas connati, quod iconi l. c. laud. fere repugnat. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(1215). Daemonorops accedens BL. *l. c.* Squamae druparum rubello-variegatae margine albidae, nondum maturae. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(1216). Daemonorops Draco BL. *l. c.* — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa, Batu-radja (T.). Sumatra occid. in Priaman (D.).

(1217). **Daemonorops periacanthus**. Frondes..., spatha communis basi attenuata compressa, sursum dilatata duro-coriacea toto dorso seriebus transversis aculeorum compressorum breviusculorum armata, partiales conformes, superne aculeis paucioribus subseriatis vel sparsis; spadix fem. fructifer demum longissimus espathatus, axibus compressis junioribus nigro-fuscoque obductis glabrescentibus, pedunculo aculeis confertis et solitariis armato; rami primarii 6—8 distantes decrescentes, ramulis alternis 12—6 decrescentibus 12—3-floris; drupae brevi-pedicellatae, corollae laciniis brevi-lan-

ceatis calyce longioribus suffultae, subglobosae vel ovoideo-globosae, obtuso-apiculatae, squamis in serie perpendiculari octonis rhombeis medio sulcatis, margine fusco extimo tenerrime erosulo cinctis, testaceo-stramineo-pallidis. — Prope D. verticillarem MART. et affines, fructu D. accedenti BL. haud dissimilis. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa, Muara-enim (T.).

(1218). **Calamus Diepenhorstii.** Vaginae crassae praeter basin aculeis nigrescentibus transverse seriatis sparsisque subulato-compressis armatae; petiolus $3\frac{1}{2}$ ped. rhachisque ($2\frac{1}{2}$ ped. longa) dorso marginibusque aculeis reduncis brevibus nigrescentibus armata, aculeis superne ternatim combinatis, communi basi tumidâ pallidâ insessis; frondis ecirrhosae segmenta densa, utrinque circiter 35 lineari-lanceolata acuminata tri- (cum nervis tenerioribus 7-) nervia, marginibus glabra, in nervo medio subtus carinato nigro-setosa, transverse venosa, membranacea, majora pedalia; spadix cum pedunculo 12-pedalis (ipso pedunculo 7—8-pedali) tenuis reduncе aculeatus, ramis primariis paucis distantibus elongatis, vaginis arctis inermibus glabris, ramulis alternis 8—12 patentibus brevibus distantifloris; calycis corollaeque lobi breves lati subaequilongi; drupae e lutescente albidae (vix maturae) subglobosae brevi-apiculatae, squamis in serie perpendiculari 12—11 (adjectis summis depauperatis) rhombeis dorso sulcatis, utrinque tumidulis, sub lente obsoletissime fusco-marginatis. — Prope C. micranthum et C. viminalem. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(1219). **Calamus subangulatus.** Culmi tenues elongati; vaginae apice postice ungulato-tumidae, praesertim superne striato-angulatae (ex rubello fuscescentes), angulis obsolete papillosis, aculeis sparsis e basi tumidâ subulato-compressis subtus concaviusculis, supra convexis, pallide fuscescentibus; petiolus brevis nunc subnullus; rhachis tenuis pallida semitereti-trigona (apice cirrhosa?), dorso aculeis patulo-subreduncis, nunc praesertim versus basin geminato- vel ternato-transverso-unitis; segmenta distantia saepe geminato-confertiora lanceolato-linearia filiformi-acuminatissima, membranacea, opaca, subtus paullo pallidiora, praeter nervum medianum utrinque tenuiter 3-nervia, venis transversis raris, marginibus costâque utrinque prae-

sertim versus apicem parce appresse minute setulosa, majora pedalia, fere 6 lin. lata; spadix... Probabiliter C. apiculari, opaco caet. affinis. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(1220). Calamus rhomboidalis BL. *l. c. var. uberrima.* Ramis spadicis valde elongatis, amentis (masc.) inferioribus ternis binisve c spathellâ ortis tripollicaribus. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-duwa (T.).

(1221). **Calamus Manan.** Frondes..., spadix fem. magnus ramosus, ramis quibusdam in lora conversis; spathae primariae et secundariae (hae ore ciliatae praesertim superne aculeatae) reduncо-aculeatae, aculeis nunc per series transversas confertis vel connatis, nigrescentibus; rami tertiarii fructiferi 9—11 elongati sursum decrescentes, distanter multiflori; calycis (sub fructu) trifidi lobi ovati acuti, corollae conformes minores paullo superantes; drupae subovoideo-ellipsoideae vel ellipsoideae circiter pollicares, stylo nigrescente obtuso-rostratae, squamis in serie perpendiculari 7—8 stramineis atro-fusco-marginatis medio sulcato-depressis. — Prope C. asperrimum BL. pertinere videtur. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim, Muara-duwa (T.).

Adnot. In TEYSMANNI itinerario aliae adhuc Palmarum species in Sumatrâ observatae commemorantur, sed specimina sicca haud vidi; inter alias Calyptrocalycis novam speciem prope Padang-Sibusuk in Sumatrâ occid. detectam commemorat.

PANDANEAE.

(1222). Pandanus littoralis JUNGH. *l. c.*? Probabiliter est ille quem in oris Sumatranis TEYSMANN observavit. — Plures etiam alias species, in Javâ forsan haud obvias, in Sumatrâ et Bangkâ vidit, sed specimina haud collegisse videtur. — Aliam pulchram speciem in interioribus provinciae Padang regionibus, prope Panti, detexit, caudice 40-pedali insignem; syncarpia racemose disposita, 9—12 in singulo racemo tristiche ordinata, singula 7 poll. longa, 4 in diametro. Carpella irregulariter 6-angulata, pollicem longa, spinoso-cuspidata?

(1223). **Pandanus furcatus** ROXB. Specimen junius in H. Ultra-

jectino adest, e Sumatrâ advectum, ab adultis foliorum formâ satis abludens. Folia spirali-tristicha, submembranacea, lanceolato-linearia acumine filiformi-triangulari abrupte terminata, marginibus costâque dorso serrato-spinulosa, (aculeis parvulis erecto-patulis pallidis apice nigrescenti-fuscis), lateribus medio antrorsum canaliculato-arrectis, extrorsum contrariâ directione deviis. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(1224). Freycinetia angustifolia BL. *l. c.* — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

ORONTIACEAE.

(1225). **Pothos malaianus** = *Scindapsus* (*Nothopothos*) *microstachyus Miq. Fl. Ind.* III. *p.* 188, *tab.* 39. Iterato examine diversae aetatis spadicum meliora edoctus, subgenus nostrum ab Allopotho SCHOTT haud differre vidi. Perigonium, in juvenilibus breve inter ovaria dense conferta latens, adglutinatis filamentis dilatatis illius fere longitudinis olim praetervisum, e 4 sepalis latis amplectentibus compositum est. Stamina fere semper 4 reperi. Stigma lineare transversum unâ extremitate vulgo curvatum. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

(1226). **Pothos sumatranus.** Scandens, radicans, caulibus lignescentibus; petioli (7 – 3 poll. longi) usque prope apicem alati, geniculo antice profunde excavato; laminae petiolo utplurimum longiores, e basi obtusâ vel acutiusculâ oblongae abrupte breviuscule acuminatae chartaceae firmae, supra in costâ canaliculatae, subtus dense patule venosae venis juncturâ subtriplici continuâ utrinque ante marginem (interiore distantiore) unitis, 8—8½ poll. longae, haud raro quidquam obversae; spadix... — A P. oxyphyllo staturâ multo grandiore differt. — Sumatra occidentalis prope Lubu-alang (T.).

(1227). Cryptocoryne ciliata FISCH. *l. c.* Folia latiora quam in icone *Wight Icon.* III. *p.* 775. — Sumatra occid. in fossis prope Padang (T.).

AROIDEAE.

(1228). Aglaonema Schottianum MIQ. *l. c.* Petioli inferiores $\frac{1}{2}$, superiores $\frac{1}{3}$—$\frac{1}{4}$ alati. Spathae brevi- mucronato-cuspidulatae, $1\frac{1}{2}$—$1\frac{3}{4}$ poll. longae. Spadix majorem partem masc. — Sumatra orient. in regione Palembanicâ, ad fl. Lamatang prope Daugko (T.).

(1229). Pistia Stratiotes LINN. *l. c.* Specimina parvifolia. — Sumatra occid. prope Singkara (T.).

NAJADEAE.

(1230). **Potamogeton natans** LINN. Caulis teres simplex; folia longe petiolata, natantia coriacea ovata, elliptica vel oblonga, acuta vel obtusa, basi rotundata vel subcordata, submersa angustiora lanceolata vel oblonga; stipulae connatae elongatae a petiolo liberae. *Kunth Enum.* III. *p.* 127 *cum syn.* — Speciei per orbem divulgatae coram est:

Forma indica. Folia natantia elliptica vel elliptico-oblonga acuta, basi acuta vel acutiuscula. — Nostra specimina cum iis a cl. Dr. HOOKER in Khasiae reg. temp. 4—6000′ lectis satis congrua, sed loco parum inundato nata, caulibus radicantibus, foliis submersis fere deficientibus, emersis brevioribus et latioribus minoribusque quam in illis, quibus fere lanceolata competunt. — Sumatra occid. in Alahanpandjang, in lacu Danoh di Atas (T.).

(1231). **Potamogeton sumatranus**. Elongatus, subsimplex; folia omnia submersa conformia petiolata (petiolo subaequilonga vel inferiora longiora) lanceolata utrinque acuta integerrima 13—11-nervia tenuiter transverse venosa membranacea), circiter tripollicaria; stipulae a petiolo vix longiore liberae connatae; pedunculi aequiteretes, spicâ 1—$1\frac{1}{2}$-pollicari subconfertiflorâ longiores; bracteae subunguiculatae latae concavae. — Inter conformifolios. — Sumatra occid. in fossis prope Padang et prope Padang Pandjang, in lacu Singkara, ubi unica erat planta aquatica quam T. vidit, caespites efficiens circiter sexpedales (T.).

HYDROCHARIDEAE.

(1232). Hydrilla verticillata CASP. *Bot. Zeit.* 1856, *p.* 899.

Pringsh. Jahrb. I. *p.* 494, *var. η. longifolia ej.* (= *H. najadifolia Zoll. mihi l. c.*). Folia paullo breviora quam in sp. jav.; internodiorum longitudo perquam variabilis. — Specimina $1\frac{1}{2}$—2-pedalia. — **Sumatra occid. in distr. Baros (T.).**

(1233). Blyxa Roxburghii RICH. *l. c.* — **Sumatra occid. in regione Siboga. — Bangka, prope Djebus (T.).**

(1234). Enhalus Koenigii RICH. *l. c.* — **Sumatra bor. in sinu maris Tapanuli (T.).**

(1235). Ottelia alismoides RICH. *l. c.* — **Sumatra occid. prope Padang-sidempuan (T.).**

XEROTIDEAE.

(1236). Susum anthelminthicum BL. *l. c.* — **Sumatra occid. prope Lubu-sikaping (T.).**

(1237). **Susum minus.** Folia oblongo-lanceolata acuminata glabra (suppetens 10 poll.); panicula glabra; perigonii laciniae rotundato-ovatae obtusissimae subenerviae, tres exteriores interioribus plus duplo breviores; stigmatis lobi ovales obtusi breves supra puberi; baccae parvulae, supp. pisi mole. — A superiore differt staturâ minore, perigonii sepalis magnitudine valde disparibus (in illâ subaequilongis), stigmatibus brevioribus et obtusis (in illâ oblongo-ovatis acutis), et ni fallor baccis multo minoribus. — **Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).**

FLAGELLARIEAE.

(1238). Flagellaria minor BL. *l. c.* — *β. lincarifolia*, foliis praesertim superioribus anguste lincaribus (2 lin. vix aequantibus) firmulis, nitidis. Huc praesertim syn. WALL. pertineat. — **Sumatra occid. in prov. Priaman. — β. Sumatra occid. prope Lubualang. — Bangka, prope Djebus (T.).**

CYPERACEAE.

(1239). Cyperus polystachyus ROTTB *l. c.* — **Bangka, in ripâ arenosâ rivuli Muntok (A.).**

(1240). Cyperus compressus LINN. *l. c.* — Bangka, locis graminosis prope Muntok admodum vulgaris (A.). — Sumatra occid. in prov. Priaman (T.).

(1241). **Cyperus bancanus.** Radix fibrosa pluriculmis; culmi vulgo ultropedales trigono-trialati; folia infima depauperata, 2 superiora elongato-linearia plana glabra flaccida, culmo saepius longiora; involucrum utplurimum 4-phyllum inaequale inflorescentiam longe superans; umbellae pluri-radiatae radius unus sessilis, reliqui inaequales, alii simplices, alii semel proliferi, apice capitato-poly-(5—15)-stachyi; spiculae breves ovatae acutae compressae, 8—6-florae, 2—1 lin. longae, squamis ovatis mucronulato-acutis acute naviculari-carinatis, plurinervi-striulatis firmulis rubellis; achaenium acute trigonum nitidum; stylus apice trifidus. — Rhacheolâ squamis contrarie compressiusculâ inter compressorum seriem recipiendus videtur, licet habitu peculiari, qui Fuirenae speciem prae se fert, ab affinibus recedat. — Bangka (A.).

(1242). **Cyperus macropus.** Culmi abbreviati ($\frac{1}{2}$—2 poll.) obtuso-trigoni aphylli, basi vaginati; involucrum superposite polyphyllum, foliis inaequalibus margine et superne carinâ scabris; umbellae radii intra fasciculum sessilem emersi, 4—6 elongati inaequales, culmo longiores, majores usque 8-pollicares, apice involucellati fasciculato-5-multi-spiculati, fasciculis simplicibus vel compositis; spiculae lanceolatae, passim abbreviatae, compressae, 20—6-florae, squamis ovatis navicularibus mucronato-acutis plurinerviis, carinâ viridi, lateribus rubello-fuscis, rhacheolâ squamis contrarie compressâ foveatâ, ad singulam foveam utrinque unidentulâ; achaenium squamâ $\frac{1}{2}$ brevius trigonum fuscescens; stylus trifidus. — Squamae juveniles totae virides, maturae fusculae, denique subpallescentes. — Bangka (A.).

(1243). Cyperus bulboso-stoloniferus STEUD. *l. c.* — Bangka, prope Muntok, locis argillaceis aridis vulgaris (A.).

(1244). Cyperus Haspan LINN. *l. c.* — Bangka, in solo argillaceo vulgaris, ad fortificationes prope Batu-rusak (A.).

(1245). Cyperus Iria LINN. *l. c.* — Bangka, locis umbrosis prope Muntok, in solo argillaceo prope Batu-rusak (A.).

(1246). *Ej. var. diaphaniria* MIQ. *l. c.* — Bangka, prope Batu-rusak locis graminosis, uliginosis, secus vias vulgatissimus (A.).

(1247). Cyperus corymbosus ROTTB. *l. c.* — Bangka, ad ripas fl. Batu-rusak (A.).

(1248). Cyperus rotundus LINN. *l. c.* — Bangka, ad ripas fl. Batu-rusak (A.).

(1249). Cyperus piptolepis STEUD. *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (T.). — Bangka (A.).

(1250). Cyperus elatus LINN. *l. c.* — Bangka, locis uliginosis (A.).

(1251). *Ej. var. graminicola* MIQ. *l. c.* — Bangka, prope Muntok locis graminosis ubique (A.).

(1252). **Mariscus maritimus.** Culmus humilis ($\frac{1}{4}$ pedalis) basi bulboso-lato-squamatus, caeterum inferne foliosus, foliis anguste linearibus culmum superantibus, flaccidis, margine scaberulis; involucrum triphyllum foliaceum; capitulum sessile solitarium ovoideum; spiculae oblongae, squamis 2 infimis parvis subhyalinis vacuis, 2 superioribus ovatis acutis striulatis pallide viridulis fusco-punctulatis firmis, fertilibus; achaenium trigonum mucronatum. — Prope M. capitatum STEUD. — Bangka, in littore arenoso maris prope Muntok (A.).

(1253). Mariscus umbellatus VAHL. *l. c. forma contracta.* — Bangka, prope Batu-rusak (A.).

(1254). Kyllingia sororia KUNTH. *l. c.* — Folia 2, infimum superiore multo brevius. Spicularum rhachis conica. — Bangka, locis graminosis umbrosis (A.).

(1255). Chaetocyperus setaceus NEES *l. c.* — Bangka, prope Muntok locis arenosis apricis dense caespitosus (A.).

(1256). Eleocharis plantaginea R. BR. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (T.).

(1257). Scirpus juncoides ROXB. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (T.).

(1258). Isolepis armerioides MIQ. *l. c.* — Bangka, prope Batu-rusak (A.).

(1259). **Fimbristylis oxyrhachis**. Culmi e rhizomate subtuberoso plures graciles firmuli subtetragoni ($\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}$-pedales), basi vaginis 2 aphyllis apertis acutis; spicula ellipsoidea vel obovato-ellipsoidea turgidula; squamae deciduae viridulo-carneae vel fuscescentes, inferiores paucae vacuae majores firmiores oblongae obtusiusculae obsolete nervosae, sub anthesi spiculam $\frac{1}{2}$ superantes; reliquae subobovatae apice lato-rotundatae concavae teneriores, marginibus praesertim superne extenuatae; styli bifidi rami (fusci) dense pubescentes; achaenium squamae dorso inclusum eâ duplo brevius biconvexo- subcylindrico-angustum, per series foveolato-puncticulatum, apice obtusum, deorsum paullo attenuatum, subpedicellatum; rhachis matura anguste conica longe acute attenuata, profunde foveata. — Prope F. polytrichoidem NEES et F. abjicientem STEUD. — Bangka (A.).

(1260). Fimbristylis efoliata STEUD. *l. c.* — Bangka, locis uliginosis prope Batu-rusak (A.). — Nequaquam confundenda cum homonymâ Zollingerianâ, de quâ BÖCKELER scripsit in *Florâ Ratisb.* 1860, *n.* 8, *Mischoporae* generis titulo.

(1261). Fimbristylis squarrosa VAHL *l. c.* — Bangka, locis humidis prope Batu-rusak (A.).

(1262). Fimbristylis miliacea VAHL *l. c.* β. *validior*. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1263). Fimbristylis rigida KUNTH *l. c.* — Involucrum 4—3-phyllum longiusculum. — Bangka (A.).

(1264). Fuirena pentagona WIGHT *l. c.* — Bangka, locis tur-

faceo-paludosis prope Muntok (A.). — Sumatra occid. in Priaman (T.).

(1265). Lipocarpha argentea R. BR. *l. c.* — Bangka, ad ripas arenosas fluvii Muntok, m. Sept. (A.).

(1266). Lipocarpha foliosa MIQ. *l. c.* — Bangka, prope Muntok in littore arenoso maris, m. Oct. (A.).

(1267). Rhynchospora aurea VAHL *l. c.* — Setae valde inaequales, saepe 8. — Bangka, ad ripam arenosam fl. Muntok (A.). — Sumatra occid. in prov. Priaman (T.).

(1268). Scleria sumatrensis RETZ. *l. c.* Folia haud vere trinervia sed costae parallele longitudinaliter utrinque depressa, unde adspectu trinervia. Paniculae laxae patulae. Achaenium obovoideum violaceo-nigrescens albo-punctatum, disco altiusculo coriaceo nitido glabro trilobo, lobis obtusis totis perspicue inaequaliter dentatis crenatisque. — Bangka, prope Batu-rusak in paludibus locisque uliginosis (A.).

(1269). **Scleria bancana.** Glabra; vaginae triquetrae, angulis anguste alulatis cum culmi triquetri apice retrorse scaberulis; folia linearia elongata firmula marginibus carinâque retrorse scabra, praesertim subtus striata; ligula elongata ovato-lanceolata membranacea glabra, basi ex rubro fusca; panicula terminalis oblonga cum 1—2 superne axillaribus confluens, bracteis primariis elongatis anguste linearibus rigidulis ramos superantibus; achaenium ellipsoideo-globosum areolato-impressum glabrum albido-violascens, disco tripartito, lobis apice obtuso obiter crenulatis rigidis glabris, basi subproductis. — Prope superiorem inserenda. — Bangka, circa Muntok undique in sylvis aridis arenosis (A.).

(1270). Diplacrum caricinum R. BR. *l. c.* β. *sumatranum*. Culmi graciles; folia longiora et angustiora; fasciculorum squamae ext. angustiores longius acuminatae; quae achaenium includunt, rigidae sulcatae. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

LEPIRONIA. § 1. *Culmi aphylli monostachyi.*

(1271). Lepironia mucronata RICH. *l. c.* Culmi basi passim e

vaginâ brevifoliati. Spica matura ovoidea. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Marassa (T.). — Bangka, prope Muntok in paludibus maritimis (A.).

(1272). **Lepironia enodis.** Culmi (an basi vaginati?) graciles glauci obtuso-trigoni, apice crassiore trigoni; spica solitaria terminalis subobliqua elliptico-conica acuta, squamis coriaceis pallide viridibus margine scariosis, elliptico-oblongis, multinerviis, infimis vacuis acutiusculis; squamulae interiores octonae?, exterioribus compresso-naviculatis carinâ ciliatis reliquas includentibus; stylus trifidus, ramis saltem 2 elongatis circinatim revolutis. — Si culmi supra spicam continuationem in specie superiore folium spicam suffulciens esse concedas, nostra folio illo deficiente in bracteam infimam spicae converso, culmo etiam enodi et minore squamularum numero, squamis nervosis, ovario trigino vel subtrigono satis recedit. — Sumatra orient. in prov. Palembang regionibus interioribus, prope Djano-tjaloh-muri (T.).

§ 2. *Culmi foliosi, pedunculis monostachyis axillaribus.*

(1273). **Lepironia foliosa.** Folia subradicalia equitanti-disticha, e basi complicatâ lato-linearia in acumen trigonum angustum terminata, marginibus et superne etiam carinâ spinuloso-serrulata, coriacea striata subtri-plicata; pedunculi ex axillis foliorum inferne solitarii glauci obtuso-trigoni 2—5-vaginati, foliis multoties breviores, monostachyi; spica ellipsoidea acuta, squamis pallidis viridulis plurinerviis oblongis angusto-fusco-marginatis, inferioribus acutis vacuis; squamulae interiores 6?, exterioribus reliquas includentibus naviculari-compressis carinâ ciliatis; ovarium digynum? (adhuc plane virgineum). — Sumatra orient. in prov. Palembang (T.).

(1274). **Lepironia cuspidata.** Culmus erectus humilis dense foliosus; folia e basibus brevi-vaginatis equitantibus viridibus superiorum purpurascentibus longiuscule petiolata, oblonga trinervia in cuspidem longam ciliatam abrupte terminata, (novella) flavicantia; pedunculi axillares solitarii petiolo parum longiores, cum spicis ellipsoideis rubello-fusci, evaginati; squamae oblongae acutae et acutiusculae. — Radix fusiformis brevis, fibris paucis brevior. Petioli

canaliculati cum vaginis latis brevibus 2—3½ poll. longi, lamina 6—2½ poll. longa, 1½—1 lata. — Sumatra occid. (K.).

§ 3. *Caules foliosi; inflorescentia corymbosa pleiostachya.*

(1275). **Lepironia sumatrana.** Caulis subnullus; folia densa disticho-equitantia elongata lato-linearia, firma, marginibus et carinâ spinuloso-serrulata; culmus trigonus elongatus vulgo monophyllus, apice corymboso-polystachyus; involucrum saepius inaequaliter triphyllum; spiculae in inflorescentiae ramulis brevibus geminatae, ternae pluresve aggregatae, obovoideae ellipticae parvulae, maturae stramineae, squamis ellipticis obtusis convexis rigidis, infimis vacuis subacutis; squamulae 6, quarum 2 exteriores naviculares compressae carinâ ciliatae; stylus bifidus; achaenium lenticulari-compressum, utrinque attenuatum, styli basi persistente continuâ compressâ rostratum. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Ipil Batang-leko (T.).

(1276). **Lepironia bancana.** Caulis subnullus; folia densa disticho-equitantia elongata linearia firma, marginibus carinâque spinuloso-serrulata; culmus trigonus aphyllus, angulis versus apicem scabris; involucrum inaequaliter 2—4-phyllum; corymbus contractus, ramis 6—10-stachyis, pedicellis ad angulos serrulato-scabris geminis ternis pluribusve confertis; spiculae ellipsoideae obtusae, squamis infimis vacuis subacutis, reliquis ovalibus obtusis striulatis griseis cum levi rubore (sub anthesi); squamulae interiores 6?, quarum exteriores naviculari-compressae carinâ ciliatae; achaenia in singulâ spiculâ circiter 4, reliquis suppressis ellipsoideo-trigona, faciebus convexis, sulco interjecto separatis, unâ majore, 2 aequalibus minoribus, crasso-crustacea, styli basi apiculata. — Superiori admodum similis, omnibus partibus minor, spiculis brevioribus pauciflоris caet. distincta. — Bangka, in solo turfoso sylvarum prope Batu-rusak (A.).

Adnotatio. Lepironiae generi, ab Hypolytreis haud removendo et Pandanophyllum probabiliter includenti, secundum unicam speciem olim exstructo, superiores species, utut habitu discrepantes, omnes autem florum fabricâ arctissimo connubio junctas, adscribendas esse vix est quod dubitem. Squamularum internarum numerum ad sex descendere, stirpesque etiam trigynas admittendas esse, naturali

generis characteri haud repugnare censeo. In omnibus squamulae (i. e. bracteolae) ita dispositae sunt ut 2 exteriores naviculares dorso ciliatae valvatim sibi arctissime appositae reliquas interiores, quarum numerus in eâdem specie et iisdem spiculis paullisper variat, cum genitalibus arctissime amplectant, ulteriore evolutione a se invicem removendae. In Lepironiâ squamulae hae masculae statuuntur, stamen vel stamina concomitantes, pistillum flos fem. nudus censetur, in Hypolytro contra, ubi interiores squamulae desunt, ab auctoribus flos hermaphroditus perhibetur. Tam grave discrimen reverâ haud adesse, et utrumque genus eaedem morphonomiae subjectum esse crederem, ita ut Hypolytri flosculos etiam e femineo nudo et lateralibus masculis conflatos statuere oporteat, saltem si Lepironiae flosculos eodem modo explicare velis.

GRAMINEAE.

(1277). Leptaspis urceolata R. BR. *l. c.* Spec. luxuriantia, foliis 9—10 poll. longis. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.), *forma minor*. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Siring-kebau (T.).

(1278). Sporobolus diandrus BEAUV. *l. c.* — Bangka, prope Batu-rusak in pratis vulgaris (A.).

(1279). Dactyloctenium aegyptiacum W. *l. c.* — Bangka, circa Muntok locis graminosis modice vulgare (A.).

(1280). Eleusine indica GAERTN. *l. c.* — Bangka, prope Muntok locis aridis et umbrosis, ad fossas circa Batu-rusak (A.).

(1281). Eleusine coracana GAERTN. *l. c.* — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(1282). Eragrostis rubens HOCHST. *l. c.* — Bangka, locis graminosis prope Batu-rusak (A.); — *var. α. effusa*, in eâdem insulâ prope Muntok frequens in planitie arenosâ aridâ (A.).

(1283). Eragrostis unioloides NEES *l. c.* — Bangka, in pratis aridis; ad fortificationes Batu-rusak (A.).

(1284). Eragrostis verticillata R. S. *l. c.* — Bangka, locis argillosis circa Muntok frequentissima (A.).

(1285). Eragrostis plumosa LINK. *l. c.* — Bangka, in pratis circa Muntok communis (A.).

(1286). Centotheca lappacea DESV. *l. c.* — Bangka, prope Batu-rusak in pratis, ad vias rel. vulgaris (A.).

(1287). Rottboellia muricata RETZ. *l. c.?* — Bangka, sporadice in pratis circa Batu-rusak (A.).

(1288). Bambusa nigro-ciliata BÜSE *l.c.?* — Sterilis. — Bangka, inter Batu-rusak et Kanpat-baru, ad flumen (A.).

(1289). Melocanna humilis RUPR. *l.c.?* Sterile. — Bangka (A.).

(1290). Paspalum sumatrense RETZ. *l. c.* — Bangka, prope Muntok in pratis, Batu-rusak, locis graminosis (A.).

(1291). Digitaria pertenuis BÜSE *l. c.?* Spicae saepe quaternae. — Bangka, prope Batu-rusak locis uliginosis et graminosis (A.).

(1292). **Eriochloa sundaica**. Spicae usque octonae corymboso-paniculatae, inferiores fasciculatae, rhachidibus trigonis puberis; spiculae pedicellatae, infimae geminatae; gluma exterior nulla (nisi pedicelli callus), interior ovata acuta margine hyalina, triuervia glabra, valvulâ flosculi sterilis oblougo-ovatâ viridi trinerviâ nitidâ louge (rubello- dein albido-) ciliatâ brevior; valvulae fl. fertilis inclusae, inferior trinervia distincte aristata; culmus apice minute puberulus; vaginae et folia (latiuscule brevi-lanceolata) pilosula, haec marginibus et ore vaginae ciliata; ligula ciliaris. — Gramen bipedale, e basi geniculatâ erectum. — Bangka, prope Muntok locis graminosis, in solo argillaceo, m. Aug. 1858 (A.).

(1293). Panicum miliare LAM. *l. c.* — Bangka, prope Muntok locis argillaceis aridis caespites glaucas formans (A.).

(1294). Panicum radicans RETZ. *l. c.* Foliis fere totis ciliatis. — Bangka, prope Batu-rusak inter frutices (A.).

(1295). Hymenachne interrupta BÜSE *l. c.* — Bangka, prope Batu-rusak frequens in pratis (A.).

(1296). Hymenachne indica BÜSE *l. c.* Forma spicis tenuioribus hic illic viviparis. — Bangka, prope Batu-rusak ad fossas (A.).

(1297). Echinochloa colonum BÜSE *l. c.* Forma gracilis, glumis satis abbreviatis. — Bangka, ad fossas rope Batu-rusak (A.).

(1298). Setaria glauca BEAUV. — et *var. subtessulata* BÜSE *l. c.* — Bangka, prope Muntok, Batu-rusak (A.).

(1299). Coix lachryma LINN. *l. c.* — Bangka, circa Batu-rusak locis nemorosis (A.).

(1300). Heteropogon polystachyus SCH. *l. c.* — Insula Pulu Pandjang in fretū Sundae (T.).

(1301). Anthistiria ciliata LINN. *var. Junghuhniana* BÜSE *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.). Bangka (A.).

(1302). Saccharum spontaneum LINN. *l. c.* — Bangka, circa castellum Batu-rusak (A.).

ERIOCAULONEAE.

(1303). **Eriocaulon luzulaefolium** MART. *in Wall. Pl. As. rar.* III. *p.* 28. Caulis brevis, radicibus albidis; folia caespitosa lanceolato-linearia versus apicem angustata, obtusiuscula, glabra, membranacea, fenestrato- 9—13-nervia, 1—2-pollicaria, $\frac{3}{4}$—$1\frac{1}{2}$ lin. lata; pedunculi aggregati glabri, 3—11-pollicares, 5-costati torti, vaginis laxis 1—2-pollicaribus oblique fissis, laminâ apice tenui vulgo lacerâ; capitula semiglobosa, basi bracteis involucrantibus glabris cuneato-obovatis nitidulis stramineo-flavidis tanquam cupulâ amplexa, superne pilis albido-grisea; bracteae florales spathulatae acutae versus apicem brevipilosae nigrescenti-griseae, caeterum flavidulae; flores mixti; masc. praesertim centrales longe pedicellati; perigonii fem.exterioris phylla postice connata, antice demissius libera, oblonga, obtusa, lateralia vix majora, carinata. *Körnike l. c. p.* 636. *Kunth l. c.* III. *p.* 553. *Steud. l. c. p.* 270. — Sumatra occid. in regionibus sup. prov. Padang, prope Alahan-pandjang (T.).

(1304). Eriocaulon longifolium NEES. *l. c.* — Bangka, in paludibus (T.).

XYRIDEAE.

(1305). Xyris melanocephala MIQ. *l. c.* — Sumatra occid. prope Alahan-pandjang (T.).

(1306). **Xyris Walkeri** WIGHT *herb.* Folia linearia acutata firma sulcato-nervosa, $1\frac{1}{2}$—2 lin. lata, marginibus denticulato-scabra; scapi folia (longe) excedentes compressiusculi, basi trigoni, superne ancipites angulisque subtilissime denticulato-scabri (usque 30-poll.), inferne vaginâ foliaceâ aphyllâ instructi; capitula ovata multiflora (passim pauciflora), $\frac{1}{2}$-pollicaria; bracteae lato-obovatae apice rotundatae fuscae nitidae, marginibus et superne cinerascentes; perigonii phylla exteriora lateralia carinata apice lacerato-pilosa, carinâ anguste alata, alâ margine hispidulo-spinulosâ. — *Steud. Glum.* II. *p* 287. — India orient. — Bangka, prope Muntok prata fere sistens (A.).

(1307). **Xyris bancana.** Radix parva, 1—5-culmis; folia anguste linearia acutata subfirmula vix striulata, marginibus laevia, viridia vel cum culmis rubella, 1—2 poll, longa, $\frac{1}{4}$—$\frac{1}{3}$ lin. lata; culmi 8—3 poll. longi filiformes stricti subangulati subcompressi laeves; capitula subglobosa grani piperis mole pauciflora; bracteae inferiores vacuae passim subcarinatae, reliquae majores, omnes fuscescentes rotundatae vel obovatae emarginatae, marginibus extenuatis pallidis superne subtilissime erosulo-subciliatae, maturae integerrimae; perigonii phylla exteriora lateralia anguste oblonga navicularia, marginibus et carinâ dorsali exalatâ fuscescente tenerrime denticulatis; capsula polysperma; semina (vix plane matura laete flava). — Prope X. oryzetorum collocanda. — Bangka, in solo arenoso humido planitierum circa Muntok copiose (A.).

COMMELINEAE.

(1308). Commelina salicifolia ROXB. *l. c.* — Bangka, prope Batu-rusak, in pratis humidis (A.).

(1309). Aneilema Junghuhnianum MIQ. *l. c.* Capsula plane matura sepalis sublongior, styli basi rostellata, junior stylo apice arcuato superata. Semina, quae in loculis superposita, transverse rugoso-subsulcata et hic illic papillosa. — Bangka, prope Batu-rusak, locis graminosis (A.).

(1310). Pollia japonica THUNB. *l. c.* Nostra exacte cum P. elegante HASSK. congruit, quam *l. c.* inter illius synonyma receperam. — Sumatra occid. prope Lubu-sampit (T.).

(1311). Campelia mollissima BL. *l. c.* Robusta; vaginae extus glabrae, intus ore appresse hirtae; folia e basi subabrupte contractâ lineari-oblonga, acuminatissima, nervis in utroque latere circiter 12—8 erectis convergentibus, tenuioribus aliis, subtus molliter villosa, supra praeter marginem appresse dense pilosum glabra. Capsulae laxe hirtellae. — Sumatra occid. prope Lubu-alang (T.).

MELANTHACEAE.

(1312). Disporum multiflorum D. DON. *l. c.* Forma foliis ellipticis acuminatis. — Sumatra occid. prope Batang-barus et prope Lolo (T.).

ASPERAGINEAE.

(1313). **Cordyline oxyphylla.** Frutex; folia distincte petiolata, e basi obtusâ rarius acutâ elliptico-lanceolata, abrupte anguste acute acuminata (in sicco) maculata, costâ praeter dorsi basin obsoletâ; panicula pauciramea, pedicellis fasciculatis, bracteis ovatis suffultis; baccae globosae, pisi mole (in sicco flavescentes). — Specimen haud satis completum suppetit, quo tamen a C. Sieboldii PLANCH. satis distincta species eruitur, foliis nempe abrupte petiolatis apiceque acuminatis, costâ basi tantum in dorso eminente, caeterum per totam folii longitudinem vix nervis ordinariis validiore, hinc obsoletâ. Caudicis pars suppetens tenuis laevis. Petioli semipollicares antice canaliculati, imâ basi dilatatâ cauli inserti. Folia siccata membranacea, striato-venosa, maculata (maculis saturatis subnigris), $7\frac{1}{2}$—6 poll. longa, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{3}{4}$ lata. Flores anguste tubulosi 5 lin. longi. — Sumatra occid. in Priaman (D.), ad littus prope Siboga (T.).

(1314). **Cordyline rigida.** Folia e basi dilatatâ, in petiolum canaliculato-complicatum attenuatâ, elliptico-lanceolata sensim acuminata, coriacea rigida, e costâ sursum delitescente parallelo-striata, immaculata, erecto-patentia, 9—7 poll. longa, $1\frac{1}{2}$ lata; panicula terminalis foliis brevior rigida erecta, ramis alternis, bracteâ foliaceâ suffultis, pedicellis fasciculatis bracteis ovato-acuminatis suffultis, apice articulatis, brevibus; baccae globosae. — Sumatra occid. ad littus prope Siboga (T.).

(1315). **Cordyline linearifolia.** Caudex tenuis arborescens; folia basi complicato-subvaginante sessilia, lanceolato-linearia acuminata (viridia), membranacea, nervoso-striata costâque validiusculâ, 8—6 poll. longa, deorsum 3 lin. lata; panicula fructifera lateraliter divergens 8-pollicaris pyramidata, ramis alternis racemoso-floridis, floribus solitariis?; baccae obovoideo-globosae cerasi mole. — Sumatra occid. prope Surumantingi (T.).

(1316). **Dianella bancana.** Acaulis; folia radicalia linearia elongata scapos aequantia, marginibus carinâque serrulato-spinulosa, coriacea, revoluta, vix semipollicem lata; scapi plures, foliis tribus bracteaceis distantibus amplexi; paniculae rami alterni, basi bracteâ suffulti, apice contracto-racemoso fasciculato-floridi; pedicelli flore longiores; perigonii phylla lanceato-linearia, exteriora firmiora 6—7-nervia, interiora tenuiora paullo angustiora basi 5-nervia; filamenta brevissima; antherae lineares apice utrinque rimâ ovali hiantes, vix bilobae. — Caudex e rhizomate repente vix ullus, inferne novellis brevi- (2—4 poll.) foliatis auctus. — Folia caudicis floridi 12—16 poll. longa. Culmi folia bracteacea 2—1 poll. aequantia. Perigonii phylla circiter 2 lin. longa. Stylus filiformis. — Bangka, locis umbrosis prope Muntok, m. Sept. (A.).

SMILACEAE.

(1317). **Smilax setosa.** Ramuli teretiusculi, cum petioli vaginâ setis rigidis subspinosis verrucas relinquentibus fuscis patentim hispidi, aculeis brevibus perraris interjectis; aculei axillares conici vaginâ petiolari recepti; petioli glabri cirrhiferi; folia rotundato-ovata subspinoso-acuta, crasse coriacea, glabra, subtus glauca, reticulato-

venosa, 5-nervia, nervis 3 mediis validioribus acute exsertis paullo supra basin liberis, ad apicem fere continuatis, majora semipedalia basi subcordata; flores... — Bangka, prope Djebus (T.)

DIOSCOREINEAE.

(1318). Dioscorea Zollingeriana KUNTH *l. c.* Nostra specimina satis congruunt, nisi quod omnes partes majores, praesertim spicae masc. passim ultratripollicares. — Sumatra orient. in Prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

(1319). **Dioscorea Diepenhorstiana.** Rami graciles leviter compressi vix striulati glabri; folia opposita, (petiolis circiter $1\frac{1}{2}$-pollicaribus antice canaliculatis, cum nervis subtus puberulis), e basi leviter cordatâ ovata acute breviter acuminata subcoriacea elineolata (fortissimâ luce tantum obscure lineolata) sub-7-nervia, subtus glauca, venarum reticulo vix perspicuo, $3\frac{1}{2}$—3 poll. longa, seniora glaberrima; spicae masc. compositae elongatae, exceptis nodis subpuberulis glabrae, spicis partialibus 2—1 poll. longis ad singulum nodum utrinque 5 fasciculatis; flores plerique solitarii sessiles bibracteati, bracteis ovatis acutis, laterali minore $\frac{1}{2}$ perigonii aequante; perigonium exilissimum urceolato-globosum, lobis 3 exterioribus concavis subcoriaceis margine extenuatis ovalibus sub anthesi obtusis parum apertis, 3 interioribus paullo brevioribus subobovalibus carnosis; stamina 6 centro inserta, brevia, antheris pallidis emarginatis subdidymis. — Superiori atque D. myrianthae KUNTH affinis. Flores odore Benzoës, teste collectore. — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

TACCEAE.

(1320). Tacca cristata JACK *l. c.* Folia e basi acutâ lato-lanceolata acuminata chartacea glabra, costulis distinctioribus 6—7 utrinque adscendentibus, petiolo fere duplo longiora, 9—14 poll. longa; scapus petiolis paullo longior, involucri phyllis 2 obovato-sublanceolatis acuminatis usque 4-pollicaribus duobusque duplo brevioribus; umbellae 4-florae involucro brevioris phylla filiformia elongata complura — Vix dubito quin nostra sit vera species JACKIANA,

e diagnosi auctoris vix satis cognoscenda. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muara-enim (T.).

AMARYLLIDEAE.

(1321). Pancratium zeylanicum LINN. *l. c.* In supp. perigonii tubus limbo parum brevior. — Bangka (A.).

HYPOXYDEAE.

(1323). Curculigo orchioides GAERTN. *l. c.* Specimina nostra minora quam quae RUMPHII icone exhibentur. Rhizoma $1-2\frac{1}{2}$ poll. longum cylindricum, digiti minoris fere crassitiei, fibris parum ramosis obvallatum. Folia circa caulem brevem basibus suis dilatatis arcte disposita, laminâ basi petioli fere specie contractâ (haud vere petiolata), linearia acuminata, nervosa, nunc glabra, tota semipede vulgo vix longiora. Pedunculi breves spathato-bracteati pauciflori; flores in sicco nigrescentes, extus pilosi, limbi laciniis linearilanceolatis; partes interiores haud satis distinguendae. Capsulae non aperiundae durae fere nucamentaceae hirsutulae, ovoideae subobliquae, perigonii tubo persistente rostellatae, bracteâ persistente subobtectae, Curculigini rectius quam Hypoxydi hanc stirpem accensendam esse satis declarant. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Negri Agong, 24 Dec. florens et fructifera ex eâdem radice (T.). — Habitu omnino Hypoxydem Franquevillei in mentem revocat.

MUSACEAE.

(1324). Musae species a vulgaribus diversa in Bangka a cl. AMMAN lecta; lamina folii supp. oblonga ex apice rotundato filiformi-apiculata, membranacea, nitens, fuscescens, subtus glauca, 2 ped. longa, 8 poll. lata.

ZINGIBERACEAE.

(1325). **Globba leucantha.** Vaginae puberulae (rubello-?) minute maculatae, margine oreque ciliatae; folia sessilia, e basi acutâ elliptico- vel lanceolato-oblonga abrupte anguste acuminata tenuiter

membranacea, subtus pallida, in costâ et versus eam pubera, supra in nervis rariter pilifera, acumine densius piloso; racemus laxus elongatus nutanti-arcuatus, pedicellis patentibus ultrapollicaribus, superioribus sensim brevioribus, 6—1-floris; flores sessiles albi. — Folia 10—9 poll. longa. — Sumatra occid. in interioribus regionibus Prov. Padang (T.).

(1326). **Globba patens.** Vaginae cum foliis subtus molliter pubescentes, illae margine ciliatae oreque et ligulâ densius hirtellae; folia sessilia, e basi acutâ utplurimum elliptico-oblonga attenuato-acuminata ($\frac{1}{4}$—$\frac{1}{2}$-pedalia); racemus laxus brevi-hirtellus, bracteis viridi-herbaceis suborbicularibus puberulis, pedicellis ($\frac{3}{4}$-poll. longis) patentibus circiter 5-floris; flores flavi. — Folia 3—6 poll. longa. — Sumatra occidentalis, in interioribus prov. Padang, prope Lubu-alang (T.).

(1327). **Globba aurantiaca.** Vaginae cum foliis subtus praesertim in costâ et versus eam griseo-flavido-villosae; folia sessilia, e basi acutâ elliptico-oblonga acuminata, supra glabra; racemus spicaeformis dense flavido-hirtello-tomentellus perspicue pedunculatus, pedunculo bracteis distantibus lanceolatis hirsutis instructo, pedunculis partialibus densis brevibus 5—3-floris; calyces puberuli nunc subpedicellati; flores aurantiaci. — Folia 6—4 poll. longa. — Sumatra occid. in interioribus prov. Padang, prope Lubu-alang (T.).

(1328). **Globba oligantha.** Bipedalis; vaginae (infimae aphyllae) viridulae striulatae ore marginibusque ciliatae, dorso medio subpuberae; folia basi acutâ sessilia elliptico- vel lanceolato-oblonga acute acuminata, membranacea, supra subglabra, subtus pallida in costâ dense caeterum sparse et decidue pubera, 5—2 poll. longa; racemus pedunculatus, inferne bracteis vacuis lanceolatis decrescentibus pluribus distantibus munitus; bracteae fructiferae lanceatae acuminatae pedicellum excedentes; pedicelli erecti unibracteolati (bracteae persistentes) uniflori; calyx rubiginoso-punctatus. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Mangala (T.).

(1329). **Globba uliginosa.** Pede paullo altior; vaginae praesertim dorso et marginibus (ore densius subciliatae) cum folii costâ utrinque, imprimis versus basin, pubescentes glabrescentes; folia par-

vula sessilia, e basi acutâ lanceolata acute acuminata membranacea, $2\frac{1}{2}$—$1\frac{1}{2}$-pollicaria; panicula terminalis longe pedunculata laxiflora, bracteis deciduis, pedunculis patentissimis 3—1 lin. longis plerumque trifloris; calyx ore obliquus 3-fidus, dentibus apice subcalosis, antico productiore; fructus globosus. — Bangka, in solo paludoso sylvae Pandanaceae, m. Julii 1858 (A.).

(1330). **Globba panicoides.** Vaginae (inferiores aphyllae) foliaque utrinque praesertim versus costam et in eâ pubera, illae margine subciliolatae; folia sessilia, e basi acutâ lanceolata acuminata parvula (tripollicaria et minora); racemus erectus, pedicellis distantibus patulis ($\frac{2}{3}$—1 lin. longis) apice saepius 3- nunc 5—1-floris, bracteis bracteolisque ovatis ellipticisve concavis coloratis fusco-glandulose puncticulatis; flores flavi, calycibus brevi-trifidis nunc pedicellatis. — Sumatra occid. in interioribus prov. Padang, prope Lubu-sampit (T.).

(1331). **Globba aphylla.** Humilis; vaginae omnes aphyllae, striulatae extus pubescentes, inferiores abbreviatae, superiores lanceolatae; racemus gracilis caule sublongior, bracteis bracteolisque elliptico-lanceolatis floribusque fusco-glanduloso-puncticulatis, pedicellis brevibus circiter trifloris. — Superiori proxime accedit. — Sumatra occid., prope Lubu-alang (T.).

STROBIDIA. *nov. gen.* Calyx laxus subcampanulatus tridentatus, demum subspathaceo-fissus. Corollae tubus brevis (calycis vix longitudine), laciniae exteriores subaequales, laterales paullo latiores sub labello antrorsum arcte conniventes horizontales, postica angustior deflexa, interiores laterales parvulae lineares labelli marginibus partim adnatae. Labellum erectum fornicato-concavum. Filamentum strictum florem superans, superne transiens in connectivum latum incurvum, apice prope antherae incurvae loculorum verticem utrinque minute tuberculatum. Stylus filiformis, stigmate... Ovarium triloculare, loculis pluriovulatis. Capsula baccata. — Panicula terminalis, ramis alternis brevibus, bracteis latis imbricatis.

(1332). **Strobidia sumatrana.** Glabra; culmi erecti graciles; va-

ginae longae virides, ligulâ ovatâ fuscâ terminatae; folia subsessilia, e basi acutâ lanceolata acuminata, 9—6 poll. longa. Paniculae $\frac{1}{3}$—$\frac{1}{2}$-pedales; rami (seu spiculae) bracteâ parvâ suffulti subsessiles, $\frac{1}{8}$—1 poll. longi, bracteolis latis amplectentibus arcte imbricatis serius deciduis. Flores brevi-pedicellati, 3 lin. circiter longi. Corollae phylla externa in alabastro tenerrime ciliolata. Labellum a facie anteriore naviculare marginibus plicato-crenulatum, secus margines laciniis interioribus lateralibus auctum, si mavis trilobum etiam dicendum. Filamentum subsemiteres apice, ubi in antheram incurvo-deflexam ellipsoideam antice convexam transit, pedetemtim incrassatum. Ovarium in sicco expallidum ellipsoideum. — Sumatra austr. in prov. Lampong (T.).

(1333). **Curcuma sumatrana.** Folia elliptico-oblonga breviter abrupte acute acuminata, membranacea, praeter costam subtus puberam glabra, supra maculata?, petiolo puberulo (vaginâ haud computatâ) longiora; spica centralis, scapo subaequilonga, bracteis latorotundatis laxis cucullatis, inferioribus pallidis? (in sicco flavidis), superioribus rubellis, minute puberis. — Rhizoma obliquum fibris crassiusculis, diphyllum, folio uno majore $1\frac{1}{3}$ ped. longo, $\frac{1}{2}$ pede latiore, nervis erecto-patulis tenuibus, distinctis et tenuioribus regulariter alternantibus. Spica semipedalis, subtetrasticha. — Sumatra occid. in Priaman (D.).

(1334). Amomum Cardamomum LINN *l. c.* — Sumatra occid. in prov. Priaman (D.).

(1335). Alpinia mutica ROXB *l. c.* Diagnosis congrua; in nostris calyx et perigonium exterius apice pilosulum. — Sumatra occid. in interioribus prov. Padang, prope Sidjungdjung (T.).

Adnotatio. Prope Halaban Sumatrae bor. occid. inter complures Scitamineas quatuor Elettarias vidit TEYSMANN, quarum fructibus indigenae vescuntur, quaeque Kitjung, Puwar, Lolo et Sidjangkang *mal.* nuncupantur — Earum nulla specimina vidi.

(1336). Hedychium sumatranum JACK *l. c.* Ovarium albido-hirsutum. Bracteae lanceolatae et bracteola amplectens rufulo-hirsutae. — Sumatra orient. in prov. Palembang, prope Muaraduwa (T.).

CANNACEAE.

(1337). **Maranta grandis.** Folia e basi latâ ad petiolum subcylindricum quidquam protractâ lato-ovata vel ovato-oblonga abrupte brevi-acuta, coriacea glabra, costâ subtus convexâ crassâ prope apicem delitescente (10—7 poll. longa, 6—4½ lata); panicula ramosa densa, ramulis ultimis spicaeformibus teretibus 5—3-articulatis et vaginato-bracteatis, pedicellis tenuibus apice bifloris et biglandulosis. — Maranta Tonchat BL. ex HASSKARLII fusiore adumbratione foliis minoribus, haud glabris, et inflorescentiâ a nostrâ distinguenda. Phrynium dichotomum ROXB. quod in *Flor. Ind.* ad M. dichotomam WALL. cum aliis auctoribus duxi, ovario triloculari instructum, Marantae civis esse requit. — Sumatra orient. in regione Palembanicâ (T.).

(1338). **Phrynium villosulum.** Vaginae inferne villosae, superne pubescentes, foliorum costâ subtus ad latera hirtellâ; folia petiolata ovato-oblonga breviter anguste acuminata, coriacea; vaginae inferiores 2—3 aphyllae; spica e basi caulis inter vaginas erupta pedunculo brevissimo appresse velutino immerso suffulta, specie sessilis, oblique ovoidea, bracteis latis villosulis puberis glabrescentibus dense imbricata; flores.... — Rhizoma obliquum cylindricum, diphyllum. Vaginae 5—3-pedales, praeter basin rigidae firmae obtuso-carinatae involutae, petiolo ipso 3½—2 poll. aequante teretiusculo compresso. Folia 1⅓—1-pedalia, imâ basi antice canaliculato-contracta. Spica bipollicaris crasso-ovoidea obliqua. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Gedong-herta, 22 Dec. (T.).

(1339). **Phrynium sumatranum.** Folia radicalia, costâ subtus cum vaginis petioloque (brevissimo) minutissime puberâ, e basi acutâ lanceolato-oblonga acuminata, semipedalia vel minora; spica petiolo infra medium demissius inserta brevi-pedunculata simplex laxiuscula pauciflora, bracteis ovato-lanceolatis acuminatis villoso-pilosulis glabrescentibus; sepala rotundata subacuta coriacea subcarinata. — Sumatra occid. in interioribus provinciae Padang, prope Lubualang (T.).

BURMANNIACEAE.

(1340). **Burmannia sumatrana.** Elatior; folia radicalia lanceolata

acuminata, plura caulem supra basin investientia; hic (scapus) octonis circiter foliis bracteaceis instructus, apice di- vel (iteratâ divisione) 3—4-stachyus, spicâ singulâ 6—2-florâ, bracteis majusculis, inferioribus passim vacuis, elliptico-lanceolatis; perigonii tubi alae semiovales latiusculae membranaceae. — Specimina majora usque bipedalia. Flores in sicco ex flavo hic illic subviolascentes. Haec pariter ac sequens multo robustior quam B. javanica, cujus genuinum specimen ex insulâ Sumatra nondum vidi, quare haec statio in *Florâ* (III. *p.* 614) indicata, provisorie expungenda videtur. — Sumatra occid. prope Alahan-pandjang (T.).

(1341). **Burmannia bancana.** Folia radicalia lanceolata acuminata conferta subrosulata; scapus gracilis utplurimum 4 foliis parvis bracteaceis instructus, apice brevi-distachyus, spicis 4- raro- 5- vel pauci- floris, bracteis oblongo-ovalibus vulgo violascentibus; perigonii (violascentis) tubus trigonus, alis angustissimis rectis. — Staturâ praecedente paullo minor. — Bangka (T.).

ORCHIDEAE *).

(1342). Taeniophyllum Zollingeri REICHB *fil. l. c.* — Bangka, in arboribus pseudoparasiticum (A.).

(1343). **Corymbis? angustifolia.** Folia lineari-lanceolata acuminata nervosa subplicata; racemus simplex terminalis bracteatus; flores pedicellati; capsulae bipollicares, rostello semipollicari persistente terminatae. — Flores non vidi, sed ex fructu huc retuli, racemo simplici nunc neglecto. — Sumatra, prope Padang (J.).

APOSTASIEAE.

(1344). Apostasia Wallichii R. BR. *l. c.* — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Siring-kebau (T.).

---

*) Hujus ordinis specimina in Herb. TEYSM. fere desunt; attamen in itinerario complures species a se visas commemorat, e generibus quae in Javâ etiam vigent, quare haud pauciores quam hujus insulae, Sumatrae Orchideas esse credere licet.

ENUMERATIONI SUPERIORI ADHUC ADDENDA.

p. 116. *2^b. Pygeum sumatranum MIQ. (87^b) = Digaster, p 129.

p. 121. *2^b. Dissochaeta anceps NAUD. *l. c.* — W. S.

p. 152. Delima sarmentosa, *β.* hebecarpa DC. *l. c.* — W. S. in Priaman (Akar-Ampolo *mal.*), Z. S. in Lampong.

Tetracera Linn.

4. *T. sumatrana MIQ. (326^b). — Z. S. in Lampong, bij Natar.

*Delimopsis hirsuta MIQ. — Z. S. in Lampong.

Wormia Rottb.

1. W. excelsa JACK. var. (326^c). — Z. S. in Lampong, bij Natar.

*1^b. W. subsessilis MIQ. (326^d). — Bangka (Sipoor *mal.*).

*1^c. W.? grandifolia MIQ. (326^e). — W.? S. (Tjampoer *mal.*).

Dillenia Linn.

Sect. II. Colbertia.

*1^b. D. sumatrana MIQ. (326^f). — W. S. in Loeboe-alang.

*2^b. D. eximia MIQ. (326^g). — Z. S. in Lampong, bij Kebang. (Renggang baka *lamp.*).

p. 153.

SCHIZANDREAE.

Kadsura Juss.

*1. K. pubescens MIQ. (333^b). — Z. S. in Lampong, bij Goenoeng Batin. (Wait-boeroh *lamp.*).

p. 274. *2. Phalaenopsis violacea et Ph. zebrina *Hort. Leyd.* (1342^b). — O. S.

Digaster sumatranus, p. 129 et 329, n. 186, ad exemplar fructiferum descriptus, vix non species Pygei, unde ad Amygdaleas transferatur:

(87^b). **Pygeum sumatranum**. Folia modice petiolata ovata, ovato- vel elliptico-oblonga obtuse acuminata coriacea, adulta glabra, novella cum petiolis ramulisque subtus villosule pubera, 3—4-pollicaria; spicae confertae, drupis biventribus, subsessilibus. *Digaster* **nob. p. 129, ubi loci natales.**

(326^b). **Tetracera sumatrana**. Folia modice petiolata ovata vel elliptico-oblonga obtusiuscula (in supp. apice sphacelata) subintegerrima, firmiter coriacea, supra nitida glabra laevia, subtus valide costulata, costulis patule erectis utrinque circiter 16 venulisque appresse minute strigulosis, 7—3 poll longa; paniculae ramulos terminantes pyramidatae densae multiflorae; carpella matura 3—1 ovata acute rostellata nitida, monosperma; semina fusco-atro nitida, arillo (pallido) involuta. — Prope T. macrophyllam WALL. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Natar (T.).

(326^c). Wormia excelsa JACK *l. c. var.* foliis superne distincte serratis, subtus ad nervos rarissime puberis. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Natar (T.).

(326^d). **Wormia subsessilis.** Folia brevissime petiolata (petioli laminâ decurrente lato-alati quasi vaginati) obovata vel lato-elliptica obtusiuscula, minute denticulata, coriacea, costulis utrinque 20—18 patulis obsolete subvenosis, glabra sed novella subtus ad costularum axillas puberula; paniculae superne axillares et terminales elongatae; flores circiter W. excelsae — Species praecedenti praesertim affinis. — Inquiretur autem an haec ipsam genuinam W. excelsam sistat, atque Carpellia multiflora BL, W. excelsae synonymum credita, ab hâc separanda sit. In sp. javanicis quae coram habeo, petioli haud lato-alati, sed angustâ alâ utrinque marginati. — Bangka (T.).

(326^e). **Wormia? grandifolia.** Folia petiolata (petioli $1\frac{1}{2}$ poll. longi antice sulcati, versus basin marginati imâ semiamplexicaules), e basi attenuatâ anguste obovato-oblonga ex apice lato abrupte bre-

viter acuminata, distanter exilissime calloso-denticulata, pergamacea glabra lucidula (siccata pallide griseo-viridia), costâ costulisque utrinque distinctis, illâ praesertim subtus valide exsertâ acutâ, his utrinque 16—17 erecto-patulis ante marginem arcuatis, tenere transverse venosis, 16—10 poll. longa, $5\frac{1}{2}$—$5\frac{1}{3}$ lata; flores..... — **Sumatra occid., loco haud indicato** (T.).

(326*f*). **Dillenia sumatrana.** Ramuli hirtello-tomentelli glabrescentes; folia petiolata (petioli semiteretes antice canaliculati basi vix dilatati, 2—1 poll. longi), e basi acutiusculâ vel obtusâ obovata vel obovato- aut lato-elliptica abrupte breviter acute acuminata, repando-crenata costulisque exsertis mucronulata, membranacea, subtus discolora in costâ costulisque (utrinque 26 patulis transverse venosis) petioloque subgriseo-tomentello-pubescentia, supra lucida in nervis decidue brevi-hirtella, majora pede quidquam longiora, 6—5 poll. lata; pedunculi (supp. separati) in pedicellos 2 divisi rufule tomentelli; calyx fructum includens coriaceus dense pubescens. — Prope D. ovatam WALL. — Sumatra occid., prope Lubu-alang (T.).

(326*g*). **Dillenia eximia.** Folia petiolata (petioli a lateribus compressi antice sulcati basi vix dilatati) cuneato- vel anguste obverso-oblonga, ex apice lato brevi-acuta, pergamacea, basi subserrata, caeterum obtuso-dentata, e dentibus et inter eos costulis (numerosis) venisque exsertis mucronulifera, subtus pallida cum petiolo dense subgriseo-pubescentia, supra praeter nervos glabriuscula, $1\frac{3}{4}$ pedis longa, $3\frac{1}{2}$—3 poll. lata; flores... — Prope D. elongatam. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope Kebang (T.).

p. 368. SCHIZANDREAE.

(333*b*). **Kadsura pubescens.** Scandens; folia graciliter petiolata lato- vel ovato-elliptica acute acuminata calloso-serrulata, costulis utrinque circiter 7 subtus transverse venosis, supra glabra, subtus pube brevi stellatâ appressâ cinerascentia, circiter tripollicaria; cymae masc. axillares longe pedunculatae divaricate dichotomae, cum calycibus extus ochrascenti-furfurellae; sepala 3 subovata; petala 6 angustiora; filamenta libera toro brevi tomentello inserta. — Sumatra austr. in prov. Lampong, prope G. Batin (T.).

Trigoniastrum hypoleucum, p. 161, p. 395, n. 416, in Herb. Wallich. nomine „Isopterys penangiana" adesse, HOOKERUS *fil.* me certiorem fecit. Wallichianum exemplar hactenus indescriptum, et plane obscurum exstitit, unde nomen a me datum, charactere corroboratum, conservandum esse cênseo.

Samaropyxis, p. 184 et p. 464, n. 670 est Herbarii Wallichiani *Hymenocardia* (*punctata*) Cat. 3549, inter genera Antidesmeis affinia, a cel. L. R. TULASNE indicata in *Annal. Sc. nat.* 3ème *Série*, *vol.* XV. *p.* 56, quare generis nomen a me ad exemplar fructiferum datum inter synonyma recipietur. An ambae stirpes conspecificae sint, absque speciminis Wallichiani comparatione haud affirmaverim. Nostra foliis ellipticis, illa oblongis forsan distinguenda. — Cl. HOOKER *fil.*, qui de genere Wallichiano in litteris me admonuit, haud diversas esse putat.

p. 274. (n. 1342*b*). Phalaenopsis violacea et Ph. zebrina Hort. Leyd. e provinciâ Palembang advectae, nondum satis illustratae.

BIJVOEGSEL.

p. 40. Over de Riouw eil. vergelijk G. VAN OVERBEEK DE MEIJER, Geneeskundige Topographie van den Riouw-Linggaschen Archipel, in het *Geneesk. Tijdschr. voor Neêrl. Indië*, en de daarbij aangehaalde Literatuur.

Geognosie; bl. 6. In het *Report of the Brit. Association*, 1854, vindt men aanteekeningen over de Geologie van Indië, p. 83: *On the Geology of India*, bij G. B. GREENOUGH. — p. 84: De Laterite, of brick-steen van BUCHANAN gelijkt op het tras van den Rijn en de Peperino en Puzzolana van Italië. Dit gesteente komt voor op Malakka, Siam, Sumatra, Singapore, bedekt de hoogten van de W. en O. Ghants, en heeft eene dikte van omstreeks 100 voet.... Te Trovancore komen lagen voor van zwarten leem en liguit, van 50—60 voet dikte. — Het voorkomen van de krijtvorming op Sumatra wordt bepaaldelijk aangewezen. Gesteenten, gelijkend op het groenzand en vooral op het Kentish-rag, werden door Dr. JACK

in Sumatra aangetroffen, en wit krijt met Echini in Bengkoelen. — Ook op Borneo is de krijtvorming aanwezig. — Verder worden het voorkomen opgeteekend van de navolgende terreinen: Jura, Oolith, Trias, Kolenkalk. — Devonisch en silurisch terrein is nog niet met zekerheid aangetoond.

Over de geologische gesteldheid van de Wester-afdeeling (van Padang tot Siboga) werden in nieuwer tijd belangrijke nasporingen gedaan door den Heer P. VAN DIJK (*Natuurkundig Tijdschr. voor Neêrl. Indië, deel* XXII, *p.* 145—180). Van de voornaamste uitkomsten daarvan volgen hier eenigen tot aanvulling van het boven medegedeelde.

1. In de kloof van de Anei-rivier (ongeveer 3 paal voorbij Kajoe-tanam) ziet men aan den regteroever van de rivier eenen bergwand, waar de opvolging der lagen over eene belangrijke uitgestrektheid ontbloot is. Vulkanisch tuf, meer of minder met lavablokken vermengd; op andere plaatsen enkel lavablokken, die ofschoon geen vast gesteente uitmakende, tot lavastroomen van den Singalang behooren. — De overgang van de Lava tot den onderliggenden Graniet wordt gevormd door een overgangs-gesteente van 2—3 el dikte, dat weinig zamenhang heeft en bij verweêring tot wit zand uiteenvalt.

De Graniet is zeer bleek van kleur; de Veldspaat is geheel wit, de Kwarts bleek grijs; alleen de Mica is donkerkleurig en vertoont zich als scherp afgeteekende zwarte stippen op het witte breukvlak van het gesteente. Op eenigen afstand komt tusschen den graniet Groensteen als ganggesteente voor den dag, als een fijnkorrelig gesteente, waarvan alleen de veldspaatsoort onder het vergrootglas is te herkennen. — Op andere plaatsen wordt deze rotssoort tot bouwsteen gebroken. De Heer VAN DIJK vermoedt dat deze groensteen tot de Dioriet en behoort.

De bodem in die gewesten bestaat oorspronkelijk uit Graniet, die door lava overstroomd is. Op vele plaatsen toch komt deze eigenaardige witte Graniet voor den dag, en het witte kwartszand, dat in groote hoeveelheid wordt aangetroffen, ontleent ook daaraan zijnen oorsprong. De Graniet, die langsgewijze breekt, gaat op eenige plaatsen in een bijkans zuiver veldspaat-gesteente over.

Tegen den Graniet aanliggend, hier en daar schijnbaar daarmede afwisselend, treedt eene vorming van onzuiveren Chlorietschiefer op, met witte aders (kwarts met een weinig kalkspaat, als laagjes uitgescheiden).

Een daarop volgend gesteente maakt den overgang tusschen den Chlorietschiefer en de sedimentaire lagen. Zelf schieferig, is het op de breuk kristallijn, en op enkele splijtvlakken is Mica uitgescheiden.

Achter de diepe bogt, waarin Pasar-Matisingalang gelegen is, ontmoet men eene reeks lagen van Overgangsschiefer, Chlorietschiefer (zuiver en met aderen van uitgescheiden kalkspaat), Trachyt en Graniet.

In de nabijheid reeds treedt Kalkgesteente van kristallijnen aard op, door Trachyt overdekt, eene blijkbaar opgeheven en verscheurde laag, die door de inwerking van het eruptief gesteente in wit geaderd blaauw marmer is overgegaan.

Overigens zijn de schieferlagen allen sterk opgerigt en hellen onder eenen hoek van 45° tot nabij 90°, in de rigting van 50° naar 230° tot 90° naar 270° van het kompas, met dieping naar de zuidzijde. Maar de kalklagen schijnen eene geheel andere rigting te hebben, ongeveer van 140° naar 320°.

„De kloof der Anei schijnt dus, althans voor dit gedeelte, de scheiding voor twee stelsels aardlagen uit te maken, en waarschijnlijk is de rigting van 50°—90° alleen plaatselijk, en een gevolg van verschuiving, door het eruptief gesteente of wel door het doorbreken van den Siugalang teweeg gebragt."

„De normale rigting der formatie schijnt ook hier die van de voorname bergketenen van Sumatra te zijn, namelijk 130°—140° naar 310°—320° of nagenoeg noordwest zuidoost."

„De korte geschiedenis van de geologische werkingen, die hier hebben plaats gehad, is dan hoogst waarschijnlijk deze, dat de oorspronkelijk sedimentaire en nagenoeg horizontale lagen door eenen bergrug, uit Graniet bestaande, en die de rigting had van NW. naar ZO., zijn geligt en gemetamorphoseerd, zoodat op de aanraking met het eruptiefgesteente, Chlorietschiefer is ontstaan en de kalksteen in marmer is omgezet."

In de XX Kotta's, in de kloof van Paningahan, volgen de korrelige Kalk- en Chlorietschiefer elkander in dezelfde orde op (HUGUENIN, op *de Geol. kaart der XX Kotta's*, in *Natuurk. Tijdschrift voor Nederl. Indië, deel* III).

„Nadat de lagen in dien toestand gebragt waren, zijn de vulkanen doorgebroken. Daarbij heeft de Singalang waarschijnlijk de kloof gevormd, waardoor de Anei haren loop neemt."

Alom zag de Heer VAN DIJK aan de oppervlakte uitgebreide tuflagen, van verschillenden aard, vooral naar de fijnheid en zamenhang onderscheiden.

Nabij paal 44 komt Trachyt voor den dag, die tot het ligchaam van den Singalang schijnt te behooren.

Nadat men zich verder van dit vulcanisch gewest verwijdert, komt men op sedimentair gesteente, waarvan blaauwe, wit geaderde, kristallijne Kalksteen steeds het hoofdlid uitmaakt.

Op de verdere reis in noordelijke rigting, naar Palembajan, werd in de nabijheid van dat gewest, uitsluitend vulcanisch gesteente, Trachiet en Lava aangetroffen. Kalksteen ontbreekt er echter niet.

IJzerpyriet wordt in die gewesten even als op vele andere plaatsen van Sumatra gevonden.

Nog voor men Pisang bereikt, vindt men aan den grooten weg, even voor de kampong Kotta-tinggi, een eruptief gesteente, dat de Heer VAN DIJK als Serpentijn bestemde. — Overigens treedt in die gewesten de kalksteen-vorming zeer sterk en duidelijk op, en zeker zouden aldaar fraaije marmersoorten kunnen ontgraven worden.

In het distrikt van Rau treedt met den Graniet ook Syenyt op, en komen metaaladeren in het gebergte voor.

Krijtformatie. Van Kotta-nopan eene goudmijn, Aër-mangis, bezoekende, vond de Heer VAN DIJK afgeronde knoestige vuursteenen, bedekt met eene witte korst, volmaakt zoo als die in het Maastrichter krijt voorkomen. Maar krijtfossilen werden niet gevonden. „Gebrek aan fossilen, ten gevolge van metamorphose, schijnt een algemeen karakter van de sedimentaire vorming op de westkust van Sumatra." (Vergelijk evenwel bl. 261).

Kolenschiefer. „Een paar paal voorbij Kotta-nopan (tot Laroe), vertoont zich, rustende op Graniet, Koolschiefer aan den grooten weg; zeer zwart, sterk afgevend, zonder plantaardige afdrukken. De rigting der lagen is NW. naar ZO., naar de NO.-zijde afvallend.

Bij bl. 8. Bruinkolen. — Nieuwere onderzoekingen hebben het voorkomen van talrijke Bruinkolen-lagen in West- en Oost-Sumatra meer en meer in het licht gesteld. (Vergel. P. VAN DIJK, *over ontginbare kolenlagen in de ommelanden van Benkoelen*, in *Nat. Tijdschrift voor Ned. Indië, deel* XXII. *bl* 181—217. — *Onderzoek naar kolen in de residentie Palembang*, door R. EVERWIJN, *ibid. deel.* XXI. *bl.* 49—88, in uittreksel overgenomen in het *Journal de Botanique Néerlandaise, vol.* 1er.)

bl. 9. Over het meer van Manindjoe, vergel. P. VAN DIJK in *Nat. Tijdschr. voor Nederl. Indië, deel* XXII, *bl.* 159.

Bij bl. 10. Over het voorkomen van goud en de goudwasscherijen in het gewest van Rau, deelt de Heer P. VAN DIJK berigten mede in het *Nat. Tijdschr. voor Ned. Indië, deel* XXII, *bl.* 167 *enz.* De bewerking geschiedt alleen op het bovengedeelte van diluvialen grond. „Op mijne vragen, of men hier het gansche gebergte, voor zoo verre het uit gerolde steenen bestaat, voor goudhoudend houdt, dan wel of eenige soort van rolsteenen als vaste begeleiders en dus als aanwijzer van goudgrond wordt beschouwd, zocht men mij terstond eenige ronde steenen, van hoogstens vuistgrootte, zeggende, dat waar deze soort gevonden wordt, ook goud aanwezig is. Zij zijn specifiek zwaar, van buiten donkerrood en op de breuk fijn kristallijn en staalgraauw.... Te huis komende werd het mineraal nader onderzocht en bevonden zuiver magneet-ijzererts te zijn." — Over de goudwasscherij te Tambong, *bl.* 174.

„Te Moeara-Sipongi (Tjiboda) vindt men uitgewerkte goudwasscherijen."

Aldaar komen ook ijzerertslagen voor. De stukken erts zijn zeer rijk, grootendeels magnetisch.

Een kopererts-depôt komt daar voor in verweerden Syeniet. Het erts bestaat uit aardachtig kwarts, Malachiet en Koper-pyriet.

Ook looderts zou, volgens berigten, in die streken voorkomen, hetwelk de Heer VAN DIJK niet voor onwaarschijnlijk houdt.

Tinerts wordt te Rau-rau gevonden, als stroomtin, met ingemengde kleine stukjes metallisch tin.

Omtrent het voorkomen van metalen in de genoemde streken van Klein-Mandheling zegt de schrijver; „Het geheel duidt meer op menigvuldigheid en groote verspreidheid van nuttige mineralen dan op grooten rijkdom van enkele punten."

Kultuurplanten. Blz. 50. Sago schijnt in nieuwer tijd ook van de meer noordelijke gewesten der oostkust uitgevoerd te worden.

EXPLICATIO TABULARUM.

TAB. I.

Illigera dasyphylla.

a. ramus florens, nat. magn.

b. alabastrum.

c. flos sub anthesi.

d. petalum.

e. stamen cum cucullis ad basin.

f. ovarium longitrose sectum.

g. ovulum.

h. stylus cum stigmate.

i. diagramma floris; — figurae vario gradu auctae.

TAB. II.

Lasianthera secundiflora, forma sumatrana.

a. ramus alabastrifer, magnitudine circiter $\frac{1}{2}$ diminutâ.

b. ejusdem pars, nat. magn.

c. flos, a latere.

d. corolla aperta cum genitalibus.

e. stamina.

f. ovarium.

g. idem transverse sectum.

h. idem grossificans; — figurae vario gradu auctae.

TAB. III.

Dendrophthoe dasystemon.

a. ramus foliosus, diminutâ magn.

b. folium, nat. magn.

c. pars inflorescentiae, nat. magn.

d. calyx cum ovario, cum bracteolâ, fig. alt. longitrose secta.

e. flos apertus cum genitalibus.

f. stamina.

g. stigma, cum parte styli; — figurae vario gradu auctae.

TAB. IV.

Liquidambar tricuspis.

Ramus foliosus, nat. magn.

a. Syncarpium, nat. nat.

DRUKFOUTEN.

bl. 28, 15de regel van boven, lees *of* voor op.
„ 37, 2de regel van boven, vervalt Carex.
„ 102, 9de regel van beneden: *gemeen* voor genoeg.
p. 147, Actinod. grandis, corrige *gracilis.*
„ 165, Tarietia sumatr: adde *.
„ 170, 4 lin. sup. expunge 494.
„ — 2 lin. inf. adde * et n. (499).
„ 172, 3 lin. inf. pone C. obovata, adde n. (527).
„ 173, 10 lin. inf. pone F. polit., adde n. (538).
„ 174, 17 lin. sup. pone F. parietal., n. (551).
„ 182, 16 lin. sup. pone M. trichoc. expunge n. 652.
„ 183, 6 lin. inf. pro bancanuxa: *bancanus.*
„ 257, 11 lin. sup. pro! legas?
„ 416, ad n. 405 legas 406 et sic porro usque ad n. 560, qui 561.
„ 624, laatste regel, voor 261 lees 622.

INDEX.

ORDINUM, GENERUM ET SPECIERUM.

(SYNONYMA OMISSA).

Abelmoschus, esculentus 163, moschatus 163, 398.
ABIETINEAE 252, 588.
Abroma, denticulata, fastuosa 165, 403.
Abrus, precatorius 111.
Abutilon, indicum 163, 398.
Acacia, Farnesiana 92, 104, Intsia 104.
Acalypha, boehmerioides 182, 459.
ACANTHACEAE 240.
Acer, laurinum 200, 511.
ACERINEAE 200, 511.
Achyranthes, aspera 149, 265.
Acorus, Calamus 257.
Acrocephalus, capitatus 245.
Acronychia, apiculata, pedunculata 208, 532.
Actinodaphne, corymbosa, glomerata, gracilis (errore grandis) 147, 364, heterophylla 147, 363, macroptera, mollis 147, pubescens, 147, 363.
Adenanthera, pavonina 105, 283.
Adenosacme, cauliflora, holotricha, lanceolata, longifolia 218.
Adenostemma, fastigiatum, viscosum 210, 536.
Adhatoda, Vasica 241.
Adinandra, acuminata 188, cyrtopoda 188, 478, dasyantha, dumosa, glabra, lamponga 188, 479, sarosanthera 188, stylosa 188, 478.
Aechmandra, indica 129.
Aegiceras, majus 28, 248, 578.
Aegle, Marmelos 195.
Aerva, lanata 149, 365.
Aeschynanthus, brevicalyx, lamponga 238, 563, parvifolia 238, radicans, volubilis 238, 563.
Aeschynomene, indica 114.
Agalmyla, angustifolia 238.
Aganope, floribunda, subavenis 110, 299, sumatrana 110, 300.
Ageratum, conyzoides 210, 536.

Aglaia, ancolona 197, 506, Diepenhorstii 197, 507, eximia, Ganggo 197, 506, hypoleuca, lepidota, oligophylla, palembanica 197, 507, Sipannas 197, 506.
Aglaonema, marantaefolium, pictum, Schottianum 258, 597.
Agyneia, glomerulata, 179, 447.
Alangium, sundanum 136, 341.
Albizzia, acradena 104, 281, macrothyrsa 105, 281, montana 105, splendens 104, 280, tomentella 105.
Aleurites, triloba 89, 180.
Alismaceae 259.
Allium, sativum 269.
Allophylus, sundanus, timorensis 199.
Alocasia, macrorrhiza, 258.
Alpinia, capitellata, elatior, Galanga, mutica, 273, 615, punicea, spicata 273.
Alseodaphne, bancana, polyneura 144.
Alsodeia, Brownii 160, chrysodasys 160, 390, dasycaula, dasypyxis 160, 391, echinocarpa 160, 390, glabra 160, grandis 160, 391, obtusa 160, rugosa 160, 390.
Alstonia, calophylla 229, costulata 229, 556, eximia, grandifolia 229, 555, polyphylla 229, 556, scholaris 229.
Alternanthera, nodiflora, sessilis 150, 365.
Alysicarpus, vaginalis 113.
Alyxia, pilosa 228, quinata 228, stellata 228.
Amaracarpus, pubescens 224.
Amarantaceae 149, 365.
Amarantus, oleraceus 149.
Amaryllideae 271, 612.
Amomum, Cardamomum 97, 272, 615.
Amoora, Aphanamixis 196, 503, Teysmanniana 196, 503.
Amorphophallus, campanulatus 258.
Ampelideae 201, 514.
Amygdaleae 116, 307.
Amyrideae 205, 525.
Anacardiaceae 203, 521.
Anacardium, occidentale 53, 204.
Anamirta, Cocculus 157.
Ananassa, sativa 54, 271.
Anaua 410, sumatrana 168, 410.
Anaxagorea, sumatrana 156, 382.
Andropogon, astictus, Schoenanthus 266.
Aneilema, herbaceum, Junghuhnianum 268, 609.
Anemone, sumatrana 32, 152.
Anerincleistus, hirsutus 123.
Anisomeles, ovata 246.
Anisonema, glaucina, hypoleuca 179, 449, Zollingeri 180, 449.
Anisoptera, palembanica 191, 485.
Anoectochilus, Reinwardtii, uniflorum 276.
Anona, reticulata, squamosa 55, 154.
Anonaceae 153.
Anplectrum, nodosum, pallens, viminale 123.
Anthistiria, ciliata 267, 607, subglabrata 267.
Anthocephalus, morindaefolius 214.

Antiaris, palembanica 173, 424, rufa, toxicaria 100, 173, 423, sp. incerta 173, 424.
ANTIDESMEAE 184, 465.
Antidesma, Bunius 184, Diepenhorstii 184, 466, diversifolium 185, 468, frutescens 185, leucopodum 184, 465, lunatum 184, 467, microcarpum 184, 466, palembanicum 104, 465, paniculatum 185, 469, puncticulatum 104, 468, salaccense, salicifolium 184, 467.
Antirrhoea, strigosa 223.
Aphaenandra, sumatrana 225.
Aphanomyrtus, rostrata 120.
APOCYNEAE 227.
APOROSEAE 185, 471.
Apostasia, Wallichii 276, 617.
APOSTASIEAE 276, 617.
Aquilaria, Agallocha, bancana 141, 355, macrophylla, malaccensis 88, 141, 855.
Arachis, hypogaea 114.
Aracium, laevigatum 213.
Aralia, dasyphylla 134, 337.
ARALIACEAE 184, 337.
Aralidium 340, dentatum 135, 340, pinnatifidum 135.
Ardisia, attenuata 247, Blumei, chrysophylloides 247, 574, complanata, confinis 248, 576, densa 247, 575, fertilis 248, 576, fuliginosa 247, 574, humilis 247, 576, Junghuhniana 247, lamponga 247, 577, linearifolia 248, 577, palembanica 247, 575, polysticta 247, 576, pterocaulis, pubicalyx 247, rubiginosa 248, 577, sumatrana 247.
Areca, Catechu 50, 253, erythropoda 253, 589, Nibung 95, 253, pumila 253.
Arenga, obtusifolia, saccharifera 43, 61, 254.
Argostemma, angustifolium, inaequale, Junghuhnii, Korthalsii, laeve, longifolium, macrosepalum 215, microcnide 215, 539, parvifolium, pedunculosum, pictum, pulchrum 215, subinaequale, Teysmannianum 215.
Argyreia, mollis 234, 560.
Arisaema, filiforme, ornatum, stictopodum 258.
Aristolochia, Jackii 150.
ARISTOLOCHIEAE 150.
AROIDEAE 258, 597.
Aromadendron, glaucum 153.
Artanema, sesamoides 237, 562.
Artemisia, indica, vulgaris 212.
Artabotrys, odoratissimus 154, parviflorus 155, 375, suaveolens 155, sumatranus 155, 375.
Arthrophyllum, Blumeanum 135, 341, diversifolium, ovalifolium 135, serratifolium 135, 341.
ARTOCARPEAE 171, 414.
Artocarpus, anisophylla 172, 422, biformis 172, 419, Dadah 172, 420, dimorphophylla 172, 417, echinata 172, 418, elongata 94, 172, 419, incisa 55, 171, 417, integrifolia 53, 101, 172, Kemando 172, 418, Limpato 172, 421, mollis 172, 420, petiolaris 172, 422, polyphema 53, 172, rigida 172, 418, rufescens 172, 420, Tampang 172, 421, Teysmanni 172, 418, tephrophylla 172, 422, varians 172, 417.
Arundinella, tricuspidata 268.
Arytera, Karang 199, 510, litoralis, macrocarpa 199, montana, Silaka 199, 510.

Asclepiadeae 230, 557.
Asclepias, curassavica 231.
Asparagineae 269.
Asteromoea, indica 210.
Astronia, macrophylla 124, 321.
Atherandra, cuspidata 230.
Aurantiaceae 194, 500.
Australbuxus 444, nitidus 178, 445.
Averrhoea, Bilimbi 162, Carambola 53, 162.
Avicennia, alba, officinalis 244.
Azadirachta, indica 195, 502.
Baeckea, frutescens 31, 100, 117, 308.
Balsamineae 161, 395.
Bambusa, 93, 97, nigro-ciliata 264, 606, verticillata 264.
Baratranthus, axanthus 139.
Barringtonia, acuminata 120, 315, racemosa 120, 130, 315, sarcostachya 120, speciosa 120, sumatrana 120, 315.
Basella, rubra 149.
Basellaceae 149.
Bassia, Balem 249, 582, elongata 250, hypoleuca 250, 582.
Batatas, edulis 52, 58, 60, 235, pentaphylla 235.
Bauhinia, acuminata 107, 287, tomentosa 107, 287.
Begoniaceae 131, 332.
Bentinckia, Renda 254.
Berchemia, trichantha 129, 331.
Bergsmia, acuminata, sumatrana 159, 389.
Bidens, pilosa 212.
Bigelovia, myriantha 225.
Bignoniaceae 240.
Bilabium, limans 238.
Bischofia, javanica 178, 444.
Bixa, Orellana 100, 159.
Blyxa, Roxburghii 259, 598.
Bobea, Forsteri, fusca, inaequisepala, sericantha 221, 545.
Boehmeria, clidemioides 169, monticola 169, nivea 58, 75, 170, 413, rugosissima 169, scabrella 169, sumatrana 169, 413.
Boerhavia, repanda 148.
Bolbophyllum, lasianthum 274.
Bonnaya, grandiflora, verbenaefolia 237, 563.
Borassus, flabelliformis 254.
Borragineae 245.
Boschia, excelsa 164.
Bothriospermum, tenellum 245.
Bouea, diversifolia 204, 522, myrsinoides 204.
Brachypterum, microphyllum 110.
Brathys, japonica 194, 500.
Briedelia, rugosa, stipularis, tomentosa 178, 445.
Bromeliaceae 271.
Bromheadia, Finlaisoniana 275.
Broussonetia 415, papyrifera 171, 416.
Brucea, sumatrana 209, 535.

Bruguiera, caryophylloides 126, 324, cylindrica 126, gymnorhza 126, oxyphylla 126, 324, parviflora 126, Rheedei 126, Rumphii 126, 324.
Bryonia, laciniosa, scabrella 129.
Buchanania, arborescens 204, auriculata 205, 524, bancana 205, 523, lucida 204, 523, macrophylla 205, 523, oxyphylla 204, 524, oxyrhachis 205, 524, racemiflora 205, 523, sessilifolia 205, 523, splendens 205, 524, sp. incerta 204, 523.
Budleia, asiatica 226.
Büchnera, cruciata, sumatrana 237.
Büttneriaceae 165, 403.
Burmannia, bancana 273, 617, sumatrana 273, 616.
Burmanniaceae 273, 616.
Buesea, acuminata, angustifolia, subsessilis 239.
Caesalpinia, acanthobotrya 108, 293, dasyrhachis 108, 292, Nuga 108, 292, pulcherrima 102, 108, 294, Sappan 100, 108, sepiaria 108, tortuosa 108.
Caesalpinieae 106, 285.
Cajanus, indicus 111, 303.
Calamintha, gracilis 245.
Calamus, 90, ciliaris 256, Diepenhorstii 256, 594, javensis 256, Manan 256, 594, micranthus 256, opacus 256, ornatus 256, rhomboideus 256, 594, subangulatus 256, 594.
Calanthe, pilosa 275.
Callicarpa, cana 243, 569, lanata, longifolia 243, pentandra 243, sumatrana 243, Wallichiana 243, 569.
Callaeocarpus, rhamnifolia 141, sumatrana 140, 353.
Calodracon, terminalis 269.
Calonyction, speciosum 235.
Calophyllum, bancanum 193, 499, cymosum, Diepenhorstii 193, 497, gracile 193, 498, Inophyllum 29, 193, lanigerum, obovale 193, 498, plicipes 193, 499, rigidum 193, 497, tetrapterum 193, Teysmanni 193, 499.
Calosanthes, indica 240.
Calotropis, gigantea 231.
Calyptrocalyx sp. 595.
Calyptroon 471, sumatranum 185, 472.
Calysaccion, obovale 194, 500.
Camelliaceae 189, 482.
Campanulaceae 233, 559.
Campanumoea, cordata 234.
Campelia, mollissima 269, 609.
Camphora, sumatrana 143.
Cananga, odorata 155.
Canariopsis, angustifolia, decumana, hispida 206, 537.
Canarium, commune 205, dichotomum 206, eupteron 206, 526, fissistipulum 205, 525, glaucum, Korthalsii 205, laevigatum 206, Mahassan 206, 526, montanum, oblongifolium 206, odontophyllum 205, 525, patentinervium 206, 526, rostriferum 206, 526, rubiginosum, rufescens 206, rugosum 206, 527, serricuspe 206, subrepandum 205, 525, sylvestre 205.
Canavalia 28, virosa 113, 304.
Cannabineae 171.
Cannabis, sativa 99, 171.
Cannaceae 273, 616.

Canthium, glabrum, glomerulatum, horridum, polyanthum, scandens 221, 245, sumatranum 221.
CAPPARIDEAE 158, 387.
Capparis, sepiaria 158.
CAPRIFOLIACEAE 213, 537.
Capsicum, fastigiatum 60, 96, 236, 562, longum 236.
Carallia, confinis 126, 326, integerrima, lanceaefolia 126.
Carapa, obovata 29.
Cardiospermum, Halicacabum 200, microcarpum 200, 511.
Carex, curvirostris, longebracteata 263.
Carica, Papaya 54, 61, 131.
Carissa, Carandas 228.
Carpophyllium 401, macrocarpum 165, 401.
Carthamus, tinctorius 100, 213.
Carumbium, populifolium 183, 462.
CARYOPHYLLEAE 150.
Caryophyllus, aromaticus 64, 119, fastigiatus 119, 314.
Caryota, furfuracea 254.
Casearia, glabrata 132, 334, gonocarpa, grandifolia, microdon 132, 333, velutina 132.
Cassia, alata 108, 291, fistula, florida 94, 108, glauca 108, 291, javanica, mimosoides, occidentalis 108, 291, Sophera, timorensis 108, 291, Tora 108.
Cassyta, filiformis 148, 364.
Castanea, brevicuspis, costata, furfurella 140 352, spectabilis, Tungurrut 91 140, 353
Casuarina, equisetifolia 92, 94, 141. 354, sumatrana 34, 141.
CASUARINEAE 141, 354.
Cedrela, serrulata 198, 508, Toona 197.
CEDRELEAE 197, 508.
CELASTRINEAE 200, 512.
Celosia, cristata 102, 149, 365.
CELTIDEAE 168, 410.
Celtis, cinnamomea 168, 412.
Centipeda, orbicularis 212.
Centotheca, lappacea 264, 606.
Cephaëlis, cuneata, stipulacea 224.
Cephalotaxus, sumatrana 253, 589.
Cephalatrophis, javanica, puberula 171, 416.
Ceratolobus, concolor 255.
Ceratophorus, Leerii 249, 581.
Cerbera, lactaria 228, Odollam 228, 553.
Ceriops, Candolleana, lucida 126, 325.
Chaenolobium 302, decemjugum, septemjugum 111, 302.
Chaetocyperus, setaceus 261, 600.
Chailletia, sumatrana 128, 328.
CHAILLETIACEAE 128, 328.
Chamissoa, nodiflora 149.
Chasalia, expansa, leucocarpa, lurida, perforata, robusta 222, 546, sangiana 223, 546.
Chavica, Betle 61, 136, 472, densa, majuscula, miniata, multinervia 186, 473, Rafflesii 186, sarmentosa, subseptemnervia 186, 473.
CHENOPODEAE 149.

Chenopodium, album 149.
Chilocarpus, costatus, densiflorus, Diepenhorstii 227, 551, suaveolens 227.
Chionanthus, dichotoma, diversifolia, glomerata, insignis, laxiflora, litorea 233, 559, palembanica 233, 558, spicata 233.
Chirita, glabra, Horsfieldii, humilis, mollis, polyneura, spectabilis 238, 564.
Chisocheton, diversifolium 195, 504.
Chloothamnus, chilianthus 264.
Chloranthеae 137, 343.
Chloranthus, sumatranus 137, 343.
Chonemorpha, mollis 230, 556.
Chrysobalaneae 115, 306.
Chrysoglossum, ornatum 274.
Chrysophyllum, bancanum, firmum, sumatranum 248, 579, sundaicum 248, 578
Chrysopogon, aciculatus 266.
Chylocalyx, perfoliatus 149.
Cicca, nodiflora 179.
Cinnamomum, aromaticum 142, calyculatum 143, 358, camphoratum, Cassia 73, 142, cyrtopodum 142, dulce 142, eucalyptoides 142, 358, iners 142, Kiamis 143, lampongum 142, 358, nitidum 143, paraneuron 142, Reinwardtii, rhyncophyllum 142, Sintok, subavenium 143, subcuneatum 142, subtetrapterum 143. sulphuratum 142, 358, zeylanicum 143.
Cissampelopsis, volubilis 212.
Cissampelos, Pareira 158.
Cissus, araneosa 202, 517, cinerea 201, 515, Darik 202, 515, dichrotrix 201, 514, Diepenhorstii 202, 515, hastata, involucrata, pyrrhodasys 202, 517, pubiflora 202, 516, quadrangularis 202, repens, Teysmanni 203, 516, triternata 202, 516.
Citrullus, Colocynthis, edulis 130.
Citrus, Aurantium 45, Limetta, Limonellus, Limonum 195, nobilis 45, 195.
Clausena, chrysogyne 195, 502, excavata 195, 501, sumatrana 195, 502.
Clematis, smilacifolia 151.
Clerodendron, calamitosum, condensatum 242, Diepenhorstii 243, 568, disparifolium, 242, divaricatum 243, obtusidens 242, paniculatum 243, scopiferum, 243, serratum 242, singalense 243, 568, Siphonanthus, villosum 248.
Climacandra 28, pergamacea 248, 378.
Clitoria, ternatea 113, 305.
Clusiaceae 192, 493.
Cnemidostachys 460, linearifolia 183, 460.
Coccinia, grandis 130, 331.
Coccoceras 455, sumatranum 181, 456.
Cocos, nucifera 46, 57, 60, 255.
Codonopsis, cordata 559.
Coffea, arabica 57, 76, elongata, lepidophloia 224, 548.
Coix, lachryma 266, 607.
Coldenia, procumbens 245.
Coleus, puberulus, scutellarioides 245, 571.
Colocasia, antiquorum 56, 60, 258.
Colubrina, asiatica 129, 331.
Combretaceae 127, 326.
Combretum, sundaicum 127, 327, trifoliatum 127, 328.
Commelineae 268, 608.
Commelina, communis, oligotricha, salicifolia 268, 608.

Commersonia, echinata 165, 403.
COMPOSITAE 210, 535.
CONNARACEAE 206, 528.
Connarus, Diepenhorstii 207, 529, furfuraceus, grandis, lucidulus 207, 530, mutabilis, polyphyllus 207, 529, pyrrhocarpus, 207, 530, semidecandrus 207, 529.
Conocephalus, suaveolens 171, 416, subtrinervius 171, 417.
Conophallus, giganteus 258.
CONVOLVULACEAE 234.
Conyza, balsamifera 99, 211, dasycoma, indica, Korthalsiana, lacera, macrophylla, riparia 211, 536, runcinata 211, spinidens 211.
Coptophyllum, bracteatum 216, capitatum 216.
Corchorus, acutangulus 166, capsularis 96, 166, 404.
Cordia, subcordata 244, subdentata 244, 571.
CORDIACEAE 244.
Coriandrum, sativum 97.
Cordyline, lincarifolia 269, 610, maculata, oxyphylla 269, 609, rigida, 269, 610.
CORNACEAE 135, 341.
Corymbis, angustifolia 276, 617.
Corypha, umbraculifera 254.
Coscinium, Blumeanum 157, 386.
Costus, speciosus 97, 273.
Covellia, albipila 175, 434, aurata 175, 433, didyma 175, grandifolia 175, 434, hispida, racemifera, Ribes, subopposita 175, 434.
CRASSULACEAE 134.
Crataeva, magna, membranifolia 158, 387.
Cratoxylon, cuneatum 194, lanceolatum, microphyllum 194, 500, sumatranum 194.
Crinum, amabile, asiaticum 102, 271, sumatranum 271.
Crotalaria, Arnottiana, calycina, chinensis, fulva, juncea, incana, quinquefolia, retusa 115, 306, semperflorens, verrucosa 115.
Croton, argyratum 180, 452, bicolor 180, denticulatum 180, 452, diadenum 180, 451, sumatranum 180, Tiglium 180.
Cryptocarya, crassinervia 144, 360, diversifolia, impressa, infectoria, palembanica 144, 359, Teysmanniana 144, 360.
Cryptocoryne, ciliata 93, 258, 596.
Cubeba, canina, crassipes, phyllosticta 186, 473, sumatrana 186.
Cucumis, Melo, sativus 130.
CUCURBITACEAE 129, 331.
Cucurbita, Pepo 130.
Cudranus, obovatus 172, 423, sumatranus 172.
Cuminum, cyminum 97.
Cupania, erythrorhachis 199, 509, Lessertiana, pleuropteris, regularis, sumatrana 199, 509.
CUPULIFERAE 139. 347.
Curculigo, latifolia, orchioides 271, 612, recurvata, 270.
Curcuma, longa, 82, 272, sumatrana 272, 615, viridiflora 272.
Cyanodaphne, cuneata, glabra, tomentosa 145, 360.
CYCADEAE 253.
Cycas, circinalis 41, 98, 254.
Cyclocodon, leucocarpa 233.
Cylicodaphne, obtusifolia 145, 361.
Cynoctonum, Blumei 231.

Cynodon, Dactylon 263.
Cynometra, cauliflora 107.
Cyperaceae 260.
Cyperus, bancanus, bulboso-stoloniferus 260, 599, calopterus 260, compressus 260, 599, corymbosus, elatus 260, 600, Haspan 260, 599, Iria 260, 600, longus 260, macropus 260. 599, piptolepis 260, 600, polystachyus 260, 599, rotundus 260, 600, septatus 260.
Cyrtandra, aurea, bicolor, frutescens, glabra, hirsuta, holodasys, Horsfieldii, incompta, macrophylla, maculata, peltata, populifolia, rubiginosa, Teysmanni 239.
Cyrtandraceae 238, 560.
Cyrtosiphonia, spectabilis 228, sumatrana 228.
Cystidianthus, campanulatus, laurifolius 232.
Dacrydium, elatum, Junghuhnii 34, 252.
Dactyloctenium, aegyptiacum 263, 605.
Daemonorops, 90—91, 256, 592, accedens 256, Draco, 76, 256, hirsutus 256, 593, palembanicus 250, periacanthus 256, 593, longipes 255, 592, strictus 255, trichrous 255, 592.
Dalbergia, discolor 109, 296, Junghuhnii 109, monosperma 109, 296, Sissoo 109, tamarindifolia 109, 296, Zollingeriana 100, 109, 295, species 109, 295.
Dammara, alba 86, 252, 588.
Dapania, racemosa 162, 398.
Daphniphyllum, glaucescens 185, 472.
Daphnidium, caesium 147, 364.
Datisceae 133, 336.
Datura, alba, Metel 102, 236.
Delima, sarmentosa 101, 152, 618.
Delimopsis, hirsuta 152, 618.
Delivaria, ilicifolia 241.
Dendrobium, 103, crumenatum, secundum 274.
Dendrocharis, myrtifolia 230.
Dendrolobium, cephalotes, umbellatum 114.
Dendrophthoë, chrysantha 137, costulata, dasystemon 138, 343, ferruginea, fuscata 137, incarnata 138, leucobotrya 138, 345, leucostachys, medinensis 138, Oortiana 137, pentandra 138, 343.
Dendrotrophe, buxifolia, plurinervia 136, 342, Reinwardtiana 136, umbellata 136, 340, varians 136, 342.
Derris, acuminata 110, macroloba 110, 297, polyarthra 110, 298, pyrrhothyrsa 110, 297, uliginosa 110.
Desmodium, capitatum 113, dasylobum 113, 305, gangeticum 113, gyrans 113, gyroides, megaphyllum, ormocarpoides, polycarpum, strangulatum, triflorum 113, 305.
Dialium, indum 107.
Dianella, bancana 270, 610, ensifolia 270.
Dicerma, biarticulatum 113.
Dicerolepis, paludosa 230, 557.
Dichroa, Cyanitis, latifolia 133, 335.
Dichrocephala, latifolia 211.
Dichrostachys, cinerea 105.
Dicliptera, crenata 242.
Didymocarpus, corniculata, elongata, racemosa, serrata, ternata 238, 564.

Digaster, sumatranus 129, 329 et conf. p. 619.
Digitaria, ciliaris, pertenuis 265, 606, pruriens, Pseudo-Ischaemum 265.
Dillenia, elongata 152, eximia, 618, 620, speciosa 152, sumatrana 618, 620.
Dilleniaceae 152 et p. 618, 619.
Dioscorea, alata, 60, 270, bulbifera, Diepenhorstiana 270, 611, pentaphylla, sativa, triphylla, 60, 270, Zollingeriana 270, 611.
Dioscoreae 270, 611.
Diosmeae 208, 532.
Diospyros, cystopus 250, 584, Diepenhorstii 250, 583, Ebenum 250, Kaki 250, pyrrhocarpa 250, 583, sumatrana 250, Teysmanni 250, 583.
Diplacrum, caricinum 262, 602.
Diploclinium, atrichum 131, 332, bombycinum 131, bracteatum 131, 332, caespitosum, fasciculatum, Hasskarlianum 131, 332, Horsfieldii 131, orbiculatum, pilosum, racemosum, repandum 131, 332, sublobatum 131.
Diplophractum, auriculatum 167, 405.
Dipteracanthus, dejectus 240.
Dipterocarpeae 190, 485.
Dipterocarpus, Baudii, eurhynchus 89, 190, 485, trinervis 190.
Discostigma, fabrile 95, 192, 496.
Disemma, sumatrana 132.
Disporum, multiflorum 269, 609.
Dissochaeta 121, anceps 122, astrosticta 122, 318, bancana, biligulata 122, cyanocarpa 121, Diepenhorstii 121, 317, gracilis, intermedia, Korthalsii 122, palembanica 121, 317.
Dodonaea, angustifolia, Burmanniana, lamponga 200, 511.
Dolichos 28, lignosus 112.
Dracontomelon, cuspidatum 205, puberulum 205, 524, sylvetre 205.
Drosera, Burmanni 160.
Droseraceae 160.
Drymaria, cordata 150.
Drymispermum, Blumei 141, 357, Phaleria 141.
Dryobalanops, Camphora 66, 191.
Dumasia, villosa 113.
Durio, zibethinus 53, 61, 164, 399.
Dysoxylum, acutangulum, 196, 503, cyrtobotryum 196, 504, lampongum, macrocarpum 196, 503.
Ebenaceae 230, 583.
Ebermayera, nelsonioides 240, spiciflora 240, 566, trichocephala 240.
Ecdysanthera, pedunculosa 230, 557.
Echinochloa, colonum 266, 607.
Eclipta, alba 211.
Elaeagneae 148, 364.
Elaeagnus, ferruginea 148, 364, triflora 148.
Elaeocarpus, hypadenus 167, 406, integripetalus 167, 407, macrocarpus, ovalis 167, 406, subdenticulatus 167, 408, submonoceras 167, 407, subpuberus 167, 406, tomentosus 167, 407.
Elaeogene 460, sumatrana 90, 183, 460.
Elateriospermum, Tapos 183, 460.
Elatostemma, Junghuhnianum 169, lepidotulum 169, 413, pedunculosum 169.
Eleocharis, capitata, plantaginea 261, 601.
Elettaria, Cardamomum 272.

Eleusine, coracana 264, indica 263, 605.
Elephantopus, scaber 210, 536.
Elytranthe, albida, Arnottiana 138.
Embelia, dasythyrsa, oblongata 513, sumatrana 247.
Emblica, officinalis 92, 179.
Emilia, flaccida 212.
Endiandra, cuneata 144, 359, rubescens, snmatrana 144.
Engelhardtia, palembanica 139, 346.
Enhalus, Koenigii 28, 259, 598.
Enhydra, longifolia 212, 536.
EPACRIDEAE 250, 585.
Epicharis, macrocarpa 196, 505.
Eragrostis, plamosa 264, 606, rubens 264, 605, verticillata 264, 606.
Eranthemum, Blumei, nervosum 241.
Eremochloa, Horneri 266.
Eria, annulata, elongata, microphylla, pauciflora, sumatrana 274.
ERICACEAE 251, 585.
Erigeron, sumatrense 210.
Eriocaulon, longifolium 268, 608, luzulaefolium 268, 607.
ERIOCAULONEAE 268.
Eriochloa, sundaica 265, 606.
Eriodendron, anfractuesum 74, 163.
Erioglossum, edule 199.
Erycibe, camptobotrya 248, 578, paniculata 248.
ERYCIBEAE 248, 578.
Erythrina, fusca, indica 112, snmatrana 112, 304.
ERYTHROXYLEAE 200, 511.
Erythroxylon 512, sumatranum 200, 512.
ESCALLONIEIS *aff.* 133.
Eugenia, nervosa 118.
Eulalia, japonica 267.
Eulophia, elongata 275, emarginata 274, sumatrana 275.
Eupatorium, Ayapana 210.
Euphorbia, bancana, laevigata 184, 463, nereifolia 99, 183, pilulifera 184, thymifolia 184, 463, Tirucalli 184.
EUPHORBIACEAE 177, 463.
Eurya, Blumeana, euprista, hirsutula 188, 477, obovata, phyllanthoides, reticulata 188, rostrata, virens 188, 477.
Eurycoma, longifolia 209, 535.
Euthemis, leucocarpa 208, 533, minor 208, 534.
Evia, acida, amara 205.
Evolvulus, gracillimus 235.
Evonymus, bancanus 200, 513, javanicus 200, 512, recurvans 200, 513, sumatranus 200, 512.
Ewyckia, cyanea, Korthalsiana, paniculata, tuberculata 124, 321.
Exacum, Horsfieldianum, sulcatum 233.
Excoecaria, Agallocha 183.
Fagraea, auriculata, carnosa, crassifolia, elliptica, fragrans 226, 550, imperialis, latifolia, litoralis, monantha, obovata 226, 550, oxyphylla 226, peregrina 93, sumatrana 226, tubulosa 226, 550, valida 226, volubilis 226, 550.
Ferronia, Elephantum 195.

Ficus, 101, alba 173, 424, angulidens, barbata 174, biglandulosa 173, 426, chrysocarpa 173, 427, crininervia 174, 432, cuspidata 174, densiserra 173, 426, fulva 173, gibbosa 174, 430, Gilapong 173, 426, gossypina 173, 425, humilis 173, inconstantissima 174, 431, lamponga 174, 431, lanata 174, lasiocarpa 174, 429, lasiophleba 174, 427, Mappan 173, 425, melinocarpa 173, 427, microtus 174, 428, obtusidens 174, 429, parietalis, phlebophylla 174, 430, politoria 173, 426, quercifolia 173, radicans, raridens 174, recurva 175, 432, Remblas 174, 429, scleroptera 174, 431, serraria 174, 422, suborbicularis 173, 425, subracemosa 175, 432, subrigida 174, 433, subulata 174, 431, Tabing 174. 430, Tampang 173, 425, Tetangis 175, 432, toxicaria 100, 173, urophylla 174, 429, villosa 174.
Filetia, costulata 241.
Fimbristylis, efoliata, miliacea, oxyrhachis, rigida, squarrosa 262, 601, tricholepis 262.
Flacourtia, camptoceras 159, 388, inermis 158, tomentella 158, 387.
FLACOURTIANEAE 159, 387.
FLAGELLARIEAE 260, 598.
Flagellaria, indica, minor 260, 598.
Flemingia, congesta, strobilifera, 111, 303, Teysmanniana 111.
Fleurya, cordata 169, 413, interrupta 169, rugosissima 169, 412.
Floscopa, rufa 269.
Flüggea, microcarpa 177, 441.
Foeniculum, vulgare 134.
Fragariae species 91, 116.
Freycinetia, angustifolia 257, 596, scandens 257.
Fuierena, pentagona 262, 601.
Gaertnera, Junghuhniana 227, 551, Zollingeriana 227.
Gahnia, javanica 262.
Galearia, angustifolia 185, 470, aristifera 185, 471, elliptica, splendens, sumatrana 185, 469.
Garcinia, bancana 192, 494, Klabang 192, 493, lamponga 192, 494, mangostana 54, 192, oxyedra 192, 494, oxyphylla 192, 495, rigida 192, 493.
Gardenia, florida 219, resinifera 219, 543.
Gastrodia, verrucosa 275.
Gaultheria, punctata 32.
Gelonium, obtusum, oxyphyllum 181, 452.
Gelsemium, elegans 226.
Gendarussa, sumatrana, vulgaris 241.
Geniostoma, Haemospermum 35, 226.
GENTIANEAE 233.
Geophila, reniformis 224.
Girroniera, nervosa 169, 412, subaequalis 169.
Globba, aphylla 272, 614, aurantiaca 272, 613, ciliata 272, leucantha 271, 613, oligantha, panicoides, patens, uliginosa 272, 613.
Glabraria, litoralis, tersa 146.
Glaphyria, nitida 121.
Glinus, lotoides 150.
Glochidion, bancanum 180, 450, cinerascens 180, 451, cyrtophyllum 180, 450, dasyphyllum 180, 451, littorale 180, 449, sumatranum, varians 180, 450.
Gluta, Benghas 95, 203, 521, velutina 204, 521.
Glycosmis, chlorosperma 194, 501, pentaphylla 194, subopposita 195, 500.

Gnelina, villosa 242.
Gnaphalium, javanicum, Reinwardtianum 212.
GNETACEAE 251, 588.
Gnetum, acutatum, cuspidatum 252, 588, edule, funiculare 252, Gnemon 96, 97, 251, microcarpum, neglectum 252.
Gomphia, sumatrana 209, 534.
Gomphrema, globosa 150, 365.
Goniothalamus, costulatus 154, 372, lanceolatus 154, 373, oxycarpus 154, 372, sumatranus, Tapis 154, 371.
Gonocaryum, gracile 137, 343.
Gonyanera, glauca 217.
GOODENOVIEAE 234.
Goodyera, cordata 275.
Gossypium, arboreum, micranthum, vitifolium 61, 75, 163.
GRAMINEAE 263, 605.
Graptophyllum, hortense 241.
Grewia, abutilifolia, acuminata 167, 404, ancolana, Blumei 167, florida 167, 405, laevigata 166, palembanica 167, 405, subcordata 167, 404.
Griffithia, fragrans, oxygyna 218, palembanica 218, 541.
Grislea, tomentosa 128.
Grumilea, aurantiaca, morindoides, polycarpa, Teysmanniana 223, 547, umbellata 223.
Guatteria, Bemban 155, 377, brevipetala 156; 381, eupoda 155, 380, hypoleuca 156, 381, palembanica, Parveana 155, 378, Pondok, sumatrana 155, 380, Teysmanni 155. 378.
Guettarda, speciosa 221.
Guilandina, Bonduc 109.
Gunnera, macrophylla 135.
GUNNERACEAE 135.
Gymnema, nitens 231.
Gymnopetalum, calyculatum 131, 332.
Gynandropsis, pentaphylla 158.
Gynochtodes, coriacea, sublanceolata 224, 548.
Gynopachys, acuminata 218, attenuata, deflectens, oblongata 219, rufidula 219.
Gynotroches, micrantha 126, 326.
Gynura, sarmentosa, sumatrana 212, 536.
Haasia, caesia 145, 360, cyrtopoda 145, elongata 145, 360, microcarpa 145, spectabilis, subcaesia 145, 361.
HALORAGEAE 128, 328.
Haloragis, disticha 128, 328.
HAMAMELIDACEAE 139, 346.
Hapalocarpum, vesicatorium 127.
Harpulia, cupanioides 199, 511.
Hartighsea, acuminata, angustifolia 196, 504, costulata 196, 505, mollissima 196, 504, sumatrana 196, 505.
Hedycarpus, malayanus 92, 178.
Hedychium, coronarium, sumatrauum 273, 615.
Hedyotis, capituliflora 216, 539, carnosa, Horneriana, rugosa 216.
Helicia, oblongifolia 148, ovata 148, sumatrana 148, 364.
Helicteres, Isora 164.
Heligme, Korthalsiana 229.

Heliophytum, indicum 244.
Heliotropieae 244.
Heliotropium, coromandelinum 244.
Helospora, flavescens 219.
Henslovia, paniculata 133, 335.
Hensloviaceae 133, 335.
Heritiera, littoralis 165, 402.
Hetaeria, albida, gracilis, javanica 275.
Heteropogon, polystachyum 267, 607.
Heterostemma, javanicum 231, 558.
Heynea, sumatrana 197, 505.
Hibiscus, elatus 163, rosa sinensis 101, 163, 399, similis 96, Sabdariffa 163, tiliaceus 163, 96, venustus 163, 398.
Hiptage, sumatrana 200, 512.
Hippocratea, salacioides 201.
Hippocrateaceae 201, 514.
Homalineae 132, 334.
Homalium, caryophyllaeum 133, 335, grandiflorum 37, 132, 334, obovale, sumatranum 132, 334.
Homalonema, alba 258.
Hopea, diversifolia 192, 491, dryobalanoides 192, 492, fagifolia, gracilis 192, 490, Maranti 192, 489, Mengarawan 95, 192, 491, myrtifolia 192, 493, Singkawang, 192, 489, Siranda 192, 491.
Hoya, coronaria, lacunosa, Practorii, Teysmanniana 232.
Hugoniaceae 162.
Hydnocarpus, glaucescens 159, laevis 159, 388.
Hydnophytum, formicarum, montanum 224.
Hydrangea, oblongifolia 133, 335.
Hydrangeaceae 133, 335.
Hydrilla, verticillata 259, 598.
Hydrocharideae 259, 597.
Hydrocotyle, asiatica, nitidula, zeylanica, Zollingeri 134.
Hylocharis, macrophylla 123, 319.
Hylophila, mollis 275.
Hymenachne, indica, interrupta 265, 607.
Hymenocardia, punctata 621.
Hypericineae 194, 500.
Hypoxydeae 271, 612.
Hyrtanandra, pentandra 170.
Icacineae 136, 342.
Ichnocarpus, bantamensis 230, frutescens 230, 556.
Iguanura, leucocarpa 254.
Ilicineae 201, 513.
Illigera, dasyphylla 132, 333.
Illigeraceae 132, 333.
Ilysanthes, hyssopioides 237.
Impatiens, albo-flava, Balsamina 162, 396, Diepenhorstii, eubotrya 162, 397, pyrrhotricha 162, 396, sumatrana 161, 396, Teysmanni 162, 396.
Imperata, arundinacea 25, 32, 267.
Indigofera, anil, galegoides, Teysmanni, tinctoria 81, 114.
Inocarpus, edulis 142.
Inodaphnis 357, lanceolata 142, 357.

Intsia 95, 290, amboinensis 107, 288, palembanica 107, 289, puberula 107, 290.
Ionesia, asoca 107, declinata 107, macroptera 107, palembanica 107, 291.
Ipomoea, campanulata, filicaulis, linifolia 235, 561, peltata 235, tridentata 235, 561, Turpethum 235.
Irina, glabra 198, tomentosa 198.
Isachne, dispar, miliacea 266.
Ischaemum, muticum, timorense 267.
Isolepis, armerioides 261, 611.
Isonandra, acuminata 249, 581, dasyphylla 249, Gutta 84, 249, lamponga 249, 581, puberula 249, rostrata 249, 581.
Ixionantheae 190, 484.
Ixionanthes, cuneata 190, 484, icosandra 190, petiolaris 190, 484, reticulata 37, 190.
Jackia, ornata 220, 543.
Jambosa, alba 117, anastomosans 118, 309, aquea 53, 118, bisulca 118, 310, bracteata, buxifolia 118, 311, clavata 118, 310, conferta 118, densiflora 117, domestica 53, 117, formosa 117, 308, glandulifera 118, lanceolata 118, 309, lancifolia, linearis, lineata 118, macrocarpa 117, perforata 117, 309, puncticulata 118, 310, rostrata 118, rubricaulis 118, 310, subsessilis 117, 309, sumatrana, symphytocarpa 118, tenuicuspis 118, 310, tenuiramis 118, 311, tetraëdra 118, 310, tetraptera 118, 311, trifida, urceolata, vulgaris 118.
Jasmineae 232, 558.
Jasminum, ambiguum, bracteatum, distichum 232, 558, fulvum 232, grandiflorum 232, 558, Horsfieldii, insigne, Sambac 102, 332, vulcanicum, Waitzianum 232.
Juglandeae 139, 346.
Jussiaea, Blumeana, Junghuhniana, repens, suffruticosa 128.
Kadsura, pubescens 618, 620.
Kaempferia, Galanga, pandurata, rotunda 272.
Kalanchoe, laciniata 99, 134, pinnata 134.
Kandelia, Rheedii 125.
Kibara, coriacea 157, 386.
Kibessa, azurea, cordata 124, tetraptera 125.
Kiesera, sericea, sumatrana 114.
Kleinhovia, hospita 166,
Knoxia, corymbosa 225, 550.
Korthalsia, debilis, flagellaris 255, 591, rigida, robusta 255, Teysmanni 255, 591.
Kyllingia, monocephala, sororia 261, 600.
Labiatae 245, 571.
Lablab, vulgaris 99, 112.
Lachnostama, trifiorum 221.
Lactaria, calocarpa, salubris 228, 553.
Lagenaria, vulgaris 130.
Lagenophora, sundana 210.
Lagerstroemia, Reginae 95, 128.
Lansium, aqueum, domesticum 54, 197, 308, humile 197.
Laplacea, aromatica, buxifolia 189, 482, ovalis 189, subintegerrima 190, 483, vulcanica 189.
Laportea, crenulata 169.
Lasia, heterophylla 257.

Lasianthera, capitulata, javanicà, macrophylla 137, ovalifolia 137, 342, parviflora 137, prasina 137, secundiflora 137, 342.
Lasianthus, acutatus 224, 549, apiocarpus 225, attenuatus 224, capitatus 225, chrysophyllus 225, cyanocarpus 224, densifolius 224, 549, firmus 225, 549, inaequalis 224, latifolius 225, mucronulatus 225, oculus-cati 224, 548, ovatus 225, palembanicus 225, 549, platyphyllus 225, reticulatus, stercorarius, stipularis 225, subsessilis 225, 550, tomentosus 224, venosus 225.
Lasiobema, anguinum 107.
Laurineae 142, 358.
Lawsonia, alba 100, 127.
Lecananthus, erubescens 217.
Leea, ancolana 202, biserrata, fuliginosa 202, 518, palembanica 203, 510, sambucina, sumatrana 202, sp. indefin. 203, 519.
Leeaceae 202, 518.
Legnotideae 126, 325.
Leiocarpus, arboreus, fruticosus, quadrilocularis 178, 443.
Leiopyxis 445, sumatrana 179, 446.
Lentibularieae 246.
Leonurus, sibiricus 246.
Lepidadenia, cuneata 145, diversifolia 145, 361, fusca, fuscescens, grisea 146, lucida, magnifica, Noronhiana 145, ochracea, rubiginosa 146, rubra, seloang 145, 361, sumatrana, tuberculata 145.
Lepironia, bancana 263, 604, cuspidata, enodis, foliosa 263, 603, mucronata 262, 602, sumatrana 263, 604.
Lepisanthes, angustifolia 198.
Leptaspis, urceolata 263, 605.
Leptospermum, amboinense 117, 308, floribundum 32, 117.
Lerchea, interrupta 216.
Lettsomia, bancana 234, 561, sumatrana, tomentella 234, 560.
Leucas, bancana, procumbens, zeylanica 246.
Leuconotis, anceps 227, cuspidata 228, 552.
Leucopogon, malayanus 250, 585.
Leucosyke, alba 170, javanica 170, 414, sumatrana 170.
Leucoxylon, buxifolium 250, 584.
Licuala, amplifrons 254, 591, elegans, nana, spinosa 254, species novae 591
Lightfootia, vid. Wahlenbergia.
Liliaceae 269.
Linacia, microphylla 158, 386.
Limatodis, pauciflora, punctata 274.
Limnanthemum, indicum 233.
Limnophila, bancana 236, 562, punctata, villifera, villosa 236
Limonia, acidissima, curvispina 194, 500, spectabilis 194, 501.
Lipocarpha, argentea, foliosa 262, 602.
Lippia, nodiflora 244.
Liquidambar, Altingia, tricuspis 88, 139, 346.
Lithocarpus, angustifolia, javensis 140, 352.
Litsaea, latifolia 147, 364.
Livistona, rotundifolia 255.
Lobelia, affinis, trigona 234.
Lobeliaceae 234, 500.
Loganiaceae 226, 550.

Lonicera, chinensis, sumatrana 213, 537.
Loranthaceae 137, 343.
Lourea, obcordata 114.
Loxonia, acuminata, discolor, hirsuta 239.
Loxotis, obliqua 239.
Lucinaea, Morindae 217.
Ludwigia, gracilis, perennis 128.
Luffa, acutangula, aegyptiaca, foetida, petola 130.
Lumnitzera, coccinea, racemosa 127, 327.
Lycopersicum, esculentum 235.
Lysimachia, cuspidata, ramosa 246.
Lythrarieae 127, 328.
Maba, Ebenus 39, 250, lamponga 250, 584, sumatrana 250.
Machilus, odoratissima 144.
Macropanax, oreophilum 135.
Macrosolen, creatophyllus, evenius, macrophyllus, melintangensis, patulus, pseudo-globosus 138, retusus, rotundatus 138, 346, sphaerocarpus 138.
Macrotropis 294, bancana 109, 295, sumatrana 109, 294.
Maesa, indica, macrothyrsa, membranacea 247.
Magnoliaceae 152, 366.
Malaparius, flavus 109.
Malpighiaceae 200, 512.
Malvaceae 162, 398.
Mangifera, foetida 204, Gedebé 204, 522, indica 54, 204, Kemanga 204, Langong, 204, 521, laurina, rigida 204, similis 204, 522, sumatrana 204.
Manglietia, Macklottii, Oortii, sumatrana 153, 367.
Manisuris, granularis 264.
Mappa, bancana 182, 458, costulata 182, 459, Diepenhorstii 182, 457, gummiflua, hypoleuca 182, 458, moluccana 182, pruinosa 182, 457, stricta 182, tanaria 101, 182, 456, trichocarpa 182, Zollingeriana 182, 457.
Mappia, montana 136.
Maranta, dichotoma, grandis 273, 616.
Mariscus, maritimus, umbellatus 261, 600.
Marsdenia, parviflora 231, 558, tinctoria 81, 231.
Mastixia, acuminatissima 135, heterophylla 136, pentandra 135.
Matthaea, sancta 157.
Marumia, Korthalsiana, muscosa 122, 318, nemorosa, reticulata, stellulata, vulcanica 122.
Mazus, rugosus 236.
Medinilla 122, alpestris, alternifolia 123, amplexicaulis, eximia 122, Hasseltii, Korthalsii 122, 319, macrophylla 123, muricata 122, pterocaula 123, quadrifolia 122, setigera 123.
Melaleuca, minor 39, 117, 358.
Melanolepis, angulata, diadena 181, 455.
Melanthaceae 269, 609.
Melastoma, decemfidum, malabathricum, obvolutum, polyanthum 121, sanguineum 121, 316, Teysmanni, trachycaulon 121, 316.
Melastomaceae 121, 316.
Meliaceae 195, 502.
Meliosma, confusa 203, 520, glauca, hirsuta 203, lanceolata 203, 520, lepidota 203, nitida 203, 520, petiolaris 203, 519, polyptera 203, 520, simplicifolia, sumatrana 203.

Meliosmeae 203, 519.
Melissa, parviflora 245.
Melocanna, humilis 264, 606.
Melodinus, orientalis 227, 552.
Melodorum, mollissimum 154, 374.
Memecylon, caloneuron, costatum 125, 321, eurhynchum 125, 322, heteropleurum, Heyneanum, laevigatum 125, lampongum 125, 321, luteolum, minutiflorum 125, 322, myrtillus, nigrescens, oleaefolium, paniculatum 125, subtrinervium 125, 322.
Menispermaceae 157, 386.
Mentha, javanica 245.
Mesua, ferrea 102, 192.
Methonica, superba 269.
Metroxylon, Sagus 50, 256, 626.
Mezoneurum, grande 94, 108, 291, sumatranum 108.
Michelia, Champaca 101, 153, cicatrisata 153, 368, montana 153.
Microcarpaea, muscosa 237, 563.
Microglossa, volubilis 211.
Microsepala 444, acuminata 178, 444.
Mikania, volubilis 210.
Milletia, atropurpurea, paniculata 111, 301, sericea, turgida 111, 300.
Millingtonia, hortensis 240.
Milnea, montana 197, 508.
Mimoseae 104, 280.
Mimosops, Elengi 101, 250, Kauki 250.
Mirabilis, dichotoma, Jalapa 148.
Mitscherlichia, repens, stictopoda, trichopoda 131, 333.
Modecca, quintuplinervia 132, 333.
Mollugo, stricta 150.
Momordica, Charantia, denticulata 130.
Monimiaceae 157, 386.
Monoceras, cuneifolium 168, 409, cyrtostachyum 168, 408, leucobotryum, odontopetalum 168, 409, palembanicum 167, 408.
Monochoria, hastaefolia, vaginalis 269.
Monophyllaea, hirtella, Horsfieldii 239.
Moreae 171.
Morinda, bracteata 220, citrifolia 92, 100, 220, 543, Jackiana 220, rigida, tetrandra 220, 544, Teysmanniana 220.
Moringa, polygona, pterygosperma 97, 115.
Moringeae 115.
Morocarpus, longifolius 170.
Morus, altissima 171, 415, indica 95, 171, leucophylla 171, 415, macroura 171.
Mucuna, gigantea, macrophylla 112, 304, prurita 112.
Muldera, cordata 186, 473.
Mulgedium, rostratum 213.
Murraya, exotica, sumatrana 195.
Musa, paradisiaca, sapientum, sp. nov. 55, 81, 271, 612.
Musaceae 271, 612.
Mussaenda, frondosa 218, 542, rufinervis 218, 541.
Myriactis, javanica 211.
Myrica, javanica 141.
Myriceae 141.

Myriophyllum, pusillum 128, 328.
Myristica, amygdalina 156, 384, bancana, calocarpa 156, 383, corticosa 156, 384, fragrans 64, 156, geminata 157, 385, glabra, Hookeriana 156, 384, intermedia 157, iteophylla 156, laurina, leucoxyla 157, 385, macrothyrsa, 156, Mandaharan 156, 384. palembanica 157, 384, subglobosa 156, 383, sycocarpa, valida 156.
Myristiceae 156, 383.
Myrsine, avenis, sumatrana 247.
Myrsineae 247, 573.
Myrtaceae 117, 308.
Myxopyrum, nervosum 233.
Najadeae 259, 597.
Naravellia, zeylanica 151.
Nauclea, aralioides 214, 538, cyrtopoda 214, grandifolia 214, 538, lanceolata 214, oxyphylla, purpurascens 214, 538.
Neckia, serrata 160
Nelitris 119, leucocoma 120, myrsinoides 119, pallescens 120, 314, polymorpha 120.
Nelumbiaceae 158.
Nelumbium, speciosum 158.
Nepenthaceae 150, 365.
Nepenthes, ampullacea 151, 366, Bongso, Boschiana, eustachya 151, gracilis, Korthalsiana 151, 366, macrostachya 151, Rafflesiana 150, 365, Reinwardtiana 151, 366, Teysmanniana, tomentella, trichocarpa 151.
Nephelium, eriopetalum 198, 508, lappaceum 55, 198, laurinum 198, mutabile 198, 508.
Nerium, odorum, Oleander 230.
Nertera, depressa 222.
Nicotiana, chinensis, Tabacum 56, 61, 99, 236.
Nipa, fruticans 96, 256.
Nothocnestis 530, sumatrana 207, 531.
Nothopanax, tricochleatum 135, 340.
Nothoprotium 527, sumatranum 206, 527.
Nyctagineae 148, 364.
Nyctanthes, arbor tristis 232, Sambac 102 (Jasminum).
Nymphaea, Lotus, stellata 158, 386, sumatrana, sp. incerta 158, 387.
Nymphaeaceae 158, 386.
Ochnaceae 208, 533.
Ochtocharis, javanica 123, 319.
Ocimum, Basilicum, canum, gratissimum, sanctum 245.
Octomeles, sumatrana 133, 336.
Olacaceae 136, 342.
Olax, sumatrana 136, 342.
Oldenlandia, brachypoda 217, 540, erythracoides, Heynei, hirsuta 217, Horneriana 217, 540, pterita, pumila 217, ramosa 217, 540, rubioides 217, Teysmanniana, trinervia 217, 540.
Olea, fragrans 232.
Oleineae 232, 558.
Omphalopus, fallax 122.
Onagrarieae 128.
Ophiopogoneae 270.
Ophiorhiza, acuminatissima, albida, Hasseltii, heterophylla, Jackiana, litorea,

Mungos, oligantha 216, quadrifida 216, 139, reticulata, subbracteata, Teysmanniana, tomentosa 216.
Orchideae 274, 617.
Orchipeda, foetida 228, 554, sumatrana 229, 553.
Oreocnide, sylvatica 170, 414.
Orontiaceae 257, 596.
Orthopogon, Burmanni 265.
Oryza, glutinosa, sativa 44, 55, 58, 263.
Osbeckia, linearis 121.
Otanthera, bracteata 121, 317.
Otonychium, imbricatum 199.
Ottelia, alismoides 259, 598.
Oudemansia, integerrima 164.
Oxalideae 162, 398.
Oxalis, corniculata 162, 398, Reinwardtii 162.
Pachycentria, laxiflora, rigida 123.
Pachyrhizus, angulatus 112, 303.
Pachystemon, bancanus, populifolius 183, 462.
Padbruggea, dasyphylla 110, 298.
Paederia, foetida 221.
Palmae 253, 589.
Pancratium, zeylanicum 271, 612.
Pandaneae 257, 595.
Pandanus, furcatus, latifolius 41, 257, littoralis 257, 595, moschatus, odoratissimus 102, 257.
Pangium, edule 89, 159.
Panicum, campylogrammum, incomptum 265, miliare, obliquum, palmaefolium, prostratum, radicans 265, 606.
Papayaceae 131.
Papilionaceae 109, 294.
Paranephelium 509, xestophyllum 198, 509.
Parapanax 338, littorale, sessile 135, 339.
Parartabotrys 374, sumatrana 154, 374.
Parasponia, eurhyncha 168, 411.
Paratropia, brachybotrya 134, 337, longifolia 135, 338, micrantha 134, 337, oxyphylla 134, 338.
Pardanthus, chinensis 271.
Parinarium, asperulum 115, 307, costatum 115, multiflorum 115, 307, polyneurum, sumatranum 115, 306.
Parkia, africana (biglobosa) 53, 105, 283, macrocarpa 53, 106, 284, singularis 106, 285, sumatrana 106, 284.
Parthenoxylon, porrectum, pseudo-sassafras 92, 94, 99, 144, 359.
Paspalum, hirsutum, longifolium, scrobiculatum, sumatrense 265, 606.
Passifloreae 132, 333.
Pavetta, acuminata 222, amboinensis 222, 546, calycina, coccinea, fulgens 102, 232, grandifolia, indica, javanica, macrocoma, nigricans, odorata, paludosa, salicifolia 222, subcuneata 222, 546, Teysmanniana 222.
Payena, sumatrana 249, 582.
Peliosanthes, javanica 270.
Pellacalyx, axillaris 126, 325.
Pemphis, acidula 127, 328.
Pentanura, sumatrana 230.

Pentapetes, phoenicea 166.
Peperomia, reflexa 185.
Pergularia, accedens, odoratissima 102, 231.
Peristrophe, montana, tinctoria 242.
Peronema, canescens, heterophyllum 244.
Persea, gratissima 144.
Petunga, dasyoneura, variabilis 217.
Phaeanthus, sumatrana 99, 156, 382.
Phalaenopsis, amabilis 274, violacea, zebrina 621.
Phanera, acuminatissima 106, 287, albo-lutea 106, 285, bicornuta 106, 286, catalpaefolia 106, 287, corymbosa, dasycarpa, ferruginea, glauca 106, integrifolia 106, 286, Kockiana, lucida, polyantha, pyrrhaneura, semibifida 106, stipularis. sumatrana 106, 286.
Pharbitis, Nil 234.
Phaseolus 287, radiatus, species cultae plures 52, 56, 112.
Philagonia, sambucina 209, 535.
Phoberos, maritima, Roxburghii 159, 388.
Phoebe, canescens, falcata, holosericea 143, lamponga 143, 359, lucida, nitida, rigida, sumatrana, sp. incerta 143.
Phoenicanthemum, Bennettianum, cylindricum 138, longissimum 138, 345, Macklottianum 138, pentapetalum 138, 345.
Pholidocarpus, Ihur 254, 591.
Photinia, dasythyrsa 116.
Phragmites, disticha, Roxburghii 264.
Phreatia, carinata 274.
Phrynium, sumatranum, villosulum 273, 610.
Phyllagathis, rotundifolia 123, 319.
Phyllanthus, acutissimus 179, anceps, diversifolius, Niruri, oxyphyllus 179, 448.
Phyllodium, elegans 114.
Physurus, bracteatus 276.
Phytocrene, macrophylla 137.
Phytocreneae 137, 343.
Picrasma, javanica 209, 535.
Pierardia, dasystachya 177, dulcis, macrocarpa 92, 177, 441, pubera, pyrrhodasya, racemosa 177, 442.
Pilea, lucens 169, pyrrhotricha 169, 413.
Pinus, Merkusii 87, 252, 588.
Piper, nigrum 62, 186.
Piperaceae 185, 472.
Pipturus, propinquus, repandus, velutinus 170, 414.
Pisonia, excelsa 148, 364.
Pistia, Stratiotes 259, 597.
Pithecolobium, acutangulum, angulatum 105, bigeminum 91, 105, 281, Clypearia 105, 283, fasciculatum, lobatum 105, 282, oppositum 105, 283, rostratum 105, 282, umbellatum 105.
Pittosporeae 160, 392.
Pittosporum, densiflorum 160, 392.
Placolobium, sumatranum 111.
Planchonia, sundaica 120.
Plantagineae 237.
Plantago, major 237.
Platycentrum, robustum 131, 332, Teysmannianum 131, 333.

Plectocomia, elongata, sumatrana 255, 592.
Plocaria, candida 42.
Plocoglottis, acuminata 274.
Ploiarium, elegans, oblongifolium 190, 483.
PLUMBAGINEAE 246.
Plumbago, rosea, zeylanica 246.
Plumeria, acutifolia 102, 229.
PODOCARPEAE 252, 589.
Podocarpus, cupressina, eurhyncha, latifolia, palembanica, Teysmanni 252, 589.
Pogonanthera, pulverulenta 123.
Pogonatherum, crinitum 267.
Pogonotrophe, flavidula, pyrrhopoda 176, 435, sumatrana 176, 436.
Pogostemon, menthoides, verticillatus 245.
Pollia, japonica 268, 609, thyrsiflora 268.
Polyadenia, insignis 147, lucida 147, 363, pepericarpa, reticulata, salicifolia, subumbelliflora 147.
Polyanthes, tuberosa 102, 271.
Polygala, rufa 161, Simassan, sumatrana, venenosa 161, 392.
POLYGONEAE 148, 365.
Polygonum, chinense 149, erythrodes 148, 365, lanigerum, orientale 149, sumatranum 148.
Polyosma, fragrans 133, 336, integrifolia 133, 335, mutabilis 133, 336, serrulata, velutina 133.
POLYOSMEAE 133, 335.
Polyphragmon, compressicaule, hydrangeaefolium 220, sericeum 219.
POMACEAE 116.
Pongamia, glabra 110.
PONTEDERIACEAE 269.
Porana, volubilis 235.
PORTULACEAE 150.
Portulaca, oleracea 150.
Potamogeton, natans, sumatranus 259, 597.
Pothomorphe, subpeltata 186.
Pothos, Junghuhnii, leptospadix, macrophyllus 257, malaianus 257, 596, Roxburghii 257, scandens, sumatranus 257, 596.
Pouzolsia, glomerata 171, indica, ovalis 170.
Premna, corymbosa, flavida, foetida, laevigata, populifolia, rufidula 243.
PRIMULACEAE 246.
Prinos, cymosa, hypoglauca 201, 514, lacunosa 201, 513.
PROTEACEAE 148, 364.
Prunus, Junghuhniana 116, 307.
Pseudixora, sumatrana 218.
Pseudotrewia, cuneifolia 183, 462.
Pseuduvaria 374, reticulata 154, 373.
Psidium, Guajava 53, 62, 119, 314.
Psilaea 355, dalbergioides 141, 355.
Psilobium, nutans 217.
Psychotria, coriacea, heteromorpha, Korthalsiana 223, laxiflora 223, 547, lepidocarpa, pergamacea, polytricha, rhinocerotis, singalensis, tortilis, umbellata 223.
Pterisanthes, vid. Cissus.
Pterocarpus, hypostictus, indicus 93, 110, 296.

Pterospermum, Blumeanum, diversifolium 166, lanceaefolium? 93, parvifolium 166, 403, subinaequale 166, 404, subsessile 166, 403.
Pterostigma, capitatum 236, 562, hirsutum 236, villosum 236, 562.
Ptychopyxis 402, costata 165, 402.
Ptychosperma, disticha 253, 590, Junghuhnii, latisecta, nana, patula 253, polystachya, simplicifrons 253, 590.
Punica, Granatum 53, 120.
Pygeum, latifolium 116, 307, sumatranum 618, 619.
Pyrenaria, villosula 190, 484.
Pyrospermum 402, calophyllum 165, 402.
Pyrularia, moschifera 136.
Quamoclit, coccinea, vulgaris 102, 234.
Quercus, argentata 140, Bennettii 139, 348, Blumeana, costata, cyrtorhyncha 140, 350, cyrtopoda 139, Diepenhorstii 140, 349, encleisocarpa 140, 351, Ewyckii 140, gemelliflora 139, gracilipes 139, 347, Horsfieldii 139, hypoleuca 140, lamponga 140, 348, mappacea 139, neurophylla 140, 351, nitida 140, oidocarpa, oligoneura 139, omalokos 140, oogyne 140, 351, oxyrhyncha 139, 347, plumbea 139, pseudo-annulata 140, Rassa 140, 350, Reinwardtii 140, spicata 139.
Quisqualis, indica 127.
Rafflesia, Arnoldi 209.
Rafflesiaceae 209.
Randia, dumatorum 219.
Ranunculaceae 151.
Ranunculus, diffusus 152.
Reidia, gracilis, singalensis 119, 449.
Renanthera, arachnites, 103, 275.
Rennellia, elliptica, ovalis 220.
Rhamneae 129, 330.
Rhinacanthus, communis 241.
Rhinostigma 495, macrophyllum 192, 495, parvifolium 193, 495.
Rhizophora, conjugata, latifolia 125, 324, mucronata 125.
Rhizophoreae 28, 125, 323.
Rhodamnia, cinerea, concolor 120, 315.
Rhododendron, citrinum 251, 586, javanicum, lampongum 251, 585, malayanum, multicolor, retusum 251, 586, Teysmanni 251, 585.
Rhodoleia, Teysmanni 208, 532.
Rhodomyrtus, tomentosa 120.
Rhombospora, Commersonii 215, 539, sumatrana 215.
Rhus, nodosa 203.
Rhynchospora, aurea 262, 602, Wallichiana 262.
Ricinus, communis 62, 89, 181.
Riedleia, concatenata 166, corchorifolia 166, 403, velutina 166.
Rosa, indica 116, 308.
Rosaceae 116, 307.
Rottboellia, muricata 264, 606.
Rottlera, acuminata, alba 181, flavigutta 181, 453, longifolia 181, macrostachya, rhynchophylla 181, 454, rufidula 181, 453, sphaerocarpa, tinctoria 181, 454.
Roucheria, macrophylla 162.
Rourea, acutipetala, dasyphylla, diversifolia 207, 528, florida 206, 528, humilis 206, similis 207.

Roxburghia, javanica 270.
Roxburghiaceae 270.
Rubia, cordifolia 225.
Rubiaceae 213, 538.
Rubus, alceaefolius 116, 308, elongatus 116, moluccanus 116, 308, sumatranus 116, 307.
Ruellia, sumatrensis 240.
Rungia, sumatrana 241.
Ryparia, caesia 178, 443.
Sabia, densiflora 203, 520, elliptica, floribunda 203, 521, Menicosta, sumatrana 203.
Sabiaceae 203, 520.
Saccharum, officinarum 56, 78, 267, spontaneum 267, 607.
Sagittaria, hirundinacea 259.
Salacia, exsculpta, prinoides 201, 514.
Salicineae 187, 474.
Salix, Horsfieldiana 90, 187, sumatrana 90, 187, 474.
Salicornia, brachiata 149.
Salmalia, malabarica 164.
Salomonia, cantoniensis 161, 363, Horneri 161.
Samaropyxis 464, elliptica 184, 465, 621, (cf. Hymenocardia).
Samydeae 132, 333.
Sandoricum, indicum 196.
Sanicula, montana 134.
Santalaceae 136, 341.
Sapindaceae 198, 508.
Sapindus, montanus 198, 508, Rarak 198.
Sapota, Achras, spectabilis 249, 580.
Sapotaceae 248, 578.
Saprosma, arboreum, hirsutum 223.
Saraca, vid. Ionesia 107.
Sarcocephalus, dasyphyllus 214, 538, Junghuhnii 213, subditus 213, 538.
Sarcochlamys, pulcherrima 170.
Sarcococca, sumatrana 177.
Saurauja, camptodonta 189, 482, dasyantha 189, ferox 189, 480, inflexidens 189, 481, Jackiana, leucophloea, media 189, oxyphylla, polytricha 189, 480, setidens 189, 481, setigera, singalensis 189, Teysmanniana 189, 481, vulcani 189.
Sauropus, rostratus 179, 447, spectabilis, sumatranus 179, 446.
Sauvagesieae 160.
Scaevola, Koenigii 234.
Schima, antherisosa 190, crenata 190, 483, hypoglauca 190, 484, Noronhae 190, Wallichii 190, 484.
Schizachyrium, paradoxum 267.
Schizandreae 618, 620.
Schizostachyum, Blumei 264.
Schleichera, trijuga 199, 511.
Schmidelia, mutabilis 199.
Scindapsus, angulatus, pertusus 257.
Scirpus, grossus, juncoides 261, 601, Junghuhnii, sundanus 261.
Scleria, bancana 262, 602, Steudeliana 262, sumatrensis 262, 602.
Scleromitrion, caespitosum 216, 540, tetraquetrum 216, 539.

SCROPHULARINEAE 236, 562.
Scutellaria, heteropoda, sumatrana 246.
Scyphiphora, hydrophyllacea 220, 543.
Secamone, insularis 231, 557, lineata 231.
Semecarpus, heterophylla 204, 521.
Serianthes, grandiflora 105, 283.
Serpicula, hirsuta 128, 328.
SESAMEAE 240.
Sesamum, indicum 89, 240.
Sesuvium, repens 150.
Setaria, glauca 266, 607.
Shorea, furfuracea 191, 488, lepidota 191, leprosula, lucida 191, 487, nitens 191, 488, palembanica 191, 487, subpeltata 191, 488.
Sida, acuta 162, carpinoides, cordifolia, retusa 162, 398, rhombifolia, Stauntoniana 163, 398.
Sideroxylon, attenuatum, glabrescens, oxyedrum 249, 580.
Siegesbeckia, orientalis 211.
SIMARUBACEAE 209, 535.
Sindora 287, sumatrana 88, 107, 288.
Skaphium 357, lanceatum 142, 357.
SMILACINEAE 270, 610.
Smilax, setosa 270, 610.
Smithia, javanica 114.
SOLANEAE 235, 561.
Solanum, Blumei, denticulatum 235, Melongena 52, 236, nigrum 235, 561, parasiticum, torvum 235, Trongum, tuberosum 52, 60, 236, verbascifolium 235.
Solenostigma, angustifolium 168, 412, rigescens, sumatranum 168, 411.
Sonchus, oleraceus 213.
Sonerila, heterophylla 124, insignis 124, 320, Junghuhniana 124, laeviuscula, magnifica 124, 320, moluccana, obliqua 124, picta, tenuifolia, Teysmanniana 124, 320.
Sonneratia 28, acida 120, 316, alba 120.
Sophora, tomentosa 109.
Sorghum, saccharatum, vulgare 267.
Spathiostemum, salicinum 180, 452.
Spathodea, Diepenhorstii, macroloba 240.
Spatholobus, ferrugineus, macropterus, 112, 303.
Spermacocce, articularis, hispida, scaberrima 225, 550.
Sphaeranthus, microcephalus 211.
Spilanthes, Acmella 212, oleracea 212, 536.
Spinifex, squarrosus 266.
Spiranthes, australis, pusilla 275.
Sponia, acuminatissima 168, 410, scaberrima 168, velutina, virgata 168, 410.
Sporobolus, diandrus 263, 605.
Stachytarpha, indica 244.
Stalagmites, lamponga, nervosa 193, 496.
STAPHYLEACEAE 201, 513.
Stenochasma, ancolanum 170, 414.
Sterculia, Blumei 164, chrysodasys, crassinervia 164, 399, cuneifolia 165, 400, cuspidata, foetida 164, geniculata 164, 400, gilva 165, 401, hypostícta 164, 399, nobilis 164, 400, polyphylla 164, rubiginosa 164, 401, spectabilis 164, 400, subpeltata 164.

Sterculiaceae 164, 399.
Stereospermum, glandulosum, hypostictum 240.
Stillingia, diversifolia, lanceolaria, paniculata 183, 461.
Stipellaria, Zollingeri 182, 460.
Streblus, aspera 171.
Striga, flava, hirsuta 237.
Strobidia, sumatrana 272, 614.
Strobilanthes, ancolana, crassifolia, pedunculosa, polybotrya, sumatrana, Teysmanni 241.
Strophanthus, dichotomus 230, 556.
Strychnos, lanceolaris, palembanica 227, 551.
Stylocoryne, albituba 218, 541, costata 218, dasyphylla 218, 541, fragrans 217, 540, grandifolia 218, 540, lucida 218, 541, polycarpa 218, 540, setigera 218.
Styraceae 187, 474.
Styrax, Benzoin 72, 187, 474, ellipticum 187, subdenticulatum 187, 474, subpaniculatum 187.
Susum, anthelminthicum 259, 598, minus 260, 598.
Symplocaeae 187, 474.
Symplocos, bancana 187, 476, fasciculata 187, 474, Horsfieldiana 187, 475, iteophylla 187, 476, lachnobotrya 187. 475, repandula 187, 475, Verhuelli 187.
Synoecia, diversifolia 175, 434, sumatrana 175.
Syzygium, angkolanum 119, apodum, avene 119, 312, brachybotryum 119, euneuron 119, 314, Jambolana 119, javanicum 119, 312, laxiflorum 119, minutiflorum 119, 311, myrtifolium, nodosum 119, palembanicum 119, 313, subnodosum, subtile, variifolium 119, 311.
Tabernaemontana, coronaria, Cumingiana 229, 554, cymulosa, macrocarpa 229, ovalis, tenuiflora 229, 554, Wallichiana 229.
Tacca, cristata 270, 611, pinnatifida 270.
Taccaeae 270, 611.
Taeniophyllum, Zollingeri 274, 617.
Talauma, gigantifolia 153, 366, mutabilis 152, 366, rubra 153, Sebassa 153, 367, villosa 153, 366.
Tamarindus, indica 53, 92, 107, 291.
Taraktogenos, Blumei 159, 389.
Tarietia, sumatrana 165, 401.
Taxineae 253, 589.
Tectona, grandis 94, 244.
Tephrosia, vestita 114.
Terminalia, adenopoda 127, 327, Catappa 101, 127, oxyphylla, sumatrana 127, 326.
Ternstroemia, aneura, bancana 188, 477, micrantha 188, patens 187, 476.
Ternstroemiaceae 187, 476.
Tetracera, arborescens, laevigata, scaberrima 152, sumatrana 618, 619.
Tetractinostigma, lucidum, microcalyx 185, 471.
Tetragyne 463, acuminata 184, 464.
Tetramerista 534, glabra 209, 534.
Tetranthera, amara 146, 362, bancana, bandongensis, Brawas 146, capitulata 146, 362, citrata 147, Diepenhorstii 147, 363, gemelliflora 147, insignis 146, lancifolia 146, 361, lucida 146, 362, mappacea 146, Merawas 146, 362, monopetala 146, ochrascens 146, 363, oppositifolia 146, propinqua, resinosa 147, subobovata 146, 362, xanthophylla, varians, Waitziana 146.
Teucrium, stoloniferum 246.
Teysmannia, altifrons 256.

Thalictrum, glyphocarpum 151.
Thelasis, capitata 275.
Theobroma, Cacao 166.
Thespesia, populnea 163.
Thevetia, nereifolia 228.
Thymelaeaceae 141, 354.
Tiliaceae 166, 404.
Tinospora, crispa 157, 386.
Toddalia, aculeata 208, 533.
Torenia, caerulea flava, lamponga 237, 562.
Torilis, Anthriscus 134, 336.
Tournefortia, argentea 244.
Trewia, nodiflora 182, 455.
Tribrachia, morindaeformis 220.
Trichocarya, racemosa 116.
Tricholobus, fulvus 207, 530.
Trichosanthes, anguina, coriacea, Kadam 89, 130, 331.
Tridesmis, formosa 194, 500.
Trigoniaceae 161, 394.
Trigoniastrum 394, hypoleucum 161, 395.
Triphrasia, trifoliata 194.
Tristania 39, obovata, sumatrana 117, 308.
Tritheca, pentandra 127.
Triumfetta, angulata 166.
Troostwykia 531, singularis 207, 531.
Tropidia, pedunculata 275.
Turpinia, pomifera 201, 513.
Turraea, trichostyla 195, 502.
Typhonium, divaricatum 258.
Umbelliferae 134, 336.
Uncaria, acida, attenuata 214, canescens 215, dasyneura 214, eurhyncha 215, 539, ferrea 215, ferruginea 214, 538, Gambir 56, 79, 214, glabrata 215, 539, homomalla 214, lanosa 215, nemorosa 214, pedicellata 214, 539, pteropoda 214, Roxburghiana 215.
Unona, costata, Dasymaschala, discolor 155, 376, sumatrana, virgata 155, 377.
Uraria, crinita 114, 305, lagopoides 114, obcordata 114, 305.
Urceola, elastica 42, 82, 228.
Urena, Lappago, lobata 163, 398.
Urophyllum, coriaceum, corymbosum 219, 542, glabrum 219, peltistigma 219, 542, strigosum 219, umbellulatum 219, 542.
Urostigma, acamptophyllum 176, 439, annulatum, apiocarpum 177, 440, benjaminum 57, 177, 439, biverrucellum 176, 436, consociatum 176, 437, cycloneurum 176, 488, Diepenhorstii 177, 439, elasticum 82, 177, flavescens 176, 436, glabellum, Hasseltii, lucescens, monadenum 176, 437, nitidum, nudum 177, 439, oligoneuron 176, 438, proceram 176, 437, pruniforme 177, 440, religiosum 176, sumatranum 176, 437, Tjiela 176, 439, validum 176, 437.
Urticeae 169, 412.
Utricularia, affinis, fasciculata, punctata, stellaris, sumatrana 246.
Uvaria, acrantha 154, 368, astrosticta 154, 370, concava, Laha 154, 369, Larep 154, 370, macrophylla, purpurea 153, 368.
Vaccinieae 251, 587.

Vaccinium, bancanum 251, 587, corymbiferum 251, 588, littoreum, malaccense 251, 587, sumatranum 251.
Vandellia, crustacea, stemodioides 237, 563.
Vangueria, dicocca 221, lucidula 221, 544, palembanica 220, 544, spirostylis 221.
Vatica, eximia 191, 486, pauciflora 191, stipulosa, sublacunosa 191, 486.
Ventilago, lucens 129, 330.
VERBENACEAE 242.
Vernonia, cinerea 210, javanica, parviflora, subsimplex 210, 535.
Viburnum, coriaceum 213, sambucinum, sumatranum, sundaicum 213, 537.
Vigna, Catjang, sinensis 112.
Vinca, rosea 229, 555.
Viola, arcuata 160, inconspicua 159, sumatrana 160, 389, trinervis 159.
VIOLACEAE 159, 389.
VISCACEAE 137, 344.
Viscum, articulatum, orientale 137, 343.
Visenia, indica 166.
Visiania, phyllothyrsa 233, 558, sumatrana 233.
Vitex, bicolor, heterophylla, leucoxylon, Negundo, pteropoda, pubescens, sumatrana, trifolia 99, 242, vestita 95, 242.
Vitis, imperialis 202, 518, indica 92, 202, vinifera 55, 202.
Wahlenbergia, gracilis 239.
Wallichia, porphyrocarpa 254.
Wendlandia, Teysmanniana 215.
Whitia, carnosa, oblongifolia 239.
Wickstroemia, tenuiramis 141.
Willyuhbeia, apiculata 227, firma 227, 551.
Wollastonia, serrulata 212.
Wormia, excelsa 152, 618, 619, grandifolia 618, 619, pulchella152, subsessilis 618, 619.
Xanthium, indicum 211.
Xanthophyllum, adenopodum, adenotus 161, 393, ancolanum, glaucescens 161, 394, paniculatum 161, 393.
XEROTIDEAE, 259, 598.
Ximenia, americana 136.
Xylocarpus, obovatus 197, 508.
XYRIDEAE 268, 609.
Xyris, bancana, melanocephala, Walkeri 268, 608.
Youngia, fastigiata 213.
Zalacca, edulis, Wallichiana 255, 592.
Zanthoxylon, cuneuron, lucidum 208, 532, Marambang 208, 533.
Zea, Mays 51, 56, 60, 266.
Zeuxine, purpurascens 275.
Zingiber, Cassumunar, officinale 97, 272, Zerumbet 97, 272.
ZINGIBERACEAE 271, 612.
Zizyphus, Horsfieldii 129, 330, javanensis, Jujuba 129, ovata, subquinquenervia 129, 330.
Zoysia, pungens 266.

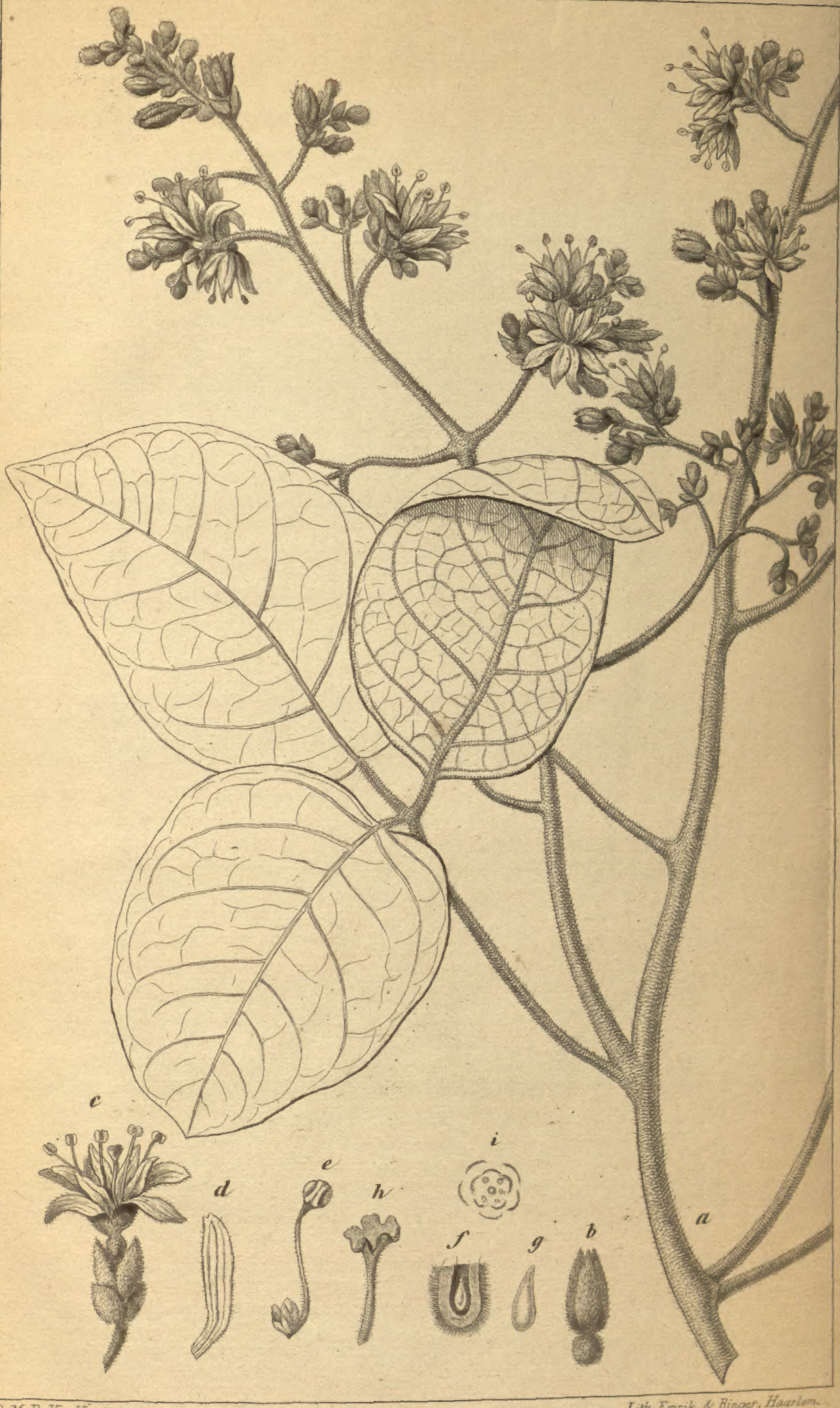

Q. M. R. Ver Huell, ad sicc. del.

Lith. Emrik & Binger, Haarlem.

Illigera dasyphylla Miq.

Q. M. R. Ver Huell, ad sicc. del. Lith. Emrik & Binger, Haarlem.

Lasianthera secundiflora Miq.

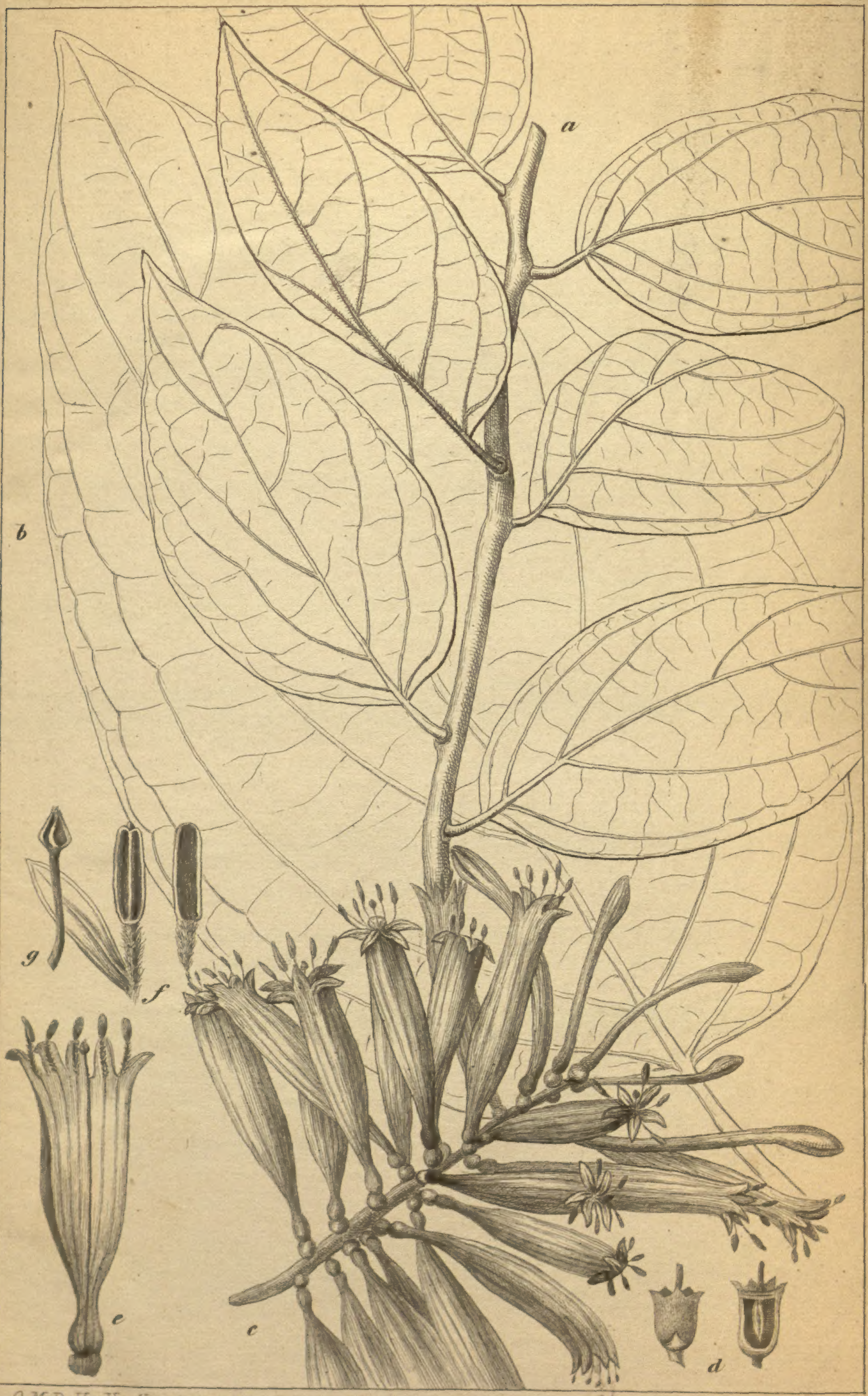

Q. M. R. Ver Huell ad. nat. del. Lith. Emrik & Binger, Haarlem.

Dendrophthoe dasystemon Miq.

Q. M. R. Ver Huell ad sicc. del. Lith. Emrik & Binger, Haarlem.

Liquidambar tricuspis Miq.